శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య కృతులు

శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య కృతులు

శ్రీరస్తు.

శ్రీ ఆది శంకరాచార్య కృతులు

గణేశ స్తోత్రములు

గణేశపఞ్చరత్నమ్

శ్లో. ముదా కరాత్తమోదకం సదా విముక్తిసాధకం
కలాధరావతంసకం విలాసిలోకరక్షకమ్।
అనాయకైకనాయకం వినాశితేభదైత్యకం
నతాశుభాశునాశకం నమామి తం వినాయకమ్॥1॥

శ్లో. నతేతరాతిభీకరం నవోదితార్కభాస్వరం
నమత్సురారినిర్జరం నతాధికాపదుద్ధరమ్।
సురేశ్వరం నిధీశ్వరం గజేశ్వరం గణేశ్వరం
మహేశ్వరం తమాశ్రయే పరాత్పరం నిరన్తరమ్॥2॥

శ్లో. సమస్తలోకశంకరం నిరస్తదైత్యకుఞ్జరం
దరేతరోదరం వరం వరేభవక్త్రమక్షరమ్।
కృపాకరం క్షమాకరం ముదాకరం యశస్కరం
మనస్కరం నమస్కృతాం నమస్కరోమి భాస్వరమ్॥3॥

శ్లో. అకించనార్తిమార్జనం చిరంతనోక్తిభాజనం
పురారిపూర్వనన్దనం సురారిగర్వచర్వణమ్।
ప్రపఞ్చనాశభీషణం ధనంజయాదిభూషణం
కపోలదానవారణం భజే పురాణవారణమ్॥4॥

శ్లో. నితాన్తకాన్తదన్తకాన్తిమన్తకాన్తకాత్మజమ్
అచిన్త్యరూపమన్తహీనమన్తరాయకృన్తనమ్।
హృదన్తరే నిరన్తరం వసన్తమేవ యోగినాం
తమేకదన్తమేవ తం విచిన్తయామి సంతతమ్॥5॥

శ్లో. మహాగణేశపఞ్చరత్నమాదరేణ యోన్వహం
ప్రజల్పతి ప్రభాతకే హృది స్మరన్గణేశ్వరమ్।
అరోగతామదోషతాం సుసాహితీం సుపుత్రతాం
సమాహితాయురష్టభూతిమభ్యుపైతి సోచిరాత్॥6॥

గణేశభుజంగమ్

శ్లో. రణత్క్షుద్రఘణ్టానినాదాభిరామం
చలత్తాణ్డవోద్దణ్డవత్పద్మతాలమ్|
లసత్తున్దిలాఙ్గోపరివ్యాలహారం
గణాధీశమీశానసూనుం తమీడే||1||

శ్లో. ధ్వనిధ్వంసవీణాలయోల్లాసివక్త్రం
స్ఫురచ్ఛుణ్డదణ్డోల్లసద్బీజపూరమ్|
గలద్దర్పసౌగన్ధ్యలోలాలిమాలం
గణాధీశమీశానసూనుం తమీడే||2||

శ్లో. ప్రకాశజ్జపారక్తరత్నప్రసూన-
ప్రవాలప్రభాతారుణజ్యోతిరేకమ్|
ప్రలమ్బోదరం వక్రతుణ్డైకదన్తం
గణాధీశమీశానసూనుం తమీడే||3||

శ్లో. విచిత్రస్ఫురద్రత్నమాలాకిరీటం
కిరీటోల్లసచ్చన్ద్రరేఖావిభూషమ్|
విభూషైకభూషం భవధ్వంసహేతుం
గణాధీశమీశానసూనుం తమీడే||4||

శ్లో. ఉదఞ్చద్భుజావల్లరీదృశ్యమూలో-
చ్చలద్భ్రూలతావిభ్రమభ్రాజదక్షమ్|
మరుత్సున్దరీచామరైః సేవ్యమానం
గణాధీశమీశానసూనుం తమీడే||5||

శ్లో. స్ఫురన్నిష్ఠురాలోలపిఙ్గాక్షితారం
కృపాకోమలోదారలీలావతారమ్|
కలాబిన్దుగం గీయతే యోగివర్యై-
ర్గణాధీశమీశానసూనుం తమీడే||6||

శ్లో. యమేకాక్షరం నిర్మలం నిర్వికల్పం
గుణాతీతమానన్దమాకారశూన్యమ్|

పరం పారమోంకారమామ్నాయగర్భం
వదన్తి ప్రగల్భం పురాణం తమీడే||7||

శ్లో. చిదానన్దసాన్ద్రాయ శాన్తాయ తుభ్యం
నమో విశ్వకర్త్రే చ హర్త్రే చ తుభ్యమ్|
నమోనన్తలీలాయ కైవల్యభాసే
నమో విశ్వబీజ ప్రసీదేశసూనో||8||

శ్లో. ఇమం సుస్తవం ప్రాతరుత్థాయ భక్త్యా
పఠేద్యస్తు మర్త్యో లభేత్సర్వకామాన్|
గణేశప్రసాదేన సిధ్యన్తి వాచో
గణేశే విభౌ దుర్లభం కిం ప్రసన్నే||9||

దేవీ స్తోత్రములు

అన్నపూర్ణాష్టకమ్

శ్లో. నిత్యానన్దకరీ వరాభయకారీ సౌన్దర్యరత్నాకరీ
నిర్ధూతాఖిలదోషపావనకరీ ప్రత్యక్షమాహేశ్వరీ।
ప్రాలేయాచలవంశపావనకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలమ్బనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ॥1॥

శ్లో. నానారత్నవిచిత్రభూషణకరీ హేమామ్బరాడమ్బరీ
ముక్తాహారవిడమ్బమానవిలసద్వక్షోజకుమ్భాన్తరీ।
కాశ్మీరాగరువాసితాఙ్గరుచిరే కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలమ్బనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ॥2॥

శ్లో. యోగానన్దకరీ రిపుక్షయకరీ ధర్మైకనిష్ఠాకరీ
చన్ద్రార్కానలభాసమానలహరీ త్రైలోక్యరక్షాకరీ।
సర్వైశ్వర్యకరీ తపఃఫలకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలమ్బనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ॥3॥

శ్లో. కైలాసాచలకన్దరాలయకరీ గౌరీ హ్యుమాశాంకరీ
కౌమారీ నిగమార్థగోచరకరీ హ్యోంకారబీజాక్షరీ।
మోక్షద్వారకవాటపాటనకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలమ్బనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ॥4॥

శ్లో. దృశ్యాదృశ్యవిభూతివాహనకరీ బ్రహ్మాణ్డభాణ్డోదరీ
లీలానాటకసూత్రఖేలనకరీ విజ్ఞానదీపాఙ్కురీ।
శ్రీవిశ్వేశమనఃప్రసాదనకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలమ్బనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ॥5॥

శ్లో. ఆదిక్షాన్తసమస్తవర్ణనకరీ శంభుప్రియా శాంకరీ
కాశ్మీరత్రిపురేశ్వరీ త్రినయనీ విశ్వేశ్వరీ శర్వరీ।
స్వర్గద్వారకవాటపాటనకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలమ్బనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ॥6॥

శ్లో. ఉర్వీసర్వజనేశ్వరీ జయకరీ మాతా కృపాసాగరీ
నారీనీలసమానకున్తలధరీ నిత్యాన్నదానేశ్వరీ

సాక్షాన్మోక్షకరీ సదా శుభకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలమ్బనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ॥7॥

శ్లో. దేవీ సర్వవిచిత్రరత్నరచితా దాక్షాయణీ సున్దరీ
వామా స్వాదుపయోధరా ప్రియకరీ సౌభాగ్యమాహేశ్వరీ।
భక్తాభీష్టకరీ సదా శుభకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలమ్బనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ॥8॥

శ్లో. చన్ద్రార్కానలకోటికోటిసదృశీ చన్ద్రాంశుబిమ్బాధరీ
చన్ద్రార్కాగ్నిసమానకుణ్డలధరీ చన్ద్రార్కవర్ణేశ్వరీ।
మాలాపుస్తకపాశసాఙ్కుశధరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలమ్బనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ॥9॥

శ్లో. క్షత్రత్రాణకరీ మహాభయహరీ మాతా కృపాసాగరీ
సర్వానన్దకరీ సదా శివకరీ విశ్వేశ్వరీ శ్రీధరీ।
దక్షాక్రన్దకరీ నిరామయకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలమ్బనకరీ మాతాన్నపుర్ణేశ్వరీ॥10॥

శ్లో. అన్నపూర్ణే సదాపూర్ణే
శంకరప్రాణవల్లభే।
జ్ఞానవైరాగ్యసిద్ధ్యర్థం
భిక్షాం దేహి చ పార్వతి॥11॥

శ్లో. మాతా చ పార్వతీదేవీ
పితా దేవో మహేశ్వరః।
బాన్ధవాః శివభక్తాశ్చ
స్వదేశో భువనత్రయమ్॥12॥

కల్యాణవృష్టిస్తవః

శ్లో. కల్యాణవృష్టిభిరివామృతపూరితాభి-
ర్లక్ష్మీస్వయంవరణమఙ్గలదీపికాభిః|
సేవాభిరమ్బ తవ పాదసరోజమూలే
నాకారి కిం మనసి భాగ్యవతాం జనానామ్||1||

శ్లో. ఏతావదేవ జనని స్పృహణీయమాస్తే
త్వద్వన్దనేషు సలిలస్థగితే చ నేత్రే|
సాంనిధ్యముద్యదరుణాయుతసోదరస్య
త్వద్విగ్రహస్య పరయా సుధయాప్లుతస్య||2||

శ్లో. ఈశత్వనామకలుషాః కవి వా న సన్తి
బ్రహ్మాదయః ప్రతిభవం ప్రలయాభిభూతాః|
ఏకః స ఏవ జనని స్థిరసిద్ధిరాస్తే
యః పాదయోస్తవ సకృత్ప్రణతిం కరోతి||3||

శ్లో. లబ్ధ్వా సకృత్ిత్రపురసున్దరి తావకీనం
కారుణ్యకన్దలితకాన్తిభరం కటాక్షమ్|
కందర్పకోటిసుభగాస్త్వయి భక్తిభాజః
సంమోహయన్తి తరుణీర్భువనత్రయేపి||4||

శ్లో. హ్రీంకారమేవ తవ నామ గృణన్తి వేదా
మాతస్త్రికోణనిలయే త్రిపురే త్రినేత్రే|
త్వత్సంస్మృతౌ యమభటాభిభవం విహాయ
దీవ్యన్తి నన్దనవనే సహ లోకపాలైః||5||

శ్లో. హన్తుః పురామధిగలం పరిపీయమానః
క్రూరః కథం న భవితా గరలస్య వేగః|
నాశ్వాసనాయ యది మాతరిదం తవార్ధం
దేహస్య శశ్వదమృతాప్లుతశీతలస్య||6||

శ్లో. సర్వజ్ఞతాం సదసి వాక్పటుతాం ప్రసూతే
దేవి త్వదఙ్ఘ్రిసరసీరుహయోః ప్రణామః|

కిం చ స్ఫురన్మకుటముజ్జ్వలమాతపత్రం
ద్వే చామరే చ మహతీం వసుధాం దదాతి॥7॥

శ్లో. కల్పద్రుమైరభిమతప్రతిపాదనేషు
కారుణ్యవారిధిభిరమ్బ భవత్కటాక్షైః।
ఆలోకయ త్రిపురసున్దరి మామనాథం
త్వయ్యేవ భక్తిభరితం త్వయి బద్ధతృష్ణమ్॥8॥

శ్లో. హన్తేతరేష్వపి మనాంసి నిధాయ చాన్యే
భక్తిం వహన్తి కిల పామరదైవతేషు।
త్వామేవ దేవి మనసా సమనుస్మరామి
త్వామేవ నౌమి శరణం జనని త్వమేవ॥9॥

శ్లో. లక్ష్యేషు సత్స్వపి కటాక్షనిరీక్షణానా-
మాలోకయ త్రిపురసున్దరి మాం కదాచిత్।
నూనం మయా తు సదృశః కరుణైకపాత్రం
జాతో జనిష్యతి జనో న చ జాయతే వా॥10॥

శ్లో. హ్రీంహ్రీమితి ప్రతిదినం జపతాం తవాఖ్యాం
కిం నామ దుర్లభమిహ త్రిపురాధివాసే।
మాలాకిరీటమదవారణమాననీయా
తాన్సేవతే వసుమతీ స్వయమేవ లక్ష్మీః॥11॥

శ్లో. సంపత్కరాణి సకలేన్ద్రియనన్దనాని
సామ్రాజ్యదాననిరతాని సరోరుహాక్షి।
త్వద్వన్దనాని దురితాహరణోద్యతాని
మామేవ మాతరనిశం కలయన్తు నాన్యమ్॥12॥

శ్లో. కల్పోపసంహృతిషు కల్పితతాణ్డవస్య
దేవస్య ఖణ్డపరశోః పరభైరవస్య।
పాశాఙ్కుశైక్షవశరాసనపుష్పబాణా
సా సాక్షిణీ విజయతే తవ మూర్తిరేకా॥13॥

శ్లో. లగ్నం సదా భవతు మాతరిదం తవార్ధం
తేజః పరం బహులకుఙ్కుమపఙ్కశోణమ్।

భాస్వత్కిరీటమమృతాంశుకలావతంసం
మధ్యే త్రికోణనిలయం పరమామృతార్ద్రామ్॥14॥

శ్లో. హ్రీంకారమేవ తవ నామ తదేవ రూపం
త్వన్నామ దుర్లభమిహ త్రిపురే గృణన్తి।
త్వత్తేజసా పరిణతం వియదాదిభూతం
సౌఖ్యం తనోతి సరసీరుహసంభవాదేః॥15॥

శ్లో. హ్రీంకారత్రయసంపుటేన మహతా మన్త్రేణ సందీపితం
స్తోత్రం యః ప్రతివాసరం తవ పురో మాతర్జపేన్మన్త్రవిత్।
తస్య క్షోణిభుజో భవన్తి వశగా లక్ష్మీశ్ిచరస్థాయినీ
వాణీ నిర్మలసూక్తిభారభరితా జాగర్తి దీర్ఘం వయః॥16॥

గౌరీదశకమ్

శ్లో. లీలాలబ్ధస్థాపితలుప్తాఖిలలోకాం
లోకాతీతైర్యోగిభిరన్తశ్చిరమృగ్యామ్|
బాలాదిత్యశ్రేణిసమానద్యుతిపుఞ్జాం
గౌరీమమ్బామమ్బురుహాక్షీమహమీడే||1||

శ్లో. ప్రత్యాహారధ్యానసమాధిస్థితిభాజాం
నిత్యం చిత్తే నిర్వృతికాష్ఠాం కలయన్తీమ్|
సత్యజ్ఞానానన్దమయీం తాం తనురూపాం
గౌరీమమ్బామమ్బురుహాక్షీమహమీడే||2||

శ్లో. చన్ద్రాపీడానన్దితమన్దస్మితవక్త్రాం
చన్ద్రాపీడాలంకృతనీలాలకభారామ్|
ఇన్ద్రోపేన్ద్రాద్యర్చితపాదామ్బుజయుగ్మాం
గౌరీమమ్బామమ్బురుహాక్షీమహమీడే||3||

శ్లో. ఆదిక్షాన్తామక్షరమూర్త్యా విలసన్తీం
భూతే భూతే భూతకదమ్బప్రసవిత్రీమ్|
శబ్దబ్రహ్మానన్దమయీం తాం తటిదాభాం
గౌరీమమ్బామమ్బురుహాక్షీమహమీడే||4||

శ్లో. మూలాధారాదుత్థితవీథ్యా విధిరన్ధ్రం
సౌరం చాన్ద్రం వ్యాప్య విహారజ్వలితాఙ్గీమ్|
యేయం సూక్ష్మాత్సూక్ష్మతనుస్తాం సుఖరూపాం
గౌరీమమ్బామమ్బురుహాక్షీమహమీడే||5||

శ్లో. నిత్యః శుద్ధో నిష్కల ఏకో జగదీశః
సాక్షీ యస్యాః సర్గవిధౌ సంహరణే చ|
విశ్వత్రాణక్రీడనలోలాం శివపత్నీం
గౌరీమమ్బామమ్బురుహాక్షీమహమీడే||6||

శ్లో. యస్యాః కుక్షౌ లీనమఖణ్డం జగదణ్డం
భూయో భూయః ప్రాదురభూదుత్థితమేవ|

పత్యా సార్ధం తాం రజతాద్రౌ విహరన్తీం
గౌరీమమ్బామమ్బురుహాక్షీమహమీడే||7||

శ్లో. యస్యామోతం ప్రోతమశేషం మణిమాలా-
సూత్రే యద్వత్క్వాపి చరం చాప్యచరం చ|
తామధ్యాత్మజ్ఞానపదవ్యా గమనీయాం
గౌరీమమ్బామమ్బురుహాక్షీమహమీడే||8||

శ్లో. నానాకారైః శక్తికదమ్బైర్భువనాని
వ్యాప్య స్వైరం క్రీడతి యేయం స్వయమేకా|
కల్యాణీం తాం కల్పలతామానతిభాజాం
గౌరీమమ్బామమ్బురుహాక్షీమహమీడే||9||

శ్లో. ఆశాపాశక్లేశవినాశం విదధానాం
పాదామ్భోజధ్యానపరాణాం పురుషాణామ్|
ఈశామీశార్ధాఙ్గహరాం తామభిరామాం
గౌరీమమ్బామమ్బురుహాక్షీమహమీడే||10||

శ్లో. ప్రాతఃకాలే భావవిశుద్ధః ప్రణిధానా-
ద్భక్త్యా నిత్యం జల్పతి గౌరీదశకం యః|
వాచాం సిద్ధిం సంపదమగ్ర్యాం శివభక్తిం
తస్యావశ్యం పర్వతపుత్రీ విదధాతి||11||

త్రిపురసున్దర్యష్టకమ్

శ్లో. కదమ్బవనచారిణీం మునికదమ్బకాదమ్బినీం
నితమ్బజితభూధరాం సురనితమ్బినీసేవితామ్|
నవామ్బురుహలోచనామభినవామ్బుదశ్యామలాం
త్రిలోచనకుటుమ్బినీం త్రిపురసున్దరీమాశ్రయే||1||

శ్లో. కదమ్బవనవాసినీం కనకవల్లకీధారిణీం
మహార్హమణిహారిణీం ముఖసముల్లసద్వారుణీమ్|
దయావిభవకారిణీం విశదరోచనాచారిణీం
త్రిలోచనకుటుమ్బినీం త్రిపురసున్దరీమాశ్రయే||2||

శ్లో. కదమ్బవనశాలయా కుచభరోల్లసన్మాలయా
కుచోపమితశైలయా గురుకృపాలసద్వేలయా|
మదారుణకపోలయా మధురగీతవాచాలయా
కయాపి ఘననీలయా కవచితా వయం లీలయా||3||

శ్లో. కదమ్బవనమధ్యగాం కనకమణ్డలోపస్థితాం
షడమ్బురుహవాసినీం సతతసిద్ధసౌదామినీమ్|
విడమ్బితజపారుచిం వికచచన్ద్రచూడామణిం
త్రిలోచనకుటుమ్బినీం త్రిపురసున్దరీమాశ్రయే||4||

శ్లో. కుచాఞ్చితవిపఞ్చికాం కుటిలకున్తలాలంకృతాం
కుశేశయనివాసినీం కుటిలచిత్తవిద్వేషిణీమ్|
మదారుణవిలోచనాం మనసిజారిసంమోహినీం
మతఙ్గమునికన్యకాం మధురభాషిణీమాశ్రయే||5||

శ్లో. స్మరేత్ప్రథమపుష్పిణీం రుధిరబిన్దునీలామ్బరాం
గృహీతమధుపాత్రికాం మదవిఘూర్ణనేత్రాఞ్చలామ్|
ఘనస్తనభరోన్నతాం గలితచూలికాం శ్యామలాం
త్రిలోచనకుటుమ్బినీం త్రిపురసున్దరీమాశ్రయే||6||

శ్లో. సకుఙ్కుమవిలేపనామలకచుమ్బికస్తూరికాం
సమన్దహసితేక్షణాం సశరచాపపాశాఙ్కుశామ్|

అశేషజనమోహినీమరుణమాల్యభూషామ్బరాం
జపాకుసుమభాసురాం జపవిధౌ స్మరామ్యమ్బికామ్ ||7||

శ్లో. పురందరపురన్ధ్రికాచికురబన్ధసైరన్ధ్రికాం
పితామహపతివ్రతాపటుపటీరచర్చారతామ్|
ముకున్దరమణీమణీలసదలంక్రియాకారిణీం
భజామి భువనామ్బికాం సురవధూటికాచేటికామ్ ||8||

దేవీ చతుఃషష్ట్యుపచార పూజాస్తోత్రమ్

శ్లో. ఉషసి మాగధమఙ్గలగాయనై-
ర్ఝటితి జాగృహి జాగృహి జాగృహి।
అతికృపార్ద్రకటాక్షనిరీక్షణై-
ర్జగదిదం జగదమ్బ సుఖీకురు॥1॥

శ్లో. కనకమయవితర్దిశోభమానం
దిశి దిశి పూర్ణసువర్ణకుమ్భయుక్తమ్।
మణిమయమణ్డపమధ్యమేహి మాత-
ర్మయి కృపయాశు సమర్చనం గ్రహీతుమ్॥2॥

శ్లో. కనకకలశశోభమానశీర్షం
జలధరలమ్బి సముల్లసత్పతాకమ్।
భగవతి తవ సంనివాసహేతో-
ర్మణిమయమన్దిరమేతదర్పయామి॥3॥

శ్లో. తపనీయమయీ సుతూలికా
కమనీయా మృదులోత్తరచ్ఛదా।
నవరత్నవిభూషితా మయా
శిబికేయం జగదమ్బ తేర్పితా॥4॥

శ్లో. కనకమయవితర్దిస్థాపితే తూలికాఢ్యే
వివిధకుసుమకీర్ణే కోటిబాలార్కవర్ణే।
భగవతి రమణీయే రత్నసింహాసనేస్మి-
న్నుపవిశ పదయుగ్మం హేమపీఠే నిధాయ॥5॥

శ్లో. మణిమౌక్తికనిర్మితం మహాన్తం
కనకస్తమ్భచతుష్టయేన యుక్తమ్।
కమనీయతమం భవాని తుభ్యం
నవముల్లోచమహం సమర్పయామి॥6॥

శ్లో. దూర్వయా సరసిజాన్వితవిష్ణు-
క్రాన్తయా చ సహితం కుసుమాఢ్యమ్।

పద్మయుగ్మసదృశే పదయుగ్మే
పాద్యమేతదురరీకురు మాతః॥7॥

శ్లో. గన్ధపుష్పయవసర్షపదూర్వా-
సంయుతం తిలకుశాక్షతమిశ్రమ్।
హేమపాత్రనిహితం సహ రత్నై-
రర్ఘ్యమేతదురరీకురు మాతః॥8॥

శ్లో. జలజద్యుతినా కరేణ జాతీ-
ఫలతక్కోలలవఙ్గగన్ధయుక్తైః।
అమృతైరమృతైరివాతిశీతై-
ర్భగవత్యాచమనం విధీయతామ్॥9॥

శ్లో. నిహితం కనకస్య సంపుటే
పిహితం రత్నపిధానకేన యత్।
తదిదం జగదమ్బ తేర్పితం
మధుపర్కం జనని ప్రగృహ్యతామ్॥10॥

శ్లో. ఏతచ్చమ్పకతైలమమ్బ వివిధైః పుష్పైర్ముహుర్వాసితం
న్యస్తం రత్నమయే సువర్ణచషకే భృఙ్గైర్భ్రమద్భిర్వృతమ్।
సానన్దం సురసున్దరీభిరభితో హస్తైర్ధృతం తే మయా
కేశేషు భ్రమరభ్రమేషు సకలేష్వఙ్గేషు చాలిప్యతే॥11॥

శ్లో. మాతః కుఙ్కుమపఙ్కనిర్మితమిదం దేహే తవోద్వర్తనం
భక్త్యాహం కలయామి హేమరజసా సంమిశ్రితం కేసరైః।
కేశానామలకైర్విశోధ్య విశదాన్కస్తూరికోదఞ్చితైః
స్నానం తే నవరత్నకుమ్భసహితైః సంవాసితోష్ణోదకైః॥12॥

శ్లో. దధిదుగ్ధఘృతైః సమాక్షికైః
సితయా శర్కరయా సమన్వితైః।
స్నపయామి తవాహమాదరా-
జ్జనని త్వాం పునరుష్ణవారిభిః॥13॥

శ్లో. ఏలోశీరసువాసితైః సకుసుమైర్గఙ్గాదితీర్థోదకై-
ర్మాణిక్యామలమౌక్తికామృతరసైః స్వచ్ఛైః సువర్ణోదకైః।

మన్త్రైర్వైదికతాన్త్రికాన్పరిపఠన్సానన్దమత్యాదరా-
త్స్నానం తే పరికల్పయామి జనని స్నేహాత్త్వమఙ్గీకురు ||14||

శ్లో. బాలార్కద్యుతి దాడిమీయకుసుమప్రస్పర్ధి సర్వోత్తమం
మాతస్త్వం పరిధేహి దివ్యవసనం భక్త్యా మయా కల్పితమ్|
ముక్తాభిర్గ్రథితం సుకఞ్చుకమిదం స్వీకృత్య పీతప్రభం
తప్తస్వర్ణసమానవర్ణమతులం ప్రావర్ణమఙ్గీకురు ||15||

శ్లో. నవరత్నమయే మయార్పితే
కమనీయే తపనీయపాదుకే|
సవిలాసమిదం పదద్వయం
కృపయా దేవి తయోర్నిధీయతామ్ ||16||

శ్లో. బహుభిరగరుధూపైః సాదరం ధూపయిత్వా
భగవతి తవ కేశాన్కఙ్కతైర్మార్జయిత్వా|
సురభిభిరరవిన్దైశ్చమ్పకైశ్చార్చయిత్వా
ఝటితి కనకసూత్రైర్జూటయన్వేష్టయామి ||17||

శ్లో. సౌవీరాఞ్జనమిదమమ్బ చక్షుషోస్తే
విన్యస్తం కనకశలాకయా మయా యత్|
తన్న్యూనం మలినమపి త్వదక్షిసఙ్గాత్
బ్రహ్మేన్ద్రాద్యభిలషణీయతామియాయ ||18||

శ్లో. మఞ్జీరే పదయోర్నిధాయ రుచిరాం విన్యస్య కాఞ్చీం కటౌ
ముక్తాహారమురోజయోరనుపమాం నక్షత్రమాలాం గలే|
కేయూరాణి భుజేషు రత్నవలయశ్రేణీం కరేషు క్రమా-
త్తాటఙ్కే తవ కర్ణయోర్వినిదధే శీర్షే చ చూడామణిమ్ ||19||

శ్లో. ధమ్మిల్లే తవ దేవి హేమకుసుమాన్యాధాయ ఫాలస్థలే
ముక్తారాజివిరాజమానతిలకం నాసాపుటే మౌక్తికమ్|
మాతర్మౌక్తికజాలికాం చ కుచయోః సర్వాఙ్గులీషూర్మికాః
కట్యాం కాఞ్చనకిఙ్కిణీర్వినిదధే రత్నావతంసం శ్రుతౌ ||20||

శ్లో. మాతః ఫాలతలే తవాతివిమలే కాశ్మీరకస్తూరికా-
కర్పూరాగరుభిః కరోమి తిలకం దేహేఙ్గరాగం తతః|

వక్షోజాదిషు యక్షకర్దమరసం సిక్త్వా చ పుష్పద్రవం
పాదౌ చన్దనలేపనాదిభిరహం సంపూజయామి క్రమాత్॥21॥

శ్లో. రత్నాక్షతైస్త్వాం పరిపూజయామి
ముక్తాఫలైర్వా రుచిరైరవిద్ధైః।
అఖణ్డితైర్దేవి యవాదిభిర్వా
కాశ్మీరపఙ్కాఙ్కితతణ్డులైర్వా॥22॥

శ్లో. జనని చమ్పకతైలమిదం పురో
మృగమదోపయుతం పటవాసకమ్।
సురభిగన్ధమిదం చ చతుఃసమం
సపది సర్వమిదం పరిగృహ్యతామ్॥23॥

శ్లో. సీమన్తే తే భగవతి మయా సాదరం న్యస్తమేత-
త్సిన్దూరం మే హృదయకమలే హర్షవర్షం తనోతి।
బాలాదిత్యద్యుతిరివ సదా లోహితా యస్య కాన్తి-
రన్తర్ధ్వాన్తం హరతి సకలం చేతసా చిన్తయైవ॥24॥

శ్లో. మన్దారకున్దకరవీరలవఙ్గపుష్పై-
స్త్వాం దేవి సంతతమహం పరిపూజయామి।
జాతీజపావకులచమ్పకకేతకాది-
నానావిధాని కుసుమాని చ తేర్పయామి॥25॥

శ్లో. మాలతీవకులహేమపుష్పికా-
కాఞ్చనారకరవీరకైతకైః।
కర్ణికారగిరికర్ణికాదిభిః
పూజయామి జగదమ్బ తే వపుః॥26॥

శ్లో. పారిజాతశతపత్రపాటలై-
ర్మల్లికావకులచమ్పకాదిభిః।
అమ్బుజైః సుకుసుమైశ్చ సాదరం
పూజయామి జగదమ్బ తే వపుః॥27॥

శ్లో. లాక్షాసంమిలితైః సితాభ్రసహితైః శ్రీవాససంమిశ్రితైః
కర్పూరాకలితైః శిరైర్మధుయుతైర్గోసర్పిషా లోడితైః।

శ్రీఖణ్డాగరుగుగ్గులుప్రభృతిభిర్నానావిధైర్వస్తుభి-
ర్ధూపం తే పరికల్పయామి జనని స్నేహాత్త్వమఙ్గీకురు॥28॥

శ్లో. రత్నాలంకృతహేమపాత్రనిహితైర్గోసర్పిషా లోడితై-
ర్దీపైర్దీర్ఘతరాన్ధకారభిదురైర్బాలార్కకోటిప్రభైః।
ఆతామ్రజ్వలదుజ్జ్వలప్రవిలసద్రత్నప్రదీపైస్తథా
మాతస్త్వామహమాదరాదనుదినం నీరాజయామ్యుచ్చకైః॥29॥

శ్లో. మాతస్త్వాం దధిదుగ్ధపాయసమహాశాల్యన్నసంతానికాః
సూపాపూపసితాఘృతైః సవటకైః సక్షౌద్రరమ్భాఫలైః।
ఏలాజీరకహిఙ్గునాగరనిశాకుస్తుమ్బరీసంస్కృతైః
శాకైః సాకమహం సుధాధికరసైః సంతర్పయామ్యర్చయన్॥30॥

శ్లో. సాపూపసూపదధిదుగ్ధసితాఘృతాని
సుస్వాదుభక్తపరమాన్నపురఃసరాణి।
శాకోల్లసన్మరిచిజీరకబాహ్లికాని
భక్ష్యాణి భుఙ్క్ష్వ జగదమ్బ మయార్పితాని॥31॥

శ్లో. క్షీరమేతదిదముత్తమోత్తమం
ప్రాజ్యమాజ్యమిదముజ్జ్వలం మధు।
మాతరేతదమృతోపమం పయః
సంభ్రమేణ పరిపీయతాం ముహుః॥32॥

శ్లో. ఉష్ణోదకైః పాణియుగం ముఖం చ
ప్రక్షాల్య మాతః కలధౌతపాత్రే।
కర్పూరమిశ్రేణ సకుఙ్కుమేన
హస్తౌ సముద్వర్తయ చన్దనేన॥33॥

శ్లో. అతిశీతముశీరవాసితం
తపనీయే కలశే నివేశితమ్।
పటపూతమిదం జితామృతం
శుచి గఙ్గాజలమమ్బ పీయతామ్॥34॥

శ్లో. జమ్బ్వామ్రరమ్భాఫలసంయుతాని
ద్రాక్షాఫలక్షౌద్రసమన్వితాని।

సనారికేలాని సదాడిమాని
ఫలాని తే దేవి సమర్పయామి ॥35॥

శ్లో. కూశ్మాణ్డకోశాతకిసంయుతాని
జమ్బీరనారఙ్గసమన్వితాని।
సబీజపూరాణి సబాదరాణి
ఫలాని తే దేవి సమర్పయామి ॥36॥

శ్లో. కర్పూరేణ యుతైర్లవఙ్గసహితైస్తక్కోలచూర్ణాన్వితైః
సుస్వాదుక్రముకైః సగౌరఖదిరైః సుస్నిగ్ధజాతీఫలైః।
మాతః కైతకపత్రపాణ్డురుచిభిస్తామ్బూలవల్లీదలైః
సానన్దం ముఖమణ్డనార్థమతులం తామ్బూలమఙ్గీకురు ॥37॥

శ్లో. ఏలాలవఙ్గాదిసమన్వితాని
తక్కోలకర్పూరవిమిశ్రితాని।
తామ్బూలవల్లీదలసంయుతాని
పూగాని తే దేవి సమర్పయామి ॥38॥

శ్లో. తామ్బూలనిర్జితసుతప్తసువర్ణవర్ణం
స్వర్ణాక్తపూగఫలమౌక్తికచూర్ణయుక్తమ్।
సౌవర్ణపాత్రనిహితం ఖదిరేణ సార్ధం
తామ్బూలమమ్బ వదనామ్బురుహే గృహాణ ॥39॥

శ్లో. మహతి కనకపాత్రే స్థాపయిత్వా విశాలాన్
డమరుసదృశరూపాన్బద్ధగోధూమదీపాన్।
బహుఘృతమథ తేషు న్యస్య దీపాన్ప్రకృష్టా-
న్భువనజనని కుర్వే నిత్యమారార్తికం తే ॥40॥

శ్లో. సవినయమథ దత్వా జానుయుగ్మం ధరణ్యాం
సపది శిరసి ధృత్వా పాత్రమారార్తికస్య।
ముఖకమలసమీపే తేమ్బ సార్ధం త్రివారం
భ్రమయతి మయి భూయాత్తే కృపార్ద్రః కటాక్షః ॥41॥

శ్లో. అథ బహుమణిమిశ్రైర్మౌక్తికైస్త్వాం వికీర్య
త్రిభువనకమనీయైః పూజయిత్వా చ వస్త్రైః।

మిలితవివిధముక్తాం దివ్యమాణిక్యయుక్తాం
జనని కనకవృష్టిం దక్షిణాం తేర్పయామి ॥42॥

శ్లో. మాతః కాఞ్చనదణ్డమణ్డితమిదం పూర్ణేన్దుబిమ్బప్రభం
నానారత్నవిశోభిహేమకలశం లోకత్రయాహ్లాదకమ్।
భాస్వన్మౌక్తికజాలికాపరివృతం ప్రీత్యాత్మహస్తే ధృతం
ఛత్రం తే పరికల్పయామి శిరసి త్వష్ట్రా స్వయం నిర్మితమ్॥43॥

శ్లో. శరదిన్దుమరీచిగౌరబర్ణై-
ర్మణిముక్తావిలసత్సువర్ణదణ్డైః।
జగదమ్బ విచిత్రచామరైస్త్వా-
మహమానన్దభరేణ బీజయామి॥44॥

శ్లో. మార్తాణ్డమణ్డలనిభో జగదమ్బ యోఽయం
భక్త్యా మయా మణిమయో ముకురోఽర్పితస్తే।
పూర్ణేన్దుబిమ్బరుచిరం వదనం స్వకీయ-
మస్మిన్విలోకయ విలోలవిలోచనే త్వమ్॥45॥

శ్లో. ఇన్ద్రాదయో నతినతైర్మకుటప్రదీపై-
ర్నీరాజయన్తి సతతం తవ పాదపీఠమ్।
తస్మాదహం తవ సమస్తశరీరమేత-
న్నీరాజయామి జగదమ్బ సహస్రదీపైః॥46॥

శ్లో. ప్రియగతిరతితుఙ్గో రత్నపల్యాణయుక్తః
కనకమయవిభూషః స్నిగ్ధగమ్భీరఘోషః।
భగవతి కలితోఽయం వాహనార్థం మయా తే
తురగశతసమేతో వాయువేగస్తురంగః॥47॥

శ్లో. మధుకరవృతకుమ్భన్యస్తసిన్దూరరేణుః
కనకకలితఘణ్టాకిఙ్కిణీశోభికణ్ఠః।
శ్రవణయుగలచఞ్చచ్చామరో మేఘతుల్యో
జనని తవ ముదే స్యాన్మత్తమాతఙ్గ ఏషః॥48॥

శ్లో. ద్రుతతరతురగైర్విరాజమానం
మణిమయచక్రచతుష్టయేన యుక్తమ్।

కనకమయమముం వితానవన్తం
భగవతి తే హి రథం సమర్పయామి॥49॥

శ్లో. హయగజరథపత్తిశోభమానం
దిశి దిశి దున్దుభిమేఘనాదయుక్తమ్।
అతిబహు చతురఙ్గసైన్యమేత-
ద్భగవతి భక్తిభరేణ తేర్పయామి॥50॥

శ్లో. పరిఘీకృతసప్తసాగరం
బహుసంపత్సహితం మయామ్బ తే విపులమ్।
ప్రబలం ధరణీతలాభిధం
దృఢదుర్గం నిఖిలం సమర్పయామి॥51॥

శ్లో. శతపత్రయుతైః స్వభావశీతై-
రతిసౌరభ్యయుతైః పరాగపీతైః।
భ్రమరీముఖరీకృతైరనన్తై-
ర్వ్యజనైస్త్వాం జగదమ్బ వీజయామి॥52॥

శ్లో. భ్రమరలులితలోలకున్తలాలీ-
విగలితమాల్యవికీర్ణరఙ్గభూమిః।
ఇయమతిరుచిరా నటీ నటన్తీ
తవ హృదయే ముదమాతనోతు మాతః॥53॥

శ్లో. ముఖనయనవిలాసలోలవేణీ-
విలసితనిర్జితలోలభృఙ్గమాలాః।
యువజనసుఖకారిచారులీలా
భగవతి తే పురతో నటన్తి బాలాః॥54॥

శ్లో. భ్రమదలికులతుల్యాలోలధమ్మిల్లభారాః
స్మితముఖకమలోద్యద్దివ్యలావణ్యపూరాః।
అనుపమితసువేషా వారయోషా నటన్తి
పరభృతకలకణ్ఠ్యో దేవి దైన్యం ధునోతు॥55॥

శ్లో. డమరుడిణ్డిమజర్ఝరఝల్లరీ-
మృదురవద్రగడద్ద్రగడాదయః।

ఝుటితి ఝూఙ్కృతఝూఙ్కృతఝూఙ్కృతై-
ర్బహుదయం హృదయం సుఖయన్తు తే॥56॥

శ్లో. విపఞ్చీషు సప్తస్వరాన్వాదయన్త్య-
స్తవ ద్వారి గాయన్తి గన్ధర్వకన్యాః।
క్షణం సావధానేన చిత్తేన మాతః
సమాకర్ణయ త్వం మయా ప్రార్థితాసి॥57॥

శ్లో. అభినయకమనీయైర్నర్తనైర్నర్తకీనాం
క్షణమపి రమయిత్వా చేత ఏతత్త్వదీయమ్।
స్వయమహమతిచిత్రైర్నృత్తవాదిత్రగీతై-
ర్భగవతి భవదీయం మానసం రఞ్జయామి॥58॥

శ్లో. తవ దేవి గుణానువర్ణనే
చతురా నో చతురాననాదయః।
తదిహైకముఖేషు జన్తుషు
స్తవనం కస్తవ కర్తుమీశ్వరః॥59॥

శ్లో. పదే పదే యత్పరిపూజకేభ్యః సద్యోశ్వమేధాదిఫలం దదాతి।
తత్సర్వపాపక్షయహేతుభూతం ప్రదక్షిణం తే పరితః కరోమి॥60॥

శ్లో. రక్తోత్పలారక్తలతాప్రభాభ్యాం ధ్వజోర్ధ్వరేఖాకులిశాఙ్కితాభ్యామ్।
అశేషబృన్దారకవన్దితాభ్యాం నమో భవానీపదపఙ్కజాభ్యామ్॥61॥

శ్లో. చరణనలినయుగ్మం పఙ్కజైః పూజయిత్వా
కనకకమలమాలాం కణ్ఠదేశేర్పయిత్వా।
శిరసి వినిహితోయం రత్నపుష్పాఞ్జలిస్తే
హృదయకమలమధ్యే దేవి హర్షం తనోతు॥62॥

శ్లో. అథ మణిమయమఞ్చకాభిరామే
కనకమయవితానరాజమానే।
ప్రసరదగరుధూపధూపితేస్మి-
న్భగవతి భవనేస్తు తే నివాసః॥63॥

శ్లో. ఏతస్మిన్మణిఖచితే సువర్ణపీఠే
త్రైలోక్యాభయవరదౌ నిధాయ హస్తౌ।

విస్తీర్ణే మృదులతరోత్తరచ్ఛదేస్మి-
న్పర్యఙ్కే కనకమయే నిషీద మాతః॥64॥

శ్లో. తవ దేవి సరోజచిహ్నయోః పదయోర్నిర్జితపద్మరాగయోః।
అతిరక్తతరైరలక్తకైః పునరుక్తాం రచయామి రక్తతామ్॥65॥

శ్లో. అథ మాతరుశీరవాసితం నిజతామ్బూలరసేన రఞ్జితమ్।
తపనీయమయే హి పట్టకే ముఖగణ్డూవ(?)జలం విధీయతామ్॥66॥

శ్లో. క్షణమథ జగదమ్బ మఞ్చకేస్మి-
న్మృదుతలతూలికయా విరాజమానే।
అతిరహసి ముదా శివేన సార్ధం
సుఖశయనం కురు తత్ర మాం స్మరన్తీ॥67॥

శ్లో. ముక్తాకున్దేన్దుగౌరాం మణిమయమకుటాం రత్నతాటఙ్కయుక్తా-
మక్షస్రక్పుష్పహస్తామభయవరకరాం చన్ద్రచూడాం త్రినేత్రామ్।
నానాలంకారయుక్తాం సురమకుటమణిద్యోతితస్వర్ణపీఠాం
సానన్దాం సుప్రసన్నాం త్రిభువనజననీం చేతసా చిన్తయామి॥68॥

శ్లో. ఏషా భక్త్యా తవ విరచితా యా మయా దేవి పూజా
స్వీకృత్యైనాం సపది సకలాన్మేపరాధాన్క్షమస్వ।
న్యూనం యత్తత్తవ కరుణయా పూర్ణతామేతు సద్యః
సానన్దం మే హృదయకమలే తేస్తు నిత్యం నివాసః॥69॥

శ్లో. పూజామిమాం యః పఠతి ప్రభాతే
మధ్యాహ్నకాలే యది వా ప్రదోషే।
ధర్మార్థకామాన్పురుషోభ్యుపైతి
దేహావసానే శివభావమేతి॥70॥

శ్లో. పూజామిమాం పఠేన్నిత్యం పూజాం కర్తుమనీశ్వరః।
పూజాఫలమవాప్నోతి వాఞ్ఛితార్థం చ విన్దతి॥71॥

శ్లో. ప్రత్యహం భక్తిసంయుక్తో యః పూజనమిదం పఠేత్।
వాగ్వాదిన్యాః ప్రసాదేన వత్సరాత్స కవిర్భవేత్॥72॥

దేవీభుజంగస్తోత్రమ్

శ్లో. విరిఞ్చ్యాదిభిః పఞ్చభిర్లోకపాలైః
సమూఢే మహానన్దపీఠే నిషణ్ణమ్।
ధనుర్బాణపాశాఙ్కుశప్రోతహస్తం
మహస్త్రైపురం శంకరాద్వైతమవ్యాత్॥1॥

శ్లో. యదన్నాదిభిః పఞ్చభిః కోశజాలైః
శిరఃపక్షపుచ్ఛాత్మకైరన్తరన్తః।
నిగూఢే మహాయోగపీఠే నిషణ్ణం
పురారేరథాన్తఃపురం నౌమి నిత్యమ్॥2॥

శ్లో. విరిఞ్చాదిరూపైః ప్రపఞ్చే విహృత్య
స్వతన్త్రా యదా స్వాత్మవిశ్రాన్తిరేషా।
తదా మానమాతృప్రమేయాతిరిక్తం
పరానన్దమీడే భవాని త్వదీయమ్॥3॥

శ్లో. వినోదాయ చైతన్యమేకం విభజ్య
ద్విధా దేవి జీవః శివశ్చేతి నామ్నా।
శివస్యాపి జీవత్వమాపాదయన్తీ
పునర్జీవమేనం శివం వా కరోషి॥4॥

శ్లో. సమాకుఞ్చ్య మూలం హృది న్యస్య వాయుం
మనో భ్రూబిలం ప్రాపయిత్వా నివృత్తాః।
తతః సచ్చిదానన్దరూపే పదే తే
భవన్త్యమ్బ జీవాః శివత్వేన కేచిత్॥5॥

శ్లో. శరీరేతికష్టే రిపౌ పుత్రవర్గే
సదాభీతిమూలే కలత్రే ధనే వా।
న కశ్ి్చద్విరజ్యత్యహో దేవి చిత్రం
కథం త్వత్కటాక్షం వినా తత్త్వబోధః॥6॥

శ్లో. శరీరే ధనేపత్యవర్గే కలత్రే
విరక్తస్య సద్దేశికాదిష్టబుద్ధేః।

యదాకస్మికం జ్యోతిరానన్దరూపం
సమాధౌ భవేత్తత్త్వమస్యమ్బ సత్యమ్॥7॥

శ్లో. మృషాన్యో మృషాన్యః పరో మిశ్రమేనం
పరః ప్రాకృతం చాపరో బుద్ధిమాత్రమ్।
ప్రపఞ్చం మిమీతే మునీనాం గణోయం
తదేతత్త్వమేవేతి న త్వాం జహీమః॥8॥

శ్లో. నివృత్తిః ప్రతిష్ఠా చ విద్యా చ శాన్తి-
స్తథా శాన్త్యతీతేతి పఞ్చీకృతాభిః।
కలాభిః పరే పఞ్చవింశాత్మికాభి-
స్త్వమేకైవ సేవ్యా శివాభిన్నరూపా॥9॥

శ్లో. అగాధేత్ర సంసారపఙ్కే నిమగ్నం
కలత్రాదిభారేణ ఖిన్నం నితాన్తమ్।
మహామోహపాశౌఘబద్ధం చిరాన్మాం
సముద్ధర్తుమమ్బ త్వమేకైవ శక్తా॥10॥

శ్లో. సమారభ్య మూలం గతో బ్రహ్మచక్రం
భవద్దివ్యచక్రేశ్వరీధామభాజః।
మహాసిద్ధిసంఘాతకల్పద్రుమాభా-
నవాప్యామ్బ నాదానుపాస్తే చ యోగీ॥11॥

శ్లో. గణేశైర్గ్రహైరమ్బ నక్షత్రపఙ్క్త్యా
తథా యోగినీరాశిపీఠైరభిన్నమ్।
మహాకాలమాత్మానమామృశ్య లోకం
విధత్సే కృతిం వా స్థితిం వా మహేశి॥12॥

శ్లో. లసత్తారహారామతిస్వచ్ఛచేలాం
వహన్తీం కరే పుస్తకం చాక్షమాలామ్।
శరచ్చన్ద్రకోటిప్రభాభాసురాం త్వాం
సకృద్భావయన్భారతీవల్లభః స్యాత్॥13॥

శ్లో. సముద్యత్సహస్రార్కబిమ్బాభవక్త్రాం
స్వభాసైవ సిన్దూరితాజాణ్డకోటిమ్।

ధనుర్బాణపాశాఙ్కుశాన్ధారయన్తీం
స్మరన్తః స్మరం వాపి సంమోహయేయుః॥14॥

శ్లో. మణిస్యూతతాటఙ్కశోణాస్యబిమ్బాం
హరిత్పట్టవస్త్రాం త్వగుల్లాసిభూషామ్।
హృదా భావయంస్తప్తహేమప్రభాం త్వాం
శ్రియో నాశయత్యమ్బ చాఞ్చల్యభావమ్॥15॥

శ్లో. మహామన్త్రరాజాన్తబీజం పరాఖ్యం
స్వతో న్యస్తబిన్దు స్వయం న్యస్తహార్దమ్।
భవద్వక్త్రవక్షోజగుహ్యాభిధానం
స్వరూపం సకృద్భావయేత్స త్వమేవ॥16॥

శ్లో. తథాన్యే వికల్పేషు నిర్విణ్ణచిత్తా-
స్తదేకం సమాధాయ బిన్దుత్రయం తే।
పరానన్దసంధానసిన్ధౌ నిమగ్నాః
పునర్గర్భరన్ధ్రం న పశ్యన్తి ధీరాః॥17॥

శ్లో. త్వదున్మేషలీలానుబన్ధాధికారా-
న్విరిఞ్చ్యాదికాంస్త్వద్గుణామ్భోధిబిన్దూన్।
భజన్తస్తితీర్షన్తి సంసారసిన్ధుం
శివే తావకీనా సుసంభావనేయమ్॥18॥

శ్లో. కదా వా భవత్పాదపోతేన తూర్ణం
భవామ్భోధిముత్తీర్య పూర్ణాన్తరఙ్గః।
నిమజ్జన్తమేనం దురాశావిషాబ్ధౌ
సమాలోక్య లోకం కథం పర్యుదాస్సే॥19॥

శ్లో. కదా వా హృషీకాణి సామ్యం భజేయుః
కదా వా న శత్రుర్న మిత్రం భవాని।
కదా వా దురాశావిషూచీవిలోపః
కదా వా మనో మే సమూలం వినశ్యేత్॥20॥

శ్లో. నమోవాకమాశాస్మహే దేవి యుష్మ-
త్పదామ్భోజయుగ్మాయ తిగ్మాయ గౌరి।

విరిఞ్చ్యాదిభాస్వత్కిరీటప్రతోలీ-
ప్రదీపాయమానప్రభాభాస్వరాయ॥21॥

శ్లో. కచే చన్ద్రరేఖం కుచే తారహారం
కరే స్వాదుచాపం శరే షట్పదౌఘమ్|
స్మరామి స్మరారేరభిప్రాయమేకం
మదాఘూర్ణనేత్రం మదీయం నిధానమ్॥22॥

శ్లో. శరేష్వేవ నాసా ధనుష్వేవ జిహ్వా
జపాపాటలే లోచనే తే స్వరూపే|
త్వగేషా భవచ్చన్ద్రఖణ్డే శ్రవో మే
గుణే తే మనోవృత్తిరమ్బ త్వయి స్యాత్॥23॥

శ్లో. జగత్కర్మధీరాన్వచోధూతకీరాన్
కుచన్యస్తహారాన్కృపాసిన్ధుపూరాన్|
భవామ్భోధిపారాన్మహాపాపదూరాన్
భజే వేదసారాఞ్శివప్రేమదారాన్॥24॥

శ్లో. సుధాసిన్ధుసారే చిదానన్దనీరే
సముత్ఫుల్లనీపే సురత్నాన్తరీపే|
మణివ్యూహసాలే స్థితే హైమశాలే
మనోజారివామే నిషణ్ణం మనో మే॥25॥

శ్లో. దృగన్తే విలోలా సుగన్ధీషుమాలా
ప్రపఞ్చేన్ద్రజాలా విపత్సిన్ధుకూలా|
మునిస్వాన్తశాలా నమల్లోకపాలా
హృది ప్రేమలోలామృతస్వాదులీలా॥26॥

శ్లో. జగజ్జాలమేతత్త్వయైవామ్బ సృష్టం
త్వమేవాద్య యాసీన్ద్రియైరర్థజాలమ్|
త్వమేకైవ కర్త్రీ త్వమేకైవ భోక్త్రీ
న మే పుణ్యపాపే న మే బన్ధమోక్షౌ॥27॥

శ్లో. ఇతి ప్రేమభారేణ కిఞ్చిన్మయోక్తం
న బుధ్వైవ తత్త్వం మదీయం త్వదీయమ్|

వినోదాయ బాలస్య మౌర్ఖ్యం హి మాత-
స్తదేతత్ప్రలాపస్తుతిం మే గృహాణ॥28॥

నవరత్నమాలికా

శ్లో. హారనూపురకిరీటకుణ్డలవిభూషితావయవశోభినీం
కారణేశవరమౌలికోటిపరికల్ప్యమానపదపీఠికామ్।
కాలకాలఫణిపాశబాణధనురఙ్కుశామరుణమేఖలాం
ఫాలభూతిలకలోచనాం మనసి భావయామి పరదేవతామ్॥1॥

శ్లో. గన్ధసారఘనసారచారునవనాగవల్లిరసవాసినీం
సాన్ధ్యరాగమధురాధరాభరణసున్దరాననశుచిస్మితామ్।
మన్థరాయతవిలోచనామమలబాలచన్ద్రకృతశేఖరీం
ఇన్దిరారమణసోదరీం మనసి భావయామి పరదేవతామ్॥2॥

శ్లో. స్మేరచారుముఖమణ్డలాం విమలగణ్డలమ్బిమణిమణ్డలాం
హారదామపరిశోభమానకుచభారభీరుతనుమధ్యమామ్।
వీరగర్వహరనూపురాం వివిధకారణేశవరపీఠికాం
మారవైరిసహచారిణీం మనసి భావయామి పరదేవతామ్॥3॥

శ్లో. భూరిభారధరకుణ్డలీన్ద్రమణిబద్ధభూవలయపీఠికాం
వారిరాశిమణిమేఖలావలయవహ్నిమణ్డలశరీరిణీమ్।
వారిసారవహకుణ్డలాం గగనశేఖరీం చ పరమాత్మికాం
చారుచన్ద్రరవిలోచనాం మనసి భావయామి పరదేవతామ్॥4॥

శ్లో. కుణ్డలత్రివిధకోణమణ్డలవిహారషడ్దలసముల్లస-
త్పుణ్డరీకముఖభేదినీం చ ప్రచణ్డభానుభాసముజ్జ్వలామ్।
మణ్డలేన్దుపరివాహితామృతతరఙ్గిణీమరుణరూపిణీం
మణ్డలాన్తమణిదీపికాం మనసి భావయామి పరదేవతామ్॥5॥

శ్లో. వారణాననమయూరవాహముఖదాహవారణపయోధరాం
చారణాదిసురసున్దరీచికురశేఖరీకృతపదామ్బుజామ్।
కారణాధిపతిపఞ్చకప్రకృతికారణప్రథమమాతృకాం
వారణాన్తముఖపారణాం మనసి భావయామి పరదేవతామ్॥6॥

శ్లో. పద్మకాన్తిపదపాణిపల్లవపయోధరాననసరోరుహాం
పద్మరాగమణిమేఖలావలయనీవిశోభితనితమ్బినీమ్।

పద్మసంభవసదాశివాన్తమయపఞ్చరత్నపదపీఠికాం
పద్మినీం ప్రణవరూపిణీం మనసి భావయామి పరదేవతామ్॥7॥

శ్లో. ఆగమప్రణవపీఠికామమలవర్ణమఙ్గలశరీరిణీం
ఆగమావయవశోభినీమఖిలవేదసారకృతశేఖరీమ్।
మూలమన్త్రముఖమణ్డలాం ముదితనాదబిన్దునవయౌవనాం
మాతృకాం త్రిపురసున్దరీం మనసి భావయామి పరదేవతామ్॥8॥

శ్లో. కాలికాతిమిరకున్తలాన్తఘనభృఙ్గమఙ్గలవిరాజినీం
చూలికాశిఖరమాలికావలయమల్లికాసురభిసౌరభామ్।
వాలికామధురగణ్డమణ్డలమనోహరాననసరోరుహాం
కాలికామఖిలనాయికాం మనసి భావయామి పరదేవతామ్॥9॥

శ్లో. నిత్యమేవ నియమేన జల్పతాం
భుక్తిముక్తిఫలదామభీష్టదామ్।
శంకరేణ రచితాం సదా జపే-
న్నామరత్నవరత్నమాలికామ్॥10॥

భ్రమరామ్బాష్టకమ్

శ్లో. చాఞ్చల్యారుణలోచనాఞ్చితకృపాచన్ద్రార్కచూడామణిం
చారుస్మేరముఖాం చరాచరజగత్సంరక్షణీం తత్పదామ్|
చఞ్చచ్చమ్పకనాసికాగ్రవిలసన్ముక్తామణీరఞ్జితాం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే||1||

శ్లో. కస్తూరీతిలకాఞ్చితేన్దువిలసత్ప్రోద్భాసిఫాలస్థలీం
కర్పూరద్రవమిశ్రచూర్ణఖదిరామోదోల్ల సద్వీటికామ్|
లోలాపాఙ్గతరఙ్గితైరధికృపాసారైర్నతానన్దినీం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే||2||

శ్లో. రాజన్మత్తమరాలమన్దగమనాం రాజీవపత్రేక్షణాం
రాజీవప్రభవాదిదేవమకుటై రాజత్పదామ్భోరుహామ్|
రాజీవాయతమన్దమణ్డితకుచాం రాజాధిరాజేశ్వరీం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే||3||

శ్లో. షట్తారాం గణదీపికాం శివసతీం షడ్వైరివర్గాపహాం
షట్చక్రాన్తరసంస్థితాం వరసుధాం షడ్యోగినీవేష్టితామ్|
షట్చక్రాఞ్చితపాదుకాఞ్చితపదాం షాడ్భావగాం షోడశీం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే||4||

శ్లో. శ్రీనాథాదృతపాలితత్రిభువనాం శ్రీచక్రసంచారిణీం
జ్ఞానాసక్తమనోజయౌవనలసద్గన్ధర్వకన్యాదృతామ్|
దీనానామతివేలభాగ్యజననీం దివ్యామ్బరాలంకృతాం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే||5||

శ్లో. లావణ్యాధికభూషితాఙ్గలతికాం లాక్షాలసద్రాగిణీం
సేవాయాతసమస్తదేవవనితాం సీమన్తభూషాంన్వితామ్|
భావోల్లాసవశీకృతప్రియతమాం భణ్డాసురచ్ఛేదినీం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే||6||

శ్లో. ధన్యాం సోమవిభావనీయచరితాం ధారాధరశ్యామలాం
మున్యారాధనమేధినీం సుమవతాం ముక్తిప్రదానవ్రతామ్|

కన్యాపూజనసుప్రసన్నహృదయాం కాఞ్చీలసన్మధ్యమాం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే॥7॥

శ్లో. కర్పూరాగరుకుఙ్కుమాఙ్కితకుచాం కర్పూరవర్ణస్థితాం
కృష్టోత్కృష్టసుకృష్టకర్మదహనాం కామేశ్వరీం కామినీమ్।
కామాక్షీం కరుణారసార్ద్రహృదయాం కల్పాన్తరస్థాయినీం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే॥8॥

శ్లో. గాయత్రీం గరుడధ్వజాం గగనగాం గాన్ధర్వగానప్రియాం
గమ్భీరాం గజగామినీం గిరిసుతాం గన్ధాక్షతాలంకృతామ్।
గఙ్గాగౌతమగర్గసంనుతపదాం గాం గౌతమీం గోమతీం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీ శ్రీమాతరం భావయే॥9॥

భవానీభుజంగమ్

శ్లో. షడాధారపఙ్కేరుహాన్తర్విరాజ-
త్సుషుమ్నాన్తరాలేతితేజోల్లసన్తీమ్।
సుధామణ్డలం ద్రావయన్తీం పిబన్తీం
సుధామూర్తిమీడే చిదానన్దరూపామ్॥1॥

శ్లో. జ్వలత్కోటిబాలార్కభాసారుణాఙ్గీం
సులావణ్యశృఙ్గారశోభాభిరామామ్।
మహాపద్మకిఞ్జల్కమధ్యే విరాజ-
త్ి‌త్రికోణే నిషణ్ణాం భజే శ్రీభవానీమ్॥2॥

శ్లో. క్వణత్కిఙ్కిణీనూపురోద్భాసిరత్న-
ప్రభాలీఢలాక్షార్ద్రపాదాబ్జయుగ్మమ్।
అజేశాచ్యుతాద్యైః సురైః సేవ్యమానం
మహాదేవి మన్మూర్ధ్ని తే భావయామి॥3॥

శ్లో. సుశోణామ్బరాబద్ధనీవీవిరాజ-
న్మహారత్నకాఞ్చీకలాపం నితమ్బమ్।
స్ఫురద్దక్షిణావర్తనాభిం చ తిస్రో
వలీరమ్బ తే రోమరాజిం భజేహమ్॥4॥

శ్లో. లసద్వృత్తముత్తుఙ్గమాణిక్యకుమ్భో-
పమశ్రి స్తనద్వన్ద్వమమ్బామ్బుజాక్షి।
భజే దుగ్ధపూర్ణాభిరామం తవేదం
మహాహారదీప్తం సదా ప్రస్నుతాస్యమ్॥5॥

శ్లో. శిరీషప్రసూనోల్లసద్బాహుదణ్డై-
ర్జ్వలద్బాణకోదణ్డపాశాఙ్కుశైశ్చ।
చలత్కఙ్కణోదారకేయూరభూషో-
జ్జ్వలద్భిర్లసన్తీం భజే శ్రీభవానీమ్॥6॥

శ్లో. శరత్పూర్ణచన్ద్రప్రభాపూర్ణబిమ్బా-
ధరస్మేరవక్త్రారవిన్దాం సుశాన్తామ్।

సురత్నావలీహారతాటఙ్కశోభాం
మహాసుప్రసన్నాం భజే శ్రీభవానీమ్॥7॥

శ్లో. సునాసాపుటం సున్దరభ్రూలలాటం
తవౌష్ఠశ్రియం దానదక్షం కటాక్షమ్।
లలాటే లసద్గన్ధకస్తూరిభూషం
స్ఫురచ్ఛ్రీముఖామ్భోజమీడేహమమ్బ॥8॥

శ్లో. చలత్కున్తలాన్తర్భ్రమద్భృఙ్గబృన్దం
ఘనస్నిగ్ధధమ్మిల్లభూషోజ్జ్వలం తే।
స్ఫురన్మౌలిమాణిక్యబద్ధేన్దురేఖా-
విలాసోల్లసద్దివ్యమూర్ధానమీడే॥9॥

శ్లో. ఇతి శ్రీభవాని స్వరూపం తవేదం
ప్రపఞ్చాత్పరం చాతిసూక్ష్మం ప్రసన్నమ్।
స్ఫురత్వమ్బ డిమ్భస్య మే హృత్సరోజే
సదా వాఙ్మయం సర్వతేజోమయం చ॥10॥

శ్లో. గణేశాభిముఖ్యాఖిలైః శక్తిబృన్దై-
ర్వృతాం వై స్ఫురచ్చక్రరాజోల్లసన్తీమ్।
పరాం రాజరాజేశ్వరి త్రైపురి త్వాం
శివాఙ్కోపరిస్థాం శివాం భావయామి॥11॥

శ్లో. త్వమర్కస్త్వమిన్దుస్త్వమగ్నిస్త్వమాప-
స్త్వమాకాశభూవాయవస్త్వం మహత్త్వమ్।
త్వదన్యో న కశ్ిచత్ప్రపఞ్చోస్తి సర్వం
త్వమానన్దసంవిత్స్వరూపాం భజేహమ్॥12॥

శ్లో. శ్రుతీనామగమ్యే సువేదాగమజ్ఞా
మహిమ్నో న జానన్తి పారం తవామ్బ।
స్తుతిం కర్తుమిచ్ఛామి తే త్వం భవాని।
క్షమస్వేదమత్ర ప్రముగ్ధః కిలాహమ్॥13॥

శ్లో. గురుస్త్వం శివస్త్వం చ శక్తిస్త్వమేవ
త్వమేవాసి మాతా పితా చ త్వమేవ।

త్వమేవాసి విద్యా త్వమేవాసి బన్ధు-
గ్గతిర్మే మతిర్దేవి సర్వం త్వమేవ॥14॥

శ్లో. శరణ్యే వరేణ్యే సుకారుణ్యమూర్తే
హిరణ్యోదరాద్యైరగణ్యే సుపుణ్యే।
భవారణ్యభీతేశ్చ మాం పాహి భద్రే
నమస్తే నమస్తే నమస్తే భవాని॥15॥

శ్లో. ఇతీమాం మహచ్ఛ్రీభవానీభుజంగం
స్తుతిం యః పఠేద్భక్తియుక్తశ్చ తస్మై।
స్వకీయం పదం శాశ్వతం వేదసారం
శ్రియం చాష్టసిద్ధిం భవానీ దదాతి॥16॥

శ్లో. భవానీ భవానీ భవానీ త్రివార-
ముదారం ముదా సర్వదా యే జపన్తి।
న శోకం న మోహం న పాపం న భీతిః
కదాచిత్కథంచిత్కుతశ్చజ్జనానామ్॥17॥

మన్త్రమాతృకాపుష్పమాలాస్తవః

శ్లో. కల్లోలోల్లసితామృతాబ్ధిలహరీమధ్యే విరాజన్మణి-
దీవ్పే కల్పకవాటికాపరివృతే కాదమ్బవాట్యుజ్జ్వలే|
రత్నస్తమ్భసహస్రనిర్మితసభామధ్యే విమానోత్తమే
చిన్తారత్నవినిర్మితం జనని తే సింహాసనం భావయే||1||

శ్లో. ఏణాఙ్కానలభానుమణ్డలలసచ్ఛ్రీచక్రమధ్యే స్థితాం
బాలార్కద్యుతిభాసురాం కరతలైః పాశాఙ్కుశౌ బిభ్రతీమ్|
చాపం బాణమపి ప్రసన్నవదనాం కౌసుమ్భవస్త్రాన్వితాం
తాం త్వాం చన్ద్రకలావతంసమకుటాం చారుస్మితాం భావయే||2||

శ్లో. ఈశానాదిపదం శివైకఫలదం రత్నాసనం తే శుభం
పాద్యం కుఙ్కుమచన్దనాదిభరితైరర్ఘ్యం సరత్నాక్షతైః|
శుద్ధైరాచమనీయకం తవ జలైర్భక్త్యా మయా కల్పితం
కారుణ్యామృతవారిధే తదఖిలం సంతుష్టయే కల్పతామ్||3||

శ్లో. లక్ష్మే యోగిజనస్య రక్షితజగజ్జాలే విశాలేక్షణే
ప్రాలేయామ్బుపటీరకుఙ్కుమలసత్కర్పూరమిశ్రోదకైః|
గోక్షీరైరపి నారికేలసలిలైః శుద్ధోదకైర్మన్త్రితైః
స్నానం దేవి ధియా మయైతదఖిలం సంతుష్టయే కల్పతామ్||4||

శ్లో. హ్రీంకారాఙ్కితమన్త్రలక్షితతనో హేమాచలాత్సంచితై
రత్నైరుజ్జ్వలముత్తరీయసహితం కౌసుమ్భవర్ణాంశుకమ్|
ముక్తాసంతతియజ్ఞసూత్రమమలం సౌవర్ణతన్తూద్భవం
దత్తం దేవి ధియా మయైతదఖిలం సంతుష్టయే కల్పతామ్||5||

శ్లో. హంసైరప్యతిలోభనీయగమనే హారావలీముజ్జ్వలాం
హిన్దోలద్యుతిహీరపూరితతరే హేమాఙ్గదే కఙ్కణే|
మఞ్జీరౌ మణికుణ్డలే మకుటమప్యర్ధేన్దుచూడామణిం
నాసామౌక్తికమఙ్గులీయకటకౌ కాఞ్చీమపి స్వీకురు||6||

శ్లో. సర్వాఙ్గే ఘనసారకుఙ్కుమఘనశ్రీగన్ధపఙ్కాఙ్కితం
కస్తూరీతిలకం చ ఫాలఫలకే గోరోచనాపత్రకమ్|

గణ్డాదర్శనమణ్డలే నయనయోర్దివ్యాఞ్జనం తేఽఞ్చితం
కణ్ఠాబ్జే మృగనాభిపఙ్కమమలం త్వత్ప్రీతయే కల్పతామ్॥7॥

శ్లో. కహ్లారోత్పలమల్లికామరువకైః సౌవర్ణపఙ్కేరుహై-
ర్జాతీచమ్పకమాలతీవకులకైర్మన్దారకున్దాదిభిః।
కేతక్యా కరవీరకైర్బహువిధైః క్లృప్తాః స్రజో మాలికాః
సంకల్పేన సమర్పయామి వరదే సంతుష్టయే గృహ్యతామ్॥8॥

శ్లో. హన్తారం మదనస్య నన్దయసి యైరఙ్గైరనఙ్గోజ్జ్వలై-
ర్యైర్భృఙ్గావలినీలకున్తలభరైర్బధ్నాసి తస్యాశయమ్।
తానీమాని తవామ్బ కోమలతరాణ్యామోదలీలాగృహా-
ణ్యామోదాయ దశాఙ్గగుగ్గులుఘృతైర్ధూపైరహం ధూపయే॥9॥

శ్లో. లక్ష్మీముజ్జ్వలయామి రత్ననివహోద్భాస్వత్తరే మన్దిరే
మాలారూపవిలమ్బితైర్మణిమయస్తమ్భేషు సంభావితైః।
చిత్రైర్హాటకపుత్రికాకరధృతైర్గవ్యైర్ఘృతైర్వర్ధితై-
ర్దివ్యైర్దీపగణైర్ధియా గిరిసుతే సంతుష్టయే కల్పతామ్॥10॥

శ్లో. హ్రీంకారేశ్వరి తప్తహాటకకృతైః స్థాలీసహస్రైర్భృతం
దివ్యాన్నం ఘృతసూపశాకభరితం చిత్రాన్నభేదం తథా।
దుగ్ధాన్నం మధుశర్కరాదధియుతం మాణిక్యపాత్రే స్థితం
మాషాపూపసహస్రమమ్బ సఫలం నైవేద్యమావేదయే॥11॥

శ్లో. సచ్ఛాయైర్వరకేతకీదలరుచా తామ్బూలవల్లీదలైః
పూగైర్భూరిగుణైః సుగన్ధిమధురైః కర్పూరఖణ్డోజ్జ్వలైః।
ముక్తాచూర్ణవిరాజితైర్బహువిధైర్వక్త్రామ్బుజామోదనైః
పూర్ణా రత్నకలాచికా తవ ముదే న్యస్తా పురస్తాదుమే॥12॥

శ్లో. కన్యాభిః కమనీయకాన్తిభిరలంకారామలారార్తికా
పాత్రే మౌక్తికచిత్రపఙ్క్తివిలసత్కర్పూరదీపాలిభిః।
తత్తత్తాలమృదఙ్గగీతసహితం నృత్యత్పదామ్భోరుహం
మన్త్రారాధనపూర్వకం సువిహితం నీరాజనం గృహ్యతామ్॥13॥

శ్లో. లక్ష్మీర్మౌక్తికలక్షకల్పితసితచ్ఛత్రం తు ధత్తే రసా-
దిన్ద్రాణీ చ రతిశ్చ చామరవరే ధత్తే స్వయం భారతీ।

వీణామేణవిలోచనాః సుమనసాం నృత్యన్తి తద్రాగవ-
ద్భావైరాఙ్గికసాత్త్వికైః స్ఫుటరసం మాతస్తదాకర్ణ్యతామ్||14||

శ్లో. హ్రీంకారత్రయసంపుటేన మనునోపాస్యే త్రయీమౌలిభి-
ర్వాక్యైర్లక్ష్యతనో తవ స్తుతివిధౌ కో వా క్షమేతామ్బికే|
సల్లాపాః స్తుతయః ప్రదక్షిణశతం సంచార ఏవాస్తు తే
సంవేశో నమసః సహస్రమఖిలం త్వత్ప్రీతయే కల్పతామ్||15||

శ్లో. శ్రీమన్త్రాక్షరమాలయా గిరిసుతాం యః పూజయేచ్చేతసా
సంధ్యాసు ప్రతివాసరం సునియతస్తస్యామలం స్యాన్మనః|
చిత్తామ్భోరుహమణ్టపే గిరిసుతా నృత్తం విధత్తే రసా-
ద్వాణీ వక్త్రసరోరుహే జలధిజా గేహే జగన్మఙ్గలా||16||

శ్లో. ఇతి గిరివరపుత్రీపాదరాజీవభూషా
భువనమమలయన్తీ సూక్తిసౌరభ్యసారైః|
శివపదమకరన్దస్యన్దినీయం నిబద్ధా
మదయతు కవిభృఙ్గాన్మాతృకాపుష్పమాలా||17||

మీనాక్షీపఞ్చరత్నమ్

శ్లో. ఉద్యద్భానుసహస్రకోటిసదృశాం కేయూరహారోజ్జ్వలాం
బిమ్బోష్ఠీం స్మితదన్తపఙ్క్తిరుచిరాం పీతామ్బరాలంకృతామ్।
విష్ణుబ్రహ్మసురేన్ద్రసేవితపదాం తత్త్వస్వరూపాం శివాం
మీనాక్షీం ప్రణతోస్మి సంతతమహం కారుణ్యవారాంనిధిమ్॥1॥

శ్లో. ముక్తాహారలసత్కిరీటరుచిరాం పూర్ణేన్దువక్త్రప్రభాం
శిఞ్జన్నూపురకింకిణీమణిధరాం పద్మప్రభాభాసురమ్।
సర్వాభీష్టఫలప్రదాం గిరిసుతాం వాణీరమాసేవితాం
మీనాక్షీం ప్రణతోస్మి సంతతమహం కారుణ్యవారాంనిధిమ్॥2॥

శ్లో. శ్రీవిద్యాం శివవామభాగనిలయాం హ్రీంకారమన్త్రోజ్జ్వలాం
శ్రీచక్రాఙ్కితబిన్దుమధ్యవసతిం శ్రీమత్సభానాయకీమ్।
శ్రీమత్షణ్ముఖవిఘ్నరాజజననీం శ్రీమజ్జగన్మోహినీం
మీనాక్షీం ప్రణతోస్మి సంతతమహం కారుణ్యవారాంనిధిమ్॥3॥

శ్లో. శ్రీమత్సున్దరనాయకీం భయహరాం జ్ఞానప్రదాం నిర్మలాం
శ్యామాభాం కమలాసనార్చితపదాం నారాయణస్యానుజామ్।
వీణావేణుమృదఙ్గవాద్యరసికాం నానావిధాడమ్బికాం
మీనాక్షీం ప్రణతోస్మి సంతతమహం కారుణ్యవారాంనిధిమ్॥4॥

శ్లో. నానాయోగిమునీన్ద్రహృన్నివసతీం నానార్థసిద్ధిప్రదాం
నానాపుష్పవిరాజితాఙ్ఘ్రియుగలాం నారాయణేనార్చితామ్।
నాదబ్రహ్మమయీం పరాత్పరతరాం నానార్థతత్త్వాత్మికాం
మీనాక్షీం ప్రణతోస్మి సంతతమహం కారుణ్యవారాంనిధిమ్॥5॥

మీనాక్షీస్తోత్రమ్

శ్లో. శ్రీవిద్యే శివవామభాగనిలయే శ్రీరాజరాజార్చితే
శ్రీనాథాదిగురుస్వరూపవిభవే చిన్తామణీపీఠికే।
శ్రీవాణీగిరిజానుతాఙ్ఘ్రికమలే శ్రీశాంభవి శ్రీశివే
మధ్యాహ్నే మలయధ్వజాధిపసుతే మాం పాహి మీనామ్బికే॥1॥

శ్లో. చక్రస్థేచపలే చరాచరజగన్నాథే జగత్పూజితే
ఆర్తాలీవరదే నతాభయకరే వక్షోజభారాన్వితే।
విద్యే వేదకలాపమౌలివిదితే విద్యుల్లతావిగ్రహే
మాతః పూర్ణసుధారసార్ద్రహృదయే మాం పాహి మీనామ్బికే॥2॥

శ్లో. కోటీరాఙ్గదరత్నకుణ్డలధరే కోదణ్డబాణాఞ్చితే
కోకాకారకుచద్వయోపరిలసత్ప్రాలమ్బహారాఞ్చితే।
శిఞ్జన్నూపురపాదసారసమణీశ్రీపాదుకాలంకృతే
మద్దారిద్ర్యభుజంగగారుడఖగే మాం పాహి మీనామ్బికే॥3॥

శ్లో. బ్రహ్మేశాచ్యుతగీయమానచరితే ప్రేతాసనాన్తస్థితే
పాశోదఙ్కుశచాపబాణకలితే బాలేన్దుచూడాఞ్చితే।
బాలే బాలకురఙ్గలోలనయనే బాలార్కకోట్యుజ్జ్వలే
ముద్రారాధితదైవతే మునిసుతే మాం పాహి మీనామ్బికే॥4॥

శ్లో. గన్ధర్వామరయక్షపన్నగనుతే గఙ్గాధరాలిఙ్గితే
గాయత్రీగరుడాసనే కమలజే సుశ్యామలే సుస్థితే।
ఖాతీతే ఖలదారుపావకశిఖే ఖద్యోతకోట్యుజ్జ్వలే
మన్త్రారాధితదైవతే మునిసుతే మాం పాహి మీనామ్బికే॥5॥

శ్లో. నాదే నారదతుమ్బురాద్యవినుతే నాదాన్తనాదాత్మికే
నిత్యే నీలలతాత్మికే నిరుపమే నీవారశూకోపమే।
కాన్తే కామకలే కదమ్బనిలయే కామేశ్వరాఙ్కస్థితే
మద్విద్యే మదభీష్టకల్పలతికే మాం పాహి మీనామ్బికే॥6॥

శ్లో. వీణానాదనిమీలితార్ధనయనే విస్రస్తచూలీభరే
తామ్బూలారుణపల్లవాధరయుతే తాటఙ్కహారాన్వితే।

శ్యామే చన్ద్రకలావతంసకలితే కస్తూరికాఫాలికే
పూర్ణే పూర్ణకలాభిరామవదనే మాం పాహి మీనామ్బికే॥7॥

శ్లో. శబ్దబ్రహ్మమయీ చరాచరమయీ జ్యోతిర్మయీ వాఙ్మయీ
నిత్యానన్దమయీ నిరఞ్జనమయీ తత్త్వంమయీ చిన్మయీ।
తత్త్వాతీతమయీ పరాత్పరమయీ మాయామయీ శ్రీమయీ
సర్వైశ్వర్యమయీ సదాశివమయీ మాం పాహి మీనామ్బికే॥8॥

లలితావదనారవిన్దం

శ్లో. ప్రాతః స్మరామి లలితావదనారవిన్దం
బిమ్బాధరం పృథులమౌక్తికశోభినాసమ్।
ఆకర్ణదీర్ఘనయనం మణికుణ్డలాఢ్యం
మన్దస్మితం మృగమదోజ్జ్వలఫాలదేశమ్॥1॥

శ్లో. ప్రాతర్భజామి లలితాభుజకల్పవల్లీం
రక్తాఙ్గులీయలసదఙ్గులిపల్లవాఢ్యామ్।
మాణిక్యహేమవలయాఙ్గదశోభమానాం
పుణ్డ్రేక్షుచాపకుసుమేషుసృణీర్దధానామ్॥2॥

శ్లో. ప్రాతర్నమామి లలితాచరణారవిన్దం
భక్తేష్టదాననిరంత భవసిన్ధుపోతమ్।
పద్మాసనాదిసురనాయకపూజనీయం
పద్మాఙ్కుశధ్వజసుదర్శనలాఞ్ఛనాఢ్యమ్॥3॥

శ్లో. ప్రాతః స్తువే పరశివాం లలితాం భవానీం
త్రయ్యన్తవేద్యవిభవాం కరుణానవద్యామ్।
విశ్వస్య సృష్టివిలయస్థితిహేతుభూతాం
విద్యేశ్వరీం నిగమవాఙ్మనసాతిదూరామ్॥4॥

శ్లో. ప్రాతర్వదామి లలితే తవ పుణ్యనామ
కామేశ్వరీతి కమలేతి మహేశ్వరీతి।
శ్రీశామ్భవీతి జగతాం జననీ పరేతి।
వాగ్దేవతేతి వచసా త్రిపురేశ్వరీతి॥5॥

శ్లో. యః శ్లోకపఞ్చకమిదం లలితామ్బికాయాః
సౌభాగ్యదం సులలితం పఠతి ప్రభాతే।
తస్మై దదాతి లలితా ఝుటితి ప్రసన్నా
విద్యాం శ్రియం విమలసౌఖ్యమనన్తకీర్తిమ్॥6॥

శారదాభుజంగప్రయాతాష్టకమ్

శ్లో. సువక్షోజకుమ్భాం సుధాపూర్ణకుమ్భాం
ప్రసాదావలమ్బాం ప్రపుణ్యావలమ్బామ్|
సదాస్యేన్దుబిమ్బాం సదానోష్ఠబిమ్బాం
భజే శారదామ్బామజస్రం మదమ్బామ్||1||

శ్లో. కటాక్షే దయార్ద్రాం కరే జ్ఞానముద్రాం
కలాభిర్వినిద్రాం కలాపైః సుభద్రామ్|
పురస్త్రీం వినిద్రాం పురస్తుఙ్గభద్రాం
భజే శారదామ్బామజస్రం మదమ్బామ్||2||

శ్లో. లలామాఙ్కఫాలాం లసద్గానలోలాం
స్వభక్తైకపాలాం యశఃశ్రీకపోలామ్|
కరే త్వక్షమాలాం కనత్ప్రత్నలోలాం
భజే శారదామ్బామజస్రం మదమ్బామ్||3||

శ్లో. సుసీమన్తవేణీం దృశా నిర్జితైణీం
రమత్కీరవాణీం నమద్వజ్రపాణీమ్|
సుధామన్థరాస్యాం ముదా చిన్త్యవేణీం
భజే శారదామ్బామజస్రం మదమ్బామ్||4||

శ్లో. సుశాన్తాం సుదేహాం దృగన్తే కచాన్తాం
లసత్సల్లతాఙ్గీమనన్తామచిన్త్యామ్|
స్మరేత్తాపసైః సఙ్గపూర్వస్థితాం తాం
భజే శారదామ్బామజస్రం మదమ్బామ్||5||

శ్లో. కురఙ్గే తురంగే మృగేన్ద్రే ఖగేన్ద్రే
మరాలే మదేభే మహోక్షేధిరూఢామ్|
మహత్యాం నవమ్యాం సదా సామరూపాం
భజే శారదామ్బామజస్రం మదమ్బామ్||6||

శ్లో. జ్వలత్కాన్తివహ్నిం జగన్మోహనాఙ్గీం
భజే మానసామ్భోజసుభ్రాన్తభృఙ్గీమ్|

నిజస్తోత్రసంగీతనృత్యప్రభాఙ్గీం
భజే శారదామ్బామజస్రం మదమ్బామ్ ||7||

శ్లో. భవామ్భోజనేత్రాజసంపూజ్యమానాం
లసన్మన్దహాసప్రభావక్త్రచిహ్నామ్|
చలచ్చఞ్చలాచారుతాటఙ్కకర్ణాం
భజే శారదామ్బామజస్రం మదమ్బామ్ ||8||

సౌందర్యలహరి
టీకాతాత్పర్యసహితము

అవతారిక. తత్త్వవేది యగుశ్రీశంకరులు సమయయను చంద్రకళను పద్యశతముచేఁ బ్రస్తుతించుచున్నారు. —

శ్లో. శివశ్శక్త్యా యుక్తో యది భవతి శక్తః ప్రభవితుం
న చేదేవం దేవో నఖలు కుశలః స్పన్దితుమపి,
అతస్త్వామా రాధ్యాం హరిహరవిరిఞ్చాదిభిరపి
ప్రణన్తుం స్తోతుం వా కథమకృతపుణ్యః ప్రభవతి.॥౧॥

టీక. హేభగవతి = షడ్గుణైశ్వర్యసంపన్నురాలవగు ఓతల్లీ, శివః = సర్వమంగళోపేతుఁడైన సదాశివుఁడు, శక్త్యా =జగన్నిర్మాణశక్తిచేత, యుక్తః = కూడినవాఁడు, భవతియది = అగునేని, ప్రభవితుం= ప్రపంచనిర్మాణముకొఱకు, శక్తః = సమర్థుఁడగును, ఏవమ్ = ఈలాగునశక్తియుక్తుఁడు, నచేత్ = కాఁడేని, స్పందితుమపి = కదలుటకును, కుశలః = నేర్పరి, నఖలు = కాఁడుగదా, అతః = ఇందువలన, హరిహరవిరిఞ్చాదిభిరపి = విష్ణుశంకరబ్రహ్మాదులచేతను, ఆరాధ్యామ్ = కొలువఁదగిన, త్వామ్ = నిన్ను , ప్రణంతుమ్ = మ్రొక్కుటకుగాని, స్తోతుంవా = పొగడుటకుగాని, అకృతపుణ్యః = చేయఁబడనిపుణ్యముగలవాఁడు, కథం = ఎట్లు, ప్రభవతి = సమర్థుఁడగును,

తాత్పర్యము. తల్లీ : ఈశ్వరుఁడును జగన్నిర్మాణశక్తితోఁగూడిననే జగముల నిర్మింపంజాలునుగాని యదిలేనియెడ కదలుటకు జాలఁడు. కనుక శివకేశవచతుర్ముఖాదులచేతను పరిచర్యచేయఁదగు నిన్ను పుణ్యలేశమైనఁ జేసి యెఱుఁగని నాబోటివాఁడు మ్రొక్కుటకొఱకుగాని పొగడుటకొఱకుగాని యె ట్లర్హుఁడగును.

శ్లో. తనీయాంసం పాంసుం తవ చరణపఙ్కేరుహభవం
విరిఞ్చిస్సఞ్చిన్వన్ విరచయతి లోకానవికలమ్,
వహత్యేనం శౌరిః కథమపి సహస్రేణ శిరసాం
హరస్సఙ్క్షుద్యైనం భజతి భసితోద్ధూళనవిధిమ్.॥౨॥

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, విరంచిః = బ్రహ్మ, తవ = నీయొక్క, చరణ పంకేరుహభవమ్ = పాదకమలమునఁ బుట్టిన, తనీయాంసమ్ = సూక్ష్మమైన, పాంసుమ్ = పరాగమును, సంచిన్వన్ = గ్రహించుచున్నవాఁడై, లోకాన్ = జగములను. అవికలమ్ =

సమగ్రముగా, విరచయతి = నిర్మించుచున్నాఁడు. శౌరిః = విష్ణువు, ఏనమ్ = ఈపరాగకణమును, శిరసామ్ = తలలయొక్క , సహస్రేణ = వేయింటిచే, వహతి = మోయుచున్నాఁడు, హరః = శర్వుఁడు, ఏనమ్ = దీనిని, సంక్షుద్య = చక్కఁగామెదిసి, భసితోద్ధూళనవిధిమ్ = భస్మధారణవ్యాపారమును, భజతి = పొందుచున్నాఁడు.

తా. తల్లీ, బ్రహ్మ నీపాదరేణు వొకింతసంపాదించి లోకములనిర్మించుచున్నాఁడు. ఆపరాగకణమునే విష్ణువు మిగుల నాయాసముతో వేయితలలచే మోయుచున్నాఁడు. దానినే యీశ్వరుఁ డంగరాగమునుగా సుపయోగించు కొనుచున్నాఁడు.

అవ. ఆపరాగమునే స్తుతించుచున్నారు —

శ్లో. అవిద్యానామన్తస్తిమిరమిహిరద్వీపనగరీ
జడానాం చైతన్యస్తబకమకరన్దస్రుతిఝరీ,
దరిద్రాణాం చిన్తామణిగుణనికా జన్మజలధౌ
నిమగ్నానాం దంష్ట్రా మురరిపువరాహస్య భవతి. ||౩||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, ఏషః = ఈనీపాదరేణువు, అవిద్యానాం = అజ్ఞానులకు, అంతస్తిమిరమిద్వీపనగరీ-అంతః = లోపలనున్న, తిమిర = అజ్ఞానమునకు, మిహిరద్వీపనగరీ = సూర్యుఁడుదయించెడు ద్వీపమునకు నెలవైనది, జడానాం = మూఢులకు, చైతన్యస్తబకమకరందస్రుతిఝరీ-చైతన్య = ఆగతానాగతపరిజ్ఞానప్రదమగుచైతన్యమనెడు, స్తబక = పూగుత్తియొక్క, మకరంద- పూఁదేనియయొక్క, స్రుతి = స్రవణముయొక్క, ఝరీ = జాలు, దరిద్రాణాం = దీనులకు, చింతామణిగుణనికా-చింతామణి = చింతారత్నముయొక్క, గుణనికా = గుణములప్రోవు, జన్మజలధౌ = సంసారార్ణవమున, నిమగ్నానాం =మునిఁగినవారికి, మురరిపువరాహస్య = వరాహరూపుఁడగు విష్ణువుయొక్క, దంష్ట్రా = కోరయు, భవతి = అగుచున్నది.

తా. తల్లీ, నీపాదరేణువు అజ్ఞానులయొక్క యజ్ఞానమునకు సముద్రాంతర్గతసూర్యోదయద్వీపమున కాశ్రయ మైనది. (అనఁగా నజ్ఞానతిరస్కారకము) మూర్ఖులకు ఆగతానాగతపరిజ్ఞానరూపచైతన్యమనెడు కల్పవృక్షపుష్పగుళుచ్ఛముయొక్క తేనెజాలు, దరిద్రులకు చింతామణిగుణసమూహము, సంసారసాగరమున మునుగువారలకు వరాహదంష్ట్రయు ననుట.

శ్లో. త్వదన్యః పాణిభ్యామభయవరదో దైవతగణ
స్త్వమేకా నైవాసి ప్రకటితవరాభీత్యభినయా,

భయాత్త్రాతుం దాతుం ఫలమపి చ వాఞ్ఛాసమధికం
శరణ్యే లోకానాం తవహి చరణావేవ నిపుణౌ. ||౪||

టీ. లోకానాం = లోకములకు, శరణ్యే = రక్షకురాలవగు, హేభగవతి = ఓతల్లీ, త్వదన్యః = నీకంటెవేఱైన, దైవతగణ్యా = దేవసముదాయము, పాణిభ్యాం = చేతులతో, అభయవరదః = అభయవరముద్రలను ధరించుచున్నది. ఏకా = (ఒక) ముఖ్యురాలగు, త్వమేవ = నీవుమాత్రమే, పాణిభ్యాం = హస్తములచేత, ప్రకటితవరాభీత్యభినయా-ప్రకటిత = వెల్లడింపఁబడిన, వరాభీత్యభినయా = వరాభయవ్యంజకముద్రలను ధరించుదానవు, నైవాసి = కావుగదా, హి = ఇట్లని, తవ = నీయొక్క, చరణావేవ = పాదములే, భయాత్ = భయమునుండి, త్రాతుం = కాపాడుటకొఱకున్ను, వాంఛాసమధికం = కోర్కె కెక్కువైన, ఫలం = ఇష్టలాభమును, దాతుం = ఇచ్చుటకును, నిపుణౌ = నేర్చినవి.

తా. తల్లీ, ముఖ్యురాలవగు నీకంటె వేఱైన దేవతలందఱు హస్తములచే నభయపరముద్రలఁ దాల్చుటయునీవు మాత్రము పూనకుండుటయుఁ గాంచి నీపాదములే భయమునుండి తొలగించుటకును కోరినదానికంటె యెక్కువగా నిచ్చుటకును నేర్చియున్నవి. గాన నీవు ముద్రలఁ బూనుట వ్యర్థము.

హరిస్త్వామారాధ్య ప్రణతజనసౌభాగ్యజననీం
పురా నారీ భూత్వా పురరిపుమపి క్షోభమనయత్,
స్మరోఽపి త్వాం నత్వా రతినయనలేహ్యేన వపుషా
మునీనామప్యన్తః ప్రభవతి హి మోహాయ జగతామ్. ||౫||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, హరిః = శ్రీవిష్ణువు, ప్రణతజనసౌభాగ్యజననీం-ప్రణత = నమ్రులైన, జన = లోకులకు, సౌభాగ్యజననీం = ఐశ్వర్యప్రదురాలవగు, త్వాం = నిన్ను, ఆరాధ్య = పూజించి, పురా = పూర్వము, నారీభూత్వా = ఆఁడుదిగానయి, పురరిపుమపి = ఈశ్వరునిఁగూడ, క్షోభం = కలఁతను, అనయత్ = పొందించెను. స్మరోఽపి = మన్మథుఁడును, త్వాం = నిన్నుఁగూర్చి, నత్వా = ప్రణమిల్లి, రతినయనలేహ్యేన-రతి = రతీదేవియొక్క, నయన = కన్నులచే, లేహ్యేన = ఆస్వాదించఁదగిన, వపుషా = ఒడలితో, మునీనామపి = మననశీలురగు మహాత్ములయొక్కయు, అన్తః = మనస్సును, మోహాయ = మోహింపఁజేయుకొఱకు, ప్రభవతిహి = సమర్థుఁడగుచున్నాఁడుగదా.

తా. తల్లీ, విష్ణువు భక్తవరదురాలును శ్రీచక్రరూపిణి యగునిన్ను గొల్చి పూర్వ మొకయాఁడుదిగా నయి యీశ్వరునిఁగూడ మోహపెట్టెను. అట్లే మదనుఁడును నిన్ను

సేవించి త్రిలోకసుందరుఁడయి మునిమనములను సయితము మోహింపఁజేయునుగదా. అవ. మన్మథునకు దేవీప్రసాదమునఁ గలిగినమహిమను జెప్పి దీనిలో నాతఁ డనంగవిద్యలో మన్మథప్రస్తారమునకు ఋషియౌటచేఁ గలిగిననేర్పరితనమును జెప్పుచున్నారు.-

శ్లో. ధనుః పౌష్పం మౌర్వీ మధుకరమయీ పఞ్చ విశిఖా
వసన్తస్సామన్తో మలయమరుదాయోధనరథః,
తథాప్యేకస్సర్వం హిమగిరిసుతే కామపి కృపా
మపాఙ్గాత్తే లబ్ధ్వా జగదిదమనఙ్గో విజయతే.॥౬॥

టీ. హిమగిరిసుతే = పార్వతీ, ధనుః = విల్లు, పౌష్పం = పూవులచేఁ జేయఁబడినది, మౌర్వీ-అల్లెత్రాఁడు, మధుకరమయీ = తేంట్లచేఁజేయఁబడినది, విశిఖాః = తూఁపులు, పఞ్చ = అయిదు, సామంతః = సచివుఁడు, వసంతః = వసంతకాలము, మలయమరుత్ = దక్షిణపుగాలి, అయోధనరథః = యుద్ధరథము, తథాపి = ఆలాగైనను, అనఙ్గః = మన్మథుఁడు, ఏకః =ఒక్కఁడే, తే = నీయొక్క, అపాంగాత్ = క్రీగన్నువలన, కామపి = చెప్పనలవిగాని, కృపాం = దయను, లబ్ధ్వా = పొంది, ఇదం = ఈ, జగత్ = లోకమును, సర్వం = అంతను, విజయతే = జయించుచున్నాఁడు.

తా. తల్లీ, విల్లా పూవులు (మృదువులౌటవలన తాఁకినఁ గందిపోవునవి గాన వంచుటకుగాని లాగుటకుగాని వీలుగానివనుట), అల్లెత్రాడు తుమ్మెదలు (ఒకటికొకటి పొందిక లేనందున త్రాడగుటకుఁ దగవనుట), అయిదు బాణములు (అవి ఖర్చుపడిన నిఁకగతిలేదనుట అవియును పూవులు గనుక బాణములుగాఁ దగవు). వసంతర్తువు సహాయము (అచేతనమగు కాలము మంత్రియగుటకుఁ దగదు). మలయమారుతము యుద్ధమునందలిరథము (ఇది యెప్పుడు నుండదు ఉన్నప్పుడేని స్థిరముగాదు అయినను రూపములేదు), ఇట్టి పనికిమాలిన పరికరములుగలిగియు మన్మథుఁ డేకవీరుఁడై నీదయతోడికటాక్షములఁ బ్రబలి ముల్లోకములను నేలకుఁ గోలకుఁ దెచ్చుచున్నాఁడు. అవ. మణిపూరమునఁ బొడకట్టు భగవతిరూపమును స్తుతించుచున్నారు.-

శ్లో. క్వణత్కాఞ్చీదామా కరికలభకుమ్భస్తననతా
పరిక్షుణ్ణా మధ్యే పరిణతశరచ్చన్ద్రవదనా,
ధనుర్బాణాన్పాశం సృణిమపి దధానా కరతలైః
పురస్తాదాస్తాం నః పురమథితురాహోపురుషికా.॥౭॥

టీ. క్వణత్కాంచీదామా-క్వణత్ = మొరయుచున్న, కాంచీదామా = గజ్జెలమొలనూలుగలదియు, కరికలభకుంభస్తననతా-కరికలభ = ఏనుఁగుగున్నయొక్క, కుంభ = కుంభములవంటి, స్తన = చనులచేత, నతా = కొంచెమువంగినదియు, మధ్యే = నడుమునందు, పరిక్షుణ్ణా = కృశించినదియు, పరిణతశరచ్చంద్రవదనా- పరిణత = కళలునిండిన, శరత్ = శరత్కాలమందలి, చంద్ర = చంద్రునివంటి, వదనా = మోముగలదియు, కరతలైః = చేతులచేత, ధనుః = చెఱకు వింటిని, బాణాన్ = పూబాణములను, పాశము = మోకును, సృణిమపి = అంకుశము, దధనా = ధరించిన, పురమధితుః = త్రిపురాంతకుఁడగు నీశ్వరునియొక్క, ఆహోపురుషికా = అహంకారరూపురాలగుదేవి, నః = మాయొక్క, పురస్తాత్ = ఎదుట, ఆస్తాం = వెలయుఁగాత.

తా. మ్రోయుచున్న చిఱుగంటల మొలనూలుగలదియు, గజకుంభములవంటి స్తనములుగలదియు, కృశించినడుముగలదియు, పూర్ణచంద్రునివంటి మోముగల త్రిపురాంతకుని సుందరి హస్తములచే ధనుర్బాణపాశాంకుశములఁ బూని మాయెదురఁ బ్రసన్నతతోఁ గనుపట్టుంగాక.

శ్లో. సుధాసిన్ధోర్మధ్యే సురవిటపివాటీపరివృతే
మణిద్వీపే నీపోపవనవతి చిన్తామణిగృహే,
శివాకారే మఞ్చే పరమశివపర్యఙ్కనిలయాం
భజన్తి త్వాం ధన్యాః కతిచన చిదానన్దలహరీమ్. ||౮||

టీ. సుధాసింధోః = అమృతసముద్రముయొక్క, మధ్యే = నడుమ, సురవిటపివాటీపరివృతే-సురవిటపి = కల్పవృక్షములయొక్క, వాటీ = తోఁటలచేత, పరివృతే = కమ్ముకొనఁబడిన, మణిద్వీపే = మణిమయమగులంకయందు, నీపోపవనవతి-నీప = కడిమచెట్లచేత, ఉపవనవతి = ఉద్యానముగలిగిన, చింతామణి గృహే = చింతారత్నములయింటియందు, శివాకారే = శివశక్తిరూపమగు, మంచే = మంచమున, పరమశివపర్యంకనిలయామ్-పరమశివ = శదాశివునియొక్క, పర్యంక = ఉత్సంగ (తొడ) మే, నిలయాం = నెలవుగాఁగలిగిన, చిదానందలహరీం-చిత్ = జ్ఞానరూపమగు, ఆనంద = నిరతిశయసుఖముయొక్క, లహరీం = తరంగరూపమగు, త్వాం = నిన్ను, కతిచన = కొందఱు, ధన్యాః = కృతార్థులు, భజంతి = సేవించుదురు.

తా. తల్లీ, అమృతసముద్రమున కల్పవృక్షములతోఁపులచేఁ జుట్టఁబడిన రత్నపులంకలో కడిమిచెట్లతోఁటలుగల చింతామణులచేఁ గట్టినయింటిలో త్రికోణరూపమగు తల్పమున సదాశివుని తొడయందున్న జ్ఞానానందతరంగ మగు నిన్ను ధన్యులు కొందఱు సేవింతురు.

శ్లో. మహీం మూలాధారే కమపి మణిపూరే హుతవహం
స్థితం స్వాధిష్ఠానే హృది మరుతమాకాశముపరి,
మనోఽపి భ్రూమధ్యే సకలమపి భిత్వాకులపథం
సహస్రారే పద్మే సహ రహసి పత్యా విహరసి. ||౯||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, త్వమ్ = నీవు, మూలాధారే = మూలాధారచక్రమందు (అన్నిటికి నాధారము గనుక యీపేరుగలిగెను), స్థితమ్ = ఉన్న, మహీం = పృథివీతత్వమును, మణిపూరే = మణిపూరచక్రమందున్న (ఇచటనుండి దేవి మణులచే నీచోటును నిండించుఁగాన దీని కీ పేరుగలిగె), ఇందుచే సమయాచారపరు లాంతరపూజ సేయువేళ మూఁడవకమలమున దేవికి నానారత్న ఖచితభూషణము సమర్పణము సేయవలయునని సూచితము. కమపి = ఉదకతత్వమును, స్వాధిష్ఠానే = స్వాధిష్ఠానచక్రముననున్న (ఇచ్చట కుండలిని యధిష్ఠించి ముడివేసికొని కూర్చుండునుగాన దీని కీపేరుగలిగె), హుతవహమ్ = అగ్నితత్వమును, హృది = అనాహతమనఁబడు హృదయాకాశమునున్న (కొట్టఁబడని నాదస్థానముగలదిగాన ననాహత మనఁబడెను), మరుతం = వాయుతత్వమును, ఉపరి = అన్నిటికిమీఁదనున్న విశుద్ధచక్రమున నున్న (శుద్ధస్ఫటికమువలె నుండుటచే విశుద్ధమనఁబడు), ఆకాశం = వ్యోమతత్వమును, భ్రూమధ్యే = ఆజ్ఞాచక్రముననున్న (ఆజ్ఞయన నీషద్ జ్ఞానము. దీనియందు దేవి క్షణకాలము మెఱుపువలె మెఱయుఁగా సమాధితోఁ జూచు నుపాసకులకు బ్రహ్మగ్రంథిభేద మయి కొంచెముగాఁ బొడకట్టునుగాన నిది యాజ్ఞాచక్ర మనఁబడును), మనోపి = మనస్తత్వమును, సకలమపి = ఈసమస్తమగు, కులపథం = సుషుమ్నామార్గమును, భిత్వా = భేదించి, సహస్రారే = సహస్రారమను, పద్మే = కమల (చక్ర) మందు, పత్యాసహ = ఈశ్వరుఁడగు సదాశివునితోఁగలసి, విహరసి = క్రీడింతువు.

తా. తల్లీ, నీవుమూలాధారస్వాధిష్ఠానమణిపూరకానాహతవిశుద్ధాజ్ఞారూప షట్చక్రములయందున్న పృథివ్యగ్నిజలపవనాకాశ మనస్తత్వములను దాఁటి భర్తయగు సదాశివునితోఁగలసి సహస్రారమనుకమలమునవిహరింతువు. అనఁగా దేవిచతుర్వింశతితత్వములను దాఁటి పంచవింశుండగు సదాశివుతోఁగూడి షడ్వింశతితత్వరూపయైపరమాత్మయని వ్యవహరింపఁబడునని భావము.

శ్లో. సుధాధారాసారైశ్చరణయుగళాన్తర్విగళితైః
ప్రపఞ్చం సిఞ్చన్తీ పునరపి రసామ్నాయమహసః,
అవాప్య స్వాం భూమిం భుజగనిభమధ్యుష్ఠవలయం
స్వమాత్మానం కృత్వా స్వపిషి కులకుణ్డే కుహరిణి ||౧౦||

టీ. హేభగవతీ = ఓతల్లీ, చరణయుగళాన్తర్విగళితైః-చరణ = పాదములయొక్క, యుగళ = జంటయొక్క, అంతః = నడుమనుండి, నిగళితైః = స్రవించిన, సుధాధారాసారైః-సుధా = అమృతముయొక్క, ధారా = ధారలయొక్క, ఆసారైః = వర్షములచేత, ప్రపంచం = డెబ్బదిరెండువేలనాడులను, సించన్తీ = తడుపుచున్న దానవై, రసామ్నాయమహసః-రస = అమృతముయొక్క, ఆమ్నాయ = అతిశయరూపమైన, మహసః = కాంతిగల చంద్రునివలన, స్వాం = స్వకీయమైన, భూమిం = మూలాధారచక్రమును, పునః = మఱల, అవాప్య = పొంది, భుజగనిభమ్-భుజగ = పాముతోటి, నిభమ్ = సమానమగు, అధ్యుష్ఠవలయమ్-అధ్యుష్ఠ = అధిష్ఠింపఁబడిన, వలయమ్ = కుండలిగలిగిన, స్వమ్ = తనదగు, ఆత్మానం = రూపమును, కృత్వా = చేసి (ధరించి), కుహరిణి = తామరబొడ్డుయందలిబెజ్జమువంటి బెజ్జముగల, కులకుణ్డే-కుల = పృథివీతత్త్వము లయమునొందు సుషుమ్నామూలమందలి, కుండే = కమలకందరూపమైనయాధారచక్రమందు, స్వపిషి = నిద్రింతువు.

తా. తల్లీ, నీవు పాదములవలనఁబుట్టిన యమృతవర్షముచే నాడీసమూహమును దడిపి చంద్రునివలన మఱల స్వస్థానమునుబొంది పామువలెచుట్టుకొనియున్న నిజరూపము మాని సూక్ష్మరంధ్రముగలిగిన సుషుమ్నామూలమందలి యాధారచక్రమందు నిదురించెదవు. ఆధారకుండమునడుమనున్న రంధ్రమున తామరదారపుపాటి యాకృతిగల కుండలినీశక్తి యుండునని భావము.

శ్లో. చతుర్భిశ్శ్రీకణ్ఠైః శ్శివయువతిభిః పఞ్చభిరపి
ప్రభిన్నాభిశ్శమ్భోర్నవభిరపి మూలప్రకృతిభిః,
చతుశ్చత్వారింశద్వసుదళకళాశ్రత్రివలయ
త్రిరేఖాభిస్సార్ధం తవ శరణకోణాః పరిణతాః.|| ||౧౧|| ||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, చతుర్భిః = నలువురగు శ్రీకంఠైః = శివునిచేతను, శంభోః = ఈశ్వరునికంటె, ప్రభిన్నాభిః = వేఱైన, పంచభిరపి = ఏవురగు, శివయువతిభిః = శివశక్తులచేతను, నవభిరపి = తొమ్మిదగు, మూలప్రకృతిభిః = మూలకారణముచేతను, తవ = నీయొక్క, శరణకోణాః-శరణ = నిలయమగుశ్రీచక్రముయొక్క, కోణాః = కోణములు, వసుదళకళాశ్రత్రివలయత్రిరేఖాభిస్సార్ధమ్ - వసుదళ = అష్టదళములచేతను, కళాశ్ర = షోడశదళములచేతను, త్రివలయ = త్రిమేఖలలచేతను, త్రిరేఖాభిస్సార్ధమ్ = త్రిభూపురములచేతను, పరిణతాస్సంతః = పరిణామమునుబొందినవై, చతుశ్చత్వారింశత్ = నలువదినాలుగుగా నగుచున్నవి. తా. తల్లీ, నలువురురుద్రులచేతను శివునికంటె వేఱైనయేవురుశివశక్తులచేతను, తొమ్మిదిమూలప్రకృతులచేతను అష్టదళషోడశదళత్రివలయరేఖలచేతను నీకు

నిలయమైన శ్రీచక్రము నలువదినాలుగంచులుగలది. శ్రీచక్రము త్రికోణాష్టకోణద్వయచతుర్దశకోణము లనియెడు నైదు శక్తి చక్రములచేతను, బిందువు అష్టదళము షోడశదళము చతురశ్రము అనునాలుగుశివచక్రములతోడను గలిగి నవచక్రాత్మకమై శివశక్త్యుభయరూపముగా వెలయుచుండునని తాత్పర్యము.

శ్లో. త్వదీయం సౌన్దర్యం తుహినగిరికన్యే తులయితుం
కవీన్ద్రాః కల్పన్తే కథమపి విరిఞ్చిప్రభృతయః,
యదాలోక్యౌత్సుక్యాదమరలలనా యాన్తి మనసా
తపోభిర్దుష్ప్రాపామపి గిరిశసాయుజ్యపదవీమ్. ||౧౨||

టీ. హేతుహినగిరికన్యే = హిమవంతునికూఁతురగు ఓపార్వతీ, త్వదీయమ్ = నీదగు, సౌన్దర్యమ్ = సొబగును, తులయితుమ్ = మఱియొకదానితో పోల్చుటకొఱకు విరించిప్రభృతయః-విరించి = బ్రహ్మయే, ప్రభృతయః = మొదలుగాఁగల, కవీంద్రాః = కవివరులు, కథమపి = ఎటులైనను కల్పన్తే = సమర్థులగుదురా? కారు. యత్ = ఏకారణమువలన, అమరలలనాః = అచ్చరమచ్చకంటులు, ఆలోక్యౌత్సుక్యాత్-ఆలోక్య = చూడఁదగిననీసొబగునుచూచుటయందలి, ఔత్సుక్యాత్ = వేడుకవలన, తపోభిః = తపములచే, దుష్ప్రాపామపి = పొందరానిదైనను, గిరిశసాయుజ్యపదవీమ్-గిరిశ = శివునియొక్క, సాయుజ్య = సహయోగముయొక్క, పదవీమ్ = స్థానమును, మనసా = మనస్సు చేతనే, యాన్తి = పొందుచున్నారో.

తా. తల్లీ, అప్సరసలును నీసౌందర్యలేశమున కోట్యంశముననైనను సామ్యమును గనఁజాలక సదాశివమాత్రగోచరమగు నీవిలాసమును జూడఁగోరి మనస్సుచేతనే దుష్ప్రాపమగు శివసాయుజ్యమును పొందుచుండిరి. ఇట్లెల్లలోకములలో నీకీడగువస్తువులభింపమి బ్రహ్మాదులును నీసొబగును పోల్చివర్ణింపఁజాలరైరి.

శ్లో. నరం వర్షీయాంసం నయనవిరసం నర్మసు జడం
తవాపాఙ్గాలోకే పతితమనుధావన్తి శతశః,
గళద్వేణీబన్ధాః కుచకలశవిస్రస్తసిచయా
హఠాత్త్రుట్యత్కాఞ్చ్యో విగళితదుకూలా యువతయః. ||౧౩||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, వర్షీయాంసమ్ = ముదిసినవాఁడైనను, నయనవిరసం-నయన = కన్నులచేత, విరసమ్ = వికారరూపుఁడైనను, నర్మసు = రతిక్రీడలయందు, జడమ్ = మోటువాఁడైనను, తవ = నీయొక్క, అపాఙ్గాలోకే = క్రేగంటిచూపుయందు, పతితమ్ = పడిన, నరమ్ = మనుష్యమాత్రుని, యువతయః = జవ్వనులు, గళద్వేణీబన్ధాః-గళత్ = జాఱుచున్న, వేణీ = జడలయొక్క, బన్ధాః = ముళ్లుగలవారై,

కుచకలశవిప్రస్తసిచయాః-కుచకలశ = కుండలవంటిచనులయందు, విస్రస్త = జాఱిపోయిన, సిచయాః = పైఁటకొంగులుగలవారై, హఠాత్ = ఆకస్మికముగా, త్రుట్యత్కాఞ్చ్యః-త్రుట్యత్ = తెగిన, కాఞ్చ్యః = మొలనూళ్లుగలవారై, విగళితదుకూలాః-విగళిత = వీడిపోయిన, దుకూలాః = పోకముడిగలవారై, అనుధావన్తి = వెంబడించి పరుగులిడుదురు.

తా. తల్లీ, నీచల్లనిచూడ్కులకు పాల్పడినవాఁ డెట్టిమోటువాఁడైనను, యెంతముసలివాఁడైనను, ఎంతవిరూపియైనను వానినే మన్మథుఁడని తలంచి వలచి విలాసవతులు తమకొప్పులు వీడంగా, పైఁట జాఱఁగా, మొలనూళ్లు తెగఁగా, కోకలు వీడఁగా వెంబడించి పరుగులిడుదురు.

శ్లో. క్షితౌ షట్పఞ్చాశద్ద్విసమధికపఞ్చాశదుదకే
హుతాశేద్వాషష్టిశ్చతురధికపఞ్చాశదనిలే,
దివి ద్విఃషట్త్రింశన్మనసి చ చతుష్షష్టిరితి యే
మయూఖాస్తేషామప్యుపరి తవ పాదామ్బుజయుగమ్. ||౧౪||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, క్షితౌ = పృథివీతత్త్వముతోఁగలసినమూలాధారమందు, షట్పఞ్చాశత్ = ఏఁబదియాఱును, ఉదకే = అప్తత్త్వముతోఁగూడిన మణిపూరమందు, ద్విసమధికపఞ్చాశత్ = ఏఁబదిరెండును, హుతాశే = అగ్నితత్త్వయుక్తమైన స్వాధిష్ఠానమున, ద్వాషష్టిః = అఱువదిరెండును, అనిలే = వాయుతత్త్వయుతమగు అనాహతచక్రమందు, తతురధికపఞ్చాశత్ = ఏఁబదినాలుగును, దివి = ఆకాశతత్త్వయుతమైనవిశుదచక్రమందు, ద్విఃషట్త్రింశత్ = డెబ్బదిరెండును, మనసిచ = మనస్తత్త్వయుతమగునాజ్ఞాచక్రమందు, చతుష్షష్టిః = అఱువదినాలుగును, ఇతి = ఈలాగున, యే = ఏ, మయూఖాః = జ్వాలలు (కలవో), తేషామపి = వానికంటె, ఉపరి = మీఁద (సహస్రదళకమలమందలి చంద్రబింబమువంటిదగు బైందవమను పేరఁబరఁగునమృతసముద్రమునందు), తవ = నీయొక్క, పాదామ్బుజయుగమ్-పాదామ్బుజ = పాదకమలములయొక్క, యుగమ్ = జంట, వర్తతే = ఉండును.

తా. తల్లీ, నీపాదములజంట భూ, జ, లాగ్ని, వా, య్వాకాశ, మనస్తత్త్వాత్మకము లగు మూలాధార, మణిపూరక, స్వాధిష్ఠా, నానాహత, విశుద్ధాజ్ఞాచక్రములయందున్న యోగిగమ్యములైన తేజస్సులకంటె పై సహస్రారమందు చంద్రబింబమువలె నుండు బైందవమను నమృతసముద్రమున నుండునని తా.

శ్లో. శరజ్జ్యోత్స్నాశుద్ధాం శశియుతజటాజూటమకుటాం
వరత్రాసత్రాణస్ఫటికఘుటికాపుస్తకకరామ్,

సకృన్నత్వానత్వా కథమివ సతాం సన్నిదధతే
మధుక్షీరద్రాక్షామధురిమధురీణాః ఫణితయః. ||౧౫||

టీ. హేభగవతి = తల్లీ, శరజ్జ్యోత్స్నాశుద్ధామ్-శరత్ = శరత్కాలమందలి, జ్యోత్స్నా = వెన్నెలవలె, శుద్ధాం = నిర్మలమైనదియు, శశియుతజటాజూటమకుటాం-శశి = చంద్రునితోడ, యుత = కూడుకొనిన, జటాజూట = కేశకలాపమే, మకుటాం = శిరోభూషణముగాఁగలదియు, వరత్రాసత్రాణస్ఫటికఘుటికాపుస్తకకరాం-వర వరదానముద్రయు, త్రాసత్రాణ = అభయముద్రయు, స్ఫటికఘుటికా = స్ఫటికములచే నిర్మింపఁబడిన జపమాలయు, పుస్తక = పుస్తకమున్ను, కరాం = హస్తమునఁగల, త్వా = నిన్నుఁగూర్చి, సకృత్ =ఒక్కమాఱేని, నత్వా = నమస్కరించి, సతాం = సజ్జనులకు, మధుక్షీరద్రాక్షామధురిమధురీణాః-మధు = తేనెయొక్కయు, క్షీర = పాలయొక్కయు, ద్రాక్షా = ద్రాక్షపండ్లయొక్కయు, మధురిమ = తియ్యఁదనమునకు, ధురీణాః = భారవాహకములై, ఫణితయః = వాక్కులు, కథమివ = ఎట్లు, న సన్నిదధతే = ఆవిర్భవించవు, ఆవిర్భవించునని భావము.

తా. తల్లీ, శరత్కాలమందలివెన్నెలవలె తెల్లనైనదానవును, చంద్రునితోఁగూడిన కేశకలాపమే కిరీటముగాఁగలదానవును, వరాభయాక్షమాలాపుస్తకాధారిణియునగు నిన్నొక్కమాఱేని మ్రొక్కినకవులకు తేనె పాలు ద్రాక్షపండ్లు మొదలగువానివలె మధురములైనవాక్కులు నిరర్గళముగాఁ గలుగును.

శ్లో. కవీన్ద్రాణాం చేతఃకమలవనబాలాతపరుచిం
భజన్తే యే సన్తః కతిచిదరుణామేవ భవతీమ్,
విరిఞ్చిప్రేయస్యాస్తరుణతరశృఙ్గారలహరీ
గభీరాభిర్వాగ్భిర్విదధతి సతాం రఞ్జనమమీ. ||౧౬||

టీ. హేభగవతి = తల్లీ, కవీన్ద్రాణాం = కవులయొక్క, చేతఃకమలవనబాలాతపరుచిం - చేతః = చిత్తమను, కమలవన = తామరతోఁటకు, బాలాతప = లేయెండయొక్క, రుచిం = కాంతివంటిదగు, అరుణామేవ = అరుణయను పేరుగల(ఎఱ్ఱనికాంతిగల), భవతీం = నిన్ను, కతిచిత్ = కొందఱగు, యే = ఏ, సన్తః = సజ్జనులు, భజన్తి = సేవించెదరో, తే = ఆ, అమీ = వీరు, విరిఞ్చిప్రేయస్యాః-విరిఞ్చి = బ్రహ్మయొక్క, ప్రేయస్యాః = ప్రియురాలగు సరస్వతీదేవియొక్క, తరుణతరశృఙ్గారలహరీగభీరాభిః-తరుణకర = ఉద్రిక్తమైన, శృఙ్గార = శృంగారరసముయొక్క, లహరీ = ప్రవాహములచేత, గభీరాభిః = అగాధములైన, వాగ్భిః = వాక్కులచేత, సతాం = సజ్జనులయొక్క, రఞ్జనం = ఆహ్లాదమును, విదధతి = చేయుదురు.

తా. తల్లీ, కమలములకుఁ లేఁతయెండవలె కవిచిత్తములకు వికాసప్రదురాలవగు ఎఱ్ఱనికాంతిగల నిన్ను ఏపుణ్యాత్ములు నమస్కరింతురో వారు సరస్వతీ ప్రసాదలబ్ధమైన శృంగారరసపూరితములైన సుభాషితములచేత సకలసజ్జనహృదయానందమును చేయఁగలుగుదురని తా.

శ్లో. సవిత్రీభిర్వాచాం శశిమణిశిలాభఙ్గరుచిభి
ర్వశిన్యాద్యాభిస్త్వాం సహ జనని సఞ్చిన్తయతి యః,
సకర్తా కావ్యానాం భవతి మహతాం భఙ్గీరుచిభి
ర్వచోభిర్వాగ్దేవీవదనకమలామోదమధురైః.॥౧౭॥

టీ. హేజనని = ఓతల్లీ, వాచాం = పలుకులకు, సవిత్రీభిః = జనకములై శశిమణిశిలాభఙ్గరుచిభిః-శశిమణిశిలా = చంద్రకాంతపుఱాలయొక్క, భఙ్గ = ముక్కలయొక్క, రుచిభిః = కాంతివంటికాంతిగల, వశిన్యాద్యాభిస్సహ = వశిని మొదలగుశక్తులతోఁగూడ, త్వాం = నిన్ను, యః = ఎవఁడు సఞ్చిన్తయతి = చక్కగా ధ్యానించునో, సః = వాఁడు, మహతాం = వాల్మీకిమున్నగుమహా కవులయొక్క, భఙ్గీరుచిభిః-భఙ్గీ = రచనలయొక్క, రుచిభిః = చవులుగలిగినవియు, వాగ్దేవీవదనకమలామోదమధురైః-వాగ్దేవీ = సరస్వతియొక్క, వదనకమల = కమలమువంటి ముఖమండలి, ఆమోద = పరిమళముచేత, మధురైః = తీపులైన, వచోభిః = సుభాషితములచేత, కావ్యానాం = కబ్బములకు, కర్తా = చేయువాఁడుగా, భవతి = అగుచున్నాఁడు.

తా. తల్లీ, నిన్ను కవిత్వమునిచ్చునట్టి వశిన్యాదిశక్తులతోఁగూడ ధ్యానముచేయువాఁడు వ్యాసవాల్మీకి ప్రభృతులకవనమువలె మధురమై శ్రవణరమణీయమైన వాక్కులుగలిగి పురుషరూపముదాల్చినవాణియో యనునట్లు రసవత్కావ్యములకుఁ గర్త యగును.

శ్లో. తనుచ్ఛాయాభిస్తే తరుణతరణిశ్రీసరణిభి
ర్దివం సర్వాముర్వీమరుణిమనిమగ్నాం స్మరతి యః,
భవన్త్యస్యత్రస్యద్వనహరిణశాలీననయనా
స్సహోర్వశ్యా వశ్యాః కతికతి న గీర్వాణగణికాః.॥౧౮॥

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, తరుణతరణిశ్రీసరణిభిః-తరుణ = లేఁతవాఁడగు, తరణి = సూర్యునియొక్క, శ్రీసరణిభిః = సౌభాగ్యమునుబోలుసౌభాగ్యముగల, తే = నీయొక్క, తనుచ్ఛాయాభిః = శరీరకాంతులచేత, దివం = ఆకాశమును, సర్వాం సమస్తమగు, ఉర్వీం = భూమిని, అరుణిమనిమగ్నాం-అరుణిమ = ఎఱుపులో, నిమగ్నా = మునిఁగినదానిఁగా, యః = ఎవఁడు, స్మరతి = ధ్యానించునో, అస్య = వీనికి,

త్రస్యద్వనహరిణశాలీననయనాః-త్రస్యత్ = బెదరుచున్న, వనహరిణ = అడవిలేళ్లకువలె, శాలీన = అందములైన, నయనాః = కన్నులుగల, గీర్వాణవనితాః = అచ్చరలు, ఊర్వశ్యా సహ = ఊర్వశితోఁగూడ, కతికతి = ఎందఱెందఱు, వశ్యాః = లోఁబడినవారలు, న భవన్తి = కారు, అందఱును వశంపద లగుదురనుట.

తా. తల్లీ ఎవఁ డీమిన్నును మన్నునుగూడ నీయొక్క మేనిరంగులచే నెఱ్ఱనైనదానినిగా భావించునో యట్టివానికి ఊర్వశితోఁగూడ ఎందఱెందఱు చకితహరిణీనేత్ర లగునచ్చరమచ్చకంటులు వశముగారు? ఎల్లరు నగుదురు.

శ్లో. ముఖం బిన్దుం కృత్వా కుచయుగమధస్తస్య తదధో
హరార్ధం ధ్యాయేద్యో హరమహిషి తే మన్మథకలామ్,
న సద్యస్సఙ్క్షోభం నయతి వనితా ఇత్యతిలఘు
త్రిలోకీమప్యాశు భ్రమయతి రవీన్దుస్తనయుగామ్. ||౧౯||

టీ. హరమహిషి = శివునిపట్టపురాణివగు వోతల్లీ, ముఖమ్ = మొగమును, బిన్దుం = బిందురూపమును, కృత్వా = చేసి, తస్య = దానికి, అధః = క్రింద, కుచయుగం = చంటిజంటను, కృత్వా = చేసి, తదధః = దానిక్రింద, హరార్ధం = శక్తిరూపమును (త్రికోణమును), కృత్వా = ఉంచి, తత్ర = అచ్చట, తే = నీయొక్క, మన్మథకలాం = కామబీజమును, యః = ఎవఁడు, ధ్యాయేత్ = ధ్యానించునో, సః = ఆయుపాసకుఁడు, సద్యః = అప్పుడే, వనితా = జవ్వనులను, సంక్షోభం = కలవరమును, నయతీతియత్ = పొందించుననుట యేదికలదో, తత్ = అది, అతిలఘు = మిగులస్వల్పము, రవీన్దుస్తనయుగాం-రవీన్దు = సూర్యచంద్రులే, స్తనయుగాం = కుచద్వయముగాఁగల, త్రిలోకమపి = ముల్లోకములను, ఆశు = శీఘ్రముగా, భ్రమయతి = మోహపెట్టుచున్నాఁడు.

తా. తల్లీ, ముఖమును బిందువునుగాఁ దలఁచి, దానిక్రింద పాలిండ్లను కల్పించి, యాక్రింద త్రికోణమును ధ్యానించి యచట నీమదనబీజము నెవఁడు ధ్యానించునో యాయుపాసకప్రవరుఁ డెల్లపల్లవాధరలను భ్రమపెట్టు నననేల? ముల్లోకముల నొక్కపెట్టున మోహింపఁజేయఁగలఁడు. సూర్యచంద్రులు స్తనము లనుటచేత స్త్రీయని ధ్వని.

శ్లో. కిరన్తీమఙ్గేభ్యః కిరణనికురుమ్బామృతరసం
హృది త్వామాధత్తే హిమకరశిలామూర్తిమివ యః,
స సర్పాణాం దర్పం శమయతి శకున్తాధిప ఇవ
జ్వరప్లుష్టాన్ దృష్ట్యా సుఖయతి సుధాధారసిరయా. ||౨౦||

టీ. హేదేవి = ఓతల్లీ, యః = ఎవఁడు, అఙ్గేభ్యః = అవయవములవలన, కిరణనికురుమ్బామృతరసమ్-కిరణ = కాంతులయొక్క, నికురుమ్బ = సమూహమువలనఁ గలిగిన, అమృతరసం = అమృతద్రవమును, కిరన్తీం = కురియుచున్న, హిమకరశిలామూర్తిమివ = చంద్రకాంతమణివలె, హృది = నెమ్మనమున, త్వాం = నిన్ను, ఆధత్తే = నిలుపుచున్నాఁడో, సః = వాఁడు, శకున్తాధిపఇవ = పులుఁగులఱేఁడగు గరుడునివలె, సర్పాణాం = చిలువలయొక్క, దర్పం = పొగరును, శమయతి = మాపుచున్నాఁడు, సుధాధారసిరయా = అమృతనాడియగు, దృష్ట్యా = చూపుచేత, జ్వరప్లుష్టాన్ = జ్వరముచేఁ గ్రాఁగినవారలను, సుఖయతి = సుఖింపఁజేయుచున్నాఁడు.

తా. తల్లీ, సర్వావయవములచే నమృతమును గురియుచున్ననిన్ను చంద్రకాంతమణివలె హృదయమున ధ్యానించువాఁడు సర్పములను గరుడునివలె రూపుమాపును. ఒక్కసారి చూచినంతమాత్రమున నెట్టి జ్వరపీడితుల సంతాపమును బోఁగొట్టఁగలఁడు.

తటిల్లేఖాతన్వీం తపనశశివైశ్వానరమయీం
నిషణ్ణాం షణ్ణామప్యుపరి కమలానాం తవ కలామ్,
మహాపద్మాటవ్యాం మృదితమలమాయేన మనసా
మహాన్తః పశ్యన్తో దధతి పరమానన్దలహరీమ్.॥౨౧॥

టీ. భగవతి = తల్లీ, తటిల్లేఖాతన్వీం-తటిల్లేఖా = మెఱుపుతీఁగవలె, తన్వీం = సూక్ష్మమై దీర్ఘమై క్షణవిలసనముగలదియు, తపనశశివైశ్వానరమయీం = సూర్యచంద్రాగ్నిరూపముగలదియు, షణ్ణాం = ఆఱగు, కమలానాం = చక్రములయొక్క, ఉపరి = మీఁద, మహాపద్మాటవ్యాం = గొప్పతామరతోఁటయందు (సహస్రారమందు), నిషణ్ణాం = కూర్చున్న, తవ = నీయొక్క, కలాం = సాదాఖ్యకళను, మృదితమలమాయేన - మృదిత = పోకార్చఁబడిన, మలమాయేన = కామాదిమలములు - అవిద్యాస్మితాహంకారాదులుగల, మనసా = మనస్సుతో, పశ్యన్తః = చూచుచున్న, మహాన్తః = సజ్జనులు, పరమానన్దలహరీం = ఉత్తమమైన యానంద్రప్రవాహమును, దధతి = పొందుచున్నారు.
తా. తల్లీ, షట్పద్మములమీఁద సహస్రారమందున్న సూర్యచంద్రాగ్నిరూపమైన మెఱుపుతీగెవంటిదగు నీకళను కామాదిమలములు మాయ వీనిచే విడువఁబడినచిత్తముతో ధ్యానింతురేని వారు మహదానందప్రవాహమున నోలలాడుదురు.

శ్లో. భవాని త్వం దాసే మయి వితర దృష్టిం సకరుణా
మితి స్తోతుం వాంఛన్ కథయతి భవాని త్వమితి యః,

తదైవ త్వం తస్మై దిశసి నిజసాయుజ్యపదవీం
ముకున్దబ్రహ్మేంద్రస్ఫుటమకుటనీరాజితపదామ్. ||౨౨||

టీ. భవాని = ఈశ్వరీ, త్వం = నీవు, దాసే = కింకరుఁడనగు, మయి = నాయందు, సకరుణాం = దయతోఁగూడిన, దృష్టిం = చూపును, వితర = ఇమ్ము, ఇతి = ఇట్లు, యః = ఎవఁడు, స్తోతుం = పొగడుటకొఱకు, వాంఛన్ = ఇచ్ఛగించువాఁడై, భవానిత్వమితి = భవానిత్వం అని, కథయతి = నుడువునో, తస్మై = వానికొఱకు, త్వం = నీవు, తదైవ = అప్పుడే (మాటముగియకముందే), ముకున్దబ్రహ్మేన్ద్రమకుటనీరాజితపదాం-ముకున్ద = విష్ణువుయొక్కయు, బ్రహ్మ = బ్రహ్మయొక్కయు, ఇంద్ర = ఇంద్రునియొక్కయు, స్ఫుట = వెలుఁగుచున్న, మకుట = కిరీటములచేత, నీరాజిత = ఆర తెత్తబడిన, పదాం = అడుగులు గల, నిజసాయుజ్యపదవీమ్-నిజ = స్వకీయమైన, సాయుజ్యపదవీమ్ = తాదాత్మ్యమును, దిశసి = ఇచ్చెదవు.

తా. తల్లీ, నిన్నెవఁడేని 'అమ్మా సేవకుఁడగు నాయందు దయతోడి కటాక్షమును జిమ్ము' మని వేఁడఁబోయి సగముమాట జెప్పునంతలోన హరిబ్రహ్మేంద్రప్రార్థనీయమగు నీసాయుజ్యము నీయఁగలవు.

శ్లో. త్వయా హృత్వా వామం వపురపరితృప్తేన మనసా
శరీరార్థం శమ్భోరపరమపి శఙ్కే హృతమభూత్,
యదేతత్త్వద్రూపం సకలమరుణాభం త్రినయనం
కుచాభ్యామానమ్రం కుటిలశశిచూడాలమకుటమ్. ||౨౩||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, త్వయా = నీచేత, శంభోః = శివునియొక్క, వామం = ఎడమదగు, వపుః = మేనిసగమును, హృత్వా = హరించి, అపరితృప్తేన = తనివారని, మనసా = చిత్తముచేత, అపరమపి = కుడిదగు, శరీరార్థమ్ = మేని సగమును, హృతం = హరింపఁబడినదని, శఙ్కే = తలఁచెదను, యత్ = ఏకారణమువలన, ఏతత్ = ఈ, త్వద్రూపమ్ = నీయాకారము, సకలం = అంతయు, అరుణాభమ్ = ఎఱ్ఱనికాంతిగలదియు, త్రినయనమ్ = మూఁడుకన్నులు గలదియు, కుచాభ్యామ్ = స్తనములచేత, ఆనమ్రమ్ = వంగినదియు, కుటిలశశిచూడాలమకుటమ్-కుటిల = వక్రమైన, శశి = చంద్రఖండముచేత, చూడాల = శిరోభూషణముగలదైన, మకుటమ్ = కిరీటముగలదో.

తా. తల్లీ, నీయొడలంతయు నెఱ్ఱనికాంతిగలదై మూఁడుకన్నులుగలదై స్తనభారనమ్రమయి చంద్రశకలమును ధరించియుండుటఁజూడ తొలుత నీవు

ఈశ్వరుని శరీరవామార్ధమును హరించి యంతటితోఁ దనివినొందక మిగిలినసగమునుగూడ హరించితివిగాఁబోలునని శంకవొడముచున్నది.

శ్లో. జగత్సూతే ధాతా హరిరవతి రుద్రః క్షపయతే
తిరస్కుర్వన్నేతత్స్వమపి వపురీశస్తిరయతి,
సదాపూర్వస్సర్వం తదిదమనుగృహ్ణాతి చ శివ
స్తవాజ్ఞా మాలమ్బ్య క్షణచలితయోర్భ్రూలతిలకయోః.||౨౪||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, ధాతా = బ్రహ్మ, జగత్ = లోకమును, సూతే = పుట్టించుచున్నాఁడు, హరిః = విష్ణువు, జగత్ = లోకమును, అవతి = రక్షించుచున్నాఁడు, రుద్రః = శివుఁడు, జగత్ = లోకమును, క్షపయతే = నశింపఁజేయుచున్నాఁడు, ఈశః = ఈశ్వరుఁడు, ఏతత్ = ఈహరిహరబ్రహ్మాత్మకమైన మూఁటిని, తిరస్కుర్వన్ = తిరస్కరించువాఁడై, స్వమపి = తనదగు, వపుః = శరీరమును, తిరయతి = అంతర్ధానమును బొందించుచున్నాఁడు, సదాపూర్వః = సదాశబ్దము ముందుగల, శివః = సదాశివుఁడు, తదిదమ్ = ఆయీధాతృహరిహర ఈశరూపమైన తత్త్వచతుష్టయమును, క్షణచలితయోః = క్షణవికాసముగల, తవ = నీయొక్క, భ్రూలతికయోః = కనుబొమలయొక్క, ఆజ్ఞామ్ = ముదలను, అవలమ్బ్య = పొంది, అనుగృహ్ణాతి = అనుగ్రహించుచున్నాఁడు. అనఁగా మఱల సృజించునని భావము.

తా. తల్లీ, బ్రహ్మ లోకములను సృజించును, విష్ణువు రక్షించును, శివుఁడు లయింపఁజేయును. ఈశ్వరుఁడుఈముగ్గురను తనశరీరముతోడ లయము నొందించును. సదాశివుఁడు నీకటాక్షమాత్రమును సహాయముగాఁ బడసి యీతత్త్వచతుష్టయమును మఱల నుద్ధరించుచున్నాఁడు. అనఁగా ననేకకోటి బ్రహ్మాండములను సృజించుటయందును లయించుటయందును నీభ్రూవిక్షేపమే సదాశివునకు సహాయమొనర్చునని తా.

శ్లో. త్రయాణాం దేవానాం త్రిగుణజనితానాం తవ శివే
భవేత్పూజా పూజా తవ చరణయోర్యా విరచితా,
తథాహి త్వత్పాదోద్వహనమణిపీఠస్య నికటే
స్థితా హ్యేతే శశ్వన్ముకుళితకరోత్తంసమకుటాః.||౨౫||

టీ. హే శివే = ఓదేవీ, త్రిగుణజనితానామ్ = సత్వరజస్తమోగుణములవలనఁ బుట్టిన, త్రయాణాం = మువ్వురగు, దేవానాం = హరిహరబ్రహ్మలకు, తవ = నీయొక్క, చరణయోః = పాదములయందు, యాపూజా = ఏపూజ, విరచితా = చేయఁబడినదో, సైవ = అదియే, పూజా = పూజయనఁబడును. తథాహి = ఆలాగేకదా, హి =

ఏకారణమువలన, ఏతే = వీరలు, త్వత్పాదోద్వహనమణి పీఠస్య = నీపాదములను మోయుచున్నపలకయొక్క, నికటే = చెంతను, శశ్వత్ =మాటిమాటికి, ముకుళితకరోత్తంసమకుటాః-ముకుళిత = అంజలిబద్ధములైన, కర = చేతులే, ఉత్తంస = శిరోభూషణములుగాఁగల, మకుటాః = ఔదలలుగలవారై, స్థితాః = ఉందురో.

తా. తల్లీ, సత్త్వరజస్తమోగుణజనితులైన హరిహరబ్రహ్మలకు నీకుఁ జేయఁబడుపూజయే పూజయనఁబడును, ఏకారణమువలన వీరలెప్పుడును, నీపాదసమ్ముఖమున నిలచియుందురో.

శ్లో. విరిఞ్చిః పంచత్వం ప్రజతి హరిరాప్నోతి విరతిం
వినాశం కీనాశో భజతి ధనదో యాతి నిధనమ్,
వితంద్రీ మాహేన్ద్రీవితతిరపి సమ్మీలితదృశా
మహాసంసారేఽస్మిన్విరహతి సతి త్వత్పతిరసౌ. ||౨౬||

టీ. విరఞ్చిః = బ్రహ్మ, పఞ్చత్వం = మరణమును, వ్రజతి = పొందుచున్నాఁడు, హరిః = విష్ణువు, విరతిం = ఉపరతిని, ఆప్నోతి = పొందుచున్నాఁడు, కీనాశః = జముఁడు, వినాశం = నాశమును, భజతి = పొందుచున్నాఁడు, ధనదః = కుబేరుఁడు, నిధనం = మరణమును, యాతి = పొందుచున్నాఁడు, మహేన్ద్రీ = ఇంద్రులసంబంధమైన, వితతిరపి = సమూహమున్ను, సమ్మీలితదృశా = మూయఁబడినకనులతో, వితన్ద్రీ = విహ్వలమగుచున్నది, అస్మిఞ్ = ఈ, మహాసంసారే = గొప్పసంసారమందు, సతి = దేవీ, అసౌ = ఈ, త్వత్పతిః = నీప్రియుఁడగు సదాశివుఁడు, విహరతి = క్రీడించుచున్నాఁడు.

తా. తల్లీ, బ్రహ్మాదులకును మరణమును గలిగించు నీమహాసంసారమున నీప్రియుఁడగు సదాశివుఁడొకఁడుమాత్రము చలనములేక కనులుమూసికొని వేడుకతోఁ గ్రీడించుచుండును.

శ్లో. జపో జల్పశ్శిల్పం సకలమపి ముద్రావిరచనా
గతిః ప్రాదక్షిణ్యక్రమణమశనాద్యాహుతివిధిః,
ప్రణామస్సంవేశః సుఖమఖిలమాత్మార్పణదృశా
సపర్యాపర్యాయస్తవ భవతు యన్మే విలసితం. ||౨౭||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, ఆత్మార్పణదృశా = బ్రహ్మార్పణబుద్ధిచేత, జల్పః = నోటికొలఁదివాఁగుట, జపః = మంత్రజపము, సకలమపి = అంతయు, శిల్పం = చిత్రలేఖనము మున్నగుచేతిపనియు, ముద్రావిరచనా-ముద్రా =

సంక్షోభణవిద్రావణాదిముద్రలయొక్క, విరచనా = చేయుటయు, గతిః = స్వేచ్ఛగాఁ దిరుగుటయు, ప్రాదక్షిణ్యక్రమణం = ప్రదక్షిణము దిరుగుట, అశనాది = ఏదేని తినుట మొదలైనదియు, ఆహుతివిధిః = ఇష్టదైవమునుగూర్చి హవిస్సు నర్పించుటయు, ప్రణామః = మ్రొక్కుటయు, సంవేశః = క్రిందఁబడి దొర్లుటయు, సుఖం = శబ్దస్పర్శాదికమగు సుఖమున్ను, అఖిలం = ఈచెప్పిన వానికంటె వేఱైన (ఒడలువిఱుచుట, కనులుమూయుట మొదలగు) సమస్తకార్యమును, ఆత్మార్పణదృశా = బ్రహ్మార్పణబుద్ధిచేత, తవ = నీకు, సపర్యాపర్యాయః = పూజకు మాఱుగా, భవన్తు = అగుఁగాక.
తా. తల్లీ, మనోవాక్కాయములచేత బ్రహ్మార్పణబుద్ధితో నేఁజేయు నెల్లపనులును నీకు పూజలేయగుఁగాక.

శ్లో. సుధామప్యాస్వాద్య ప్రతిభయజరామృత్యుహరిణీం
విపద్యన్తే విశ్వే విధిశతమఖాద్యా దివిషదః,
కరాళం యత్క్ష్వేళం కబళితవతః కాలకలనా
న శమ్భోస్తన్మూలం తవ జనని తాటఙ్కమహిమా. ||౨౮||

టీ. హేజనని = ఓతల్లీ, విశ్వే = ఎల్ల రగు, విధిశతమఖాద్యాః = బ్రహ్మేంద్రాదులైన, దివిషదః = స్వర్గవాసులైనదేవతలు, ప్రతిభయజరామృత్యుహరిణీమ్-ప్రతిభయ = భయంకరములైన, జరా = ముదిమిని, మృత్యు = చావును, హరిణీం = పోఁగొట్టునట్టి, సుధాం = అమృతమును, ఆస్వాద్యాసి = త్రాగియు, విపదన్తే = మరణించుచున్నారు, కరాళం = భయంకరమగు, క్ష్వేళం = విషమును, కబళితవతః = మ్రింగిన, శంభోః =ఈశ్వరునకు, కాలకలనా = నాశము, నాస్తీతియత్ = లేదనుట యేదికలదో, తన్మూలం = దానికికారణము, తవ = నీయొక్క, తాటఙ్కమహిమా-తాటఙ్క = కమ్మలయొక్క, మహిమా = సామర్థ్యము. తా. తల్లీ, జరామరణములను బోఁగొట్టు నమృతమును ద్రాగియు బ్రహ్మేంద్రాదిసురులు విపత్తిని జెందుదురు. వీరలఁబోలి తానును కాలవశగుఁడు గావలసినవాఁడయ్యు శివుఁ డట్లుకాఁడు. దీనికి నీకర్ణపూరములే కారణము. కాలముయొక్క జననస్థితిలయములు తాటంకములచేతనే గలుగును గాన కాలప్రభావ మాతాటంకసన్నిధిలో నాఁగదు. అవి లేనియెడ నీశ్వరుఁడును విపన్నుఁ డగునని తా.

శ్లో. కిరీటం వైరిఞ్చం పరిహర పురః కైటభభిదః
కఠోరే కోటీరే స్ఖలసి జహి జమ్భారిమకుటమ్,
ప్రణమ్రేష్వేతేషు ప్రసభముపయాతస్య భవనం
భవస్యాభ్యుత్థానే తవ పరిజనో క్తిర్విజయతే. ||౨౯||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, పురః = ఎదుట, వైరిఞ్చం = బ్రహ్మదేవునిదగు, కిరీటం = మకుటమును, పరిహర = తొలఁగఁజేయుము, కైటభభిదః = విష్ణువుయొక్క, కఠోరే = కఠినమగు, కోటీరే = కిరీటమందు, స్ఖలసి = జాఱెదవు, జమ్భారిమకుటం = ఇంద్రకిరీటమును, జహి = దాఁటిరమ్ము, ఇతి = ఈలాగున, ఏతేషు = ఈబ్రహ్మాదులు, ప్రణమ్రేషుసత్సు = మ్రొక్కువారగుచుండఁగా, భవనం = గృహమునుగూర్చి, ఉపయాతస్య = వచ్చిన, భవస్య = శర్వునియొక్క, ప్రసభం = తొందరగా, తవ = నీయొక్క, అభ్యుత్థానే = ఎరుర్కొనుటయందు, పరిజనోక్తిః = చెలులమాట, విజయతే = వెలయుచున్నది.

తా. తల్లీ, నీకు బ్రహ్మేంద్రాదులు మ్రొక్కుచుండఁగా నీభర్తయింటికి వచ్చుసమయమున నీవెదురేఁగుటలో నీచెలులు నీకు దారిచూపుచు అమ్మా యిదిబ్రహ్మకిరీటము చూచిరమ్ము. ఇది విష్ణువుయొక్క గఱుకుకిరీటము తాఁకునేమో చూడుము. ఇది యింద్రునికిరీటము చూడుమని తెలుపుచుందురు.

శ్లో. స్వదేహోద్భూతాభిర్ఘృణిభిరణిమాద్యాభిరభితో
నిషేవే నిత్యే త్వామహమితి సదా భావయతి యః,
కిమాశ్చర్యం తస్య త్రిణయనసమృద్ధిం తృణయతో
మహాసంవర్తాగ్నిర్విరచయతి నీరాజనవిధిమ్. ॥౩౦॥

టీ. హేనిత్యే = నిత్యురాలగు ఓభగవతీ, స్వదేహోద్భూతాభిః-స్వ = నీయొక్క, దేహ = దేహైకదేశమగు చరణమువలన, ఉద్భూతాభిః = పుట్టిన, ఘృణిభిః = కాంతులచేతను, అణిమాద్యాభిః = అణిమాదిశక్తులచేతను, అభితః = అంతటను, (పరివృతాం = చుట్టుకోఁబడిన) త్వాం = నిన్ను, అహం = నేను, నిషేవే = సేవించెదను, ఇతి = ఇట్లు, యః = ఏయుపాసకుఁడు, సదా = ఎల్లపుడు, భావయతి = ధ్యానించునో, త్రిణయనసమృద్ధిం-త్రిణయన = సాంబమూర్తియొక్క, సమృద్ధి = సంపదను, తృణయతః = గడ్డిపోఁచఁగాఁ దలంచుచున్న, తస్య = వానికి, మహాసంవర్తాగ్నిః = ప్రళయాగ్ని, నీరాజనవిధిం = ఆరతెత్తుటను, విరచయతి = చేయుచున్నది, (అత్ర = ఇట్లనుటయందు,) కిమాశ్చర్యం = ఏమియబ్బురము?

తా. తల్లీ, నిత్యురాలగు నిన్ను వెలుఁగుచున్న నీచరణకాంతులతోడను అణిమాదిశక్తులతోడను గూడినదానినిగా నిరంతరధ్యానముచేయువానికి శివుని యైశ్వర్యమే తృణప్రాయముదోఁచఁగా నిఁక వానికి ప్రళయాగ్ని యారతివలె నగుచున్న దనుటలో నేమివింత గలదు? ఏమియు లేదనుట.

శ్లో. చతుష్షష్ట్యా తన్త్రైస్సకలమతిసన్ధాయ భువనం
స్థితస్తత్తత్సిద్ధిప్రసవపరతన్త్రైః పశుపతిః,

పున స్త్వన్నిర్బన్ధా దఖిలపురుషార్థైకఘటనా
స్వతన్త్రం తే తన్త్రం క్షితితలమవాతీతరదిదమ్. ||౩౧||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, పశుపతిః = శివుఁడు, సకలభువనం = ఎల్లలోకమును, తత్తత్సిద్ధిప్రసవపరతంత్రైః-తత్తత్సిద్ధి = ఆయాసిద్ధులయొక్క, ప్రసవ = ఉత్పత్తియందు, పరతన్త్రైః = పూనికగల, చతుష్షష్ట్యా = అఱువదినాలుగు, తన్త్రైః = మహామాయాశంబరాదిసిద్ధాంతములచేత, అతిసంధాయ = కప్పి (మోసపుచ్చి), స్థితః = ఊరకుండెను, పునః = మఱల, త్వన్నిర్బంధాత్-త్వత్ = నీయొక్క, నిర్బంధాత్ = బలాత్కారమువలన, అఖిలపురుషార్థైకఘటనాస్వతంత్రం-అఖిల = అన్నియు, పురుషార్థ = పురుషార్థములయొక్క, ఘటనా = కూర్చుట యందు, స్వతన్త్రం = శక్తమగు, తే = నీయొక్క, ఇదం = ఈ, తన్త్రం = సిద్ధాంతము, క్షితితలం = భూతలమునుగూర్చి, అవాతీతరత్ = దిగెను.

తా. తల్లీ, ఈశ్వరుఁడుఆయాసిద్ధుల కనుగుణములగు అఱువదినాలుగు మాయాశంబరాదితంత్రములచే లోకమును వంచించి వశపఱచికొని క్రీడించుచుండెను. అంత మఱల నీబలాత్కారమువలన చతుష్షష్టితంత్రములలోఁ జెప్పఁబడిన యెల్లసిద్ధాంతముల యాకారముగల సర్వపురుషార్థసాధనహేతువగు నీయీతంత్రము ఈశ్వరునిచేఁ జేయఁబడి నీచే నుపదేశమును బొంది భూతలమునకుఁ దేబడియెను.

అవ. ఆసకలపురుషార్థసాధక నూతనతంత్రమును వివరించుచున్నారు. -

శ్లో. శివశ్శక్తిః కామః క్షితిరథ రవిశ్శీతకిరణః
స్మరో హంసశ్శక్రః తదను చ పరామారహరయః,
అమీ హృల్లేఖాభిస్త్రిసృభిరవసానేషు ఘటితా
భజన్తే వర్ణాస్తే తవ జనని నామావయవతామ్. ||౩౨||

టీ. హేజనని = ఓతల్లీ, శివః = కకారము, శక్తిః = ఏకారము, కామః = ఈకారము, క్షితిః = లకారము, అథ =తరువాత, రవిః = హకారము, శీతకిరణః = సకారము, స్మరః = కకారము, హంసః = హకారము, శక్రః = లకారము, తదనుచ = అటుపిమ్మట, పరామారహరయః-పరా = సకారము, మార = కకారము, హరయః = లకారము, అమీ = ఈ, వర్ణాః = వర్ణములు, త్రిసృభిః = మూఁడగు, హృల్లేఖాభిః = హ్రీంకారములచేత, అవసానేషు = మూఁడుచివరలయందు, ఘటితాః = కూర్చఁబడినవై, తవ = నీయొక్క, నామావయవతామ్-నామ = నామధేయమునకు, అవయవతాం = అంగములగుటను, భజన్తే = పొందుచున్నవి.

(క ఏ ఈ లహ్రీం, హసకహలహ్రీం, సకలహ్రీం, ఇదియె దేవీనామాత్మక నూతనతంత్రము.)

శ్లో. స్మరం యోనిం లక్ష్మీం త్రితయమిదమాదౌ తవ మనో
ర్నిధాయైకే నిత్యే నిరవధిమహాభోగరసికాః,
భజన్తి త్వాం చిన్తామణిగుణనిబద్ధాక్షవలయాః
శివాగ్నౌ జుహ్వన్తః సురభిఘృతధారాహుతిశతైః ॥౩౩॥

టీ. హేనిత్యే = మొదలుతుదలులేని యోతల్లీ, తవ = నీయొక్క, మనోః = మంత్రమునకు, ఆదౌ = మొదట, స్మరం = కామరాజబీజమును, యోనిమ్ = భువనేశ్వరీబీజమును, లక్ష్మీం = శ్రీబీజమును, నిధాయ = చేర్చి, నిరవధిమహాభోగరసికాః-నిరవధి = ఎడలేని, మహాభోగ = నిత్యానుభవమునకు, రసికాః = రుచిదెలిసిన, ఏకే = కొందఱు సమయాచారపరులు, చింతామణీగుణనిబద్ధాక్షవలయాః- చింతామణి = చింతారత్నములయొక్క, గుణ = సరములచేత, నిబద్ధ = కట్టఁబడిన, అక్షవలయా = జపమాలికలు గలవారై, శివాగ్నౌ = త్రికోణనిలయమగు సంస్కృతాగ్నియందు (జాతకర్మాదిషోడశసంస్కారములు చేయఁబడినది శివాగ్ని యనఁబడును), త్వాం = నిన్ను, సురభిఘృతధారాహుతిశతైః-సురభి = కామధేనువుయొక్క, ఘృత = నేతియొక్క, ధారా = ధారలచేతనైన, ఆహుతి = ఆహుతులయొక్క, శతైః = అనేకములచేత, జుహ్వన్తః = వేల్చువారై, భజన్తి = సేవించెదరు.

తా. తల్లీ, అనుభజ్ఞులైన కొందఱు సమయాచారపరులు నీమంత్రమునకు ముందు విం హ్రీం శ్రీం బీజములకు జేర్చి చింతామణుల జపమాలికలఁ బూని కామధేనువుయొక్క ఆజ్యధారలచేత త్రికోణమగు బిందుస్థానమున నిన్నునిచి నీకు హోమముచేయుచు నిన్ను సేవింతురు.

అవ. 'తవాజ్ఞాచక్రం' అనునది మొదలాఱుశ్లోకములచే సమయాచారమతమును దెలుపఁదలఁచి, ముందు దానికిఁ గావలసినదగుటచే పూర్వమని ఉత్తరమని ద్వివిధమగు కౌల మతమును రెండుశ్లోకములచేఁ జెప్పుచున్నారు.-

శ్లో. శరీరం త్వం శమ్భోశ్శశిమిహిరవక్షోరుహయుగం
తవాత్మానం మన్యే భగవతి నవాత్మానమనఘమ్,
అతశ్శేషశ్శేషీత్యయముభయసాధారణతయా
స్థితస్సమ్బన్ధో వాం సమరసపరానన్దపరయోః.॥౩౪॥

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, (పుట్టుట, చచ్చుట, వచ్చుట, పోవుట, విద్య, అవిద్య వీని నెఱిఁగియుండుట భగము, ఇది గలదిగనుక భగవతి) శమ్భోః = (ఆనందభైరవుఁడగు)

ఈశ్వరునకు, త్వం = నీవు (మహాభైరవి), శశిమిహిరవక్షోరుహయుగమ్ = సూర్యచంద్రులే స్తనములుగాఁగల, శరీరం = మేనుగా, (భవసి = అగుదువు,) తవ = నీయొక్క, ఆత్మానం = స్వరూపమును, అనఘం = పాపములేని, నవాత్మానం = నవవ్యూహాత్మకమైన యానందభైరవాకృతినిగా, మన్యే = తలఁచెదను, అతః = ఇందువలన, శేషః = అప్రధానము, శేషీ = ప్రధానము, ఇతి = ఇట్టి, అయమ్ = ఈ, సమ్బన్ధః = శేషశేషిభావరూప సంబంధము, సమరసపరానన్దపరయోః-సమరస = సామరస్యముతోఁగూడిన, పరానన్ద = ఆనందభైరవుఁడు (ఆనందభైరవి) యనుసమానాకారములు, పరయోః = ప్రధానములుగాఁగల, వాం = మీయిరువురకు, ఉభయసాధారణతయా = ఇద్దఱకుఁ జెల్లునదిగా, స్థితః = ఉన్నది.

తా. తల్లీ, సూర్యచంద్రులు స్తనములు గాఁగల నీవు (ఆనందభైరవీరూపచిచ్ఛక్తికళ) ఆనందభైరవునకు నొడలుగాఁ గనుపట్టుదువు, ఆయానందభైరవునిరూపము నీరూపముగాఁ దోఁచును, ఇందువలన విచారింపఁగా శేషశేషిభావరూపసంబంధము మీయిద్దఱకు సమానమని తోఁచెడివి.

శ్లో. మనస్త్వం వ్యోమ త్వం మరుదసి మరుత్సారథిరసి
త్వమాపస్త్వం భూమిస్త్వయి పరిణతాయాం న హి పరం,
త్వమేవ స్వాత్మానం పరిణమయితుం విశ్వవపుషా
చిదానన్దాకారం శివయువతి భావేన బిభృషే. ||౩౫||

టీ. హేభగవతి = దేవీ, త్వం = నీవు, మనః = ఆజ్ఞాచక్రమందలి మనస్తత్వము, అసి = అయితివి, వ్యోమ = విశుద్ధచక్రమందలియాకాశతత్వము, అసి = అయితివి, మరుత్ = అనాహతమందలి వాయుతత్వము, అసి = అయితివి, మరుత్సారథిః = స్వాధిష్ఠానమందలి యగ్నితత్వము, అసి = అయితివి, త్వం = నీవు, అపః = మణిపూరమందలి జలతత్వము, అసి = అయితివి, త్వం = నీవు, భూమిః = మూలాధారమందలి పృథివీతత్త్వము, అసి = అయితివి, త్వయి = నీవు, పరిణతాయాం = తాదాత్మ్యమును బొందినదానవగుచుండఁగా, పరం = ఇంతకన్న వేఱయినది, నహి = లేదు, త్వమేవ = నీవే, స్వాత్మానం = నీస్వరూపమును, విశ్వవపుషా = జగదాకారముతోడ, పరిణమయితుం = తాదాత్మ్యమును పొందించుటకు, హేశివయువతి = ఓయీశ్వరి, భావేన = చిత్తముతో, చిదానందాకారం = చిచ్ఛక్తియొక్కయు ఆనందభైరవునియొక్కయు రూపమును, బిభృషే = భరించెదవు.

తా. తల్లీ, షట్చక్రములయందున్న పృథివ్యాదితత్వములునీవే, నీవు ప్రపంచమున వ్యాపించియుండఁగా వేఱొకటిలేదు. నీవే నీరూపమును ప్రపంచముతోఁ జేర్చి

యొక్కటిగాఁ జేయుటకొఱకు చిచ్ఛక్తియొక్కయు, ఆనందభైరవునియొక్కయు, రూపమును చిత్తమున ధ్యానించెదవు.

శ్లో. తవాజ్ఞాచక్రస్థం తపనశశికోటిద్యుతిధరం
పరం శమ్భుం వన్దే పరిమిళితపార్శ్వం పరచితా,
యమారాధ్యన్భక్త్యా రవిశశిశుచీనామవిషయే
నిరాలోకేఽలోకే నివసతి హి భాలోకభువనే. ||౩౬||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, తవ = నీయొక్క, (తవ యనుటచే సాధకుని భ్రూమధ్యగతమగు చక్రచతుష్టయము పేర్కొనఁబడును), ఆజ్ఞాచక్రస్థమ్ = ఆజ్ఞాచక్రమందున్న, తపనశశికోటిద్యుతిధరం-తపనశశి = సూర్యచంద్రులయొక్క, కోటి = అనేకకోటులయొక్క, ద్యుతి = కాంతివంటికాంతిని, ధరం = ధరించిన, పరచితా = పరాకారజ్ఞానముచేత, పరిమిళితపార్శ్వం-పరిమిళిత = ఆవరింపఁబడిన, పార్శ్వం = ఇరుప్రక్కలుగల, పరం = పరుఁడగు, శమ్భుం = శివునిగూర్చి, వన్దే = నమస్కరించెదను, యం = ఏదేవుని, భక్త్యా = పూజ్యానురాగముతోడ, ఆరాధ్యన్ = పూజించువాఁడు, రవిశశిశుచీనాం = సూర్యచంద్రాగ్నులకును, ఆవిషయే = గోచరముకానిది గనుకనే, నిరాలోకే = దృగ్గోచరముకాని, ఆలోకే = విజనమగు, భాలోకభువనే = వెన్నెలగల లోకమందు (సహస్రారమున), నివసతిహి = ఉండునో.

తా. తల్లీ, సూర్యచంద్రులకోటుల గ్రేణిసేయఁజాలు పరాకారజ్ఞానసంపన్నుఁడైన నీకు నిలయమగు నాజ్ఞాచక్రమందున్న పరమశివునకు మ్రొక్కెదను. ఏదేవుని భక్తితోఁ బూజించువాఁడు, సూర్యచంద్రాగ్నులకు నగోచరమగు దృగ్గోచరముగాని యేకాంతమగు జ్యోత్స్నాప్రచురమగు లోకమందు వసించియుండునో.

శ్లో. విశుద్ధౌ తే శుద్ధస్ఫటికవిశదం వ్యోమజనకం
శివం సేవే దేవీమపి శివసమానవ్యవసితామ్,
యయోః కాన్త్యా యాన్త్యాశ్శశికిరణసారూప్యసరణే
ర్విధూతా న్తర్ధ్వాన్తా విలసతి చకోరీవ జగతీ. ||౩౭||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, తే = నీయొక్క, విశుద్ధౌ = విశుద్ధచక్రమందు, శుద్ధస్ఫటికవిశదం-శుద్ధ = మలినములేని, స్ఫటిక = స్ఫటికమణివలె, విశదం = శుభ్రమైన, వ్యోమజనకం-వ్యోమ = ఆకాశతత్వమునకు, జనకం = ఉత్పాదకమగు, (అనఁగా ఆజ్ఞాచక్రమందు ఆత్మతత్వమున్నట్లు చెప్పఁబడినది. దానివలన నాకాశతత్వ ముదయించుననుట.) శివం = శివతత్వమును, శివసమానవ్యవసితాం-శివ = శివునితో, సమాన = తుల్యమగు, వ్యవసితాం = ప్రయత్నముగల, దేవీమపి = దేవీతత్వమును, సేవే =

పరిచరించెదను, యయోః = ఏశివాశివులయొక్క, యాన్త్యాః = వెలుఁగుచున్న, శశికిరణసారూప్యసరణేః-శశికిరణ = చంద్రకాంతులయొక్క, సారూప్య = పోలికయొక్క, సరణేః = సరిపాటిగల, కాన్త్యాః = కాంతివలన, జగతీ = లోకము, విధూతాన్తర్ధ్వాన్తా-విధూత = పోకార్చఁబడిన, అన్తర్ధ్వాన్తా = అజ్ఞానముగలదై, చకోరీవ = వెన్నెలపులుఁగువలె, విలసతి = ప్రకాశించుచున్నదో.

తా. తల్లీ, నీవిశుద్ధచక్రమందు స్ఫటికమణివలె నిర్మలమైన ఆకాశజనకమగు శివతత్త్వమును అట్టిదయగు దేవీతత్త్వమును సేవించెదను. వెలుఁగుచున్న యేశివాశివులయొక్క వెన్నెలనుబోలుకాంతిచేత లోకమునశించిన యజ్ఞానముగలదై చకోరపక్షివలె నానందించుచున్నదో.

శ్లో. సమున్మీలత్సంవిత్కమలమకరన్దైకరసికం
భజే హంసద్వన్ద్వం కిమపి మహతాం మానసచరమ్,
యదాలాపాదష్టాదశగుణితవిద్యాపరిణతి
ర్యదాదత్తే దోషాద్గుణమఖిలమద్భ్యః పయ ఇవ. ||౩౮||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, సమున్మీలత్సంవిత్కమలమకరన్దైకరసికం-సమున్మీలత్ = వికసించిన, సంవిత్ = (అనాహత) జ్ఞానమను, కమల = తామరపూవునందలి, మకరన్ద = పూఁదేనెయందు, ఏకరసికం = ఒక్కటియై తవిలియున్న, మహతాం = యోగీశ్వరులయొక్క, మానసచరం = మనస్సనే మానససరస్సుయందు మెలఁగెడు, కిమపి = ఇట్టిదని రూపింప నలవిగాని, హంసద్వన్ద్వం = హంసమిథునమును, (అనాహచక్రమందు అగ్నిజ్వాలారూపుఁడై శిఖినియనుతనశక్తితోఁగూడి దీపాంకురమువలె వెలుఁగువానిని), భజే = సేవింతును, యదాలాపాత్-యత్ = ఏ యంచకవయొక్క, ఆలాపాత్ = కూయివలన, అష్టాదశగుణితవిద్యాపరిణతిః-అష్టాదశగుణిత = పదునెనిమిదింట లెక్కగొనఁబడిన, విద్యా = చదువులయొక్క, పరిణతిః = పరిణామము (కలుగునో), యత్ = ఏయంచజోడు, దోషాత్ = దోషసమూహమువలన, అఖిలం = సమస్తమగు, గుణం = గుణమును, అద్భ్యః = నీళులనుండి, పయఇవ = పాలను వలెనే, ఆదత్తె = గ్రహించుచున్నదో.

తా. తల్లీ, ఏ మిథునము పలికిన పలుకులన్నియు నష్టాదశవిద్యలుగా మారుచున్నవో ఏజంటదోషములనుండి గుణమును నీటినుండి పాలనువలెగ్రహించునో వికసించినజ్ఞాన మనెడికమలమందలి మకరందములు గ్రోలి మైమఱచియున్న యోగులహృదయమను మానససరస్సున నున్న యనిర్వాచ్యమహిమగల శివశివాత్మకమనెడు హంసమిథునమును నే సేవింతును.

శ్లో. తవ స్వాధిష్ఠానే హుతవహమధిష్ఠాయ నిరతం
తమీడే సంవర్తం జనని మహతీం తాం చ సమయామ్,
యదాలోకే లోకాన్ దహతి మహసి క్రోధకలితే
దయార్ద్రాయా దృష్టిశ్శిశిరముపచారం రచయతి.॥౩౯॥

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, తవ = నీయొక్క, స్వాధిష్ఠానే = స్వాధిష్ఠానచక్రమందు, తంసవర్తంహుతవహం = ఆప్రళయాగ్నిని, అధిష్ఠాయ = ఆశ్రయించి, నిరతం = ఎల్లవేళలను, ఈడే = స్తుతించెదను, మహతీం = మహతియనఁబడు, తాం = ఆసంవర్తాగ్నిరూపమైన, సమయాం = సమయయనుకళను, ఈడే = స్తుతించెదను, మహసి = తేజోరూపమగు, క్రోధకలితే = రోషరూషితమయిన, యదాలోకే-యత్ = ఏకళయొక్క, ఆలోకే = దృష్టి, లోకాన్ = జగములను, దహతిసతి = కాల్చుచుండఁగా, దయార్ద్రా = కృపచేఁ జెమ్మగిలిన, యా = ఏ, దృష్టిః = చూపు, శిశిరం = చల్లని, ఉపచారం = సేవను, రచయతి = కల్పించుచున్నదో.

తా. ఏశక్తియొక్క క్రోధయుతమగుచూపు లోకములను దహింపఁగా కరుణాకల్పితమైన యాచూపే మఱల చల్లఁబఱచుచుండునో అనాహతచక్రగతమైన యగ్ని నాశ్రయించిన ప్రళయానలజ్వాలారూపమైన యాశివశక్తిని సేవించెదను.

శ్లో. తటిత్వన్తం శక్త్యా తిమిరపరిపన్థిస్ఫురణయా
స్ఫురన్నానారత్నాభరణపరిణద్ధేన్ద్రధనుషం,
తవ శ్యామం మేఘం కమపి మణిపూరైకశరణం
నిషేవేవర్షన్తం హరమిహిరతప్తం త్రిభువనమ్.॥౪౦॥

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, తవ = నీయొక్క, మణిపూరైకశరణం-మణిపూర = మణిపూరచక్రమై, ఏక = ముఖ్యమైన, శరణం = నెలవుగాఁగల, (మణి యనఁగా విల్లు దానిచేఁ బూరింపఁబడునదిమణిపూరము) తిమిరపరిపంథిస్ఫురణయా-తిమిర = మణిపూరమందలి చీఁకటికి, పరిపంథి = విరోధియగు, స్ఫురణ యా = విలసనముగల, శక్త్యా = తటిద్రూపశక్తిచేత, తటిత్వన్తం = మెఱపులుగల, స్ఫురన్నానారత్నాభరణపరిణద్ధేన్ద్రధనుషమ్-స్ఫురత్ = మెఱయుచున్న, నానారత్న = పలురత్నములచే నిర్మించఁబడిన, ఆభరణ = సొమ్ములచేత, పరిణద్ధ = కూర్చఁబడిన, ఇన్ద్రధనుషమ్ = ఇంద్రచాపముగల, శ్యామం = నల్లనిమేఘమువలెనున్న, హరమిహిరతప్తమ్-హర = ఈశ్వరుఁడనే, మిహిర = సూర్యుని (ప్రళయానలము)చేత, తప్తమ్ = క్రాంచఁబడిన, త్రిభువనమ్ = ముల్లోకములను, వర్షన్తమ్ = తడుపుచున్న, కమని = ఇట్టిదట్టిదనరాని, మేఘమ్ = మొయిలును, నిషేవే = సేవించెదను.

తా. తల్లీ, నీమణిపూరచక్రముననుండి యందలిచీఁకటిని బాపఁగల విద్యుద్రూపశక్తితోఁ గూడి, పలుచెఱఁగుల రత్నపుసొమ్ములచేఁ గల్పింపఁబడిన యింద్రధనుస్సు గలిగియున్న శివుఁడనేప్రళయానలముచేఁ గాల్చఁబడినజగత్తును తడిపి చల్లఁబఱచుచున్న యనిర్వాచ్యమహిమగలవార్షుకమేఘమును (సదాశివుని) సేవించెదను.

శ్లో. తవాధారే మూలే సహ సమయయా లాస్యపరయా
నవాత్మానం మన్యే నవరసమహాతాణ్డవనటమ్,
ఉభాభ్యామేతాభ్యాముదయవిధిముద్దిశ్య దయయా
సనాథాభ్యాం జజ్ఞే జనకజననీనుజ్జగదిదమ్. ||౪౧||

టీ. హేభగవతి = ఓదేవీ, తవ = నీయొక్క, మూలేఆధారే = మూలాధారచక్రమందు, లాస్యపరయా = ఆడఁగోరికగల (స్త్రీనృత్యము లాస్యమునఁబడు), సమయయాసహ = సమయయనుకళతోఁ గూడ, నవరసమహాతాణ్డవనటమ్-నవ = తొమ్మిదగు, రస = శృంగారాదిరసములచేతనైన, తాణ్డవ = ఆట యందు, (పురుషనృత్తము తాండవమనఁబడు.) నటమ్ = ఆటకాఁడగువానిని, నవాత్మానమ్ = ఆనందభైరవునిఁగా, మన్యే = తలఁచెదను, ఉదయవిధిమ్ = అభ్యుదయవ్యాపారమును, ఉద్దిశ్య = నిశ్చయించి, దయయా = కాలినలోకము నుజ్జీవింపఁజేయుకరుణచేత, సనాథాభ్యాం = ఒకటిగాఁగలసిన, ఏతాభ్యామ్ = ఈయానందభైరవి భైరవులచేత, ఇదమ్ = ఈ, జగత్ = లోకము, జనకజననీమత్ = తల్లిదండ్రులుగలదిగా, జజ్ఞే = అయ్యెను. తా. తల్లీ, నీమూలాధారచక్రమందు నృత్యవశగురాలగు సమయకళతోఁగూడి నవరసనృత్యమందు దవిలియున్నవానిని యానందభైరవునిగాఁ దలంచెదను. దయచేత కాలినలోకమును ప్రోదిసేయ నొకటిగాఁ గలసిన యీయానందభైరవీభైరవులచేత నీయెల్లలోకములు తల్లియుఁ దండ్రియుఁ గలవిగా నైనవి.

శ్లో. గతైర్మాణిక్యత్వం గగనమణిభిస్సాన్ద్రఘటితం
కిరీటం తే హైమం హిమగిరిసుతే కీర్తయతి యః,
స నీడేయచ్ఛాయాచ్ఛురణశబలం చన్ద్రశకలం
ధనుశ్శౌనాసీరం కిమితి ననిబధ్నాతి ధిషణామ్. ||౪౨||

టీ. హేహిమగిరిసుతే = ఓపార్వతీ, మాణిక్యత్వం = తొమ్మిది మానికములగుటను, గతైః = పొందిన, గగనమణిభిః = సూర్యులచేత, సాన్ద్రఘటితం = చిక్కనగాగూర్చఁబడిన, హైమం = బంగారపుదైన, తే = నీయొక్క, కిరీటం = మకుటమును, యః = ఎవఁడు, కీర్తయతి = వర్ణించునో, సః = ఆకవిపుంగవుఁడు, నీడేయచ్ఛాయాచ్ఛురణశబలం-

నీడేయ = కుదుళ్లయందు బిగింపఁబడిన నానారత్నములయొక్క, ఛాయా = కాంతులయొక్క, ఛురణ = ప్రసారముచేత, శబలమ్ = చిత్రవర్ణముగల, చన్ద్రశకలం = చంద్రఖండమును, శౌనాసీరం = ఇంద్రునిదగు, ధనురితి = విల్లుని, ధిషణాం = ఊహను, కింననిబధ్నాతి = ఎందుకు చేయఁడు? చేయుననుట.

తా. తల్లీ, ద్వాదశాదిత్యుల లనెడుమణులచేత చిక్కనగాఁ జెక్కఁబడిన నీబంగారపుఁగిరీటము నెవఁడు భావనచేసి వర్ణింపఁజూచునో వాఁడు గాఁడులు దీసికట్టఁబడిన రత్నకాంతులచే పలువన్నెలుగల నీయౌదలనున్న చంద్రశకలమును జూచి యింద్రధనస్సని భ్రమజెందఁడా? చెందుననుట.

శ్లో. ధునోతు ధ్వాన్తం నస్తులితదళితేన్దీవరవనం
ఘనస్నిగ్ధశ్లక్ష్ణం చికురనికురుంబం తవ శివే,
యదీయం సౌరభ్యం సహజముపలబ్ధుం సుమనసో
వసన్త్యస్మిన్మన్యే వలమథనవాటీవిటపినామ్. ||౪౩||

టీ. హేశివే = ఓపార్వతీ, తులితదళితేన్దీవరవనమ్-తులిత = పోల్చఁబడిన, దళిత = వికసించిన, ఇందీవరవనమ్ = నల్లకలువలతోఁటగల, ఘనస్నిగ్ధశ్లక్ష్ణమ్-ఘన = చిక్కనైన, స్నిగ్ధ = మెఱుఁగైన, శ్లక్ష్ణమ్ = మృదుల (సుకుమార) మైన, తవ = నీయొక్క, చికురనికురుమ్బమ్ = కేశకలాపము, నః = మాయొక్క, ధ్వాన్తమ్ = మూలాజ్ఞానమును, ధునోతు = పోఁగొట్టుఁగాక, యదీయమ్ = ఏకురులదగు, సహజమ్ = స్వాభావికమగు, సౌరభ్యమ్ = సువాసనను, ఉపలబ్ధుమ్ = పొందుటకొఱకు, అస్మిన్ = ఈకేశకలాపమందు, వలమథనవాటీవిటపినామ్-వలమథన = ఇంద్రునియొక్క, వాటీ = నందనోద్యానమందలి, విటపినామ్ = కల్పవృక్షములయొక్క, సుమనసః = పూవులు, వసన్తి = ఉన్నవో, ఇతి = ఈలాగున, మన్యే = తలంచెదను. ఉత్ప్రేక్ష.

తా. తల్లీ, నల్లకలువలఁబోలి చిక్కవై మెఱుఁగై నునుపుగల నీకురుల కొప్పు మాయజ్ఞానమును బోఁగొట్టుఁగాక. నందనవనమందలి కల్పవృక్షకుసుమములు నైజమైన నీకురుల పరిమళమునుబొందుటకై యెల్లపుడును ఏనీకేశముల నాశ్రయించుచున్నవో (కల్పవృక్షపుష్పములచే నలంకరింపఁబడినవనుట).

శ్లో. తనోతు క్షేమం నస్తవ వదనసౌన్దర్యలహరీ
పరీవాహ స్రోతస్సరణిరివ సీమన్తసరణిః,
వహన్తీ సిన్దూరం ప్రబలకబరీభారతిమిర
ద్విషాం బృన్దైర్బన్దీకృతమివ నవీనార్కకిరణమ్. ||౪౪||

టీ. హేభగవతి = ఓయమ్మా, తవ = నీయొక్క, వదనసౌన్దర్యలహరీపరీవాహస్రోతస్సరణిరివ-వదన = ముఖముయొక్క, సౌన్దర్య = అందముయొక్క, లహరీ = ప్రవాహముయొక్క, పరీవాహ = కలుఁజుయొక్క, స్రోతః = జాలుయొక్క, సరణిరివ = త్రోవవలెనున్న, సీమన్తసరణిః = పాపటత్రోవ, ప్రబలకబరీభారతిమిరద్విషామ్-ప్రబల = బలవంతులైన, కబరీభార = కేశపాశము (పాయలు) ల సమూహములనే, తిమిర = చీఁకటులనే, ద్విషామ్ = వైరులయొక్క, బృన్దైః = పదువులచేత, బన్దీకృతమ్ = చెఱఁబెట్టఁబడిన, నవీనార్కకిరణమివ-నవీన = లేఁతవాఁడగు, అర్క = సూర్యునియొక్క, కిరణమివ = అంశువువలెనున్న, సిన్దూరమ్ = చెందిరపుఁజుక్కను, వహన్తీ = ధరించుచున్నదై, నః = మాకు, క్షేమమ్ = శుభమును, తనోతు = ప్రబలఁజేయుఁగాత.

తా. తల్లీ, కేశపాశములనే చీఁకటులచేఁ జెఱఁబెట్టఁబడిన బాలసూర్యకిరణమోయన కుంకుమబొట్టుఁదాల్చిన మొగమందలి యందముయొక్క జాలువలెనున్న నీ పాపట మాకెల్ల శుభముల నొసఁగుగాక.

శ్లో. అరాళైస్స్వాభావ్యాదళికలభసశ్రీభిరలకైః
పరీతం తే వక్త్రం పరిహసతి పఙ్కేరుహరుచిమ్,
దరస్మేరే యస్మిన్ దశనరుచికిఞ్జల్కరుచిరే
సుగన్ధౌ మాద్యన్తి స్మరమథనచక్షుర్మధులిహః.॥౪౫॥

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, స్వాభావ్యాత్ = నైజమువలననే, అరాళైః = వంకరలైన, అళికలభసశ్రీభిః-అళకలభ = తేఁటికొదమలకు, సశ్రీభిః = సమానకాంతులుగల, అలకైః = ముంగురులచేత, పరీతమ్ = కమ్మఁబడిన, తే = నీయొక్క, వక్త్రమ్ = మొగము, పఙ్కేరుహరుచిమ్ = కమలపుసొబగును, పరిహసతి = గేలిసేయుచున్నది, దరస్మేరే = చిఱునగవుగల, దశనరుచికిఞ్జల్కరుచిరే-దశనరుచి = పంటితుళుకులనే, కిఞ్జల్క = అకరువులచేత, రుచిరే = అందమైన, సుగన్ధౌ = కమ్మనివాసనగల, యస్మిన్ = ఏ మొగమందు, స్మరమథనచక్షుర్మధులిహః-స్మరమథన = మన్మథునిజయించిన శివునియొక్క, చక్షుః = చూడ్కులనే, మధులిహః = తుమ్మెదలు, మాద్యన్తి = మోహపడుచున్నవో.

తా. తల్లీ, చిఱునగవుఁదొలఁకుచున్న దంతపుతళుకులనే కేసరములు గలపరిమళముగల దేనియందు మన్మథునిజయించినవాఁడైనను యీశ్వరుని చూడ్కులనుతుమ్మెదలు దవులుచున్నవో నైజముననే వంకరలైన కొదమ తుమ్మెదలఁబోలుముంగురులచే నావరింపఁబడిన నీమొగము కమలముయొక్క యందమును పరిహసించెడిది. ఇది వింతగాదు.

శ్లో. లలాటం లావణ్యద్యుతివిమలమాభాతి తవ య
ద్ద్వితీయం తన్మన్యే మకుటఘటితం చన్ద్రశకలమ్,
విపర్యాసన్యాసాదుభయమపి సమ్భూయ చ మిథ
స్సుధాలేపస్యూతిః పరిణమతి రాకాహిమకరః.॥౪౬॥

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, తవ = నీయొక్క, లావణ్యద్యుతివిమలం-లావణ్య = నిగనిగలాడుకాంతియనే, ద్యుతి = వెన్నెలచేత, విమలమ్ = నిర్మలమైన, యత్ లలాటమ్ = ఏనొసలుగలదో, తత్ = దానిని, మకుటఘటితమ్ = ఔదలఁదాల్పఁబడిన, ద్వితీయమ్ = రెండవదగు, చన్ద్రశకలమ్ = జాబిల్లితునుకఁగా, మన్యే = ఊహించెదను, యత్ = ఏకారణమువలన, ఉభయమసి = రెండును, విపర్యాసన్యాసాత్ = తలక్రిందులుగా (నాలుగుకొమ్ములు గలియునట్లు) నుంచుటవలన, మిథః = ఒకటినొకటి, సమ్భూయచ = కలసికొని, సుధాలేపస్యూతిః = అమృతపుఁబూతఁగలిగిన, రాకాహిమకరః = పూర్ణిమాచంద్రుఁడుగా, పరిణమతి = మాఱుచున్నదో.

తా. తల్లీ, నిగారపుఁదళుకులచే నందమైననొసలు తలయందుఁ దాల్చఁబడినదానికంటె వేఱైనచంద్రుని రెండవతునకయనియే నానమ్మకము. కాదేని యీరెంటిని నాలుగుమూలలు కలియునట్లు సరిగా నదికినయెడల పండువెన్నెలతోనిండిన నిండుజాబిల్లికానేల? నొసలర్ధచంద్రునివంటిదనిభావము.

శ్లో. భ్రువౌ భుగ్నే కించిద్భువనభయభఙ్గవ్యసనిని
త్వదీయే నేత్రాభ్యాం మధుకరరుచిభ్యాం ధృతగుణమ్,
ధనుర్మన్యే సవ్యేతరకరగృహీతం రతిపతేః
ప్రకోష్ఠే ముష్టౌ చ స్థగయతి నిగూఢాన్తరముమే.॥౪౭॥

టీ. హేభువనభయభఙ్గవ్యసనిని = లోకముల కీడుబాప నాసగొనిన యోతల్లీ, త్వదీయే = నీవగు, కించిద్భుగ్నే = కొంచెముగావంగిన, భ్రువౌ = కనుబొమలను, మధుకరరుచిభ్యామ్ = తుమ్మెదలవంటి కాంతిగల, నేత్రాభ్యామ్ = కనులచేత, ధృతగుణమ్-ధృత = కట్టఁబడిన, గుణమ్ = అల్లెత్రాడుగల, రతిపతేః = మన్మథునియొక్క, సవ్యేతరకరగృహీతమ్ = కుడిచేతఁ బట్టుకోఁబడిన (కుడిచేయి యనుటచే నెప్పుడు నొకచేతనే పూనఁబడినది యిది బాణప్ర యోగముకొఱకు గాదని సూచన), ప్రకోష్ఠే = ముంజేయియు, ముష్టౌచ = పిడికిలియు, స్థగయతిసతి = కప్పుచుండఁగా, నిగూఢాన్తరమ్-నిగూఢ = కప్పఁబడిన, అన్తరమ్ = నడుముగల, ధనుః = వింటినిగా, మన్యే = తలఁచెదను.

తా. జగములకీడు బాపఁజూచునోయమ్మా, కొంచెముగావంగిన నీకనుబొమలను, తుమ్మెదలబారులై చూడనొప్పు నీకనులే యల్లెత్రాడుగాఁగలదియు కుడిచేతఁ బట్టుకోఁబడినదియు పిడికిటను ముంజేతిచాటునను మాటువడిన మధ్యదేశముగల మన్మథుని దాఁపుడుధనుస్సుగా నెన్నెదను. (నాసికయు నొసలును ముంజేతితోను పిడికిలితోను బోల్పబడెను. బొమలు వింటితోఁ బోల్పఁబడియెను.)

శ్లో. అహస్సూతే సవ్యం తవ నయనమర్కాత్మకతయా
త్రియామాం వామం తే సృజతి రజనీనాయకతయా,
తృతీయా తే దృష్టిర్దరదళితహేమామ్బుజరుచి
స్సమాధత్తే సన్ధ్యాం దివసనిశయోరన్తరచరీమ్॥౪౮॥

టీ. హేభగవతి = ఓపార్వతీ, తే = నీయొక్క, సవ్యం = ఎడమదగు, నయనం = కన్ను, అర్కాత్మకతయా = సూర్యరూపమగుటచేత, అహః = పగటిని, సూతే = కలిగించుచున్నది, వామం = ఎడమదగు, నయనం = కన్ను, రజనీనాయకతయా = చంద్రుఁడగుటచేత, త్రియామాం = రాత్రిని, సృజతి = కలిగించుచున్నది, దరదళితహేమామ్బుజరుచిః = కొంచెముగాఁ బూచినబంగారుకమలమువంటిదగు, తే = నీయొక్క, తృతీయా = మూఁడవదగు, దృష్టిః = కన్ను, దివసనిశయోః = దివారాత్రులమొక్క, అన్తరచరీం = నడిమిదగు; సంధ్యాం = ప్రాతస్సాయంరూపమగు సంధ్యను, సమాధత్తే = చక్కఁగాఁ జేయుచున్నది.

తా. తల్లీ, నీకుడికన్ను సూర్యుఁడుగనుక పగ లొనర్చుచున్నది నీయెడమకన్ను చంద్రుఁడగుటచేత రాత్రిని జేయుచున్నది. అరవిడిన బంగారు తామరవలె నుండు నీఫాలముననుండు మూఁడవకన్ను (అగ్ని నేత్రము) ప్రాతస్సాయసంధ్యలను జేయుచున్నది. ఇచ్చట రాత్రి పవలు సంధ్య యనువాని చే పక్షమాసర్తుయుగకల్పాదిరూపకాలోత్పత్తిఁ జెప్పుటచే దేవినేత్రములచేత సర్వకాలోత్పత్తి యగుటవలన, శక్తికి కాలబాధ్యత్వము లేదనుట.

శ్లో. విశాలా కల్యాణీ స్ఫుటరుచిరయోధ్యా కువలయైః
కృపాధారాధారా కిమపి మధురా భోగవతికా,
అవన్తీ దృష్టిస్తేబహునగరవిస్తారవిజయా
ధ్రువం తత్తన్నామవ్యవహరణయోగ్యా విజయతే.॥౪౯॥

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, తే = నీయొక్క, దృష్టిః = చూపు, విశాలా = విపులమై, కల్యాణీ = మంగళకరమై, స్ఫుటరుచిః = చక్కనికాంతిగలదై, అయోధ్యా = పోరనలవికానిదై, కువలయైః = కలువలచేత, కృపాధారాధారా = కరుణాప్రవాహనిలయమై, కిమపి

మధురా = అవ్యక్త (చెప్పనలవికాని) మధురమై, భోగవతికా = లోపలవిశాలముగలదై, అవంతీ = కాపాడునదియై, బహునగరవిస్తారవిజయా-బహు = అనేకములైన, నగర = పట్టణములయొక్క, విస్తార = సమూహముయొక్క, విజయా = విజయముగలదై, ధ్రువం = నిజముగా, తత్తన్నామవ్యవహరణయోగ్యా-తత్తన్నామ = (విశాల, కల్యాణి, అయోధ్య, ధార, మధుర, భోగవతి, అవంతి, విజయ అను) నానగర నామములచే, వ్యవహరణ = వాడుటకు, యోగ్యా = తగినదై, విజయతే = వెలయుచున్నది. (విశాలమొదలు విజయవఱకు నెనిమిదినగరములు గలవు. అట్లే యెనిమిదివిధములదృష్టులుగలవు. వీనిలో విశాలాదృష్టి లోపల వికాసముగలది, కల్యాణీదృష్టి విస్మయముగలది, అయోధ్యాదృష్టి తెఱవఁబడిన నల్లగ్రుడ్లుగలది, ధారాదృష్టి అలసమైనది, మధురాదృష్టి చంచలమైనది, భోగవతీదృష్టి మసృణమైనది, అవంతీదృష్టి ముగ్ధమైనది, విజయాదృష్టి చెంతలఁ జేరిన నల్లగ్రుడ్లుగలది, ఆకేకరలను నివి యందఱు వనితలకుఁ దుల్యములే. దేవియం దివి క్రమముగా సంక్షోభ, ణాకర్షణ, దావ, ణోన్మాదన, వ, శ్యోచ్చాటన, విద్వేషణ, మారణక్రియలను జేయును. దేవి యెచ్చటనుండి విజయను నాకేకరదృష్టిచే శత్రువుల సమయించెనో యది విజయాపట్టము. ఎచ్చటనిలిచి యంతర్వికాసముగలవిశాలాదృష్టిచే జనసంక్షోభమును గావించెనో యది విశాలానగరి. ఇట్లే మిగిలినది యూహింపఁదగును.

తా. తల్లీ, నీచూపు విపులమై కల్యాణియై, దుర్జయమై, దయారసపూరితమై, అవ్యక్తమధురమై, లోపలవెడదయై, రక్షకమై, విజయకరమై వెలయుటచేత నాయాపుణ్యనగరములపేళ్లచేఁ బిలువఁదగినదియై యొప్పుచుండును.

శ్లో. కవీనాం సన్దర్భస్తబకమకరన్దైకరసికం
కటాక్షవ్యాక్షేపభ్రమరకలభౌ కర్ణయుగళమ్,
అముఞ్చన్తౌ దృష్ట్వా తవ నవరసాస్వాదతరళా
వసూయాసంసర్గాదళికనయనం కిఞ్చిదరుణమ్. ||౫౦||

టీ. హేభగవతి = ఓతల్లీ, కవీనామ్ = కవులయొక్క, సందర్భస్తబకమకరందైకరసికం-సందర్భ = కావ్యరచనలనే, స్తబక = పూగుత్తులయందలి, మకరంద = పూఁదేనెయందు, ఏకరసికమ్ = ఒకతీరుగాఁ దవిలియున్న కర్ణయుగళమ్ = శ్రోత్రద్వయమును, అముఞ్చన్తౌ = విడువకనంటియున్నవియు, నవరసాస్వాదతరళా-నవ = తొమ్మిదగు, రస = శృంగారాదిరసములయొక్క, ఆస్వాద = క్రోలుటయందు, తరళౌ = ఆసక్తములైన, కటాక్షవ్యాక్షేపభ్రమరకలభౌ-కటాక్ష = క్రేగంటిచూపులనే, వ్యాక్షేప = వ్యాజముతోనున్న, భ్రమరకలభౌ = తుమ్మెదకొదమలను, దృష్ట్వా = చూచి, అసూయాసంసర్గాత్-అసూయా = ఈర్ష్యయొక్క, సంసర్గాత్ = సంబంధమువలన, అళికనయనమ్ = ఫాలనేత్రము, కించిత్ = కొంచెము, అరుణం = ఎఱ్ఱవారినది.

తా. తల్లీ, కవుల కావ్యరసములఁగ్రోలు కర్ణయుగళితోఁ జెలిమిచేసి వానియందలి నవరసములను గ్రోలుటయందు తనివిదీరకయున్న నీకటాక్షవ్యాజముతోనున్న తుమ్మెదజంటను జూచి నీఫాలనేత్రము అసూయచే కొంచె మెఱ్ఱబారియున్నది. కను లాకర్ణాంతము వ్యాపించి నల్లనై తుమ్మెదలవలె పొదలుచున్నవని తా.

శ్లో. శివే శృఙ్గా రార్ద్రా తదితరజనే కుత్సవపరా
సరోషా గఙ్గాయాం గిరిశనయనే విస్మయవతీ,
హరాహిభ్యో భీతా సరసిరుహసౌభాగ్యజయినీ
సఖీషు స్మేరా తే మయి జనని దృష్టిస్సకరుణా. ||౫౧||

టీ. హేజనని = ఓతల్లీ, తే = నీయొక్క, దృష్టిః = చూపు, శివే = భర్తయగుసదాశివునియందు, శృఙ్గారార్ద్రా-శృఙ్గార = శృంగారరసముచేత, ఆర్ద్రా = తడిసినది, తదితరజనే = ఆశివునికంటె వేఱైన ప్రాకృతజనమందు, కుత్సనపరా = ఏవగింపుగలది, (సపత్న్యాం = సవతియగు,) గఙ్గాయాం = గంగయందు, సరోషా = కోపముతోఁగూడినది, గిరిశనయనే-గిరిశ = శివునియొక్క, నయనే = ఫాలనేత్రమందు, విస్మయవతీ = ఆశ్చర్యముగలది, హరాహిభ్యః-హర = శివునియొక్క, అహిభ్యః = సొమ్ములగు పాములవలన, భీతా = భయమొందినది, సరసిరుహసౌభాగ్యజయినీ-సరసిరుహ = కమలముయొక్క, సౌభాగ్య = సౌందర్యమును, జయినీ = జయించునది, సఖీషు = చెలులయందు, స్మేరా = వికాసముగలది, మయి = నాయందు, సకరుణా = దయతోఁగూడినది.

తా. తల్లీ, నీచూపు శివునియందు శృంగారముగలదై, ఇతరజనముయెడ బీభత్సముగలదై, గంగయందు కోపము (రౌద్రరసము) గలదై, శివునిఫాలనేత్రమందు అద్భుతరసముగలదై, శివుని యొడలి సర్పములయందు భయానకరసముగలదై, ఎఱ్ఱని కాంతిగలిగి కమలశోభను జయించునదియై (వీరరసముగలదై), చెలికత్తియలయందు హాస్యరసముగలదై, నాయందు కరుణారసముగలదై, యిట్లు సర్వరసాత్మకమై వెలయుచుండును.

గతే కర్ణాభ్యర్ణం గరుతి ఇవ పక్ష్మాణి దధతీ
పురాం భేత్తుశ్చిత్తప్రశమరసవిద్రావణఫలే,
ఇమే నేత్రే గోత్రాధరపతికులోత్తంసకలికే
తవాకర్ణాకృష్టస్మరశరవిలాసం కలయతః. ||౫౨||

టీ. హేగోత్రాధరపతికులోత్తంసకలికే = కొండలకురాజగు హిమవంతునివంశమునకు శిరోభూషణమగు మొగ్గయగు నోదేవీ, తవ = నీయొక్క, ఇమే = ఈ

నాహృదయమందుఁ బొడకట్టుచున్న, నేత్రే = కనులు, కర్ణాభ్యర్ణం = చెవులచెంతను, గతే = పొందినవై, గరుతఇవ = ఈఁకలవలె,పక్ష్మాణి = ఱెప్పవెండ్రుకలను, దథతీ = ధరించుచున్నవై, పురాంభేత్తుః = త్రిపురనాశకుఁడైన యీశ్వరునియొక్క, చిత్తప్రశమరసవిద్రావణఫలే-చిత్త = మనస్సునందలి, ప్రశమరస = శాంతరసముయొక్క, విద్రావణ = చీల్చి నాశమొందించుటయే, ఫలే = ప్రయోజనముగాఁగలవై, (ఇనుపములుకులుగలవనిధ్వని) ఆకర్ణాకృష్టస్మరశరవిలాసమ్-ఆకర్ణ = చెవికొనలవఱకు, ఆకృష్ట = లాగఁబడిన, స్మరశర = మదనబాణములయొక్క, విలాసమ్ = సొబగును, కలయతః = అనుకరించుచున్నవి.

తా. వలిమలకూఁతురగు నోదేవీ, నాహృదయమునఁదోఁచు నీయాకనులు చెవికొనలనుబొంది ఈకెలవలె ఱెప్పవెండ్రుకలనుదాల్చి, శివునిశాంతమును బాడొనర్చి శృంగారమును మొలిపించినవై చెవికొనలదనుక లాగఁబడిన బాణములసొరు ననుకరించుచున్నవి.

శ్లో. విభక్తత్రైవర్ణ్యం వ్యతికలితలీలాఞ్జనతయా
విభాతి త్వన్నేత్రత్రితయమిదమీశానదయితే,
పునస్స్రష్టుం దేవాన్ ద్రుహిణహరిరుద్రానుపరతాన్
రజస్సత్త్వం బిభ్రత్తమ ఇతి గుణానాం త్రయమివ.||౫౩||

టీ. హే ఈశానదయితే = శివునిప్రియురాలగు ఓదేవీ, ఇదం = ఈ, త్వన్నేత్రత్రితయం-త్వత్ = నీయొక్క, నేత్ర = కనులయొక్క, త్రితయం = తీగ, వ్యతికలితలీలాఞ్జనతయా -వ్యతికలిత = పెట్టఁబడిన, లీలా = సొగసుకొఱకైన, అఞ్జనతయా = కాటుకగలదగుటచేత, విభక్తత్రైవర్ణ్యం-విభక్త = వేఱుచేయఁబడిన, త్రైవర్ణ్యం = (తెలుపు, నలుపు, ఎఱుపు) మూఁడురంగులుగలిగినదై, ఉపరతాన్ = ఆత్మయందు లీనులైన, దేవాన్ = క్రీడించు స్వభావముగల, ద్రుహిణహరిరుద్రాన్ = బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులను, పునః = మఱల, స్రష్టుం = సృజించుటకొఱకు, రజఃసత్త్వంతమఇతి = రజస్సు, సత్వము, తమస్సు అనెడు, గుణానాం = గుణములయొక్క, త్రయం = మూఁటిని, బిభ్రదివ = భరించుచున్నదివలె, విభాతి = మెఱయుచున్నది. తా. శివుని పట్టపురాణివగునోతల్లీ, ఈనీమూఁడుకనులు కాటుకబెట్టఁబడినవి గనుక వేఱుగా నగపడు తెలుపు నలుపు ఎఱుపు రంగుగలిగి మహాప్రళయమందు పరమాత్మయందు లీనులైన బ్రహ్మవిష్ణురుద్రులను తిరిగి పుట్టించుటకొఱకు ధరింపఁబడిన సత్వరజస్తమోగుణములా యనునట్లు ప్రకాశించుచున్నవి.

అవ. దీనినే మఱల నుత్ప్రేక్షించుచున్నాఁడు -

శ్లో. పవిత్రీకర్తుం నః పశుపతిపరాధీనహృదయే
దయామిత్రైర్నేత్రైరరుణధవళశ్యామరుచిభిః,
నదశ్శోణో గఙ్గా తపనతనయేతి ధ్రువమయం
త్రయాణాం తీర్థానాముపనయసి సమ్భేదమనఘమ్ ||౫౪||

టీ. హేపశుపతిపరాధీనహృదయే = సదాశివలగ్నహృదయముగల యోతల్లీ, దయామిత్రైః = దయతోఁగూడిన, అరుణధవళశ్యామరుచిభిః = ఎఱ్ఱని తెల్లని నల్లనికాంతులుగల, నేత్రైః = కనులచే, శోణఃనదః = ఎఱ్ఱనిశోణనదియు, గఙ్గా = తెల్లనిభాగీరథియు, తపనతనయా = నల్లనియమునయు, ఇతి = ఈలాగున, త్రయాణామ్ = మూఁడగు, తీర్థానామ్ = తీర్థములయొక్క, అనఘమ్ = పాపహరమైన, సమ్భేదమ్ = సంగమమును, నః = మమ్ము, పవిత్రీకర్తుమ్ = పునీతులఁజేయుటకొఱకు, ఉపనయసి = తెచ్చుచున్నావు, ధ్రువమ్ = నిజము.

తా. శివాసక్తచిత్తయగు నోతల్లీ, దయామయములై ఎఱుపు తెలుపు నలుపురంగులు గల కనులతో పాపాత్ములగు మమ్ము పావనముజేయుటకొఱకు శోణ గంగ యమున యను మూఁడునదులయొక్క పుణ్యమగు సంగమమును తెచ్చెదవు. ఇది నిజము.

శ్లో. నిమేషోన్మేషాభ్యాం ప్రళయముదయం యాతి జగతీ
తవేత్యాహుస్సన్తో ధరణిధర రాజన్యతనయే,
త్వదున్మేషాజ్జాతం జగదిదమశేషం ప్రళయతః
పరిత్రాతుం శఙ్కే పరిహృతినిమేషాస్తవ దృశః. ||౫౫||

టీ. హేధరణిధరరాజన్యతనయే = ఓపార్వతీ, తవ = నీయొక్క, నిమేషోన్మేషాభ్యామ్ = కనులు మూయుటచేతను తెఱచుటచేతను, జగతీ = లోకము, ప్రళయమ్ = నాశమును, ఉదయమ్ = మఱల పుట్టుకను, యాతి = పొందుచున్నది. ఇతి = ఈలాగున, సంతః = యోగులు (దృష్టిసృష్టివాదులగు శ్రీశంకరులు), అహుః = చెప్పుదురు. త్వదున్మేషాత్ = నీకనులు తెఱచుటవలననే, జాతమ్ = పుట్టిన, ఇదమ్ = ఈ, అశేషమ్ = సర్వమగు, జగత్ = లోకమును, ప్రళయతః = ప్రళయమువలన, పరిత్రాతుమ్ = రక్షించుటకొఱకు, తవ = నీయొక్క, దృశః = చూపులు, పరిహృతనిమేషాః-పరిహృత = చాలింపఁబడిన, నిమేషాః = ఱెప్పవాల్పులుగలవి, ఇతి = అని, శఙ్కే = తలఁచెదను.

తా. గట్టుఱేనికూఁతురగు తల్లీ, నీవు కనులుమూయుట తెఱచుటవలన లోకములకు సంహారోత్పత్తులు గలుగునని పెద్ద లనియెదరు. నీవు కనులు తెఱచుటవలన పుట్టిన

యీయెల్లప్రపంచమును ప్రళయమున నశింపకుండఁ గాపాడుటకై నీ వెప్పుడు కనులు తెఱచియుందువు. దేవతాసామాన్యమైన యనిమేషత ని ట్లుత్ప్రేక్షించిరి.

శ్లో. తవాపర్ణే కర్ణేజపనయనపైశున్యచకితా
నిలీయన్తే తోయే నియతమనిమేషాశ్శఫరికాః,
ఇయం చ శ్రీర్బద్ధచ్ఛదపుటకవాటం కువలయం
జహాతి ప్రత్యూషే నిశి చ విఘటయ్య ప్రవిశతి. ||౫౬||

టీ. హేఅపర్ణే = ఓదేవీ (పర్ణభక్షణమునులేక తప మొనర్చినది), తవ = నీయొక్క, కర్ణేజపనయనపైశున్యచకితాః-కర్ణేజప = చెవులచెంతనున్న (కొండెమునుజెప్పు నైజముగల), నయన = కనులచేతనైన, పైశున్య = గుట్టుబయలు పఱచుటవలన, చకితాః = భయమొందినవై, అనిమేషాః = ఱెప్పపాటులులేని, శఫరికాః = చేఁపలు, తోయే = నీటియందు, నిలీయన్తే = దాఁగుచున్నవి, నియతమ్ = నిజము, కించ = మఱియు, ఇయంచశ్రీః = ఈయగపడు నీనేత్రలక్ష్మి, బద్ధచ్ఛదపుటకవాటమ్-బద్ధ = మూయఁబడిన, ఛద = దళములయొక్క, పుట = పొరటలనే, కవాటం = తలుపుగలిగిన, కువలయం = కలువను, ప్రత్యూషే = ప్రాతఃకాలమున, జహాతి = విడుచుచున్నది, నిశిచ = రాత్రియందు, విఘటయ్య = తెఱచి, ప్రవిశతి = లోపలఁజేరుచున్నది. (పగలు దేవికనులయందు రాత్రి కలువయందు లక్ష్మి వసించును, చేఁపలుమున్నగునవి లక్ష్మికి చదురులు గావుగనుక నేత్రసామ్యమునకుఁ దగవు.)

తా. తల్లీ, చెవులవఱకు నల్లుకొని యనిమేషతగల నీకనులు తనగుట్టు బయలుచేయునని జడిసి చేఁపలు నీళ్లలో దాఁగినవి (దేవీ నేత్రములయందలి యనిమేషత తమకడనుండుటచే దొంగతనముఁబెట్టునేమో యని భయము) నీనేత్రలక్ష్మి రాత్రియంతయు కలువయందుండి యుదయముననే దానిని దళములతో మూసివచ్చి పగలంతయు నీకన్నులలోనుండి మఱల రాత్రి దళముల తలుపుదెఱచికొని కలువలోఁ జేరుచున్నది. ఇఁక నీనేత్రములకీడగు వస్తువే లేదని తా.

శ్లో. దృశా ద్రాఘీయస్యా దరదళితనీలోత్పలరుచా
దవీయాసం దీనం స్నపయ కృపయా మామపి శివే,
అనేనాయం ధన్యో భవతి న చ తే హానిరియతా
వనేవా హర్మ్యేవా సమకరనిపాతో హిమకరః. ||౫౭||

టీ. హేశివే = ఓతల్లీ, ద్రాఘీయస్యా = మిగులనిడుపగు, దరదళితనీలోత్పలరుచా-దర = కొంచెము, దళిత = పూఁచిన, నీలోత్పల = నల్లకలువయొక్క, రుచా = కాంతివంటికాంతిగల, దృశా = చూపుచేత, దవీయాసమ్ = దూరముననున్న, దీనమ్

= నిరుపేదయగు, మామపి = నన్నును, కృపయా = దయతోడ, స్నపయ = తడుపుము, అనేన = ఈమాత్రముచేత, అయమ్ = వీఁడు (నేను), ధన్యః = కృతార్థుఁడు, భవతి = అగును, ఇయతా = ఇంతమాత్రముచేతనే, తే = నీకు, హానిః = ముప్పు, నచ = లేదు, హిమకరః = చంద్రుఁడు, వనేవా =అడవియందైనను, హర్మ్యేవా =మేడయందైనను, సమకరనిపాతః-సమ = తుల్యమగు, కర = వెలుగులయొక్క, నిపాతః = ప్రసారముగలవాఁడుగదా.

తా. తల్లీ, దీర్ఘమయి అరవీడినకలువవలె నందమైన నీచల్లనిచూపుచే దూరమునఁబడియున్న నన్నొకసారి దయచేసిచూడుము. ఈమాత్రముకృపఁజూపిన నేధన్యుఁడనగుదును. ఇంతలో నీకేమియుబాధలేదు. చంద్రుఁ డడవి నైనను ఊరనైనను ఒక్కతీరుననే వెన్నెలలఁ గాయుచుండునుగదా. దీనివలన నాతనికేమైన ముప్పుగలదా లేదు.

శ్లో. అరాళం తే పాళీయుగళమగరాజన్యతనయే
న కేషామాధత్తే కుసుమశరకోదణ్డకుతుకమ్,
తిరశ్చీనో యత్ర శ్రవణపథముల్లఙ్ఘ్య విలస
న్నపాఙ్గవ్యాసఙ్గో దిశతి శరసన్ధానధిషణామ్. ||౫౮||

టీ. హే అగరాజన్యతనయే = ఓపార్వతీ, అరాళమ్ = వంకరయైన, తే = నీయొక్క, పాళీయుగళమ్-పాళీ = చెవితమ్మెలయొక్క, యుగళమ్ = జంట, కుసుమశరకోదణ్డకుతుకం-కుసుమశర = మన్మథునియొక్క, కోదండ = ధనుస్సుయందలి, కుతుకం = సౌభాగ్యమును, కేషాం = ఎవరికి, నాధత్తే = తోఁపఁజేయదు, యత్ర = ఏపాళీయుగమందు, తిరశ్చీనః = అడ్డముగాఁదిరిగిన, తవ = నీయొక్క, అపాఙ్గవ్యాసఙ్గః-అపాఙ్గ = కనుగొనలయొక్క, వ్యాసఙ్గః = ప్రచారము, శ్రవణపథం = చెవిత్రోవను, ఉల్లఙ్ఘ్య = దాఁటి, విలసన్ = మెఱయుచున్నదై, శరసన్ధానధిషణాం-శర = బాణములయొక్క, సన్ధాన = బారుచేయుటయందలి, ధిషణాం = ఊహను, కరోతి = కలిగించుచున్నది.

తా. తల్లీ, వంకరలైన చెవితమ్మెలనుజూచి యందు నీనేత్రములు అడ్డమయి చెవులనుగూడ దాఁటిపోవుచుండుటచే వాని నందఱును బాణములని తలఁచి, నీచెవితమ్మెలను పూవిలుకానివిండ్లని బ్రమయుదురు.

శ్లో. స్ఫురద్గణ్డాభోగప్రతిఫలితతాటఙ్కయుగళం
చతుశ్చక్రం మన్యే తవ ముఖమిదం మన్మథరథమ్,

యమారుహ్య ద్రుహ్యత్యవనిరథమర్కేన్దుచరణం
మహావీరో మారః ప్రమథపతయే సజ్జితవతే.||౫౯||

టీ. హేభగవతి = ఓదేవీ, స్ఫురద్గణ్డాభోగప్రతిఫలితతాటఙ్కయుగళం-స్ఫురత్ = నిగనిగమెఱయుచున్న, గణ్డ = చెక్కిళ్లయొక్క, ఆభోగ = విశాలదేశములయందు, ప్రతిఫలిత = ప్రతిబింబించిన, తాటఙ్క = కర్ణపూరములయొక్క, యుగళం = జంటగల, ఇదం = ఈ, తవ = నీయొక్క, ముఖం = మొగమును, చతుశ్చక్రం = నాలుగుగాండ్లుగల, మన్మథరథం = మదమనితేరునుగా, మన్యే = తలచెదను. మారః = మన్మథుఁడు, యం = ఏరథమును, ఆరుహ్య = ఎక్కి, మహావీరస్సన్ = గొప్పవిలుకాఁడై, అర్కేన్దుచరణం-అర్కేన్దు = సూర్యచంద్రులే, చరణం = గాండ్లుగాఁగల, అవనిరథం = భూమియనురథమును, సజ్జతవతే = పూన్చికొనియున్న, ప్రమథపతయే = ప్రమథగణములకు ప్రభువగు (గొప్పసైన్యముగల) నీశ్వరునికొఱకు, ద్రుహ్యతి = చెట్టఁజేయుచున్నాఁడు.

తా. తల్లీ, నీమెఱుఁగు చెక్కిళులయందు ప్రతిఫలించి నాలుగుగాఁ దోఁచుచున్న రెండుకమ్మలుగల యీనీముఖమునుజూచి యిదినాలుగుగాండ్లు గల మన్మథునితేరుగాఁ దలంచెదను. దేని నెక్కి మన్మథుఁడు సూర్యచంద్రులుగాండ్లుగాఁగల భూమియను రథమునెక్కిగొప్పప్రమథసైన్యమును వెంటఁ దీసికొనివచ్చిన యీశ్వరునితో నళుకులేక ప్రతిఘటించుచున్నాఁడో.

శ్లో. సరస్వత్యాస్సూక్తీరమృతలహరీకౌశలహరీః
పిబన్త్యాశ్శర్వాణి శ్రవణచుళుకాభ్యామవిరళమ్,
చమత్కారశ్లాఘాచలితశిరసః కుణ్డలగణో
ఝణత్కారైస్తారైః ప్రతివచనమాచష్ట ఇవ తే.||౬౦||.

టీ. హేశర్వాణి = ఓదేవీ, అమృతలహరీకౌశలహరీః-అమృత = అమృతముయొక్క, లహరీ = ప్రవాహపుపొర్లికలయొక్క, కౌశల = సొంపును, హరీః = హరించుచున్న, తే = నీయొక్క, సూక్తీః = తేనెపలుకులను, శ్రవణచుళుకాభ్యాం-శ్రవణ = చెవులనే, చుళుకాభ్యాం = పుడిసిళ్ళచేత, ఆవిరళం = తెఱిపిలేకుండఁగా, పిబన్త్యాః = జుఱ్ఱుచున్న, చమత్కారశ్లాఘాచలితశిరసః-చమత్కార = పాటయందలి యందమును, శ్లాఘా = మెచ్చుకొనుటయందు, చలిత = ఊఁగించఁబడిన, శిరసః = తలగలిగిన, సరస్వత్యాః = సరస్వతీదేవియొక్క, కుణ్డలగణః-కుణ్డల = కర్ణపూరములయొక్క, గణః = సమూహము, తారైః = గొప్పవగు, ఝణత్కారైః = ఝణంఝణధ్వనులచేత, ప్రతివచనం = మాఱుమాటలను, ఆచష్టఇవ = చెప్పుచున్నట్టు లున్నది.

తా. తల్లీ, తేనెలొలుకు నీజిలిబిలిపాటలను వినుచున్న సరస్వతియొక్క తలయూఁపులయందలి కమ్మల ఝణంఝణ యనుమ్రోఁత ఆమె నీపలుకులను ప్రశంసించురీతిని దోఁపఁజేయుచున్నది.

శ్లో. అసౌ నాసావంశస్తుహినగిరివంశధ్వజపటే
త్వదీయో నేదీయః ఫలతు ఫలమస్మాకముచితమ్,
వహత్యన్తర్ముక్తాశ్శిశిరకరనిశ్వాసగలితా
స్సమృద్ధ్యా యస్తాసాం బహిరపి స ముక్తామణిధరః.॥౬౧॥

టీ. హేతుహినగిరివంశధ్వజపటే = హిమవంతునివంశమునకుఁ గీర్తిని దెచ్చు జండావలెనైనయోదేవీ, త్వదీయః = నీదగు, అసౌ = ఈ, నాసావంశః = నాసికయనువెదురు, అస్మాకం = మాకు, నేదీయః = సమీపించినదై, ఫలం = ఇష్టలాభమును, ఉచితం = తగినట్లుగా, ఫలతు = ఫలించుగాక, సః = ఆనాసా వేణువు, అంతః = లోపల, శిశిరకరనిశ్వాసగలితాః-శిశిరకరనిశ్వాస = ఎడమదగుచంద్రనాడియందలి యూర్పువలన, గలితాః = జాఱిన, ముక్తాః = ముత్తియములను, వహతి = భరించుచున్నది. యః = ఏనాసాదండము, తాసాం = ఆముత్యములయొక్క, సమృద్ధ్యా = పరిపూర్తిచే, బహిరపి = వెలుపలనుగూడ, ముక్తామణిధరః = ముత్యమునుదాల్చినదో.

తా. హిమవంతునికులమును బ్రకాశింపఁజేయనుదయించినయోయమ్మా, నీనాసావేణువు సన్నిహితమై మాకిష్టఫలమునిచ్చుగాక. అదిలోపలముత్తెములను దాల్చునుగదా. అట్లు లోపల ముత్యములనుదాల్చును గనుకనే వెలుపలను గూడ వామనాసాగ్రమందు చంద్రనాడీరూపమైన వామనాసికయందలి యూర్పుచే జాఱివచ్చిన ముత్యమును ధరించుచున్నది యని తా.

శ్లో. ప్రకృత్యాఽరక్తాయా స్తవ సుదతి దన్తచ్ఛదరుచేః
ప్రవక్ష్యే సాదృశ్యం జనయతు ఫలం విద్రుమలతా,
న బిమ్బం తద్బింబప్రతిఫలనరాగాదరుణితం
తులామధ్యారోఢుం కథమివ న లజ్జేత కలయా.॥౬౨॥

టీ. హేసుదతి = చక్కనిపలువరుసగలయోదేవీ, ప్రకృత్యారక్తాయాః-ప్రకృతి = స్వభావముచేతనే, ఆరక్తాయాః = అంతటఎఱ్ఱనైన, తవ = నీయొక్క, దన్తచ్ఛదరుచేః-దన్తచ్ఛద = పెదవులయొక్క, రుచేః = కాన్తికి, సాదృశ్యం = పోలికను, వక్ష్యే = చెప్పెదను, విద్రుమలతా = పవడపుఁదీఁగ, ఫలం = పండును, జనయతు = కాచుఁగాక, బిమ్బంపునః = దొండపండైతే, తద్బిమ్బప్రతిఫలనరాగాత్-తత్ = ఆ

పెదవులయొక్క, బిమ్బ = ఆకారముయొక్క, ప్రతిఫలన = ప్రతిబింబించుటచేతనైన, రాగాత్ = ఎఱుపువలన, అరుణితం = ఎఱ్ఱగాఁ జేయఁబడినదై, కలయాపి = పదునాఱవపాలుచేనైనను, తులాం = సామ్యమును, అధ్యారోఢుం = పొందుటకొఱకు, కథం = ఎట్లు, నలజ్జేత = సిగ్గుపడకుండేని.

తా. తల్లీ, నీస్వభావరక్తమైన పెదవికి పోలికను జెప్పెదను. దానికి సామ్యముగావలెనని నపవడపుఁదీఁగె పండుబండెనేని యదితగునుగాని మఱియేదియుఁజాలదు. వట్టిపగడముఁజాలదు. దానిపండుకావలె, అదియైనచో మిగుల యెఱ్ఱగానుండును. అంతయెఱ్ఱగానుండవుగాన నీఁకయేతీఁగల పండులును తగవు. ఇకఁ దొండపండన్ననో పెదవులరూపము ప్రతిఫలించినందున నెఱ్ఱగాఁ గానుపించును. కాదేని దానిని బింబ (ప్రతిఫలించినరూప) మన నేల అందువలన నది పదునాఱవపాలును బోలఁజాలదు.

శ్లో. స్మితజ్యోత్స్నాజాలం తవ వదనచన్ద్రస్య పిబతాం
చకోరాణామాసీదతిరసతయా చఞ్చుజడిమా,
అతస్తే శీతాంశోరమృతలహరీమామ్లరుచయః
పిబన్తి స్వచ్ఛన్దం నిశి నిశి భృశం కాఞ్జికధియా. ||౬౩||

టీ. హేభగవతి = ఓ పార్వతీ, తవ = నీయొక్క, వదనచన్ద్రస్య = మోము జాబిల్లియొక్క, స్మితజ్యోత్స్నాజాలం-స్మిత = చిఱునగవనెడు, జ్యోత్స్నా = వెన్నెలలయొక్క, జాలం = బృందమును, పిబతాం = త్రాగుచున్న, చకోరాణాం = వెన్నెలపులుఁగులకు, అతిరసతయా = ఎక్కువ మధురమగుటచే, చఞ్చుజడిమా-చఞ్చు = ముక్కులయందు, జడిమా = అరుచి, ఆసీత్ = కలిగెను, అతః = ఇందువలన, తే = ఆపిట్టలు, ఆమ్లరుచయః = పుల్లనిరుచిగల, శీతాంశోః = చంద్రునియొక్క, అమృతలహరీం = అమృతప్రవాహమును, కాంజికథియా = పులికడుగనుతలంపుతో, స్వచ్ఛన్దం = ఇచ్చకొలఁది, నిశినిశి = ప్రతిరాత్రియందును, జ్యోత్స్నసు = వెన్నెలలయందు, భృశం = తనివారఁగా, పిబన్తి = త్రాగుచున్నవి.

తా. తల్లీ, చకోరపక్షులు నీముఖచంద్రుని యందలి చిఱునగవులనెడి వెన్నెలలనుద్రావి యవి యతిమధురమగుటచే నోరు చవిచెడ నింతకంటె పుల్లనైన చంద్రునివెన్నెలను పుల్లని కడుగునీ ళ్లనుభ్రమచే ప్రతిరాత్రియందును కడుపారఁ ద్రావి వెగటును బాపుకొనుచున్నవి.

శ్లో. అవిశ్రాన్తం వత్యుర్గుణగణకథామ్రేడనజపా
జపాపుష్పచ్ఛాయా తవ జనని జిహ్వా జయతి సా,

యదగ్రాసీనాయాః స్ఫటికదృషదచ్ఛచ్ఛవిమయీ
సరస్వత్యా మూర్తిః పరిణమతి మాణిక్యవపుషా. ||౬౪||

టీ. హేజనని = ఓయమ్మా, జపాపుష్పచ్ఛాయా-జపాపుష్ప = దాసనపూవుయొక్క, ఛాయా = రంగువంటి రంగుగల, తవ = నీయొక్క, సా = ఆ, జిహ్వా = నాలుక, అవిశ్రాన్తం = తెఱిపిలేనట్లు, పత్యుః = భర్తయగు నీశ్వరునియొక్క, గుణగణకథామ్రేడనజపా-గుణ = త్రిపురములఁ గాల్చుట మున్నగు గుణములయొక్క, గణ = సమూహములయొక్క, కథా = గాథలయొక్క, ఆమ్రేడన = పలుమాఱువర్ణించుటయే, జపా = జపముగాఁగలదై, జయతి = అన్నిటికి మిన్నయైయున్నది, యదగ్రాసీనాయాః = ఏ నాలుక యెదురఁగూర్చున్న, సరస్వత్యాః = పలుకుఁజెలియొక్క, స్ఫటికదృషదచ్ఛచ్ఛవిమయీ = స్ఫటికమువలె తెల్లనికాంతిగల, మూర్తిః = ఆకారము, మాణిక్యవపుషా-మాణిక్య = పద్మరాగముయొక్క, వపుషా = రూపముతో, పరిణమతి = మాఱుచున్నదో. తా. తల్లీ, నీ యానాలుక జపాపుష్పమువలె నెఱ్ఱనిదై యెల్లపుడు భర్తగుణములను బొగడుచు వెలయుచున్నది. ఏనాలుకముందరఁ గూర్చున్న సరస్వతి తెల్లనిమే నెఱ్ఱనై పోవుచున్నదో, తా నెఱ్ఱగానుండుటగాక దగ్గఱనున్నవానినిఁగూడ ఎఱ్ఱబఱచునంతటి యెఱుపుగలదని తా.

శ్లో. రణే జిత్వా దైత్యానపహృతశిరస్త్రైః కవచిభి
ర్నివృత్తైశ్చణ్డాంశత్రిపురహరనిర్మాల్యవిముఖైః,
విశాఖేన్ద్రోపేన్ద్రైశ్శశివిశదకర్పూరశకలా
విలీయన్తే మాతస్తవ వదనతామ్బూలకబళాః. ||౬౫||

టీ. హేమాతః = ఓతల్లీ, రణే = యుద్ధమందు, దైత్యాన్ = రక్కసులను, జిత్వా = జయించి, అపహృతశిరస్త్రైః-అపహృత = మ్రొక్కుటకై తీయఁబడిన, శిరస్త్రైః = పాగాలుగలిగిన, కవచిభిః = జీరాలుగలిగిన, నివృత్తైః = యుద్ధమునుండిమరలిన, చండాంశత్రిపురహరనిర్మాల్యవిముఖైః-చండాంశ = చండేశ్వరునిభాగమగు, త్రిపురహర = శివునియొక్క, నిర్మాల్యా = పూజించి పరిహరించిన వస్తువులయందు, విముఖైః = పరాఙ్ముఖులైన, విశాఖేన్ద్రోపేన్ద్రైః = కుమారస్వామి ఇంద్రుఁడు విష్ణువు వీరలచేత, శశివిశదకర్పూరశకలాః-శశి = చంద్రునివలె, విశద = తెల్లనైన, కర్పూర = కప్పురముయొక్క, శకలాః = ముక్కలుగలిగిన, తవ = నీయొక్క, వదనతాంబూలకబళాః-వదన = ముఖమందలి, తాంబూల = విడియముయొక్క, కబళాః = పిడచలు, విలీయన్తే = సమసిపోవుచున్నవి.

తా. తల్లీ, కలన నసురులఁ గెల్చివచ్చి పాగాలు వీడఁదీసి నీకుమ్రొక్కుచున్న కవచధరులైన చండేశ్వరునిచే ననుభవింపఁదగినశివనిర్మాల్యము నొల్లనికుమార విష్ణుదేవేంద్రులచేత,

తెల్లనికర్పూరపు తునుకలచేఁ గూడిన నీ సగము నమిలిన విడియములు ఖర్చుచేయఁబడుచున్నవో, అనఁగా దేవియనుగ్రహముచే విజయమును గాంచి వచ్చినవీరల కవి తా నిచ్చునని తా.

శ్లో. విపఞ్చ్యా గాయన్తీ వివిధమపదానం పశుపతే
స్త్వయారబ్ధే వక్తుం చలితశిరసా సాధువచనే,
త్వదీయైర్మాధుర్యైరపలపితతన్త్రీకలరవాం
నిజాం వీణాం వాణీ నిచుళయతి చోళేన నిభృతమ్. ||౬౬||

టీ. హేభగవతి = ఓపార్వతీ, వాణీ = సరస్వతీదేవి, పశుపతేః = ఈశ్వరునియొక్క, వివిధం = పలువిధములుగల, అపదానం = త్రిపురవిజయము మొదలగు పూర్వచరితములను, విపఞ్చ్యా = వీణచేత, గాయన్తీ = పాడుచున్నదై, చలితశిరసా-చలిత = ఆనందముచే నూఁచఁబడిన, శిరసా = ఔదలగలది, త్వయా = నీచేత, సాధువచనే = ప్రశంసావాక్యము, వక్తుం = పలుకుటకొఱకు, అరబ్ధేసతి = మొదలిడఁబడుచుండఁగా, త్వదీయైః = నీవాక్కులయందుగల, మాధుర్యైః = మధురగుణములచేత, అపలపితతన్త్రీకలరవా-అపలపిత = పరిహసింపఁబడిన, తన్త్రీ = వీణతీఁగెలయొక్క, కలరవా = అవ్యక్త మధురశబ్దములు గల, నిజాం = తనదగు, వీణాణ్ = వీణను, చోళేన = గవిసెనచేత, నిభృతం = గూఢముగా, నిచుళయతి = కప్పుచున్నది.

తా. తల్లీ, సరస్వతీదేవి వీణ శ్రుతి జేసి నీయెదుట యీశ్వరునిచరితములఁ బాడుచుండి నీవు వాని కలరి శిరఃకంపముఁజేయుచు ప్రశంసావచనముల ననఁబోవుచుండఁగానే నీవాఙ్మాధుర్యముచేఁ దిరస్కరింపఁబడిన వీణాధ్వని గలదై తనవీణెకు గవిసెనను దొడుగుచున్నది.

శ్లో. కరాగ్రేణ స్పృష్టం తుహినగిరిణా వత్సలతయా
గిరీశేనోదస్తం ముహురధరపానాకులతయా,
కరగ్రాహ్యం శమ్భోర్ముఖముకురవృన్తం గిరిసుతే
కథంకారం బ్రూమస్తవ చుబుకమౌపమ్యరహితమ్. ||౬౭||

టీ. హేగిరిసుతే = ఓపార్వతీ, వత్సలతయా = పుత్రీప్రేమగలవాఁడగుటచేత, తుహినగిరిణా = మంచుకొండచేత, కరాగ్రేణ-కర = చేతియొక్క, అగ్రేణ = కొనచేత, స్పృష్టం = పుణకఁబడినదియు, అధరపానాకులతయా - అధర పాన = అధరోష్ఠము నొక్కుటయందు, ఆకులతయా = తడఁబడినవాఁడగుటచే, గిరీశేన = శివునిచేత, ముహుః = మాటిమాటికి, ఉదస్తం = పైకెత్తఁబడినదియు, శమ్భోః = శివునకు,

కరగ్రాహ్యం = చేతఁబట్టుకోఁదగిన, ముఖముకురవృన్తం-ముఖ = ముఖమను, ముకుర = అద్దముయొక్క, వృన్తం = పిడియగు, ఔపమ్యరహితం = తులలేని, తవ = నీయొక్క, చుబుకం = గడ్డమును, కథంకారం = ఎట్లు, బ్రూమః = వర్ణింపఁగలము.

తా. తల్లీ, వాత్సల్యముచే నీతండ్రిచేఁ బుణుకఁబడినదియు, నధరపానమునఁ దడబాటుగల నీప్రియునిచేత మాటికి నెత్తఁబడినదియు, నీముఖదర్పణమును చూచుకొనుటయం దీశ్వరునికి నద్దపుఁబిడిగానైన యీాడులేని నీగడ్డమును దేనితోఁబోల్చి వర్ణింతుము. దానికీడైనవస్తువే లోకమున లేదు.

శ్లో. భుజాశ్లేషాన్నిత్యం పురదమయితుః కణ్టకవతీ
తవ గ్రీవా ధత్తే ముఖకమలనాళశ్రియమియమ్,
స్వతశ్శ్వేతా కాలాగరుబహుళజమ్బాలమలినా
మృణాళీలాలిత్యం వహతి యదధో హారలతికా.॥౬౮॥

టీ. హేభగవతి = ఓదేవీ, పురదమయితుః = ఈశ్వరునియొక్క, భుజాశ్లేషాత్-భుజ = బాహువులచేతనైన, అశ్లేషాత్ = కౌగిలింతవలన, నిత్యం = ఎల్లపుడును, కణ్టకవతీ = గగుర్పాటుగల, తవ = నీయొక్క, ఇయం = ఈ, గ్రీవా = మెడ, ముఖకమలనాళశ్రియమ్-ముఖ = ముఖమనెడు, కమల = కమలముయొక్క, నాళ = కాఁడయొక్క, శ్రియమ్ = సొబగును, ధత్తే = తాల్చుచున్నది, యత్ = ఏకారణమువలన, అధః = దానిక్రింద, స్వతః = స్వభావముననే, శ్వేతా = తెల్లనైనదియు, కాలాగరుబహుళజమ్బాలమలినా-కాలాగరు = కృష్ణాగరువనే, బహుళ = విస్తారమైన, జమ్బాల = బురదచేత, మలినా = మాసిన, హారలతికా = తీఁగవంటిహారము, మృణాళీలాలిత్యమ్-మృణాళీ = తామరతీఁగయొక్క, లాలిత్యమ్ = అందమును, వహతి = భరించుచున్నదో.

తా. తల్లీ! శివుని కౌగిలింతలచే గగుర్పాటునొందిన నీ మెడ ముఖమను తామరపూవుయొక్క కాఁడవలెనున్నది. యెందువలన దానిక్రింద తెల్లనై కృష్ణాగరువను బురదచే మాసినకంఠహారము తామరతూఁడుయొక్క సొంపును పొందియున్నదో.

శ్లో. గళే రేఖాస్తిస్రో గతిగమకగీతైకనిపుణే
వివాహవ్యానద్ధప్రగుణగుణసఙ్ఖ్యాప్రతిభువః,
విరాజన్తే నానావిధమధురరాగాకరభువాం
త్రయాణాం గ్రామాణాం స్థితినియమసీమాన ఇవ తే.॥౬౯॥

టీ. గతిగమకగీతైకనిపుణే-గతి = సంగీతగతియొక్క, గమక = మార్గదేశికగమకములయొక్క, గీత = పాడుటయందు, ఏకనిపుణే = ముఖ్యరసికురాలగునోతల్లీ, వివాహవ్యానద్ధప్రగుణగుణసఙ్ఖ్యాప్రతిభువః-వివాహ = పెండ్లియందు, వ్యానద్ధ = (మంగళసూత్రమునుగట్టినవెనుక దానివెంబడి) చక్కఁగాఁ గట్టఁబడిన, ప్రగుణ = చాలపేటలచేఁబేనఁబడిన, గుణ = మూఁడుదారములయొక్క, సఙ్ఖ్యా = లెక్కకు, ప్రతిభునః = జ్ఞాపకములైన, తే = నీయొక్క, గళే = మెడయందలి, రేఖాః = (మూఁడు) మడతలు, నానావిధమధురరాగాకరభువామ్-నానావిధ = పలుదెఱఁగులగు, మధుర = మనోహరములైన, రాగ = రాగములయొక్క, ఆకర = గనుల(మేళకర్తల)కు, భువామ్ = నిలయములగు, త్రయాణాం = మూఁడగు, గ్రామాణాం = షడ్జమధ్యమగాంధారగ్రామములయొక్క, స్థితినియమసీమానఇవ-స్థితి = ఉనికియొక్క, నియమ = కదలకుండుటకై చేయఁబడిన, సీమానఇవ = హద్దులవలె, విరాజన్తే = ప్రకాశించుచున్నవి.

తా. సంగీతరసజ్ఞురాలగు తల్లీ, పెండ్లిలో మంగళసూత్రమువెంబడి, కట్టఁబడిన మూఁడుదారములయొక్క గుఱుతులా యనునట్లున్ననీమెడయందలిమూఁడు మడతలు, నీమెడనుండివెడలుచున్న సర్వరాగములకు హేతువులైన షడ్జమధ్యమగాంధారగ్రామములు ఒకటితోనొకటి కలియకుండఁ జేయబఁడిన హద్దులా యనునట్లున్నవి. (వివాహ కాలమందు మంగళసూత్రముఁ గట్టినపిదప వధువుయొక్క యెడమచేతియం దొకపేటగలసూత్రమును, మెడయందు మూఁడుపేటలుగల సూత్రమునుగట్టుట గృహ్యాకారసమ్మతమై కొన్నిదేశములయందు జరుగుచున్నది.)

శ్లో. మృణాలీమృద్వీనాం తవ భుజలతానాం చతసృణాం
చతుర్భిస్సౌన్దర్యం సరసిజభవస్స్తౌ తి వదనైః,
నఖేభ్యస్సన్త్రస్యన్ ప్రథమమథనాదంధకరిపో
శ్చతుర్ణాం శీర్షాణాం సమమభయహస్తార్పణధియా. ||౭౦||

టీ. హేభగవతి = ఓదేవి, సరసిజభవః = బ్రహ్మ, ప్రథమమథనాత్ = పూర్వము తలనుగోయుటవలన, అంధకరిపోః = శివునియొక్క, నఖేభ్యః = గోళ్లవలన, సంత్రస్యన్ = భయమొందినవాఁడై, చతుర్ణాం = నాలుగగు, శీర్షాణాం = తలలకు, సమం = ఒక్కమాఱే, అభయహస్తార్పణధియా = అభయహస్తములనిచ్చునను తలఁపుచేత, చతుర్భిః = నాలుగు, వదనైః = నోరులచేత, మృణాలీమృద్వీనామ్-మృణాలీ = తామరకాఁడలవలె, మృద్వీనాం = సుకుమారములైన, చతసృణాం = నాలుగగు, తవ = నీయొక్క, భుజలతానాం = తీఁగెలవంటి బాహువులయొక్క, సౌన్దర్యం = సొబగును, స్తౌతి = పొగడుచున్నాఁడు.

తా. తల్లీ, బ్రహ్మదేవుఁడు పూర్వము తలద్రెంపిన శివునిగోళ్లకు భయపడి తననాలుగుతలలకు నొక్కమాఱే యభయమును గొనఁదలఁచి నాలుగు మోములచేతను, నీబాహువులయందమును వర్ణించుచున్నాఁడు.

శ్లో. నఖానాముద్యోతైర్నవనళినరాగం విహసతాం
కరాణాం తే కాన్తిం కథయ కథయామః కథముమే,
కయాచిద్వా సామ్యం భజతు కలయా హన్త కమలం
యది క్రీడల్లక్ష్మీచరణతలలాక్షారసచణమ్.॥౭౧॥

టీ. హేఉమే = ఓపార్వతీ, నఖానాం = గోళ్లయొక్క, ఉద్యోతైః = వెలుఁగులచేత, నవనళినరాగమ్-నవ = అప్పుడుపూఁచిన, నళిన = కమలములయొక్క, రాగం = రంగును, విహసతాం = గేలిసేయుచున్న, తే = నీయొక్క, కరాణాం = చేతులయొక్క, కాన్తిం = శోభను, కథం = ఎట్లు, కథయామః = వర్ణింతుము, కథయ = చెప్పుము. కమలం = తామరపూవు, కయాచిద్వాకలయా = ఏలే శముచేతనైనను, సామ్యం = పోలికను, భజతు = పొందునా, హన్త = అయ్యో, క్రీడల్లక్ష్మీచరణతలలాక్షారసచణమ్- క్రీడత్ = విహరించుచున్న, లక్ష్మీ = లక్ష్మీదేవియొక్క, చరణతల = పాదములయందలి, లాక్షారస = లత్తుకతోడ, చణం = కూడినదేని, సామ్యం = పోలికను, భజతి = పొందునేమోగదా.

తా. తల్లీ, గోళ్లరంగులచేత అప్పుడువిచ్చిన కమలమునుసైతము తిరస్కరించుచున్న నీ చేతులను అయ్యో! కమల మేపాలుచేతనైనఁ బోలునా, పోలదు. అక్కడమెలఁగెడులక్ష్మి యొక్క కాళ్ల యందలిలత్తుక కొంత దగిలెనేని యప్పుడు కొంతసాటియగునేమో చెప్పఁజాలము.

శ్లో. సమం దేవి స్కన్దద్విపవదనపీతం స్తనయుగం
తవేదం నః ఖేదం హరతు సతతం ప్రస్నుతముఖమ్,
యదాలోక్యా శఙ్కాకులితహృదయో హాసజనకః
స్వకుమ్భౌ హేరమ్బః పరిమృశతి హస్తేన ఝటితి॥౭౨॥

టీ. హేదేవి = ఆటలయందు ప్రీతిగల యోయమ్మా, సమం = ఒక్కమాఱుగా, స్కన్దద్విపవదనపీతం-స్కన్ద = కుమారస్వామిచేతను, ద్విపవదన = విఘ్నేశ్వరునిచేతను, పీతం = కుడువఁబడిన, తవ = నీయొక్క, ఇదం = ఈ, స్తనయుగం = కుచద్వంద్వము, సతతం = ఎల్లప్పుడును, నః = మాయొక్క, ఖేదం = దుఃఖమును, హరతు = సమయించుఁగాక, ప్రస్నుతముఖం-ప్రస్నుత = పాలుకారుచున్న, ముఖం = ముక్కు(చూచుకము)లుగల, యత్ = ఏపాలిండ్లజతను,

ఆలోక్య = చూచి, హేరమ్బః = విఘ్నేశ్వరుఁడు, ఆశఙ్కాకులితహృదయః-ఆశఙ్కా = (తమయమ్మ తనకుంభములను తీసికొన్నదేమోయను) బెదురుచేత, ఆకులిత = కలఁతపడిన, హృదయః = చిత్తముగలవాఁడై, హాసజనకః = నవ్వునుగలిగించువాఁడై, హస్తేన = చేతితో, ఝటితి = వేగముగా, స్వకుమ్భౌ = తనకుంభస్థలములను, పరిమృశతి = తడవుకొనుచున్నాఁడో.

తా. తల్లీ! కుమారస్వామిచేతను, విఘ్నేశ్వరునిచేతను ఒక్కమాఱే త్రాగఁబడుచున్న నీకుచద్వయము మాకష్టముల నణఁచి మేలునిచ్చుగాక, ముక్కుల పాలుగారుచున్న యేచంటిజంటనుజూచి విఘ్నేశ్వరుఁడు చిన్నతనమువలననైన యవివేకముచే నవి తనకుంభములనుకొని తమయమ్మ వాని నపహరించెనేమోయని తలంచి తనకుంభము లున్నవో లేవో యని చేతులచేఁ దడవికొని ముద్దుఁజూపుచుఁ దల్లిదండ్రులగు మిమ్ము నవ్వించునో.

అమూ తే వక్షో జావమృతరసమాణిక్యకుతుపౌ
న సన్దేహస్పన్దో నగపతిపతాకే మనసి నః,
పిబన్తౌ తౌ యస్మాదవిదితవధూసఙ్గరసికౌ
కుమారావద్యాపి ద్విరదవదనక్రౌఞ్చదళనౌ. ||౭౩||

టీ. హేనగపతిపతాకే = హిమవంతునివిజయధ్వజమగు తల్లీ, అమూ = ఈయగపడుచున్న, తే = నీయొక్క, వక్షోజౌ = చనులు, అమృతరసమాణిక్యకుతుపౌ-అమృతరస = అమృతముచేనిండిన, మాణిక్యకుతుపౌ = కెంపులచేఁ జేయఁబడినసిద్దెలు, నః = మాయొక్క, మనసి = చిత్తమున, సన్దేహస్పన్దః = సంశయలేశమున్ను, న = లేదు, యస్మాత్ = ఏకారణమువలన, తౌ = ఆ స్తనములను, పిబన్తౌ = త్రాగిన, ద్విరదవదనక్రౌఞ్చదళనౌ = విఘ్నేశ్వరకుమారస్వాములు, అవిదితవధూసఙ్గరసికౌ-అవిదిత = తెలియని, వధూసఙ్గ = తరుణులకూటమి యందలి, రసికౌ = రుచిగలవారై, అద్యాపి = ఇప్పటికిని, కుమారౌ = బాలురుగా నుందురో.

తా. తల్లీ, నీయీస్తనములు కెంపులతోఁ జేయఁబడిన యమృతపు గుండిగలే, ఇందు మాకేసందియమునులేదు. కాకున్న వీనియందలి స్తన్యమును గ్రోలిన విఘ్నేశ్వరుఁడును కుమారస్వామియు ఇప్పటికిని బాలురై వధూసంగమును గోరకుందురా!

శ్లో. వహత్యమ్బ స్తమ్బేరమదనుజకుమ్భప్రకృతిభిః
సమారబ్ధాం ముక్తామణిభిరమలాం హారలతికామ్,

కుచాభోగో బిమ్బాధరరుచిభిరన్తశ్శబలితాం
ప్రతాపవ్యామిశ్రాం పురదమయితుః కీర్తిమివ తే.||౭౪||

టీ. హేఅమ్బ = ఓయమ్మా, తే = నీయొక్క, కుచాభోగః-కుచ = స్తనములయొక్క, ఆభోగః = విస్తారము, స్తమ్బేరమదనుజకుమ్భప్రకృతిభిః-స్తమ్బేరమదనుజ = గజాసురునియొక్క, కుమ్భ = కుంభములే, ప్రకృతిభిః = పుట్టుకగాఁగల, ముక్తామణిభిః = ముత్యములచేత, సమారబ్ధాం = కూర్పఁబడినదియు, అమలాం = త్రాసాదిమణిదోషములు లేక విమలమైనదియు, బిమ్బాధరరుచిభిః-బిమ్బాధర = దొండపండువంటియధరముయొక్క, రుచిభిః = రంగులచేత, అన్తః = లోపల, శబలితాం = చిత్రవర్ణముగలదిగాఁజేయఁబడిన, హారలతికాం = తీఁగెవంటి హారమును, పురదమయితుః = ఈశ్వరునియొక్క, ప్రతాపవ్యామిశ్రాం = పరాక్రమముతోఁగూడిన, కీర్తిమివ = కీర్తినివలె, వహతి = తాల్చుచున్నది.
తా. అమ్మా, గజాసురుని కుమ్భములయందలి ముత్యములచేఁ గూర్చఁబడిన నీ మెడయందలి తెల్లనిహారము నీ యధరకాంతులచే లోపలనెఱ్ఱవాఱినదై ఎఱ్ఱని ప్రతాపముతోఁగలిసినయీశ్వరుని తెల్లనికీర్తివలె నున్నది.

శ్లో. తవ స్తన్యం మన్యే ధరణిధరకన్యే హృదయతః
పయఃపారావారం పరివహతి సారస్వతమివ,
దయావత్యా దత్తం ద్రవిడశిశురాస్వాద్య తవ య
త్కవీనాం ప్రౌఢానామజని కమనీయః కవయితా.||౭౫||

టీ. హేధరణిధరకన్యే = హిమవంతునిపట్టియగు నోదేవీ, అహం = నేను, తవ = నీయొక్క, స్తన్యమ్ = చనుఁబాలను, హృదయతః = హృదయమువలనఁబుట్టిన, పయఃపారావారమ్ = పాలకడలి, సారస్వతమివ = వాఙ్మయ విలాసమువలె, పరివహతి = మాఱిపారుచున్నది, ఇతి = అని, మన్యే = తలఁచెదను, యత్ = ఏకారణమువలన, దయావత్యా = ప్రేమగలనీచేత, దత్తం = ఈయఁబడిన, తవ = నీయొక్క, స్తన్యం = స్తన్యమును, అస్వాద్య = త్రావి, ద్రవిడశిశుః = అఱవకుఱ్ఱఁడు (శ్రీశంకరులు), ప్రౌఢానాం = గడుసరులగు, కవీనామ్ = కవులనడుమ, కమనీయిః = సర్వజగన్మోహకుఁడైన, కవయితా = కవిగా, అజని = ఆయెనో. తా. తల్లీ, నీచనుఁబాలను చూచి నేను నీహృదయమందలి పాలకడలిపైకి కావ్యనాటకాదిరూపమై ప్రవహించుచున్న వాఙ్మయమునుగా నెన్నెదను. కాదేని నీవిచ్చిన చనుఁబాలనుద్రావి యీయఱవబాలుఁడు గడుసుకవులందఱిలో నొకరంజకుఁడగు మహాకవి గానేల?

శ్లో. హరక్రోధజ్వాలావళిభిరవలీఢేన వపుషా
గభీరే తే నాభీసరసి కృతసఙ్గో మనసిజః,

సముత్తస్థౌ తస్మాదచలతనయే ధూమలతికా
జనస్తాం జానీతే జనని తవ రోమావళిరితి. ||౭౬||

టీ. హేఅచలతనయే = ఓపార్వతీ, మనసిజః = మన్మథుఁడు, హరక్రోధజ్వాలావళిభిః-హర = రుద్రునియొక్క, క్రోధ = కోపాగ్నియొక్క, జ్వాలా = మంటలయొక్క, అవళిభిః = పంక్తులచేత, అవలీఢేన = చుట్టఁబడిన, వపుషా = మేనితోడ, గభీరే = లోఁతగు, తే = నీయొక్క, నాభీసరసి = బొడ్డు మడుపున, కృతసఙ్గః-కృత = చేయఁబడిన, సఙ్గః = వసతిగలవాఁడాయెను. తస్మాత్ = ఆకాలుచున్నమన్మథునిశరీరమునుండి, ధూమలతికా = పొగతీఁగె, సముత్తస్థౌ = లేచెను, హేజనని = ఓయమ్మా, జనః = లోకము, తాం = ఆపొగ జాలును, తవ = నీయొక్క, రోమావళిరితి = నూఁగారని, జానీతే = తెలియుచున్నది.

తా. తల్లీ, హరునికోపాగ్నిచే యొడలునుండి మదనుఁడు ప్రాణముల గాచుకోఁదలఁచి లోఁతైన నీబొడ్డుమడుపులో దుమికి యొడలుదాఁచికొనెను. వానియొడలినుండి వెడలిన యీపొగనే పామరజనము నీనూఁగారని చెప్పుచున్నది.

శ్లో. యదేతత్కాళిన్దీతనుతరతరఙ్గాకృతి శివే
కృశే మధ్యే కిఞ్చిత్తవ జనని యద్భాతి సుధియాం,
విమర్దాదన్యోన్యం కుచకలశయో రన్తరగతం
తనూభూతం వ్యోమ ప్రవిశదివ నాభిం కుహరిణీమ్. ||౭౭||

టీ. హేజననిశివే = ఓయమ్మపార్వతీ, తవ = నీయొక్క, కృశే = సన్నగిలిన, మధ్యే = నడుమునందు, యదేతత్ = ఏయీ, కాళిన్దీతనుతరతరఙ్గాకృతి-కాళిన్దీ = యమునానదియొక్క, తనుతర = మిగులచిన్నదగు, తరఙ్గ = అలయొక్క, ఆకృతి = రూపమువంటిరూపముగల, యత్ = ఏ, కించిత్ = రోమాళియనునొక చిన్నవస్తువు, సుధియాం = విమర్శించిచూచువారలకు, భాతి = కనుపట్టుచున్నదో, కుచకలశయోః = బిందెలవంటి స్తనములయొక్క, అన్తరగతం = మధ్యనున్న, వ్యోమ = ఆకాశము, అన్యోన్యం = ఒకటితోనొకటి, విమర్దాత్ = ఒఱియుటవలన, తనూభూతం = సన్ననైనదై, కుహరిణీం = గుహగల, నాభిం = బొడ్డును, ప్రవిశ దివ = దూరినదానివలె, ఆభాతి = తోఁచుచున్నది.

తా. అమ్మా, యమునాతరంగమువలె నల్లనై సన్ననైన నీనడుమునందగపడుఆరను నీసూక్ష్మవస్తు వెద్దియని యోజింపఁగా నీస్తనమధ్యమున్న యాకాశము (ఎడము) ఆరెండును కాలక్రమముచే నొకటినొకటియొఱయుచుండఁగాఁ దన కచటచోటుచాలక లక్కవలె క్రిందికిజాఱి గుహవలెనున్న బొడ్డులోదూరిన యాకసమా యనునట్లున్నది. ఆకసమునకు నొకరూపము గలిగి నల్లనై యుండుట లోకవిదితము.

శ్లో. స్థిరో గఙ్గావర్తస్స్తనముకుళరోమావళిలతా
కళావాలం కుణ్డం కుసుమశరతేజోహుతభుజః,
రతేర్లీలాగారం కిమపి తవ నాభిర్గిరిసుతే
బిలద్వారం సిద్ధేర్గిరిశనయనానాం విజయతే.॥౭౮॥

టీ. హేగిరిసుతే = ఓపార్వతీ, తవ = నీయొక్క, నాభిః = బొడ్డు, స్థిరః = చలనమునొందని, గఙ్గావర్తః-గఙ్గా = గంగానదియొక్క, ఆవర్తః = నీటి సుడి, స్తనముకుళరోమావళిలతాకళావాలం-స్తన = పాలిండ్లనే, ముకుళ = పూమొగ్గలకాధారమైన, రోమావళిలతా = రోమరాజియను తీఁగెయొక్క, కళా = రేఖకు, ఆవాలం = పాదు, కుసుమశరతేజోహుతభుకః-కుసుమశర = మన్మథునియొక్క, తేజః = ప్రకాశమనెడు, హుతభుజః =అగ్నికి, కుణ్డం = హోమగుండము, రతేః = రతీదేవికి, లీలాగారం = విహారగృహము, గిరిశనయనానాం-గిరీశ = ఈశ్వరునియొక్క, నయనానాం = కనులయొక్క, సిద్ధేః = సిద్ధికి, గుహాద్వారమ్ = గుహాముఖము, కిమపి = ఏమనివర్ణించుటకు వీలుగానిదై, విజయతే = దెన్నుమీఱుచున్నది,

తా. తల్లీ, నీబొడ్డు కదలనిగంగసుడి, స్తనములనే పూ మొగ్గలకునాధారమైన రోమరాజి యగుతీఁగెకుపాదు, మదనాగ్నికి గుండము, రతికి విలాస గృహము, ఈశ్వరునినేత్రములసిద్ధికి గుహ, ఏమనివర్ణించుటకు నలవిగాదు.

శ్లో. నిసర్గక్షీణస్య స్తనతటభరేణ క్లమజుషో
నమన్మూర్తేర్నారీతిలక శనకైస్త్రుట్యత ఇవ
చిరం తే మధ్యస్య త్రుటితతటినీతీరతరుణా
సమావస్థాస్థేమ్నో భవతు కుశలం శైలతనయే.॥౭౯॥

టీ. నారీతిలక = స్త్రీరత్నమ, హేశైలతనయే = ఓపార్వతీ, నిసర్గక్షీణస్య-నిసర్గ = స్వభావముచేతనే, క్షీణస్య = కృశించినదియు, స్తనతటభరేణ-స్తనతట = కుచదేశముయొక్క, భరేణ = వ్రేఁగుచేత, క్లమజుషః = బడలినదియు, నమన్మూర్తేః-నమత్ = వంగిన, మూర్తేః = ఆకారముగలదియు, శనకైః = మెల్లగా, త్రుట్యతఇవ = తెగుచున్నదో యనునట్లున్నదియు, త్రుటితతటినీతీరతరుణా-త్రుటిత = ఒడ్డువిఱిగిన, తటినీ = ఏఱుయొక్క, తీర = దరియందలి, తరుణా = చెట్టుతోడ, సమానస్థాస్థేమ్నః-సమా = తుల్యమైన, అవస్థా =ఉనికియందు, స్థేమ్నః = నిలకడగల, తే = నీయొక్క, మధ్యస్య = నడుమునకు, చిరమ్ = కలకాలము, కుశలమ్ = క్షేమము, భవతు = అగుగాక.

తా. తల్లీ, స్వభావమునసేకృశించినదియు, స్తనభారముచేసడలినదియు వంగినదియు, మెల్లగాఁదెగిపోవుచున్నట్లున్నదియు, తెగినయేటిగట్టుననున్న చెట్టువలె నూఁగుచున్న నీనడుమునకు కలకాలము శుభమగుగాక.

శ్లో. కుచౌ సద్యస్స్విద్యత్తటఘటితకూర్పాసభిదురౌ
కషన్తౌ దోర్మూలే కనకకలశాభౌ కలయతః,
తవ త్రాతుం భఙ్గాదలమితి వలగ్నం తనుభువా
త్రిధా నద్ధం దేవి త్రివళి లవలీవల్లిభిరివ.||౮౦||

టీ. హేదేవి = ఓపార్వతీ, సద్యః = ఎప్పటికప్పుడే, స్విద్యత్తటఘటితకూర్పాసభిదురౌ-స్విద్యత్ = (అనుక్షణము ఈశ్వరునిధ్యానించుటచేతఁ) జెమర్చిన, తట = ప్రక్కలయందు, ఘటిత = తొడగఁబడిన, కూర్పాస = రవికెను, భిదురా = పిగుల్చుచున్నవియు, దోర్మూలే = చంకలను, కషన్తౌ = ఒఱియుచున్న, కనకకలశాభౌ = బంగారుకుండలవంటి, కుచౌ = స్తనములను, కలయతః = నిర్మించుచున్న, తనుభువా = మన్మథునిచేత, (ఇట్టి మనోహరస్తనములను సృజించుటలో ముసలివాఁడును అరసికుఁడునుగనుక బ్రహ్మకు శక్తిచాలదు) భఙ్గాత్ = అపాయమువలన, త్రాతుం = కాపాడుకొఱకు, అలమితి = చాలునని, తవ = నీయొక్క, వలగ్నం = నడుము, త్రివళిలవళీవల్లిభిః-త్రివళి = మూఁడు ముడుతలనే, లవలీవల్లిభిః = ఒకదినుసుతెల్లనితీఁగలచేత, త్రిధా = మూఁడు పేటలుగా, నద్ధమివ =కట్టఁబడినదో యనునట్లున్నది.

తా. తల్లీ, తేపకుఁ జెంతలయందుఁజెమర్చిరవికనుబిగుల్చుచున్నవియు బాహుమూలములనొఱయుచున్నవియునగు బంగారుకుండలవంటి నీస్తనములను నిర్మించుమన్మథునిచేత ఈస్తనములబరువునకునడుమపాయ మొందకుండుటకై, తెల్లనితీఁగలతో మూఁడుకట్లు గట్టెనోయని యూహ వొడముచున్నది.

శ్లో. గురుత్వం విస్తారం క్షితిధరపతిః పార్వతి నిజా
న్నితమ్బాదాచ్ఛిద్య త్వయి హరణరూపేణ నిదధే,
అతస్తే విస్తీర్ణో గురు రయ మశేషాం వసుమతీం
నితమ్బప్రాగ్భారః స్థగయతి లఘుత్వం నయతి చ.||౮౧||

టీ. హేపార్వతి = ఓహిమవంతునికూఁతురా, క్షితిధరపతిః = నీతండ్రియగుహిమవంతుఁడు, గురుత్వం = భారమును, విస్తారం = వైశాల్యమును, నిజాత్ = తనదగు, నితమ్బాత్ = చఱియనుండి, అచ్ఛిద్య = తీసి, త్వయి = నీయందు, హరణరూపేణ = అరణమను నాకృతిచే, నిచధే = ఉంచెను, అతః =

ఇందు వలన, అయం = ఈ, గురుః = గొప్పదైన, విస్తీర్ణః = వెడఁదయైన, నితమ్బప్రాగ్భారః-నితమ్బ = మొలవెనుకపట్టుయొక్క (పిఱుఁదులు), ప్రాగ్భారః = అతిశయము, అశేషాం = సర్వమగు, వసుమతీం = భూమిని, స్థగయతి = కప్పుచున్న, లఘుత్వమ్ = చులకనను, నయతిచ = పొందించుచున్నది.

తా. పార్వతీ, నీతండ్రి హిమవంతుఁడు తనయందలిబరువును వెడఁదతనమును నీ కరణముగానిచ్చెను. కనుకనే బరువై గొప్పతగు నీనితంబము ఈ సమస్తభూమిని కప్పి తేలికగాఁ జేయుచున్నది.

అవ. తొడలను మోఁకాళ్లను ఒక్కమాటే వర్ణించుచున్నారు. -

శ్లో. కరీన్ద్రాణాం శుణ్డాన్ కనకకదలీకాణ్డపటలీ
ముభాభ్యామూరుభ్యాముభయమపి నిర్జిత్య భవతీ,
సువృత్తాభ్యాం పత్యుః ప్రణతికఠినాభ్యాం గిరిసుతే
విధిజ్ఞే జానుభ్యాం విబుధకరికుమ్భద్వయమసి.||౮౨||

టీ. విధిజ్ఞే = శాస్త్రార్థమునెఱింగిన, హేగిరిసుతే = ఓపార్వతీ, భవతీ = నీవు, కరీంద్రాణామ్ = ఏనుఁగులయొక్క, శుండాన్ = తుండములను, కనకకదలీకాణ్డపటలీం-కనకకదలీ = బంగా రరఁటిచెట్లయొక్క, కాణ్డ = స్తంభములయొక్క, పటలీం = సమూహమును, ఉభాభ్యాం = రెండగు, ఊరుభ్యాం = తొడలచేత, ఉభయమపి = రెంటిని, నిర్జిత్య = ఓడించి, సువృత్తాభ్యాం = చక్కనై వట్రువలైన, పత్యుః = భర్తయొక్క, ప్రణతికఠినాభ్యామ్-ప్రణతి = మ్రొక్కుటచేత, కఠినాభ్యాం = గట్టిపడిన, జానుభ్యాం = మోఁకాళ్ళచేత, విబుధకరికుంభద్వయమసి-విబుధకరి = దిగ్గజములయొక్క, కుమ్భ = కుంభములయొక్క, ద్వయమపి = రెంటిని, నిర్జిత్య = జయించి, అసి = ఉంటివి.

తా. తల్లీ, నీవు నీవట్రువలైనచక్కనితొడలచే నొక్కమాటే ఏనుఁగు తుండములను అరఁటికంబములను జయించి విధిననుసరించి భర్తకు మ్రొక్కుటచే భూస్పర్శమున బిరుసువారినమోఁకాళ్లచేత ఏనుఁగుకుంభములనుగూడ నోడించుచున్నావు. తొడలు గుండ్రములై యాదోక గలిగియున్నవి. మోకాళ్లు గొప్పవై కఠినములైనవి.

శ్లో. పరాజేతుం రుద్రం ద్విగుణశరగర్భౌ గిరిసుతే
నిషఙ్గౌ జఙ్ఘే తే విషమవిశిఖో బాఢమకృత,
యదగ్రే దృశ్యన్తే దశశరఫలాః పాదయుగలీ
నఖాగ్రచ్ఛద్మానస్సురమకుటశాణైకనికషాః||౮౩||

టీ. హేగిరిసుతే = ఓపార్వతీ, విషమవిశిఖః = బేసి (ఐదు) బాణములుగలమన్మథుఁడు, రుద్రం = ఈశ్వరుని, పరాజేతుం = గెలుచుటకొఱకు, తే = నీయొక్క, జఙ్ఘే = పిక్కలను, ద్విగుణశరగర్భౌ-ద్విగుణ = ఇబ్బడి (పది) యగు, శర = బాణములే, గర్భౌ = నడుమఁగల, నిషంగౌ = అమ్ములపొదలనుగా, అకృత = చేసెను. బాఢం = నిజము, యదగ్రే = ఏపిక్కలతుదను, పాదయుగళీనఖాగ్రచ్ఛద్మానః-పాదయుగళీ = చరణద్వంద్వమందలి, నఖ = గోళ్ళయొక్క, అగ్ర = కొనలచే, ఛద్మానః = వ్యాజముగల, సురమకుటశాణైకనిషాః-సుర = దేవతలయొక్క, మకుట = రత్నకిరీటములనే, శాణ = ఆకురాళ్ళచేత, ఏకనికషాః = ముఖ్యముగాఁ బదునుపెట్టఁబడిన, దశ = పదియగు, శరఫలాః = భాణపుటలుగులు, దృశ్యన్తే = కనఁబడుచున్నవో?

తా. తల్లీ, మన్మథుఁడు శివునిజయించుటకొఱకు పదిబాణములు లోపలఁబెట్టి పిక్కలనుపేరుతో అమ్ములపొదులనుజేసి యుంచికొనెను. కనుకనే యీపిక్కలచివరలయందు కాలిగోళ్ళనేవ్యాజముతో ఎప్పుడు దేవకిరీటములచే వాడిచేయఁబడిన బాణపుటలుగులుపది యగపడుచున్నవి. జంఘలు వట్రువలై యమ్ములపొదులవలె నున్నవి. ఎప్పుడును ఇంద్రాదులు పాదములకడఁ బడి యుందురని తా.

శ్లో. శ్రుతీనాం మూర్ధానో దధతి తవ యౌ శేఖరతయా
మమాప్యేతౌ మాతశ్శిరసి దయయా ధేహి చరణౌ,
యయోః పాద్యం పాథః పశుపతిజటాజూటతటినీ,
యయోర్లాక్షాలక్ష్మీరరుణహరిచూడామణిరుచిః||౮౪||

టీ. హేజనని = ఓతల్లీ, తవ = నీయొక్క, యౌ = ఏ, చరణౌ = పాదములను, శ్రుతీనామ్ = వేదములయొక్క, మూర్ధానః = శిరస్సులు(ఉపనిషత్తులు), శేఖరతయా = శిరోభూషణములుగా, దధతి = ధరించుచున్నవో, హేమాతః = ఓతల్లీ, ఏతౌ = ఈపాదములను, మమాపి = నాయొక్కయు, శిరసి = తలయందు, దయయా = కృపతోడ, ధేహి = ఉంచుము, యయోః = ఏపాదములయొక్క, పాద్యమ్ = కాళ్లుగడుగుటకుఁదగిన, పాథః = ఉదకము, పశుపతిజటాజూటతటినీ-పశుపతి = శివునియొక్క, జటాజూట = కపర్దమందలి, తటినీ = నదియో, యయోః = ఏపాదములయొక్క, లక్షాలక్ష్మీః-లక్షా = లత్తుకయొక్క, లక్ష్మీః = శోభ, అరుణహరిచూడామణిరుచిః-అరుణ = ఎఱ్ఱనైన, హరి = విష్ణువుయొక్క, చూడామణి = తలమానికమగు కౌస్తుభముయొక్క, రుచిః = ఎఱుపో.

తా. తల్లీ, ఏపాదములకొఱకైన నీళ్లే శివునిశిరస్సుననుండునదియో, ఏపాదముల

యెఱుపే విష్ణువుతలయందలి కౌస్తుభరత్నముయొక్కరంగో, ఉపనిషత్తులచే వర్ణింపఁబడినయా నీపాదములను నాతలయం దునిచి నన్ను బవిత్రుని చేయుము.

శ్లో. నమోవాకం బ్రూమో నయనరమణీయాయ పదయో
స్తవాస్మై ద్వన్ద్వాయ స్ఫుటరుచిరసాలక్తకవతే,
అసూయత్యత్యన్తం యదభిహననాయ స్పృహయతే
పశూనామీశానః ప్రమదవనకఙ్కేళితరవే. ||౮౫||

టీ. హేభగవతి = ఓపార్వతీ, తవ = నీయొక్క, నయనరమణీయాయ = కనులకింపైన, స్ఫుటరుచిరసాలక్తకవతే-స్ఫుట = మెఱయుచున్న, రుచి = కాంతిగలదియు, రసాలక్తకవతే = తడిలత్తుకగల, అస్మై = ఈ, పదయోః = పాదములయొక్క, ద్వన్ద్వాయ = జంటకొఱకు, నమోవాకమ్ = ప్రణామవాక్యమును, బ్రూమః = పలికెదము. పశూనామ్-ఈశానః = పశుపతియగుశివుఁడు, యదభిహననాయ = దేనితాఁకునకు, స్పృహయతే = కోరుచున్న, ప్రమదవనకఙ్కేళితరవే-ప్రమదవన = ఆటతోఁటయందలి, కఙ్కేళితరవే = అశోకవృక్షముకొఱకు, (ప్రణ యకలహమందు బ్రతిమాలఁబోయి తానుమాత్రమే అనుభవించి యితరదుర్లభమైనతాఁపు అచేతనమగు వృక్షమునకు కలిగినందున) అత్యన్తం = మిగుల, అసూయతి = కోపపడుచున్నాఁడో.

తా. తల్లీ, తడిలత్తుకతోఁగూడి చక్కగాఁ బ్రకాశించుచు చూడసొబగైనయానీచరణ ద్వయమునకు మ్రొక్కెదము. దోహదముకొఱకు ఏ పాదములతాఁపును గోరుచున్న క్రీడోద్యానమందలి యశోకమును జూచి శివుఁడు కోపమొందుచున్నాఁడో.

శ్లో. మృషా కృత్వా గోత్రస్ఖలనమథ వైలక్ష్యనమితం
లలాటే భర్తారం చరణకమలే తాడయతి తే,
చిరాదన్తశ్శల్యం దహనకృతమున్మూలితవతా
తులాకోటిక్వాణైః కిలికిలితమీశానరిపుణా. ||౮౬||

టీ. హేభగవతి = ఓదేవీ, మృషా = ఆకస్మికముగా, గోత్రస్ఖలనమ్ = (పొరపడి) మాఱు పేరునఁబిలుచుటను, కృత్వా = చేసి, అథ = పిదప, వైలక్ష్యనమితం-వైలక్ష్య = వెల్లఁబాఱుటచే, నమితమ్ = లొంగిన, భర్తారం = మగని(సదాశివుని), తే = నీయొక్క, చరణకమలే = అడుగుఁదామర, లలాటే = నుదుట, తాడయతి = తన్నినదగుచుండఁగా (తనయెదుర తనశత్రువుకు నవమానముగలుగఁగా), చిరాత్ = చాలకాలమునుండి, దహనకృతం-దహన = ఫాలాగ్నిచే, కృతం = చేయఁబడిన, అంతశ్శల్యమ్ = హృదయతాపమును, ఉన్మూలితవతా = మాపుకొనిన,

ఈశానరిపుణా = ఈశ్వరునిశత్రువగుమన్మథునిచేత, తులాకోటిక్వాణైః-తులాకోటి = అంచెయొక్క, క్వాణైః = ధ్వనులచేత, కిలికిలితం = కిలకిల నవ్వఁబడెను.

తా. తల్లీ, ఏకాంతమందు నిన్నుసవతి పేరునఁబిలిచిన నీభర్తయగు శివుని నీవు కాలితో ఫాలమునఁ దన్నగాఁ జూచి, మన్మథుఁడు చాలకాలము నుండి ఫాలాగ్ని చేసినయవమానమును బాసి, కాలియందెచప్పుడుచేత నవ్వు

శ్లో. హిమానీహన్తవ్యం హిమగిరినివాసైకచతురౌ
నిశాయాం నిద్రాణం నిశి చరమభాగే చ విశదౌ,
వరం లక్ష్మీపాత్రం శ్రియమతిసృజన్తౌ సమయినాం
సరోజం త్వత్పాదౌ జనని జయతశ్చిత్రమిహ కిమ్.||౮౭||

టీ. హేజనని = ఓయమ్మా, హిమగిరినివాసైకచతురౌ-హిమగిరి = మంచుకొండయందు, నివాస = ఉండుటయందు, ఏకచతురౌ = మిగుల నేర్పరులైన, నిశి = రాత్రి యందును, చరమభాగేచ = రాత్రి చివరభాగమందును, విశదౌ = నిర్మలములైనవియు, సమయినాం = సమయాచారపరులకు, శ్రియం = సంపదను, అతిసృజన్తౌ = ఇచ్చుచున్న, త్వత్పాదౌ = నీచరణములు, హిమానీ హన్తవ్యమ్-హిమానీ = మంచుగడ్డచేత, హంతవ్యం = నశింపఁజేయఁదగినదియు, నిశాయాం = రాత్రియందు, నిద్రాణం = ముకుళించుచున్న, వరం = కొంచెముగా, లక్ష్మీపాత్రం = లక్ష్మీనివాసమైన, సరోజం = కమలమును, విజయత = జయించుచున్నవి. ఇహ = దీనియందు, కించిత్రం = ఏమి వింత?

తా. తల్లీ, నీపాదములు మంచుకొండయం దుండనేర్చినవై, రాత్రియందును ప్రకాశముగలవై, సమయాచారపరులకు తాము సంపదనిచ్చునవియై, మంచుదగిలిన మాడిపోవునదియు, రాత్రియందు ముకుళించునదియు, కొంచెము కాలము లక్ష్మికి నివాసమైనకమలమును జయించుచున్నవి. దీనిలో నేమిచిత్రము గలదు? ఏమియు లేదు.

శ్లో. పదం తేకీర్తీనాం ప్రపదమపదం దేవి విపదాం
కథం నీతం సద్భిః కఠినకమఠీకర్పరతులామ్,
కథం వా పాణిభ్యాముపయమనకాలే పురభిదా
యదాదాయ న్యస్తం దృషది దయమానేన మనసా.||౮౮||

టీ. హేదేవి = క్రీడించునిచ్ఛగలయోపార్వతీ, కీర్తీనాం = యశములకు, పదం = నెలవైనదియు, విపదాం =ముప్పులకు, ఆపదం = తావుగాను, తే = నీయొక్క, ప్రపదం

= కాలిచివర, సద్భిః = యోగ్యులైనకవులచేత, కఠినకమఠీకర్పర తులాం-కఠిన = బిరుసైన, కమఠీ = తాఁబేలుయొక్క, కర్పర = వీఁపుబొచ్చెతోడ, తులాం = పోలికను, కథం = ఏలాగున, నీతం = పొందించఁబడినది, ఉపయమనకాలే = వివాహకాలమున, పురభిదా = ఈశ్వరునిచేత, యత్ = ఏపాదము, దయమానేన = దయగల, మనసా = చిత్తముతో, ఉభాభ్యామ్ = రెండగు, పాణిభ్యాం = చేతులతో, అదాయ = ఎత్తి, దృషది = సన్నెకంటియందు, కథంవా = ఎటులు, న్యస్తం = ఉంచఁబడినది.

తా. తల్లీ, కీర్తికినెలవై సంకటములను బారఁదోలు కుసుమసుకుమారమగు నీపాదమును మహాకవులు క్రూరముగా తాఁబేటిబొచ్చెతో నెట్లుపోల్చిరో తెలియదు. వివాహకాలమందు శంకరుఁడు తాను దయగలవాఁడయ్యు రెండుచేతులతోఁబట్టి యెట్లుసన్నెకంటి (నూఱుడుఱాయి) ని నొక్కించెనో తెలియదు. ఈరెండును కఠినపుఁబనులే యని భావము.

శ్లో. నఖైర్నాకస్త్రీణాం కరకమలసఙ్కోచశశిభి
స్తరూణాం దివ్యానాం హసత ఇవ తే చణ్డి చరణౌ
ఫలాని స్వస్స్థేభ్యః కిసలయకరాగ్రేణ దధతాం
దరిద్రేభ్యో భద్రాం శ్రియమనిశమహ్నాయ దదతౌ.॥౮౮॥

టీ. హేచణ్డి = ఓపార్వతీ, దరిద్రేభ్యః = బీదలకొఱకు, భద్రాం = పుష్కలమైన, శ్రియం = లక్ష్మిని, అనిశం = ఎల్లపుడు, అహ్నాయ = శీఘ్రముగా, దక్షతౌ = ఇచ్చుచున్న, తే = నీయొక్క, చరణౌ = పాదములు, నాకస్త్రీణాం = దేవవనితలయొక్క, కరకమలసఙ్కోచశశిభిః-కర = హస్తముల నే, కమల = తామరపూవులయొక్క, సఙ్కోచ = ముకుళింపఁజేయుటయందు, శశిభిః = చంద్రులైన (దేవిపాదదర్శనమైనతోడనే దేవాంగనలు అంజలి ఘటింతురు), నఖైః = గోళ్ల చేత, స్వస్స్థేభ్యః = స్వర్గమందున్న (సర్వసంపత్సమృద్ధిగల) దేవతలకొఱకు, ఫలాని = కోరినవస్తువులను, కిసలయకరాగ్రేణ-కిసలయ = చిగురుటాకులనే, కర = హస్తములయొక్క, అగ్రేణ = కొనలచేత, దదతాం = ఇచ్చుచున్న, దివ్యా నామ్ = స్వర్గమందున్న, తరూణాం = కల్పవృక్షములకు, హసతఇవ = నవ్వుచున్నవో యననున్నవి.

తా. తల్లీ, బీదలకు గొప్పసంపదలను కోరినవెంటనే మాటిమాటికి నిచ్చుచున్న నీ పాదములు సంపన్నులగుదేవతలకు సంపదనిచ్చు కల్పవృక్షములను దేవతాస్త్రీలహస్తములను కమలములను ముకుళింపఁజేయుచంద్రులైన నఖములచేత నవ్వుచున్నవో యనునట్లున్నవి.

శ్లో. దదానే దీనేభ్యః శ్రియమనిశమాశానుసదృశీ
మమన్దం సౌందర్యప్రకరమకరన్దం వికిరతి,
తవాస్మిన్ మన్దార స్తబకసుభగే యాతు చరణే
నిమజ్జన్మజ్జీవః కరణచరణైష్షట్చరణతామ్. ||౯౦||

టీ. హే భగవతి = ఓదేవీ, దీనేభ్యః = దరిద్రులకొఱకు, అశాసుసదృశీం = కోర్కికనుగుణమైన, శ్రియం = సంపదను, అనిశం = ఎల్లపుడు, దదానే = ఇచ్చుచున్నదియు, అమన్దం = పూర్ణమైన, సౌన్దర్యప్రకరమకరన్దం-సౌన్దర్య = సొబగుయొక్క, ప్రకర = సమూహమనే, మకరన్దం = పూఁదేనెను, వికిరతి = చిలుకుచున్న, మన్దారస్తబకసుభగేః = కల్పవృక్షపుఁబూగుత్తివలె నందమైన, తవ = నీయొక్క, అస్మిన్ = ఈ, చరణే = పాదమందు, నిమజ్జన్ మునిఁగిన, మజ్జీవః - నేననేజీవుఁడు, కరణచరణైః = (మనస్సుతోఁగూడిన త్వక్చక్షుశ్శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణములను) నాఱింద్రియములచేత, షట్చరణతాం = (ఆఱుకాళ్లుగల) తుమ్మెదయగుటను, యాతు = పొందుఁగాక.

తా. తల్లీ, బీదల కెల్లపుడు మహదైశ్వర్యము నిచ్చుచున్నదియు, సౌందర్యమనుపూఁదేనె జిలుకునట్టిదియు, కల్పవృక్షముయొక్క పూఁగుత్తివలెనున్న నీపాదమందు ఆఱింద్రియములతోఁగూడిన నేను తుమ్మెద (షట్పదము) నగుదునుగాక.

శ్లో. పదన్యాసక్రీడాపరిచయ మివారబ్ధుమనసః
స్ఖలన్తస్తే ఖేలం భవనకలహంసా న జహతి,
అత స్తేషాం శిక్షాం సుభగమణిమఞ్జీరరణిత
చ్ఛలాదాచక్షాణం చరణకమలం చారుచరితే. ||౯౧||

టీ. హేచారుచరితే = ఇంపైనకథగల యోయమ్మా, తే = నీయొక్క, భవనకలహంసాః-భవన = ఇంటియందలి, కలహంసాః = పెంపుడుహంసలు, పదన్యాసక్రీడాపరిచయం-పదన్యాస = చక్కగా అడుగు లిడుటయనే, క్రీడా = ఆటయందలి, పరిచయం = అభ్యాసమును, అరబ్ధుమనసఇవ = నేర్చికొన మొదలిడఁగోరినవివలె, స్ఖలన్తః = (తప్పి) జాఱుచున్న నడకలుగలవై, ఖేలం = విలాసగమనమును, నజహాతి = విడువవు, అతః = ఇందువలన, చరణకమలం = నీయడుగుఁదామర, సుభగమణిమఞ్జీరరణితచ్ఛలాత్-సుభగ = అందమైన, మణిమఞ్జీర = రతనపుటందెయొక్క, రణిత = మ్రోఁతలను, ఛలాత్ = వ్యాజమువలన, తేషాం = ఆహంసలకు, శిక్షాం = పాఠమును, ఆచక్షాణం = చెప్పుచున్నదో యనచున్నది.

తా. తల్లీ, నీపెంపుడుహంసలు నీనడకతీరును నేర్చికొనఁగోరి నడక తప్పిపోవుచున్నను విడువక నీకాలివెంటఁ దిరుగుచున్నవి. నీపాదమున్ను అందెచప్పుడుచే వానికి శిక్షఁజెప్పుచున్నదో యననున్నది. దేవి పెంపుడు హంసలు వెంటఁదిరుగఁగా విలాసముతోఁ గ్రీడించుచుండును.

ఆవ. ఇట్లు కిరీటముమొదలు పాదములవఱకు వర్ణించి మరల స్వరూపమును బొగడుచున్నారు:-

శ్లో. గతాస్తే మఞ్చత్వం ద్రుహిణహరిరుద్రేశ్వరభృతః
శివస్స్వచ్ఛచ్ఛాయాకపటఘటితప్రచ్ఛదపటః,
త్వదీయానాం భాసాం ప్రతిఫలనరాగారుణతయా
శరీరీ శృఙ్గారో రస ఇవ దృశాం దోగ్ధి కుతుకమ్.||౯౨||

టీ. హేభగవతి = ఓపార్వతీ, ద్రుహిణహరిరుద్రేశ్వరభృతః-ద్రుహిణ = బ్రహ్మయొక్కయు, హరి = విష్ణువుయొక్కయు, రుద్ర = శివునియొక్కయు, ఈశ్వరునియొక్కయు, భృతః = అధికారములనుపొందిన బ్రహ్మవిష్ణురుద్రేశ్వరులు, తే = నీకు, మంచత్వం = మంచమగుటను, గతాః = పొందిరి. (సన్నికృష్టసేవకొఱకు వారునలువురు నాలుగుకోళ్లై మంచమును మోయుచున్నారు.) శివః = శివతత్త్వాత్మకు డగు అధికారి, స్వచ్ఛచ్ఛాయాకపటఘటితప్రచ్ఛదపటః-స్వచ్ఛ = తెల్లనైన, ఛాయా = కాంతియనే, కపట = వ్యాజముచేత, ఘటిత = చేయఁబడిన, ప్రచ్ఛదపటః = కప్పుడుదుప్పటియై, త్వదీయానాం = నీసంబంధములైన, భాసాం = ఎఱ్ఱనికాంతులయొక్క, ప్రతిఫలనరాగారుణతయా-ప్రతిఫలన = ప్రతిబింబించుటచేతనైన, రాగ = రంగుచేత, అరుణతయా = ఎఱ్ఱనివాఁడగుటచేత, శరీరీ = తనువునుదాల్చిన, శృఙ్గారఃరసఇవ = శృంగారరసమువలె (శృంగారరస మెఱ్ఱనిదని కవిసమయము), కుతుకం = వేడుకను,దోగ్ధి = కలుగఁజేయుచున్నాఁడు.

తా. తల్లీ, బ్రహ్మవిష్ణురుద్రమహేశ్వరులు నలువురు నీమంచమునకు నాలుగుకోళ్లై నిన్ను సేవించుచున్నారు. శివుఁడు తెల్లనికాంతి యనుమిషతో నిన్నావరించి నీకుఁ గప్పుడుబట్టయై నీయెఱ్ఱనిమేనికాంతులచే తాను ఎఱ్ఱనై మూర్తీభవించిన శృంగారమువలె నున్నాఁడు.

శ్లో. అరాళా కేశేషు ప్రకృతిసరళా మందహసితే
శిరీషాభా చిత్తే దృషదుపలశోభా కుచతటే,
భృశం తన్వీ మధ్యే పృథురురసిజారోహవిషయే
జగత్త్రాతుం శమ్భోర్జయతి కరుణా కాచిదరుణా.||౯౩||

టీ. హేభగవతి = ఓదేవీ, కేశేషు = తలవెండ్రుకలయందు, అరాళా = వంకరయైనదియు, మన్దహసితే = చిఱునగవునందు, ప్రకృతిసరళా-ప్రకృతి = నైజముచేతనే, సరళా = సుకుమారమైనదియు, చిత్తే = మనస్సున, శిరీషాభా = దిరిసెనపూవువలె మృదునైనదియు, కుచతటే = స్తనప్రాంతమున, దృషదుపలశోభా = సన్నెకంటివంటిదియు, మధ్యే = నడుమునందు, భృశం = మిక్కిలి, తన్వీ = కృశించినదియు, ఉరసిజారోహ విషయే = కుచదేశమునను, పిఱుఁదుల యందును, పృథుః = మిగులగొప్పదియు, అరుణా = ఒడలెల్ల ఎఱ్ఱనైన, కాచిత్ = అనిర్వాచ్యరూపముగల, శమ్భోః = సదాశివునియొక్క, కరుణా = దయ (కరుణారూపశక్తి), జగత్ = లోకమును, త్రాతుం = కాపాడుకొఱకై, విజయతే = అన్నిటికి మిన్నయై వెలయుచున్నవి.

తా. తల్లీ, కేశములయందు వంకరయై నవ్వునందు సుకుమారమై మనముగ మృదులమై స్తనప్రాంతమున కఠినమై నడుమున కృశించినదై, స్తనముల యందును పిఱుఁదులయందును మిగుల గొప్పదై యెఱ్ఱనైన శివునికరుణారూప మైన యొక యనిర్వాచ్యమహిమగలశక్తి వెలయుచున్నది.

శ్లో. కళఙ్కః కస్తూరీ రజనికరబిమ్బం జలమయం
కళాభిః కర్పూరైర్మరకతకరణ్డం నిబిడితమ్,
అతస్త్వద్భోగేన ప్రతిదినమిదం రిక్తకుహరం
విధిర్భూయోభూయో నిబడయతి నూనం తవ కృతే.॥౯౪॥

టీ. హేభగవతి = ఓదేవీ, కళఙ్కః = చిహ్నము, కస్తూరీ = మృగమదము, రజనికరబిమ్బం = చంద్రబింబము, జలమయం = ఉదకస్వరూపమై, కళాభిః = కిరణములనే, కర్పూరైః = కప్పురములతోడ, నిబిడితం = నిండించఁబడిన, మరకతకరణ్డం = మరకత (మొసలినోటినుండిపుట్టిన) మణులతోఁ జేయఁబడినపెట్టె, అతః = ఇందువలన, ప్రతిదినం = అనుదినము, త్వద్భోగేన = నీవు వాడుకొనుటచేత, రిక్తకుహరం-రిక్త = వట్టిపోయిన, కుహరం = అంతరము గలిగిన, ఇదం = ఈపెట్టియను, విధిః = బ్రహ్మ, భూయోభూయః = మాటిమాటికి, తవకృతే = నీకొఱకయి, నిబిడయతి = పూరించుచుండును, నూనం = నిజము.

తా. తల్లీ, ఈయగపడునది కళంకముగాదు కస్తూరి. ఇది చంద్రుని బింబముగాదు ఉదకము, ఈతెల్లనివి కిరణములుగావు కర్పూరసమూహముచే నింపఁబడినపెట్టె. దీనియందలివస్తువులను నీవు దినదినము వాడుకొందువు గనుకనే బ్రహ్మ యెప్పుడును దీనిని మరల ఈ వస్తువులచే నింపుచుండును.

శ్లో. పురారాతేరన్తఃపురమసి తతస్త్వచ్చరణయో
స్సపర్యామర్యాదా తరళకరణానామసులభా,
తథా హ్యేతే నీతాశ్శతమఖముఖాస్సిద్ధిమతులాం
తవ ద్వారోపాన్తస్థితిభిరణిమాద్యాభిరమరాః. ॥౯౫॥

టీ. హేభగవతి = ఓయంబా, త్వం = నీవు, పురారాతేః = శివునకు, అన్తఃపురం = అంతఃపురము (పట్టపుదేవివి), అసి = అయితివి. తతః = అందువలన, త్వచ్చరణయోః = నీపాదములయొక్క, సపర్యామర్యాదా = పూజావిధి, తరళకరణానామ్ = చపలచిత్తులకు, అసులభా = సులభముగాదొరకునదికాదు, తథాహి = అదియట్లేగదా, ఏతే = ఈ, శతమఖముఖాః = ఇంద్రుఁడు లోనగు, అమరాః = దేవతలు, తవ = నీయొక్క, ద్వారోపాన్తస్థితిభిః-ద్వార = వాఁకిలియొక్క, ఉపాంత = చెంతను, స్థితిభిః = ఉనికిగల, అణిమాద్యాభిః = అణిమాదిసిద్ధులచేతనే, అతులామ్ = తులలేని, సిద్ధిమ్ = మనోరథసిద్ధిని, నీతాః = పొందింపఁబడిరి.

తా. తల్లీ, నీవు శివునిపట్టపురాణివిగనుక నీపాదసేవ కొంచెముతో దొరకునదికాదు. అందువల్లనే యింద్రాది దేవతలు నీవాఁకిట కావలియున్న యణిమాదిసిద్ధులచేతనే తృప్తినొందుచున్నారు. చంచలచిత్తులు గనుక సిద్ధులతోనే తృప్తినొంది శాశ్వతమగు పరమపదమును గోరరు.

శ్లో. కళత్రం వైధాత్రం కతికతి భజన్తే న కవయః
శ్రియో దేవ్యాః కోవా న భవతి పతిః కైరపి ధనైః,
మహాదేవం హిత్వాః తవ సతి సతీనామచరమే
కుచాభ్యామాసఙ్గః కురవకతరోరవ్యసులభః. ॥౯౬॥

టీ. హేసతి = ఓపార్వతీ, వైధాత్రమ్ = బ్రహ్మసంబంధమైన, కళత్రం = భార్యయగు సరస్వతిని, కతికతి = ఎందఱెందరు, కవయః = కవులు, నభజన్తే = సేవించరు (సేవింతురు), కోవా = ఏపురుషుఁడైనను, కైరపి = కొన్నియగు, ధనైః = ధనములచేత, శ్రియః దేవ్యాః = లక్ష్మీదేవికి, పతిః = అధిపతి, నభవతి = కాఁడు (అగును). సతీనామ్ = పతివ్రతలగుయువతులలో, అచరమే = మొదటిదానవగు ఓపార్వతీ, మహాదేవమ్ = ఈశ్వరుని, హిత్వా = విడచి, తవ = నీయొక్క, కుచాభ్యాం = స్తనములచేతనైన, అసఙ్గః = సంపర్కము (కౌఁగిలింత), కురపకతరోరపి = అచేతనమగు గోరింటచెట్టునకును, అసులభః = సులభముకాదు. (స్త్రీలకుచములతోడికౌఁగిలింత గోరింటకు దోహదము).

తా. పార్వతీ, సరస్వతీప్రసాదముగల కవులందఱును సరస్వతీపతులే, కొంచెముధనముగలవాఁ డెల్ల లక్ష్మీపతియే, ఓపతివ్రతాతిలకమా, నీకథమాత్ర మట్లుగాదు. నీకుచసంగ మొకయీశ్వరునకుఁదక్క దోహదమను పేర నచేతనమగు గోరింటాకుఁగూడ దొరకుట యరిది.

శ్లో. గిరామాహుర్దేవీం ద్రుహిణగృహిణీమాగమవిదో
హరేః పత్నీం పద్మాం హరసహచరీమద్రితనయామ్,
తురీయా కాపి త్వం దురధిగమనిస్సీమమహిమా
మహామాయా విశ్వం భ్రమయసి పరబ్రహ్మమహిషి. ॥౯౭॥

టీ. హేపరబ్రహ్మమహిషి = పరమాత్మ యగుసదాశివునిరాణి యగుతల్లీ, ఆగమవిదః = వేదములఁదెలిసిన సర్వజ్ఞులు, త్వాం = నిన్ను, ద్రుహిణగృహిణీఁ = బ్రహ్మభార్యయగు, గిరాందేవీం = సరస్వతినిగా, ఆహుః = చెప్పుదురు. త్వామేవ = నిన్నే, హరేః = విష్ణువుయొక్క, పత్నీం = ప్రియురాలగు, పద్మాం = లక్ష్మినిగా, ఆహుః = చెప్పుదురు. త్వామేవ = నిన్నే, హరసహచరీం = రుద్రభార్యయగు, అద్రితనయాం = పార్వతినిగా, ఆహుః = చెప్పుదురు. త్వం = నీవు, తురీయా = ఈముప్వురు గాక నాలవదానవై, కాపి = చెప్పనలవికానిదానవై, దురధిగమనిస్సీమమహిమా-దురధిగమ = పొందరాని, నిస్సీమ = (దేశకాలవస్తువుల) అవధిలేని, మహిమా = సామర్థ్యముగల, మహామాయా = గొప్పమాయ (మూలప్రకృతి) యై, విశ్వం = సర్వప్రపంచమును, భ్రమయసి = మోహింపఁజేయుచున్నదానవు. సాదాఖ్యచంద్రకళయను పేరుగల శ్రీవిద్యయగునిన్నే పలువురు పలువిధముల నూహసేయుదురు. తా. ఆగమవిదులు నిన్నే సరస్వతి లక్ష్మి పార్వతి యనియెదరు. ఈముప్వురికంటె వేఱైన పరబ్రహ్మరూపుఁడగు సదాశివునిదేవివగు చంద్రకళయని వాడఁబడు శ్రీవిద్య యగునీవు మహామాయవై ఊహింపనలవికాని దేశకాల వస్తువులచే పరిచ్ఛేదింపరాని మహిమగలదానవై వెలయుదువు. తెలిసినవారలు ఒకనిన్నే యిన్ని పేరులతో వాడుదురుగాని నీవెప్పుడును ఒక్కదానవే.

శ్లో. కదా కాలే మాతః కథయ కలితాలక్తకరసం
పిబేయం విద్యార్థీ తవ చరణనిర్ణేజనజలమ్,
ప్రకృత్యా మూకానామపిచ కవితాకారణతయా
కదా ధత్తే వాణీముఖకమలతామ్బూలరసతామ్. ॥౯౮॥

టీ. హేమాతః = ఓయమ్మా, విద్యార్థీ = బ్రహ్మజ్ఞానమునభిలషించునేను, కలితాలక్తకరసం- కలిత = కలుపఁబడిన, అలక్తకరసం = లత్తుకద్రవముగల, తవ = నీయొక్క, చరణనిర్ణేజనజలం = కాళ్లుగడిగిన నీటిని, కదాకాలే = ఎప్పుడు, పిబేయం =

త్రాగుదును. (తత్ = అది,) ప్రకృత్యా = స్వభావముననే, మూకానామపిచ = పలుకుటకు వినుటకుఁ దెలియనివారికిఁగూడ, కవితాకారణతయా = కవనమునకు హేతువగుటచేత, వాణీముఖకమలతామ్బూలరసతాం-వాణీ = సరస్వతియొక్క, ముఖకమల = మోముదమ్మియందలి, తామ్బూల = తమ్ములముయొక్క, రసతాం = సారస్యమును, కదా = ఎప్పుడు, ధత్తే = స్వీకరించునో.

తా. తల్లీ, బ్రహ్మజ్ఞానమును గోరుచున్న నేను లత్తుకచే నెఱ్ఱనైననీపాదోదకమును ఎప్పుడు క్రోలుదునో, కవనహేతువు గనుక అది సరస్వతీ దేవియొక్క తామ్బూలరసముయొక్క సొంపుగల దెప్పు డగునో.

అవ. మొదలిడిన స్తోత్రమును ముగించుచు షట్కమలభేద సిద్ధాంతమును జెప్పుచున్నారు:-

శ్లో. సరస్వత్యా లక్ష్మ్యా విధిహరిసపత్నో విహరతే
రతేః పాతివ్రత్యం శిథిలయతి రమ్యేణ వపుషా,
చిరం జీవన్నేవ క్షపితపశుపాశవ్యతికరః
పరానన్దాభిఖ్యం రసయతి రసం త్వద్భజనవాన్.॥౯౯॥

టీ. హేభగవతి = ఓపార్వతీ, త్వద్భజనవాన్ = నీసేవగలవాఁడు, సరస్వత్యా = సరస్వతి(చదువు)చేతను, లక్ష్మ్యా = లక్ష్మి(సంపద)చేతను, విధిహరిసపత్నః = బ్రహ్మకును విష్ణువునకును శత్రువుగా, విహరతే = క్రీడించును, (స్వాధీనము చేసికొనినలక్ష్మి సరస్వతులు గలవాఁడు గనుక వారిభర్తకు కోపము) రమ్యేణ = చూడసొగసైన, వపుషా = శరీరముతోడ, రతేః = రతీదేవియొక్క, పాతివ్రత్యం = (మఱియొకపురుషునిబొందఁ గూడదను) నియమమును, శిథిలయతి = నశింపఁజేయుచున్నాఁడు. చిరం = తడవుగా, జీవన్నేవ = బ్రదికియుండినవాఁడై, క్షపితపశుపాశవ్యతికరః-క్షపిత = విదళింపఁబడిన, పశుపాశ = జీవావిద్యలయొక్క, వ్యతికరః = సంబంధముగలవాఁడై (సదాశివస్వరూపముచేనున్నవాఁడై), పరానందాభిఖ్యం = బ్రహ్మానందమనఁబడు, రసం = సుఖమును, రసయతి = ఆస్వాదించుచున్నాఁడు. ఇట్లు సాదాఖ్యకళ నుపాసించువారికి ఐహికాముష్మికములు రెండును గలవని భావము.

తా. తల్లీ, ఇట్లు నిన్ను (సమయాఖ్యచంద్రకళ) నుపాసించినవాఁడు, లక్ష్మీసరస్వతులకు చోటై బ్రహ్మకు విష్ణువునకు విద్వేషి యగును. జీవావిద్యాసంబంధమును బాపికొని ఎప్పుడును బ్రదికియుండి, పరానందరసమును గ్రోలును.

శ్లో. ప్రదీపజ్వాలాభిర్దివసకరనీరాజనవిధి
స్సుధాసూతేశ్చన్ద్రోపలజలలవైరర్ఘ్యరచనా,
స్వకీయైరమ్భోభిస్సలిలనిధిసౌహిత్యకరణం
త్వదీయాభిర్వాగ్భిస్తవ జనని వాచాం స్తుతిరియమ్.॥౧౦౦॥

టీ. హేజనని = ఓయంబా, త్వదీయాభిః = నీసంబంధములైన, వాగ్భిః = వాక్కులచేత, తవ = నీయొక్క, వాచాం = వాక్కులయొక్క, ఇయం = ఈ, స్తుతిః = స్తోత్రము, ప్రదీపజ్వాలాభిః = దివిటీలవెలుతురు చేత, దివసకరనీరాజనవిధిః-దివసకర = సూర్యునికి, నీరాజనవిధిః = ఆరతెత్తుట, సుధాసూతేః = (అమృతవర్షకిరణములుగల) చంద్రునకు, చన్ద్రోపల జలలవైః = చంద్రకాంతపుఱాలయం దూరినయుదకములచేత, అర్ఘ్యరచనా = అర్ఘ్యమిచ్చుట, స్వకీయైః = తనవగు, అమ్భోభిః = ఉదకములచేత, సలిలనిధి సౌహిత్యకరణం = సముద్రుని తృప్తునిఁజేయుట.

తా. ఎల్లలోకములకు తల్లియగునోయంబా! నీవాక్కులచే నిన్నుఁబొగడుట కొఱవితో సూర్యునివెలిగింపఁజేయుటవంటిది. చంద్రకాంతపుఱాలలో నూరిననీళ్లతో చంద్రున కర్ఘ్యమెత్తుటవంటిది, తనయుదకములచేతనే సముద్రుని తృప్తిపఱచుటవంటిది. స్తోత్రము, స్తోత, స్తోత్రము చేయఁదగినది అన్నియు నీవేయని తాత్పర్యము.

సమాప్తము.

ఆనందలహరీ

శ్లో. శివః శక్త్యా యుక్తో యది భవతి శక్తః ప్రభవితుం
న చేదేవం దేవో న ఖలు కుశలః స్పందితుమపి ।
అతస్త్వామారాధ్యాం హరిహరవిరించాదిభిరపి
ప్రణంతుం స్తోతుం వా కథమకృతపుణ్యః ప్రభవతి ॥ ౧॥

శ్లో. తనీయాంసం పాంసుం తవ చరణపంకేరుహభవం
విరించిస్సంచిన్వన్ విరచయతి లోకానవికలమ్ ।
బహత్యేనం శౌరిః కథమపి సహస్రేణ శిరసాం
హరస్సంక్షుద్యైనం భజతి భసితోద్ధూలనవిధిమ్ ॥ ౨॥

శ్లో. అవిద్యానామంత-స్తిమిర-మిహిరద్వీపనగరీ
జడానాం చైతన్య-స్తబక-మకరంద-స్రుతిఝరీ ।
దరిద్రాణాం చింతామణిగుణనికా జన్మజలధౌ
నిమగ్నానాం దంష్ట్రా మురరిపు-వరాహస్య భవతీ ॥ ౩॥

శ్లో. త్వదన్యః పాణిభ్యామభయవరదో దైవతగణః
త్వమేకా నైవాసి ప్రకటితవరాభీత్యభినయా ।
భయాత్ త్రాతుం దాతుం ఫలమపి చ వాంచాసమధికం
శరణ్యే లోకానాం తవ హి చరణావేవ నిపుణౌ ॥ ౪॥

శ్లో. హరిస్త్వామారాధ్య ప్రణతజనసౌభాగ్యజననీం
పురా నారీ భూత్వా పురరిపుమపి క్షోభమనయత్ ।
స్మరోఽపి త్వాం నత్వా రతినయనలేహ్యేన వపుషా
మునీనామప్యంతః ప్రభవతి హి మోహాయ మహతామ్ ॥ ౫॥

శ్లో. ధనుః పౌష్పం మౌర్వీ మధుకరమయీ పంచ విశిఖాః
వసంతః సామంతో మలయమరుదాయోధనరథః ।
తథాప్యేకః సర్వం హిమగిరిసుతే కామపి కృపాం
అపాంగాత్తే లబ్ధ్వా జగదిద-మనంగో విజయతే ॥ ౬॥

శ్లో. క్వణత్కాంచీదామా కరికలభకుంభస్తననతా
పరిక్షీణా మధ్యే పరిణతశరచ్చంద్రవదనా ।

ధనుర్బాణాన్ పాశం సృణిమపి దధానా కరతలైః
పురస్తాదాస్తాం నః పురమథితురాహోపురుషికా ॥ ౭॥

శ్లో. సుధాసింధోర్మధ్యే సురవిటపివాటీపరివృతే
మణిద్వీపే నీపోపవనవతి చింతామణిగృహే ।
శివాకారే మంచే పరమశివపర్యంకనిలయాం
భజంతి త్వాం ధన్యాః కతిచన చిదానందలహరీమ్ ॥ ౮॥

శ్లో. మహీం మూలాధారే కమపి మణిపూరే హుతవహం
స్థితం స్వాధిష్ఠానే హృది మరుతమాకాశముపరి ।
మనోఽపి భ్రూమధ్యే సకలమపి భిత్వా కులపథం
సహస్రారే పద్మే సహ రహసి పత్యా విహరసే ॥ ౯॥

శ్లో. సుధాధారాసారైశ్చరణయుగలాంతర్విగలితైః
ప్రపంచం సించంతీ పునరపి రసామ్నాయమహసః ।
అవాప్య స్వాం భూమిం భుజగనిభమధ్యుష్టవలయం
స్వమాత్మానం కృత్వా స్వపిషి కులకుణ్డే కుహరిణి ॥ ౧౦॥

శ్లో. చతుర్భిః శ్రీకణ్ఠైః శివయువతిభిః పంచభిరపి
ప్రభిన్నాభిః శంభోర్నవభిరపి మూలప్రకృతిభిః ।
చతుశ్చత్వారింశద్వసుదలకలాశ్రత్రివలయ
త్రిరేఖాభిః సార్ధం తవ శరణకోణాః పరిణతాః ॥ ౧౧॥

శ్లో. త్వదీయం సౌందర్యం తుహినగిరికన్యే తులయితుం
కవీంద్రాః కల్పంతే కథమపి విరించిప్రభృతయః ।
యదాలోకౌత్సుక్యాదమరలలనా యాంతి మనసా
తపోభిర్దుష్ప్రాపామపి గిరిశసాయుజ్యపదవీమ్ ॥ ౧౨॥

శ్లో. నరం వర్షీయాంసం నయనవిరసం నర్మసు జడం
తవాపాంగాలోకే పతితమనుధావంతి శతశః ।
గలద్వేణీబంధాః కుచకలశవిస్రస్తసిచయా
హఠాత్ త్రుట్యత్కాంచ్యో విగలితదుకూలా యువతయః ॥ ౧౩॥

శ్లో. క్షితౌ షట్పంచాశద్ ద్విసమధికపంచాశదుదకే
హుతాశే ద్వాషష్టిశ్చతురధికపంచాశదనిలే ।

దివి ద్విషట్త్రింశన్మనసి చ చతుష్షష్టిరితి యే
మయూఖాస్తేషామప్యుపరి తవ పాదాంబుజయుగమ్ ॥ ౧౪॥

శ్లో. శరజ్జ్యోత్స్నాశుద్ధాం శశియుతజటాజూటమకుటాం
వరత్రాసత్రాణస్ఫటికఘుటికాపుస్తకకరామ్ ।
సకృన్నత్వాం నత్వా కథమివ సతాం సంన్నిదధతే
మధుక్షీరద్రాక్షామధురిమధురీణాః కణితయః ॥ ౧౫॥

శ్లో. కవీంద్రాణాం చేతఃకమలవనబాలాతపరుచిం
భజంతే యే సంతః కతిచిదరుణామేవ భవతీమ్ ।
విరించిప్రేయస్యాస్తరుణతరశృంగారలహరీ
గభీరాభిర్వాగ్భిర్విదధతి సతాంరంజనమమీ ॥ ౧౬॥

శ్లో. సవిత్రీభిర్వాచాం శశిమణిశిలాభంగరుచిభిః
వశిన్యాద్యాభిస్త్వాం సహ జనని సంచింతయతి యః ।
స కర్తా కావ్యానాం భవతి మహతాం భంగిరుచిభిః
వచోభిర్వాగ్దేవీవదనకమలామోదమధురైః ॥ ౧౭॥

శ్లో. తనుచ్ఛాయాభిస్తే తరుణతరణిశ్రీసరణిభిః
దివం సర్వాముర్వీమరుణిమనిమగ్నాం స్మరతి యః ।
భవంత్యస్య త్రస్యద్వనహరిణశాలీననయనాః
సహోర్వశ్యా వశ్యాః కతి కతి న గీర్వాణగణికాః ॥ ౧౮॥

శ్లో. ముఖం బిందుం కృత్వా కుచయుగమధస్తస్య తదధో
హరార్ధం ధ్యాయేద్యోహరమహిషి తే మన్మథకలామ్ ।
స సద్యః సంక్షోభం నయతి వనితా ఇత్యతిలఘు
త్రిలోకీమప్యాశు భ్రమయతి రవీందుస్తనయుగామ్ ॥ ౧౯॥

శ్లో. కిరంతీమంగేభ్యః కిరణనికురంబామృతరసం
హృది త్వామాధత్తే హిమకరశిలామూర్తిమివ యః ।
స సర్పాణాం దర్పం శమయతి శకుంతాధిప ఇవ
జ్వరప్లుష్టాన్ దృష్ట్యా సుఖయతి సుధాసారసిరయా ॥ ౨౦॥

శ్లో. తటిల్లేఖాతన్వీం తపనశశివైశ్వానరమయీం
నిషణ్ణాం షణ్ణామప్యుపరి కమలానాం తవ కలామ్ ।

మహాపద్మాటవ్యాం మృదితమలమాయేన మనసా
మహాంతః పశ్యంతో దధతి పరమాహ్లాదలహరీమ్ ॥ ౨౧॥

శ్లో. భవాని త్వం దాసే మయి వితర దృష్టిం సకరుణా
మితి స్తోతుం వాంచన్ కథయతి భవాని త్వమితి యః ।
తదైవ త్వం తస్మై దిశసి నిజసాయుజ్యపదవీం
ముకుందబ్రహ్మేంద్రస్ఫుటముకుటనీరాజితపదామ్ ॥ ౨౨॥

శ్లో. త్వయా హృత్వా వామం వపురపరితృప్తేన మనసా
శరీరార్ధం శంభోరపరమపి శంకే హృతమభూత్ ।
యదేతత్త్వద్రూపం సకలమరుణాభం త్రినయనం
కుచాభ్యామానమ్రం కుటిలశశిచూడాలముకుటమ్ ॥ ౨౩॥

శ్లో. జగత్సూతే ధాతా హరిరవతి రుద్రః క్షపయతే
తిరస్కుర్వన్నేతత్స్వమపి వపురీశస్తిరయతి ।
సదాపూర్వః సర్వం తదిదమనుగృహ్ణాతి చ శివ
స్తవాజ్ఞామాలంబ్య క్షనచలితయోర్భ్రూలతికయోః ॥ ౨౪॥

శ్లో. త్రయాణాం దేవానాం త్రిగుణజనితానాంతవ శివే
భవేత్ పూజా పూజా తవ చరణయోర్యా విరచితా ।
తథా హి త్వత్పాదోద్వహనమణిపీఠస్య నికటే
స్థితా హ్యేతే శశ్వన్ ముకులితకరోత్తంసమకుటాః ॥ ౨౫॥

శ్లో. విరించిః పంచత్వం వ్రజతి హరిరాప్నోతి విరతిం
వినాశం కీనాశో భజతి ధనదో యాతి నిధనమ్ ।
వితంద్రీ మాహేంద్రీ వితతిరపి సంమీలతి దృశాం
మహాసంహారేఽస్మిన్ విహరతి సతి త్వత్పతిరసౌ ॥ ౨౬॥

శ్లో. జపో జల్పః శిల్పం సకలమపి ముద్రావిరచనా
గతిః ప్రాదక్షిణ్యక్రమణమశనాద్యాహుతివిధిః ।
ప్రణామస్సంవేశస్సుఖమఖిలమాత్మార్పణదృశా
సపర్యాపర్యాయస్తవ భవతు యన్మే విలసితమ్ ॥ ౨౭॥

శ్లో. సుధామప్యాస్వాద్య ప్రతిభయజరామృత్యుహరిణీం
విపద్యంతే విశ్వే విధిశతమఖాద్యా దివిషదః ।

కరాళం యత్క్ష్వేళం కబలితవతః కాలకలనా
న శంభోస్తన్మూలం తవ జనని తాటంకమహిమా ॥ ౨౮॥

శ్లో. కిరీటం వైరించం పరిహర పురః కైటభభిదః
కఠోరే కోటీరే స్ఖలసి జహి జంభారిముకుటమ్ ।
ప్రణమ్రేష్వేతేషు ప్రసభముపయాతస్య భవనం
భవస్యాభ్యుత్థానే తవ పరిజనోక్తిర్విజయతే ॥ ౨౯॥

శ్లో. స్వదేహోద్భూతాభిర్ఘృణిభిరణిమాద్యాభిరభితో
నిషేవ్యే నిత్యే త్వామహమితి సదా భావయతి యః ।
కిమాశ్చర్యం తస్య త్రినయనసమృద్ధిం తృణయతో
మహాసంవర్తాగ్నిర్విరచయతి నిరాజనవిధిం ॥ ౩౦॥

శ్లో. చతుష్షష్ట్యా తంత్రైః సకలమతిసంధాయ భువనం
స్థితస్ తత్తత్సిద్ధిప్రసవపరతంత్రైః పశుపతిః ।
పునస్త్వన్నిర్బంధాదఖిలపురుషార్థైకఘటనా
స్వతంత్రం తే తంత్రం క్షితితలమవాతీతరదిదమ్ ॥ ౩౧॥

శ్లో. శివః శక్తిః కామః క్షితిరథ రవిః శీతకిరణః
స్మరో హంసః శక్రస్తదను చ పరామారహరయః ।
అమీ హృల్లేఖాభిస్తిసృభిరవసానేషు ఘటితా
భజంతే వర్ణాస్తే తవ జనని నామావయవతామ్ ॥ ౩౨॥

శ్లో. స్మరం యోనిం లక్ష్మీం త్రితయమిదమాదౌ తవ మనో
ర్నిధాయైకే నిత్యే నిరవధిమహాభోగరసికాః ।
భజంతి త్వాం చింతామణిగుననిబద్ధాక్షవలయాః
శివాగ్నౌ జుహ్వంతః సురభిఘృతధారాహుతిశతైః ॥ ౩౩॥

శ్లో. శరీరం త్వం శంభోః శశిమిహిరవక్షోరుహయుగం
తవాత్మానం మన్యే భగవతి నవాత్మానమనఘమ్ ।
అతశ్శేషశ్శేషీఇత్యయముభయసాధారణతయా
స్థితః సంబంధో వాం సమరసపరానందపరయోః ॥ ౩౪॥

శ్లో. మనస్త్వం వ్యోమ త్వం మరుదసి మరుత్సారథిరసి
త్వమాపస్త్వం భూమిస్త్వయి పరిణతాయాం న హి పరమ్ ।

త్వమేవ స్వాత్మానం పరిణమయితుం విశ్వవపుషా
చిదానందాకారం శివయువతి భావేన బిభృషే || ౩౫||

శ్లో. తవాజ్ఞాచక్రస్థం తపనశశికోటిద్యుతిధరం
పరం శంభుం వందే పరిమిలితపార్శ్వం పరచితా |
యమారాధ్యన్ భక్త్యా రవిశశిశుచీనామవిషయే
నిరాలోకేఽలోకే నివసతి హి భాలోకభవనే || ౩౬||

శ్లో. విశుద్ధౌ తే శుద్ధస్ఫటికవిశదం వ్యోమజనకం
శివం సేవే దేవీమపి శివసమానవ్యవసితామ్ |
యయోః కాంత్యా యాంత్యా శశికిరణసారూప్యసరణేః
విధూతాంతర్ధ్వాంతావిలసతి చకోరీవ జగతీ || ౩౭||

శ్లో. సమున్మీలత్ సంవిత్ కమలమకరందైకరసికం
భజే హంసద్వంద్వం కిమపి మహతాం మానసచరమ్ |
యదాలాపాదష్టాదశగుణితవిద్యాపరిణతి
ర్యద్ ఆదత్తే దోషాద్ గుణమఖిలమద్భ్యః పయ ఇవ || ౩౮||

శ్లో. తవ స్వాధిష్ఠానే హుతవహమధిష్ఠాయ నిరతం
తమీడే సంవర్తం జనని మహతీం తాం చ సమయామ్ |
యదాలోకే లోకాన్ దహతి మహతి క్రోధకలితే
దయార్ద్రా యద్దృష్టిః శిశిరముపచారం రచయతి || ౩౯||

శ్లో. తటిత్త్వంతం శక్త్యా తిమిరపరిపంథిఫురణయా
స్ఫురన్నానారత్నాభరణపరిణద్ధేంద్రధనుషమ్ |
తవ శ్యామం మేఘం కమపి మణిపూరైకశరణం
నిషేవే వర్షంతం హరమిహిరతప్తం త్రిభువనమ్ || ౪౦||

శ్లో. తవాధారే మూలే సహ సమయయా లాస్యపరయా
నవాత్మానం మన్యే నవరసమహాతాణ్డవనటమ్ |
ఉభాభ్యామేతాభ్యాముదయవిధిముద్దిశ్య దయయా
సనాథాభ్యాం జజ్ఞే జనకజననీమజ్జగదిదమ్ || ౪౧||

సౌందర్యలహరీ

శ్లో. గతైర్మాణిక్యత్వం గగనమణిభిః సాంద్రఘటితం
కిరీటం తే హైమం హిమగిరిసుతే కీర్తయతి యః |
స నీడేయచ్ఛాయాచ్ఛురణశబలం చంద్రశకలం
ధనుః శౌనాసీరం కిమితి న నిబధ్నాతి ధిషణామ్ || ౪౨||

శ్లో. ధునోతు ధ్వాంతం నస్తులితదలితేందీవరవనం
ఘనస్నిగ్ధశ్లక్ష్ణం చికురనికురంబం తవ శివే |
యదీయం సౌరభ్యం సహజముపలబ్ధుం సుమనసో
వసంత్యస్మిన్ మన్యే వలమథనవాటీవిటపినామ్ || ౪౩||

శ్లో. తనోతు క్షేమం నస్తవ వదనసౌందర్యలహరీ
పరీవాహస్రోతఃసరణిరివ సీమంతసరణిః |
వహంతీ సిందూరం ప్రబలకబరీభారతిమిర
ద్విషాం బృందైర్బందీకృతమివ నవీనార్కకిరణమ్ || ౪౪||

శ్లో. అరాలైః స్వాభావ్యాదలికలభసశ్రీభిరలకైః
పరీతం తే వక్త్రం పరిహసతి పంకేరుహరుచిమ్ |
దరస్మేరే యస్మిన్ దశనరుచికింజల్కరుచిరే
సుగంధౌ మాద్యంతి స్మరదహనచక్షుర్మధులిహః || ౪౫||

శ్లో. లలాటం లావణ్యద్యుతివిమలమాభాతి తవ య
ద్ద్వితీయం తన్మన్యే మకుటఘటితం చంద్రశకలమ్ |
విపర్యాసన్యాసాదుభయమపి సంభూయ చ మిథః
సుధాలేపస్యూతిః పరిణమతి రాకాహిమకరః || ౪౬||

శ్లో. భ్రువౌ భుగ్నే కించిద్భువనభయభంగవ్యసనిని
త్వదీయే నేత్రాభ్యాం మధుకరరుచిభ్యాం ధృతగుణమ్ |
ధనుర్మన్యే సవ్యేతరకరగృహీతం రతిపతేః
ప్రకోష్ఠే ముష్టౌ చ స్థగయతి నిగూఢాంతరముమే || ౪౭||

శ్లో. అహః సూతే సవ్యం తవ నయనమర్కాత్మకతయా
త్రియామాం వామం తే సృజతి రజనీనాయకతయా |
తృతీయా తే దృష్టిర్దరదలితహేమాంబుజరుచిః
సమాధత్తే సంధ్యాం దివసనిశయోరంతరచరీమ్ || ౪౮||

శ్లో. విశాలా కల్యాణీ స్ఫుటరుచిరయోధ్యా కువలయైః
కృపాధారాధారా కిమపి మధురా భోగవతికా ।
అవంతీ దృష్టిస్తే బహునగరవిస్తారవిజయా
ధ్రువం తత్తన్నామవ్యవహరణయోగ్యా విజయతే ॥ ౪౯॥

శ్లో. కవీనాం సందర్భస్తబకమకరందైకరసికం
కటాక్షవ్యాక్షేపభ్రమరకలభౌ కర్ణయుగలమ్ ।
అముంచంతౌ దృష్ట్వా తవ నవరసాస్వాదతరలా
వసూయాసంసర్గాదలికనయనం కించిదరుణమ్ ॥ ౫౦॥

శ్లో. శివే శృంగారార్ద్రా తదితరజనే కుత్సనపరా
సరోషా గంగాయాం గిరిశచరితే విస్మయవతీ ।
హరాహిభ్యో భీతా సరసిరుహసౌభాగ్యజయినీ
సఖీషు స్మేరా తే మయి జనని దృష్టిః సకరుణా ॥ ౫౧॥

శ్లో. గతే కర్ణాభ్యర్ణం గరుత ఇవ పక్ష్మాణి దధతీ
పురాం భేత్తుశ్చిత్తప్రశమరసవిద్రావణఫలే ।
ఇమే నేత్రే గోత్రాధరపతికులోత్తంసకలికే
తవాకర్ణాకృష్టస్మరశరవిలాసం కలయతః ॥ ౫౨॥

శ్లో. విభక్తత్రైవర్ణ్యం వ్యతికరితలీలాంజనతయా
విభాతి త్వన్నేత్రత్రితయమిదమీశానదయితే ।
పునః స్రష్టుం దేవాన్ ద్రుహిణహరిరుద్రానుపరతాన్
రజః సత్త్వం బిభ్రత్ తమ ఇతి గుణానాం త్రయమివ ॥ ౫౩॥

శ్లో. పవిత్రీకర్తుం నః పశుపతిపరాధీనహృదయే
దయామిత్రైర్నేత్రైరరుణధవలశ్యామరుచిభిః ।
నదః శోణో గంగా తపనతనయేతి ధ్రువమముం
త్రయాణాం తీర్థానాముపనయసి సంభేదమనఘమ్ ॥ ౫౪॥

శ్లో. నిమేషోన్మేషాభ్యాం ప్రలయముదయం యాతి జగతీ
తవేత్యాహుః సంతో ధరణిధరరాజన్యతనయే ।
త్వదున్మేషాజ్జాతం జగదిదమశేషం ప్రలయతః
పరిత్రాతుం శంకే పరిహృతనిమేషాస్తవ దృశః ॥ ౫౫॥

శ్లో. తవాపర్ణే కర్ణేజపనయనపైశున్యచకితా
నిలీయంతే తోయే నియతమనిమేషాః శఫరికాః ।
ఇయం చ శ్రీర్బద్ధచ్ఛదపుటకవాటం కువలయమ్
జహాతి ప్రత్యూషే నిశి చ విఘటయ్య ప్రవిశతి ॥ ౫౬॥

శ్లో. దృశా ద్రాఘీయస్యా దరదలితనీలోత్పలరుచా
దవీయాంసం దీనం స్నపయ కృపయా మామపి శివే ।
అనేనాయం ధన్యో భవతి న చ తే హానిరియతా
వనే వా హర్మ్యే వా సమకరనిపాతో హిమకరః ॥ ౫౭॥

శ్లో. అరాలం తే పాలీయుగలమగరాజన్యతనయే
న కేషామాధత్తే కుసుమశరకోదణ్డకుతుకమ్ ।
తిరశ్చీనో యత్ర శ్రవణపథముల్లఙ్ఘ్య విలస
న్నపాంగవ్యాసంగో దిశతి శరసంధానధిషణామ్ ॥ ౫౮॥

శ్లో. స్ఫురద్గణ్డాభోగప్రతిఫలితతాటంకయుగలం
చతుశ్చక్రం మన్యే తవ ముఖమిదం మన్మథరథమ్ ।
యమారుహ్య ద్రుహ్యత్యవనిరథమ్ అర్కేందుచరణం
మహావీరో మారః ప్రమథపతయే సజ్జితవతే ॥ ౫౯॥

శ్లో. సరస్వత్యాః సూక్తీరమృతలహరీకౌశలహరీః
పిబంత్యాః శర్వాణి శ్రవణచులుకాభ్యామవిరలమ్ ।
చమత్కారశ్లాఘాచలితశిరసః కుణ్డలగణో
ఝణత్కారైస్తారైః ప్రతివచనమాచష్ట ఇవ తే ॥ ౬౦॥

శ్లో. అసౌ నాసావంశస్తుహినగిరివంశధ్వజపటి
త్వదీయో నేదీయః ఫలతు ఫలమస్మాకముచితమ్ ।
వహన్నంతర్ముక్తాః శిశిరతరనిశ్వాసగలితం
సమృద్ధ్యా యస్తాసాం బహిరపి చ ముక్తామణిధరః ॥ ౬౧॥

శ్లో. ప్రకృత్యారక్తాయాస్తవ సుదతి దంతచ్ఛదరుచేః
ప్రవక్ష్యే సాదృశ్యం జనయతు ఫలం విద్రుమలతా ।
న బింబం త్వద్బింబప్రతిఫలనరాగాద్ అరుణితం
తులామధ్యారోఢుం కథమివ న లజ్జేత కలయా ॥ ౬౨॥

శ్లో. స్మితజ్యోత్స్నాజాలం తవ వదనచంద్రస్య పిబతాం
చకోరాణామాసీదతిరసతయా చంచుజడిమా ।
అతస్తే శీతాంశోరమృతలహరీమమ్లరుచయః
పిబంతి స్వచ్ఛందం నిశి నిశి భృశం కాంజికధియా ॥ ౬౩॥

శ్లో. అవిశ్రాంతం పత్యుర్గుణగణకథామ్రేడనజపా
జపాపుష్పచ్ఛాయా తవ జనని జిహ్వా జయతి సా ।
యదగ్రాసీనాయాః స్ఫటికదృషదచ్ఛచ్ఛవిమయీ
సరస్వత్యా మూర్తిః పరిణమతి మాణిక్యవపుషా ॥ ౬౪॥

శ్లో. రణే జిత్వా దైత్యానపహృతశిరస్త్రైః కవచిభిర్
నివృత్తైశ్చణ్డాంశత్రిపురహరనిర్మాల్యవిముఖైః ।
విశాఖేంద్రోపేంద్రైః శశివిశదకర్పూరశకలా
విలీయంతే మాతస్తవ వదనతాంబూలకబలాః ॥ ౬౫॥

శ్లో. విపంచ్యా గాయంతీ వివిధమపదానం పశుపతేః
త్వయారబ్ధే వక్తుం చలితశిరసా సాధువచనే ।
తదీయైర్మాధుర్యైరపలపితతంత్రీకలరవాం
నిజాం వీణాం వాణీ నిచులయతి చోలేన నిభృతమ్ ॥ ౬౬॥

శ్లో. కరాగ్రేణ స్పృష్టం తుహినగిరిణా వత్సలతయా
గిరీశేనోదస్తం ముహురధరపానాకులతయా ।
కరగ్రాహ్యం శంభోర్ముఖముకురవృంతం గిరిసుతే
కథంకారం బ్రూమస్తవ చిబుకమౌపమ్యరహితమ్ ॥ ౬౭॥

శ్లో. భుజాశ్లేషాన్ నిత్యం పురదమయితుః కణ్టకవతీ
తవ గ్రీవా ధత్తే ముఖకమలనాలశ్రియమియమ్ ।
స్వతః శ్వేతా కాలాగరుబహులజంబాలమలినా
మృణాలీలాలిత్యమ్ వహతి యదధో హారలతికా ॥ ౬౮॥

శ్లో. గలే రేఖాస్తిస్రో గతిగమకగీతైకనిపుణే
వివాహవ్యానద్ధప్రగుణగుణసంఖ్యాప్రతిభువః ।
విరాజంతే నానావిధమధురరాగాకరభువాం
త్రయాణాం గ్రామాణాం స్థితినియమసీమాన ఇవ తే ॥ ౬౯॥

శ్లో. మృణాలీమృద్వీనాం తవ భుజలతానాం చతసృణాం
చతుర్భిః సౌందర్యం సరసిజభవః స్తౌతి వదనైః |
నఖేభ్యః సంత్రస్యన్ ప్రథమమథనాదంధకరిపో
శ్చతుర్ణాం శీర్షాణాం సమమభయహస్తార్పణధియా || ౭౦||

శ్లో. నఖానాముద్ద్యోతైర్నవనలినరాగం విహసతాం
కరాణాం తే కాంతిం కథయ కథయామః కథముమే |
కయాచిద్వా సామ్యం భజతు కలయా హంత కమలం
యది క్రీడల్లక్ష్మీచరణతలలాక్షారుణదలమ్ || ౭౧||

శ్లో. సమం దేవి స్కందద్విపవదనపీతం స్తనయుగం
తవేదం నః ఖేదం హరతు సతతం ప్రస్నుతముఖమ్ |
యదాలోక్యాశంకాకులితహృదయో హాసజనకః
స్వకుంభౌ హేరంబః పరిమృశతి హస్తేన ఝటితి || ౭౨||

శ్లో. అమూ తే వక్షోజావమృతరసమాణిక్యకుతుపౌ
న సందేహస్పందో నగపతిపతాకే మనసి నః |
పిబంతౌ తౌ యస్మాదవిదితవధూసంగరసికౌ
కుమారావద్యాపి ద్విరదవదనక్రౌంచదలనౌ || ౭౩||

శ్లో. వహత్యంబ స్తంబేరమదనుజకుంభప్రకృతిభిః
సమారబ్ధాం ముక్తామణిభిరమలాం హారలతికామ్ |
కుచాభోగో బింబాధరరుచిభిరంతః శబలితాం
ప్రతాపవ్యామిశ్రాం పురదమయితుః కీర్తిమివ తే || ౭౪||

శ్లో. తవ స్తన్యం మన్యే ధరణిధరకన్యే హృదయతః
పయఃపారావారః పరివహతి సారస్వత ఇవ |
దయావత్యా దత్తం ద్రవిడశిశురాస్వాద్య తవ యత్
కవీనాం ప్రౌఢానామజని కమనియః కవయితా || ౭౫||

శ్లో. హరక్రోధజ్వాలావలిభిరవలీఢేన వపుషా
గభీరే తే నాభీసరసి కృతసంగో మనసిజః |
సముత్తస్థౌ తస్మాదచలతనయే ధూమలతికా
జనస్తాం జానీతే తవ జనని రోమావలిరితి || ౭౬||

శ్లో. యదేతత్ కాలిందీతనుతరతరంగాకృతి శివే
కృశే మధ్యే కించిజ్జనని తవ తద్భాతి సుధియామ్ |
విమర్దాదన్యోఽన్యం కుచకలశయోరంతరగతం
తనూభూతం వ్యోమ ప్రవిశదివ నాభిం కుహరిణీమ్ || ౭౭||

శ్లో. స్థిరో గంగావర్తః స్తనముకులరోమావలిలతా
నిజావాలం కుణ్డం కుసుమశరతేజోహుతభుజః |
రతేర్లీలాగారం కిమపి తవ నాభిర్గిరిసుతే
బిలద్వారం సిద్ధేర్గిరిశనయనానాం విజయతే || ౭౮||

శ్లో. నిసర్గక్షీణస్య స్తనతటభరేణ క్లమజుషో
నమన్మూర్తేర్నారీతిలక శనైస్త్రుట్యత ఇవ |
చిరం తే మధ్యస్య త్రుటితతటినీతీరతరుణా
సమావస్థాస్థేమ్నో భవతు కుశలం శైలతనయే || ౭౯||

శ్లో. కుచౌ సద్యఃస్విద్యత్తటఘటితకూర్పాసభిదురౌ
కషంతౌ దోర్మూలే కనకకలశాభౌ కలయతా |
తవ త్రాతుం భంగాదలమితి వలగ్నం తనుభువా
త్రిధా నద్ధం దేవి త్రివలి లవలీవల్లిభిరివ || ౮౦||

శ్లో. గురుత్వం విస్తారం క్షితిధరపతిః పార్వతి నిజా
న్నితంబాదాచ్ఛిద్య త్వయి హరణరూపేణ నిదధే |
అతస్తే విస్తీర్ణో గురురయమశేషాం వసుమతీం
నితంబప్రాగ్భారః స్థగయతి లఘుత్వం నయతి చ || ౮౧||

శ్లో. కరీంద్రాణాం శుణ్డాః కనకకదలీకాణ్డపటలీమ్
ఉభాభ్యామూరుభ్యాముభయమపి నిర్జిత్య భవతీ |
సువృత్తాభ్యాం పత్యుః ప్రణతికఠినాభ్యాం గిరిసుతే
విజిగ్యే జానుభ్యాం విబుధకరికుంభద్వయమసి || ౮౨||

శ్లో. పరాజేతుం రుద్రం ద్విగుణశరగర్భౌ గిరిసుతే
నిషంగౌ జఙ్ఘే తే విషమవిశిఖో బాఢమకృత |
యదగ్రే దృశ్యంతే దశ శరఫలాః పాదయుగలీ
నఖాగ్రచ్ఛద్మానః సురముకుటశాణైకనిశితాః || ౮౩||

శ్లో. శ్రుతీనాం మూర్ధానో దధతి తవ యౌ శేఖరతయా
మమాప్యేతౌ మాతః శిరసి దయయా ధేహి చరణౌ |
యయోః పాద్యం పాథః పశుపతిజటాజూటతటినీ
యయోర్లాక్షాలక్ష్మీరరుణహరిచూడామణిరుచిః || ౮౪||

శ్లో. నమోవాకం బ్రూమో నయనరమణీయాయ పదయో
స్తవాస్మై ద్వంద్వాయ స్ఫుటరుచిరసాలక్తకవతే |
అసూయత్యత్యంతం యదభిహననాయ స్పృహయతే
పశూనామీశానః ప్రమదవనకంకేలితరవే || ౮౫||

శ్లో. మృషా కృత్వా గోత్రస్ఖలనమథ వైలక్ష్యనమితం
లలాటే భర్తారం చరణకమలే తాడయతి తే |
చిరాదంతఃశల్యం దహనకృతమున్మూలితవతా
తులాకోటిక్వాణైః కిలికిలితమీశానరిపుణా || ౮౬||

శ్లో. హిమానీహంతవ్యం హిమగిరినివాసైకచతురౌ
నిశాయాం నిద్రాణాం నిశి చ పరభాగే చ విశదౌ |
పరం లక్ష్మీపాత్రం శ్రియమతిసృజంతౌ సమయినాం
సరోజం త్వత్పాదౌ జనని జయతశ్చిత్రమిహ కిమ్ || ౮౭||

శ్లో. పదం తే కీర్తీనాం ప్రపదమపదం దేవి విపదాం
కథం నీతం సద్భిః కఠినకమఠీకర్పరతులామ్ |
కథం వా బాహుభ్యాముపయమనకాలే పురభిదా
యదాదాయ న్యస్తం దృషది దయమానేన మనసా || ౮౮||

శ్లో. నఖైర్నాకస్త్రీణాం కరకమలసంకోచశశిభి
స్తరూణాం దివ్యానాం హసత ఇవ తే చణ్డి చరణౌ |
ఫలాని స్వఃస్థేభ్యః కిసలయకరాగ్రేణ దదతాం
దరిద్రేభ్యో భద్రాం శ్రియమనిశమహ్నాయ దదతౌ || ౮౯||

శ్లో. దదానే దీనేభ్యః శ్రియమనిశమాశానుసదృశీ
మమందం సౌందర్యప్రకరమకరందమ్ వికిరతి |
తవాస్మిన్ మందారస్తబకసుభగే యాతు చరణే
మినజ్జన్ మజ్జీవః కరణచరణః షట్చరణతామ్ || ౯౦||

శ్లో. పదన్యాసక్రీడాపరిచయమివారబ్ధుమనసః
స్ఖలంతస్తే ఖేలం భవనకలహంసా న జహతి |
స్వవిక్షేపే శిక్షాం సుభగమణిమంజీరరణిత
చ్ఛలాదాచక్షాణం చరణకమలం చారుచరితే || ౯౧||

శ్లో. గతాస్తే మంచత్వం ద్రుహిణహరిరుద్రేశ్వరభృతః
శివః స్వచ్ఛచ్ఛాయాఘటితకపటప్రచ్ఛదపటః |
త్వదీయానాం భాసాం ప్రతిఫలనరాగారుణతయా
శరీరీ శృంగారో రస ఇవ దృశాం దోగ్ధి కుతుకమ్ || ౯౨||

శ్లో. అరాలా కేశేషు ప్రకృతిసరలా మందహసితే
శిరీషాభా చిత్తే దృషదుపలశోభా కుచతటే |
భృశం తన్వీ మధ్యే పృథురసిజారోహవిషయే
జగత్త్రాతుం శంభోర్జయతి కరుణా కాచిదరుణా || ౯౩||

శ్లో. కలంకః కస్తూరీ రజనికరబింబం జలమయం
కలాభిః కర్పూరైర్మరకతకరణ్డం నిబిడితమ్ |
అతస్త్వద్భోగేన ప్రతిదినమిదం రిక్తకుహరం
విధిర్భూయో భూయో నిబిడయతి నూనం తవ కృతే || ౯౪||

శ్లో. పురారాతేరంతఃపురమసి తతస్త్వచ్చరణయోః
సపర్యామర్యాదా తరలకరణానామసులభా |
తథా హ్యేతే నీతాః శతమఖముఖాః సిద్ధిమతులాం
తవ ద్వారోపాంతస్థితిభిరణిమాద్యాభిరమరాః || ౯౫||

శ్లో. కలత్రం వైధాత్రం కతి కతి భజంతే న కవయః
శ్రియో దేవ్యాః కో వా న భవతి పతిః కైరపి ధనైః |
మహాదేవం హిత్వా తవ సతి సతీనామచరమే
కుచాభ్యామాసంగః కురవకతరోరప్యసులభః || ౯౬||

శ్లో. గిరామాహుర్దేవీం ద్రుహిణగృహిణీమాగమవిదో
హరేః పత్నీం పద్మాం హరసహచారీమద్రితనయామ్ |
తురీయా కాపి త్వం దురధిగమనిఃసీమమహిమా
మహామాయా విశ్వం భ్రమయసి పరబ్రహ్మమహిషి || ౯౭||

శ్లో. కదా కాలే మాతః కథయ కలితాలక్తకరసం
పిబేయం విద్యార్థీ తవ చరణనిర్ణేజనజలమ్ |
ప్రకృత్యా మూకానామపి చ కవితాకారణతయా
యదాధత్తే వాణీముఖకమలతాంబూలరసతామ్ || ౯౮||

శ్లో. సరస్వత్యా లక్ష్మ్యా విధిహరిసపత్నో విహరతే
రతేః పాతివ్రత్యం శిథిలయతి రమ్యేణ వపుషా |
చిరం జీవన్నేవ క్షపితపశుపాశవ్యతికరః
పరానందాభిఖ్యమ్ రసయతి రసం త్వద్భజనవాన్ || ౯౯||

శ్లో. ప్రదీపజ్వాలాభిర్దివసకరనీరాజనవిధిః
సుధాసూతేశ్చంద్రోపలజలలవైరర్ఘ్యరచనా |
స్వకీయైరంభోభిః సలిలనిధిసౌహిత్యకరణం
త్వదీయాభిర్వాగ్భిస్తవ జనని వాచాం స్తుతిరియమ్ || ౧౦౦||

శ్లో. సమానీతః పద్భ్యాం మణిముకురతామంబరమణి
ర్భయాదంతఃస్తిమితకిరణశ్రేణిమసృణః |
దధాతి త్వద్వక్త్రంప్రతిఫలనమశ్రాంతవికచం
నిరాతంకం చంద్రాన్నిజహృదయపంకేరుహమివ || ౧౦౧||

శ్లో. సముద్భూతస్థూలస్తనభరమురశ్చారు హసితం
కటాక్షే కందర్పః కతిచన కదంబద్యుతి వపుః |
హరస్య త్వద్భ్రాంతిం మనసి జనయామ్ స్మ విమలా
భవత్యా యే భక్తాః పరిణతిరమీషామియముమే || ౧౦౨||

శ్లో. నిధే నిత్యస్మేరే నిరవధిగుణే నీతినిపుణే
నిరాఘాతజ్ఞానే నియమపరచిత్తైకనిలయే |
నియత్యా నిర్ముక్తే నిఖిలనిగమాంతస్తుతిఅపదే
నిరాతంకే నిత్యే నిగమయ మమాపి స్తుతిమిమామ్ || ౧౦౩||

ఇతి శ్రీమత్సంకరాచార్యవిరచితం ఆనన్దలహరీ దేవీ స్తోత్ర సంపూర్ణమ్ ||
ఓం తత్సత్ ||

శ్రీ కనకధారాస్తవము

ఇది శ్రీఆదిశంకరులచే విరచితము. ఆయన ఒక పేదరాలి ఇంటికి బిక్షకై వెడలినపుడు ఆమె వద్ద ఆ సమయమున ఏమియు లేకపోవుట వలన జగద్గురువును రిక్త హస్తములతో పంపుటకు మనస్కరించక ఒక ఉసిరికాయను భక్తితో బిక్షాపాత్రలో ఉంచెను. ఆచార్యులు ఆమె పరిస్థితిని దివ్యదృష్టితో గమనించి ఆమె పేదరికమును తొలగించుటకు లక్ష్మీదేవిని స్తుతిస్తూ కనకధారాస్తవము పఠించినారు. అంతట లక్ష్మీదేవి సాక్షాత్కరించి బంగారు ఉసిరికాయలను కురిపించి ఆమె పేదరికమును పోగొట్టినది. “తమకు అవసరమైన ధనమింత” అని శ్రీ అమ్మవారితో చెప్పుకొని ఈ స్తోత్రమును ఉదయ, మధ్యాహ్న, సాయం సంధ్యలలో - అనఁగా దినమునకు మొత్తము మూడు సారులు - అట్లు 40 రోజుల పాటు ఎడతెగక అమ్మవారి ఎదుట కూర్చుండి చదివినచో అవసరమైనంత ధనము తప్పక లభించునని అనుభవజ్ఞులైన పెద్దలు చెప్పియున్నారు. అట్లే దీనిని జీవితాంతము పారాయణ చేయువారి కుటుంబములు కుబేర సమానములై వర్ధిల్లును.

పారాయణ పద్ధతి

కుల, మత, వర్గ, వయో, లింగాది విచక్షణ లేకుండా ఎవరైనను దీనిని పారాయణ చేయవచ్చును. కాని నియమములను తప్పనిసరిగా పాటింపవలెను. దేవాలయములో గాని, నివాస గృహమునందున్న పూజామందిరములో గాని పారాయణ చేయవలెను. ఇతర ప్రదేశములు నిషిద్ధము. ప్రాతస్ (ప్రొద్దున) సమయములో నైతే పారాయణ చేయుటకు ముందు ఏమియు తినరాదు. కాని ద్రవ పదార్థములేవి యైనను తీసికొనవచ్చును. శుచిగా స్నానము చేసి, శుభ్రమైన సాంప్రదాయిక వస్త్రములను ధరించి, తిలక ధారణ (బొట్టు పెట్టుకొనుట) చేయవలెను. తరువాత అమ్మవారి వద్ద ఉన్న నిర్మాల్యమును (ముందటి రోజున చేసిన పూజకు సంబంధించిన పూలు మొ||) తొలగించి రెండు వత్తులతో దీపమును మఱియు రెండు సాంబ్రాణి వత్తులతో ధూపమును పెట్టవలెను. తొలుత ఇలవేల్పునకు పూజ, లేదా స్తోత్రము చేసి ఈ స్తోత్రపారాయణ మొదలుపెట్టవలెను. పైన పేర్కొన్నది ఉత్తమ పద్ధతి. తమ గోత్రనామములు చెప్పించి, ఇతరుల చేత తమ సమక్షమునందు చదివించి వినుట మధ్యమము. పురోహితులకు కొంత ధనము చెల్లించి, తమకు బదులుగా వారి చేత పారాయణ చేయించి, ఆ తీర్థము పుచ్చుకొనుట అధమము. ఏ పద్ధతిలో నైనను యజమానులకు ఇచ్చుట చెప్పిన నియమములు వర్తించును. ఆత్మస్తుతి, పరనింద, అశ్లీల పరుష భాషణమును మఱియు కామక్రోధాదులను విడిచి పారాయణ చేయవలెను. మనసులో నైనను చదువుకొనవచ్చును. బిగ్గరగా నైనను చదువుకొనవచ్చును. కాని పారాయణ మధ్యలో ఇతరములైన లౌకిక వ్యవహారములను నడుపరాదు. ఈ పారాయణ చేయుచున్న

రోజులలో మాంసాహారమును వండుటయు, తినుటయు పనికిరావు. మైల వంటివి వచ్చినప్పుడు పారాయణ మానవలెను. అట్టియెడల అది పారాయణ భంగమని భావింప నక్కఱలేదు. ప్రాణాయామము, కేశవ నామములు, సంస్కృత భాషలో దేశకాలాదుల స్తుతి, సంకల్పము మొదలైనవి ఏవియు ఈ పారాయణకు తప్పనిసరి కావు. బ్రహ్మచర్యాది నియమములు కూడ ఆవశ్యకము కావు. ఆసక్తి యున్నచో తెలుఁగు తాత్పర్యమును తెలిసికొనవచ్చును గాని అది పారాయణ కావశ్యకము కాదు.

ఆదౌ విఘ్నేశ్వర స్తుతిః

శ్లో. శుక్లాంబర ధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ |
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ||

తా. తెల్లని వస్త్రములను ధరించినవాఁడును, అంతటను వ్యాపించి యున్నవాఁడును, జాబిల్లి వలె తెల్లనైనవాఁడును, ఎల్లప్పుడును ప్రసన్నమైన ముఖము గలవాఁడును అగు భగవాన్ శ్రీ వినాయకుని, విఘ్నములు తొలఁగిపోవుటకై ముందుగా ధ్యానింపవలెను

శ్లో. అగజానన పద్మార్కం గజానన మహర్నిశమ్ |
అనేకదం తం భక్తానామ్ ఏకదంత ముపాస్మహే ||

తా. శ్రీశ్రీశ్రీ పార్వతీ మహామాత యొక్క ముఖమనెడు పద్మము పుత్రవాత్సల్యముతో వికసించుటకు కారణభూతమై, సూర్యుని వలె తేజోవంతముగా ఉన్న ఏనుఁగు ముఖము గలవాఁడును, తనకొకే ఒక్క దంతమున్నను, భక్తులకు మాత్రము కోరినవెన్నో ప్రసాదించువాడును అగు భగవాన్ శ్రీ వినాయకుని మా విఘ్నములు తొలఁగిపోవుట కొఱకై రాత్రింబవళ్ళును భక్తితో ప్రార్థించెదము.

అథ శ్రీ కనకధారా స్తవ ప్రారంభః

హయగ్రీవ స్తుతిః

శ్లో. వందే వందారు మందార మిందిరానంద కందళమ్ |
అమందానంద సందోహ బంధురం సింధురాననమ్

తా. నమస్కరించువారి కోరికలు తీర్చు (మందారమను) దేవతావృక్షము వంటివాఁడును, తన పత్నియైన శ్రీ మహాలక్ష్మీదేవి యొక్క ఆనందమునకు మొలక వంటివాఁడును,

పండితులు (జ్ఞానులు) అనుభవించు బ్రహ్మానందమునకు కిరీటము వంటివాఁడును అగు భగవాన్ శ్రీశ్రీశ్రీ హయగ్రీవ దేవునికి సాష్టాంగ నమస్కారము సేయుచున్నాను.

శ్రీ కనకధారా స్తోత్రమ్

శ్లో. అంగం హరేః పులక భూషణ మాశ్రయంతీ
భృంగాంగనేవ ముకుళాభరణం తమాలమ్ ।
అంగీకృతాఖిల విభూతి రపాంగలీలా
మాంగల్యదాఽస్తు మమ మంగళదేవతాయాః ॥

తా. ఆఁడు తుమ్మెద నల్లని తమాల వృక్షముపై వాలినట్లుగా ఏ మంగళదేవత యొక్క ఓరచూపు నీలమేఘశ్యాముఁడైన భగవాన్ విష్ణుమూర్తిపై ప్రసరించినప్పుడు ఆ వృక్షము తొడిగిన మొగ్గలవలె ఆయన శరీరముపై పులకాంకురములు పొడమినవో, అష్టసిద్ధులను వశీకరించుకొన్న ఆ శ్రీ మహాలక్ష్మీ భగవతి యొక్క కృపా కటాక్షము నాకు సమస్త సన్మంగళములను సంతరించును గాక !

శ్లో. ముగ్ధా ముహుర్విదధతీ వదనే మురారేః
ప్రేమత్రపాప్రణిహితాని గతాగతాని ।
మాలా దృశోర్మధుకరీవ మహోత్పలే యా
సా మే శ్రియం దిశతు సాగర సంభవాయాః ॥

తా. ఒక పెద్ద కమలము చుట్టుత ఆగి-ఆగి పరిభ్రమించు తుమ్మెద వలె విష్ణుమూర్తి యొక్క మోముపై వెల్లువలెత్తిన ప్రేమను మాటిమాటికిని ప్రసరింపజేయు శ్రీ మహాలక్ష్మీదేవి కటాక్ష పరంపర నాకు సంపదల ననుగ్రహించు గాక !

శ్లో. విశ్వామరేంద్ర పదవిభ్రమ దాన దక్షమ్
ఆనంద కంద మనిమేష మనంగ తంత్రమ్ ।
ఆకేకర స్థిత కనీనిక పక్ష్మనేత్రమ్
భూత్యై భవేన్మమ భుజంగ శయాంగనాయాః ॥

తా. తనను భజించువారికి దేవేంద్ర పదవిని సైతమివ్వజాలినవియు, మానవుఁ డనుభవింపఁగోరు ఎల్ల ఆనందములకును మూలమైనవియు, (దేవత యగుటచే) ఱెప్పపాటు లేనివియు, భగవాన్ విష్ణుమూర్తికి సైతము మన్మథ బాధను కలిగింపఁగలవియు, అర్ధ నిమీలితము (మూఁగన్ను) గా చూచునవియు నైన శ్రీ మహాలక్ష్మీ మాత యొక్క నేత్ర కమలములు నాకు సంపదలను కటాక్షించు గాక !

శ్లో. కాలాంబుదాళి లలితోరసి కైటభారేః
ధారాధరే స్ఫురతి యా తడిదంగనేవ |
మాతుస్సమస్త జగతామ్ మహనీయ మూర్తిః
భద్రాణి మే దిశతు భార్గవ నందనాయాః ||

తా. మబ్బు మధ్యలో మెఱయు మెఱుపు వలె విష్ణుమూర్తి యొక్క (వెంట్రుకలతో వల్లనై) నీలమేఘ సన్నిభమైన వక్షఃస్థలమునందు విలసిల్లు మహనీయ మూర్తి, సకల జగన్మాత, శ్రీ మహాలక్ష్మీ భగవతి నాకు సమస్త శుభములను గూర్చు గాక !
వివరణము :- భార్యానురాగాతిశయముచే భగవాన్ శ్రీ మహావిష్ణువు ఆమెను తన వక్షఃస్థలమునందు దాఁచుకొన్నారని పురాణ వచనము.

శ్లో. బాహ్వాంతరే మధుజితః శ్రితకౌస్తుభే యా
హారావలీవ హరినీలమయీ విభాతి |
కామప్రదా భగవతోఽపి కటాక్ష మాలా
కల్యాణమావహతు మే కమలాలయాయాః ||

తా. శ్రీ మహావిష్ణువు యొక్క వక్షఃస్థలమునందలి కౌస్తుభ మణి నాశ్రయించి దాని లోపల, వెలుపల కూడ ఇంద్రనీల మణిహారములవంటి ఓరచూపులను ప్రసరింప జేయుచు కోరికలను తీర్చు లక్ష్మీదేవి నాకు శ్రేయస్సును చేకూర్చు గాక !

శ్లో. ప్రాప్తమ్ పదమ్ ప్రథమతః ఖలు యత్ ప్రభావాత్
మాంగల్య భాజి మధుమర్దిని మన్మథేన |
మయ్యాపతేత్ తదిహ మంథర మీక్షణార్ధమ్
మందాలసం చ మకరాలయ కన్యకాయాః ||

తా. దేని ప్రభావముచేత మన్మథుఁడు సమస్త కల్యాణ గుణాభిరాముఁడైన శ్రీ విష్ణుమూర్తి యొక్క మనస్సునందు (ఆయనను మన్మథబాధకు గుఱిచేయుట ద్వారా) మొదటి సారిగా స్థానము సంపాదించుకొన్నాడో, ఆ లక్ష్మీదేవి యొక్క నెమ్మదైన మఱియు ప్రసన్నమైన ఓరచూపు నా మీద ప్రసరించు గాక !

శ్లో. దద్యాద్దయానుపవనో ద్రవిణాంబుధారామ్
అస్మిన్నకించన విహంగ శిశౌ విషణ్ణే |
దుష్కర్మ ఘర్మ మపనీయ చిరాయ దూరం
నారాయణ ప్రణయినీ నయనాంబువాహః ||

తా. లక్ష్మీదేవి యొక్క నీలమేఘముల వంటి నల్లని కనులు, ఈ దరిద్రుఁడనెడి విచారగ్రస్త పక్షి పిల్లపై దయ అనెడి చల్లని గాలితో కూడుకొని వీచి, ఈ దారిద్ర్యమునకు కారణమైన పూర్వజన్మల పాపకర్మలను శాశ్వతముగా, దూరముగా తొలగద్రోసి, నా మీద ధనమనెడి వానసోనలను ధారాళముగా కురియించు గాక !

విశేషార్థము : రెండవ పాదమునందలి "అకించన" శబ్దమునకు 'దరిద్రుఁ' డనియు, 'పాపములు లేనివాఁ'డనియు రెండర్థములు.

శ్లో. ఇష్టా విశిష్ట మతయోఽపి యయా దయార్ద్ర
దృష్ట్యా త్రివిష్టప పదం సులభం లభంతే |
దృష్టిః ప్రహృష్ట కమలోదర దీప్తిరిష్టామ్
పుష్టిం కృషీష్ట మమ పుష్కర విష్టరాయాః ||

తా. ఎవరు కరుణార్ద్ర దృష్టితో చూచినచో ఆశ్రితులైన పండితులు (జ్ఞానులు) తేలికగా స్వర్గధామమున సుఖించెదరో, విష్ణుమూర్తినే అలరించునట్టి వెలుగుతో విలసిల్లు ఆ కమలాసనురాలైన లక్ష్మీదేవి నాకు కావలసిన విధముగా సంపన్నతను పొనరించు గాక !

శ్లో. గీర్దేవతేతి గరుడధ్వజ సుందరీతి
శాకంభరీతి శశిశేఖర వల్లభేతి |
సృష్టి స్థితి ప్రళయ కేళిషు సంస్థితాయై
తస్యై నమస్ త్రిభువనైక గురోస్ తరుణ్యై ||

తా. విష్ణుమూర్తికి భార్యయైన లక్ష్మిగా, బ్రహ్మదేవుని పత్నియైన సరస్వతిగా, సదాశివుని అర్ధాంగియైన అపరాజితగా, శాకంభరీదేవిగా - ఇట్లనేక రూపములతో ఏ విశ్వమాత సృష్టి, స్థితి, ప్రళయ లీలను సాగించుచున్నదో, ఆ విశ్వాత్మకుడైన పరమ పురుషుని ఏకైక ప్రియురాలికి నమోన్నమహ.

శ్లో. శ్రుత్యై నమోఽస్తు శుభకర్మ ఫల ప్రసూత్యై
రత్యై నమోఽస్తు రమణీయ గుణార్ణవాయై |
శక్త్యై నమోఽస్తు శతపత్ర నికేతనాయై
పుష్ట్యై నమోఽస్తు పురుషోత్తమ వల్లభాయై ||

తా. శుభములైన శ్రౌత, స్మార్త కర్మలకు సముచిత ఫలముల నొసంగు వేదమాతృ స్వరూపురాలైన లక్ష్మీదేవికి నమస్కారము. ఆనందపఱచు గుణములకు సముద్రము వంటిదగు రతీదేవి స్వరూపురాలైన భార్గవీమాతకు ప్రణామము. నూఱు దళముల

పద్మముపై ఆసీనురాలైన శక్తిస్వరూపురాలికి వందనము. విష్ణుమూర్తికి ప్రియురాలైన పుష్టిస్వరూపురాలగు ఇందిరాదేవికి దండములు.

శ్లో. నమోఽస్తు నాళీక నిభాననాయై
నమోఽస్తు దుగ్ధోదధి జన్మభూమ్యై ।
నమోఽస్తు సోమామృత సోదరాయై
నమోఽస్తు నారాయణ వల్లభాయై ॥

తా. పద్మము వంటి ముఖము గలిగిన మంగళదేవతకు నమస్కారము. పాల కడలిని తన జన్మస్థానముగా గల శ్రీ పద్మాలయా దేవికి వందనము. అమృతమునకును, దానితో పాటుగా ఉద్భవించిన చంద్రునికిని తోబుట్టువైన మాదేవికి ప్రణామము. భగవాన్ విష్ణుమూర్తికి ప్రేమాస్పదురాలైన లోకమాతకు దండములు.

శ్లో. నమోఽస్తు హేమాంబుజ పీఠికాయై
నమోఽస్తు భూమండల నాయికాయై ।
నమోఽస్తు దేవాది దయాపరాయై
నమోఽస్తు శార్ఙ్గాయుధ వల్లభాయై ॥

తా. బంగారు పద్మమునే తన పీఠముగా అధివసించి యున్న శ్రీమన్మహాలక్ష్మీ భగవతికి నమస్కారము. సమస్త భూమండలమునకున్ను ప్రభుత్వము వహించి యున్న శ్రీ భార్గవీమాతకు వందనము. దేవ, దానవ, మనుష్యాదులందఱి పట్లను దయం జూపఁజాలిన ఆ మహాశక్తి సంపన్నురాలికి ప్రణామము. శార్ఙ్గమను ధనుస్సును ధరించిన భగవాన్ విష్ణుమూర్తికి మిక్కిలి కూర్చునదైన శ్రీ కమలాదేవికి దండములు.

శ్లో. నమోఽస్తు దేవ్యై భృగు నందనాయై
నమోఽస్తు విష్ణో రురసి స్థితాయై ।
నమోఽస్తు లక్ష్మ్యై కమలాలయాయై
నమోఽస్తు దామోదర వల్లభాయై ॥

తా. బ్రహ్మ యొక్క మానస పుత్త్రులలో ఒక్కడైన భృగువను ఋషి యొక్క వంశమునం దుద్భవించినదియు, లోకోత్తరమైన భర్తృ వాల్లభ్యమును చూఱగొన్న మహిమాతిశయముచే తన భర్తయైన భగవాన్ విష్ణుమూర్తి యొక్క వక్షఃస్థలము నధివసించి యున్నదియు, కమలములే తన ఆలయములుగా గలదియు నగు శ్రీ ముకుందప్రియాదేవికి నమస్కారము.

శ్లో. నమోఽస్తు కాంత్యై కమలేక్షణాయై
నమోఽస్తు భూత్యై భువన ప్రసూత్యై ।
నమోఽస్తు దేవాదిభి రర్చితాయై
నమోఽస్తు నందాత్మజ వల్లభాయై ॥

తా. కమలముల వంటి కన్నులు గల కాంతిస్వరూపురాలికి నమస్కారము. ప్రపంచములను గన్న తల్లియగు అష్టసిద్ధి స్వరూపురాలికి వందనము. దేవ, దానవ, మనుష్యాదులచే పూజింపఁబడు లోకైక శరణ్యురాలికి ప్రణామము. నందకుమారుడైన శ్రీకృష్ణ పరమాత్ముని చెలికత్తె యగు శ్రీదేవికి దండములు.
విశేషార్థము : ఇచ్చట "కమలముల వంటి కన్ను" లనఁగా 'కమలముల వలె అందమైన కన్ను' లని లోకానబోధము. పూర్వవ్యాఖ్యాతలందఱును అట్లే వ్యాఖ్యానించి యున్నారు. కాని, దీని నిజమైన అర్థము వేఱు. దేవతల కన్నులు మనుష్యుల కన్నుల వలె తెల్లగా కాక కమలముల వలె ఎఱ్ఱగా నుండును.

శ్లో. సంపత్కరాణి సకలేంద్రియ నందనాని
సామ్రాజ్య దాన విభవాని సరోరుహాక్షి ।
త్వద్ వందనాని దురితాహరణోద్యతాని
మామేవ మాత రనిశం కలయంతు మాన్యే ॥

తా. దేవతలందఱిలోను మాన్యురాలవైన ఓ మహాలక్ష్మి ! మేము నీకుఁ జేయు వందనములు మాకు సంపదలను గలిగించునవి. మా యొక్క సమస్త ఇంద్రియములను సుఖపెట్టునవి. అవి రాజాధిరాజత్వమును సైతము ప్రసాదింపఁ జాలినవి. పాపములను పోకార్చుటకు సదా సన్నద్ధమైనట్టివి. అవి నన్నెల్లప్పుడును (పసిబిడ్డను వలె) పట్టుకొని యుండు గాక !

శ్లో. యత్కటాక్ష సముపాసనా విధిః
సేవకస్య సకలార్థ సంపదః ।
సంతనోతి వచనాంగ మానసై
త్వామ్ మురారి హృదయేశ్వరీమ్ భజే ॥

తా. హే మహాలక్ష్మి ! ఎవరి కటాక్షమును గోరుచు మనసా, వాచా, కర్మణా ఉపాసించిన భక్తులకు అష్టైశ్వర్యములు సమకూడునో, అట్టి హరిప్రియవైన నిన్ను శ్రద్ధతో భజించుచున్నాను.

శ్లో. సరసిజ నిలయే సరోజ హస్తే
ధవళ తమాంశుక గంధమాల్యశోభే |
భగవతి హరివల్లభే మనోజ్ఞే
త్రిభువన భూతికరి ప్రసీద మహ్యమ్ ||

తా. అందమైనదానా ! కమలములవంటి కన్నులును, చేతులును గలదానా ! మిక్కిలి తెల్లనైన దువ్వలువల తోడను, గంధపు పూత తోడను, పూల దండల తోడను ప్రకాశించుదానా ! విష్ణుమూర్తికి ప్రేయసివైనదానా ! ముల్లోకములకున్ను సంపదల ననుగ్రహించుదానా ! హే భగవతీ ! శ్రీ మహాలక్ష్మి ! నాయందు సంప్రీతురాలవు కమ్ము !

శ్లో. దిగ్ఘస్తిభిః కనక కుంభ ముఖావసృష్ట
స్వర్ వాహినీ విమల చారు జలప్లుతాంగీమ్ |
ప్రాతర్ నమామి జగతాం జననీ మశేష
లోకాధినాథ గృహిణీ మమృతాబ్ధి పుత్రీమ్ ||

తా. అభ్రము, కపిలా, పింగళాదులైన దిగ్గజముల భార్యలు (ఆఁడేనుఁగులు) బంగారు కలశముల యందు పవిత్రమైన ఆకాశగంగ నుండి పట్టి తేరఁగా, ఆ పరిశుద్ధమగు జలములతో అనునిత్యమున్ను స్నానము చేయు జగజ్జననియు, లోకేశ్వరుడైన శ్రీ మహావిష్ణుని యిల్లాలును, పాల కడలి యొక్క కూఁతురును అగు శ్రీశ్రీ మహాలక్ష్మి భగవతిని ప్రొద్దుననే లేచి భక్తితో స్మరించెదను.

శ్లో. కమలే కమలాక్ష వల్లభే త్వం
కరుణా పూర తరంగితై రపాంగై |
అవలోకయ మా మకించనానామ్
ప్రథమం పాత్ర మకృత్రిమం దయాయాః ||

తా. అమ్మా ! కమలాదేవీ ! దరిద్రులలోకెల్ల దరిద్రుడను నేనే. అందుచేత నీ కృపకు అందఱి కంటె ముందు పాత్రుడనైనవాఁడను నేనే. నా మాటలలో నటన (కృత్రిమత్వము) లేదు. కనుక నీ కరుణాపూరిత కటాక్షముల (ఓరచూపుల) తో నన్నొకమారు చూడుము తల్లీ ! దేవీ ! ముకుందప్రియా !

శ్లో. బిల్వాటవీ మధ్య లసత్ సరోజే
సహస్ర పత్రే సుఖ సన్నివిష్టామ్ |
అష్టాపదాంభోరుహ పాణిపద్మాం
సువర్ణ వర్ణామ్ ప్రణమామి లక్ష్మీమ్ ||

తా. మారేడు చెట్ల తోట మధ్యలో వేయి దళముల పద్మమునందు సుఖముగా ఆసీనురాలైనదియు, బంగారు వన్నెతో ప్రకాశించునదియు, బంగారు కమలములను తన చేతినుండి జారవిడచుచున్నదియు నైన శ్రీ మహాలక్ష్మీ భగవతికి భక్తితో ప్రణమిల్లుచున్నాను.

వివరణము :

౧."అష్టాపదమ్" అనఁగా బంగారము.

౨. "సంవిష్ట" అనఁగా 'నిదురించినది' అని అర్థము. కానీ ఆ అర్థమిచ్చుట పొసఁగదు. "నివిష్ట" ప్రయోగమును బట్టి 'ఇమిడినది' అని చెప్పికొనవలసి యుండును.

శ్లో. కమలాసన పాణినా లలాటే
లిఖితామక్షర పంక్తి మస్య జంతోః |
పరిమార్జయ మాతరంఘ్రిణా తే
ధనిక ద్వార నివాస దుఃఖ దోగ్ధ్రీమ్ ||

తా. ధనికుల యిళ్ళ ముంగిట పడికాపులు కాచుమని ఆ బ్రహ్మదేవుఁడు ఈ హీనజీవి యొక్క నుదుట వ్రాసిన వ్రాతను దయచేసి నీ కాలితో తుడిచి వేయుమమ్మా ! తల్లీ ! శ్రీ మహాలక్ష్మీ !

విశేషార్థము : శ్రీ మహాలక్ష్మీ భగవతి యొక్క ఎడమకాలి తన్నులు కూడా ఎవరికిని అంత సులభముగా లభింపవని భావము.

శ్లో. అంభోరుహం జన్మగృహం భవత్యాః
వక్షఃస్థలం భర్తృ గృహం మురారేః |
కారుణ్యతః కల్పయ పద్మవాసే
లీలాగృహమ్ మే హృదయారవిందమ్ ||

తా. హే పద్మాలయా దేవీ ! నీ పుట్టినిల్లు కమలము. మెట్టినిల్లు నీ పతి విష్ణుమూర్తి యొక్క వక్షఃస్థలమే. పరిశుద్ధమైన నా హృదయము సహితము పద్మమే. కనుక కృపతో నా హృదయమునందు స్థిర నివాసమేర్పఱచుకొని దానిని నీ కేళీగృహముగాఁ జేసికొనుము.

విశేషార్థము : ఇచ్చట ఆదిశంకరులు కేవలము "నా యింటికి వచ్చి యుండు"మనుట లేదు. "నా హృదయమునందే నిలుకడగా ఉండు"మనుచున్నారు. ఇంటికి భౌతికముగా వచ్చిన లక్ష్మి సహజ చాంచల్యముచే ఎప్పుడైనను వెడలిపోవచ్చును. కాని హృదయమునందు నిలిపికొన్న లక్ష్మి మట్టుకు భక్త పరాధీనురాలు గనుక తన చాంచల్యమును వీడి భక్తునితో ఉండిపోవునని భావము. లక్ష్మీదేవిని సంపదల కొఱకు ఉపాసించుటొక్కటే చాలదు, సంపదలు సిద్ధించిన పిమ్మట కూడ ఆమె చేసిన మేలు

మఱువక ఆమెను తరతరములుగా అర్చించినప్పుడే ఆ సంపదలు కలకాలము నిలబడునని తాత్పర్యము.

శ్లో. స్తువంతి యే స్తుతిభి రమూభి రన్వహం
త్రయీమయీం త్రిభువన మాతరం రమామ్ |
గుణాధికా గురుతర భాగ్య భాగినో
భవంతి తే బుధ భావితాశయాః ||

తా. ఎవరైతే ఈ స్తుతిపూర్వములైన శ్లోకములతో వేదమాతయు, జగజ్జననియు అయిన శ్రీ మహాలక్ష్మీ భగవతిని ప్రతి దినమున్ను స్తోత్రము సేయుదురో, వారు తమ సద్గుణములచేత ఇతరుల కంటె అధికులై, విద్వాంసుల చేత గౌరవింపఁబడుచు మిక్కిలి విస్తారములైన సౌభాగ్య భాగ్యములతో విలసిల్లగలరు.
విశేషార్థము : విద్వాంసుల చేత గౌరవింపబడుటయే లౌకిక జీవన పరమార్థము. అది విజ్ఞాన సముపార్జనము వలననే సిద్ధించును. అనఁగా ధనమునకు సహితము విజ్ఞాన సముపార్జనమే ధ్యేయము.

ఫలశ్రుతిః
శ్లో. కనకధారా స్తవం యత్ శంకరాచార్య నిర్మితమ్ |
త్రిసంధ్యం యః పఠేన్నిత్యం స కుబేర సమో భవేత్ ||

తా. జగద్గురు శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యులవారు కూర్చిన ఈ కనకధారా స్తవమును దినమునకు మూఁడుసారులు - అనఁగా ఉదయ, మధ్యాహ్న, సాయం సంధ్యలలో - పారాయణము చేసినవారు కుబేరునితో సమానమైన సంపదలను పొందగలరు.

పారాయణ ముగిసిన తరువాత—

శ్లో. లక్ష్మీమ్ క్షీర సముద్రరాజ తనయాం |
శ్రీరంగ ధామేశ్వరీమ్|
దాసీభూత సమస్త దేవ వనితాం |
లోకైక దీపాంకురామ్ |
శ్రీమన్మంద కటాక్ష లబ్ధ విభవ |
బ్రహ్మేంద్ర గంగాధరామ్|
త్వాం త్రైలోక్య కుటుంబినీం సరసిజాం |
వందే ముకుంద ప్రియామ్||

అని చదువుచు హారతివ్వవలెను. ఆ తరువాత బెల్లము లేకుండ పాలను, పంచదారను కలిపి చేసిన క్షీరాన్నమును యథాశక్తి అమ్మవారికి నైవేద్యముగా సమర్పింపవలెను. పానకము, వడపప్పు, చలిమిడి కూడ శ్రేష్ఠమే. నివేదనానంతరము అమ్మవారికి సాష్టాంగ నమస్కారము నొనరింపవలెను. (స్త్రీలు మాత్రము సాష్టాంగమాచరింపరాదు. మోకాళ్ళపై మోకరిల్లవలెను)

త్రిపురసున్దరీ మానసపూజాస్తోత్రమ్

శ్లో. మమ న భజనశక్తిః పాదయోస్తే న భక్తి-
ర్న చ విషయవిరక్తిర్ధ్యానయోగే న సక్తిః।
ఇతి మనసి సదాహం చిన్తయన్నాద్యశక్తే
రుచిరవచనపుష్పైరర్చనం సంచినోమి ॥1॥

శ్లో. వ్యాప్తం హాటకవిగ్రహైర్జలచరైరారూఢదేవవ్రజైః
పోతైరాకులితాన్తరం మణిధరైర్భూమీధరైర్భూషితమ్।
ఆరక్తామృతసిన్ధుముద్ధురచలద్వీచీచయవ్యాకుల-
వ్యోమానం పరిచిన్త్య సంతతమహో చేతః కృతార్థీభవ ॥2॥

శ్లో. తస్మిన్నుజ్జ్వలరత్నజాలవిలసత్కాన్తిచ్ఛటాభిః స్ఫుటం
కుర్వాణం వియదిన్ద్రచాపనిచయైరాచ్ఛాదితం సర్వతః।
ఉచ్చైఃశృఙ్గనిషణ్ణదివ్యవనితాబృన్దాననప్రోల్లస-
ద్గీతాకర్ణననిశ్చలాఖిలమృగం ద్వీపం నమస్కుర్మహే ॥3॥

శ్లో. జాతీచమ్పకపాటలాదిసుమనఃసౌరభ్యసంభావితం
హ్రీంకారధ్వనికణ్ఠకోకిలకుహూప్రోల్లాసిచూతద్రుమమ్।
ఆవిర్భూతసుగన్ధిచన్దనవనం దృష్టిప్రియం నన్దనం
చఞ్చచ్చఞ్చలచఞ్చరీకచటులం చేతశ్ ిచరం చిన్తయ ॥4॥

శ్లో. పరిపతితపరాగైః పాటలక్షోణిభాగో
వికసితకుసుమోచ్చైః పీతచన్ద్రార్కరశ్మిః।
అలిశుకపికరాజీకూజితైః శ్రోత్రహారీ
స్ఫురతు హృది మదీయే నూనముద్యానరాజః ॥5॥

శ్లో. రమ్యద్వారపురప్రచారతమసాం సంహారకారిప్రభ
స్ఫూర్జత్తోరణభారహారకమహావిస్తారహారద్యుతే।
క్షోణీమణ్డలహేమహారవిలసత్సంసారపారప్రద
ప్రోద్యద్భక్తమనోవిహార కనకప్రాకార తుభ్యం నమః ॥6॥

శ్లో. ఉద్యత్కాన్తికలాపకల్పితనభఃస్ఫూర్జద్వితానప్రభః
సత్కృష్ణాగరుధూపవాసితవియత్కాష్ఠాన్తరే విశ్రుతః।

సేవాయాతసమస్తదైవతగణైరాసేవ్యమానోనిశం
సోయం శ్రీమణిమణ్డపోనవరతం మచ్చేతసి ద్యోతతామ్॥7॥

శ్లో. క్వాపి ప్రోద్భటపద్మరాగకిరణవ్రాతేన సంధ్యాయితం
కుత్రాపి స్ఫుటవిస్ఫురన్మరకతద్యుత్యా తమిస్రాయితమ్।
మధ్యాలమ్బివిశాలమౌక్తికరుచా జ్యోత్స్నాయితం కుత్రచి-
న్మాతః శ్రీమణిమన్దిరం తవ సదా వన్దామహే సున్దరమ్॥8॥

శ్లో. ఉత్తుఙ్గాలయవిస్ఫురన్మరకతప్రోద్యత్ప్రభామణ్డలా-
న్యాలోక్యాఙ్కురితోత్సవైర్నవతృణాకీర్ణస్థలీశఙ్కయా।
నీతో వాజిభిరుత్పథం బత రథః సూతేన తిగ్మద్యుతే-
ర్వల్గావల్గితహస్తమస్తశిఖరం కష్టైరితః ప్రాప్యతే॥9॥

శ్లో. మణిసదనసముద్యత్కాన్తిధారానురక్తే
వియతి చరమసంధ్యాశఙ్కినో భానురథ్యాః।
శిథిలితగతకుప్యత్సూతహుంకారనాదైః
కథమపి మణిగేహాదుచ్చకైరుచ్చలన్తి॥10॥

శ్లో. భక్త్యా కిం ను సమర్పితాని బహుధా రత్నాని పాథోధినా
కిం వా రోహణపర్వతేన సదనం యైర్విశ్వకర్మాకరోత్।
ఆ జ్ఞాతం గిరిజే కటాక్షకలయా నూనం త్వయా తోషితే
శంభౌ నృత్యతి నాగరాజఫణినా కీర్ణా మణిశ్రేణయః॥11॥

శ్లో. విదూరముక్తవాహనైర్వినమ్రమౌలిమణ్డలై-
ర్నిబద్ధహస్తసంపుటైః ప్రయత్నసంయతేన్ద్రియైః।
విరిఞ్చివిష్ణుశంకరాదిభిర్ముదా తవామ్బికే
ప్రతీక్ష్యమాణనిర్గమో విభాతి రత్నమణ్డపః॥12॥

శ్లో. ధ్వనన్మృదఙ్గకాహలః ప్రగీతకింనరీగణః
ప్రనృత్తదివ్యకన్యకః ప్రవృత్తమఙ్గలక్రమః।
ప్రకృష్టసేవకవ్రజః ప్రహృష్టభక్తమణ్డలో
ముదే మమాస్తు సంతతం త్వదీయరత్నమణ్డపః॥13॥

శ్లో. ప్రవేశనిర్గమాకులైః స్వకృత్యరక్తమానసై-
ర్బహిఃస్థితామరావలీవిధీయమానభక్తిభిః।

విచిత్రవస్త్రభూషణైరుపేతమఙ్గనాజనైః
సదా కరోతు మఙ్గలం మమేహ రత్నమణ్డపః॥14॥

శ్లో. సువర్ణరత్నభూషితైర్విచిత్రవస్త్రధారిభి-
ర్గృహీతహేమయష్టిభిర్నిరుద్ధసర్వదైవతైః।
అసంఖ్యసున్దరీజనైః పురస్థితైరధిష్ఠితో
మదీయమేతు మానసం త్వదీయతుఙ్గతోరణః॥15॥

శ్లో. ఇన్ద్రాదీంశ్చ దిగీశ్వరాన్సహపరీవారానథో సాయుధా-
న్యోషిద్రూపధరాన్స్వదిక్షు నిహితాన్సంచిన్త్య హృత్పఙ్కజే।
శఙ్ఖే శ్రీవసుధారయా వసుమతీయుక్తం చ పద్మం స్మర-
న్కామం నౌమి రతిప్రియం సహచరం ప్రీత్యా వసన్తం భజే॥16॥

శ్లో. గాయన్తీః కలవీణయాతిమధురం హుంకారమాతన్వతీ-
ర్ద్వారాభ్యాసకృతస్థితీరిహ సరస్వత్యాదికాః పూజయన్।
ద్వారే నౌమి మదోన్మదం సురగణాధీశం మదేనోన్మదాం
మాతఙ్గీమసితామ్బరాం పరిలసన్ముక్తావిభూషాం భజే॥17॥

శ్లో. కస్తూరికాశ్యామలకోమలాఙ్గీం
కాదమ్బరీపానమదాలసాఙ్గీమ్।
వామస్తనాలిఙ్గితరత్నవీణాం
మాతఙ్గకన్యాం మనసా స్మరామి॥18॥

శ్లో. వికీర్ణచికురోత్కరే విగలితామ్బరాడమ్బరే
మదాకులితలోచనే విమలభూషణోద్భాసిని।
తిరస్కరిణి తావకం చరణపఙ్కజం చిన్తయ-
న్కరోమి పశుమణ్డలీమలికమోహదుగ్ధాశయామ్॥19॥

శ్లో. ప్రమత్తవారుణీరసైర్విఘూర్ణమానలోచనాః
ప్రచణ్డదైత్యసూదనాః ప్రవిష్టభక్తమానసాః।
ఉపోఢకజ్జలచ్ఛవిచ్ఛటావిరాజివిగ్రహాః
కపాలశూలధారిణీః స్తువే త్వదీయదూతికాః॥20॥

శ్లో. స్ఫూర్జన్నవ్యయవాఙ్కురోపలసితాభోగైః పురః స్థాపితై-
ర్దీపోద్భాసిశరావశోభితముఖైః కుమ్భైర్నవైః శోభినా।

స్వర్ణాబద్ధవిచిత్రరత్నపటలీచఞ్చత్కపాటశ్రియా
యుక్తం ద్వారచతుష్టయేన గిరిజే వన్దే మణీమన్దిరమ్॥21॥

శ్లో. ఆస్తీర్ణారుణకమ్బలాసనయుతం పుష్పోపహారాన్వితం
దీప్తానేకమణిప్రదీపసుభగం రాజద్వితానోత్తమమ్।
ధూపోద్గారిసుగన్ధిసంభ్రమమిలద్భృఙ్గావలీగుఞ్జితం
కల్యాణం వితనోతు మేనవరతం శ్రీమణ్డపాభ్యన్తరమ్॥22॥

శ్లో. కనకరచితే పఞ్చప్రేతాసనేన విరాజితే
మణిగణచితే రక్తశ్వేతామ్బరాస్తరణోత్తమే।
కుసుమసురభౌ తల్పే దివ్యోపధానసుఖావహే
హృదయకమలే ప్రాదుర్భూతాం భజే పరదేవతామ్॥23॥

శ్లో. సర్వాఙ్గస్థితిరమ్యరూపరుచిరాం ప్రాతః సమభ్యుత్థితాం
జృమ్భామఞ్జుముఖామ్బుజాం మధుమదవ్యాఘూర్ణదక్షిత్రయామ్।
సేవాయాతసమస్తసంనిధిసఖీః సంమానయన్తీం దృశా
సంపశ్యన్పరదేవతాం పరమహో మన్యే కృతార్థం జనుః॥24॥

శ్లో. ఉచ్చైస్తోరణవర్తివాద్యనివహధ్వానే సముజ్జృమ్భితే
భక్తైర్భూమివిలగ్నమౌలిభిరలం దణ్డప్రణామే కృతే।
నానారత్నసమూహనద్ధకథనస్థాలీసముద్భాసితాం
ప్రాస్తే పరికల్పయామి గిరిజే నీరాజనాముజ్జ్వలామ్॥25॥

శ్లో. పాద్యం తే పరికల్పయామి పదయోరర్ఘ్యం తథా హస్తయోః
సౌధీభిర్మధుపర్కమమ్బ మధురం ధారాభిరాస్వాదయ।
తోయేనాచమనం విధేహి శుచినా గాఙ్గేన మత్కల్పితం
సాష్టాఙ్గం ప్రణిపాతమీశదయితే దృష్ట్యా కృతార్థీ కురు॥26॥

శ్లో. మాతః పశ్య ముఖామ్బుజం సువిమలే దత్తే మయా దర్పణే
దేవి స్వీకురు దన్తధావనమిదం గఙ్గాజలేనాన్వితమ్।
సుప్రక్షాలితమాననం విరచయన్స్నిగ్ధామ్బరప్రోఞ్ఛనం
ద్రాగఙ్గీకురు తత్త్వమమ్బ మధురం తామ్బూలమాస్వాదయ॥27॥

శ్లో. నిధేహి మణిపాదుకోపరి పదామ్బుజం మజ్జనా-
లయం వ్రజ శనైః సఖీకృతకరామ్బుజాలమ్బనమ్।

మహేశి కరుణానిధే తవ దృగన్తపాతోత్సుకా-
న్విలోకయ మనాగమూనుభయసంస్థితాన్దైవతాన్ ॥28॥

శ్లో. హేమరత్నవరణేన వేష్టితం
విస్తృతారుణవితానశోభితమ్।
సజ్జసర్వపరిచారికాజనం
పశ్య మజ్జనగృహం మనో మమ ॥29॥

శ్లో. కనకకలశజాలస్ఫాటికస్నానపీఠా-
ద్యుపకరణవిశాలం గన్ధమత్తాలిమాలమ్।
స్ఫురదరుణవితానం మఞ్జుగన్ధర్వగానం
పరమశివమహేలే మజ్జనాగారమేహి ॥30॥

శ్లో. పీనోత్తుఙ్గపయోధరాః పరిలసత్సంపూర్ణచన్ద్రాననా
రత్నస్వర్ణవినిర్మితాః పరిలసత్సూక్ష్మామ్బరప్రావృతాః।
హేమస్నానఘటీస్తథా మృదుపటీరుద్వర్తనం కౌసుమం
తైలం కఙ్కతికాం కరేషు దధతీర్వన్దేమ్బ తే దాసికాః ॥31॥

శ్లో. తత్ర స్ఫాటికపీఠమేత్య శనకైరుత్తారితాలంకృతి-
ర్నీచైరుజ్ఝితకఞ్చుకోపరిహితారక్తోత్తరీయామ్బరా।
వేణీబన్ధమపాస్య కఙ్కతికయా కేశప్రసాదం మనా-
క్కుర్వాణా పరదేవతా భగవతీ చిత్తే మమ ద్యోతతామ్ ॥32॥

శ్లో. అభ్యఙ్గం గిరిజే గృహాణ మృదునా తైలేన సంపాదితం
కాశ్మీరైరగరుద్రవైర్మలయజైరుద్వర్తనం కారయ।
గీతే కింనరకామినీభిరభితో వాద్యే ముదా వాదితే
నృత్యన్తీమిహ పశ్య దేవి పురతో దివ్యాఙ్గనామణ్డలీమ్ ॥33॥

శ్లో. కృతపరికరబన్ధాస్తుఙ్గపీనస్తనాఢ్యా
మణినివహనిబద్ధా హేమకుమ్భీర్దధానాః।
సురభిసలిలనిర్యద్గన్ధలుబ్ధాలిమాలాః
సవినయముపతస్థుః సర్వతః స్నానదాస్యః ॥34॥

శ్లో. ఉద్గన్ధైరగరుద్రవైః సురభిణా కస్తూరికావారిణా
స్ఫూర్జత్సౌరభయక్షకర్దమజలైః కాశ్మీరనీరైరపి।

పుష్పామ్భోభిరశేషతీర్థసలిలైః కర్పూరపాథోభరైః
స్నానం తే పరికల్పయామి గిరిజే భక్త్యా తదఙ్గీకురు॥35॥

శ్లో. ప్రత్యఙ్గం పరిమార్జయామి శుచినా వస్త్రేణ సంప్రోఛనం
కుర్వే కేశకలాపమాయతతరం ధూపోత్తమైర్ధూపితమ్।
ఆలీబృన్దవినిర్మితాం యవనికామాస్థాప్య రత్నప్రభం
భక్తత్రాణపరే మహేశగృహిణి స్నానామ్బరం ముచ్యతామ్॥36॥

శ్లో. పీతం తే పరికల్పయామి నిబిడం చణ్డాతకం చణ్డికే
సూక్ష్మం స్నిగ్ధమురీకురుష్వ వసనం సిన్దూరపూరప్రభమ్।
ముక్తారత్నవిచిత్రహేమరచనాచారుప్రభాభాస్వరం
నీలం కఞ్చుకమర్పయామి గిరిశప్రాణప్రియే సున్దరీ॥37॥

శ్లో. విలులితచికురేణ చ్ఛాదితాంసప్రదేశే
మణినికరవిరాజత్పాదుకాన్యస్తపాదే।
సులలితమవలమ్బ్య ద్రాక్సఖీమంసదేశే
గిరిశగృహిణి భూషామణ్టపాయ ప్రయాహి॥38॥

శ్లో. లసత్కనకకుట్టిమస్ఫురదమన్దముక్తావలీ-
సముల్లసితకాన్తిభిః కలితశక్రచాపవ్రజే।
మహాభరణమణ్డపే నిహితహేమసింహాసనం
సఖీజనసమావృతం సమధితిష్ఠ కాత్యాయని॥39॥

శ్లో. స్నిగ్ధం కఙ్కతికాముఖేన శనకైః సంశోధ్య కేశోత్కరం
సీమన్తం విరచయ్య చారూ విమలం సిన్దూరరేఖాన్వితమ్।
ముక్తాభిర్గ్రథితాలకాం మణిచితైః సౌవర్ణసూత్రైః స్ఫుటం
ప్రాన్తే మౌక్తికగుచ్ఛకోపలతికాం గ్రథ్నామి వేణీమిమామ్॥40॥

శ్లో. విలమ్బివేణీభుజగోత్తమాఙ్గ-
స్ఫురన్మణిభ్రాన్తిముపానయన్తమ్।
స్వరోచిషోల్లాసితకేశపాశం
మహేశి చూడామణిమర్పయామి॥41॥

శ్లో. త్వామాశ్రయద్భిః కబరీతమిస్రై-
ర్బన్దీకృతం ద్రాగివ భానుబిమ్బమ్।

మడాని చూడామణిమాదధానం
వన్దామహే తావకముత్తమాఙ్గమ్ ॥42॥

శ్లో. స్వమధ్యనద్ధహాటకస్ఫురన్మణిప్రభాకులం
విలమ్బిమౌక్తికచ్ఛటావిరాజితం సమన్తతః।
నిబద్ధలక్షచక్షుషా భవేన భూరి భావితం
సమర్పయామి భాస్వరం భవాని ఫాలభూషణమ్ ॥43॥

శ్లో. మీనామ్భోరుహఖఞ్జరీటసుషమావిస్తారవిస్మారకే
కుర్వాణే కిల కామవైరిమనసః కందర్పబాణప్రభామ్।
మాధ్వీపానమదారుణేతిచపలే దీర్ఘే దృగమ్భోరుహే
దేవి స్వర్ణశలాకయోర్జితమిదం దివ్యాఞ్జనం దీయతామ్ ॥44॥

శ్లో. మధ్యస్థారుణరత్నకాన్తిరుచిరాం ముక్తాముగోద్భాసితాం
దైవాద్భార్గవజీవమధ్యగరవేర్లక్ష్మీమధః కుర్వతీమ్।
ఉత్సిక్తాధరబిమ్బకాన్తివిసరైర్భౌమీభవన్మౌక్తికాం
మద్దత్తామురరీకురుష్వ గిరిజే నాసావిభూషామిమామ్ ॥45॥

శ్లో. ఉడుకృతపరివేషస్పర్ధయా శీతభానో-
రివ విరచితదేహద్వన్ద్వమాదిత్యబిమ్బమ్।
అరుణమణిసముద్యత్ప్రాన్తవిభ్రాజిముక్తం
శ్రవసి పరినిధేహి స్వర్ణతాటఙ్కయుగ్మమ్ ॥46॥

శ్లో. మరకతవరపద్మరాగహీరో-
త్థితగులికాత్రితయావనద్ధమధ్యమ్।
వితతవిమలమౌక్తికం చ
కణ్ఠాభరణమిదం గిరిజే సమర్పయామి ॥47॥

శ్లో. నానాదేశసముత్థితైర్మణిగణప్రోద్యత్ప్రభామణ్డల-
వ్యాప్తైరాభరణైర్విరాజితగలాం ముక్తాచ్ఛటాలంకృతామ్।
మధ్యస్థారుణరత్నకాన్తిరుచిరాం ప్రాన్తస్థముక్తాఫల-
వ్రాతామమ్బ చతుష్కికాం పరశివే వక్షఃస్థలే స్థాపయ ॥48॥

శ్లో. అన్యోన్యం ప్లావయన్తీ సతతపరిచలత్కాన్తికల్లోలజాలైః
కుర్వాణా మజ్జదన్తఃకరణవిమలతాం శోభితేవ త్రివేణీ।

ముక్తాభిః పద్మరాగైర్మరకతమణిభిర్నిర్మితా దీప్యమానై-
ర్నిత్యం హారత్రయీ తే పరశివరసికే చేతసి ద్యోతతాం నః॥49॥

శ్లో. కరసరసిజనాలే విస్ఫురత్కాన్తిజాలే
విలసదమలశోభే చఞ్చదీశాక్షిలోభే।
వివిధమణిమయూఖోద్భాసితం దేవి దుర్గే
కనకకటకయుగ్మం బాహుయుగ్మే నిధేహి॥50॥

శ్లో. వ్యాలమ్బమానసితపట్టకగుచ్ఛశోభి
స్ఫూర్జన్మణీఘటితహారవిరోచమానమ్।
మాతర్మహేశమహిలే తవ బాహుమూలే
కేయూరకద్వయమిదం వినివేశయామి॥51॥

శ్లో. వితతనిజమయూఖైర్నిర్మితామిన్ద్రనీలై-
ర్విజితకమలనాలాలీనమత్తాలిమాలామ్।
మణిగణఖచితాభ్యాం కఙ్కణాభ్యాముపేతాం
కలయ వలయరాజీం హస్తమూలే మహేశి॥52॥

శ్లో. నీలపట్టమృదుగుచ్ఛశోభితా-
బద్ధనైకమణిజాలమఞ్జులామ్।
అర్పయామి వలయాత్పురఃసరే
విస్ఫురత్కనకతైత్తృపాలికామ్॥53॥

శ్లో. ఆలవాలమివ పుష్పధన్వనా
బాలవిద్రుమలతాసు నిర్మితమ్।
అఙ్గులీషు వినిధీయతాం శనై-
రఙ్గులీయకమిదం మదర్పితమ్॥54॥

శ్లో. విజితహరమనోభూమత్తమాతఙ్గకుమ్భ-
స్థలవిలులితకూజత్కిఙ్కిణీజాలతుల్యామ్।
అవిరతకలనాదైరీశచేతో హరన్తీం
వివిధమణినిబద్ధాం మేఖలామర్పయామి॥55॥

శ్లో. వ్యాలమ్బమానవరమౌక్తికగుచ్ఛశోభి
విభ్రాజిహాటకపుటద్వయరోచమానమ్।

హేమ్నా వినిర్మితమనేకమణిప్రబన్ధం
నీవీనిబన్ధనగుణం వినివేదయామి॥56॥

శ్లో. వినిహతనవలాక్షాపఙ్కబాలాతపౌఘే
మరకతమణిరాజీమఞ్జుమఞ్జీరఘోషే|
అరుణమణిసముద్యత్కాన్తిధారావిచిత్ర-
స్తవ చరణసరోజే హంసకః ప్రీతిమేతు॥57॥

శ్లో. నిబద్ధశితిపట్టకప్రవరగుచ్ఛసంశోభితాం
కలక్వణితమఞ్జులాం గిరిశచిత్తసంమోహనీమ్|
అమన్దమణిమణ్డలీవిమలకాన్తికిమ్మీరితాం
నిధేహి పదపఙ్కజే కనకఘుఙ్ఘురూమమ్బికే॥58॥

శ్లో. విస్ఫురత్సహజరాగరఞ్జితే
శిఞ్జితేన కలితాం సఖీజనైః|
పద్మరాగమణినూపురద్వయీ-
మర్పయామి తవ పాదపఙ్కజే॥59॥

శ్లో. పదామ్బుజముపాసితుం పరిగతేన శీతాంశునా
కృతాం తనుపరమ్పరామివ దినాన్తరాగారుణామ్|
మహేశి నవయావకద్రవభరేణ శోణీకృతాం
నమామి నఖమణ్డలీం చరణపఙ్కజస్థాం తవ॥60॥

శ్లో. ఆరక్తశ్వేతపీతస్ఫురదురుకుసుమైశ్చిత్రితాం పట్టసూత్రై-
ర్దేవస్త్రీభిః ప్రయత్నాదగరుసముదితైర్ధూపితాం దివ్యధూపైః|
ఉద్యద్గన్ధాన్ధపుష్పంధయనివహసమారబ్ధఝంకారగీతాం
చఞ్చత్కహ్లారమాలాం పరశివరసికే కణ్ఠపీఠేర్పయామి॥61॥

శ్లో. గృహాణ పరమామృతం కనకపాత్రసంస్థాపితం
సమర్పయ ముఖామ్బుజే విమలవీటికామమ్బికే|
విలోకయ ముఖామ్బుజం ముకురమణ్డలే నిర్మలే
నిధేహి మణిపాదుకోపరి పదామ్బుజం సున్దరి॥62॥

శ్లో. ఆలమ్బ్య స్వసఖీం కరేణ శనకైః సింహాసనాదుత్థితా
కూజన్మన్దమరాలమఞ్జులగతిప్రోల్లాసిభూషామ్బరా|

ఆనన్దప్రతిపాదకైరుపనిషద్వాక్యైః స్తుతా వేధసా
మచ్చిత్తే స్థిరతాముపైతు గిరిజా యాన్తీ సభామణ్డపమ్॥63॥

శ్లో. చలన్త్యామమ్బాయాం ప్రచలతి సమస్తే పరిజనే
సవేగం సంయాతే కనకలతికాలంకృతిభరే।
సమన్తాదుత్తాలస్ఫురితపదసంపాతజనితై-
ర్ఘణత్కారైస్తారైర్ఘణఘణితమాసీన్మణిగృహమ్॥64॥

శ్లో. చఞ్చద్వేత్రకరాభిరఙ్గవిలసద్భూషామ్బరాభిః పురో-
యాన్తీభిః పరిచారికాభిరమరవ్రాతే సముత్సారితే।
రుద్ధే నిర్జరసున్దరీభిరభితః కక్షాన్తరే నిర్గతం
వన్దే నన్దితశంభు నిర్మలచిదానన్దైకరూపం మహః॥65॥

శ్లో. వేధాః పాదతలే పతయయమసౌ విష్ణుర్నమత్యగ్రతః
శంభుర్దేహి దృగఞ్చలం సురపతిం దూరస్థమాలోకయ।
ఇత్యేవం పరిచారికాభిరుదితే సంమాననాం కుర్వతీ
దృగ్ద్వన్ద్వేన యథోచితం భగవతీ భూయాద్విభూత్యై మమ॥66॥

శ్లో. మన్దం చారణసున్దరీభిరభితో యాన్తీభిరుత్కణ్ఠయా
నామోచ్చారణపూర్వకం ప్రతిదిశం ప్రత్యేకమావేదితాన్।
వేగాదక్షిపథం గతాన్సురగణానాలోకయన్తీ శనై-
ర్దిత్సన్తీ చరణామ్బుజం పథి జగత్పాయాన్మహేశప్రియా॥67॥

శ్లో. అగ్రే కేచన పార్శ్వయోః కతిపయే పృష్ఠే పరే ప్రస్థితా
ఆకాశే సమవస్థితాః కతిపయే దిక్షు స్థితాశ్చాపరే।
సంమర్దం శనకైరపాస్య పురతో దణ్డప్రణామాన్ముహుః
కుర్వాణాః కతిచిత్సురా గిరిసుతే దృక్పాతమిచ్ఛన్తి తే॥68॥

శ్లో. అగ్రే గాయతి కింనరీ కలపదం గన్ధర్వకాన్తాః శనై-
రాతోద్యాని చ వాదయన్తి మధురం సవ్యాపసవ్యస్థితాః।
కూజన్నూపురనాదమఞ్జు పురతో నృత్యన్తి దివ్యాఙ్గనా
గచ్ఛన్తః పరితః స్తువన్తి నిగమస్తుత్యా విరిఞ్చ్యాదయః॥69॥

శ్లో. కస్మైచిత్సుచిరాదుపాసితమహామన్త్రౌఘసిద్ధిం క్రమా-
దేకస్మై భవనిఃస్పృహాయ పరమానన్దస్వరూపాం గతిమ్।

అన్యస్మై విషయానురక్తమనసే దీనాయ దుఃఖాపహం
ద్రవ్యం ద్వారసమాశ్రితాయ దదతీం వన్దామహే సున్దరీమ్॥70॥

శ్లో. నమ్రీభూయ కృతాఞ్జలిప్రకటితప్రేమప్రసన్నాననే
మన్దం గచ్ఛతి సంనిధౌ సవినయాత్సోత్కణ్ఠమోఘత్రయే।
నానామన్త్రగణం తదర్థమఖిలం తత్సాధనం తత్ఫలం
వ్యాచక్షాణముదగ్రకాన్తి కలయే యత్కించిదాద్యం మహః॥71॥

శ్లో. తవ దహనసదృక్షైరీక్షణైరేవ చక్షు-
ర్నిఖిలపశుజనానాం భీషయద్భీషణాస్యమ్।
కృతవసతి పరేశప్రేయసి ద్వారి నిత్యం
శరభమిథునముచ్చైర్భక్తియుక్తో నతోస్మి॥72॥

శ్లో. కల్పాన్తే సరసైకదాసముదితానేకార్కతుల్యప్రభాం
రత్నస్తమ్భనిబద్ధకాఞ్చనగుణస్ఫూర్జద్వితానోత్తమామ్।
కర్పూరాగరుగర్భవర్తికలికాప్రాప్తప్రదీపావలీం
శ్రీచక్రాకృతిముల్లసన్మణిగణాం వన్దామహే వేదికామ్॥73॥

శ్లో. స్వస్థానస్థితదేవతాగణవృతే బిన్దౌ ముదా స్థాపితం
నానారత్నవిరాజిహేమవిలసత్కాన్తిచ్ఛటాదుర్దినమ్।
చఞ్చత్కౌసుమతూలికాసనయుతం కామేశ్వరాధిష్ఠితం
నిత్యానన్దనిదానమమ్బ సతతం వన్దే చ సింహాసనమ్॥74॥

శ్లో. వదద్భిరభితో ముదా జయ జయేతి బృన్దారకైః
కృతాఞ్జలిపరమ్పరా విదధతీ కృతార్థా దృశా।
అమన్దమణిమణ్డలీఖచితహేమసింహాసనం
సఖీజనసమావృతం సమధితిష్ఠ దాక్షాయణి॥75॥

శ్లో. కర్పూరాదికవస్తుజాతమఖిలం సౌవర్ణభృఙ్గారకం
తామ్బూలస్య కరణ్డకం మణిమయం చైలాఞ్చలం దర్పణమ్।
విస్ఫూర్జన్మణిపాదుకే చ దధతీః సింహాసనస్యాభిత-
స్తిష్ఠన్తీః పరిచారికాస్తవ సదా వన్దామహే సున్దరి॥76॥

శ్లో. త్వదమలవపురుద్యత్కాన్తికల్లోలజాలైః
స్ఫుటమివ దధతీభిర్బాహువిక్షేపలీలామ్।

ముహురపి చ విధూతే చామరగ్రాహిణీభిః
సితకరకరశుభ్రే చామరే చాలయామి॥77॥

శ్లో. ప్రాన్తస్ఫురద్విమలమౌక్తికగుచ్ఛజాలం
చఞ్చన్మహామణివిచిత్రితహేమదణ్డమ్।
ఉద్యత్సహస్రకరమణ్డలచారు హేమ-
చ్ఛత్రం మహేశమహిలే వినివేశయామి॥78॥

శ్లో. ఉద్యత్తావకదేహకాన్తిపటలీసిన్దూరపూరప్రభా-
శోణీభూతముదగ్రలోహితమణిచ్ఛేదానుకారిచ్ఛవి।
దూరాదాదరనిర్మితాఞ్జలిపుటైరాలోక్యమానం సుర-
వ్యూహైః కాఞ్చనమాతపత్రమతులం వన్దామహే సున్దరమ్॥79॥

శ్లో. సంతుష్టాం పరమామృతేన విలసత్కామేశ్వరాఙ్కస్థితాం
పుష్పౌఘైరభిపూజితాం భగవతీం త్వాం వన్దమానా ముదా।
స్ఫూర్జత్తావకదేహరశ్మికలనాప్రాప్తస్వరూపాభిదాః
శ్రీచక్రావరణస్థితాః సవినయం వన్దామహే దేవతాః॥80

శ్లో. ఆధారశక్త్యాదికమాకలయ్య
మధ్యే సమస్తాధికయోగినీం చ।
మిత్రేశనాథాదికమత్ర నాథ-
చతుష్టయం శైలసుతే నతోస్మి॥81॥

శ్లో. త్రిపురాసుధార్ణవాసన-
మారభ్య త్రిపురమాలినీ యావత్।
ఆవరణాష్టకసంస్థిత-
మాసనషట్కం నమామి పరమేశి॥82॥

శ్లో. ఈశానే గణపం స్మరామి విచరద్విఘ్నాన్ధకారచ్ఛిదం
వాయవ్యే వటుకం చ కజ్జలరుచిం వ్యాలోపవీతాన్వితమ్।
నైఃఋత్యే మహిషాసురప్రమథినీం దుర్గాం చ సంపూజయ-
న్నాగ్నేయేఖిలభక్తరక్షణపరం క్షేత్రాధినాథం భజే॥83॥

శ్లో. ఉడ్యానజాలంధరకామరూప-
పీఠానిమాన్పూర్ణగిరిప్రసక్తాన్।

త్రికోణదక్షాగ్రిమసవ్యభాగ-
మధ్యస్థితాన్సిద్ధికరాన్నమామి॥84॥

శ్లో. లోకేశః పృథివీపతిర్నిగదితో విష్ణుర్జలానాం ప్రభు-
స్తేజోనాథ ఉమాపతిశ్చ మరుతామీశస్తథా చేశ్వరః।
ఆకాశాధిపతిః సదాశివ ఇతి ప్రేతాభిధామాగతా-
నేతాంశ్చక్రబహిఃస్థితాన్సురగణాన్వన్దామహే సాదరమ్॥85॥

శ్లో. తారానాథకలాప్రవేశనిగమవ్యాజాద్గతాసుప్రథం
త్రైలోక్యే తిథిషు ప్రవర్తితకలాకాష్ఠాదికాలక్రమమ్।
రత్నాలంకృతిచిత్రవస్త్రలలితం కామేశ్వరీపూర్వకం
నిత్యాషోడశకం నమామి లసితం చక్రాత్మనోరన్తరే॥86॥

శ్లో. హృది భావితదైవతం ప్రయత్నా-
భ్యుపదేశానుగృహీతభక్తసంఘమ్।
స్వగురుక్రమసంజ్ఞచక్రరాజ-
స్థితమోఘత్రయమానతోస్మి మూర్ధ్నా॥87॥

శ్లో. హృదయమథ శిరః శిఖాఖిలాద్యే
కవచమథో నయనత్రయం చ దేవి।
మునిజనపరిచిన్తితం తథాస్త్రం
స్ఫురతు సదా హృదయే షడఙ్గమేతత్॥88॥

శ్లో. త్రైలోక్యమోహనమితి ప్రథితే తు చక్రే
చఞ్చద్విభూషణగణత్రిపురాధివాసే।
రేఖాత్రయే స్థితవతీరణిమాదిసిద్ధీ-
ర్ముద్రా నమామి సతతం ప్రకటాభిధాస్తాః॥89॥

శ్లో. సర్వాశాపరిపూరకే వసుదలద్వన్ద్వేన విభ్రాజితే
విస్ఫూర్జన్త్రిపురేశ్వరీనివసతౌ చక్రే స్థితా నిత్యశః।
కామాకర్షణికాదయో మణిగణభ్రాజిష్ణుదివ్యామ్బరా
యోగిన్యః ప్రదిశన్తు కాఙ్క్షితఫలం విఖ్యాతగుప్తాభిధాః॥90॥

శ్లో. మహేశి వసుభిర్దలైర్లసతి సర్వసంక్షోభణే
విభూషణగణస్ఫురత్ త్రిపురసున్దరీసద్మని।

అనఙ్గకుసుమాదయో వివిధభూషణోద్భాసితా
దిశన్తు మమ కాఙ్క్షితం తనుతరాశ్చ గుప్తాభిధాః॥91॥

శ్లో. లసద్యుగదృశారకే స్ఫురతి సర్వసౌభాగ్యదే
శుభాభరణభూషితత్రిపురవాసినీమన్దిరే।
స్థితా దధతు మఙ్గలం సుభగసర్వసంక్షోభిణీ-
ముఖాః సకలసిద్ధయో విదితసంప్రదాయాభిధాః॥92॥

శ్లో. బహిర్దశారే సర్వార్థసాధకే త్రిపురాశ్రయాః।
కులకౌలాభిధాః పాన్తు సర్వసిద్ధిప్రదాయికాః॥93॥

శ్లో. అన్తఃశోభిదశారకేతిలలితే సర్వాదిరక్షాకరే
మాలిన్యా త్రిపురాద్యయా విరచితావాసే స్థితం నిత్యశః।
నానారత్నవిభూషణం మణిగణభ్రాజిష్ణు దివ్యామ్బరం
సర్వజ్ఞాదికశక్తిబృన్దమనిశం వన్దే నిగర్భాభిధమ్॥94॥

శ్లో. సర్వరోగహరేఽష్టారే త్రిపురాసిద్ధయాన్వితే।
రహస్యయోగినీర్నిత్యం వశిన్యాద్యా నమామ్యహమ్॥95॥

శ్లో. చూతాశోకవికాసికేతకరజః ప్రోద్భాసినీలామ్బుజ-
ప్రస్ఫూర్జన్నవమల్లికాసముదితైః పుష్పైః శరాన్ ి నిర్మితాన్।
రమ్యం పుష్పశరాసనం సులలితం పాశం తథా చాఙ్కుశం
వన్దే తావకమాయుధం పరశివే చక్రాన్తరాలే స్థితమ్॥96॥

శ్లో. త్రికోణ ఉదితప్రభే జగతి సర్వసిద్ధిప్రదే
యుతే త్రిపురయామ్బయా స్థితవతీ చ కామేశ్వరీ।
తనోతు మమ మఙ్గలం సకలశర్మ వజ్రేశ్వరీ
కరోతు భగమాలినీ స్ఫురతు మామకే చేతసి॥97॥

శ్లో. సర్వానన్దమయే సమస్తజగతామాకాఙ్క్షితే బైన్దవే
భైరవ్యా త్రిపురాద్యయా విరచితావాసే స్థితా సున్దరీ।
ఆనన్దోల్లసితేక్షణా మణిగణభ్రాజిష్ణుభూషామ్బరా
విస్ఫూర్జద్వదనా పరాపరరహః సా పాతు మాం యోగినీ॥98॥

శ్లో. ఉల్లసత్కనకకాన్తిభాసురం
సౌరభస్ఫురణవాసితామ్బరమ్।

దూరతః పరిహృతం మధువ్రతై-
రర్పయామి తవ దేవి చమ్పకమ్॥99॥

శ్లో. వైరముద్ధతమపాస్య శంభునా
మస్తకే వినిహితం కలాచ్ఛలాత్।
గన్ధలుబ్ధమధుపాశ్రితం సదా
కేతకీకుసుమమర్పయామి తే॥100॥

శ్లో. చూర్ణీకృతం ద్రాగివ పద్మజేన
త్వదాననస్పర్ధిసుధాంశుబిమ్బమ్।
సమర్పయామి స్ఫుటమఞ్జలిస్థం
వికాసిజాతీకుసుమోత్కరం తే॥101॥

శ్లో. అగరుబహలధూపాజస్రసౌరభ్యరమ్యాం
మరకతమణిరాజీరాజిహారిస్రభామ్।
దిశి విదిశి విసర్పద్గన్ధలుబ్ధాలిమాలాం
వకులకుసుమమాలాం కణ్ఠపీఠేర్పయామి॥102॥

శ్లో. ఈంకారోర్ధ్వగబిన్దురాననమధోబిన్దుద్వయం చ స్తనౌ
త్రైలోక్యే గురుగమ్యమేతదఖిలం హార్దం చ రేఖాత్మకమ్।
ఇత్థం కామకలాత్మికాం భగవతీమన్తః సమారాధయ-
న్నానన్దామ్బుధిమజ్జనే ప్రలభతామానన్దథుం సజ్జనః॥103॥

శ్లో. ధూపం తేగరుసంభవం భగవతి ప్రోల్లాసిగన్ధోద్ధురం
దీపం చైవ నివేదయామి మహసా హార్దాన్ధకారచ్ఛిదమ్।
రత్నస్వర్ణవినిర్మితేషు పరితః పాత్రేషు సంస్థాపితం
నైవేద్యం వినివేదయామి పరమానన్దాత్మికే సున్దరి॥104॥

శ్లో. జాతీకోరకతుల్యమోదనమిదం సౌవర్ణపాత్రే స్థితం
శుద్ధాన్నం శుచి ముద్గమాషచణకోద్భూతాస్తథా సూపకాః।
ప్రాజ్యం మాహిషమాజ్యముత్తమమిదం హైయంగవీనం పృథ-
క్పాత్రేషు ప్రతిపాదితం పరశివే తత్సర్వమఙ్గీకురు॥105॥

శ్లో. శిమ్బీసూరణశాకబిమ్బబృహతీకూశ్మాణ్డకోశాతకీ-
వృన్తాకాని పటోలకాని మృదునా సంసాధితాన్యగ్నినా।

సంపన్నాని చ వేసవారవిసరైర్దివ్యాని భక్త్యా కృతా-
న్యగ్రే తే వినివేదయామి గిరిజే సౌవర్ణపాత్రవ్రజే॥106॥

శ్లో. నిమ్బూకార్ద్రకచూతకన్దకదలీకౌశాతకీకర్కటీ-
ధాత్రీబిల్వకరీరకైర్విరచితాన్యానన్దచిద్విగ్రహే|
రాజీభిః కటుతైలసైన్ధవహరిద్రాభిః స్థితాన్పాతయే
సంధానాని నివేదయామి గిరిజే భూరిప్రకారాణి తే॥107॥

శ్లో. సితయాఞ్చితలడ్డుకవ్రజా-
న్మృదుపూపాన్మృదులాశ్చ పూరికాః|
పరమాన్నమిదం చ పార్వతి
ప్రణయేన ప్రతిపాదయామి తే॥108॥

శ్లో. దుగ్ధమేతదనలే సుసాధితం
చన్ద్రమణ్డలనిభం తథా దధి|
ఫాణితం శిఖరిణీం సితాసితాం
సర్వమమ్బ వినివేదయామి తే॥109॥

శ్లో. అగ్రే తే వినివేద్య సర్వమమితం నైవేద్యమఙ్గీకృతం
జ్ఞాత్వా తత్త్వచతుష్టయం ప్రథమతో మన్యే సుతృప్తాం తతః|
దేవీం త్వాం పరిశిష్టమమ్బ కనకామత్రేషు సంస్థాపితం
శక్తిభ్యః సముపాహరామి సకలం దేవేశి శంభుప్రియే॥110॥

శ్లో. వామేన స్వర్ణపాత్రీమనుపమపరమాన్నేన పూర్ణాం దధానా-
మన్యేన స్వర్ణదర్వీం నిజజనహృదయాభీష్టదాం ధారయన్తీమ్|
సిన్దూరారక్తవస్త్రాం వివిధమణిలసద్భూషణాం మేచకాఙ్గీం
తిష్ఠన్తీమగ్రతస్తే మధుమదముదితామన్నపూర్ణాం నమామి॥111॥

శ్లో. పఙ్క్త్యోపవిష్టాన్పరితస్తు చక్రం
శక్త్యా స్వయాలిఙ్గితవామభాగాన్|
సర్వోపచారైః పరిపూజ్య భక్త్యా
తవామ్బికే పారిషదాన్నమామి॥112॥

శ్లో. పరమామృతమత్తసున్దరీ-
గణమధ్యస్థితమర్కభాసురమ్|

పరమామృతఘూర్ణితేక్షణం
కిమపి జ్యోతిరుపాస్మహే పరమ్॥113॥

శ్లో. దృశ్యతే తవ ముఖామ్బుజం శివే
శ్రూయతే స్ఫుటమనాహతధ్వనిః।
అర్చనే తవ గిరామగోచరే
న ప్రయాతి విషయాన్తరం మనః॥114॥

శ్లో. త్వన్ముఖామ్బుజవిలోకనోల్ల-
త్ప్రేమనిశ్చలవిలోచనద్వయామ్।
ఉన్మనీముపగతాం సభామిమాం
భావయామి పరమేశి తావకీమ్॥115॥

శ్లో. చక్షుః పశ్యతు నేహ కించన పరం ఘ్రాణం న వా జిఘ్రతు
శ్రోత్రం హన్త శృణోతు న త్వగపి న స్పర్శం సమాలమ్బతామ్।
జిహ్వా వేత్తు న వా రసం మమ పరం యుష్మత్స్వరూపామృతే
నిత్యానన్దవిఘూర్ణమాననయనే నిత్యం మనో మజ్జతు॥116॥

శ్లో. యస్త్వాం పశ్యతి పార్వతి ప్రతిదినం ధ్యానేన తేజోమయీం
మన్యే సున్దరి తత్త్వమేతదఖిలం వేదేషు నిష్ఠాం గతమ్।
యస్తస్మిన్సమయే తవార్చనవిధావానన్దసాన్ద్రాశయో
యాతోఽహం తదభిన్నతాం పరశివే సోఽయం ప్రసాదస్తవ॥117॥

శ్లో. గణాధినాథం వటుకం చ యోగినీః
క్షేత్రాధినాథం చ విదిక్చతుష్టయే।
సర్వోపచారైః పరిపూజ్య భక్తితో
నివేదయామో బలిముక్తయుక్తిభిః॥118॥

శ్లో. వీణాముపాన్తే ఖలు వాదయన్త్యై
నివేద్య శేషం ఖలు శేషికాయై।
సౌవర్ణభృఙ్గారవినిర్గతేన
జలేన శుద్ధాచమనం విధేహి॥119॥

శ్లో. తామ్బూలం వినివేదయామి విలసత్కర్పూరకస్తూరికా-
జాతీపూగలవఙ్గచూర్ణఖదిరైర్భక్త్యా సముల్లాసితమ్।

స్ఫూర్జద్రత్నసముద్గకప్రణిహితం సౌవర్ణపాత్రే స్థితై-
ర్దీపైరుజ్జ్వలమన్నచూర్ణరచితైరారార్తికం గృహ్యతామ్॥120॥

శ్లో. కాచిద్గాయతి కింనరీ కలపదం వాద్యం దధానోర్వశీ
రమ్భా నృత్యతి కేలిమఞ్జులపదం మాతః పురస్తాత్తవ।
కృత్యం ప్రోజ్ఝ్య సురస్త్రియో మధుమదవ్యాఘూర్ణమానేక్షణం
నిత్యానన్దసుధామ్బుధిం తవ ముఖం పశ్యన్తి హృష్యన్తి చ॥121॥

శ్లో. తామ్బూలోద్భాసివక్త్రైస్త్వదమలవదనాలోకనోల్లాసినేత్రై-
శ్చక్రస్థైః శక్తిసంఘైః పరిహృతవిషయాసఙ్గమాకర్ణ్యమానమ్।
గీతజ్ఞాభిః ప్రకామం మధురసమధురం వాదితం కింనరీభి-
ర్వీణాఝుంకారనాదం కలయ పరశివానన్దసంధానహేతోః॥122॥

శ్లో. అర్చావిధౌ జ్ఞానలవోపి దూరే
దూరే తదాపాదకవస్తుజాతమ్।
ప్రదక్షిణీకృత్య తతోర్చనం తే
పఞ్చోపచారాత్మకమర్పయామి॥123॥

శ్లో. యథేప్సితమనోగతప్రకటితోపచారార్చితాం
నిజావరణదేవతాగణవృతాం సురేశస్థితామ్।
కృతాఞ్జలిపుటో ముహుః కలితభూమిరష్టాఙ్గకై-
ర్నమామి భగవత్యహం త్రిపురసున్దరి త్రాహి మామ్॥124॥

శ్లో. విజ్ఞప్తీరవధేహి మే సుమహతా యత్నేన తే సంనిధిం
ప్రాప్తం మామిహ కాందిశీకమధునా మాతర్న దూరీకురు।
చిత్తం త్వత్పదభావనే వ్యభిచరేద్దృగ్వాక్చ మే జాతు చే-
త్తత్సౌమ్యే స్వగుణైర్బధాన న యథా భూయో వినిర్గచ్ఛతి॥125॥

శ్లో. క్వాహం మన్దమతిః క్వ చేదమఖిలైరేకాన్తభక్తైః స్తుతం
ధ్యాతం దేవి తథాపి తే స్వమనసా శ్రీపాదుకాపూజనమ్।
కాదాచిత్కమదీయచిన్తనవిధౌ సంతుష్టయా శర్మదం
స్తోత్రం దేవతయా తయా ప్రకటితం మన్యే మదీయాననే॥126॥

శ్లో. నిత్యార్చనమిదం చిత్తే భావ్యమానం సదా మయా।
నిబద్ధం వివిధైః పద్యైరనుగృహ్ణాతు సున్దరీ॥127॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిన్దభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య
శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః కృతౌ
త్రిపురసున్దరీమానసపూజాస్తోత్రం
సంపూర్ణమ్

త్రిపురసున్దరీ వేదపాదస్తోత్రమ్

శ్లో. వేదపాదస్తవం వక్ష్యే దేవ్యాః ప్రియచికీర్షయా|
యథామతి మతిం దేవస్తన్నో దన్తిః ప్రచోదయాత్||1||

శ్లో. అకించిత్కరకర్మభ్యః ప్రత్యాహృత్య కృపావశాత్|
సుబ్రహ్మణ్యః స్తుతావస్యాం తన్నః షణ్ముఖః ప్రచోదయాత్||2||

శ్లో. అకారాదిక్షకారాన్తవర్ణావయవశాలినీ|
వీణాపుస్తకహస్తావ్యాత్ప్రణో దేవీ సరస్వతీ||3||

శ్లో. యా వర్ణపదవాక్యార్థగద్యపద్యస్వరూపిణీ|
వాచి నర్తయతు క్షిప్రం మేధాం దేవీ సరస్వతీ||4||

శ్లో. ఉపాస్యమానా విప్రేన్ద్రైః సన్ధ్యాసు చ తిసృష్వపి|
సద్యః ప్రసీద మే మాతః సన్ధ్యావిద్యే సరస్వతీ||5||

శ్లో. మన్దా నిన్దాలోలుపాహం స్వభావా-
దేతత్స్తోత్రం పూర్యతే కిం మయేతి|
మా తే భీతిర్వ్రే మతే త్వాదృశానా-
మేషా నేత్రీ రాధసా సూనృతానామ్||6||

శ్లో. తరఙ్గభ్రుకుటీకోటిభఙ్గ్యా తర్జయతే జరామ్|
సుధామయాయ శుభ్రాయ సిన్ధూనాం పతయే నమః||7||

శ్లో. తస్య మధ్యే మణిద్వీపః కల్పకారామభూషితః|
అస్తు మే లలితావాసః స్వస్తిదా అభయంకరః||8||

శ్లో. కదమ్బమఞ్జరీనిర్యద్వారుణీపారణోన్మదైః|
ద్విరేఫైర్వర్ణనీయాయ వనానాం పతయే నమః||9||

శ్లో. తత్ర వప్రావలీ లీలా గగనోల్లఙ్ఘిగోపురమ్|
మాతః కౌతూహలం దద్యాత్స్ఁ హార్యం(?) నగరం తవ||10||

శ్లో. పకరన్దఝరీమజ్జన్మిలిన్దకులసంకులామ్|
ప(?)ద్మాటవీం వన్దే యశసా సంపరీవృతామ్||11||

శ్లో. తత్రైవ చిన్తామణిధోరణార్చిభి-
ర్వినిర్మితం రోపితరత్నశృఙ్గమ్|
భజే భవానీభవనావతంస-
మాదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్||12||

శ్లో. మునిభిః స్వాత్మలాభాయ యచ్చక్రం హృది సేవ్యతే|
తత్ర పశ్యామి బుద్ధ్యా తదక్షరే పరమే వ్యోమన్||13||

శ్లో. పఞ్చబ్రహ్మమయో మఞ్చస్తత్ర యో బిన్దుమధ్యగః|
తవ కామేశి వాసోయమాయుష్మన్తం కరోతు మామ్||14||

శ్లో. నానారత్నగులుచ్ఛాలీకాన్తికిమ్మీలితోదరమ్|
విమృశామి వితానం తేతిశ్లక్ష్ణమతిలోమశమ్||15||

శ్లో. పర్యఙ్కతల్పోపరి దర్శనీయం
సబాణచాపాఙ్కుశపాశపాణిమ్|
అశేషభూషారమణీయమీడే
త్రిలోచనం నీలకణ్ఠం ప్రశాన్తమ్||16||

శ్లో. జటారుణం చన్ద్రకలాలలామం
ఉద్వేలలావణ్యకలాభిరామమ్|
కామేశ్వరం కామశరాసనాఙ్కం
సమస్తసాక్షిం తమసః పరస్తాత్||17||

శ్లో. తత్ర కామేశవామాఙ్కే ఖేలన్తీమలికున్తలామ్|
సచ్చిదానన్దలహరీం మహాలక్ష్మీముపాస్మహే||18||

శ్లో. చారుగోరోచనాపఙ్కజమ్బాలితఘనస్తనీమ్|
నమామి త్వామహం లోకమాతరం పద్మమాలినీమ్||19||

శ్లో. శివే నమన్నిర్జరకుఞ్జరాసుర-
ప్రతోలికామౌలిమరీచివీచిభిః|

ఇదం తవ క్షాలనజాతసౌభగం
చరణం నో లోకే సుధితాం దధాతు॥20॥

శ్లో. కల్పస్యాదౌ కారణేశానపి త్రీ-
న్సృష్టుం దేవి త్రీన్గుణానాదధానామ్।
సేవే నిత్యం శ్రేయసే భూయసే త్వా-
మజామేకాం లోహితశుక్లకృష్ణామ్॥21॥

శ్లో. కేశోద్భూతైరద్భుతామోదపూరై-
రాశాబృన్దం సాన్ద్రమాపూరయన్తీమ్।
త్వామానమ్య త్వత్ప్రసాదాత్స్వయంభూ-
రస్మాన్మాయీ సృజతే విశ్వమేతత్॥22॥

శ్లో. అర్ధోన్మీలద్యౌవనోద్దామదర్పాం
దివ్యాకల్పైరర్పయన్తీం మయూఖాన్।
దేవి ధ్యాత్వా త్వాం పురా కైటభారి-
ర్విశ్వం బిభర్తి భువనస్య నాభిః॥23॥

శ్లో. కల్హారశ్రీమఞ్జరీపుఞ్జరీతిం
ధిక్కుర్వన్తీమమ్బ తే పాటలిమ్నా।
మూర్తిం ధ్యాత్వా శాశ్వతీం భూతిమాయ-
న్నిన్ద్రో రాజా జగతో య ఈశే॥24॥

శ్లో. దేవతాన్తరమన్త్రౌఘజపశ్రీఫలభూతయా।
జాపకస్తవ దేవ్యన్తే విద్యయా విన్దతేమృతమ్॥25॥

శ్లో. పుంస్కోకిలకలక్వాణకోమలాలాపశాలిని।
భద్రాణి కురు మే మాతర్దురితాని పరాసువ॥26॥

శ్లో. అన్తేవాసిన్నస్తి చేత్తే ముముక్షా
వక్ష్యే యుక్తిం ముక్తసర్వైషణః సన్।
సద్భ్యః సాక్షాత్సున్దరీం జ్ఞప్తిరూపాం
శ్రద్ధాభక్తిధ్యానయోగాదవేహి॥27॥

శ్లో. షోఢాన్యాసాదిదేవైశ్చ సేవితా చక్రమధ్యగా।
కామేశమహిషీ భూయః షోడశీ శర్మ యచ్ఛతు॥28॥

శ్లో. శాన్తో దాన్తో దేశికేన్ద్రం ప్రణమ్య
తస్యాదేశాత్తారకం మన్త్రతత్త్వమ్।
జానీతే చేదమ్బ ధన్యః సమానం
నాతః పరం వేదితవ్యం హి కించిత్॥29॥

శ్లో. త్వమేవ కారణం కార్యం క్రియా జ్ఞానం త్వమేవ చ।
త్వామమ్బ న వినా కించిత్త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్॥30॥

శ్లో. పరాగమద్రీన్ద్రసుతే తవాఙ్ఘ్రి-
సరోజయోరమ్బ దధామి మూర్ధ్నా।
అలంకృతం వేదవధూశిరోభి-
ర్యతో జాతో భువనాని విశ్వా॥31॥

శ్లో. దుష్టాన్దైత్యాన్హన్తుకామాం మహర్షీ-
న్శిష్టానన్యాన్పాతుకామాం కరాబ్జైః।
అష్టాభిస్త్వాం సాయుధైర్భాసమానాం
దుర్గాం దేవీ(ఁ్) (?) శరణమహం ప్రపద్యే॥32॥

శ్లో. దేవి సర్వానవద్యాఙ్గి త్వామనాదృత్య యే క్రియాః।
కుర్వన్తి నిష్ఫలాస్తేషామదుగ్ధా ఇవ ధేనవః॥33॥

శ్లో. నాహం మన్యే దైవతం మాన్యమన్య-
త్త్వత్పాదాబ్జాదమ్బికే కుమ్భజాద్యాః।
యే ధ్యాతారో భక్తిసంశుద్ధచిత్తాః
పరామృతాత్పరిముచ్యన్తి సర్వే॥34॥

శ్లో. కుర్వాణోపి దురారమ్భాంస్తవ నామాని శాంభవి।
ప్రజపన్నేతి మాయాన్తమతి మృత్యుం తరామ్యహమ్॥35॥

శ్లో. కల్యాణి త్వం కున్దహాసప్రకాశై-
రన్తర్ధ్వాన్తం నాశయన్తీ క్షణేన।
హన్తాస్మాకం ధ్యాయతాం త్వత్పదాబ్జ-
ముచ్ఛతిష్ఠ మహతే సౌభగాయ॥36॥

శ్లో. తితీర్షయా భవామ్భోధేర్హయగ్రీవాదయః పురా।
అప్రమత్తా భవత్పూజాం సువిద్వాంసో వితేనిరే॥37॥

శ్లో. మద్వశ్యా యే దురాచారా యే చ సన్మార్గగామినః|
భవత్యాః కృపయా సర్వే సువర్యన్తు యజమానాః||38||

శ్లో. శ్రీచక్రస్థాం శాశ్వతైశ్వర్యదాత్రీం
పౌణ్డ్రం చాపం పుష్పబాణాన్దధానామ్|
బన్ధూకాభాం భావయామి త్రినేత్రాం
తామగ్నివర్ణాం తపసా జ్వలన్తీమ్||39||

శ్లో. భవాని తవ పాదాబ్జనిర్ణేజనపవిత్రతాః|
భవామయప్రశాన్త్యై త్వామపో యాచామి భేషజమ్||40||

శ్లో. చిదానన్దసుధామ్భోధేస్తవానన్దలవోస్తి యః|
కారణేశైస్త్రిభిః సాకం తద్విశ్వముపజీవతి||41||

శ్లో. నో వా యాగైర్నైవ పూర్తాదికృత్యై-
ర్నో వా జప్యైర్నో మహద్భిస్తపోభిః|
నో వా యోగైః క్లేశకృద్భిః సుమేధా
నిచాయ్యేమాం శాన్తిమత్యన్తమేతి||42||

శ్లో. ప్రాతః పాహి మహావిద్యే మధ్యాహ్నే తు మృడప్రియే|
సాయం పాహి జగద్వన్ద్యే పునర్నః పాహి విశ్వతః||43||

శ్లో. బన్ధూకాభైర్భానుభిర్భాసయన్తీ
విశ్వం శశ్వత్తుఙ్గపీనస్తనార్తా|
లావణ్యాబ్ధేః సున్దరి త్వం ప్రసాదా-
దాయుః ప్రజాః రయిమస్మాసు ధేహి||44||

శ్లో. కర్ణాకర్ణయ మే తత్త్వం యా చిచ్ఛక్తిరితీర్యతే|
త్రిర్వదామి ముముక్షూణాం సా కాష్ఠా సా పరా గతిః||45||

శ్లో. వాగ్దేవీతి త్వాం వదన్త్యమ్బ కేచి-
ల్లక్ష్మీర్గౌరీత్యేవమన్యేప్యుశన్తి|
శశ్వన్మాతః ప్రత్యగద్వైతరూపాం
శంసన్తి కేచిన్నివిదో జనాః||46||

శ్లో. లలితేతి సుధాపూరమాధురీచోరమమ్బికే|
తవ నామాస్తి యత్తేన జిహ్వా మే మధుమత్తమా||47||

శ్లో. యే సంపన్నాః సాధనైస్తైశ్చతుర్భిః
శుశ్రూషాభిర్దేశికం ప్రీణయన్తి|
సమ్యగ్విద్వాఞ్ఛుద్ధసత్త్వాన్తరాణాం
తేషామేవైతాం బ్రహ్మవిద్యాం వదేత||48||

శ్లో. అభిచారాదిభిః కృత్యాం యః ప్రేరయతి మయ్యుమే|
తవ హుంకారసంత్రస్తా ప్రత్యక్కర్తారమృచ్ఛతు||49||

శ్లో. జగత్పవిత్రి మామికామపాహరాశు దుర్జరామ్|
ప్రసీద మే దయాధునే ప్రశస్తిమమ్బ నః స్కృధి||50||

శ్లో. కదమ్బారుణమమ్బాయా రూపం చిన్తయ చిత్త మే|
ముఞ్చ పాపీయసీం నిష్ఠాం మా గృధః కస్య స్విద్ధనమ్||51||

శ్లో. భణ్డభణ్డనలీలాయాం రక్తచన్దనపఙ్కిలః|
అఙ్కుశస్తవ తం హన్యాద్యశ్చ నో ద్వేషతే జనః||52||

శ్లో. రే రే చిత్త త్వం వృథా శోకసిన్ధౌ
మజ్జస్యన్తర్వచ్మ్యుపాయం విముక్త్యై|
దేవ్యాః పాదౌ పూజయైకాక్షరేణ
తత్తే పదం సంగ్రహేణ బ్రవీమ్యోమ్||53||

శ్లో. చఞ్చద్బాలాతపజ్యోత్స్నాకలామణ్డలశాలినే|
ఐక్షవాయ నమో మాతర్బాహుభ్యాం తవ ధన్వనే||54||

శ్లో. తామేవాద్యాం బ్రహ్మవిద్యాముపాసే
మూర్తైర్వేదైః స్తూయమానాం భవానీమ్|
హన్త స్వాత్మత్వేన యాం ముక్తికామో
మత్వా ధీరో హర్షశోకౌ జహాతి||55||

శ్లో. శరణం కరవాణ్యమ్బ చరణం తవ సున్దరి|
శపే త్వత్పాదుకాభ్యాం మే నాన్యః పన్థా అయనాయ||56||

శ్లో. రత్నచ్ఛత్రైశ్చామరైర్దర్పణాద్యై-
శ్చక్రేశానీం సర్వదోపాచరన్త్యః|
యోగిన్యోన్యాః శక్తయశ్చాణిమాద్యా
యూయం పాతః స్వస్తిభిః సదా నః||57||

శ్లో. దరిద్రం మాం విజానీహి సర్వజ్ఞాసి యతః శివే|
దూరీకృత్యాశు దురితమథా నో వర్ధయా రయిమ్||58||

శ్లో. మహేశ్వరి మహామన్త్రకూటత్రయకలేబరే|
కాదివిద్యాక్షరశ్రేణిముశన్తస్త్వా హవామహే||59||

శ్లో. మూలాధారాదూర్ధ్వమన్తశ్చరన్తీం
భిత్త్వా గ్రన్థీన్మూర్ధ్ని నిర్యత్సుధార్ద్రామ్|
పశ్యన్తస్త్వాం యే చ తృప్తిం లభన్తే
తేషాం శాన్తిః శాశ్వతీ నేతరేషామ్||60||

శ్లో. మహ్యం ద్రుహ్యన్తి యే మాతస్త్వద్ధ్యానాసక్తచేతసే|
తానమ్బ సాయకైరేభిరవ బ్రహ్మద్విషో జహి||61||

శ్లో. త్వద్భక్తానామమ్బ శాన్తైషణానాం
బ్రహ్మిష్ఠానాం దృష్టిపాతేన పూతః|
పాపీయానప్యావృతః స్వర్వధూభిః
శోకాతిగో మోదతే స్వర్గలోకే||62||

శ్లో. సన్తు విద్యా జగత్యస్మిన్సంసారభ్రమహేతవః|
భజేహం త్వాం యయా విద్వాన్విద్యయామృతమశ్నుతే||63||

శ్లో. విద్వన్ముఖ్యైర్విద్రుమాభం విశాల-
శ్రోణీశిఞ్జన్మేఖలాకిఙ్కిణీకమ్|
చన్ద్రోత్తంసం చిన్మయం వస్తు కించి-
ద్విద్ధి త్వమేతన్నిహితం గుహాయామ్||64||

శ్లో. న విస్మరామి చిన్మూర్తిమిక్షుకోదణ్డశాలినీమ్|
మునయః సనకప్రేష్ఠాస్తామాహుః పరమాం గతిమ్||65||

శ్లో. చక్షుఃప్రేక్షత్ప్రేమకారుణ్యధారాం
హంసజ్యోత్స్నాపూరహృష్యచ్చకోరామ్।
యామాశ్లిష్యన్మోదతే దేవదేవః
సా నో దేవీ సుహవా శర్మ యచ్ఛతు॥66॥

శ్లో. ముఞ్చ వఞ్చకతాం చిత్త పామరం చాపి దైవతమ్।
గృహాణ పదమమ్బాయా ఏతదాలమ్బనం పరమ్॥67॥

శ్లో. కా మే భీతిః కా క్షతిః కిం దురాపం
కామేశాఙ్కోత్తుఙ్గపర్యఙ్కసంస్థామ్।
తత్త్వాతీతామచ్యుతానన్దదాత్రీం
దేవీమహం నిఃఋుతిం వన్దమానః॥68॥

శ్లో. చిన్తామణిమయోత్తంసకాన్తికఞ్చుకితాననే।
లలితే త్వాం సకృన్నత్వా న బిభేతి కుతశ్చన॥69॥

శ్లో. తారుణ్యోత్తుఙ్గితకుచే లావణ్యోల్లాసితేక్షణే।
తవాజ్ఞయైవ కామాద్యా మాస్మాన్ప్రాపన్నరాతయః॥70॥

శ్లో. ఆకర్ణాకృష్టకామాస్త్రసంజాతం తాపమమ్బ మే।
ఆచామతు కటాక్షస్తే పర్జన్యో వృష్టిమానివ॥71॥

శ్లో. కుర్వే గర్వేణాపచారానపారా-
న్యద్యప్యమ్బ త్వత్పదాబ్జం తథాపి।
మన్యే ధన్యే దేవి విద్యావలమ్బం
మాతేవ పుత్రం బిభృతాస్వేనమ్॥72॥

శ్లో. యథోపాస్తిక్షతిర్న స్యాత్తవ చక్రస్య సున్దరి।
కృపయా కురు కల్యాణి తథా మే స్వస్తిరాయుషి॥73॥

శ్లో. చక్రం సేవే తారకం సర్వసిద్ధ్యై
శ్రీమన్మాతః సిద్ధయశ్చాణిమాద్యాః।
నిత్యా ముద్రా శక్తయశ్చాఙ్గదేవ్యో
యస్మిన్దేవా అధి విశ్వే నిషేదుః॥74॥

శ్లో. సుకుమారే సుఖాకారే సునేత్రే సూక్ష్మమధ్యమే|
సుప్రసన్నా భవ శివే సుమృడీకా(?) సరస్వతీ||75||

శ్లో. విద్యుద్వల్లకన్దలీం కల్పయన్తీం
మూర్తిం స్ఫూర్త్యా పఙ్కజం ధారయన్తీమ్|
ధ్యాయన్తి త్వాం జాయతే సార్వభౌమో
విశ్వా ఆశాః పృతనాః సంజయఞ్జయన్||76||

శ్లో. అవిజ్ఞాయ పరాం శక్తిమాత్మభూతాం మహేశ్వరీమ్|
అహో పతన్తి నిరయేష్వేకే చాత్మహనో జనాః||77||

శ్లో. సిన్దూరాభైః సున్దరైరంశుబృన్దై-
ర్లాక్షాలక్ష్మ్యాం మజ్జయన్తీం జగన్తి|
హేరమ్బామ్బ త్వాం హృదా లమ్బతే య-
స్తస్మై విశః స్వయమేవానమన్తే||78||

శ్లో. తవ తత్త్వం విమృశతాం ప్రత్యగద్వైతలక్షణమ్|
చిదానన్దఘనాదన్యన్నేహ నానాస్తి కించన||79||

శ్లో. కణ్ఠాత్కుణ్డలినీం నీత్వా సహస్రారం శివే తవ|
న పునర్జాయతే గర్భే సుమేధా అమృతోక్షితః||80||

శ్లో. త్వత్పాదుకానుసంధానప్రాప్తసర్వాత్మతాదృశి|
పూర్ణాహంకృతిమత్యస్మిన్న కర్మ లిప్యతే నరే||81||

శ్లో. తవానుగ్రహనిర్భిన్నహృదయగ్రన్థిరద్రిజే|
స్వాత్మత్వేన జగన్మత్వా తతో న విజుగుప్సతే||82||

శ్లో. కదా వసుదలోపేతే త్రికోణనవకాన్వితే|
ఆవాహయామి చక్రే త్వాం సూర్యాభాం శ్రియమైశ్వరీమ్||83||

శ్లో. హ్రీమిత్యేకం తావకం వాచకార్ణం
యజ్జిహ్వాగ్రే దేవి జాగర్తి కించిత్|
కో వాయం స్యాత్కామకామస్త్రిలోక్యాం
సర్వేస్మై దేవా బలిమావహన్తి||84||

శ్లో. నాకస్త్రీణాం కిన్నరీణాం నృపాణా-
మప్యాకర్షీ చేతసా చిన్తనీయమ్।
త్వత్పాణిస్థం కుఙ్కుమాభం శివే యం
ద్విష్మస్తస్మిన్ప్రతి ముఞ్చామి పాశమ్॥85॥

శ్లో. నూనం సింహాసనేశ్వర్యాస్తవాజ్ఞాం శిరసా వహన్।
భయేన పవమానోయం సర్వా దిశోనువిధావతి॥86॥

శ్లో. త్రికలాఢ్యాం త్రిహృల్లేఖాం ద్విహంసస్వరభూషితామ్।
యో జపత్యమ్బ తే విద్యాం సోక్షరః పరమః స్వరాట్॥87॥

శ్లో. దారిద్ర్యాబ్ధౌ దేవి మగ్నోపి శశ్వ-
ద్వాచా యాచే నాహమమ్బ త్వదన్యమ్।
తస్మాదస్మద్వాఞ్ఛితం పూరయైత-
దుష్మా సా నక్తా సుదుఘేవ ధేనుః॥88॥

శ్లో. యో వా యద్యత్కామనాకృష్టచిత్తః
స్తుత్వోపాస్తే దేవి తే చక్రవిద్యామ్।
కల్యాణానామాలయః కాలయోగా-
త్తం తం లోకం జయతే తాంశ్చ కామాన్॥89॥

శ్లో. సాధకః సతతం కుర్యాదైక్యం శ్రీచక్రదేహయోః।
తథా దేవ్యాత్మనోరైక్యమేతావదనుశాసనమ్॥90॥

శ్లో. హస్తామ్భోజప్రోల్లసచ్చామరాభ్యాం
శ్రీవాణీభ్యాం పార్శ్వయోర్వీజ్యమానామ్।
శ్రీసంమ్రాజ్ఞి త్వాం సదాలోకయేయం
సదా సద్భిః సేవ్యమానాం నిగూఢామ్॥91॥

శ్లో. ఇష్టానిష్టప్రాప్తివిచ్ఛిత్తిహేతుః
స్తోతుం వాచాం క్లృప్తిరిత్యేవ మన్యే।
త్వద్రూపం హి స్వానుభూత్యైకవేద్యం
న చక్షుషా గృహ్యతే నాపి వాచా॥92॥

శ్లో. హరస్వరైశ్చతుర్వర్గపదం మన్త్రం సబిన్దుకమ్।
దేవ్యా జపత విప్రేన్ద్రా అన్యా వాచో విముఞ్చథ॥93॥

శ్లో. యస్తే రాకాచన్ద్రబిమ్బాసనస్థాం
పీయూషాబ్ధిం కల్పయన్తీం మయూఖైః|
మూర్తిం భక్త్యా ధ్యాయతే హృత్సరోజే
న తస్య రోగో న జరా న మృత్యుః||94||

శ్లో. తుభ్యం మాతర్యోఞ్జలిం మూర్ధ్ని ధత్తే
మౌలిశ్రేణ్యా భూభుజస్తం నమన్తి|
యః స్తౌతి త్వామమ్బ చిద్వల్లివాచా
తం ధీరాసః కవయ ఉన్నయన్తి||95||

శ్లో. వైరిఞ్చైర్వైష్ణవైరుద్రైన్ద్రైబృన్దై-
ర్దుర్గాకాలీభైరవీశక్తిసంఘైః|
యస్త్రేశి త్వం వర్తసే స్తూయమానా
న తత్ర సూర్యో భాతి న చన్ద్రతారకమ్||96||

శ్లో. భూత్యై భవాని త్వాం వన్దే సురాః శతమఖాదయః|
త్వామానమ్య సమృద్ధాః స్యురాయో ధామాని దివ్యాని||97||

శ్లో. పుష్పవత్పుల్లతాటఙ్కాం ప్రాతరాదిత్యపాటలామ్|
యస్త్వామన్తః స్మరత్యమ్బ తస్య దేవా అసన్వశే||98||

శ్లో. వశ్యే విద్రుమసంకాశాం విద్యాయాం విశదప్రభామ్|
త్వామమ్బ భావయేద్భూత్యై సువర్ణాం హేమమాలినీమ్||99||

శ్లో. వామాఙ్కస్థామీశితుర్దీప్యమానాం
భూషాబృన్దైరిన్దురేఖావతంసామ్|
యస్త్వాం పశ్యన్సంతతం నైవ తృప్తః
తస్మై చ దేవి వషడస్తు తుభ్యమ్||100||

శ్లో. నవనీపవనీవాసలాలసోత్తరమానసే|
శృఙ్గారదేవతే మాతః శ్రియం వాసయ మే కులే||101||

శ్లో. భక్త్యాభక్త్యా వాపి పద్యావసాన-
శ్రుత్యా స్తుత్యా చైతయా స్తౌతి యస్త్వామ్|
తస్య క్షిప్రం త్వత్ప్రసాదేన మాతః
సత్యాః సన్తు యజమానస్య కామాః||102||

శ్లో. బాలిశేన మయా ప్రోక్తమపి వాత్సల్యశాలినోః|
ఆనన్దమాదిదంపత్యోరిమా వర్ధన్తు వాఙ్గిరః||103||

శ్లో. మాధురీసౌరభావాసచాపసాయకధారిణీమ్|
దేవీం ధ్యాయన్పఠేదేతత్సర్వకామార్థసిద్ధయే||104||

శ్లో. స్తోత్రమేతత్ప్రజపతస్తవ త్రిపురసున్దరి|
అనుద్వీక్ష్య భయాద్దూరం మృత్యుర్ధావతి పఞ్చమః||105||

శ్లో. యః పఠతి స్తుతిమేతాం-
విద్యావన్తం తమమ్బ ధనవన్తమ్|
కురు దేవి యశస్వన్తం
వర్చస్వన్తం మనుష్యేషు||106||

శ్లో. యే శృణ్వన్తి స్తుతిమిమాం తవ దేవ్యనసూయకాః|
తేభ్యో దేహి శ్రియం విద్యాముద్వర్చ ఉత్తనూబలమ్||107||

శ్లో. త్వామేవాహం స్తౌమి నిత్యం ప్రణౌమి
శ్రీవిద్యేశాం వచ్మి సంచిన్తయామి|
అధ్యాస్తే యా విశ్వమాతా విరాజో
హృత్పుణ్డరీకం విరజం విశుద్ధమ్||108||

శ్లో. శంకరేణ రచితం స్తవోత్తమం
యః పఠేజ్జగతి భక్తిమాన్నరః|
తస్య సిద్ధిరతులా భవేద్ధ్రువా
సున్దరీ చ సతతం ప్రసీదతి||109||

శ్లో. యత్రైవ యత్రైవ మనో మదీయం
తత్రైవ తత్రైవ తవ స్వరూపమ్|
యత్రైవ యత్రైవ శిరో మదీయం
తత్రైవ తత్రైవ పదద్వయం తే||110||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిన్దభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య
శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః కృతౌ

త్రిపురసున్దరీవేదపాదస్తోత్రం సంపూర్ణమ్ ||

శివ స్తోత్రములు

అర్ధనారీశ్వరస్తోత్రమ్

శ్లో. చామ్పేయగౌరార్ధశరీరకాయై
కర్పూరగౌరార్ధశరీరకాయ|
ధమ్మిల్లకాయై చ జటాధరాయ
నమః శివాయై చ నమః శివాయ||1||

శ్లో. కస్తూరికాకుఙ్కుమచర్చితాయై
చితారజఃపుఞ్జవిచర్చితాయ|
కృతస్మరాయై వికృతస్మరాయ
నమః శివాయై చ నమః శివాయ||2||

శ్లో. ఝణత్క్వణత్కఙ్కణనూపురాయై
పాదాబ్జరాజత్ఫణినూపురాయ|
హేమాఙ్గదాయై భుజగాఙ్గదాయ
నమః శివాయై చ నమః శివాయ||3||

శ్లో. విశాలనీలోత్పలలోచనాయై
వికాసిపఙ్కేరుహలోచనాయ|
సమేక్షణాయై విషమేక్షణాయ
నమః శివాయై చ నమః శివాయ||4||

శ్లో. మన్దారమాలాకలితాలకాయై
కపాలమాలాఙ్కితకన్ధరాయ|
దివ్యామ్బరాయై చ దిగమ్బరాయ
నమః శివాయై చ నమః శివాయ||5||

శ్లో. అమ్భోధరశ్యామలకున్తలాయై
తటిత్ప్రభాతామ్రజటాధరాయ|
నిరీశ్వరాయై నిఖిలేశ్వరాయ
నమః శివాయై చ నమః శివాయ||6||

శ్లో. ప్రపఞ్చసృష్ట్యున్ముఖలాస్యకాయై
సమస్తసంహారకతాణ్డవాయ|

జగజ్జనన్యై జగదేకపిత్రే
నమః శివాయై చ నమః శివాయ ||7||

శ్లో. ప్రదీప్తరత్నోజ్జ్వలకుణ్డలాయై
స్ఫురన్మహాపన్నగభూషణాయ|
శివాన్వితాయై చ శివాన్వితాయ
నమః శివాయై చ నమః శివాయ ||8||

శ్లో. ఏతత్పఠేదష్టకమిష్టదం యో
భక్త్యా స మాన్యో భువి దీర్ఘజీవీ|
ప్రాప్నోతి సౌభాగ్యమనన్తకాలం
భూయాత్సదా తస్య సమస్తసిద్ధిః ||9||

ఉమామహేశ్వరస్తోత్రమ్

శ్లో. నమః శివాభ్యాం నవయౌవనాభ్యాం
పరస్పరాశ్లిష్టవపుర్ధరాభ్యాం
నగేన్ద్రకన్యావృషకేతనాభ్యాం
నమో నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్ ||1||

శ్లో. నమః శివాభ్యాం సరసోత్సవాభ్యాం
నమస్కృతాభీష్టవరప్రదాభ్యామ్ |
నారాయణేనార్చితపాదుకాభ్యాం
నమో నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్ ||2||

శ్లో. నమః శివాభ్యాం వృషవాహనాభ్యాం
విరిఞ్చివిష్ణ్విన్ద్రసుపూజితాభ్యామ్ |
విభూతిపాటీరవిలేపనాభ్యాం
నమో నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్ ||3||

శ్లో. నమః శివాభ్యాం జగదీశ్వరాభ్యాం
జగత్పతిభ్యాం జయవిగ్రహాభ్యామ్
జమ్భారిముఖ్యైరభివన్దితాభ్యాం
నమో నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్ ||4||

శ్లో. నమః శివాభ్యాం పరమౌషధాభ్యాం
పఞ్చాక్షరీపఞ్జరరఞ్జితాభ్యామ్ |
ప్రపఞ్చసృష్టిస్థితిసంహృతాభ్యాం
నమో నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్ ||5||

శ్లో. నమః శివాభ్యామతిసున్దరాభ్యా-
మత్యన్తమాసక్తహృదమ్బుజాభ్యామ్ |
అశేషలోకైకహితంకరాభ్యాం
నమో నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్ ||6||

శ్లో. నమః శివాభ్యాం కలినాశనాభ్యాం
కఙ్కాలకల్యాణవపుర్ధరాభ్యామ్ |

కైలాసశైలస్థితదేవతాభ్యాం
నమో నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్॥7॥

శ్లో. నమః శివాభ్యామశుభాపహాభ్యా-
మశేషలోకైకవిశేషితాభ్యామ్।
అకుణ్ఠితాభ్యాం స్మృతిసంభృతాభ్యాం
నమో నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్॥8॥

శ్లో. నమః శివాభ్యాం రథవాహనాభ్యాం
రవీన్దువైశ్వానరలోచనాభ్యామ్।
రాకాశశాఙ్కాభముఖామ్బుజాభ్యాం
నమోః నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్॥9॥

శ్లో. నమః శివాభ్యాం జటిలంధరాభ్యాం
జరామృతిభ్యాం చ వివర్జితాభ్యామ్।
జనార్దనాబ్జోద్భవపూజితాభ్యాం
నమో నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్॥10॥

శ్లో. నమః శివాభ్యాం విషమేక్షణాభ్యాం
బిల్వచ్ఛదామల్లికదామభృద్భ్యా(?)మ్।
శోభావతీశాన్తవతీశ్వరాభ్యాం
నమో నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్॥11॥

శ్లో. నమః శివాభ్యాం పశుపాలకాభ్యాం
జగత్త్రయీరక్షణబద్ధహృద్భ్యామ్।
సమస్తదేవాసురపూజితాభ్యాం
నమో నమః శంకరపార్వతీభ్యామ్॥12॥

శ్లో. స్తోత్రం త్రిసంధ్యం శివపార్వతీభ్యాం
భక్త్యా పఠేద్ద్వాశకం నరో యః।
స సర్వసౌభాగ్యఫలాని భుఙ్క్తే
శతాయురన్తే శివలోకమేతి॥13॥

కాలభైరవాష్టకమ్

శ్లో. దేవరాజసేవ్యమానపావనాఙ్ఘ్రిపఙ్కజం
వ్యాలయజ్ఞసూత్రబిన్దుశేఖరం కృపాకరమ్।
నారదాదియోగిబృన్దవన్దితం దిగమ్బరం
కాశికాపురాధినాథకాలభైరవం భజే॥1॥

శ్లో. భానుకోటిభాస్వరం భవాబ్ధితారకం పరం
నీలకణ్ఠమీప్సితార్థదాయకం త్రిలోచనమ్।
కాలకాలమమ్బుజాక్షమక్షశూలమక్షరం
కాశికాపురాధినాథకాలభైరవం భజే॥2॥

శ్లో. శూలటఙ్కపాశదణ్డపాణిమాదికారణం
శ్యామకాయమాదిదేవమక్షరం నిరామయమ్।
భీమవిక్రమం ప్రభుం విచిత్రతాణ్డవప్రియం
కాశికాపురాధినాథకాలభైరవం భజే॥3॥

శ్లో. భుక్తిముక్తిదాయకం ప్రశస్తచారువిగ్రహం
భక్తవత్సలం స్థిరం సమస్తలోకవిగ్రహమ్।
నిక్వణన్మనోజ్ఞహేమకిఙ్కిణీలసత్కటిం
కాశికాపురాధినాథకాలభైరవం భజే॥4॥

శ్లో. ధర్మసేతుపాలకం త్వధర్మమార్గనాశకం
కర్మపాశమోచకం సుశర్మదాయకం విభుమ్।
స్వర్ణవర్ణకేశపాశశోభితాఙ్గనిర్మలం
కాశికాపురాధినాథకాలభైరవం భజే॥5॥

శ్లో. రత్నపాదుకాప్రభాభిరామపాదయుగ్మకం
నిత్యమద్వితీయమిష్టదైవతం నిరఞ్జనమ్।
మృత్యుదర్పనాశనం కరాలదంష్ట్రభూషణం
కాశికాపురాధినాథకాలభైరవం భజే॥6॥

శ్లో. అట్టహాసభిన్నపద్మజాణ్డకోశసంతతిం
దృష్టిపాతనష్టపాపజాలముగ్రశాసనమ్।

అష్టసిద్ధిదాయకం కపాలమాలికాధరం
కాశికాపురాధినాథకాలభైరవం భజే ||7||

శ్లో. భూతసఙ్ఘనాయకం విశాలకీర్తిదాయకం
కాశివాసిలోకపుణ్యపాపశోధకం విభుమ్|
నీతిమార్గకోవిదం పురాతనం జగత్పతిం
కాశికాపురాధినాథకాలభైరవం భజే ||8||

శ్లో. కాలభైరవాష్టకం పఠన్తి యే మనోహరం
జ్ఞానముక్తిసాధకం విచిత్రపుణ్యవర్ధనమ్|
శోకమోహలోభదైన్యకోపతాపనాశనం
తే ప్రయాన్తి కాలభైరవాఙ్ఘ్రిసంనిధిం ధ్రువమ్ ||9||

దక్షిణామూర్తిస్తోత్రమ్

శ్లో. ఉపాసకానాం యదుపాసనీయ-
ముపాత్తవాసం వటశాఖిమూలే|
తద్ధామ దాక్షిణ్యజుషా స్వమూర్త్యా
జాగర్తు చిత్తే మమ బోధరూపమ్||1||

శ్లో. అద్రాక్షమక్షీణదయానిధాన-
మాచార్యమాద్యం వటమూలభాగే|
మౌనేన మన్దస్మితభూషితేన
మహర్షిలోకస్య తమో నుదన్తమ్||2||

శ్లో. విద్రావితాశేషతమోగణేన
ముద్రావిశేషేణ ముహుర్మునీనామ్|
నిరస్య మాయాం దయయా విధత్తే
దేవో మహాంస్తత్త్వమసీతి బోధమ్||3||

శ్లో. అపారకారుణ్యసుధాతరఙ్గై-
రపాఙ్గపాతైరవలోకయన్తమ్|
కఠోరసంసారనిదాఘతప్తా-
న్మునీనహం నౌమి గురుం గురూణామ్||4||

శ్లో. మమాద్యదేవో వటమూలవాసీ
కృపావిశేషాత్కృతసంనిధానః|
ఓంకారరూపాముపదిశ్య విద్యా-
మావిద్యకధ్వాన్తమపాకరోతు||5||

శ్లో. కలాభిరిన్దోరివ కల్పితాఙ్గం
ముక్తాకలాపైరివ బద్ధమూర్తిమ్|
ఆలోకయే దేశికమప్రమేయ-
మనాద్యవిద్యాతిమిరప్రభాతమ్||6||

శ్లో. స్వదక్షజానుస్థితవామపాదం
పాదోదరాలంకృతయోగపట్టమ్|

అపస్మృతేరాహితపాదమఙ్గ్రే
ప్రణౌమి దేవం ప్రణిధానవన్తమ్ ||7||

శ్లో. యువాపి యః సన్నుపదేష్టుమీష్టే|
ప్రణౌమి తం ప్రాక్తనపుణ్యజాలై
రాచార్యమాశ్చర్యగుణాధివాసమ్ ||8||

శ్లో. ఏకేన ముద్రాం పరశుం కరేణ
కరేణ చాన్యేన మృగం దధానః|
స్వజానువిన్యస్తకరః పురస్తా-
దాచార్యచూడామణిరావిరస్తు ||9||

శ్లో. ఆలేపవన్తం మదనాఙ్గభూత్యా
శార్దూలకృత్త్యా పరిధానవన్తమ్|
ఆలోకయే కంచన దేశికేన్ద్ర-
మజ్ఞానవారాకరబాడబాగ్నిమ్ ||10||

శ్లో. చారుస్థితం సోమకలావతంసం
వీణాధరం వ్యక్తజటాకలాపమ్|
ఉపాసతే కేచన యోగినస్త్వ-
ముపాత్తనాదానుభవప్రమోదమ్ ||11||

శ్లో. ఉపాసతే యం మునయః శుకాద్యా
నిరాశిషో నిర్మమతాధివాసాః|
తం దక్షిణామూర్తితనుం మహేశ-
ముపాస్మహే మోహమహార్తిశాన్త్యై ||12||

శ్లో. కాన్త్యా నిన్దితకున్దకందలవపుర్న్యగ్రోధమూలే వస-
న్కారుణ్యామృతవారిభిర్మునిజనం సంభావయన్వీక్షితైః|
మోహధ్వాన్తవిభేదనం విరచయన్బోధేన తత్తాదృశా
దేవస్తత్త్వమసీతి బోధయతు మాం ముద్రావతా పాణినా ||13||

శ్లో. అగౌరనేత్రైరలలాటనేత్రై-
రశాన్తవేషైరభుజంగభూషైః|

అబోధముద్రైరనపాస్తనిద్రై-
రపూరకామైరమరైరలం నః॥14॥

శ్లో. దైవతాని కతి సన్తి చావనౌ
నైవ తాని మనసో మతాని మే।
దీక్షితం జడధియామనుగ్రహే
దక్షిణాభిముఖమేవ దైవతమ్॥15॥

శ్లో. ముదితాయ ముగ్ధశశినావతంసినే
భసితావలేపరమణీయమూర్తయే।
జగదిన్ద్రజాలరచనాపటీయసే
మహసే నమోస్తు వటమూలవాసినే॥16॥

శ్లో. వ్యాలమ్బినీభిః పరితో జటాభిః
కలావశేషేణ కలాధరేణ।
పశ్యల్లలాటేన ముఖేన్దునా చ
ప్రకాశసే చేతసి నిర్మలానామ్॥17॥

శ్లో. ఉపాసకానాం త్వముమాసహాయః
పూర్ణేన్దుభావం ప్రకటీకరోషి।
యదద్య తే దర్శనమాత్రతో మే
ద్రవత్యహో మానసచన్ద్రకాన్తః॥18॥

శ్లో. యస్తే ప్రసన్నామనుసందధానో
మూర్తిం ముదా ముగ్ధశశాఙ్కమౌలేః।
ఐశ్వర్యమాయుర్లభతే చ విద్యా-
మన్తే చ వేదాన్తమహారహస్యమ్॥19॥

దశశ్లోకీస్తుతిః

శ్లో. సామ్బో నః కులదైవతం పశుపతే సామ్బ త్వదీయా వయం
సామ్బం స్తౌమి సురాసురోరగగణాః సామ్బేన సంతారితాః|
సామ్బాయాస్తు నమో మయా విరచితం సామ్బాత్పరం నో భజే|
సామ్బస్యానుచరోస్మ్యహం మమ రతిః సామ్బే పరబ్రహ్మణి||1||

శ్లో. విష్ణ్వాద్యాశ్చ పురత్రయం సురగణా జేతుం న శక్తాః స్వయం
యం శంభుం భగవన్వయం తు పశవోస్మాకం త్వమేవేశ్వరః|
స్వస్వస్థాననియోజితాః సుమనసః స్వస్థా బభూవుస్తత-
స్తస్మిన్మే హృదయం సుఖేన రమతాం సామ్బే పరబ్రహ్మణి||2||

శ్లో. క్షోణీ యస్య రథో రథాఙ్గయుగలం చన్ద్రార్కబిమ్బద్వయం
కోదణ్డః కనకాచలో హరిరభూద్బాణో విధిః సారథిః|
తూణీరో జలధిర్హయాః శ్రుతిచయో మౌర్వీ భుజంగాధిప-
స్తస్మిన్మే హృదయం సుఖేన రమతాం సామ్బే పరబ్రహ్మణి||3||

శ్లో. యేనాపాదితమఙ్గజాఙ్గభసితం దివ్యాఙ్గరాగైః సమం
యేన స్వీకృతమబ్జసంభవశిరః సౌవర్ణపాత్రైః సమమ్|
యేనాఙ్గీకృతమచ్యుతస్య నయనం పూజారవిన్దైః సమం
తస్మిన్మే హృదయం సుఖేన రమతాం సామ్బే పరబ్రహ్మణి||4||

శ్లో. గోవిన్దాదధికం న దైవతమితి ప్రోచ్చార్య హస్తావుభా-
వుద్ధృత్యాథ శివస్య సంనిధిగతో వ్యాసో మునీనాం వరః|
యస్య స్తమ్భితపాణిరానతికృతా నన్దీశ్వరేణాభవ-
త్తస్మిన్మే హృదయం సుఖేన రమతాం సామ్బే పరబ్రహ్మణి||5||

శ్లో. ఆకాశశ్చికురాయతే దశదిశాభోగో దుకూలాయతే
శీతాంశుః ప్రసవాయతే స్థిరతరానన్దః స్వరూపాయతే|
వేదాన్తో నిలయాయతే సువినయో యస్య స్వభావాయతే
తస్మిన్మే హృదయం సుఖేన రమతాం సామ్బే పరబ్రహ్మణి||6||

శ్లో. విష్ణుర్యస్య సహస్రనామనియమాదమ్భోరుహాణ్యర్చయ-
న్నేకోనోపచితేషు నేత్రకమలం నైజం పదాబ్జద్వయే|

సంపూజ్యాసురసంహతిం విదలయంస్త్రైలోక్యపాలోభవ-
త్తస్మిన్మే హృదయం సుఖేన రమతాం సామ్బే పరబ్రహ్మణి||7||

శ్లో. శౌరిం సత్యగిరం వరాహవపుషం పాదామ్బుజాదర్శనే
చక్రే యో దయయా సమస్తజగతాం నాథం శిరోదర్శనే|
మిథ్యావాచమపూజ్యమేవ సతతం హంసస్వరూపం విధిం
తస్మిన్మే హృదయం సుఖేన రమతాం సామ్బే పరబ్రహ్మణి||8||

శ్లో. యస్యాసన్ధరణీజలాగ్నిపవనవ్యోమార్కచన్ద్రాదయో
విఖ్యాతాస్తనవోష్టధా పరిణతా నాన్యత్తతో వర్తతే|
ఓంకారార్థవివేచనీ శ్రుతిరియం చాచష్ట తుర్యం శివం
తస్మిన్మే హృదయం సుఖేన రమతాం సామ్బే పరబ్రహ్మణి||9||

శ్లో. విష్ణుబ్రహ్మసురాధిపప్రభృతయః సర్వేపి దేవా యదా
సంభూతాజ్జలధేర్విషాత్పరిభవం ప్రాప్తాస్తదా సత్వరమ్|
తానార్తాఞ్శరణాగతానితి సురాన్యోరక్షదర్ధక్షణా-
త్తస్మిన్మే హృదయం సుఖేన రమతాం సామ్బే పరబ్రహ్మణి||10||

ద్వాదశలిఙ్గస్తోత్రమ్

శ్లో. సౌరాష్ట్రదేశే వసుధావకాశే
జ్యోతిర్మయం చన్ద్రకలావతంసమ్।
భక్తిప్రదానాయ కృతావతారం
తం సోమనాథం శరణం ప్రపద్యే॥1॥

శ్లో. శ్రీశైలశృఙ్గే వివిధప్రసఙ్గే
శేషాద్రిశృఙ్గేపి సదా వసన్తమ్।
తమర్జునం మల్లికపూర్వమేనం
నమామి సంసారసముద్రసేతుమ్॥2॥

శ్లో. అవన్తికాయాం విహితావతారం
ముక్తిప్రదానాయ చ సజ్జనానామ్।
అకాలమృత్యోః పరిరక్షణార్థం
వన్దే మహాకాలమహం సురేశమ్॥3॥

శ్లో. కావేరికానర్మదయోః పవిత్రే
సమాగమే సజ్జనతారణాయ।
సదైవ మాన్ధాతృపురే వసన్త-
మోంకారమీశం శివమేకమీడే॥4॥

శ్లో. పూర్వోత్తరే పారలికాభిధానే
సదాశివం తం గిరిజాసమేతమ్।
సురాసురారాధితపాదపద్మం
శ్రీవైద్యనాథం సతతం నమామి॥5॥

శ్లో. ఆమర్దసంజ్ఞే నగరే చ రమ్యే
విభూషితాఙ్గం వివిధైశ్చ భోగైః।
సద్భుక్తిముక్తిప్రదమీశమేకం
శ్రీనాగనాథం శరణం ప్రపద్యే॥6॥

శ్లో. సానన్దమానన్దవనే వసన్త
మానన్దకన్దం హతపాపబృన్దమ్।

వారాణసీనాథమనాథనాథం
శ్రీవిశ్వనాథం శరణం ప్రపద్యే||7||

శ్లో. యో డాకినీశాకినికాసమాజే
నిషేవ్యమాణః పిశితాశనైశ్చ|
సదైవ భీమాదిపదప్రసిద్ధం
తం శంకరం భక్తహితం నమామి||8||

శ్లో. శ్రీతామ్రపర్ణీజలరాశియోగే
నిబద్ధయ సేతుం నిశి బిల్వపత్రైః|
శ్రీరామచన్ద్రేణ సమర్చితం తం
రామేశ్వరాఖ్యం సతతం నమామి||9||

శ్లో. సిహాద్రిపార్శ్వేపి తటే రమన్తం
గోదావరీతీరపవిత్రదేశే|
యద్దర్శనాత్పాతకజాతనాశః
ప్రజాయతే త్ర్యమ్బకమీశమీడే||10||

శ్లో. హిమాద్రిపార్శ్వేపి తటే రమన్తం
సంపూజ్యమానం సతతం మునీన్ద్రైః|
సురాసురైర్యక్షమహోరగాద్యైః
కేదారసంజ్ఞం శివమీశమీడే||11||

శ్లో. ఏలాపురీరమ్యశివాలయేస్మి-
న్సముల్లసన్తం త్రిజగద్వరేణ్యమ్|
వన్దే మహోదారతరస్వభావం
సదాశివం తం ధిషణేశ్వరాఖ్యమ్||12||

శ్లో. ఏతాని లిఙ్గాని సదైవ మర్త్యాః
ప్రాతః పఠన్తోమలమానసాశ్చ|
తే పుత్రపౌత్రైశ్చ ధనైరుదారైః
సత్కీర్తిభాజః సుఖినో భవన్తి||13||

వేదసారశివస్తోత్రమ్||

శ్లో. పశూనాం పతిం పాపనాశం పరేశం
గజేన్ద్రస్య కృత్తిం వసానం వరేణ్యమ్|
జటాజూటమధ్యే స్ఫురద్గాఙ్గవారిం
మహాదేవమేకం స్మరామి స్మరారిమ్||1||

శ్లో. మహేశం సురేశం సురారాతినాశం
విభుం విశ్వనాథం విభూత్యఙ్గభూషమ్|
విరూపాక్షమిన్ద్వర్కవహ్నిత్రినేత్రం
సదానన్దమీడే ప్రభుం పఞ్చవక్త్రమ్||2||

శ్లో. గిరీశం గణేశం గలే నీలవర్ణం
గవేన్ద్రాధిరూఢం గుణాతీతరూపమ్|
భవం భాస్వరం భస్మనా భూషితాఙ్గం
భవానీకలత్రం భజే పఞ్చవక్త్రమ్||3||

శ్లో. శివాకాన్త శంభో శశాఙ్కార్ధమౌలే
మహేశాన శూలిఞ్జటాజూటధారిన్|
త్వమేకో జగద్వ్యాపకో విశ్వరూపః
ప్రసీద ప్రసీద ప్రభో పూర్ణరూప||4||

శ్లో. పరాత్మానమేకం జగద్బీజమాద్యం
నిరీహం నిరాకారమోంకారవేద్యమ్|
యతో జాయతే పాల్యతే యేన విశ్వం
తమీశం భజే లీయతే యత్ర విశ్వమ్||5||

శ్లో. న భూమిర్న చాపో న వహ్నిర్న వాయు-
ర్న చాకాశమాస్తే న తన్ద్రా న నిద్రా|
న చోష్ణం న శీతం న దేశో న వేషో
న యస్యాస్తి మూర్తిస్త్రిమూర్తిం తమీడే||6||

శ్లో. అజం శాశ్వతం కారణం కారణానాం
శివం కేవలం భాసకం భాసకానామ్|

తురీయం తమఃపారమాద్యన్తహీనం
ప్రపద్యే పరం పావనం ద్వైతహీనమ్॥7॥

శ్లో. నమస్తే నమస్తే విభో విశ్వమూర్తే
నమస్తే నమస్తే చిదానన్దమూర్తే।
నమస్తే నమస్తే తపోయోగగమ్య
నమస్తే నమస్తే శ్రుతిజ్ఞానగమ్య॥8॥

శ్లో. ప్రభో శూలపాణే విభో విశ్వనాథ
మహాదేవ శంభో మహేశ త్రినేత్ర।
శివాకాన్త శాన్త స్మరారే పురారే
త్వదన్యో వరేణ్యో న మాన్యో న గణ్యః॥9॥

శ్లో. శంభో మహేశ కరుణామయ శూలపాణే
గౌరీపతే పశుపతే పశుపాశనాశిన్।
కాశీపతే కరుణయా జగదేతదేక-
స్త్వం హంసి పాసి విదధాసి మహేశ్వరోసి॥10॥

శ్లో. త్వత్తో జగద్భవతి దేవ భవ స్మరారే
త్వయ్యేవ తిష్ఠతి జగన్మృడ విశ్వనాథ।
త్వయ్యేవ గచ్ఛతి లయం జగదేతదీశ
లిఙ్గాత్మకే హర చరాచరవిశ్వరూపిన్॥11॥

శివకేశాదిపాదాన్తవర్ణనస్తోత్రమ్

శ్లో. దేయాసుర్మూర్ధ్ని రాజత్సరససురసరిత్పారపర్యన్తనిర్య-
త్ప్రాంశుస్తమ్బాః పిశఙ్గాస్తులితపరిణతారక్తశాలీలతా వః|
దుర్వారాపత్తిగర్తశ్రితనిఖిలజనోత్తారణే రజ్జుభూతా
ఘోరాఘోర్వీరుహాలీదహనశిఖిశిఖాః శర్మ శార్వాః కపర్దాః||1||

శ్లో. కుర్వన్నిర్వాణమార్గప్రగమపరిలసద్రూప్యసోపానశఙ్కాం
శక్రారీణాం పురాణాం త్రయవిజయకృతస్పష్టరేఖాయమాణమ్|
అవ్యాదవ్యాజముచ్చైరలికహిమధరాధిత్యకాన్తస్త్రిధోద్య-
జ్జాహ్నవ్యాభం మృడానీకమితురుడుపరుక్పాణ్డరం వస్త్రిపుణ్డ్రమ్||2||

శ్లో. క్రుధ్యద్గౌరీప్రసాదానతిసమయపదాఙ్గుష్ఠసంక్రాన్తలాక్షా-
బిన్దుస్పర్ధి స్మరారేః స్ఫటికమణిదృషన్మగ్నమాణిక్యశోభమ్|
మూర్ధ్న్యుద్యద్దివ్యసిన్ధోః పతితశఫరికాకారి వో మాస్తకం స్తా-
దస్తోకాపత్తికృత్త్యై హుతవహకణికామోక్షరూక్షం సదాక్షి||3||

శ్లో. భూత్యై దృగ్భూతయోః స్యాద్యదహిమహిమరుగ్బిమ్బయోః స్నిగ్ధవర్ణో
దైత్యౌఘధ్వంసశంసీ స్ఫుట ఇవ పరివేషావశేషో విభాతి|
సర్గస్థిత్యన్తవృత్తిర్మయి సముపగతేతీవ నిర్వృత్తగర్వం
శర్వాణీభర్తురుచ్చైర్యుగలమథ దధద్విభ్రమం తద్భ్రువోర్వః||4||

శ్లో. యుగ్మే రుక్మాబ్జపిఙ్గే గ్రహ ఇవ పిహితే ద్రాగ్యయోః ప్రాగ్దుహిత్రా
శైలస్య ధ్వాన్తనీలామ్బరరచితబృహత్కఞ్చుకోభూత్ప్రపఞ్చః|
తే త్రైనేత్రే పవిత్రే త్రిదశవరఘటామిత్రజైత్రోగ్రశస్త్రే
నేత్రే నేత్రే భవేతాం ద్రుతమిహ భవతామిన్ద్రియాశ్వాన్నియన్తుమ్||5||

శ్లో. చణ్డీవక్త్రార్పణేచ్ఛోస్తదను భగవతః పాణ్డురుక్పాణ్డుగణ్డ-
ప్రోద్యత్కణ్డూం వినేతుం వితనుత ఇవ యే రత్నకోణైర్విఘృష్టిమ్|
చణ్డార్చిర్మణ్డలాభే సతతనతజనధ్వాన్తఖణ్డాతిశౌణ్డే
చాణ్డీశే తే శ్రియే స్తామధికమవనతాఖణ్డలే కుణ్డలే వః||6||

శ్లో. ఖట్వాఙ్గోదగ్రపాణేః స్ఫుటవికటపుటో వక్త్రరన్ధ్రప్రవేశ-
ప్రేప్సూదఞ్చత్ఫణోరుశ్వసదతిధవలాహీన్ద్రశఙ్కాం దధానః|

యుష్మాకం కమ్రవక్త్రామ్బురుహపరిలసత్కర్ణికాకారశోభః
శశ్వత్త్రాణాయ భూయాదలమతివిమలోత్తుఙ్గకోణః స ఘోణః॥7॥

శ్లో. క్రుధ్యత్యద్ధా యయోః స్వాం తనుమతిలసతోర్బిమ్బితాం లక్షయన్తీ
భర్త్రే స్పర్ధాతినిఘ్నా ముహురితరవధూశఙ్కయా శైలకన్యా।
యుష్మాంస్తౌ శశ్వదుచ్చైరబహులదశమీశర్వరీశాతిశుభ్రా-
వవ్యాస్తాం దివ్యసిన్ధోః కమితురవనమల్లోకపాలౌ కపోలౌ॥8॥

శ్లో. యో భాసా భాత్యుపాన్తస్థిత ఇవ నిభృతం కౌస్తుభో ద్రష్టుమిచ్ఛ-
న్సోత్థస్నేహాన్నితాన్తం గలగతగరలం పత్ ఀరుచ్చైః పశూనామ్।
ప్రోద్యత్ప్రేమ్ణా యమార్ద్రా పిబతి గిరిసుతా సంపదః సాతిరేకా
లోకాః శోణీకృతాన్తా యదధరమహసా సోధరో వో విధత్తామ్॥9॥

శ్లో. అత్యర్థం రాజతే యా వదనశశధరాదుద్గలచ్చారువాణీ-
పీయూషామ్భఃప్రవాహప్రసరపరిలసత్ఫేనబిన్ద్వావలీవ।
దేయాత్సా దన్తపఙ్క్తిశ్ఀచరమిహ దనుదాయాదదౌవారికస్య
ద్యుత్యా దీప్తేన్దుకున్దచ్ఛవిరమలతరప్రోన్నతాగ్రా ముదం వః॥10॥

శ్లో. న్యక్కుర్వన్నుర్వరాభృన్నిభఘనసమయోద్ఘుష్టమేఘౌఘఘోషం
స్ఫూర్జద్వార్ధ్యుత్థితోరుధ్వనితమపి పరబ్రహ్మభూతో గభీరః।
సువ్యక్తో వ్యక్తమూర్తేః ప్రకటితకరణః ప్రాణనాథస్య సత్యాః
ప్రీత్యా వః సంవిదధ్యాత్ఫలవికలమలం జన్మ నాదః స నాదః॥11॥

శ్లో. భాసా యస్య త్రిలోకీ లసతి పరిలసత్ఫేనబిన్ద్వర్ణవాన్త-
ర్వ్యామగ్నేవాతిగౌరస్తులితసురసరిద్వారిపూరప్రసారః।
పీనాత్మా దన్తభాభిర్భృశమహహహకారాతిభీమః సదేష్టాం
పుష్టాం తుష్టిం కృషీష్ట స్ఫుటమిహ భవతామట్టహాసోఽష్టమూర్తేః॥12॥

శ్లో. సద్యోజాతాఖ్యమాప్యం యదువిమలముదగ్వర్తి యద్వామదేవం
నామ్నా హేమ్నా సదృక్షం జలదనిభమఘోరాహ్వయం దక్షిణం యత్।
యద్బాలార్కప్రభం తత్పురుషనిగదితం పూర్వమీశానసంజ్ఞం
యద్దివ్యం తాని శంభోర్భవదభిలషితం పఞ్చ దద్యుర్ముఖాని॥13॥

శ్లో. ఆత్మప్రేమ్ణో భవాన్యా స్వయమివ రచితాః సాదరం సాంవనన్యా
మష్యా తిస్రః సునీలాఞ్జననిభగరరేఖాః సమాభాన్తి యస్యామ్।

ఆకల్పానల్పభాసా భృశరుచిరతరా కమ్బుకల్పామ్బికాయాః
పత్యుః సాత్యన్తమన్తర్విలసతు సతతం మన్థరా కంధరా వః॥14॥

శ్లో. వక్త్రేన్దోర్దన్తలక్ష్మ్యాశ్ిచరమధరమహాకౌస్తుభస్యాప్యుపాన్తే
సోత్థానాం ప్రార్థయన్యః స్థితిమచలభువే వారయన్త్యై నివేశమ్।
ప్రాయుజక్తేవాశిషో యః ప్రతిపదమమృతత్వే స్థితః కాలశత్రోః
కాలం కుర్వన్గలం వో హృదయమయమలం క్షాలయేత్కాలకూటః॥15॥

శ్లో. ప్రౌఢప్రేమాకులాయా దృఢతరపరిరమ్భేషు పర్వేన్దుముఖ్యాః
పార్వత్యాశ్చారుచామీకరవలయపదైరఙ్కితం కాన్తిశాలి।
రఙ్గన్నాగాఙ్గదాఢ్యం సతతమవిహితం కర్మ నిర్మూలయేత్త-
ద్దోర్మూలం నిర్మలం యద్ధృది దురితమపాస్యార్జితం ధూర్జటేర్వః॥16॥

శ్లో. కణ్ఠాశ్లేషార్థమాప్తా దివ ఇవ కమితుః స్వర్గసిన్ధోః ప్రవాహాః
క్రాన్త్యై సంసారసిన్ధోః స్ఫటికమణిమహాసంక్రమాకారదీర్ఘాః।
తిర్యగ్విష్కమ్భభూతాస్త్రిభువనవసతేర్భిన్నదైత్యేభదేహా
బాహా వస్తా హరస్య ద్రుతమిహ నివహానంహసాం సంహరన్తు॥17॥

శ్లో. వక్షో దక్షద్విషోలం స్మరభరవినమద్దక్షజాక్షీణవక్షో-
జాన్తర్నిక్షిప్తశుమ్భన్మలయజమిలితోద్భాసి భస్మోక్షితం యత్।
క్షిప్రం తద్రూక్షచక్షుఃశ్రుతిగణఫణరత్నౌఘభాభీక్ష్ణశోభం
యుష్మాకం శశ్వదేనః స్ఫటికమణిశిలామణ్డలాభం క్షిణోతు॥18॥

శ్లో. ముక్తాముక్తే విచిత్రాకులవలిలహరీజాలశాలిన్యవాఞ్చ-
న్నాభ్యావర్తే విలోలద్భుజగవరయుతే కాలశత్రోర్విశాలే।
యుష్మచ్చిత్తత్రిధామా ప్రతినవరుచిరే మన్దిరే కాన్తిలక్ష్మ్యాః
శేతాం శీతాంశుగౌరే చిరతరముదరక్షీరసిన్ధౌ సలీలమ్॥19॥

శ్లో. వైయాఘ్రీ యత్ర కృత్తిః స్ఫురతి హిమగిరేర్విస్తృతోపత్యకాన్తః
సాన్ద్రావశ్యాయమిశ్రా పరిత ఇవ వృతా నీలజీమూతమాలా।
ఆబద్ధాహీన్ద్రకాఞ్చీగుణమతిపృథులం శైలజాక్రీడభూమి-
స్తద్వో నిఃశ్రేయసే స్యాజ్జఘనమతిఘనం బాలశీతాంశుమౌలేః॥20॥

శ్లో. పుష్టావష్టమ్భభూతౌ పృథుతరజఘనస్యాపి నిత్యం త్రిలోక్యాః
సమ్యగ్వృత్తౌ సురేన్ద్రద్విరదవరకరోదారకాన్తిం దధానౌ।

సారావారూ పురారేః ప్రసభమరిఘటాఘస్మరౌ భస్మశుభ్రౌ
భక్తైరత్యార్ద్రచిత్తైరధికమవనతౌ వాఞ్ఛితం వో విధత్తామ్॥21॥

శ్లో. ఆనన్దాయేన్దుకాన్తోపలరచితసముద్గాయితే యే మునీనాం
చిత్తాదర్శం నిధాతుం విదధతి చరణే తాణ్డవాకుఞ్చనాని।
కాఞ్చీభోగీన్ద్రమూర్ధ్నాం ప్రతిముహురుపధానాయమానే క్షణం తే
కాన్తే స్తామన్తకారేర్ద్యుతివిజితసుధాభానునీ జానునీ వః॥22॥

శ్లో. మఞ్జీరీభూతభోగిప్రవరగణఫణామణ్డలాన్తర్నితాన్త-
వ్యాదీర్ఘానర్ఘరత్నద్యుతికిసలయితే స్తూయమానే ద్యుసద్భిః।
బిభ్రత్యౌ విభ్రమం వః స్ఫటికమణిబృహద్దణ్డవద్భాసితే యే
జఙ్ఘే శఙ్ఖేన్దుశుభ్రే భృశమిహ భవతాం మానసే శూలపాణేః॥23॥

శ్లో. అస్తోకస్తోమశస్త్రైరపచితిమమలాం భూరిభావోపహారైః
కుర్వద్భిః సర్వదోచ్చైః సతతమభివృతౌ బ్రహ్మవిద్దేవలాద్యైః।
సమ్యక్సంపూజ్యమానావిహ హృది సరసీవానిశం యుష్మదీయే
శర్వస్య క్రీడతాం తౌ ప్రపదవరబృహత్కచ్ఛపావచ్ఛభాసౌ॥24॥

శ్లో. యాః స్వస్యైకాంశపాతాదతిబహలగలద్రక్తవక్త్రం ప్రణున్న-
ప్రాణం ప్రాక్రోశయన్ప్రాఙ్ నిజమచలవరం చాలయన్తం దశాస్యమ్।
పాదాఙ్గుల్యో దిశన్తు ద్రుతమయుగదృశః కల్మషప్లోషకల్యాః
కల్యాణం ఫుల్లమాల్యప్రకరవిలసితా వః ప్రణద్ధాహివల్లయః॥25॥

శ్లో. ప్రహ్వప్రాచీనబర్హిఃప్రముఖసురవరప్రస్ఫురన్మౌలిసక్త-
జ్యాయోరత్నోత్కరోస్రైరవిరతమమలా భూరినీరాజితా యా।
ప్రోదగ్రాగ్రా ప్రదేయాత్తతిరివ రుచిరా తారకాణాం నితాన్తం
నీలగ్రీవస్య పాదామ్బురుహవిలసితా సా నఖాలీ సుఖం వః॥26॥

శ్లో. సత్యాః సత్యాననేన్దావపి సవిధగతే యే వికాసం దధాతే
స్వాన్తే స్వాం తే లభన్తే శ్రియమిహ సరసీవామరా యే దధానాః।
లోలం లోలమ్బకానాం కులమివ సుధియాం సేవతే యే సదా స్తాం
భూత్యై భూత్యైణపాణేర్విమలతరరుచస్తే పదామ్భోరుహే వః॥27॥

శ్లో. యేషాం రాగాదిదోషాక్షతమతి యతయో యాన్తి ముక్తిం ప్రసాదా-
ద్యే వా నమ్రాత్మమూర్తిద్యుసదృషిపరిషన్మూర్ధ్ని శేషాయమాణాః।

శ్రీకణ్ఠస్యారుణోద్యచ్చరణసరసిజప్రోత్థితాస్తే భావాఖ్యా-
త్పారావారాచ్చిరం వో దురితహతికృతస్తారయేయుః పరాగాః॥28॥

శ్లో. భూమ్నా యస్యాస్తసీమ్నా భువనమనుసృతం యత్పరం ధామ ధామ్నాం
సామ్నామామ్నాయతత్త్వం యదపి చ పరమం యద్గుణాతీతమాద్యమ్।
యచ్చాంహోహన్నిరీహం గహనమితి ముహుః ప్రాహురుచ్చైర్మహాన్తో
మాహేశం తన్మహో మే మహితమహరహర్మోహరోహం నిహన్తు॥29॥

శివపఞ్చాక్షరనక్షత్రమాలాస్తోత్రమ్

శ్లో. శ్రీమదాత్మనే గుణైకసిన్ధవే నమః శివాయ
ధామలేశధూతకోకబన్ధవే నమః శివాయ|
నామశేషితానమద్భవాన్ధవే నమః శివాయ
పామరేతరప్రధానబన్ధవే నమః శివాయ||1||

శ్లో. కాలభీతవిప్రబాలపాల తే నమః శివాయ
శూలభిన్నదుష్టదక్షఫాల తే నమః శివాయ|
మూలకారణాయ కాలకాల తే నమః శివాయ
పాలయాధునా దయాలవాల తే నమః శివాయ||2||

శ్లో. ఇష్టవస్తుముఖ్యదానహేతవే నమః శివాయ
దుష్టదైత్యవంశధూమకేతవే నమః శివాయ|
సృష్టిరక్షణాయ ధర్మసేతవే నమః శివాయ
అష్టమూర్తయే వృషేన్ద్రకేతవే నమః శివాయ||3||

శ్లో. ఆపదద్రిభేదటఙ్కహస్త తే నమః శివాయ
పాపహారిదివ్యసిన్ధుమస్త తే నమః శివాయ|
పాపదారిణే లసన్నమస్తతే నమః శివాయ
శాపదోషఖణ్డనప్రశస్త తే నమః శివాయ||4||

శ్లో. వ్యోమకేశ దివ్యభవ్యరూప తే నమః శివాయ
హేమమేదినీధరేన్ద్రచాప తే నమః శివాయ|
నామమాత్రదగ్ధసర్వపాప తే నమః శివాయ
కామనైకతానహృద్దురాప తే నమః శివాయ||5||

శ్లో. బ్రహ్మమస్తకావలీనిబద్ధ తే నమః శివాయ
జిహ్మగేన్ద్రకుణ్డలప్రసిద్ధ తే నమః శివాయ|
బ్రహ్మణే ప్రణీతవేదపద్ధతే నమః శివాయ
జింహకాలదేహదత్తపద్ధతే నమః శివాయ||6||

శ్లో. కామనాశనాయ శుద్ధకర్మణే నమః శివాయ
సామగానజాయమానశర్మణే నమః శివాయ|

హేమకాన్తిచాకచక్యవర్మణే నమః శివాయ
సామజాసురాఙ్గలబ్ధచర్మణే నమః శివాయ ||7||

శ్లో. జన్మమృత్యుఘోరదుఃఖహారిణే నమః శివాయ
చిన్మయైకరూపదేహధారిణే నమః శివాయ|
మన్మనోరథావపూర్తికారిణే నమః శివాయ
సన్మనోగతాయ కామవైరిణే నమః శివాయ ||8||

శ్లో. యక్షరాజబన్ధవే దయాలవే నమః శివాయ
దక్షపాణిశోభికాఞ్చనాలవే నమః శివాయ|
పక్షిరాజవాహహృచ్ఛయాలవే నమః శివాయ
అక్షిఫాల వేదపూతతాలవే నమః శివాయ ||9||

శ్లో. దక్షహస్తనిష్ఠజాతవేదసే నమః శివాయ
అక్షరాత్మనే నమద్బిడౌజసే నమః శివాయ|
దీక్షితప్రకాశితాత్మతేజసే నమః శివాయ
ఉక్షరాజవాహ తే సతాం గతే నమః శివాయ ||10||

శ్లో. రాజతాచలేన్ద్రసానువాసినే నమః శివాయ
రాజమాననిత్యమన్దహాసినే నమః శివాయ|
రాజకోరకావతంసభాసినే నమః శివాయ
రాజరాజమిత్రతాప్రకాశినే నమః శివాయ ||11||

శ్లో. దీనమానవాలికామధేనవే నమః శివాయ
సూనబాణదాహకృత్కృశానవే నమః శివాయ|
స్వానురాగభక్తరత్నసానవే నమః శివాయ
దానవాన్ధకారచణ్డభానవే నమః శివాయ ||12||

శ్లో. సర్వమఙ్గలాకుచాగ్రశాయినే నమః శివాయ
సర్వదేవతాగణాతిశాయినే నమః శివాయ|
పూర్వదేవనాశసంవిధాయినే నమః శివాయ
సర్వమన్మనోజభఙ్గదాయినే నమః శివాయ ||13||

శ్లో. స్తోకభక్తితోపి భక్తపోషిణే నమః శివాయ
మాకరన్దసారవర్షిభాషిణే నమః శివాయ|

ఏకబిల్వదానతోపి తోషిణే నమః శివాయ
నైకజన్మపాపజాలశోషిణే నమః శివాయ||14||

శ్లో. సర్వజీవరక్షణైకశీలినే నమః శివాయ
పార్వతీప్రియాయ భక్తపాలినే నమః శివాయ|
దుర్వదగ్ధదైత్యసైన్యదారిణే నమః శివాయ
శర్వరీశధారిణే కపాలినే నమః శివాయ||15||

శ్లో. పాహి మాముమామనోజ్ఞదేహ తే నమః శివాయ
దేహి మే వరం సితాద్రిగేహ తే నమః శివాయ|
మోహితర్షికామినీసమూహ తే నమః శివాయ
స్వేహితప్రసన్న కామదోహ తే నమః శివాయ||16||

శ్లో. మఙ్గలప్రదాయ గోతురంగ తే నమః శివాయ
గఙ్గయా తరఙ్గితోత్తమాఙ్గ తే నమః శివాయ|
సఙ్గరప్రవృత్తవైరిభఙ్గ తే నమః శివాయ
అఙ్గజారయే కరేకురఙ్గ తే నమః శివాయ||17||

శ్లో. ఈహితక్షణప్రదానహేతవే నమః శివాయ
ఆహితాగ్నిపాలకోక్షకేతవే నమః శివాయ|
దేహకాన్తిధూతరౌప్యధాతవే నమః శివాయ
గేహదుఃఖపుఞ్జధూమకేతవే నమః శివాయ||18||

శ్లో. త్ర్యక్ష దీనసత్కృపాకటాక్ష తే నమః శివాయ
దక్షసప్తతన్తునాశదక్ష తే నమః శివాయ|
ఋక్షరాజభానుపావకాక్ష తే నమః శివాయ
రక్ష మాం ప్రపన్నమాత్రరక్ష తే నమః శివాయ||19||

శ్లో. న్యఙ్కుపాణయే శివంకరాయ తే నమః శివాయ
సంకటాబ్ధితీర్ణకింకరాయ తే నమః శివాయ|
పఙ్కభీషితాభయంకరాయ తే నమః శివాయ
పఙ్కజాననాయ శంకరాయ తే నమః శివాయ||20||

శ్లో. కర్మపాశనాశ నీలకణ్ఠ తే నమః శివాయ
శర్మదాయ నర్యభస్మకణ్ఠ తే నమః శివాయ|

నిర్మమర్షిసేవితోపకణ్ఠ తే నమః శివాయ
కుర్మహే నతీర్నమద్వికుణ్ఠ తే నమః శివాయ॥21॥

శ్లో. విష్టపాధిపాయ నమ్రవిష్ణవే నమః శివాయ
శిష్టవిప్రహృద్గుహాచరిష్ణవే నమః శివాయ।
ఇష్టవస్తునిత్యతుష్టజిష్ణవే నమః శివాయ
కష్టనాశనాయ లోకజిష్ణవే నమః శివాయ॥22॥

శ్లో. అప్రమేయదివ్యసుప్రభావ తే నమః శివాయ
సత్ప్రపన్నరక్షణస్వభావ తే నమః శివాయ।
స్వప్రకాశ నిస్తులానుభావ తే నమః శివాయ
విప్రడిమ్భదర్శితార్ద్రభావ తే నమః శివాయ॥23॥

శ్లో. సేవకాయ మే మృడ ప్రసీద తే నమః శివాయ
భావలభ్య తావకప్రసాద తే నమః శివాయ।
పావకాక్ష దేవపూజ్యపాద తే నమః శివాయ
తావకాఙ్ఘ్రిభక్తదత్తమోద తే నమః శివాయ॥24॥

శ్లో. భుక్తిముక్తిదివ్యభోగదాయినే నమః శివాయ
శక్తికల్పితప్రపఞ్చభాగినే నమః శివాయ।
భక్తసంకటాపహారయోగినే నమః శివాయ
యుక్తసన్మనఃసరోజయోగినే నమః శివాయ॥25॥

శ్లో. అన్తకాన్తకాయ పాపహారిణే నమః శివాయ
శాన్తమాయదన్తిచర్మధారిణే నమః శివాయ।
సంతతాశ్రితవ్యథావిదారిణే నమః శివాయ
జన్తుజాతనిత్యసౌఖ్యకారిణే నమః శివాయ॥26॥

శ్లో. శూలినే నమో నమః కపాలినే నమః శివాయ
పాలినే విరిఞ్చితుణ్డమాలినే నమః శివాయ।
లీలినే విశేషరుణ్డమాలినే నమః శివాయ
శీలినే నమః ప్రపుణ్యశాలినే నమః శివాయ॥27॥

శ్లో. శివపఞ్చాక్షరముద్రాం
చతుష్పదోల్లాసపద్యమణిఘటితామ్।

నక్షత్రమాలికామిహ
దధదుపకణ్ఠం నరో భవేత్సోమః||28||

శివ పంచాక్షరీ స్తోత్రము

శ్లో. నాగేంద్రహారాయ త్రిలోచనాయ భస్మాంగరాగాయ మహేశ్వరాయ|
నిత్యాయ శుద్ధాయ దిగంబరాయ తస్మై నకారాయ నమశ్శివాయ ||౦౧||

శ్లో. మందాకినీ సలిల చందన చర్చితాయ నందీశ్వర ప్రమథ నాథ మహేశ్వరాయ|
మందార పుష్ప బహు పుష్ప సుపూజితాయ తస్మై మకారాయ నమశ్శివాయ ||౦౨||

శ్లో. శివాయ గౌరీ వదనారవింద-సూర్యాయ దక్షాధ్వర నాశకాయ|
శ్రీ నీల కంఠాయ వృషధ్వజాయ తస్మై శికారాయ నమశ్శివాయ ||౦౩||

శ్లో. వశిష్ఠ కుంభోద్భవ గౌతమాది మునీంద్ర దేవార్చిత శేఖరాయ|
చంద్రార్క వైశ్వానర-లోచనాయ తస్మై వకారాయ నమశ్శివాయ ||౦౪||

శ్లో. యజ్ఞ స్వరూపాయ జటాధరాయ పినాక హస్తాయ సనాతనాయ|
దివ్యాయ దేవాయ దిగంబరాయ తస్మై యకారాయ నమశ్శివాయ ||౦౫||

ఫలశృతి

శ్లో. పంచాక్షర-మిదం పుణ్యం యః పఠేత్ శివ సన్నిధౌ|
శివలోక-మవాప్నోతి శివేన సహ మోదతే||

శివాపరాధక్షమాపణస్తోత్రమ్

శ్లో. ఆదౌ కర్మ ప్రసఙ్గాత్కలయతి కలుషం మాతృకుక్షౌ స్థితం మాం
విణ్మూత్రామేధ్యమధ్యే క్వథయతి నితరాం జాఠరో జాతవేదాః।
యద్యద్వై తత్ర దుఃఖం వ్యథయతి నితరాం శక్యతే కేన వక్తుం
క్షన్తవ్యో మేపరాధః శివ శివ శివ భోః శ్రీమహాదేవ శంభో॥1॥

శ్లో. బాల్యే దుఃఖాతిరేకాన్మలలులితవపుః స్తన్యపానే పిపాసు-
ర్నో శక్తశ్చేన్ద్రియేభ్యో భవ మలజనితా జన్తవో మాం తుదన్తి।
నానారోగాతిదుఃఖాద్రుదితపరవశః శంకరం న స్మరామి
క్షన్తవ్యో మేపరాధః శివ శివ శివ భోః శ్రీమహాదేవ శంభో॥2॥

శ్లో. ప్రౌఢోహం యౌవనస్థో విషయవిషధరైః పఞ్చభిర్మర్మసంధౌ
దష్టో నష్టో వివేకః సుతధనయువతిస్వాదసౌఖ్యే నిషణ్ణః।
శైవే చిన్తావిహీనం మమ హృదయమహో మానగర్వాధిరూఢం
క్షన్తవ్యో మేపరాధః శివ శివ శివ భోః శ్రీమహాదేవ శంభో॥3॥

శ్లో. వార్ధక్యే చేన్ద్రియాణాం వికలగతిమతశ్చాధిదైవాదితాపైః
ప్రాప్తై రోగైర్వియోగైర్వ్యసనకృశతనోర్జ్ఞప్తిహీనం చ దీనమ్।
మిథ్యామోహాభిలాషైర్భ్రమతి మమ మనో ధూర్జటేర్ధ్యానశూన్యం
క్షన్తవ్యో మేపరాధః శివ శివ శివ భోః శ్రీమహాదేవ శంభో॥4॥

శ్లో. స్నాత్వా ప్రత్యూషకాలే స్నపనవిధివిధౌ నాహృతం గాఙ్గతోయం
పూజార్థం వా కదాచిద్బహుతరగహనేఖణ్డబిల్వీదలం వా।
నానీతా పద్మమాలా సరసి వికసితా గన్ధపుష్పైస్త్వదర్థం
క్షన్తవ్యో మేపరాధః శివ శివ శివ భోః శ్రీమహాదేవ శంభో॥5॥

శ్లో. దుగ్ధైర్మధ్వాజ్యయుక్తైర్దధిగుసహితైః స్నాపితం నైవ లిఙ్గం
నో లిప్తం చన్దనాద్యైః కనకవిరచితైః పూజితం న ప్రసూనైః।
ధూపైః కర్పూరదీపైర్వివిధరసయుతైర్నైవ భక్ష్యోపహారైః
క్షన్తవ్యో మేపరాధః శివ శివ శివ భోః శ్రీమహాదేవ శంభో॥6॥

శ్లో. నో శక్యం స్మార్తకర్మ ప్రతిపదగహనే ప్రత్యవాయాకులాఢ్యే
శ్రౌతే వార్తా కథం మే ద్విజకులవిహితే బ్రహ్మమార్గానుసారే।

తత్త్వేజ్ఞాతే విచారే శ్రవణమననయోః కిం నిదిధ్యాసితవ్యం
క్షన్తవ్యో మేపరాధః శివ శివ శివ భోః శ్రీమహాదేవ శంభో||7||

శ్లో. ధ్యాత్వా చిత్తే శివాఖ్యం ప్రచురతరధనం నైవ దత్తం ద్విజేభ్యో
హవ్యం తే లక్షసంఖ్యైర్హుతవహవదనే నార్పితం బీజమన్త్రైః|
నో తప్తం గాఙ్గతీరే వ్రతజపనియమైః రుద్రజాప్యం న జప్తం
క్షన్తవ్యో మేపరాధః శివ శివ శివ భోః శ్రీమహాదేవ శంభో||8||

శ్లో. నగ్నో నిఃసంగశుద్ధస్త్రిగుణవిరహితో ధ్వస్తమోహాన్ధకారో
నాసాగ్రన్యస్తదృష్టిర్విదితభవగుణో నైవ దృష్టః కదాచిత్|
ఉన్మన్యావస్థయా త్వాం విగతగతిమతిః శంకరం న స్మరామి
క్షన్తవ్యో మేపరాధః శివ శివ శివ భోః శ్రీమహాదేవ శంభో||9||

శ్లో. స్థిత్వా స్థానే సరోజే ప్రణవమయమరుత్కుమ్భితే సూక్ష్మమార్గే
శాన్తే స్వాన్తే ప్రలీనే ప్రకటితవిభవే దివ్యరూపే శివాఖ్యే|
లిఙ్గాగ్రే బ్రహ్మవాక్యే సకలతనుగతం శంకరం న స్మరామి
క్షన్తవ్యో మేపరాధః శివ శివ శివ భోః శ్రీమహాదేవ శంభో||10||

శ్లో. హృద్యం వేదాన్తవేద్యం హృదయసరసిజే దీప్తముద్యత్ప్రకాశం
సత్యం శాన్తస్వరూపం సకలమునిమనఃపద్మషణ్డైకవేద్యమ్|
జాగ్రత్స్వప్నే సుషుప్తౌ త్రిగుణవిరహితం శంకరం న స్మరామి
క్షన్తవ్యో మేపరాధః శివ శివ శివ భోః శ్రీమహాదేవ శంభో||11||

శ్లో. చన్ద్రోద్భాసితశేఖరే స్మరహరే గఙ్గాధరే శంకరే
సర్పైర్భూషితకణ్ఠకర్ణవివరే నేత్రోత్థవైశ్వానరే|
దన్తిత్వక్కృతసున్దరామ్బరధరే త్రైలోక్యసారే హరే
మోక్షార్థం కురు చిత్త వృత్తిమమలామన్యైస్తు కిం కర్మభిః||12||

శ్లో. కిం యానేన ధనేన వాజికరిభిః ప్రాప్తేన రాజ్యేన కిం
కిం వా పుత్రకలత్రమిత్రపశుభిర్దేహేన గేహేన కిమ్|
జ్ఞాత్వైతత్క్షణభఙ్గురం సపది రే త్యాజ్యం మనో దూరతః
స్వాత్మార్థం గురువాక్యతో భజ భజ శ్రీపార్వతీవల్లభమ్||13||

శ్లో. పౌరోహిత్యం రజనిచరితం గ్రామణీత్వం నియోగో
మాఠాపత్యం హ్యనృతవచనం సాక్షివాదః పరాన్నమ్|

బ్రహ్మద్వేషః ఖలజనరతిః ప్రాణినాం నిర్దయత్వం
మా భూదేవం మమ పశుపతే జన్మజన్మాన్తరేషు||14||

శ్లో. ఆయుర్నశ్యతి పశ్యతాం ప్రతిదినం యాతి క్షయం యౌవనం
ప్రత్యాయాన్తి గతాః పునర్న దివసాః కాలో జగద్భక్షకః|
లక్ష్మీస్తోయతరఙ్గభఙ్గచపలా విద్యుచ్చలం జీవితం
తస్మాన్మాం శరణాగతం కరుణయా త్వం రక్ష రక్షాధునా||15||

శివపాదాదికేశాన్తవర్ణనస్తోత్రమ్

శ్లో. కల్యాణం నో విధత్తాం కటకతటలసత్కల్పవాటీనికుఞ్జ-
క్రీడాసంసక్తవిద్యాధరనికరవధూగీతరుద్రాపదానః|
తార్రైర్హేరమ్బనాదైస్తరలితనినదత్తారకారాతికేకీ
కైలాసః శర్వనిర్వృత్యభిజనకపదః సర్వదా పర్వతేన్ద్రః||1||

శ్లో. యస్య ప్రాహుః స్వరూపం సకలదివిషదాం సారసర్వస్వయోగం
యస్యేషుః శార్ఙ్గధన్వా సమజని జగతాం రక్షణే జాగరూకః|
మౌర్వీ దర్వీకరాణామపి చ పరిబృఢః పూస్త్రయీ సా చ లక్ష్యం
సోవ్యాదవ్యాజమస్మానశివభిదనిశం నాకినాం శ్రీపినాకః||2||

శ్లో. ఆతఙ్కావేగహారీ సకలదివిషదామఙ్ఘ్రిపద్మాశ్రయాణాం
మాతఙ్గాద్యుగ్రదైత్యప్రకరతనుగలద్రక్తధారాక్తధారః|
క్రూరః సూరాయుతానామపి చ పరిభవం స్వీయభాసా వితన్వ-
న్ఘోరాకారః కుఠారో దృఢతరదురితాఖ్యాటవీం పాటయేన్నః||3||

శ్లో. కాలారాతేః కరాగ్రే కృతవసతిరురఃశాణశాతో రిపూణాం
కాలే కాలే కులాద్రిప్రవరతనయయా కల్పితస్నేహలేపః|
పాయాన్నః పావకార్చిఃప్రసరసఖముఖః పాపహన్తా నితాన్తం
శూలః శ్రీపాదసేవాభజనరసజుషాం పాలనైకాన్తశీలః||4||

శ్లో. దేవస్యాఙ్కాశ్రయాయాః కులగిరిదుహితుర్నేత్రకోణప్రచార-
ప్రస్తారానత్యుదారాన్పిపతిషురివ యో నిత్యమత్యాదరేణ|
ఆధత్తే భఙ్గితుఙ్గైరనిశమవయవైరన్తరఙ్గం సమోదం
సోమాపీడస్య సోయం ప్రదిశతు కుశలం పాణిరఙ్గః కురఙ్గః||5||

శ్లో. కణ్ఠప్రాన్తావసజ్జత్కనకమయమహాఘణ్టికాఘోరఘోషైః
కణ్ఠారావైరకుణ్ఠైరపి భరితజగచ్చక్రవాలాన్తరాలః|
చణ్డః ప్రోద్దణ్డశృఙ్గః కకుదకబలితోత్తుఙ్గకైలాసశృఙ్గః
కణ్ఠేకాలస్య వాహః శమయతు శమలం శాశ్వతః శాక్వరేన్ద్రః||6||

శ్లో. నిర్యద్దానామ్బుధారాపరిమలతరలీభూతరోలమ్బపాలీ-
ఝంకారైః శంకరాద్రేః శిఖరశతదరీః పూరయన్భూరిఘోషైః|

శార్వః సౌవర్ణశైలప్రతిమపృథువపుః సర్వవిఘ్నాపహర్తా
శర్వాణ్యాః పూర్వసూనుః స భవతు భవతాం స్వస్తిదో హస్తివక్త్రః॥7॥

శ్లో. యః పుణ్యైర్దేవతానాం సమజని శివయోః శ్లాఘ్యవీర్యైకమత్యా-
ద్యన్నామ్ని శ్రూయమాణే దితిజభటఘటా భీతిభారం భజన్తే।
భూయాత్సోఽయం విభూత్యై నిశితశరశిఖాపాటితక్రౌఞ్చశైలః
సంసారాగాధకూపోదరపతితసముత్తారకస్తారకారిః॥8॥

శ్లో. ఆరూఢః ప్రౌఢవేగప్రవిజితపవనం తుఙ్గతుఙ్గం తురఙ్గం
చేలం నీలం వసానః కరతలవిలసత్కాణ్డకోదణ్డదణ్డః।
రాగద్వేషాదినానావిధమృగపటలీభీతికృద్భూతభర్తా
కుర్వన్నాఖేటలీలాం పరిలసతు మనఃకాననే మామకీనే॥9॥

శ్లో. అమ్భోజాభ్యాం చ రమ్భారథచరణలతాద్వన్ద్వకుమ్భీన్ద్రకుమ్భై-
ర్బిమ్బేనేన్దోశ్చ కమ్బోరుపరి విలసతా విద్రుమేణోత్పలాభ్యామ్।
అమ్భోదేనాపి సంభావితముపజనితాడమ్బరం శమ్బరారేః
శంభోః సంభోగయోగ్యం కిమపి ధనమిదం సంభవేత్సంపదే నః॥10॥

శ్లో. వేణీసౌభాగ్యవిస్మాపితతపనసుతాచారువేణీవిలాసా-
న్వాణీనిర్ధూతవాణీకరతలవిధృతోదారవీణావిరావాన్।
ఏణీనేత్రాన్తభఙ్గీనిరసననిపుణాపాఙ్గకోణానుపాసే
శోణాన్ప్రాణానుదూఢప్రతినవసుషమాకన్దలానిన్దుమౌలేః॥11॥

శ్లో. నృత్తారమ్భేషు హస్తాహతమురజధిమిద్ధికృతైరత్యుదారై-
శ్ిచత్తానన్దం విధత్తే సదసి భగవతః సంతతం యః స నన్దీ।
చణ్డీశాద్యాస్తథాన్యే చతురగుణగణప్రీణితస్వామిసత్కా-
రోత్కర్షోద్యత్ప్రసాదాః ప్రమథపరిబృఢాః పాన్తు సంతోషిణో నః॥12॥

శ్లో. ముక్తామాణిక్యజాలైః పరికలితమహాసాలమాలోకనీయం
ప్రత్యుప్తానర్ఘరత్నైర్దిశి దిశి భవనైః కల్పితైర్దిక్పతీనామ్।
ఉద్యానైరద్రికన్యాపరిజనవనితామాననీయైః పరీతం
హృద్యం హృద్యస్తు నిత్యం మమ భువనపతేర్ధామ సోమార్ధమౌలేః॥13॥

శ్లో. స్తమ్భైర్జమ్భారిరత్నప్రవరవిరచితైః సంభృతోపాన్తభాగం
శుమ్భత్సోపానమార్గం శుచిమణినిచయైర్గుమ్భితానల్పశిల్పమ్।

కుమ్భైః సంపూర్ణశోభం శిరసి సుఘటితైః శాతకుమ్భైరపఙ్కైః
శంభోః సంభావనీయం సకలమునిజనైః స్వస్తిదం స్యాత్పదో నః॥14॥

శ్లో. న్యస్తో మధ్యే సభాయాః పరిసరవిలసత్పాదపీఠాభిరామో
హృద్యః పాదైశ్చతుర్భిః కనకమణిమయైరుచ్చకైరుజ్జ్వలాత్మా।
వాసోరత్నేన కేనాప్యధికమృదుతరేణాస్తృతో విస్తృతశ్రీః
పీఠః పీడాభరం నః శమయతు శివయోః స్వైరసంవాసయోగ్యః॥15॥

శ్లో. ఆసీనస్యాధిపీఠం త్రిజగదధిపతేరఙ్ఘ్రిపీఠానుషక్తౌ
పాథోజాభోగభాజౌ పరిమృదులతలోల్లాసిపద్మాదిరేఖౌ।
పాతాం పాదావుభౌ తౌ నమదమరకిరీటోల్లసచ్చారుహీర-
శ్రేణీశోణాయమానోన్నతనఖదశకోద్భాసమానౌ సమానౌ॥16॥

శ్లో. యన్నాదో వేదవాచాం నిగదతి నిఖిలం లక్షణం పక్షికేతు-
ర్లక్ష్మీసంభోగసౌఖ్యం విరచయతి యయోశ్చాపరే రూపభేదే।
శంభోః సంభావనీయే పదకమలసమాసఙ్గతస్తుఙ్గశోభే
మాఙ్గల్యం నః సమగ్రం సకలసుఖకరే నూపురే పూరయేతామ్॥17॥

శ్లో. అఙ్గే శృఙ్గారయోనేః సపది శలభతాం నేత్రవహ్నౌ ప్రయాతే
శత్రోరుద్ధృత్య తస్మాదిషుధియుగమధో న్యస్తమగ్రే కిమేతత్।
శఙ్కామిత్థం నతానామమరపరిషదామన్తరఙ్కూరయత్త-
త్సంఘాతం చారు జఙ్ఘాయుగమఖిలపతేరంహసాం సంహరేన్నః॥18॥

శ్లో. జానుద్వన్ద్వేన మీనధ్వజనృవరసముద్గోపమానేన సాకం
రాజన్తౌ రాజరమ్భాకరికరకనకస్తమ్భసంభావనీయౌ।
ఊరూ గౌరీకరామ్భోరుహసరససమామర్దనానన్దభాజౌ
చారూ దూరీక్రియాస్తాం దురితముపచితం జన్మజన్మాన్తరే నః॥19॥

శ్లో. ఆముక్తానర్ఘరత్నప్రకరకరపరిష్వక్తకల్యాణకాఞ్చీ-
దామ్నా బద్ధేన దుగ్ధద్యుతినిచయముషా చీనపట్టామ్బరేణ।
సంవీతే శైలకన్యాసుచరితపరిపాకాయమాణే నితమ్బే
నిత్యం నర్నర్తు చిత్తం మమ నిఖిలజగత్స్వామినః సోమమౌలేః॥20॥

శ్లో. సంధ్యాకాలానురజ్యద్దినకరసరుచా కాలధౌతేన గాఢం
వ్యానద్ధః స్నిగ్ధముగ్ధః సరసముదరబన్ధేన వీతోపమేన।

ఉద్దీప్తైః స్వప్రకాశైరుపచితమహిమా మన్మథారేరుదారో
మధ్యో మిథ్యార్థసధ్య్య(?)జ్మమ దిశతు సదా సంగతిం మఙ్గలానామ్॥21॥

శ్లో. నాభీచక్రాలవాలాన్నవనవసుషమాదోహదశ్రీపరీతా-
దుద్గచ్ఛన్తీ పురస్తాదుదరపథమతిక్రమ్య వక్షః ప్రయాన్తీ।
శ్యామా కామాగమార్థప్రకథనలిపివద్భాసతే యా నికామం
సా మా సోమార్ధమౌలేః సుఖయతు సతతం రోమవల్లీమతల్లీ॥22॥

శ్లో. ఆశ్లేషేష్వద్రిజాయాః కఠినకుచతటీలిప్తకాశ్మీరపఙ్క-
వ్యాసఙ్గాదుద్యదర్కద్యుతిభిరుపచితస్పర్ధముద్దామహృద్యమ్.(?)
దక్షారాతేరుదూఢప్రతినవమణిమాలావలీభాసమానం
వక్షో విక్షోభితాఘం సతతనతిజుషాం రక్షతాదక్షతం నః॥23॥

శ్లో. వామాఙ్కే విస్ఫురన్త్యా కరతలవిలసచ్చారురక్తోత్పలాయాః
కాన్తాయా వామవక్షోరుహభరశిఖరోన్మర్దనవ్యగ్రమేకమ్।
అన్యాంస్త్రీనప్యుదారాన్వరపరశుమృగాలంకృతానిన్దుమౌలే-
ర్బాహూనాబద్ధహేమాఙ్గదమణికటకానన్తరాలోకయామః॥24॥

శ్లో. సంభ్రాన్తాయాః శివాయాః పతివిలయభియా సర్వలోకోపతాపా-
త్సంవిగ్నస్యాపి విష్ణోః సరభసముభయోర్వారణప్రేరణాభ్యామ్।
మధ్యే త్రిశఙ్కవీయామనుభవతి దశాం యత్ర హాలాహలోష్మా
సోయం సర్వాపదాం నః శమయతు నిచయం నీలకణ్ఠస్య కణ్ఠః॥25॥

శ్లో. హృద్యైరద్రీన్ద్రకన్యామృదుదశనపదైర్ముద్రితో విద్రుమశ్రీ-
రుద్ద్యోతన్త్యా నితాన్తం ధవలధవలయా మిశ్రితో దన్తకాన్త్యా।
ముక్తామాణిక్యజాలవ్యతికరసదృశా తేజసా భాసమానః
సద్యోజాతస్య దద్యాదధరమణిరసౌ సంపదాం సంచయం నః॥26॥

శ్లో. కర్ణాలంకారనానామణినికరరుచాం సంచయైరఞ్చితాయాం
వర్ణ్యాయాం స్వర్ణపద్మోదరపరివిలసత్కర్ణికాసంనిభాయామ్।
పద్ధత్యాం ప్రాణవాయోః ప్రణతజనహృదమ్భోజవాసస్య శంభో-
ర్నిత్యం నశ్ిచత్తమేతద్విరచయతు సుఖేనాసికాం నాసికాయామ్॥27॥

శ్లో. అత్యన్తం భాసమానే రుచిరతరరుచాం సంగమాత్సన్మణీనా-
ముద్యచ్చణ్డాంశుధామప్రసరనిరసనస్పష్టదృష్టాపదానే।

భూయాస్తాం భూతయే నః కరివరజయినః కర్ణపాశావలమ్బే
భక్తాలీభాలసజ్జజ్జనిమరణలిపేః కుణ్డలే కుణ్డలే తే॥28॥

శ్లో. యాభ్యాం కాలవ్యవస్థా భవతి తనుమతాం యో ముఖం దేవతానాం
యేషామాహుః స్వరూపం జగతి మునివరా దేవతానాం త్రయీం తామ్।
రుద్రాణీవక్త్రపఙ్కేరుహసతతవిహారోత్సుకేన్దిన్దిరేభ్య-
స్తేభ్యస్త్రిభ్యః ప్రణామాఞ్జలిముపరచయే త్రీక్షణస్యేక్షణేభ్యః॥29॥

శ్లో. వామం వామాఙ్కగాయా వదనసరసిజే వ్యావలద్వల్లభాయా
వ్యానమ్రేష్వన్యదన్యత్పునరలికభవం వీతనిఃశేషరౌక్ష్యమ్।
భూయో భూయోపి మోదాన్నిపతదతిదయాశీతలం చూతబాణే
దక్షారేరీక్షణానాం త్రయమపహరతాదాశు తాపత్రయం నః॥30.

శ్లో. యస్మిన్నర్ధేన్దుముగ్ధద్యుతినిచయతిరస్కారనిస్తన్ద్రకాన్తౌ
కాశ్మీరక్షోదసంకల్పితమివ రుచిరం చిత్రకం భాతి నేత్రమ్।
తస్మిన్నుల్లీలచిల్లీనటవరతరుణీలాస్యరఙ్గాయమాణే
కాలారేః ఫాలదేశే విహరతు హృదయం వీతచిన్తాన్తరం నః॥31॥

శ్లో. స్వామిన్గఙ్గామివాఙ్గీకురు తవ శిరసా మామపీత్యర్థయన్తీం
ధన్యాం కన్యాం ఖరాంశోః శిరసి వహతి కిం న్వేష కారుణ్యశాలీ।
ఇత్థం శఙ్కాం జనానాం జనయదతిఘనం కైశికం కాలమేఘ-
చ్ఛాయం భూయాదుదారం త్రిపురవిజయినః శ్రేయసే భూయసే నః॥32॥

శ్లో. శృఙ్గారాకల్పయోగ్యైః శిఖరివరసుతాసత్సఖీహస్తలూనైః
సూనైరాబద్ధమాలావలిపరివిలసత్సౌరభాకృష్టభృఙ్గమ్।
తుఙ్గం మాణిక్యకాన్త్యా పరిహసితసురావాసశైలేన్ద్రశృఙ్గం
సంఘం నః సంకటానాం విఘటయతు సదా కాఙ్కటీకం కిరీటమ్॥33॥

శ్లో. వక్రాకారః కలఙ్కీ జడతనురహమప్యఙ్ఘ్రిసేవానుభావా-
దుత్తంసత్వం ప్రయాతః సులభతరఘృణాస్యన్దినశ్చన్ద్రమౌలేః।
తత్సేవన్తాం జనౌఘాః శివమితి నిజయావస్థయైవ బ్రువాణం
వన్దే దేవస్య శంభోర్ముకుటసుఘటితం ముగ్ధపీయూషభానుమ్॥34॥

శ్లో. కాన్త్యా సంఫుల్లమల్లీకుసుమధవలయా వ్యాప్య విశ్వం విరాజ-
న్వృత్తాకారో వితన్వన్ముహురపి చ పరాం నిర్వృతిం పాదభాజామ్।

సానన్దం నన్దిదోష్ణా మణికటకవతా వాహ్యమానః పురారేః
శ్వేతచ్ఛత్రాఖ్యశీతద్యుతిరపహరతాదాపదస్తాపదా నః||35||

శ్లో. దివ్యాకల్పోజ్జ్వలానాం శివగిరిసుతయోః పార్శ్వయోరాశ్రితానాం
రుద్రాణీసత్సఖీనాం మదతరలకటాక్షాఞ్చలైరఞ్చితానామ్|
ఉద్వేల్లద్బాహువల్లీవిలసనసమయే చామరాన్దోలనీనా-
ముద్భూతః కఙ్కణాలీవలయకలకలో వారయేదాపదో నః||36||

శ్లో. స్వర్గౌకఃసున్దరీణాం సులలితవపుషాం స్వామిసేవాపరాణాం
వల్గద్భూషాణి వక్త్రామ్బుజపరివిగలన్ముగ్ధగీతామృతాని|
నిత్యం నృత్తాన్యుపాసే భుజవిధుతిపదన్యాసభావావలోక-
ప్రత్యుద్యత్ప్రీతిమాద్యత్ప్రమథనటనటీదత్తసంభావనాని||37||

శ్లో. స్థానప్రాప్త్యా స్వరాణాం కిమపి విశదతాం వ్యఞ్జయన్మఞ్జువీణా-
స్వానావచ్ఛిన్నతాలక్రమమమృతమివాస్వాద్యమానం శివాభ్యామ్|
నానారాగాతిహృద్యం నవరసమధురస్తోత్రజాతానువిద్ధం
గానం వీణామహర్షేః కలమతిలలితం కర్ణపూరాయతాం నః||38||

శ్లో. చేతో జాతప్రమోదం సపది విదధతీ ప్రాణినాం వాణినీనాం
పాణిద్వన్ద్వాగ్రజాగ్రత్సులలితరణితస్వర్ణతాలానుకూలా|
స్వీయారావేణ పాథోధరరవపటునా నాదయన్తీ మయూరీం
మాయూరీ మన్దభావం మణిమురజభవా మార్జనా మార్జయేన్నః||39||

శ్లో. దేవేభ్యో దానవేభ్యః పితృమునిపరిషత్సిద్ధవిద్యాధరేభ్యః
సాధ్యేభ్యశ్చారణేభ్యో మనుజపశుపతజ్జాతికీటాదికేభ్యః|
శ్రీకైలాసప్రరూఢాస్తృణవిటపిముఖాశ్చాపి యే సన్తి తేభ్యః
సర్వేభ్యో నిర్విచారం నతిముపరచయే శర్వపాదాశ్రయేభ్యః||40||

శ్లో. ధ్యాయన్నిత్థం ప్రభాతే ప్రతిదివసమిదం స్తోత్రరత్నం పఠేద్యః
కిం వా బ్రూమస్తదీయం సుచరితమథవా కీర్తయామః సమాసాత్|
సంపజ్జాతం సమగ్రం సదసి బహుమతిం సర్వలోకప్రియత్వం
సంప్రాప్యాయుఃశతాన్తే పదమయతి పరబ్రహ్మణో మన్మథారేః||41||

శివభుజంగమ్

శ్లో. గలద్దానగణ్డం మిలద్భృఙ్గషణ్డం
చలచ్చారుశుణ్డం జగత్త్రాణశౌణ్డమ్|
కనద్దన్తకాణ్డం విపద్భఙ్గచణ్డం
శివప్రేమపిణ్డం భజే వక్రతుణ్డమ్||1||

శ్లో. అనాద్యన్తమాద్యం పరం తత్త్వమర్థం
చిదాకారమేకం తురీయం త్వమేయమ్|
హరిబ్రహ్మమృగ్యం పరబ్రహ్మరూపం
మనోవాగతీతం మహఃశైవమీడే||2||

శ్లో. స్వశక్త్యాదిశక్త్యన్తసింహాసనస్థం
మనోహారిసర్వాఙ్గరత్నోరుభూషమ్|
జటాహీన్దుగఙ్గాస్థిశమ్యాకమౌలిం
పరాశక్తిమిత్రం నుమః పఞ్చవక్త్రమ్||3||

శ్లో. శివేశానతత్పూరుషాఘోరవామా -
దిభిః పఞ్చభిర్హృన్ముఖైః షడ్భిరఙ్గైః|
అనౌపమ్య షట్త్రింశతం తత్త్వవిద్యా -
మతీతం పరం త్వాం కథం వేత్తి కో వా||4||

శ్లో. ప్రవాలప్రవాహప్రభాశోణమర్ధం
మరుత్వన్మణిశ్రీమహఃశ్యామమర్ధమ్|
గుణస్యూతమేతద్వపుః శైవమన్తః
స్మరామి స్మరాపత్తిసంపత్తిహేతోః||5||

శ్లో. స్వసేవాసమాయాతదేవాసురేన్ద్రా -
నమన్మౌలిమన్దారమాలాభిషక్తమ్|
నమస్యామి శంభో పదామ్భోరుహం తే
భవామ్భోధిపోతం భవానీవిభావ్యమ్||6||

శ్లో. జగన్నాథ మన్నాథ గౌరీసనాథ
ప్రపన్నానుకమ్పిన్విపన్నార్తిహారిన్|

మహఃస్తోమమూర్తే సమస్తైకబన్ధో
నమస్తే నమస్తే పునస్తే నమోస్తు॥7॥

శ్లో. విరూపాక్ష విశ్వేశ విశ్వాదిదేవ
త్రయీమూల శంభో శివ త్ర్యమ్బక త్వమ్।
ప్రసీద స్మర త్రాహి పశ్యావముక్త్యై
క్షమాం ప్రాప్నుహి త్ర్యక్ష మాం రక్ష మోదాత్॥8॥

శ్లో. మహాదేవ దేవేశ దేవాదిదేవ
స్మరారే పురారే యమారే హరేతి।
బ్రువాణః స్మరిష్యామి భక్త్యా భవన్తం
తతో మే దయాశీల దేవ ప్రసీద॥9॥

శ్లో. త్వదన్యః శరణ్యః ప్రపన్నస్య నేతి
ప్రసీద స్మరన్నేవ హన్యాస్తు దైన్యమ్।
న చేత్తే భవేద్భక్తవాత్సల్యహాని-
స్తతో మే దయాలో సదా సంనిధేహి॥10॥

శ్లో. అయం దానకాలస్త్వహం దానపాత్రం
భవానేవ దాతా త్వదన్యం న యాచే।
భవద్భక్తిమేవ స్థిరాం దేహి మహ్యం
కృపాశీల శంభో కృతార్థోస్మి తస్మాత్॥11॥

శ్లో. పశుం వేత్సి చేన్మాం తమేవాధిరూఢః
కలఙ్కీతి వా మూర్ధ్ని ధత్సే తమేవ।
ద్విజిహ్వః పునః సోపి తే కణ్ఠభూషా
త్వదఙ్గీకృతాః శర్వ సర్వేపి ధన్యాః॥12॥

శ్లో. న శక్నోమి కర్తుం పరద్రోహలేశం
కథం ప్రీయసే త్వం న జానే గిరీశ।
తథాహి ప్రసన్నోసి కస్యాపి కాన్తా-
సుతద్రోహిణో వా పితృద్రోహిణో వా॥13॥

శ్లో. స్తుతిం ధ్యానమర్చాం యథావద్విధాతుం
భజన్నప్యజానన్మహేశావలమ్బే।

త్రసన్తం సుతం త్రాతుమగ్రే మృకణ్డో-
ర్యమప్రాణనిర్వాపణం త్వత్పదాబ్జమ్॥14॥

శ్లో. శిరోదృష్టిహృద్రోగశూలప్రమేహ-
జ్వరార్శోజరాయక్ష్మహిక్కావిషార్తాన్।
త్వమాద్యో భిషగ్భేషజం భస్మ శంభో
త్వముల్లాఘయాస్మాన్వపుర్లాఘవాయ॥15॥

శ్లో. దరిద్రోస్మ్యభద్రోస్మి భగ్నోస్మి దూయే
విషణ్ణోస్మి సన్నోస్మి ఖిన్నోస్మి చాహమ్।
భవాన్ప్రాణినామన్తరాత్మాసి శంభో
మమాధిం న వేత్సి ప్రభో రక్ష మాం త్వమ్॥16॥

శ్లో. త్వదక్ష్ణోః కటాక్షః పతేత్త్ర్యక్ష యత్ర
క్షణం క్ష్మా చ లక్ష్మీః స్వయం తం వృణాతే।
కిరీటస్ఫురచ్చామరచ్ఛత్రమాలా-
కలాచీగజక్షౌమభూషావిశేషైః॥17॥

శ్లో. భవాన్యై భవాయాపి మాత్రే చ పిత్రే
మృడాన్యై మృడాయాప్యఘఘ్న్యై మఖఘ్నే।
శివాఙ్గ్యై శివాఙ్గాయ కుర్మః శివాయై
శివాయామ్బికాయై నమస్త్ర్యమ్బకాయ॥18॥

శ్లో. భవద్గౌరవం మల్లఘుత్వం విదిత్వా
ప్రభో రక్ష కారుణ్యదృష్ట్యానుగం మామ్।
శివాత్మానుభావస్తుతావక్షమోం
స్వశక్త్యా కృతం మేపరాధం క్షమస్వ॥19॥

శ్లో. యదా కర్ణరన్ధ్రం వ్రజేత్కాలవాహ-
ద్విషత్కణ్ఠఘణ్టాఘణాత్కారనాదః।
వృషాధీశమారుహ్య దేవౌపవాహ్యం
తదా వత్స మా భీరితి ప్రీణయ త్వమ్॥20॥

శ్లో. యదా దారుణాభాషణా భీషణా మే
భవిష్యన్త్యుపాన్తే కృతాన్తస్య దూతాః।

తదా మన్మనస్త్వత్పదామ్భోరుహస్థం
కథం నిశ్చలం స్యాన్నమస్తేస్తు శంభో॥21॥

శ్లో. యదా దుర్నివారవ్యథోహం శయానో
లుఠన్నిఃశ్వసన్నిఃసృతావ్యక్తవాణిః।
తదా జహ్నుకన్యాజలాలంకృతం తే
జటామణ్డలం మన్మనోమన్దిరం స్యాత్॥22॥

శ్లో. యదా పుత్రమిత్రాదయో మత్సకాశే
రుదన్త్యస్య హా కీదృశీయం దశేతి।
తదా దేవదేవేశ గౌరీశ శంభో
నమస్తే శివాయేత్యజస్రం బ్రవాణి॥23॥

శ్లో. యదా పశ్యతాం మామసౌ వేత్తి నాస్మా-
నయం శ్వాస ఏవేతి వాచో భవేయుః।
తదా భూతిభూషం భుజంగావనద్ధం
పురారే భవన్తం స్ఫుటం భావయేయమ్॥24॥

శ్లో. యదా యాతనాదేహసందేహవాహీ
భవేదాత్మదేహే న మోహో మహాన్మే।
తదా కాశశీతాంశుసంకాశమీశ
స్మరారే వపుస్తే నమస్తే స్మరాణి॥25॥

శ్లో. యదాపారమచ్ఛాయమస్థానమద్భి-
ర్జనైర్వా విహీనం గమిష్యామి మార్గమ్।
తదా తం నిరున్ధన్కృతాన్తస్య మార్గం
మహాదేవ మహ్యం మనోజ్ఞం ప్రయచ్ఛ॥26॥

శ్లో. యదా రౌరవాది స్మరన్నేవ భీత్యా
వ్రజామ్యత్ర మోహం మహాదేవ ఘోరమ్।
తదా మామహో నాథ కస్తారయిష్య-
త్యనాథం పరాధీనమర్ధేన్దుమౌలే॥27॥

శ్లో. యదా శ్వేతపత్రాయతాలఙ్ఘ్యశక్తేః
కృతాన్తాద్భయం భక్తవాత్సల్యభావాత్।

తదా పాహి మాం పార్వతీవల్లభాన్యం
న పశ్యామి పాతారమేతాదృశం మే॥28॥

శ్లో. ఇదానీమిదానీం మృతి భవిత్రీ-
త్యహో సంతతం చిన్తయా పీడితోస్మి।
కథం నామ మా భూన్మృతౌ భీతిరేషా
నమస్తే గతీనాం గతే నీలకణ్ఠ॥29॥

శ్లో. అమర్యాదమేవాహమాబాలవృద్ధం
హరన్తం కృతాన్తం సమీక్ష్యాస్మి భీతః।
మృతౌ తావకాఙ్ఘ్ర్యబ్జదివ్యప్రసాదా-
ద్భవానీపతే నిర్భయోహం భవాని॥30॥

శ్లో. జరాజన్మగర్భాధివాసాదిదుఃఖా-
న్యసహ్యాని జహ్యాం జగన్నాథ దేవ।
భవన్తం వినా మే గతిర్నైవ శంభో
దయాలో న జాగర్తి కిం వా దయా తే॥31॥

శ్లో. శివాయేతి శబ్దో నమఃపూర్వ ఏష
స్మరన్ముక్తికృన్మృత్యుహా తత్త్వవాచీ।
మహేశాన మా గాన్మనస్తో వచస్తః
సదా మహ్యమేతత్ప్రదానం ప్రయచ్ఛ॥32॥

శ్లో. త్వమప్యమ్బ మాం పశ్య శీతాంశుమౌలి-
ప్రియే భేషజం త్వం భవవ్యాధిశాన్తౌ।
బహుక్లేశభాజం పదామ్భోజపోతే
భవాబ్ధౌ నిమగ్నం నయస్వాద్య పారమ్॥33॥

శ్లో. అనుద్యల్లలాటాక్షివహ్నిప్రరోహై-
రవామస్ఫురచ్చారువామోరుశోభైః।
అనఙ్గభ్రమద్భోగిభూషావిశేషై-
రచన్ద్రార్ధచూడైరలం దైవతైర్నః॥34॥

శ్లో. అకణ్ఠేకలఙ్కాదనఙ్గేభుజఙ్గా-
దపాణౌకపాలాదఫాలేనలాక్షాత్।

అమౌళౌశశాఙ్కాదవామేకలత్రా-
దహం దేవమన్యం న మన్యే న మన్యే||35||

శ్లో. మహాదేవ శంభో గిరీశ త్రిశూలిం-
స్త్వయీదం సమస్తం విభాతీతి యస్మాత్|
శివాదన్యథా దైవతం నాభిజానే
శివోహం శివోహం శివోహం శివోహమ్||36||

శ్లో. యతోజాయతేదం ప్రపఞ్చం విచిత్రం
స్థితిం యాతి యస్మిన్యదేకాన్తమన్తే|
స కర్మాదిహీనః స్వయంజ్యోతిరాత్మా
శివోహం శివోహం శివోహం శివోహమ్||37||

శ్లో. కిరీటే నిశేశో లలాటే హుతాశో
భుజే భోగిరాజో గలే కాలిమా చ|
తనౌ కామినీ యస్య తత్తుల్యదేవం
న జానే న జానే న జానే న జానే||38||

శ్లో. అనేన స్తవేనాదరాదమ్బికేశం
పరాం భక్తిమాసాద్య యం యే నమన్తి|
మృతౌ నిర్భయాస్తే జనాస్తం భజన్తే
హృదమ్భోజమధ్యే సదాసీనమీశమ్||39||

శ్లో. భుజంగప్రియాకల్ప శంభో మయైవం
భుజంగప్రయాతేన వృత్తేన క్లృప్తమ్|
నరః స్తోత్రమేతత్పఠిత్వోరుభక్త్యా
సుపుత్రాయురారోగ్యమైశ్వర్యమేతి||40||

శివనామావల్యష్టకమ్

శ్లో. హే చన్ద్రచూడ మదనాన్తక శూలపాణే
స్థాణో గిరీశ గిరిజేశ మహేశ శంభో|
భూతేశ భీతభయసూదన మామనాథం
సంసారదుఃఖగహనాజ్జగదీశ రక్ష||1||

శ్లో. హే పార్వతీహృదయవల్లభ చన్ద్రమౌలే
భూతాధిప ప్రమథనాథ గిరీశచాప|
హే వామదేవ భవ రుద్ర పినాకపాణే
సంసారదుఃఖగహనాజ్జగదీశ రక్ష||2||

శ్లో. హే నీలకణ్ఠ వృషభధ్వజ పఞ్చవక్త్ర
లోకేశ శేషవలయ ప్రమథేశ శర్వ|
హే ధూర్జటే పశుపతే గిరిజాపతే మాం
సంసారదుఃఖగహనాజ్జగదీశ రక్ష||3||

శ్లో. హే విశ్వనాథ శివ శంకర దేవదేవ
గఙ్గాధర ప్రమథనాయక నన్దికేశ|
బాణేశ్వరాన్ధకరిపో హర లోకనాథ
సంసారదుఃఖగహనాజ్జగదీశ రక్ష||4||

శ్లో. వారాణసీపురపతే మణికర్ణికేశ
వీరేశ దక్షమఖకాల విభో గణేశ|
సర్వజ్ఞ సర్వహృదయైకనివాస నాథ
సంసారదుఃఖగహనాజ్జగదీశ రక్ష||5||

శ్లో. శ్రీమన్మహేశ్వర కృపామయ హే దయాలో
హే వ్యోమకేశ శితికణ్ఠ గణాధినాథ|
భస్మాఙ్గరాగ నృకపాలకలాపమాల
సంసారదుఃఖగహనాజ్జగదీశ రక్ష||6||

శ్లో. కైలాసశైలవినివాస వృషాకపే హే
మృత్యుంజయ త్రినయన త్రిజగన్నివాస|

నారాయణప్రియ మదాపహ శక్తినాథ
సంసారదుఃఖగహనాజ్జగదీశ రక్ష॥7॥

శ్లో. విశ్వేశ విశ్వభవనాశక విశ్వరూప
విశ్వాత్మక త్రిభువనైకగుణాధికేశ|
హే విశ్వనాథ కరుణామయ దీనబన్ధో
సంసారదుఃఖగహనాజ్జగదీశ రక్ష॥8॥

శ్లో. గౌరీవిలాసభవనాయ మహేశ్వరాయ
పఞ్చాననాయ శరణాగతకల్పకాయ|
శర్వాయ సర్వజగతామధిపాయ తస్మై
దారిద్ర్యదుఃఖదహనాయ నమః శివాయ॥9॥

శ్రీదక్షిణామూర్తివర్ణమాలాస్తోత్రమ్

శ్లో. మిత్యేతద్యస్య బుద్ధైర్నామ గృహీతం
యద్భాసేదం భాతి సమస్తం వియదాది|
యస్యాజ్ఞాతః స్వస్వపదస్థా విధిముఖ్యా-
స్తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి||1||

శ్లో. నమ్రాఙ్గాణాం భక్తిమతాం యః పురుషార్థా-
న్దత్వా క్షిప్రం హన్తి చ తత్సర్వవిపత్తీః|
పాదామ్భోజాధస్తనితాపస్మృతిమీశం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి||2||

శ్లో. మోహధ్వస్త్యై వైణికవైయాసికిముఖ్యాః
సంవిన్ముద్రాపుస్తకవీణాక్షగుణాన్యమ్|
హస్తామ్భోజైర్బిభ్రతమారాధితవన్త-
స్తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి||3||

శ్లో. భద్రారూఢం భద్రదమారాధయితౄాం
భక్తిశ్రద్ధాపూర్వకమీశం ప్రణమన్తి|
ఆదిత్యా యం వాఞ్ఛితసిద్ధ్యై కరుణాబ్ధిం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి||4||

శ్లో. గర్భాన్తఃస్థాః ప్రాణిన ఏతే భవపాశ-
చ్ఛేదే దక్షం నిశ్ిచతవన్తః శరణం యమ్|
ఆరాధ్యాఙ్ఘ్రిప్రస్ఫురదమ్భోరుహయుగ్మం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి||5||

శ్లో. వక్త్రం ధన్యాః సంసృతివార్ధేరతిమాత్రా-
ద్భీతాః సన్తః పూర్ణశశాఙ్కద్యుతి యస్య|
సేవన్తేధ్యాసీనమనన్తం వటమూలం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి||6||

శ్లో. తేజఃస్తోమైరఙ్గదసంఘట్టితభాస్వ-
న్మాణిక్యోత్థైర్భాసితవిశ్వో రుచిరైర్యః|

తేజోమూర్తిం ఖానిలతేజఃప్రముఖాబ్ధిం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥7॥

శ్లో. దధ్యాజ్యాదిద్రవ్యకకర్మాణ్యఖిలాని
త్యక్త్వా కాఙ్క్షాం కర్మఫలేష్వత్ర కరోతి|
యజ్జిజ్ఞాసాం రూపఫలార్థీ క్షితిదేవ-
స్తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥8॥

శ్లో. క్షిప్రం లోకే యం భజమానః పృథుపుణ్యః
ప్రధ్వస్తాధిః ప్రోజ్ఝితసంసృత్యఖిలార్తిః. (?)
ప్రత్యగ్భూతం బ్రహ్మ పరం సన్రమతే య-
స్తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥9॥

శ్లో. ణానేత్యేవం యన్మనుమధ్యస్థితవర్ణా-
న్భక్తాః కాలే వర్ణగృహీత్యై ప్రజపన్తః|
మోదన్తే సంప్రాప్తసమస్తశ్రుతితన్త్రా-
స్తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥10॥

శ్లో. మూర్తిశ్ఛాయానిర్జితమన్దాకినికున్ద-
ప్రాలేయామ్భోరాశిసుధాభూతిసురేభా|
యస్యాభ్రాభా హాసవిధౌ దక్షశిరోధి-
స్తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥11॥

శ్లో. తప్తస్వర్ణచ్ఛాయజటాజూటకటాహ-
ప్రోద్యద్వీచీవల్లివిరాజత్సురసిన్ధుమ్|
నిత్యం సూక్ష్మం నిత్యనిరస్తాఖిలదోషం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥12॥

శ్లో. యేన జ్ఞాతేనైవ సమస్తం విదితం స్యా-
ద్యస్మాదన్యద్వస్తు జగత్యాం శశశృఙ్గమ్|
యం ప్రాప్తానాం నాస్తి పరం ప్రాప్యమనాదిం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥13॥

శ్లో. మత్తో మారో యస్య లలాటాక్షిభవాగ్ని-
స్ఫూర్జత్కీలప్రోషితభస్మీకృతదేహః|

తద్భస్మాసీద్యస్య సుజాతః పటవాస-
స్తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥14॥

శ్లో. హ్యమ్భోరాశౌ సంసృతిరుపే లుఠతాం త-
త్పారం గన్తుం యత్పదభక్తిర్దృఢనౌకా।
సర్వారాధ్యం సర్వగమానన్దపయోధిం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥15॥

శ్లో. మేధావీ స్యాదిన్దువతంసం ధృతవీణం
కర్పూరాభం పుస్తకహస్తం కమలాక్షమ్।
చిత్తే ధ్యాయన్యస్య వపుర్ద్రాఙ్నిమిషార్ధం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥16॥

శ్లో. ధామ్నాం ధామ ప్రౌఢరుచీనాం పరమం య-
త్సూర్యాదీనాం యస్య స హేతుర్జగదాదేః।
ఏతావాన్యో యస్య న సర్వేశ్వరమీడ్యం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥17॥

శ్లో. ప్రత్యాహారప్రాణనిరోధాదిసమర్థై-
ర్భక్తైర్దాన్తైః సంయతచిత్తైర్యతమానైః।
స్వాత్మత్వేన జ్ఞాయత ఏవ త్వరయా య-
స్తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥18॥

శ్లో. జ్ఞాంశీభూతాన్ప్రాణిన ఏతాన్ఫలదాతా
చిత్తాన్తఃస్థః ప్రేరయతి స్వే సకలేపి।
కృత్యే దేవః ప్రాక్తనకర్మానుసరః సం-
స్తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥19॥

శ్లో. ప్రజ్ఞామాత్రం ప్రాపితసంబిన్నిజభక్తం
ప్రాణాక్షాదేః ప్రేరయితారం ప్రణవార్థమ్।
ప్రాహుః ప్రాజ్ఞా యం విదితానుశ్రవతత్త్వా-
స్తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥20॥

శ్లో. యస్యాంజ్ఞానాదేవ నృణాం సంసృతిబోధో
యస్య జ్ఞానాదేవ విమోక్షో భవతీతి।

స్పష్టం బ్రూతే వేదశిరో దేశికమాద్యం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥21॥

శ్లో. ఛన్నేవిద్యారూపపటేనైవ చ విశ్వం
యత్రాధ్యస్తం జీవపరేశత్వమపీదమ్।
భానోర్భానుష్వమ్బువదస్తాఖిలభేదం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥22॥

శ్లో. స్వాపస్వప్నౌ జాగ్రదవస్థాపి న యత్ర
ప్రాణశ్చేతః సర్వగతో యః సకలాత్మా।
కూటస్థో యః కేవలసచ్చిత్సుఖరూప-
స్తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥23॥

శ్లో. హా హేత్యేవం విస్మయమీయుర్మునిముఖ్యా
జ్ఞాతే యస్మిన్స్వాత్మతయానాత్మవిమోహః।
ప్రత్యగ్భూతే బ్రహ్మణి యాతః కథమిత్థం
తం ప్రత్యఞ్చం దక్షిణవక్త్రం కలయామి॥24॥

శ్లో. యైషా రమ్యైర్మత్తమయూరాభిధవృత్తై-
రాదౌ క్లృప్తా యన్మనువర్ణైర్మునిభఙ్గీ।
తామేవైతాం దక్షిణవక్త్రః కృపయాసా-
వూరీకుర్యాద్దేశికసమ్రాట్ పరమాత్మా॥25॥

శ్రీదక్షిణామూర్త్యష్టకమ్

శ్లో. విశ్వం దర్పణదృశ్యమాననగరీతుల్యం నిజాన్తర్గతం
పశ్యన్నాత్మని మాయయా బహిరివోద్భూతం యథా నిద్రయా|
యః సాక్షాత్కురుతే ప్రబోధసమయే స్వాత్మానమేవాద్వయం
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే||1||

శ్లో. బీజస్యాన్తరివాఙ్కురో జగదిదం ప్రాఙ్నిర్వికల్పం పున-
ర్మాయాకల్పితదేశకాలకలనావైచిత్ర్యచిత్రీకృతమ్|
మాయావీవ విజృమ్భయత్యపి మహాయోగీవ యః స్వేచ్ఛయా
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే||2||

శ్లో. యస్యైవ స్ఫురణం సదాత్మకమసత్కల్పార్థగం భాసతే
సాక్షాత్తత్త్వమసీతి వేదవచసా యో బోధయత్యాశ్రితాన్|
యత్సాక్షాత్కరణాద్భవేన్న పునరావృత్తిర్భవామ్భోనిధౌ
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే||3||

శ్లో. నానాచ్ఛిద్రఘటోదరస్థితమహాదీపప్రభాభాస్వరం
జ్ఞానం యస్య తు చక్షురాదికరణద్వారా బహిః స్పన్దతే|
జానామీతి తమేవ భాన్తమనుభాత్యేతత్సమస్తం జగ-
త్తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే||4||

శ్లో. దేహం ప్రాణమపీన్ద్రియాణ్యపి చలాం బుద్ధిం చ శూన్యం విదుః
స్త్రీబాలాన్ధజడోపమాస్త్వహమితి భ్రాన్తా భృశం వాదినః|
మాయాశక్తివిలాసకల్పితమహావ్యామోహసంహారిణే
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే||5||

శ్లో. రాహుగ్రస్తదివాకరేన్దుసదృశో మాయాసమాచ్ఛాదనా-
త్సన్మాత్రః కరణోపసంహరణతో యోఽభూత్సుషుప్తః పుమాన్|
ప్రాగస్వాప్సమితి ప్రబోధసమయే యః ప్రత్యభిజ్ఞాయతే
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే||6||

శ్లో. బాల్యాదిష్వపి జాగ్రదాదిషు తథా సర్వాస్వవస్థాస్వపి
వ్యావృత్తాస్వనువర్తమానమహమిత్యన్తః స్ఫురన్తం సదా|

స్వాత్మానం ప్రకటీకరోతి భజతాం యో ముద్రయా భద్రయా
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే॥7॥

శ్లో. విశ్వం పశ్యతి కార్యకారణతయా స్వస్వామిసంబన్ధతః
శిష్యాచార్యతయా తథైవ పితృపుత్రాద్యాత్మనా భేదతః।
స్వప్నే జాగ్రతి వా య ఏష పురుషో మాయాపరిభ్రామిత-
స్తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే॥8॥

శ్లో. భూరమ్భాంస్యనలోఽనిలోఽమ్బరమహర్నాథో హిమాంశుః పుమా-
నిత్యాభాతి చరాచరాత్మకమిదం యస్యైవ మూర్త్యష్టకమ్।
నాన్యత్కించన విద్యతే విమృశతాం యస్మాత్పరస్మాద్విభో-
స్తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే॥9॥

శ్లో. సర్వాత్మత్వమితి స్ఫుటీకృతమిదం యస్మాదముష్మింస్తవే
తేనాస్య శ్రవణాత్తదర్థమననాద్ధ్యానాచ్చ సంకీర్తనాత్।
సర్వాత్మత్వమహావిభూతిసహితం స్యాదీశ్వరత్వం స్వతః
సిద్ధ్యేత్తత్పునరష్టధా పరిణతం చైశ్వర్యమవ్యాహతమ్॥10॥

శ్రీమృత్యుంజయమానసికపూజాస్తోత్రమ్

శ్లో. కైలాసే కమనీయరత్నఖచితే కల్పద్రుమూలే స్థితం
కర్పూరస్ఫటికేన్దుసున్దరతనుం కాత్యాయనీసేవితమ్।
గఙ్గాతుఙ్గతరఙ్గరఞ్జితజటాభారం కృపాసాగరం
కణ్ఠాలంకృతశేషభూషణమముం మృత్యుంజయం భావయే॥1॥

శ్లో. ఆగత్య మృత్యుంజయ చన్ద్రమౌలే
వ్యాఘ్రాజినాలంకృత శూలపాణే।
స్వభక్తసంరక్షణకామధేనో
ప్రసీద విశ్వేశ్వర పార్వతీశ॥2॥

శ్లో. భాస్వన్మౌక్తికతోరణే మరకతస్తమ్భాయుతాలంకృతే
సౌధే ధూపసువాసితే మణిమయే మాణిక్యదీపాఞ్చితే।
బ్రహ్మేన్ద్రామరయోగిపుంగవగణైర్యుక్తే చ కల్పద్రుమైః
శ్రీమృత్యుంజయ సుస్థిరో భవ విభో మాణిక్యసింహాసనే॥3॥

శ్లో. మన్దారమల్లకరవీరమాధవీ-
పుంనాగనీలోత్పలచమ్పకాన్వితైః।
కర్పూరపాటీరసువాసితైర్జలై-
రాధత్స్వ మృత్యుంజయ పాద్యముత్తమమ్॥4॥

శ్లో. సుగన్ధపుష్పప్రకరైః సువాసితై-
ర్వియన్నదీశీతలవారిభిః శుభైః।
త్రిలోకనాథార్తిహరార్ఘ్యమాదరా-
ద్గృహాణ మృత్యుంజయ సర్వవన్దిత॥5॥

శ్లో. హిమామ్బువాసితైస్తోయైః శీతలైరతిపావనైః।
మృత్యుంజయ మహాదేవ శుద్ధాచమనమాచర॥6॥

శ్లో. గుడదధిసహితం మధుప్రకీర్ణం
సుఘృతసమన్వితధేనుదుగ్ధయుక్తమ్।
శుభకర మధుపర్కమాహర త్వం
త్రినయన మృత్యుహర త్రిలోకవన్ద్య॥7॥

శ్లో. పఞ్చాస్త్ర శాన్త పఞ్చాస్య పఞ్చపాతకసంహర|
పఞ్చామృతస్నానమిదం కురు మృత్యుంజయ ప్రభో||8||

శ్లో. జగత్త్రయీఖ్యాత సమస్తతీర్థ-
సమాహృతైః కల్మషహారిభిశ్చ|
స్నానం సుతోయైః సముదాచర త్వం
మృత్యుంజయానన్తగుణాభిరామ||9||

శ్లో. ఆనీతేనాతిశుభ్రేణ కౌశేయేనామరద్రుమాత్|
మార్జయామి జటాభారం శివ మృత్యుంజయ ప్రభో||10||

శ్లో. నానాహేమవిచిత్రాణి చీరచీనామ్బరాణి చ|
వివిధాని చ దివ్యాని మృత్యుంజయ సుధారయ ||11||

శ్లో. విశుద్ధముక్తాఫలజాలరమ్యం
మనోహరం కాఞ్చనహేమసూత్రమ్|
యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్ర-
మాధత్స్వ మృత్యుంజయ భక్తిగమ్య||12||

శ్లో. శ్రీగన్ధం ఘనసారకుఙ్కుమయుతం కస్తూరికాపూరితం
కాలేయేన హిమామ్బునా విరచితం మన్దారసంవాసితమ్|
దివ్యం దేవమనోహరం మణిమయే పాత్రే సమారోపితం
సర్వాఙ్గేషు విలేపయామి సతతం మృత్యుంజయ శ్రీవిభో||13||

శ్లో. అక్షతైర్ధవలైర్దివ్యైః సమ్యక్తిలసమన్వితైః|
మృత్యుంజయ మహాదేవ పూజయామి వృషధ్వజ||14||

శ్లో. చమ్పకపఙ్కజకురవక-
కున్దైః కరవీరమల్లికాకుసుమైః|
విస్తారయ నిజమకుటం
మృత్యుంజయ పుణ్డరీకనయనాప్త||15||

శ్లో. మాణిక్యపాదుకాద్వన్ద్వే మౌనిహృత్పద్మమన్దిరే|
పాదౌ సత్పద్మసదృశౌ మృత్యుంజయ నివేశయ||16||

శ్లో. మాణిక్యకేయూరకిరీటహారైః
కాఞ్చీమణిస్థాపితకుణ్డలైశ్చ|
మఞ్జీరముఖ్యాభరణైర్మనోజ్ఞై-
రఙ్గాని మృత్యుంజయ భూషయామి||17||

శ్లో. గజవదనస్కన్దధృతే-
నాతిస్వచ్ఛేన చామరయుగేన|
గలదలకాననపద్మం
మృత్యుంజయ భావయామి హృత్పద్మే||18||

శ్లో. ముక్తాతపత్రం శశికోటిశుభ్రం
శుభప్రదం కాఞ్చనదణ్డయుక్తమ్|
మాణిక్యసంస్థాపితహేమకుమ్భం
సురేశ మృత్యుంజయ తేర్పయామి||19||

శ్లో. మణిముకురే నిష్పటలే
త్రిజగద్గాఢాన్ధకారసప్తాశ్వే|
కందర్పకోటిసదృశం
మృత్యుంజయ పశ్య వదనమాత్మీయమ్||20||

శ్లో. కర్పూరచూర్ణం కపిలాజ్యపూతం
దాస్యామి కాలేయసమన్వితైశ్చ|
సముద్భవం పావనగన్ధధూపితం
మృత్యుంజయాఙ్గం పరికల్పయామి||21||

శ్లో. వర్తిత్రయోపేతమఖణ్డదీప్త్యా
తమోహరం బాహ్యమథాన్తరం చ|
సాజ్యం సమస్తామరవర్గహృద్యం
సురేశ మృత్యుంజయ వంశదీపమ్||22||

శ్లో. రాజాన్నం మధురాన్వితం చ మృదులం మాణిక్యపాత్రే స్థితం
హిఙ్గూజీరకసన్మరీచిమిలితైః శాకైరనేకైః శుభైః|
శాకం సమ్యగపూపసూపసహితం సద్యోఘృతేనాప్లుతం
శ్రీమృత్యుంజయ పార్వతీప్రియ విభో సాపోశనం భుజ్యతామ్||23||

శ్లో. కూశ్మాణ్డవార్తాకపటోలికానాం
ఫలాని రమ్యాణి చ కారవల్ల్యా|
సుపాకయుక్తాని ససౌరభాణి
శ్రీకణ్ఠ మృత్యుంజయ భక్షయేశ||24||

శ్లో. శీతలం మధురం స్వచ్ఛం పావనం వాసితం లఘు|
మధ్యే స్వీకురు పానీయం శివ మృత్యుంజయ ప్రభో||25||

శ్లో. శర్కరామిలితం స్నిగ్ధం దుగ్ధాన్నం గోఘృతాన్వితమ్|
కదలీఫలసంమిశ్రం భుజ్యతాం మృత్యుసంహర||26||

శ్లో. కేవలమతిమాధుర్యం
దుగ్ధైః స్నిగ్ధైశ్చ శర్కరామిలితైః|
ఏలామరీచిమిలితం
మృత్యుంజయ దేవ భుఙ్క్ష్వ పరమాన్నమ్||27||

శ్లో. రమ్భాచూతకపిత్థకణ్టకఫలైర్ద్రాక్షారసస్వాదుమ-
త్ఖర్జూరైర్మధురేక్షుఖణ్డశకలైః సన్నారికేలామ్బుభిః|
కర్పూరేణ సువాసితైర్గుడజలైర్మాధుర్యయుక్తైర్విభో
శ్రీమృత్యుంజయ పూరయ త్రిభువనాధారం విశాలోదరమ్||28||

శ్లో. మనోజ్ఞరమ్భావనఖణ్డఖణ్డితా-
న్రుచిప్రదాన్సర్షపజీరకాంశ్చ|
ససౌరభాన్సైన్ధవసేవితాంశ్చ
గృహాణ మృత్యుంజయ లోకవన్ద్య||29||

శ్లో. హిఙ్గూజీరకసహితం
విమలామలకం కపిత్థమతిమధురమ్|
బిసఖణ్డాంల్లవణయుతా-
న్మృత్యుంజయ తేర్పయామి జగదీశ||30||

శ్లో. ఏలాశుణ్ఠీసహితం
దధ్యన్నం చారుహేమపాత్రస్థమ్|
అమృతప్రతినిధిమాఢ్యం
మృత్యుంజయ భుజ్యతాం త్రిలోకేశ||31||

శ్లో. జమ్బీరనీరాఞ్చితశృఙ్గబేరం
మనోహరానమ్లశలాటుఖణ్డాన్।
మృదూపదంశాన్సహసోపభుఙ్క్ష్వ
మృత్యుంజయ శ్రీకరుణాసముద్ర॥32॥

శ్లో. నాగరరామఠయుక్తం
సులలితజమ్బీరనీరసంపూర్ణమ్।
మథితం సైన్ధవసహితం
పిబ హర మృత్యుంజయ క్రతుధ్వంసిన్॥33॥

శ్లో. మన్దారహేమామ్బుజగన్ధయుక్తై-
ర్మన్దాకినీనిర్మలపుణ్యతోయైః।
గృహాణ మృత్యుంజయ పూర్ణకామ
శ్రీమత్పరాపోశనమభ్రకేశ॥34॥

శ్లో. గగనధునీవిమలజలై-
ర్మృత్యుంజయ పద్మరాగపాత్రగతైః।
మృగమదచన్దనపూర్ణం
ప్రక్షాలయ చారు హస్తపదయుగ్మమ్॥35॥

శ్లో. పుంనాగమల్లికాకున్దవాసితైర్జాహ్నవీజలైః।
మృత్యుంజయ మహాదేవ పునరాచమనం కురు॥36॥

శ్లో. మౌక్తికచూర్ణసమేతై-
ర్మృగమదఘనసారవాసితైః పూగైః।
పర్ణైః స్వర్ణసమానై-
ర్మృత్యుంజయ తేర్పయామి తామ్బూలమ్॥37॥

శ్లో. నీరాజనం నిర్మలదీప్తిమద్భి-
ర్దీపాఙ్కురైరుజ్జ్వలముచ్ఛ్రితైశ్చ।
ఘణ్టానినాదేన సమర్పయామి
మృత్యుంజయాయ త్రిపురాన్తకాయ॥38॥

శ్లో. విరిఞ్చిముఖ్యామరబృన్దవన్దితే
సరోజమత్స్యాఙ్కితచక్రచిహ్నితే।

దదామి మృత్యుంజయ పాదపఙ్కజే
ఫణీన్ద్రభూషే పునరర్ఘ్యమీశ్వర॥39॥

శ్లో. పుంనాగనీలోత్పలకున్దజాజీ-
మన్దారమల్లీకరవీరపఙ్కజైః।
పుష్పాఞ్జలిం బిల్వదలైస్తులస్యా
మృత్యుంజయాఙ్ఘ్రౌ వినివేశయామి॥40॥

శ్లో. పదే పదే సర్వతమోనికృన్తనం
పదే పదే సర్వశుభప్రదాయకమ్।
ప్రదక్షిణం భక్తియుతేన చేతసా
కరోమి మృత్యుంజయ రక్ష రక్ష మామ్॥41॥

శ్లో. నమో గౌరీశాయ స్ఫటికధవలాఙ్గాయ చ నమో
నమో లోకేశాయ స్తుతవిబుధలోకాయ చ నమః।
నమః శ్రీకణ్ఠాయ క్షపితపురదైత్యాయ చ నమో
నమః ఫాలాక్షాయ స్మరమదవినాశాయ చ నమః॥42॥

శ్లో. సంసారే జనితాపరోగసహితే తాపత్రయాక్రన్దితే
నిత్యం పుత్రకలత్రవిత్తవిలసత్పాశైర్నిబద్ధం దృఢమ్।
గర్వాన్ధం బహుపాపవర్గసహితం కారుణ్యదృష్ట్యా విభో
శ్రీమృత్యుంజయ పార్వతీప్రియ సదా మాం పాహి సర్వేశ్వర॥43॥

శ్లో. సౌధే రత్నమయే నవోత్పలదలాకీర్ణే చ తల్పాన్తరే
కౌశేయేన మనోహరేణ ధవలేనాచ్ఛాదితే సర్వశః।
కర్పూరాఞ్చితదీపదీప్తిమిలితే రమ్యోపధానద్వయే
పార్వత్యాః కరపద్మలాలితపదం మృత్యుంజయం భావయే॥44॥

శ్లో. చతుశ్చత్వారింశద్విలసదుపచారైరభిమతై-
ర్మనఃపద్మే భక్త్యా బహిరపి చ పూజాం శుభకరీమ్।
కరోతి ప్రత్యూషే నిశి దివసమధ్యేపి చ పుమా-
న్ప్రయాతి శ్రీమృత్యుంజయపదమనేకాద్భుతపదమ్॥45॥

శ్లో. ప్రాతర్లిఙ్గముమాపతేరహరహః సందర్శనాత్స్వర్గదం
మధ్యాహ్నే హయమేధతుల్యఫలదం సాయంతనే మోక్షదమ్।

భానోరస్తమయే ప్రదోషసమయే పఞ్చాక్షరారాధనం
తత్కాలత్రయతుల్యమిష్టఫలదం సద్యోనవద్యం దృఢమ్॥46॥

శ్రీసుబ్రహ్మణ్యభుజంగమ్

శ్లో. సదా బాలరూపాపి విఘ్నాద్రిహన్త్రీ
మహాదన్తివక్త్రాపి పఞ్చాస్యమాన్యా|
విధీన్ద్రాదిమృగ్యా గణేశాభిధా మే
విధత్తాం శ్రియం కాపి కల్యాణమూర్తిః||1||

శ్లో. న జానామి శబ్దం న జానామి చార్థం
న జానామి పద్యం న జానామి గద్యమ్|
చిదేకా షడాస్యా హృది ద్యోతతే మే
ముఖాన్నిఃసరన్తే గిరశ్చాపి చిత్రమ్||2||

శ్లో. మయూరాధిరూఢం మహావాక్యగూఢం
మనోహారిదేహం మహచ్చిత్తగేహమ్|
మహీదేవదేవం మహావేదభావం
మహాదేవబాలం భజే లోకపాలమ్||3||

శ్లో. యదా సంనిధానం గతా మానవా మే
భవామ్భోధిపారం గతాస్తే తదైవ|
ఇతి వ్యఞ్జయన్సిన్ధుతీరే య ఆస్తే
తమీడే పవిత్రం పరాశక్తిపుత్రమ్||4||

శ్లో. యథాబ్ధేస్తరఙ్గా లయం యాన్తి తుఙ్గా-
స్తథైవాపదః సంనిధౌ సేవతాం మే|
ఇతీవోర్మిపఙ్క్తీర్నృణాం దర్శయన్తం
సదా భావయే హృత్సరోజే గుహం తమ్||5||

శ్లో. గిరౌ మన్నివాసే నరా యేఽధిరూఢా-
స్తదా పర్వతే రాజతే తేఽధిరూఢాః|
ఇతీవ బ్రువన్గన్ధశైలాధిరూఢః
స దేవో ముదే మే సదా షణ్ముఖోఽస్తు||6||

శ్లో. మహామ్భోధితీరే మహాపాపచోరే
మునీన్ద్రానుకూలే సుగన్ధాఖ్యశైలే|

గుహాయాం వసన్తం స్వభాసా లసన్తం
జనార్తిం హరన్తం శ్రయామో గుహం తమ్॥7॥

శ్లో. లసత్స్వర్ణగేహే నృణాం కామదోహే
సుమస్తోమసంఛన్నమాణిక్యమఞ్చే।
సముద్యత్సహస్రార్కతుల్యప్రకాశం
సదా భావయే కార్తికేయం సురేశమ్॥8॥

శ్లో. రణద్ధంసకే మఞ్జులేత్యన్తశోణే
మనోహారిలావణ్యపీయూషపూర్ణే।
మనఃషట్పదో మే భవక్లేశతప్తః
సదా మోదతాం స్కన్ద తే పాదపద్మే॥9॥

శ్లో. సువర్ణాభదివ్యామ్బరైర్భాసమానాం
క్వణత్కిఙ్కిణీమేఖలాశోభమానామ్।
లసద్ధేమపట్టేన విద్యోతమానాం
కటిం భావయే స్కన్ద తే దీప్యమానామ్॥10॥

శ్లో. పులిన్దేశకన్యాఘనాభోగతుఙ్గ-
స్తనాలిఙ్గనాసక్తకాశ్మీరరాగమ్।
నమస్యామ్యహం తారకారే తవోరః
స్వభక్తావనే సర్వదా సానురాగమ్॥11॥

శ్లో. విధౌ క్లృప్తదణ్డాన్స్వలీలాధృతాణ్డా-
న్నిరస్తేభశుణ్డాన్ద్విషత్కాలదణ్డాన్।
హతేన్ద్రారిషణ్డాఞ్జగత్త్రాణశౌణ్డా-
న్సదా తే ప్రచణ్డాఞ్శ్రయే బాహుదణ్డాన్॥12॥

శ్లో. సదా శారదాః షణ్మృగాఙ్కా యది స్యుః
సముద్యన్త ఏవ స్థితాశ్చేత్సమన్తాత్।
సదా పూర్ణబిమ్బాః కలఙ్కైశ్చ హీనా-
స్తదా త్వన్ముఖానాం బ్రువే స్కన్ద సామ్యమ్॥13॥

శ్లో. స్ఫురన్మన్దహాసైః సహంసాని చఞ్చ-
త్కటాక్షావలీభృఙ్గసంఘోజ్జ్వలాని।

సుధాస్యన్దిబిమ్బాధరాణీశసూనో
తవాలోకయే షణ్ముఖామ్భోరుహాణి॥14॥

శ్లో. విశాలేషు కర్ణాన్తదీర్ఘేష్వజస్రం
దయాస్యన్దిషు ద్వాదశస్వీక్షణేషు।
మయీషత్కటాక్షః సకృత్పాతితశ్చే-
ద్భవేత్తే దయాశీల కా నామ హానిః॥15॥

శ్లో. సుతాఙ్గోద్భవో మేసి జీవేతి షడ్ధా
జపన్మన్త్రమీశో ముదా జిఘ్రతే యాన్।
జగద్భారభృద్భ్యో జగన్నాథ తేభ్యః
కిరీటోజ్జ్వలేభ్యో నమో మస్తకేభ్యః॥16॥

శ్లో. స్ఫురద్రత్నకేయూరహారాభిరామ-
శ్చలత్కుణ్డలశ్రీలసద్గణ్డభాగః।
కటౌ పీతవాసాః కరే చారుశక్తిః
పురస్తాన్మమాస్తాం పురారేస్తనూజః॥17॥

శ్లో. ఇహాయాహి వత్సేతి హస్తాన్ప్రసార్యా-
హ్వయత్యాదరాచ్ఛంకరే మాతురఙ్కాత్।
సముత్పత్య తాతం శ్రయన్తం కుమారం
హరాశ్ిలష్టగాత్రం భజే బాలమూర్తిమ్॥18॥

శ్లో. కుమారేశసూనో గుహ స్కన్ద సేనా-
పతే శక్తిపాణే మయూరాధిరూఢ।
పులిన్దాత్మజాకాన్త భక్తార్తిహారిన్
ప్రభో తారకారే సదా రక్ష మాం త్వమ్॥19॥

శ్లో. ప్రశాన్తేన్ద్రియే నష్టసంజ్ఞే విచేష్టే
కఫోద్గారివక్త్రే భయోత్కమ్పిగాత్రే।
ప్రయాణోన్ముఖే మయ్యనాథే తదానీం
ద్రుతం మే దయాలో భవాగ్రే గుహ త్వమ్॥20॥

శ్లో. కృతాన్తస్య దూతేషు చణ్డేషు కోపా-
ద్దహ చ్ఛిన్ధి భిన్ధీతి మాం తర్జయత్సు।

మయూరం సమారుహ్య మా భైరితి త్వం
పురః శక్తిపాణిర్మమాయాహి శీఘ్రమ్॥21॥

శ్లో. ప్రణమ్యాసకృత్పాదయోస్తే పతిత్వా
ప్రసాద్య ప్రభో ప్రార్థయేనేకవారమ్।
న వక్తుం క్షమోహం తదానీం కృపాబ్ధే
న కార్యాన్తకాలే మనాగప్యుపేక్షా॥22॥

శ్లో. సహస్రాణ్డభోక్తా త్వయా శూరనామా
హతస్తారకః సింహవక్త్రశ్చ దైత్యః।
మమాన్తర్హృదిస్థం మనఃక్లేశమేకం
న హంసి ప్రభో కి కరోమి క్వ యామి॥23॥

శ్లో. అహం సర్వదా దుఃఖభారావసన్నో
భవాన్దీనబన్ధుస్త్వదన్యం న యాచే।
భవద్భక్తిరోధం సదా క్లప్తబాధం
మమాధిం ద్రుతం నాశయోమాసుత త్వమ్॥24॥

శ్లో. అపస్మారకుష్ఠక్షయార్శఃప్రమేహ-
జ్వరోన్మాదగుల్మాదిరోగా మహాన్తః।
పిశాచాశ్చ సర్వే భవత్పత్రభూతిం
విలోక్య క్షణాత్తారకారే ద్రవన్తే॥25॥

శ్లో. దృశి స్కన్దమూర్తిః శ్రుతౌ స్కన్దకీర్తి-
ర్ముఖే మే పవిత్రం సదా తచ్చరిత్రమ్।
కరే తస్య కృత్యం వపుస్తస్య భృత్యం
గుహే సన్తు లీనా మమాశేషభావాః॥26॥

శ్లో. మునీనాముతాహో నృణాం భక్తిభాజా-
మభీష్టప్రదాః సన్తి సర్వత్ర దేవాః।
నృణామన్త్యజానామపి స్వార్థదానే
గుహాద్దేవమన్యం న జానే న జానే॥27॥

శ్లో. కలత్రం సుతా బన్ధువర్గః పశుర్వా
నరో వాథ నారీ గృహే యే మదీయాః।

యజన్తో నమన్తః స్తువన్తో భవన్తం
స్మరన్తశ్చ తే సన్తు సర్వే కుమార॥28॥

శ్లో. మృగాః పక్షిణో దంశకా యే చ దుష్టా-
స్తథా వ్యాధయో బాధకా యే మదఙ్గే।
భవచ్ఛక్తితీక్ష్ణాగ్రభిన్నాః సుదూరే
వినశ్యన్తు తే చూర్ణితక్రౌఞ్చశైల॥29॥

శ్లో. జనిత్రీ పితా చ స్వపుత్రాపరాధం
సహేతే న కిం దేవసేనాధినాథ।
అహం చాతిబాలో భవాన్ లోకతాతః
క్షమస్వాపరాధం సమస్తం మహేశ॥30॥

శ్లో. నమః కేకినే శక్తయే చాపి తుభ్యం
నమశ్ఛాగ తుభ్యం నమః కుక్కుటాయ।
నమః సిన్ధవే సిన్ధుదేశాయ తుభ్యం
పునః స్కన్దమూర్తే నమస్తే నమోస్తు॥31॥

శ్లో. జయానన్దభూమఞ్జయాపారధామ-
ఞ్జయామోఘకీర్తే జయానన్దమూర్తే।
జయానన్దసిన్ధో జయాశేషబన్ధో
జయ త్వం సదా ముక్తిదానేశసూనో॥32॥

శ్లో. భుజఙ్గాఖ్యవృత్తేన క్లృప్తం స్తవం యః
పఠేద్భక్తియుక్తో గుహం సంప్రణమ్య।
స పుత్రాన్కలత్రం ధనం దీర్ఘమాయు-
ర్లభేత్స్కన్దసాయుజ్యమన్తే నరః సః॥33॥

శివానందలహరి

శ్లో. కలాభ్యాం చూడాలంకృత శశి కళాభ్యాం నిజ తపః
ఫలాభ్యాం భక్తేషు ప్రకటితఫలాభ్యాం భవతు మే ।
శివాభ్యామస్తోకత్రిభువనశివాభ్యాం హృది
పునర్భవాభ్యామానన్దస్ఫురదనుభవాభ్యాం నతిరియమ్ ॥౧॥

శ్లో. గలన్తీ శంభో త్వచ్చరితసరితః కిల్బిషరజో
దలన్తీ ధీకుల్యాసరణిషు పతన్తీ విజయతామ్ ।
దిశన్తీ సంసారభ్రమణపరితాపోపశమనం
వసన్తీ మచ్చేతోహృదభువి శివానన్దలహరీ ॥౨॥

శ్లో. త్రయీవేద్యం హృద్యం త్రిపురహరమాద్యం త్రినయనం
జటాభారోదారం చలదురగహారం మృగ ధరమ్ ।
మహాదేవం దేవం మయి సదయభావం పశుపతిం
చిదాలంబం సాంబం శివమతివిడంబం హృది భజే ॥౩॥

శ్లో. సహస్రం వర్తన్తే జగతి విబుధాః క్షుద్రఫలదా
న మన్యే స్వప్నే వా తదనుసరణం తత్కృతఫలమ్ ।
హరిబ్రహ్మాదీనామపి నికటభాజాంఅసులభం
చిరం యాచే శంభో శివ తవ పదాంభోజభజనమ్ ॥౪॥

శ్లో. స్మృతౌ శాస్త్రే వైద్యే శకునకవితాగానఫణితౌ
పురాణే మన్త్రే వా స్తుతినటనహాస్యేష్వచతురః।
కథం రాజ్ఞాం ప్రీతిర్భవతి మయి కోఽహం పశుపతే
పశుం మాం సర్వజ్ఞ ప్రథితకృపయా పాలయ విభో ॥౫॥

శ్లో. ఘటో వా మృత్పిణ్డోఽప్యణురపి చ ధూమోఽగ్నిరచలః
పటో వా తన్తుర్వా పరిహరతి కిం ఘోరశమనమ్ ।
వృథా కణ్ఠక్షోభం వహసి తరసా తర్కవచసా
పదాంభోజం శంభోర్భజ పరమసౌఖ్యం వ్రజ సుధీః ॥౬॥

శ్లో. మనస్తే పాదాబ్జే నివసతు వచః స్తోత్రఫణితౌ
కరౌ చాభ్యర్చాయాం శ్రుతిరపి కథాకర్ణనవిధౌ ।

తవ ధ్యానే బుద్ధిర్నయనయుగలం మూర్తివిభవే
పరగ్రన్థాన్ కైర్వా పరమశివ జానే పరమతః ॥౭॥

శ్లో. యథా బుద్ధిశ్శుక్తౌ రజతమితి కాచాశ్మని మణిః
జలే పైష్టే క్షీరం భవతి మృగతృష్ణాసు సలిలమ్ ।
తథా దేవభ్రాన్త్యా భజతి భవదన్యం జడ జనో
మహాదేవేశం త్వాం మనసి చ న మత్వా పశుపతే ॥౮॥

శ్లో. గభీరే కాసారే విశతి విజనే ఘోరవిపినే
విశాలే శైలే చ భ్రమతి కుసుమార్థం జడమతిః ।
సమర్ప్యైకం చేతస్సరసిజం ఉమానాథ భవతే
సుఖేనావస్థాతుం జన ఇహ న జానాతి కిమహో ॥ ౯ ॥

శ్లో. నరత్వం దేవత్వం నగవనమృగత్వం మశకతా
పశుత్వం కీటత్వం భవతు విహగత్వాదిజననమ్ ।
సదా త్వత్పాదాబ్జస్మరణపరమానన్దలహరీ
విహారాసక్తం చేద్ హృదయమిహ కిం తేన వపుషా ॥౧౦॥

శ్లో. వటుర్వా గేహీ వా యతిరపి జటీ వా తదితరో
నరో వా యః కశ్చిద్భవతు భవ కిం తేన భవతి ।
యదీయం హృత్పద్మం యది భవదధీనం పశుపతే
తదీయస్త్వం శంభో భవసి భవ భారం చ వహసి ॥౧౧॥

శ్లో. గుహాయాం గేహే వా బహిరపి వనే వాఽద్రిశిఖరే
జలే వా వహ్నౌ వా వసతు వసతేః కిం వద ఫలమ్ ।
సదా యస్యైవాన్తఃకరణమపి శంభో తవ పదే
స్థితం చేద్ యోగోఽసౌ స చ పరమయోగీ స చ సుఖీ ॥౧౨॥

శ్లో. అసారే సంసారే నిజభజనదూరే జడధియా
భ్రమన్తం మామన్ధం పరమకృపయా పాతుముచితమ్ ।
మదన్యః కో దీనస్తవ కృపణ రక్షాతినిపుణః
త్వదన్యః కో వా మే త్రిజగతి శరణ్యః పశుపతే ॥౧౩॥

శ్లో. ప్రభుస్త్వం దీనానాం ఖలు పరమబన్ధుః పశుపతే
ప్రముఖ్యోఽహం తేషామపి కిముత బన్ధుత్వమనయోః ।

త్వయైవ క్షన్తవ్యాః శివ మదపరాధాశ్చ సకలాః
ప్రయత్నాత్కర్తవ్యం మదవనమియం బన్ధుసరణిః ॥౧౪॥

శ్లో. ఉపేక్షా నో చేత్ కిం న హరసి భవద్ధ్యానవిముఖాం
దురాశాభూయిష్ఠాం విధిలిపిమశక్తో యది భవాన్ ।
శిరస్తద్వైధాత్రం న నఖలు సువృత్తం పశుపతే
కథం వా నిర్యత్నం కరనఖముఖేనైవ లులితమ్ ॥౧౫॥

శ్లో. విరిఞ్చిర్దీర్ఘాయుర్భవతు భవతా తత్పరశిరశ్చతుష్కం
సంరక్ష్యం స ఖలు భువి దైన్యం లిఖితవాన్ ।
విచారః కో వా మాం విశదకృపయా పాతి శివ తే
కటాక్షవ్యాపారః స్వయమపి చ దీనావనపరః ॥౧౬॥

శ్లో. ఫలాద్వా పుణ్యానాం మయి కరుణయా వా త్వయి విభో
ప్రసన్నేఽపి స్వామిన్ భవదమలపాదాబ్జయుగలమ్ ।
కథం పశ్యేయం మాం స్థగయతి నమఃసంభ్రమజుషాం
నిలింపానాం శ్రేణిర్నిజకనకమాణిక్యమకుటైః ॥౧౭॥

శ్లో. త్వమేకో లోకానాం పరమఫలదో దివ్యపదవీం
వహన్తస్త్వన్మూలాం పునరపి భజన్తే హరిముఖాః ।
కియద్వా దాక్షిణ్యం తవ శివ మదాశా చ కియతీ
కదా వా మద్రక్షాం వహసి కరుణాపూరితదృశా ॥౧౮॥

శ్లో. దురాశాభూయిష్ఠే దురధిపగృహద్వారఘటకే
దురన్తే సంసారే దురితనిలయే దుఃఖ జనకే ।
మదాయాసం కిం న వ్యపనయసి కస్యోపకృతయే
వదేయం ప్రీతిశ్చేత్ తవ శివ కృతార్థాః ఖలు వయమ్ ॥౧౯॥

శ్లో. సదా మోహాటవ్యాం చరతి యువతీనాం కుచగిరౌ
నటత్యాశాశాఖాస్వటతి ఝటితి స్వైరమభితః ।
కపాలిన్ భిక్షో మే హృదయకపిమత్యన్తచపలం
దృఢం భక్త్యా బద్ధ్వా శివ భవదధీనం కురు విభో ॥౨౦॥

శ్లో. ధృతిస్తంభాధారం దృఢగుణ నిబద్ధాం సగమనాం
విచిత్రాం పద్మాఢ్యాం ప్రతిదివససన్మార్గఘటితామ్ ।

స్మరారే మచ్చేతఃస్ఫుటపటకుటీం ప్రాప్య విశదాం
జయ స్వామిన్ శక్త్యా సహ శివ గణైస్సేవిత విభో ॥౨౧॥

శ్లో. ప్రలోభాద్యైః అర్థాహరణ పరతన్త్రో ధనిగృహే
ప్రవేశోద్యుక్తస్సన్ భ్రమతి బహుధా తస్కరపతే
ఇమం చేతశ్చోరం కథమిహ సహే శంకర విభో
తవాధీనం కృత్వా మయి నిరపరాధే కురు కృపామ్ ॥౨౨॥

శ్లో. కరోమి త్వత్పూజాం సపది సుఖదో మే భవ విభో
విధిత్వం విష్ణుత్వమ్ దిశసి ఖలు తస్యాః ఫలమితి ।
పునశ్చ త్వాం ద్రష్టుం దివి భువి వహన్ పక్షిమృగతాం
అదృష్ట్వా తత్ఖేదం కథమిహ సహే శంకర విభో ॥౨౩॥

శ్లో. కదా వా కైలాసే కనకమణిసౌధే సహగణైః
వసన్ శంభోరగ్రే స్ఫుటఘటిత మూర్ధాంజలిపుటః ।
విభో సాంబ స్వామిన్ పరమశివ పాహీతి నిగదన్
విధాతౄణాం కల్పాన్ క్షణమివ వినేష్యామి సుఖతః ॥౨౪॥

శ్లో. స్తవైర్బ్రహ్మాదీనాం జయజయవచోభిః నియమానాం
గణానాం కేలీభిః మదకలమహోక్షస్య కకుది ।
స్థితం నీలగ్రీవం త్రినయనంఉమాశ్లిష్టవపుషం
కదా త్వాం పశ్యేయం కరధృతమృగం ఖణ్డపరశుమ్ ॥౨౫॥

శ్లో. కదా వా త్వాం దృష్ట్వా గిరిశ తవ భవ్యాంఘ్రియుగలం
గృహీత్వా హస్తాభ్యాం శిరసి నయనే వక్షసి వహన్ ।
సమాశ్లిష్యాఘ్రాయ స్ఫుటజలజగన్ధాన్ పరిమలాన్
అలభ్యాం బ్రహ్మాద్యైః ముదమనుభవిష్యామి హృదయే ॥౨౬॥

శ్లో. కరస్థే హేమాద్రౌ గిరిశ నికటస్థే ధనపతౌ
గృహస్థే స్వర్భూజాఽమరసురభిచిన్తామణిగణే ।
శిరస్థే శీతాంశౌ చరణయుగలస్థేఅఖిల శుభే
కమర్థం దాస్యేఽహం భవతు భవదర్థం మమ మనః ॥౨౭॥

శ్లో. సారూప్యం తవ పూజనే శివ మహాదేవేతి సంకీర్తనే
సామీప్యం శివ భక్తిధుర్యజనతాసాంగత్యసంభాషణే ।

సాలోక్యం చ చరాచరాత్మక తనుధ్యానే భవానీపతే
సాయుజ్యం మమ సిద్ధిమత్ర భవతి స్వామిన్ కృతార్థోస్మ్యహమ్ ॥౨౮॥

శ్లో. త్వత్పాదాంబుజమర్చయామి పరమం త్వాం చిన్తయామ్యన్వహం
త్వామీశం శరణం వ్రజామి వచసా త్వామేవ యాచే విభో ।
వీక్షాం మే దిశ చాక్షుషీం సకరుణాం దివ్యైశ్చిరం ప్రార్థితాం
శంభో లోకగురో మదీయమనసః సౌఖ్యోపదేశం కురు ॥౨౯॥

శ్లో. వస్త్రోద్ధూత విధౌ సహస్రకరతా పుష్పార్చనే విష్ణుతా
గన్ధే గన్ధవహాత్మతాఽన్నపచనే బహిర్ముఖాధ్యక్షతా ।
పాత్రే కాంచనగర్భతాస్తి మయి చేద్ బాలేన్దు చూడామణే
శుశ్రూషాం కరవాణి తే పశుపతే స్వామిన్ త్రిలోకీగురో ॥౩౦॥

శ్లో. నాలం వా పరమోపకారకమిదం త్వేకం పశూనాం పతే
పశ్యన్ కుక్షిగతాన్ చరాచరగణాన్ బాహ్యస్థితాన్ రక్షితుమ్ ।
సర్వామర్త్యపలాయనౌషధం అతిజ్వాలాకరం భీకరం
నిక్షిప్తం గరలం గలే న గలితం నోద్గీర్ణమేవత్వయా ॥౩౧॥

శ్లో. జ్వాలోగ్రస్సకలామరాతిభయదః క్ష్వేలః కథం వా త్వయా
దృష్టః కిం చ కరే ధృతః కరతలే కిం పక్వ జంబూఫలమ్ ।
జిహ్వాయాం నిహితశ్చ సిద్ధఘుటికా వా కణ్ఠదేశే భృతః
కిం తే నీలమణిర్విభూషణమయం శంభో మహాత్మన్ వద ॥౩౨॥

శ్లో. నాలం వా సకృదేవ దేవ భవతస్సేవా నతిర్వా నుతిః
పూజా వా స్మరణం కథాశ్రవణమప్యాలోకనం మాదృశామ్ ।
స్వామిన్నస్థిరదేవతానుసరణాయాసేన కిం లభ్యతే
కా వా ముక్తిరితః కుతో భవతి చేత్ కిం ప్రార్థనీయం తదా ॥౩౩॥

శ్లో. కిం బ్రూమస్తవ సాహసం పశుపతే కస్యాస్తి శంభో
భవద్ధైర్యం చేదృశమాత్మనః స్థితిరియం చాన్యైః కథం లభ్యతే ।
భ్రశ్యద్దేవగణం త్రసన్మునిగణం నశ్యత్ప్రపఞ్చం లయం
పశ్యన్నిర్భయ ఏక ఏవ విహరత్యానన్దసాన్ద్రో భవాన్ ॥౩౪॥

శ్లో. యోగక్షేమధురంధరస్య సకలఃశ్రేయః ప్రదోద్యోగినో
దృష్టాదృష్టమతోపదేశకృతినో బాహ్యాన్తరవ్యాపినః ।

సర్వజ్ఞస్య దయాకరస్య భవతః కిం వేదితవ్యం మయా
శంభో త్వం పరమాన్తరంగ ఇతి మే చిత్తే స్మరామ్యన్వహమ్ ||౩౫||

శ్లో. భక్తో భక్తిగుణావృతే ముదమృతాపూర్ణే ప్రసన్నే మనః
కుమ్భే సాంబ తవాంఘ్రిపల్లవ యుగం సంస్థాప్య సంవిత్ఫలమ్ |
సత్త్వం మన్త్రముదీరయన్నిజ శరీరాగార శుద్ధిం వహన్
పుణ్యాహం ప్రకటీ కరోమి రుచిరం కల్యాణమాపాదయన్ ||౩౬||

శ్లో. ఆమ్నాయాంబుధిమాదరేణ సుమనస్సంఘాఃసముద్యన్మనో
మన్థానం దృఢ భక్తిరజ్జుసహితం కృత్వా మథిత్వా తతః |
సోమం కల్పతరుం సుపర్వసురభిం చిన్తామణిం ధీమతాం
నిత్యానన్దసుధాం నిరన్తరరమాసౌభాగ్యమాతన్వతే ||౩౭||

శ్లో. ప్రాక్పుణ్యాచలమార్గదర్శితసుధామూర్తిః ప్రసన్నశ్శివః
సోమస్సద్గుణసేవితో మృగధరః పూర్ణాస్తమో మోచకః |
చేతః పుష్కర లక్షితో భవతి చేదానన్దపాథో నిధిః
ప్రాగల్భ్యేన విజృంభతే సుమనసాం వృత్తిస్తదా జాయతే ||౩౮||

శ్లో. ధర్మో మే చతురంఘ్రికః సుచరితః పాపం వినాశం గతం
కామక్రోధమదాదయో విగలితాః కాలాః సుఖావిష్కృతాః |
జ్ఞానానన్దమహౌషధిః సుఫలితా కైవల్య నాథే సదా
మాన్యే మానసపుణ్డరీకనగరే రాజావతంసే స్థితే ||౩౯||

శ్లో. ధీయన్త్రేణ వచోఘటేన కవితాకుల్యోపకుల్యాక్రమైః
ఆనీతైశ్చ సదాశివస్య చరితాంభోరాశిదివ్యామృతైః |
హృత్కేదారయుతాశ్చ భక్తికలమాః సాఫల్యమాతన్వతే
దుర్భిక్షాన్మమ సేవకస్య భగవన్ విశ్వేశ భీతిః కుతః ||౪౦||

శ్లో. పాపోత్పాతవిమోచనాయ రుచిరైశ్వర్యాయ మృత్యుంజయ
స్తోత్రధ్యాననతిప్రదిక్షిణసపర్యాలోకనాకర్ణనే |
జిహ్వాచిత్తశిరోంఘ్రిహస్తనయనశ్రోత్రైరహం ప్రార్థితో
మామాజ్ఞాపయ తన్నిరూపయ ముహుర్మామేవ మా మేఽవచః ||౪౧||

శ్లో. గాంభీర్యం పరిఖాపదం ఘనధృతిః ప్రాకార ఉద్యద్గుణ
స్తోమశ్చాప్త బలం ఘనేన్ద్రియచయో ద్వారాణి దేహే స్థితః |

విద్యావస్తుసమృద్ధిరిత్యఖిలసామగ్రీసమేతే సదా
దుర్గాతిప్రియదేవ మామకమనోదుర్గే నివాసం కురు ||౪౨||

శ్లో. మా గచ్ఛ త్వమితస్తతో గిరిశ భో మయ్యేవ వాసం కురు
స్వామిన్నాది కిరాత మామకమనః కాన్తారసీమాన్తరే |
వర్తన్తే బహుశో మృగా మదజుషో మాత్సర్యమోహాదయః
తాన్ హత్వా మృగయా వినోద రుచితాలాభం చ సంప్రాప్స్యసి ||౪౩||

శ్లో. కరలగ్న మృగః కరీన్ద్రభంగో
ఘన శార్దూలవిఖణ్డనోఽస్తజన్తుః |
గిరిశో విశదాకృతిశ్చ చేతః
కుహరే పఞ్చ ముఖోస్తి మే కుతో భీః ||౪౪||

శ్లో. ఛన్దశ్శాఖి శిఖాన్వితైః ద్విజవరైః సంసేవితే శాశ్వతే
సౌఖ్యాపాదిని ఖేదభేదిని సుధాసారైః ఫలైర్దీపితే |
చేతః పక్షి శిఖామణే త్యజ వృథా సంచారం అన్యైరలం
నిత్యం శంకరపాదపద్మయుగలీనీడే విహారం కురు ||౪౫||

శ్లో. ఆకీర్ణే నఖరాజికాన్తివిభవైరుద్యత్సుధావైభవైః
ఆధౌతేపి చ పద్మరాగలలితే హంసవ్రజైరాశ్రితే |
నిత్యం భక్తివధూ గణైశ్చ రహసి స్వేచ్ఛావిహారం కురు
స్థిత్వా మానసరాజహంస గిరిజా నాథాంఘ్రిసౌధాన్తరే ||౪౬||

శ్లో. శంభుధ్యానవసన్తసంగిని హృదారామేఅఘజీర్ణచ్ఛదాః
స్రస్తా భక్తి లతాచ్ఛటా విలసితాః పుణ్యప్రవాలశ్రితాః |
దీప్యన్తే గుణకోరకా జపవచః పుష్పాణి సద్వాసనా
జ్ఞానానన్దసుధామరన్దలహరీ సంవిత్ఫలాభ్యున్నతిః ||౪౭||

శ్లో. నిత్యానన్దరసాలయం సురమునిస్వాన్తాంబుజాతాశ్రయం
స్వచ్ఛం సద్ద్విజసేవితం కలుషహృత్ సద్వాసనావిష్కృతమ్ |
శంభుధ్యానసరోవరం వ్రజ మనోహంసావతంస స్థిరం
కిం క్షుద్రాశ్రయపల్వలభ్రమణసంజాతశ్రమం ప్రాప్స్యసి ||౪౮||

శ్లో. ఆనన్దామృతపూరితా హరపదాంభోజాలవాలోద్యతా
స్థైర్యోపఘ్నముపేత్య భక్తి లతికా శాఖోపశాఖాన్వితా |

ఉచ్చైర్మానస కాయమానపటలీమాక్రంయ నిష్కల్మషా
నిత్యాభీష్ట ఫలప్రదా భవతు మే సత్కర్మ సంవర్ధితా ||౪౯||

శ్లో. సన్ధ్యారంభవిజృంభితం శ్రుతిశిర స్థానాన్తరాధిష్ఠితం
సప్రేమ భ్రమరాభిరామమసకృత్ సద్వాసనా శోభితమ్ |
భోగీన్ద్రాభరణం సమస్త సుమనఃపూజ్యం గుణావిష్కృతం
సేవే శ్రీగిరి మల్లికార్జున మహాలింగం శివాలింగితమ్ ||౫౦||

శ్లో. భృంగీచ్ఛానటనోత్కటః కరిమదగ్రాహీ స్ఫురన్
మాధవాహ్లాదో నాదయుతో మహాసితవపుః పంచేషుణా చాదృతః |
సత్పక్షస్సుమనోవనేషు స పునః సాక్షాన్మదీయే మనో
రాజీవే భ్రమరాధిపో విహరతాం శ్రీశైలవాసీ విభుః ||౫౧||

శ్లో. కారుణ్యామృతవర్షిణం ఘనవిపద్గ్రీష్మచ్ఛిదాకర్మఠం
విద్యాసస్యఫలోదయాయ సుమనస్సంసేవ్యం ఇచ్ఛాకృతిమ్ |
నృత్యద్భక్తమయూరం అద్రినిలయం చంచజ్జటా మణ్డలం
శంభో వాంఛతి నీలకన్ధర సదా త్వాం మే మనశ్చాతకః ||౫౨||

శ్లో. ఆకాశేన శిఖీ సమస్త ఫణినాం నేత్రా కలాపీ
నతాఽనుగ్రాహి ప్రణవోపదేశ నినదైః కేకీతి యో గీయతే
శ్యామాం శైల సముద్భవాం ఘనరుచిం దృష్ట్వా నటన్తం ముదా
వేదాన్తోపవనే విహారరసికం తం నీలకణ్ఠం భజే ||౫౩||

శ్లో. సన్ధ్యా ఘర్మదినాత్యయో హరికరాఘాతప్రభూతానక
ధ్వానో వారిద గర్జితం దివిషదాం దృష్టిచ్ఛటా చంచలా |
భక్తానాం పరితోష బాష్ప వితతిర్వృష్టిర్మయూరీ శివా
యస్మిన్నుజ్జ్వల తాణ్డవం విజయతే తం నీలకణ్ఠం భజే ||౫౪||

శ్లో. ఆద్యాయామిత తేజసే శ్రుతి పదైర్వేద్యాయ సాధ్యాయ తే
విద్యానన్దమయాత్మనే త్రిజగతస్సంరక్షణోద్యోగినే |
ధ్యేయాయాఖిల యోగిభిస్సురగణైర్గేయాయ మాయావినే
సంయక్ తాణ్డవ సంభ్రమాయ జటినే సేయం నతిశ్శంభవే ||౫౫||

శ్లో. నిత్యాయ త్రిగుణాత్మనే పురజితే కాత్యాయనీ శ్రేయసే
సత్యాయాది కుటుమ్బినే మునిమనః ప్రత్యక్ష చిన్మూర్తయే |

మాయా సృష్ట జగత్త్రయాయ సకలామ్నాయాన్త సంచారిణే
సాయం తాణ్డవ సంభ్రమాయ జటినే సేయం నతిశ్శంభవే ||౫౬||

శ్లో. నిత్యం స్వోదర పోషణాయ సకలానుద్దిశ్య విత్తాశయా
వ్యర్థం పర్యటనం కరోమి భవతస్సేవాం న జానే విభో |
మజ్జన్మాన్తర పుణ్యపాక బలతస్త్వం శర్వ సర్వాన్తరః
తిష్ఠస్యేవ హి తేన వా పశుపతే తే రక్షణీయోఽస్మ్యహమ్ ||౫౭||

శ్లో. ఏకో వారిజ బాన్ధవః క్షితినభో వ్యాప్తం తమోమణ్డలం
భిత్వా లోచనగోచరోపి భవతి త్వం కోటిసూర్య ప్రభః |
వేద్యః కిం న భవస్యహో ఘనతరం కీదృఙ్భవేన్మత్తమస్
తత్సర్వం వ్యపనీయ మే పశుపతే సాక్షాత్ ప్రసన్నో భవ ||౫౮||

శ్లో. హంసః పద్మవనం సమిచ్ఛతి యథా నీలాంబుదం చాతకః
కోకః కోకనద ప్రియం ప్రతిదినం చన్ద్రం చకోరస్తథా |
చేతో వాఞ్ఛతి మామకం పశుపతే చిన్మార్గ మృగ్యం విభో
గౌరీ నాథ భవత్పదాబ్జయుగలం కైవల్య సౌఖ్యప్రదమ్ ||౫౯||

శ్లో. రోధస్తోయహృతః శ్రమేణ పథికశ్ఛాయాం తరోర్వృష్టితః
భీతః స్వస్థ గృహం గృహస్థం అతిథిర్దీనః ప్రభం ధార్మికమ్ |
దీపం సన్తమసాకులశ్చ శిఖినం శీతావృతస్త్వం తథా
చేతస్సర్వ భయాపహం వ్రజ సుఖం శంభోః పదాంభోరుహమ్ ||౬౦||

శ్లో. అంకోలం నిజ బీజ సన్తతిరయస్కాన్తోపలం సూచికా
సాధ్వీ నైజ విభుం లతా క్షితిరుహం సిన్ధుస్సరిద్ వల్లభమ్ |
ప్రాప్నోతీహ యథా తథా పశుపతేః పాదారవిన్దద్వయం
చేతోవృత్తిరుపేత్య తిష్ఠతి సదా సా భక్తిరిత్యుచ్యతే ||౬౧||

శ్లో. ఆనన్దాశ్రుభిరాతనోతి పులకం నైర్మల్యతశ్ఛాదనం
వాచా శంఖ ముఖే స్థితైశ్చ జఠరాపూర్తిం చరిత్రామృతైః |
రుద్రాక్షైర్భసితేన దేవ వపుషో రక్షాం భవద్భావనా
పర్యంకే వినివేశ్య భక్తి జననీ భక్తార్భకం రక్షతి ||౬౨||

శ్లో. మార్గావర్తిత పాదుకా పశుపతేరఙ్గస్య కూర్చాయతే
గణ్డూషాంబు నిషేచనం పురరిపోర్దివ్యాభిషేకాయతే

కించిద్భక్షిత మాంసశేషకబలం నవ్యోపహారాయతే
భక్తిః కిం న కరోత్యహో వనచరో భక్తావతంసాయతే ||౬౩||

శ్లో. వక్షస్తాడనమన్తకస్య కఠినాపస్మార సంమర్దనం
భూభృత్ పర్యటనం నమత్సురశిరః కోటీర సంఘర్షణమ్ |
కర్మేదం మృదులస్య తావకపద ద్వన్ద్వస్య గౌరీపతే
మచ్చేతో మణిపాదుకా విహరణం శంభో సదాంగీకురు ||౬౪||

శ్లో. వక్షస్తాడన శంకయా విచలితో వైవస్వతో నిర్జరాః
కోటీరోజ్జ్వల రత్నదీపకలికా నీరాజనం కుర్వతే |
దృష్ట్వా ముక్తివధూస్తనోతి నిభృతాశ్లేషం భవానీపతే
యచ్చేతస్తవ పాదపద్మభజనం తస్యేహ కిం దుర్లభమ్ ||౬౫||

శ్లో. క్రీడార్థం సృజసి ప్రపంచమఖిలం క్రీడామృగాస్తే జనాః
యత్కర్మాచరితం మయా చ భవతః ప్రీత్యై భవత్యేవ తత్ |
శంభో స్వస్య కుతూహలస్య కరణం మచ్చేష్టితం నిశ్చితం
తస్మాన్మామక రక్షణం పశుపతే కర్తవ్యమేవ త్వయా ||౬౬||

శ్లో. బహువిధ పరితోష బాష్పపూర
స్ఫుట పులకాంకిత చారుభోగ భూమిమ్ |
చిరపద ఫలకాంక్షి సేవ్యమానాం
పరమ సదాశివ భావనాం ప్రపద్యే ||౬౭||

శ్లో. అమిత ముదమృతం ముహుర్దుహన్తీం
విమల భవత్పదగోష్ఠమావసన్తీమ్ |
సదయ పశుపతే సుపుణ్య పాకాం
మమ పరిపాలయ భక్తి ధేనుమేకామ్ ||౬౮||

శ్లో. జడతా పశుతా కలంకితా
కుటిల చరత్వం చ నాస్తి మయి దేవ |
అస్తి యది రాజమౌలే
భవదాభరణస్య నాస్మి కిం పాత్రమ్ ||౬౯||

శ్లో. అరహసి రహసి స్వతన్త్ర బుద్ధ్యా
వరివసితుం సులభః ప్రసన్న మూర్తిః |

అగణిత ఫలదాయకః ప్రభుర్మే
జగదధికో హృది రాజ శేఖరోస్తి ||౨౦||

శ్లో. ఆరూఢ భక్తిగుణ కుంచిత భావ చాప
యుక్తైశ్శివ స్మరణ బాణగణైరమోఘైః |
నిర్జిత్య కిల్బిషరిపూన్ విజయీ
సుధీన్ద్రస్సానన్దమావహతి సుస్థిర రాజలక్ష్మీమ్ ||౨౧||

శ్లో. ధ్యానాంజనేన సమవేక్ష్య తమఃప్రదేశం
భిత్వా మహాబలిభిరీశ్వరనామ మన్త్రైః |
దివ్యాశ్రితం భుజగభూషణముద్వహన్తి
యే పాద పద్మమిహ తే శివ తే కృతార్థాః ||౨౨||

శ్లో. భూదారతాముదవహద్ యదపేక్షయా శ్రీ
భూదార ఏవ కిమతస్సుమతే లభస్వ |
కేదారమాకలిత ముక్తి మహౌషధీనాం
పాదారవిన్ద భజనం పరమేశ్వరస్య ||౨౩||

శ్లో. ఆశాపాశక్లేశదుర్వాసనాది
భేదోద్యుక్తైః దివ్యగన్ధైరమన్దైః |
ఆశాశాటీకస్య పాదారవిన్దం
చేతఃపేటీం వాసితాం మే తనోతు ||౨౪||

శ్లో. కల్యాణినం సరసచిత్రగతిం సవేగం
సర్వేంగితజ్ఞమనఘం ధ్రువ లక్షణాఢ్యమ్ |
చేతస్తురంగమ్ అధిరుహ్యా చర స్మరారే
నేతస్సమస్త జగతాం వృషభాధిరూఢ ||౨౫||

శ్లో. భక్తిర్మహేశ పదపుష్కరమావసన్తీ
కాదంబినీవ కురుతే పరితోషవర్షమ్ |
సంపూరితో భవతి యస్య మనస్తటాకః
తజ్జన్మసస్యమఖిలం సఫలం చ నాన్యత్ ||౨౬||

శ్లో. బుద్ధిఃస్థిరా భవితుమీశ్వర పాదపద్మ
సక్తా వధూర్విరహిణీవ సదా స్మరన్తీ |

సద్భావనా స్మరణదర్శనకీర్తనాది
సంమోహితేవ శివమన్త్ర జపేన విన్తే ॥౭౭॥

శ్లో. సదుపచార విధిష్వనుబోధితాం
సవినయాం సుహృదం సదుపాశ్రితామ్ ।
మమ సముద్ధర బుద్ధిమిమాం ప్రభో
వరగుణేన నవోఢ వధూమివ ॥౭౮॥

శ్లో. నిత్యం యోగి మనస్సరోజదల సంచార క్షమస్త్వత్
క్రమశ్శంభో తేన కథం కఠోర యమరాడ్ వక్షఃకవాటక్షతిః ।
అత్యన్తం మృదులం త్వదంఘ్రి యుగలం హా మే మనశ్చిన్తయతి
ఏతల్లోచన గోచరం కురు విభో హస్తేన సంవాహయే ॥౭౯॥

శ్లో. ఏష్యత్యేష జనిం మనోఽస్య కఠినం తస్మిన్నటానీతి
మద్రక్షాయై గిరి సీమ్ని కోమలపదన్యాసః పురాభ్యాసితః ।
నోచేద్ దివ్య గృహాన్తరేషు సుమనస్తల్పేషు వేద్యాదిషు
ప్రాయస్సత్సు శిలాతలేషు నటనం శంభో కిమర్థం తవ ॥౮౦॥

శ్లో. కంచిత్కాలముమామహేశ భవతః పాదారవిన్దార్చనైః
కంచిద్ధ్యాన సమాధిభిశ్చ నతిభిః కఞ్చిత్ కథాకర్ణనైః ।
కంచిత్ కంచిదవేక్షణైశ్చ నుతిభిః కంచిద్దశామీదృశీం
యఃప్రాప్నోతి ముదా త్వదర్పిత మనా జీవన్ స ముక్తఃఖలు ॥౮౧॥

శ్లో. బాణత్వం వృషభత్వం అర్ధవపుషా భార్యాత్వం ఆర్యాపతే
ఘోణిత్వం సఖితా మృదంగ వహతా చేత్యాది రూపం దధౌ ।
త్వత్పాదే నయనార్పణం చ కృతవాన్ త్వద్దేహ భాగో హరిః
పూజ్యాత్పూజ్యతరస్స ఏవ హి న చేత్ కో వా తదన్యోఽధికః ॥౮౨॥

శ్లో. జననమృతియుతానాం సేవయా దేవతానాం
న భవతి సుఖ లేశస్సంశయో నాస్తి తత్ర ।
అజనిమమృత రూపం సాంబమీశం భజన్తే
య ఇహ పరమ సౌఖ్యం తే హి ధన్యా లభన్తే ॥౮౩॥

శ్లో. శివ తవ పరిచర్యా సన్నిధానాయ గౌర్యా
భవ మమ గుణధుర్యాం బుద్ధికన్యాం ప్రదాస్యే ।

సకల భువన బన్ధో సచ్చిదానన్ద సిన్ధో
సదయ హృదయగేహే సర్వదా సంవస త్వమ్ ||౮౪||

శ్లో. జలధి మథన దక్షో నైవ పాతాల భేదీ
న చ వన మృగయాయాం నైవ లుబ్ధః ప్రవీణః |
అశన కుసుమ భూషా వస్త్ర ముఖ్యాం సపర్యాం
కథయ కథమహం తే కల్పయానీన్దుమౌలే ||౮౫||

శ్లో. పూజాద్రవ్య సమృద్ధయో విరచితాః పూజాం కథం కుర్మహే
పక్షిత్వం న చ వా కీటిత్వమపి న ప్రాప్తం మయా దుర్లభమ్ |
జానే మస్తకమఙ్ఘ్రిపల్లవముమా జానే న తేఽహం విభో
న జ్ఞాతం హి పితామహేన హరిణా తత్త్వేన తద్రూపిణా ||౮౬||

శ్లో. అశనం గరలం ఫణీ కలాపో
వసనం చర్మ చ వాహనం మహోక్షః |
మమ దాస్యసి కిం కిమస్తి శంభో
తవ పాదాంబుజ భక్తిమేవ దేహి ||౮౭||

శ్లో. యదా కృతాంభోనిధి సేతుబన్ధనః
కరస్థ లాధః కృత పర్వతాధిపః |
భవాని తే లంఘిత పద్మసమ్భవః
తదా శివార్చాస్తవ భావనక్షమః ||౮౮||

శ్లో. నతిభిర్నుతిభిస్త్వమీశ పూజా
విధిభిర్ధ్యానసమాధిభిర్న తుష్టః |
ధనుషా ముసలేన చాశ్మభిర్వా
వద తే ప్రీతికరం తథా కరోమి ||౮౯||

శ్లో. వచసా చరితం వదామి
శంభోరహం ఉద్యోగ విధాసు తేఽప్రసక్తః |
మనసాకృతిమీశ్వరస్య సేవే
శిరసా చైవ సదాశివం నమామి ||౯౦||

శ్లో. ఆద్యాఽవిద్యా హృద్గతా నిర్గతాసీత్
విద్యా హృద్యా హృద్గతా త్వత్ప్రసాదాత్ |

సేవే నిత్యం శ్రీకరం త్వత్పదాబ్జం
భావే ముక్తేర్భాజనం రాజమౌలే ||౯౧||

శ్లో. దూరీకృతాని దురితాని దురక్షరాణి
దౌర్భాగ్య దుఃఖ దురహంకృతి దుర్వచాంసి |
సారం త్వదీయ చరితం నితరాం పిబన్తం
గౌరీశ మామిహ సముద్ధర సత్కటాక్షైః ||౯౨||

శ్లో. సోమ కలాధరమౌలౌ
కోమల ఘనకన్ధరే మహామహసి |
స్వామిని గిరిజా నాథే
మామక హృదయం నిరన్తరం రమతామ్ ||౯౩||

శ్లో. సా రసనా తే నయనే
తావేవ కరౌ స ఏవ కృతకృత్యః |
యా యే యౌ యో భర్గం
వదతీక్షేతే సదార్చతః స్మరతి ||౯౪||

శ్లో. అతి మృదులౌ మమ
చరణావతి కఠినం తే మనో భవానీశ |
ఇతి విచికిత్సాం సంత్యజ
శివ కథమాసీద్గిరౌ తథా ప్రవేశః ||౯౫||

శ్లో. ధైర్యాంకుశేన నిభృతం
రభసాదాకృష్య భక్తిశృంఖలయా |
పురహర చరణాలానే
హృదయ మదేభం బధాన చిద్యన్త్రైః ||౯౬||

శ్లో. ప్రచరత్యభితః ప్రగల్భవృత్త్యా
మదవానేష మనఃకరీ గరీయాన్ |
పరిగృహ్య నయేన భక్తిరజ్జ్వా
పరమ స్థాణుపదం దృఢం నయాముమ్ ||౯౭||

శ్లో. సర్వాలంకారయుక్తాం సరలపదయుతాం సాధువృత్తాం సువర్ణాం
సద్భిస్సంస్తూయమానాం సరస గుణయుతాం లక్షితాం లక్షణాఢ్యామ్ |

ఉద్యద్భూషావిశేషామ్ ఉపగతవినయాం ద్యోతమానార్థరేఖాం
కల్యాణీం దేవ గౌరీప్రియ మమ కవితాకన్యకాం త్వం గృహాణ ॥౯౮॥

శ్లో. ఇదం తే యుక్తం వా పరమశివ కారుణ్య జలధే
గతౌ తిర్యగ్రూపం తవ పదశిరోదర్శనధియా ।
హరిబ్రహ్మాణౌ తౌ దివి భువి చరన్తౌ శ్రమయుతౌ
కథం శంభో స్వామిన్ కథయ మమ వేద్యోసి పురతః ॥౯౯॥

శ్లో. స్తోత్రేణాలం అహం ప్రవచ్మి న మృషా దేవా విరించాదయః
స్తుత్యానాం గణనాప్రసంగసమయే త్వామగ్రగణ్యం విదుః ।
మాహాత్మ్యాగ్రవిచారణప్రకరణే ధానాతుషస్తోమవత్
ధూతాస్త్వాం విదురుత్తమోత్తమ ఫలం శంభో భవత్సేవకాః ॥౧౦౦॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య శ్రీమత్ శంకరాచార్య విరచితా శివానన్ద లహరీ సమాప్తాః ॥

విష్ణు స్తోత్రములు

అచ్యుతాష్టకం

శ్లో. అచ్యుతం కేశవం రామనారాయణం
కృష్ణదామోదరం వాసుదేవం హరిమ్|
శ్రీధరం మాధవం గోపికావల్లభం
జానకీనాయకం రామచన్ద్రం భజే||1||

శ్లో. అచ్యుతం కేశవం సత్యభామాధవం
మాధవం శ్రీధరం రాధికారాధితమ్|
ఇన్దిరామన్దిరం చేతసా సున్దరం
దేవకీనన్దనం నన్దజం సందధే||2||

శ్లో. విష్ణవే జిష్ణవే శఙ్ఖినే చక్రిణే
రుక్మిణీరాగిణే జానకీజానయే|
వల్లవీవల్లభాయార్చితాయాత్మనే
కంసవిధ్వంసినే వంశినే తే నమః||3||

శ్లో. కృష్ణ గోవన్ది హే రామ నారాయణ
శ్రీపతే వాసుదేవాజిత శ్రీనిధే|
అచ్యుతానన్త హే మాధవాధోక్షజ
ద్వారకానాయక ద్రౌపదీరక్షక||4||

శ్లో. రాక్షసక్షోభితః సీతయా శోభితో
దణ్డకారణ్యభూపుణ్యతాకారణమ్|
లక్ష్మణేనాన్వితో వానరైః సేవితో
గస్త్యసంపూజితో రాఘవః పాతు మామ్||5||

శ్లో. ధేనుకారిష్టహానిష్టకృద్వేషిణాం
కేశిహా కంసహృద్వంశికావాదకః|
పూతనాకోపకః సూరజాఖేలనో
బాలగోపాలకః పాతు మాం సర్వదా||6||

శ్లో. విద్యుదుద్యోతవత్ప్రస్ఫురద్వాససం
ప్రావృడమ్భోదవత్ప్రోల్లసద్విగ్రహమ్|

వన్యయా మాలయా శోభితోరఃస్థలం
లోహితాఙ్ఘ్రిద్వయం వారిజాక్షం భజే॥7॥

శ్లో. క్చితైః కున్తలైర్భ్రాజమానాననం
రత్నమౌలిం లసత్కుణ్డలం గణ్డయోః।
హారకేయూరకం కఙ్కణప్రోజ్జ్వలం
కింకిణీమఞ్జులం శ్యామలం తం భజే॥8॥

శ్లో. అచ్యుతస్యాష్టకం యః పఠేదిష్టదం
ప్రేమతః ప్రత్యహం పూరుషః సస్పృహమ్।
వృత్తతః సున్దరం వేద్యవిశ్వంభరం
తస్య వశ్యో హరిర్జాయతే సత్వరమ్॥9॥

కృష్ణాష్టకం

శ్లో. శ్రియాశ్లిష్టో విష్ణుః స్థిరచరగురుర్వేదవిషయో
ధియాం సాక్షీ శుద్ధో హరిరసురహన్తాబ్జనయనః|
గదీ శఙ్ఖీ చక్రీ విమలవనమాలీ స్థిరరుచిః
శరణ్యో లోకేశో మమ భవతు కృష్ణోక్షివిషయః||1||

శ్లో. యతః సర్వం జాతం వియదనిలముఖ్యం జగదిదం
స్థితౌ నిఃశేషం యోవతి నిజసుఖాంశేన మధుహా|
లయే సర్వం స్వస్మిన్హరతి కలయా యస్తు స విభుః
శరణ్యో లోకేశో మమ భవతు కృష్ణోక్షివిషయః||2||

శ్లో. అసూనాయమ్యాదౌ యమనియమముఖ్యైః సుకరణై-
ర్నిరూద్ధ్యేదం చిత్తం హృది విలయమానీయ సకలమ్|
యమీడ్యం పశ్యన్తి ప్రవరమతయో మాయినమసౌ
శరణ్యో లోకేశో మమ భవతు కృష్ణోక్షివిషయః||3||

శ్లో. పృథివ్యాం తిష్ఠన్యో యమయతి మహీం వేద న ధరా
యమిత్యాదౌ వేదో వదతి జగతామీశమమలమ్|
నియన్తారం ధ్యేయం మునిసురనృణాం మోక్షదమసౌ
శరణ్యో లోకేశో మమ భవతు కృష్ణోక్షివిషయః||4||

శ్లో. మహేన్ద్రాదిర్దేవో జయతి దితిజాన్యస్య బలతో
న కస్య స్వాతన్త్ర్యం క్వచిదపి కృతౌ యత్కృతిమృతే|
బలారాతేర్గర్వం పరిహరతి యోసౌ విజయినః
శరణ్యో లోకేశో మమ భవతు కృష్ణోక్షివిషయః||5||

శ్లో. వినా యస్య ధ్యానం వ్రజతి పశుతాం సూకరముఖాం
వినా యర్య జ్ఞానం జనిమృతిభయం యాతి జనతా|
వినా యర్య స్మృత్యా కృమిశతజనిం యాతి స విభుః
శరణ్యో లోకేశో మమ భవతు కృష్ణోక్షివిషయః||6||

శ్లో. నరాతఙ్కోట్టఙ్కః శరణశరణో భ్రాన్తిహరణో
ఘనశ్యామో వామో వ్రజశిశువయస్యోర్జునసఖః|

స్వయంభూర్భూతానాం జనక ఉచితాచారసుఖదః
శరణ్యో లోకేశో మమ భవతు కృష్ణోక్షివిషయః॥7॥

శ్లో. యదా ధర్మగ్లానిర్భవతి జగతాం క్షోభకరణీ
తదా లోకస్వామీ ప్రకటితవపుః సేతుధృదజః|
సతాం ధాతా స్వచ్ఛో నిగమగణగీతో వ్రజపతిః
శరణ్యో లోకేశో మమ భవతు కృష్ణోక్షివిషయః॥8॥

గోవిన్దాష్టకం

శ్లో. సత్యం జ్ఞానమనన్తం నిత్యమనాకాశం పరమాకాశం
గోష్ఠప్రాఙ్గణరిఙ్ఖణలోలమనాయాసం పరమాయాసమ్|
మాయాకల్పితనానాకారమనాకారం భువనాకారం
క్ష్మామానాథమనాథం ప్రణమత గోవిన్దం పరమానన్దమ్||1||

శ్లో. మృత్స్నామత్సీహేతి యశోదాతాడనశైశవసంత్రాసం
వ్యాదితవక్త్రాలోకితలోకాలోకచతుర్దశలోకాలిమ్|
లోకత్రయపురమూలస్తమ్భం లోకాలోకమనాలోకం
లోకేశం పరమేశం ప్రణమత గోవిన్దం పరమానన్దమ్||2||

శ్లో. త్రైవిష్టపరిపువీరఘ్నం క్షితిభారఘ్నం భవరోగఘ్నం
కైవల్యం నవనీతాహారమనాహారం భువనాహారమ్|
వైమల్యస్ఫుటచేతోవృత్తివిశేషభాసమనాభాసం
శైవం కేవలశాన్తం ప్రణమత గోవిన్దం పరమానన్దమ్||3||

శ్లో. గోపాలం ప్రభులీలావిగ్రహగోపాలం కులగోపాలం
గోపీఖేలనగోవర్ధనధృతిలీలాలాలితగోపాలమ్|
గోభిర్నిగదితగోవిన్దస్ఫుటనామానం బహునామానం
గోధీగోచరదూరం ప్రణమత గోవిన్దం పరమానన్దమ్||4||

శ్లో. గోపీమణ్డలగోష్ఠీభేదం భేదావస్థమభేదాభం
శశ్వద్గోఖురనిర్ధూతోద్గతధూలీధూసరసౌభాగ్యమ్|
శ్రద్ధాభక్తిగృహీతానన్దమచిన్త్యం చిన్తితసద్భావం
చిన్తామణిమహిమానం ప్రణమత గోవిన్దం పరమానన్దమ్||5||

శ్లో. స్నానవ్యాకులయోషిద్వస్త్రముపాదాయాగముపారూఢం
వ్యాదిత్సన్తీరథ దిగ్వస్త్రా దాతుముపాకర్షన్తం తాః|
నిర్ధూతద్వయశోకవిమోహం బుద్ధం బుద్ధేరన్తఃస్థం
సత్తామాత్రశరీరం ప్రణమత గోవిన్దం పరమానన్దమ్||6||

శ్లో. కాన్తం కారణకారణమాదిమనాదిం కాలఘనాభాసం
కాలిన్దీగతకాలియశిరసి సునృత్యన్తం ముహురత్యన్తమ్|

కాలం కాలకలాతీతం కలితాశేషం కలిదోషఘ్నం
కాలత్రయగతిహేతుం ప్రణమత గోవిన్దం పరమానన్దమ్॥7॥

శ్లో. బృన్దావనభువి బృన్దారకగణబృన్దారాధితవన్ద్యాయా
కున్దాభామలమన్దస్మేరసుధానన్దం సుమహానన్దమ్।
వన్ద్యాశేషమహాముని మానసవన్ద్యానన్దపదద్వన్ద్వం
నన్ద్యాశేషగుణాబ్ధిం ప్రణమత గోవిన్దం పరమానన్దమ్॥8॥

శ్లో. గోవిన్దాష్టకమేతదధీతే గోవిన్దార్పిచేతా యో
గోవిన్దాచ్యుత మాధవ విష్ణో గోకులనాయక కృష్ణేతి।
గోవిన్దాఙ్ఘ్రిసరోజధ్యానసుధాజలధౌతసమస్తాఘో
గోవిన్దం పరమానన్దామమృతమన్తస్థం స తమభ్యేతి॥9॥

జగన్నాథాష్టకమ్

శ్లో. కదాచిత్కాలిన్దీతటవిపినసంగీతకవరో
ముదా గోపీనారీవదనకమలాస్వాదమధుపః|
రమాశంభుబ్రహ్మామరపతిగణేశార్చితపదో
జగన్నాథః స్వామీ నయనపథగామీ భవతు మే||1||

శ్లో. భుజే సవ్యే వేణుం శిరసి శిఖిపిఞ్ఛం కటితటే
దుకూలం నేత్రాన్తే సహచరకటాక్షం విదధత్|
సదా శ్రీమద్బృన్దావనవసతిలీలాపరిచయో
జగన్నాథః స్వామీ నయనపథగామీ భవతు మే||2||

శ్లో. మహామ్భోధేస్తీరే కనకరుచిరే నీలశిఖరే
వసన్ప్రాసాదాన్తః సహజబలభద్రేణ బలినా|
సుభద్రామధ్యస్థః సకలసురసేవావసరదో
జగన్నాథః స్వామీ నయనపథగామీ భవతు మే||3||

శ్లో. కృపాపారావారః సజలజలదశ్రేణిరుచిరో
రమావాణీసోమస్ఫురదమలపద్మోద్భవముఖైః|
సురేన్ద్రైరారాధ్యః శ్రుతిగణశిఖాగీతచరితో
జగన్నాథః స్వామీ నయనపథగామీ భవతు మే||4||

శ్లో. రథారూఢో గచ్ఛన్పథి మిలితభూదేవపటలైః
స్తుతిప్రాదుర్భావం ప్రతిపదముపాకర్ణ్య సదయః|
దయాసిన్ధుర్బన్ధుః సకలజగతాం సిన్ధుసుతయా
జగన్నాథః స్వామీ నయనపథగామీ భవతు మే||5||

శ్లో. పరబ్రహ్మాపీడః కువలయదలోత్ఫుల్లనయనో
నివాసీ నీలాద్రౌ నిహితచరణోనన్తశిరసి|
రసానన్దో రాధాసరసవపురాలిఙ్గనసుఖో
జగన్నాథః స్వామీ నయనపథగామీ భవతు మే||6||

శ్లో. న వై ప్రార్థ్యం రాజ్యం న చ కనకతా భోగవిభవే
న యాచేహం రమ్యాం నిఖిలజనకామ్యాం వరవధూమ్|

సదా కాలే కాలే ప్రమథపతినా గీతచరితో
జగన్నాథః స్వామీ నయనపథగామీ భవతు మే ||7||

శ్లో. హర త్వం సంసారం ద్రుతతరమసారం సురపతే
హర త్వం పాపానాం వితతిమపరాం యాదవపతే|
అహో దీనానాథం నిహితమచలం పాతుమనిశం
జగన్నాథః స్వామీ నయనపథగామీ భవతు మే ||8||

పాణ్డురఙ్గాష్టకం

శ్లో. మహాయోగపీఠే తటే భీమరథ్యా
వరం పుణ్డరీకాయ దాతుం మునీన్ద్రైః|
సమాగత్య తిష్ఠన్తమానన్దకన్దం
పరబ్రహ్మలిఙ్గం భజే పాణ్డురఙ్గమ్||1||

శ్లో. తటిద్వాససం నీలమేఘావభాసం
రమామన్దిరం సున్దరం చిత్ప్రకాశమ్|
వరం త్విష్టకాయాం సమన్యస్తపాదం
పరబ్రహ్మలిఙ్గం భజే పాణ్డురఙ్గమ్||2||

శ్లో. ప్రమాణం భవాబ్ధేరిదం మామకానాం
నితమ్బః కరాభ్యాం ధృతో యేన తస్మాత్|
విధాతుర్వసత్యై ధృతో నాభికోశః
పరబ్రహ్మలిఙ్గం భజే పాణ్డురఙ్గమ్||3||

శ్లో. స్ఫురత్కౌస్తుభాలంకృతం కణ్ఠదేశే
శ్రియా జుష్టకేయూరకం శ్రీనివాసమ్|
శివం శన్తమీడ్యం వరం లోకపాలం
పరబ్రహ్మలిఙ్గం భజే పాణ్డురఙ్గమ్||4||

శ్లో. శరచ్చన్ద్రబిమ్బాననం చారుహాసం
లసత్కుణ్డలాక్రాన్తగణ్డస్థలాన్తమ్|
జపారాగబిమ్బాధరం కఞ్జనేత్రం
పరబ్రహ్మలిఙ్గం భజే పాణ్డురఙ్గమ్||5||

శ్లో. కిరీటోజ్జ్వలత్సర్వదిక్ప్రాన్తభాగం
సురైరర్చితం దివ్యరత్నైరనర్ఘైః|
త్రిభఙ్గాకృతిం బర్హమాల్యావతంసం
పరబ్రహ్మలిఙ్గం భజే పాణ్డురఙ్గమ్||6||

శ్లో. విభుం వేణునాదం చరన్తం దురన్తం
స్వయం లీలయా గోపవేషం దధానమ్|

గవాం బృన్దకానన్దదం చారుహాసం
పరబ్రహ్మలిఙ్గం భజే పాణ్డురఙ్గమ్॥7॥

శ్లో. అజం రుక్మిణీప్రాణసంజీవనం తం
పరం ధామ కైవల్యమేకం తురీయమ్।
ప్రసన్నం ప్రపన్నార్తిహం దేవదేవం
పరబ్రహ్మలిఙ్గం భజే పాణ్డురఙ్గమ్॥8॥

శ్లో. స్తవం పాణ్డురఙ్గస్య వై పుణ్యదం యే
పఠన్త్యేకచిత్తేన భక్త్యా చ నిత్యమ్।
భవామ్భోనిధిం తే వితీర్త్వాన్తకాలే
హరేరాలయం శాశ్వతం ప్రాప్నువన్తి॥9॥

భగవన్మానసపూజా

శ్లో. హృదమ్భోజే కృష్ణః సజలజలదశ్యామలతనుః
సరోజాక్షః స్రగ్వీ మకుటకటకాద్యాభరణవాన్|
శరద్రాకానాథప్రతిమవదనః శ్రీమురలికాం
వహన్ధ్యేయో గోపీగణపరివృతః కుఙ్కుమచితః||1||

శ్లో. పయోమ్భోధేర్ద్వీపాన్మమ హృదయమాయాహి భగవ-
న్మణివ్రాతభ్రాజత్కనకవరపీఠం భజ హరే|
సుచిహ్నౌ తే పాదౌ యదుకులజ నేనేజ్మి సుజలై-
ర్గృహాణేదం దూర్వాఫలజలవదర్ఘ్యం మురరిపో||2||

శ్లో. త్వమాచామోపేన్ద్ర త్రిదశసరిదమ్భోతిశిశిరం
భజస్వేమం పఞ్చామృతఫలరసాప్లావమఘహన్|
ద్యునద్యాః కాలిన్ద్యా అపి కనకకుమ్భస్థితమిదం
జలం తేన స్నానం కురు కురు కురుష్వాచమనకమ్||3||

శ్లో. తటిద్వర్ణే వస్త్రం భజ విజయకాన్తాధిహరణ
ప్రలమ్బారిభ్రాతర్మృదులముపవీతం కురు గలే|
లలాటే పాటీరం మృగమదయుతం ధారయ హరే
గృహాణేదం మాల్యం శతదలతులస్యాదిరచితమ్||4||

శ్లో. దశాఙ్గం ధూపం సద్వరద చరణాగ్రేఽర్పితమిదం
ముఖం దీపేనేన్దుప్రభవిరజసం దేవ కలయే|
ఇమౌ పాణీ వాణీపతినుత సకర్పూరరజసా
విశోధ్యాగ్రే దత్తం సలిలమిదమాచామ నృహరే||5||

శ్లో. సదా తృప్తాన్నం షడ్రసవదఖిలవ్యఞ్జనయుతం
సువర్ణామత్రే గోఘృతచషకయుక్తే స్థితమిదమ్|
యశోదాసూనో తత్పరమదయయాశాన సఖిభిః
ప్రసాదం వాఞ్ఛద్భిః సహ తదను నీరం పిబ విభో||6||

శ్లో. సచూర్ణం తామ్బూలం ముఖశుచికరం భక్షయ హరే
ఫలం స్వాదు ప్రీత్యా పరిమలవదాస్వాదయ చిరమ్|

సపర్యాపర్యాప్త్యై కనకమణిజాతం స్థితమిదం
ప్రదీపైరారార్తి జలధితనయాశ్లిష్ట రచయే॥7॥

శ్లో. విజాతీయైః పుష్పైరతిసురభిభిర్బిల్వతులసీ-
యుతైశ్చేమం పుష్పాఞ్జలిమజిత తే మూర్ధ్ని నిదధే।
తవ ప్రాదక్షిణ్యక్రమణమఘవిధ్వంసి రచితం
చతుర్వారం విష్ణో జనిపథగతేశ్చాన్తవిదుషా॥8॥

శ్లో. నమస్కారోష్టాఙ్గః సకలదురితధ్వంసనపటుః
కృతం నృత్యం గీతం స్తుతిరపి రమాకాన్త త ఇయమ్।
తవ ప్రీత్యై భూయాదహమపి చ దాసస్తవ విభో
కృతం ఛిద్రం పూర్ణం కురు కురు నమస్తేస్తు భగవన్॥9॥

శ్లో. సదా సేవ్యః కృష్ణః సజలఘననీలః కరతలే
దధానో దధ్యన్నం తదను నవనీతం మురలికామ్।
కదాచిత్కాన్తానాం కుచకలశపత్రాలిరచనా-
సమాసక్తః స్నిగ్ధైః సహ శిశువిహారం విరచయన్॥10॥

మోహముద్గరః (భజగోవిందం)

శ్లో. భజగోవిన్దం భజగోవిన్దం
గోవిన్దం భజమూఢమతే |
సంప్రాప్తే సన్నిహితే కాలే
నహి నహి రక్షతి డుకృఞ్కరణే || 1||

శ్లో. మూఢ జహీహి ధనాగమతృష్ణాం
కురు సద్బుద్ధిం మనసి వితృష్ణామ్ |
యల్లభసే నిజకర్మోపాత్తం
విత్తం తేన వినోదయ చిత్తమ్ || 2||

శ్లో. నారీస్తనభర నాభీదేశం
దృష్ట్వా మాగామోహావేశమ్ |
ఏతన్మాంసావసాది వికారం
మనసి విచిన్తయ వారం వారమ్ || 3||

శ్లో. నలినీదలగత జలమతితరలం
తద్వజ్జీవితమతిశయచపలమ్ |
విద్ధి వ్యాధ్యభిమానగ్రస్తం
లోకం శోకహతం చ సమస్తమ్ || 4||

శ్లో. యావద్విత్తోపార్జన సక్తః
స్తావన్నిజ పరివారో రక్తః |
పశ్చాజ్జీవతి జర్జర దేహే
వార్తాం కోఽపి న పృచ్ఛతి గేహే || 5||

శ్లో. యావత్పవనో నివసతి దేహే
తావత్పృచ్ఛతి కుశలం గేహే |
గతవతి వాయౌ దేహాపాయే
భార్యా బిభ్యతి తస్మిన్కాయే || 6||

శ్లో. బాలస్తావత్క్రీడాసక్తః
తరుణస్తావత్తరుణీసక్తః |

వృద్ధస్తావచ్చిన్తాసక్తః
పరే బ్రహ్మణి కోఽపి న సక్తః ‖ 7‖

శ్లో. కాతే కాన్తా కస్తే పుత్రః
సంసారోఽయమతీవ విచిత్రః ।
కస్య త్వం కః కుత ఆయాతః
తత్త్వం చిన్తయ తదిహ భ్రాతః ‖ 8‖

శ్లో. సత్సఙ్గత్వే నిస్సఙ్గత్వం
నిస్సఙ్గత్వే నిర్మోహత్వమ్ ।
నిర్మోహత్వే నిశ్చలతత్త్వం
నిశ్చలతత్త్వే జీవన్ముక్తిః ‖ 9‖

శ్లో. వయసిగతే కః కామవికారః
శుష్కే నీరే కః కాసారః ।
క్షీణేవిత్తే కః పరివారః
జ్ఞాతే తత్త్వే కః సంసారః ‖ 10‖

శ్లో. మా కురు ధన జన యౌవన గర్వం
హరతి నిమేషాత్కాలః సర్వమ్ ।
మాయామయమిదమఖిలం హిత్వా
బ్రహ్మపదం త్వం ప్రవిశ విదిత్వా ‖ 11‖

శ్లో. దినయామిన్యౌ సాయం ప్రాతః
శిశిరవసన్తౌ పునరాయాతః ।
కాలః క్రీడతి గచ్ఛత్యాయుః
తదపి న ముఞ్చత్యాశావాయుః ‖ 12‖

శ్లో. ద్వాదశమఞ్జరికాభిరశేషః
కథితో వైయాకరణస్యైషః ।
ఉపదేశో భూద్విద్యానిపుణైః
శ్రీమచ్ఛన్కరభగవచ్ఛరణైః ‖ 13 ‖

శ్లో. కాతే కాన్తా ధన గతచిన్తా
వాతుల కిం తవ నాస్తి నియన్తా ।

త్రిజగతి సజ్జనసం గతిరైకా
భవతి భవార్ణవతరణే నౌకా ॥ 14॥

శ్లో. జటిలో ముణ్డీ లుఞ్ఛితకేశః
కాషాయామ్బరబహుకృతవేషః ।
పశ్యన్నపి చన పశ్యతి మూఢః
ఉదరనిమిత్తం బహుకృతవేషః ॥ 15॥

శ్లో. అఙ్గం గలితం పలితం ముణ్డం
దశనవిహీనం జతం తుణ్డమ్ ।
వృద్ధో యాతి గృహీత్వా దణ్డం
తదపి న ముఞ్చత్యాశాపిణ్డమ్ ॥ 16॥

శ్లో. అగ్రే వహ్నిః పృష్ఠేభానుః
రాత్రౌ చుబుకసమర్పితజానుః ।
కరతలభిక్షస్తరుతలవాసః
తదపి న ముఞ్చత్యాశాపాశః ॥ 17॥

శ్లో. కురుతే గఙ్గాసాగరగమనం
వ్రతపరిపాలనమథవా దానమ్ ।
జ్ఞానవిహినః సర్వమతేన
ముక్తిం న భజతి జన్మశతేన ॥ 18॥

శ్లో. సుర మందిర తరు మూల నివాసః
శయ్యా భూతల మజినం వాసః ।
సర్వ పరిగ్రహ భోగ త్యాగః
కస్య సుఖం న కరోతి విరాగః ॥ 19॥

శ్లో. యోగరతో వాభోగరతోవా
సఙ్గరతో వా సఙ్గవీహినః ।
యస్య బ్రహ్మణి రమతే చిత్తం
నన్దతి నన్దతి నన్దత్యేవ ॥ 20॥

శ్లో. భగవద్ గీతా కిఞ్చిదధీతా
గఙ్గా జలలవ కణికాపీతా ।

సకృదపి యేన మురారి సమర్చా
క్రియతే తస్య యమేన న చర్చా ‖ 21‖

శ్లో. పునరపి జననం పునరపి మరణం
పునరపి జననీ జఠరే శయనమ్ |
ఇహ సంసారే బహుదుస్తారే
కృపయాఽపారే పాహి మురారే ‖ 22‖

శ్లో. రథ్యా చర్పట విరచిత కన్థః
పుణ్యాపుణ్య వివర్జిత పన్థః |
యోగీ యోగనియోజిత చిత్తో
రమతే బాలోన్మత్తవదేవ ‖ 23‖

శ్లో. కస్త్వం కోఽహం కుత ఆయాతః
కా మే జననీ కో మే తాతః |
ఇతి పరిభావయ సర్వమసారమ్
విశ్వం త్యక్త్వా స్వప్న విచారమ్ ‖ 24‖

శ్లో. త్వయి మయి చాన్యత్రైకో విష్ణుః
వ్యర్థం కుప్యసి మయ్యసహిష్ణుః |
భవ సమచిత్తః సర్వత్ర త్వం
వాఞ్ఛస్యచిరాద్యది విష్ణుత్వమ్ ‖ 25‖

శ్లో. శత్రౌ మిత్రే పుత్రే బన్ధౌ
మా కురు యత్నం విగ్రహసన్ధౌ |
సర్వస్మిన్నపి పశ్యాత్మానం
సర్వత్రోత్సృజ భేదాజ్ఞానమ్ ‖ 26‖

శ్లో. కామం క్రోధం లోభం మోహం
త్యక్త్వాఽత్మానం భావయ కోఽహమ్ |
ఆత్మజ్ఞాన విహీనా మూఢాః
తే పచ్యన్తే నరకనిగూఢాః ‖ 27‖

శ్లో. గేయం గీతా నామ సహస్రం
ధ్యేయం శ్రీపతి రూపమజస్రమ్ |

నేయం సజ్జన సఙ్గే చిత్తం
దేయం దీనజనాయ చ విత్తమ్ || 28||

శ్లో. సుఖతః క్రియతే రామాభోగః
పశ్చాద్ధన్త శరీరే రోగః |
యద్యపి లోకే మరణం శరణం
తదపి న ముఞ్చతి పాపాచరణమ్ || 29||

శ్లో. అర్థమనర్థం భావయ నిత్యం
నాస్తితతః సుఖలేశః సత్యమ్ |
పుత్రాదపి ధన భాజాం భీతిః
సర్వత్రైషా విహిఆ రీతిః || 30||

శ్లో. ప్రాణాయామం ప్రత్యాహారం
నిత్యానిత్య వివేకవిచారమ్ |
జాప్యసమేత సమాధివిధానం
కుర్వవధానం మహదవధానమ్ || 31||

శ్లో. గురుచరణామ్బుజ నిర్భర భకతః
సంసారాదచిరాద్భవ ముక్తః |
సేన్ద్రియమానస నియమాదేవం
ద్రక్ష్యసి నిజ హృదయస్థం దేవమ్ || 32||

శ్లో. మూఢః కశ్చన వైయాకరణో
డుకృఞ్కరణాధ్యయన ధురిణః |
శ్రీమచ్ఛమ్కర భగవచ్ఛిష్యై
బోధిత ఆసిచ్ఛోధితకరణః || 33||

శ్లో. భజగోవిన్దం భజగోవిన్దం
గోవిన్దం భజమూఢమతే |
నామస్మరణాదన్యముపాయం
నహి పశ్యామో భవతరణే || 34||

లక్ష్మీనృసింహ కరావలమ్బ స్తోత్రమ్

శ్లో. శ్రీమత్పయోనిధినికేతనచక్రపాణే
భోగీన్ద్రభోగమణిరాజితపుణ్యమూర్తే|
యోగీశ శాశ్వత శరణ్య భవాబ్ధిపోత
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్||1||

శ్లో. బ్రహ్మేన్ద్రరుద్రమరుదర్కకిరీటకోటి-
సంఘట్టితాఙ్ఘ్రికమలామలకాన్తికాన్త|
లక్ష్మీలసత్కుచసరోరుహరాజహంస
లక్ష్మీనృసిహం మమ దేహి కరావలమ్బమ్||2||

శ్లో. సంసారదావదహనాకరభీకరోరు-
జ్వాలావలీభిరతిదగ్ధతనురుహస్య|
త్వత్పాదపద్మసరసీరుహమాగతస్య
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్||3||

శ్లో. సంసారజాలపతితస్య జగన్నివాస
సర్వేన్ద్రియార్థబడిశాగ్రఝషోపమస్య|
ప్రోత్కమ్పితప్రచురతాలుకమస్తకస్య
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్||4||

శ్లో. సంసారకూపమతిఘోరమగాధమూలం
సంప్రాప్య దుఃఖశతసర్పసమాకులస్య
దీనస్య దేవ కృపయా పదమాగతస్య
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్||5||

శ్లో. సంసారభీకరకరీన్ద్రకరాభిఘాత-
నిష్పీడ్యమానవపుషః సకలార్తినాశ|
ప్రాణప్రయాణభవభీతిసమాకులస్య
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్||6||

శ్లో. సంసారసర్పవిషదిగ్ధమహోగ్రతీవ్ర-
దంష్ట్రాగ్రకోటిపరిదష్టవినష్టమూర్తేః|

నాగారివాహన సుధాబ్ధినివాస శౌరే
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్॥7॥

శ్లో. సంసారవృక్షమఘబీజమనన్తకర్మ-
శాఖాయుతం కరణపన్నమనఙ్గపుష్పమ్।
ఆరుహ్యా దుఃఖఫలితం చకితం దయాలో
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్॥8॥

శ్లో. సంసారసాగరవిశాలకరాలకాల-
నక్రగ్రహగ్రసితనిగ్రహవిగ్రహస్య।
వ్యగ్రస్య రాగనిచయోర్మినిపీడితస్య
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్॥9॥

శ్లో. సంసారసాగరనిమజ్జనముహ్యమానం
దీనం విలోకయ విభో కరుణానిధే మామ్।
ప్రహ్లాదఖేదపరిహారపరావతార
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్॥10॥

శ్లో. సంసారఘోరగహనే చరతో మురారే
మారోగ్రభీకరమృగప్రచురార్దితస్య।
ఆర్తస్య మత్సరనిదాఘసుదుఃఖితస్య
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్॥11॥

శ్లో. బద్ధ్వా గలే యమభటా బహు తర్జయన్తః
కర్షన్తి యత్ర భవపాశశతైర్యుతం మామ్।
ఏకాకినం పరవశం చకితం దయాలో
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్॥12॥

శ్లో. లక్ష్మీపతే కమలనాభ సురేశ విష్ణో
యజ్ఞేశ యజ్ఞ మధుసూదన విశ్వరూప।
బ్రహ్మణ్య కేశవ జనార్దన వాసుదేవ
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్॥13॥

శ్లో. ఏకేన చక్రమపరేణ కరేణ శఙ్ఖ-
మన్యేన సిన్ధుతనయామవలమ్బ్య తిష్ఠన్।

వామేతరేణ వరదాభయపద్మచిహ్నం
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్||14||

శ్లో. అన్ధస్య మే హృతవివేకమహాధనస్య
చోరైర్మహాబలిభిరిన్ద్రియనామధేయైః|
మోహాన్ధకారకుహరే వినిపాతితస్య
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్||15||

శ్లో. ప్రహ్లాదనారదపరాశరపుణ్డరీక-
వ్యాసాదిభాగవతపుంగవహృన్నివాస|
భక్తానురక్తపరిపాలనపారిజాత
లక్ష్మీనృసింహ మమ దేహి కరావలమ్బమ్||16||

శ్లో. లక్ష్మీనృసింహచరణాబ్జమధువ్రతేన
స్తోత్రం కృతం శుభకరం భువి శంకరేణ|
యే తత్పఠన్తి మనుజా హరిభక్తియుక్తా-
స్తే యాన్తి తత్పదసరోజమఖణ్డరూపమ్||17||

లక్ష్మీనృసింహపఞ్చరత్నం

శ్లో. త్వత్ప్రభుజీవప్రియమిచ్ఛసి చేన్నరహరిపూజాం కురు సతతం
ప్రతిబిమ్బాలంకృతిధృతికుశలో బిమ్బాలంకృతిమాతనుతే।
చేతోభృఙ్గం భ్రమసి వృథా భవమరుభూమౌ విరసాయాం
భజ భజ లక్ష్మీనరసింహానఘపదసరసిజమకరన్దమ్॥1॥

శ్లో. శుక్తౌ రజతప్రతిభా జాతా కటకాద్యర్థసమర్థా చే-
ద్దుఃఖమయీ తే సంసృతిరేషా నిర్వృతిదానే నిపుణా స్యాత్।
చేతోభృఙ్గ భ్రమసి వృథా భవమరుభూమౌ విరసాయాం
భజ భజ లక్ష్మీనరసిహంనఘపదసరసిజమకరన్దమ్॥2॥

శ్లో. ఆకృతిసామ్యాచ్ఛాల్మలికుసుమే స్థలనలినత్వభ్రమమకరోః
గన్ధరసావిహ కిము విద్యేతే విఫలం భ్రామ్యసి భృశవిరసేస్మిన్।
చేతోభృఙ్గ భ్రమసి వృథా భవమరుభూమౌ విరసాయాం
భజ భజ లక్ష్మీనరసింహానఘపదసరసిజమకరన్దమ్॥3॥

శ్లో. స్రక్చన్దనవనితాదీన్విషయాన్సుఖదాన్మత్వా తత్ర విహరసే
గన్ధఫలీసదృశా నను తేమీ భోగానన్తరదుఃఖకృతః స్యుః।
చేతోభృఙ్గ భ్రమసి వృథా భవమరుభూమౌ విరసాయాం
భజ భజ లక్ష్మీనరసింహానఘపదసరసిజమకరన్దమ్॥4॥

శ్లో. తవ హితమేకం వచనం వక్ష్యే శ్రణు సుఖకామో యది సతతం
స్వప్నే దృష్టం సకలం హి మృషా జాగ్రతి చ స్మర తద్వదితి।
చేతోభృఙ్గ భ్రమసి వృథా భవమరుభూమౌ విరసాయాం
భజ భజ లక్ష్మీనరసింహానఘపదసరసిజమకరన్దమ్॥5॥

విష్ణుపాదాదికేశాన్తస్తోత్రం

శ్లో. లక్ష్మీభర్తుర్భుజాగ్రే కృతవసతి సితం యస్య రూపం విశాలం
నీలాద్రేస్తుఙ్గశృఙ్గస్థితమివ రజనీనాథబిమ్బం విభాతి|
పాయాన్నః పాఞ్చజన్యః స దితిసుతకులత్రాసనైః పూరయన్స్వై-
ర్నిధ్వానైర్నీరదౌఘధ్వనిపరిభవదైరమ్బరం కమ్బురాజః||1||

శ్లో. ఆహుర్యస్య స్వరూపం క్షణముఖమఖిలం సూరయః కాలమేతం
ధ్వాన్తస్యైకాన్తమన్తం యదపి చ పరమం సర్వధామ్నాం చ ధామ|
చక్రం తచ్చక్రపాణేర్దితిజతనుగలద్రక్తధారాక్తధారం
శశ్వన్నో విశ్వవన్ద్యం వితరతు విపులం శర్మ ఘర్మాంశుశోభమ్||2||

శ్లో. అవ్యాన్నిర్ఘాతఘోరో హరిభుజపవనామర్శనాధ్మాతమూర్తే-
రస్మాన్విస్మేరనేత్రత్రిదశనుతివచఃసాధుకారైః సుతారః|
సర్వం సంహర్తుమిచ్ఛోరరికులభువనం స్ఫారవిష్ఫారనాదః
సంయత్కల్పాన్తసిన్ధౌ శరసలిలఘటావార్ముచః కార్ముకస్య||3||

శ్లో. జీమూతశ్యామభాసా ముహురపి భగవద్బాహునా మోహయన్తీ
యుద్ధేషూద్ధూయమానా ఝటితి తటిదివాలక్ష్యతే యస్య మూర్తిః|
సోఽసిస్త్రాసాకులాక్షత్రిదశరిపువపుఃశోణితాస్వాదతృప్తో
నిత్యానన్దాయ భూయాన్మధుమథనమనోనన్దనో నన్దకో నః||4||

శ్లో. కమ్రాకారా మురారేః కరకమలతలేనానురాగాద్గృహీతా
సమ్యగ్వృత్తా స్థితాగ్రే సపది న సహతే దర్శనం యా పరేషామ్|
రాజన్తీ దైత్యజీవాసవమదుముదితా లోహితాలేపనార్ద్రా
కామం దీప్తాంశుకాన్తా ప్రదిశతు దయితేవాస్య కౌమోదకీ నః||5||

శ్లో. యో విశ్వప్రాణభూతస్తనురపి చ హరేర్యానకేతుస్వరూపో
యం సంచిన్త్యైవ సద్యః స్వయమురగవధూవర్గగర్భాః పతన్తి|
చఞ్చచ్చణ్డోరుతుణ్డత్రుటితఫణివసారక్తపఙ్కాఙ్కితాస్యం
వన్దే ఛన్దోమయం తం ఖగపతిమమలస్వర్ణవర్ణం సుపర్ణమ్||6||

శ్లో. విష్ణోర్విశ్వేశ్వరస్య ప్రవరశయనకృత్సర్వలోకైకధర్తా
సోఽనన్తః సర్వభూతః పృథువిమలయశాః సర్వవేదైశ్చ వేద్యః|

పాతా విశ్వస్య శశ్వత్సకలసురరిపుధ్వంసనః పాపహన్తా
సర్వజ్ఞః సర్వసాక్షీ సకలవిషభయాత్పాతు భోగీశ్వరో నః||7||

శ్లో. వాగ్భూగౌర్యాదిభేదైర్విదురిహ మునయో యాం యదీయైశ్చ పుంసాం
కారుణ్యార్ద్రైః కటాక్షైః సకృదపి పతితైః సంపదః స్యుః సమగ్రః|
కున్దేన్దుస్వచ్ఛమన్దస్మితమధురముఖామ్భోరుహాం సున్దరాఙ్గీం
వన్దే వన్ద్యామశేషైరపి మురభిదురోమన్దిరామిన్దిరాం తామ్||8||

శ్లో. యా సూతే సత్త్వజాలం సకలమపి సదా సంనిధానేన పుంసో
ధత్తే యా తత్త్వయోగాచ్చరమచరమిదం భూతయే భూతజాతమ్|
ధాత్రీం స్థాత్రీం జనిత్రీం ప్రకృతిమవికృతిం విశ్వశక్తిం విధాత్రీం
విష్ణోర్విశ్వాత్మనస్తాం విపులగుణమయీం ప్రాణనాథాం ప్రణౌమి||9||

శ్లో. యేభ్యోసూయద్భిరుచ్చైః సపది పదమురూ త్యజ్యతే దైత్యవర్గై-
ర్యేభ్యో ధర్తుం చ మూర్ధ్నా స్పృహయతి సతతం సర్వగీర్వాణవర్గః|
నిత్యం నిర్మాలయేయుర్నిచితతరమమీ భక్తినిఘ్నాత్మనాం నః
పద్మాక్షస్యాఙ్ఘ్రిపద్మద్వయతలనిలయాః పాంసవః పాపపఙ్కమ్||10||

శ్లో. రేఖా లేఖాదివన్ద్యాశ్చరణతలగతాశ్చక్రమత్స్యాదిరుపాః
స్నిగ్ధాః సూక్ష్మాః సుజాతా మృదులలితతరక్షౌమసూత్రాయమాణాః|
దద్యుర్నో మఙ్గలాని భ్రమరభరజుషా కోమలేనాబ్ధిజాయాః
కమ్రేణామ్రేడ్యమానాః కిసలయమృదునా పాణినా చక్రపాణేః||11||

శ్లో. యస్మాదాక్రామతో ద్యాం గరుడమణిశిలాకేతుదణ్డాయమానా-
దాశ్చ్యోతన్తీ బభాసే సురసరిదమలా వైజయన్తీవ కాన్తా|
భూమిష్ఠో యస్తథాన్యో భువనగృహబృహత్స్తమ్భశోభాం దధౌ నః
పాతామేతౌ పయోజోదరలలితతలౌ పఙ్కజాక్షస్య పాదౌ||12||

శ్లో. ఆక్రామద్భ్యాం త్రిలోకీమసురసురపతీ తత్క్షణాదేవ నీతౌ
యాభ్యాం వైరోచనీన్ద్రౌ యుగపదపి విపత్సంపదోరేకధామ|
తాభ్యాం తామ్రోదరాభ్యాం ముహురహమజితస్యాఞ్చితాభ్యాముభాభ్యాం
ప్రాజ్యైశ్వర్యప్రదాభ్యాం ప్రణతిముపగతః పాదపఙ్కేరుహాభ్యామ్||13||

శ్లో. యేభ్యో వర్ణశ్చతుర్థశ్చరమత ఉదభూదాదిసర్గే ప్రజానాం
సాహస్రీ చాపి సంఖ్యా ప్రకటమభిహితా సర్వవేదేషు యేషామ్|

ప్రాప్తా విశ్వంభరా యైరతివితతతనోర్విశ్వమూర్తేర్విరాజో
విష్ణోస్తేభ్యో మహద్భ్యః సతతమపి నమోస్త్వఙ్ఘ్రిపఙ్కేరుహేభ్యః॥14॥

శ్లో. విష్ణోః పాదద్వయాగ్రే విమలనఖమణిభ్రాజితా రాజతే యా
రాజీవస్యేవ రమ్యా హిమజలకణికాలంకృతాగ్రా దలాలీ|
అస్మాకం విస్మయార్హాణ్యఖిలజనమనఃప్రార్థనీయా హి సేయం
దద్యాదాద్యానవద్యా తతిరతిరుచిరా మఙ్గలాన్యఙ్గులీనామ్॥15॥

శ్లో. యస్యాం దృష్ట్వామలాయాం ప్రతికృతిమమరాః సంభవన్త్యానమన్తః
సేన్ద్రాః సాస్త్రీకృతేర్ష్యాస్త్వపరసురకులాశఙ్కయాతఙ్కవన్తః|
సా సద్యః సాతిరేకాం సకలసుఖకరీం సంపదం సాధయేన్న-
శ్శుఞ్చఞ్చార్వంశుచక్రా చరణనలినయోశ్చక్రపాణేర్నఖాలీ॥16॥

శ్లో. పాదామ్భోజన్మసేవాసమవనతసురవ్రాతభాస్వత్కిరీట-
ప్రత్యుప్తోఞ్చావచాశ్మప్రవరకరగణైశ్చిత్రితం యద్విభాతి|
నమ్రాఙ్గానాం హరేర్నో హరిదుపలమహాకూర్మసౌన్దర్యహారి-
చ్ఛాయం శ్రేయఃప్రదాయి ప్రపదయుగమిదం ప్రాపయేత్పాపమన్తమ్॥17॥

శ్లో. శ్రీమత్యౌ చారువృత్తే కరపరిమలనానన్దహృష్టే రమాయాః
సౌన్దర్యాఢ్యేన్ద్రనీలోపలరచితమహాదణ్డయోః కాన్తిచోరే|
సూరీన్ద్రైః స్తూయమానే సురకులసుఖదే సూదితారాతిసంఘే
జఙ్ఘే నారాయణీయే ముహురపి జయతామస్మదంహో హరన్త్యౌ॥18॥

శ్లో. సమ్యక్సాహ్యం విధాతుం సమమివ సతతం జఙ్ఘయోః ఖిన్నయోర్యే
భారీభూతోరుదణ్డద్వయభరణకృతోత్తమ్భభావం భజేతే|
చిత్తాదర్శం నిధాతుం మహితమివ సతాం తే సముద్గాయమానే
వృత్తాకారే విధత్తాం హృది ముదమజితస్యానిశం జానునీ నః॥19॥

శ్లో. దేవో భీతిం విధాతుః సపది విదధతౌ కైటభాఖ్యం మధుం చా-
ప్యారోప్యారూఢగర్వావధిజలధి యయోరాదిదైత్యౌ జఘాన|
వృత్తావన్యోన్యతుల్యౌ చతురముపచయం బిభ్రతావభ్రనీలా-
వూరూ చారూ హరేస్తౌ ముదమతిశయినీం మానసే నో విధత్తామ్॥20॥

శ్లో. పీతేన ద్యోతతే యఞ్చతురపరిహితేనామ్బరేణాత్యుదారం
జాతాలంకారయోగం జలమివ జలధేర్బాడబాగ్నిప్రభాభిః|

ఏతత్త్వాతిత్యదాన్నో జఘనమతిఘనాదేనసో మాననీయం
సాతత్యేనైవ చేతోవిషయమవతరత్వాతు పీతామ్బరస్య॥21॥

శ్లో. యస్యా దామ్నా త్రిధామ్నో జఘనకలితయా భ్రాజతేఙ్గం యథాబ్ధే-
ర్మధ్యస్థో మన్దరాద్రిర్భుజగపతిమహాభోగసంనద్ధమధ్యః।
కాఞ్చీ సా కాఞ్చనాభా మణివరకిరణైరుల్లసద్భిః ప్రదీప్తా
కల్యాం కల్యాణదాత్రీ మమ మతిమనిశం కమ్రరూపా కరోతు॥22॥

శ్లో. ఉన్నమ్రం కమ్రముచ్చైరుపచితముదభూద్యత్ర పత్రైర్విచిత్రైః
పూర్వం గీర్వాణపూజ్యం కమలజమధుపస్యాస్పదం తత్పయోజమ్।
యస్మిన్నీలాశ్మనీలైస్తరలరుచిజలైః పూరితే కేలిబుద్ధ్యా
నాలీకాక్షస్య నాభీసరసి వసతు నశ్చిత్తహంసశ్చిరాయ॥23॥

శ్లో. పాతాలం యస్య నాలం వలయమపి దిశాం పత్రపఙ్క్తీర్నగేన్ద్రా-
న్విద్వాంసః కేసరాలీర్విదురిహ విపులాం కర్ణికాం స్వర్ణశైలమ్।
భూయాద్గాయత్స్వయంభూమధుకరభవనం భూమయం కామదం నో
నాలీకం నాభిపద్మాకరభవమురు తన్నాగశయ్యస్య శౌరేః॥24॥

శ్లో. ఆదౌ కల్పస్య యస్మాత్ప్రభృతి వితతం విశ్వమేతద్వికల్పైః
కల్పాన్తే యస్య చాన్తః ప్రవిశతి సకలం స్థావరం జఙ్గమం చ।
అత్యన్తాచిన్త్యమూర్తేశ్చిరతరమజితస్యాన్తరిక్షస్వరూపే
తస్మిన్నస్మాకమన్తఃకరణమతిముదా క్రీడతాత్క్రోడభాగే॥25॥

శ్లో. కాన్త్యమ్భఃపూరపూర్ణే లసదసితవలీభఙ్గభాస్వత్తరఙ్గే
గమ్భీరాకారనాభీచతురతరమహావర్తశోభిన్యుదారే।
క్రీడత్వానద్ధహేమోదరనహనమహాబాడబాగ్నిప్రభాఢ్యే
కామం దామోదరీయోదరసలిలనిధౌ చిత్తమత్స్యశ్చిరం నః॥26॥

శ్లో. నాభీనాలీకమూలాదధికపరిమలోన్మోహితానామలీనాం
మాలా నీలేవ యాన్తీ స్ఫురతి రుచిమతీ వక్త్రపద్మోన్ముఖీ యా।
రమ్యా సా రోమరాజిర్మహితరుచికరీ మధ్యభాగస్య విష్ణో-
శ్చిత్తస్థా మా విరంసీఞ్చిరతరముచితాం సాధయన్తీ శ్రియం నః॥27॥

శ్లో. సంస్తీర్ణం కౌస్తుభాంశుప్రసరకిసలయైర్ముగ్ధముక్తాఫలాఢ్యం
శ్రీవత్సోల్లాసి ఫుల్లప్రతినవవనమాలాఙ్కి రాజద్భుజాన్తమ్।

వక్షః శ్రీవృక్షకాన్తం మధుకరనికరశ్యామలం శార్ఙ్గపాణేః
సంసారాధ్వశ్రమార్తైరుపవనమివ యత్సేవితం తత్ప్రపద్యే॥28॥

శ్లో. కాన్తం వక్షో నితాన్తం విదధదివ గలం కాలిమా కాలశత్రో-
రిన్దోర్బిమ్బం యథాఙ్కో మధుప ఇవ తరోర్మఞ్జరీం రాజతే యః।
శ్రీమాన్నిత్యం విధేయాదవిరలమిలితః కౌస్తుభశ్రీప్రతానైః
శ్రీవత్సః శ్రీపతేః స శ్రియ ఇవ దయితో వత్స ఉచ్చైఃశ్రియం నః॥29॥

శ్లో. సంభూయామ్భోధిమధ్యాత్సపది సహజయా యః శ్రియా సంనిధత్తే
నీలే నారాయణోరఃస్థలగగనతలే హారతారోపసేవ్యే।
ఆశాః సర్వాః ప్రకాశా విదధదపిదధఙ్చాత్మభాసాన్యతేజాం-
స్యాశ్చర్యస్యాకరో నో ద్యుమణిరివ మణిః కౌస్తుభః సోస్తు భూత్యై॥30॥

శ్లో. యా వాయావానుకూల్యాత్సరతి మణిరుచా భాసమానా సమానా
సాకం సాకమ్పమంసే వసిత విదధతీ వాసుభద్రం సుభద్రమ్।
సారం సారఙ్గసంఘైర్ముఖరితకుసుమా మేచకాన్తా చ కాన్తా
మాలా మాలాలితాస్మాన్న విరమతు సుఖైర్యోజయన్తీ జయన్తీ॥31॥

శ్లో. హారస్యోరుప్రభాభిః ప్రతినవవనమాలాంశుభిః ప్రాంశురూపైః
శ్రీభిశ్చాప్యఙ్గదానాం కబలితరుచి యన్నిష్కభాభిశ్చ భాతి।
బాహుల్యేనైవ బద్ధాఞ్జలిపుటమజితస్యాభియాచామహే త-
ద్బన్ధార్తిం బాధతాం నో బహువిహతికరీం బన్ధురం బాహుమూలమ్॥32॥

శ్లో. విశ్వత్రాణైకదీక్షాస్తదనుగుణగుణక్షత్రనిర్మాణదక్షాః
కర్తారో దుర్నిరూపస్ఫుటగుణయశసాం కర్మణామద్భుతానామ్।
శార్ఙ్గం బాణం కృపాణం ఫలకమరిగదే పద్మశఙ్ఖౌ సహస్రం
బిభ్రాణాః శస్త్రజాలం మమ దధతు హరేర్బాహవో మోహహానిమ్॥33॥

శ్లో. కణ్ఠాకల్పోద్గతైర్యః కనకమయలసత్కుణ్డలోత్థైరుదారై-
రుద్యోతైః కౌస్తుభస్యాప్యురుభిరుపచితశ్చిత్రవర్ణో విభాతి।
కణ్ఠాశ్లేషే రమాయాః కరవలయపదైర్ముద్రితే భద్రరూపే
వైకుణ్ఠీయేత్ర కణ్ఠే వసతు మమ మతిః కుణ్ఠభావం విహాయ॥34॥

శ్లో. పద్మానన్దప్రదాతా పరిలసదరుణశ్రీపరీతాగ్రభాగః
కాలే కాలే చ కమ్బుప్రవరశశధరాపూరణే యః ప్రవీణః।

వక్త్రాకాశాన్తరస్థస్తిరయతి నితరాం దన్తతారౌఘశోభాం
శ్రీభర్తుర్దన్తవాసోద్యుమణిరఘుతమోనాశనాయాస్త్వసౌ నః||35||

శ్లో. నిత్యం స్నేహాతిరేకాన్నిజకమితురలం విప్రయోగాక్షమా యా
వక్త్రేన్దోరన్తరాలే కృతవసతిరివాభాతి నక్షత్రరాజిః|
లక్ష్మీకాన్తస్య కాన్తాకృతిరతివిలసన్ముగ్ధముక్తావలిశ్రీ-
ర్దన్తాలీ సంతతం సా నతినుతినిరతానక్షతాన్రక్షతాన్నః||36||

శ్లో. బ్రహ్మన్బ్రహ్మణ్యజిహ్మాం మతిమపి కురుషే దేవ సంభావయే త్వాం
శంభో శక్ర త్రిలోకీమవసి కిమమరైర్నారదాద్యాః సుఖం వః|
ఇత్థం సేవావనమ్రం సురమునినికరం వీక్ష్య విష్ణోః ప్రసన్న-
స్యాస్యేన్దోరస్రవన్తీ వరవచనసుధాహ్లాదయేంన్మానసం నః||37||

శ్లో. కర్ణస్థస్వర్ణకమ్రోజ్జ్వలమకరమహాకుణ్డలప్రోతదీప్య-
న్మాణిక్యశ్రీప్రతానైః పరిమిలితమలిశ్యామలం కోమలం యత్|
ప్రోద్యత్పూర్యాశురాజన్మరకతముకురాకారచోరం మురారే-
ర్గాఢామాగామినీం నః శమయతు విపదం గణ్డయోర్మణ్డలం తత్||38||

శ్లో. వక్త్రామ్భోజే లసన్తం ముహురధరమణిం పక్వబిమ్బాభిరామం
దృష్ట్వా ద్రష్టుం శుకస్య స్ఫుటమవతరతస్తుణ్డదణ్డాయతే యః|
ఘోణః శోణీకృతాత్మా శ్రవణయుగలసత్కుణ్డలోస్రైర్మురారేః
ప్రాణాఖ్యస్యానిలస్య ప్రసరణసరణిః ప్రాణదానాథ నః స్యాత్||39||

శ్లో. దిక్కాలౌ వేదయన్తౌ జగతి ముహురిమౌ సంచరన్తౌ రవీన్దూ
త్రైలోక్యాలోకదీపావభిదధతి యయోరేవ రూపం మునీన్ద్రాః|
అస్మానబ్జప్రభే తే ప్రచురతరకృపానిర్భరం ప్రేక్షమాణే
పాతామాతామ్రశుక్లాసితరూచిరూచిరే పద్మనేత్రస్య నేత్రే||40||

శ్లో. పాతాత్పాతాలపాతాత్పతగపతిగతేర్భ్రూయుగం భుగ్నమధ్యం
యేనేషచ్చాలితేన స్వపదనియమితాః సాసురా దేవసంధాః|
నృత్యల్లాటరఙ్గే రజనికరతనోరర్ధఖణ్డావదాతే
కాలవ్యాలద్వయం వా విలసతి సమయా వాలికామాతరం నః||41||

శ్లో. లక్ష్మాకారాలకాలిస్ఫురదలికశశాఙ్కార్ధసందర్శనీల-
న్నేత్రామ్భోజప్రబోధోత్సుకనిభృతతరాలీనభృఙ్గచ్ఛటాభే|

లక్ష్మీనాథస్య లక్ష్యీకృతవిబుధగణాపాఙ్గబాణాసనార్ధ-
చ్ఛాయే నో భూరిభూతిప్రసవకుశలతే భ్రూలతే పాలయేతామ్॥42॥

శ్లో. రూక్షస్మారేక్షుచాపచ్యుతశరనికరక్షీణలక్ష్మీకటాక్ష-
ప్రోత్ఫుల్లత్పద్మమాలావిలసితమహితస్ఫాటికైశానలిఙ్గమ్।
భూయాద్భూయో విభూత్యై మమ భువనపతేర్భ్రూలతాద్వన్ద్వమధ్యా-
దుత్థం తత్పుణ్డ్రమూర్ధ్వం జనిమరణతమఃఖణ్డనం మణ్డనం చ॥43॥

శ్లో. పీఠీభూతాలకాన్తం కృతమకుటమహాదేవలిఙ్గప్రతిష్ఠే
లాలాటే నాట్యరఙ్గే వికటతరతటే కైటభారేశ్చిరాయ।
ప్రోద్ఘాట్యైవాత్మతన్ద్రీప్రకటపటకుటీం ప్రస్ఫురన్తీ స్ఫుటాఙ్గం
పట్వీయం భావనాఖ్యాం చటులమతినటీ నాటికాం నాటయేన్నః॥44॥

శ్లో. మాలాలీవాలిధామ్నః కువలయకలితా శ్రీపతేః కున్తలాలీ
కాలిన్ద్యారూహ్య మూర్ధ్నో గలతి హరశిరఃస్వర్ధునీస్పర్ధయా ను।
రాహుర్వా యాతి వక్త్రం సకలశశికలాభ్రాన్తిలోలాన్తరాత్మా
లోకైరాలోక్యతే యా ప్రదిశతు సతతం సాఖిలం మఙ్గలం నః॥45॥

శ్లో. సుప్తకారాః ప్రసుప్తే భగవతి విబుధైరప్యదృష్టస్వరూపా
వ్యాప్తవ్యోమాన్తరాలాస్తరలమణిరుచా రఞ్జితాః స్పష్టభాసః।
దేహచ్ఛాయోద్గమాభా రిపువపురగరుప్లోషరోషాగ్నిధూమ్యాః
కేశాః కేశిద్విషో నో విదధతు విపులక్లేశపాశప్రణాశమ్॥46॥

శ్లో. యత్ర ప్రత్యుప్తరత్నప్రవరపరిలసద్భూరిరోచిష్ప్రతాన-
స్ఫూర్త్యాం మూర్తిర్మురారేర్ద్యుమణిశతచితవ్యోమవద్దుర్నిరీక్ష్యా।
కుర్వత్పారేపయోధి జ్వలదకృశశిఖాభాస్వదౌర్వాగ్నిశఙ్కాం
శశ్వన్నః శర్మ దిశ్యాత్కలికలుషతమఃపాటనం తత్కిరీటమ్॥47॥

శ్లో. భ్రాన్త్వా భ్రాన్త్వా యదన్తస్త్రిభువనగురురప్యబ్దకోటీరనేకాః
గన్తుం నాన్తం సమర్థో భ్రమర ఇవ పునర్నాభినాలీకనాలాత్।
ఉన్మజ్జన్నూర్జితశ్రీస్త్రిభువనమపరం నిర్మమే తత్సదృక్షం
దేహామ్భోధిః స దేయాన్నిరవధిరమృతం దైత్యవిద్వేషిణో నః॥48॥

శ్లో. మత్స్యః కూర్మో వరాహో నరహరిణపతిర్వామనో జామదగ్న్యః
కాకుత్స్థః కంసఘాతీ మనసిజవిజయీ యశ్చ కల్కిర్భవిష్యన్।

విష్ణోరంశావతారా భువనహితకరా ధర్మసంస్థాపనార్థాః
పాయాసుర్మాం త ఏతే గురుతరకరుణాభారఖిన్నాశయా యే॥49॥

శ్లో. యస్మాద్వాచో నివృత్తాః సమమపి మనసా లక్షణామీక్షమాణాః
స్వార్థాలాభాత్పరార్థవ్యపగమకథనశ్లాఘినో వేదవాదాః।
నిత్యానన్దం స్వసంవిన్నిరవధివిమలస్వాన్తసంక్రాన్తబిమ్బ-
చ్ఛాయాపత్త్యాపి నిత్యం సుఖయతి యమినో యత్తదవ్యాన్మహో నః॥50॥

శ్లో. ఆపాదాదా చ శీర్షాద్వపురిదమనఘం వైష్ణవం యః స్వచిత్తే
ధత్తే నిత్యం నిరస్తాఖిలకలికలుషే సంతతాన్తఃప్రమోదమ్।
జుహ్వజ్జిహ్వాకృశానౌ హరిచరితహవిఃస్తోత్రమత్రానుపాఠై-
స్తత్పాదామ్భోరుహాభ్యాం సతతమపి నమస్కుర్మహే నిర్మలాభ్యామ్॥51॥

శ్లో. మోదాత్పాదాదికేశస్తుతిమితిరచితాం కీర్తయిత్వా త్రిధామ్నః
పాదాబ్జద్వన్ద్వసేవాసమయనతమతిర్మస్తకేనానమేద్యః।
ఉన్ముచ్యైవాత్మనైనోనిచయకవచకం పఞ్చతామేత్య భానో-
ర్బిమ్బాన్తర్గోచరం స ప్రవిశతి పరమానన్దమాత్మస్వరూపమ్॥52॥

శ్రీరామభుజఙ్గప్రయాతస్తోత్రమ్

శ్లో. విశుద్ధం పరం సచ్చిదానన్దరూపం
గుణాధారమాధారహీనం వరేణ్యమ్।
మహాన్తం విభాన్తం గుహాన్తం గుణాన్తం
సుఖాన్తం స్వయం ధామ రామం ప్రపద్యే॥1॥

శ్లో. శివం నిత్యమేకం విభుం తారకాఖ్యం
సుఖాకారమాకారశూన్యం సుమాన్యమ్।
మహేశం కలేశం సురేశం పరేశం
నరేశం నిరీశం మహీశం ప్రపద్యే॥2॥

శ్లో. యదావర్ణయత్కర్ణమూలేన్తకాలే
శివో రామ రామేతి రామేతి కాశ్యామ్।
తదేకం పరం తారకబ్రహ్మరూపం
భజేహం భజేహం భజేహం భజేహమ్॥3॥

శ్లో. మహారత్నపీఠే శుభే కల్పమూలే
సుఖాసీనమాదిత్యకోటిప్రకాశమ్।
సదా జానకీలక్ష్మణోపేతమేకం
సదా రామచన్ద్రం భజేహం భజేహమ్॥4॥

శ్లో. క్వణద్రత్నమఞ్జీరపాదారవిన్దం
లసన్మేఖలాచారుపీతామ్బరాఢ్యమ్।
మహారత్నహారోల్లసత్కౌస్తుభాఙ్గం
నదఞ్చఞ్చరీమఞ్జరీలోలమాలమ్॥5॥

శ్లో. లసచ్చన్ద్రికాస్మేరశోణాధరాభం
సముద్యత్పతఙ్గేన్దుకోటిప్రకాశమ్।
నమద్బ్రహ్మరుద్రాదికోటీరరత్న-
స్ఫురత్కాన్తినీరాజనారాధితాఙ్ఘ్రిమ్॥6॥

శ్లో. పురః ప్రాఞ్జలీనాఞ్జనేయాదిభక్తా-
న్స్వచిన్ముద్రయా భద్రయా బోధయన్తమ్।

భజేహం భజేహం సదా రామచన్ద్రం
త్వదన్యం న మన్యే న మన్యే న మన్యే ॥7॥

శ్లో. యదా మత్సమీపం కృతాన్తః సమేత్య
ప్రచణ్డప్రకోపైర్భటైర్భీషయేన్మామ్।
తదావిష్కరోషి త్వదీయం స్వరూపం
సదాపత్ప్రణాశం సకోదణ్డబాణమ్ ॥8॥

శ్లో. నిజే మానసే మన్దిరే సంనిధేహి
ప్రసీద ప్రసీద ప్రభో రామచన్ద్ర।
ససౌమిత్రిణా కైకయీనన్దనేన
స్వశక్త్యానుభక్త్యా చ సంసేవ్యమాన ॥9॥

శ్లో. స్వభక్తాగ్రగణ్యైః కపీశైర్మహీశై-
రనీకైరనేకైశ్చ రామ ప్రసీద।
నమస్తే నమోస్త్వీశ రామ ప్రసీద
ప్రశాధి ప్రశాధి ప్రకాశం ప్రభో మామ్ ॥10॥

శ్లో. త్వమేవాసి దైవం పరం మే యదేకం
సుజైతన్యమేతత్త్వదన్యం న మన్యే।
యతోభూదమేయం వియద్వాయుతేజో-
జలోర్వ్యాదికార్యం చరం చాచరం చ ॥11॥

శ్లో. నమః సఇ్చిదానన్దరూపాయ తస్మై
నమో దేవదేవాయ రామాయ తుభ్యమ్।
నమో జానకీజీవితేశాయ తుభ్యం
నమః పుణ్డరీకాయతాక్షాయ తుభ్యమ్ ॥12॥

శ్లో. నమో భక్తియుక్తానురక్తాయ తుభ్యం
నమః పుణ్యపుఞ్జైకలభ్యాయ తుభ్యమ్।
నమో వేదవేద్యాయ చాద్యాయ పుంసే
నమః సున్దరాయేన్దిరావల్లభాయ ॥13॥

శ్లో. నమో విశ్వకర్త్రే నమో విశ్వహర్త్రే
నమో విశ్వభోక్త్రే నమో విశ్వమాత్రే।

నమో విశ్వనేత్రే నమో విశ్వజేత్రే
నమో విశ్వపిత్రే నమో విశ్వమాత్రే॥14॥

శ్లో. నమస్తే నమస్తే సమస్తప్రపఞ్చ-
ప్రభోగప్రయోగప్రమాణప్రవీణ।
మదీయం మనస్త్వత్పదద్వన్ద్వసేవాం
విధాతుం ప్రవృత్తం సుచైతన్యసిద్ధ్యై॥15॥

శ్లో. శిలాపి త్వదఙ్ఘ్రిక్షమాసఙ్గిరేణు-
ప్రసాదాద్ధి చైతన్యమాధత్త రామ।
నరస్త్వత్పదద్వన్ద్వసేవావిధానా-
త్సుచైతన్యమేతీతి కిం చిత్రమత్ర॥16॥

శ్లో. పవిత్రం చరిత్రం విచిత్రం త్వదీయం
నరా యే స్మరన్త్యన్వహం రామచన్ద్ర।
భవన్తం భవాన్తం భరన్తం భజన్తో
లభన్తే కృతాన్తం న పశ్యన్త్యతోన్తే॥17॥

శ్లో. స పుణ్యః స గణ్యః శరణ్యో మమాయం
నరో వేద యో దేవచూడామణిం త్వామ్।
సదాకారమేకం చిదానన్దరూపం
మనోవాగగమ్యం పరం ధామ రామ॥18॥

శ్లో. ప్రచణ్డప్రతాపప్రభావాభిభూత-
ప్రభూతారివీర ప్రభో రామచన్ద్ర।
బలం తే కథం వర్ణ్యతేతీవ బాల్యే
యతోఖణ్డి చణ్డీశకోదణ్డదణ్డమ్॥19॥

శ్లో. దశగ్రీవముగ్రం సపుత్రం సమిత్రం
సరిద్దుర్గమధ్యస్థరక్షోగణేశమ్।
భవన్తం వినా రామ వీరో నరో వా-
సురో వామరో వా జయేత్కస్త్రిలోక్యామ్॥20॥

శ్లో. సదా రామ రామేతి రామామృతం తే
సదారామమానన్దనిష్యన్దకన్దమ్।

పిబన్తం నమన్తం సుదన్తం హసన్తం
హనూమన్తమన్తర్భజే తం నితాన్తమ్॥21॥

శ్లో. సదా రామ రామేతి రామామృతం తే
సదారామమానన్దనిష్యన్దకన్దమ్।
పిబన్నన్వహం నన్వహం నైవ మృత్యో-
ర్బిభేమి ప్రసాదాదసాదాత్తవైవ॥22॥

శ్లో. అసీతాసమేతైరకోదణ్డభూషై-
రసౌమిత్రివన్ద్యైరచణ్డప్రతాపైః।
అలఙ్కేశకాలైరసుగ్రీవమిత్రై-
రరామాభిధేయైరలం దైవతైర్నః॥23॥

శ్లో. అవీరాసనస్థైరచిన్ముద్రికాఢ్యై-
రభక్తాఞ్జనేయాదితత్త్వప్రకాశైః।
అమన్దారమూలైరమన్దారమాలై-
రరామాభిధేయైరలం దైవతైర్నః॥24॥

శ్లో. అసిన్ధుప్రకోపైరవన్ద్యప్రతాపై-
రబన్ధుప్రయాణైరమన్దస్మితాఢ్యైః।
అదణ్డప్రవాసైరఖణ్డప్రబోధై-
రరామాభిధేయైరలం దైవతైర్నః॥25॥

శ్లో. హరే రామ సీతాపతే రావణారే
ఖరారే మురారేసురారే పరేతి।
లపన్తం నయన్తం సదాకాలమేవం
సమాలోకయాలోకయాశేషబన్ధో॥26॥

శ్లో. నమస్తే సుమిత్రాసుపుత్రాభివన్ద్య
నమస్తే సదా కైకయీనన్దనేడ్య।
నమస్తే సదా వానరాధీశవన్ద్య
నమస్తే నమస్తే సదా రామచన్ద్ర॥27॥

శ్లో. ప్రసీద ప్రసీద ప్రచణ్డప్రతాప
ప్రసీద ప్రసీద ప్రచణ్డారికాల।

ప్రసీద ప్రసీద ప్రపన్నానుకమ్పిన్
ప్రసీద ప్రసీద ప్రభో రామచన్ద్ర॥28॥

శ్లో. భుజఙ్గప్రయాతం పరం వేదసారం
ముదా రామచన్ద్రస్య భక్త్యా చ నిత్యమ్।
పఠన్సన్తతం చిన్తయన్స్వాన్తరఙ్గే
స ఏవ స్వయం రామచన్ద్రః స ధన్యః॥29॥

శ్రీవిష్ణుభుజంగప్రయాతస్తోత్రం

శ్లో. చిదంశం విభుం నిర్మలం నిర్వికల్పం
నిరీహం నిరాగారమోంకారగమ్యమ్।
గుణాతీతమవ్యక్తమేకం తురీయం
పరం బ్రహ్మ యం వేద తస్మై నమస్తే॥1॥

శ్లో. విశుద్ధం శివం శాన్తమాద్యన్తశూన్యం
జగజ్జీవనం జ్యోతిరానన్దరూపమ్।
అదిగ్దేశకాలవ్యవచ్ఛేదనీయం
త్రయీ వక్తి యం వేద తస్మై నమస్తై॥2॥

శ్లో. మహాయోగపీఠే పరిభ్రాజమానే
ధరణ్యాదితత్త్వాత్మకే శక్తియుక్తే।
గుణాహస్కరే వహ్నిబిమ్బార్ధమధ్యే
సమాసీనమోంకర్ణికేష్టాక్షరాబ్జే॥3॥

శ్లో. సమానోదితానేకసూర్యేన్దుకోటి-
ప్రభాపూరతుల్యద్యుతిం దుర్నిరీక్షమ్।
న శీతం న చోష్ణం సువర్ణావదాత-
ప్రసన్నం సదానన్దసంవిత్స్వరూపమ్॥4॥

శ్లో. సునాసాపుటం సున్దరభ్రూలలాటం
కిరీటోచితాకుఞ్చితస్నిగ్ధకేశమ్।
స్ఫురత్పుణ్డరీకాభిరామాయతాక్షం
సముత్ఫుల్లరత్నప్రసూనావతంసమ్॥5॥

శ్లో. లసత్కుణ్డలామృష్టగణ్డస్థలాన్తం
జపారాగచోరాధరం చారుహాసమ్।
అలివ్యాకులామోదిమన్దారమాలం
మహోరస్స్ఫురత్కౌస్తుభోదారహారమ్॥6॥

శ్లో. సురత్నాఙ్గదైరన్వితం బాహుదణ్డై-
శ్చతుర్భిశ్చలత్కఙ్కణాలంకృతాగ్రైః।

ఉదారోదరాలంకృతం పీతవస్త్రం
పదద్వన్ద్వనిర్ధూపద్మాభిరామమ్ ॥7॥

శ్లో. స్వభక్తేషు సందర్శితాకారమేవం
సదా భావయన్సంనిరుద్ధేన్ద్రియాశ్వః।
దురాపం నరో యాతి సంసారపారం
పరస్మై పరేభ్యోపి తస్మై నమస్తే॥8॥

శ్లో. శ్రియా శాతకుమ్భద్యుతిస్నిధకాన్త్యా
ధరణ్యా చ దూర్వాదలశ్యామలాఙ్గయా।
కలత్రద్వయేనామునా తోషితాయ
త్రిలోకీగృహస్థాయ విష్ణో నమస్తే॥9॥

శ్లో. శరీరం కలత్రం సుతం బన్ధువర్గం
వయస్యం ధనం సద్మ భృత్యం భువం చ।
సమస్తం పరిత్యజ్య హా కష్టమేకో
గమిష్యామి దుఃఖేన దూరం కిలాహమ్॥10॥

శ్లో. జరేయం పిశాచీవ హా జీవితో మే
వసామత్తి రక్తం చ మాంసం బలం చ।
అహో దేవ సీదామి దీనానుకమ్పి-
న్కిమద్యాపి హన్త త్వయోదాసితవ్యమ్॥11॥

శ్లో. కఫవ్యాహతోష్ణోల్బణశ్వాసవేగ-
వ్యథావిష్ఫురత్సర్వమర్మాస్థిబన్ధామ్।
విచిన్త్యాహమన్త్యామసంఖ్యామవస్థాం
బిభేమి ప్రభో కిం కరోమి ప్రసీద॥12॥

శ్లో. లపన్నచ్యుతానన్త గోవిన్ద విష్ణో
మురారే హరే నాథ నారాయణేతి।
యథానుస్మరిష్యామి భక్త్యా భవన్తం
తథా మే దయాశీల దేవ ప్రసీద॥13॥

శ్లో. భుజంగప్రయాతం పఠేద్యస్తు భక్త్యా
సమాధాయ చిత్తే భవన్తం మురారే।

స మోహం విహాయాశు యుష్మత్ప్రసాదా-
త్సమాశ్రిత్య యోగం వ్రజత్యచ్యుతం త్వామ్॥14॥

హనుమత్పఞ్చరత్నం

శ్లో. వీతాఖిలవిషయేచ్ఛం
జాతానన్దాశ్రుపులకమత్యచ్ఛమ్।
సీతాపతిదూతాద్యం
వాతాత్మజమద్య భావయే హృద్యమ్॥1॥

శ్లో. తరుణారుణముఖకమలం
కరుణారసపూరపూరితాపాఙ్గమ్।
సంజీవనమాశాసే
మఞ్జులమహిమానమఞ్జనాభాగ్యమ్॥2॥

శ్లో. శమ్బరవైరిశరాతిగ-
మమ్బుజదలవిపులలోచనోదారమ్।
కమ్బుగలమనిలదిష్టం
బిమ్బజ్వలితోష్ఠమేకమవలమ్బే॥3॥

శ్లో. దూరీకృతసీతార్తిః
ప్రకటీకృతరామవైభవస్ఫూర్తిః।
దారితదశముఖకీర్తిః
పురతో మమ భాతు హనుమతో మూర్తిః॥4॥

శ్లో. వానరనికరాధ్యక్షం
దానవకులకుముదరవికరసదృక్షమ।
దీనజనావనదీక్షం
పవనతపఃపాకపుఞ్జమద్రాక్షమ్॥5॥

శ్లో. ఏతత్పవనసుతస్య
స్తోత్రం యః పఠతి పఞ్చరత్నాఖ్యమ।
చిరమిహ నిఖిలాన్భోగా-
న్భుఙ్క్త్వా శ్రీరామభక్తిభాగ్భవతి॥6॥

షట్పదీస్తోత్రమ్

శ్లో. అవినయమపనయ విష్ణో
దమయ మనః శమయ విషయమృగతృష్ణామ్।
భూతదయాం విస్తారయ
తారయ సంసారసాగరతః॥1॥

శ్లో. దివ్యధునీమకరన్దే
పరిమలపరిభోగసచ్చిదానన్దే।
శ్రీపతిపదారవిన్దే
భవభయఖేదచ్ఛిదే వన్దే॥2॥

శ్లో. సత్యపి భేదాపగమే
నాథ తవాహం న మామకీనస్త్వమ్।
సాముద్రో హి తరఙ్గః
క్వచన సముద్రో న తారఙ్గః॥3॥

శ్లో. ఉద్ధృతనగ నగభిదనుజ
దనుజకులామిత్ర మిత్రశశిదృష్టే।
దృష్టే భవతి ప్రభవతి
న భవతి కిం భవతిరస్కారః॥4॥

శ్లో. మత్స్యాదిభిరవతారై-
రవతారవతావతా సదా వసుధామ్।
పరమేశ్వర పరిపాల్యో
భవతా భవతాపభీతోహమ్॥5॥

శ్లో. దామోదర గుణమన్దిర
సున్దరవదనారవిన్ద గోవిన్ద।
భవజలధిమథనమన్దర
పరమం దరమపనయ త్వం మే॥6॥

శ్లో. నారాయణ కరుణామయ
శరణం కరవాణి తావకౌ చరణౌ।

ఇతి షట్పదీ మదీయే
వదనసరోజే సదా వసతు ||7||

హరిస్తుతిః

శ్లో. స్తోష్యే భక్త్యా విష్ణుమనాదిం జగదాదిం
యస్మిన్నేతత్సంసృతిచక్రం భ్రమతీత్థమ్।
యస్మిన్దృష్టే నశ్యతి తత్సంసృతిచక్రం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥1॥

శ్లో. యస్యైకాంశాదిత్థమశేషం జగదేత-
త్ప్రాదుర్భూతం యేన పినద్ధం పునరిత్థమ్।
యేన వ్యాప్తం యేన విబుద్ధం సుఖదుఃఖై-
స్తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥2॥

శ్లో. సర్వజ్ఞో యో యశ్చ హి సర్వః సకలో యో
యశ్చానన్దోఽనన్తగుణో యో గుణధామా।
యశ్చావ్యక్తో వ్యస్తసమస్తః సదసద్య-
స్తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥3॥

శ్లో. యస్మాదన్యన్నాస్త్యపి నైవం పరమార్థం
దృశ్యాదన్యో నిర్విషయజ్ఞానమయత్వాత్।
జ్ఞాతృజ్ఞానజ్ఞేయవిహీనోఽపి సదా జ్ఞ-
స్తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥4॥

శ్లో. ఆచార్యేభ్యో లబ్ధసుసూక్ష్మాచ్యుతతత్త్వా
వైరాగ్యేణాభ్యాసబలాచ్చైవ ద్రఢిమ్నా।
భక్త్యైకాగ్ర్యధ్యానపరా యం విదురీశం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥5॥

శ్లో. ప్రాణానాయమ్యోమితి చిత్తం హృది రుద్ధ్వా
నాన్యత్స్మృత్వా తత్పునరత్రైవ విలాప్య।
క్షీణే చిత్తే భాదృశిరస్మీతి విదుర్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥6॥

శ్లో. యం బ్రహ్మాఖ్యం దేవమనన్యం పరిపూర్ణం
హృత్స్థం భక్తైర్లభ్యమజం సూక్ష్మమతర్క్యమ్।

ధ్యాత్వాత్మస్థం బ్రహ్మవిదో యం విదురీశం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥7॥

శ్లో. మాత్రాతీతం స్వాత్మవికాసాత్మవిబోధం
జ్ఞేయాతీతం జ్ఞానమయం హృద్యుపలభ్య।
భావగ్రాహ్యానన్దమనన్యం చ విదుర్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥8॥

శ్లో. యద్యద్వేద్యం వస్తుసతత్త్వం విషయాఖ్యం
తత్తద్బ్రహ్మైవేతి విదిత్వా తదహం చ।
ధ్యాయన్త్యేవం యం సనకాద్యా మునయోజం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥9॥

శ్లో. యద్యద్వేద్యం తత్తదహం నేతి విహాయ
స్వాత్మజ్యోతిర్జ్ఞా నమానన్దమవాప్య।
తస్మిన్నస్మీత్యాత్మవిదో యం విదురీశం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥10॥

శ్లో. హిత్వాహిత్వా దృశ్యమశేషం సవికల్పం
మత్వా శిష్టం భాదృశిమాత్రం గగనాభమ్।
త్యక్త్వా దేహం యం ప్రవిశన్త్యచ్యుతభక్తా-
స్తం సంసారధ్వాన్తివినాశం హరిమీే॥11॥

శ్లో. సర్వత్రాస్తే సర్వశరీరీ న చ సర్వః
సర్వం వేత్త్యేవేహ న యం వేత్తి చ సర్వః।
సర్వత్రాన్తర్యామితయేత్థం యమయన్య-
స్తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥12॥

శ్లో. సర్వం దృష్ట్వా స్వాత్మని యుక్త్యా జగదేత-
ద్దృష్ట్వాత్మానం చైవమజం సర్వజనేషు।
సర్వాత్మైకోస్మీతి విదుర్యం జనహృత్స్థం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥13॥

శ్లో. సర్వత్రైకః పశ్యతి జిఘ్రత్యథ భుఙ్క్తే
స్ప్రష్టా శ్రోతా బుధ్యతి చేత్యాహురిమం యమ్।

సాక్షీ చాస్తే కర్తుషు పశ్యన్నితి చాన్యే
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||14||

శ్లో. పశ్యఞ్శృణ్వన్నత్ర విజానన్రసయన్సం-
జిఘ్రద్బిభ్రద్దేహమిమం జీవతయేత్థమ్|
ఇత్యాత్మానం యం విదురీశం విషయజ్ఞం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||15||

శ్లో. జాగ్రద్దృష్ట్వా స్థూలపదార్థానథ మాయాం
దృష్ట్వా స్వప్నేథాపి సుషుప్తౌ సుఖనిద్రామ్|
ఇత్యాత్మానం వీక్ష్య ముదాస్తే చ తురీయే
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||16||

శ్లో. పశ్యఞ్శుద్ధోప్యక్షర ఏకో గుణభేదో-
న్నానాకారాన్స్ఫాటికవద్భాతి విచిత్రః|
భిన్నశ్ఛిన్నశ్చాయమజః కర్మఫలైర్య-
స్తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||17||

శ్లో. బ్రహ్మా విష్ణూ రుద్రహుతాశౌ రవిచన్ద్రా-
విన్ద్రో వాయుర్యజ్ఞ ఇతీత్థం పరికల్ప్య|
ఏకం సన్తం యం బహుధాహుర్మతిభేదా-
త్తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||18||

శ్లో. సత్యం జ్ఞానం శుద్ధమనన్తం వ్యతిరిక్తం
శాన్తం గూఢం నిష్కలమానన్దమనన్యమ్|
ఇత్యాహాదౌ యం వరుణోసౌ భృగవేజం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||19||

శ్లో. కోశానేతాన్పఞ్చ రసాదీనతిహాయ
బ్రహ్మాస్మీతి స్వాత్మని నిశ్చిత్య దృశిస్థమ్|
పిత్రా శిష్టో వేద భృగుర్యం యజురన్తే
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||20||

శ్లో. యేనావిష్టో యస్య చ శక్త్యా యదధీనః
క్షేత్రజ్ఞోయం కారయితా జన్తుషు కర్తుః|

కర్తా భోక్తాత్మాత్ర హి యచ్ఛక్త్యధిరూఢ-
స్తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||21||

శ్లో. సృష్ట్వా సర్వం స్వాత్మతయైవేత్థమతర్క్యం
వ్యాప్యాథాన్తః కృత్స్నమిదం సృష్టమశేషమ్|
సఞ్చ త్యఞ్చాభూత్పరమాత్మా స య ఏక-
స్తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||22||

శ్లో. వేదాన్తైశ్చాధ్యాత్మికశాస్త్రైశ్చ పురాణైః
శాస్త్రైశ్చాన్యైః సాత్త్వతతన్త్రైశ్చ యమీశమ్|
దృష్ట్వాథాన్తశ్చేతసి బుద్ధ్వా వివిశుర్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాసం హరిమీడే||23||

శ్లో. శ్రద్ధాభక్తిధ్యానశమాద్యైర్యతమానై-
ర్జ్ఞాతుం శక్యో దేవ ఇహైవాశు య ఈశః|
దుర్విజ్ఞేయో జన్మశతైశ్చాపి వినా తై-
స్తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||24||

శ్లో. యస్యాతర్క్యం స్వాత్మవిభూతేః పరమార్థం
సర్వం ఖల్విత్యత్ర నిరుక్తం శ్రుతివిద్భిః|
తజ్జాతిత్వాదబ్ధితరఙ్గాభమభిన్నం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||25||

శ్లో. దృష్ట్వా గీతాస్వక్షరతత్త్వం విధినాజం
భక్త్యా గుర్వ్యా లభ్య హృదిస్థం దృశిమాత్రమ్|
ధ్యాత్వా తస్మిన్నస్మ్యహమిత్యత్ర విదుర్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||26||

శ్లో. క్షేత్రజ్ఞత్వం ప్రాప్య విభుః పఞ్చముఖైర్యో
భుఙ్క్తే జస్రం భోగ్యపదార్థాన్ప్రకృతిస్థః|
క్షేత్రే క్షేత్రేష్వప్స్వివదేకో బహుధాస్తే
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||27||

శ్లో. యుక్త్యాలోడ్య వ్యాసవచాంస్యత్ర హి లభ్యః
క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞాన్తరవిద్భిః పురుషాఖ్యః|

యోహం సోసౌ సోస్మ్యహమేవేతి విదుర్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||28||

శ్లో. ఏకీకృత్యానేకశరీరస్థమిమం జ్ఞం
యం విజ్ఞాయేహైవ స ఏవాశు భవన్తి|
యస్మిల్లీనా నేహ పునర్జన్మ లభన్తే
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||29||

శ్లో. ద్వన్ద్వైకత్వం యఋచ్చ మధుబ్రాహ్మణవాక్యైః
కృత్వా శక్రోపాసనమాసాద్య విభూత్యా|
యోస్రౌ సోహం సోస్మ్యహమేవేతి విదుర్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||30||

శ్లో. యోయం దేహే చేష్టయితాన్తఃకరణస్థః
సూర్యే చాసౌ తాపయితా సోస్మ్యహమేవ|
ఇత్యాత్మైక్యోపాసనయా యం విదురీశం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||31||

శ్లో. విజ్ఞానాంశో యస్య సతః శక్త్యధిరూఢో
బుద్ధిర్బుధ్యత్యత్ర బహిర్బోధ్యపదార్థాన్|
నైవాన్తఃస్థం బుధ్యతి యం బోధయితారం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||32||

శ్లో. కోయం దేహే దేవ ఇతీత్థం సువిచార్య
జ్ఞాతా శ్రోతా మన్తయితా చైష హి దేవః|
ఇత్యాలోచ్య జ్ఞాశం ఇహాస్మీతి విదుర్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||33||

శ్లో. కో హ్యేవాన్యాదాత్మని న స్యాదయమేష
హ్యేవానన్దః ప్రాణితి చాపానితి చేతి|
ఇత్యస్తిత్వం వక్త్యుపపత్త్యా శ్రుతిరేషా
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే||34||

శ్లో. ప్రాణో వాహం వాక్ఛ్రవణాదీని మనో వా
బుద్ధిర్వాహం వ్యస్త ఉతాహోపి సమస్తః|

ఇత్యాలోచ్య జ్ఞప్తిరిహాస్మీతి విదుర్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥35॥

శ్లో. నాహం ప్రాణో నైవ శరీరం న మనోహం
నాహం బుద్ధిర్నాహమహంకారధియౌ చ।
యోత్ర జ్ఞాంశః సోస్మ్యహమేవేతి విదుర్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥36॥

శ్లో. సత్తామాత్రం కేవలవిజ్ఞానమజం స-
త్సూక్ష్మం నిత్యం తత్త్వమసీత్యాత్మసుతాయ।
సామ్నామన్తే ప్రాహ పితా యం విభుమాద్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥37॥

శ్లో. మూర్తామూర్తే పూర్వమహోహ్యాథ సమాధౌ
దృశ్యం సర్వం నేతి చ నేతీతి విహాయ।
చైతన్యాంశే స్వాత్మని సన్తం చ విదుర్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥38॥

శ్లో. ఓత ప్రోతం యత్ర చ సర్వం గగనాన్తం
యోస్థూలానణ్వాదిషు సిద్ధోక్షరసంజ్ఞః।
జ్ఞాతాతోన్యో నేత్యుపలభ్యో న చ వేద్య-
స్తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥39॥

శ్లో. తావత్సర్వం సత్యమివాభాతి యదేత-
ద్యావత్సోస్మీత్యాత్మని యో జ్ఞో న హి దృష్టః।
దృష్టే యస్మిన్సర్వమసత్యం భవతీదం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥40॥

శ్లో. రాగాముక్తం లోహయుతం హేమ యథాగ్నౌ
యోగాష్టాఙ్గైరుజ్జ్వలితజ్ఞానమయాగ్నౌ।
దగ్ధాత్మానం జ్ఞం పరిశిష్టం చ విదుర్యం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥41॥

శ్లో. యం విజ్ఞానజ్యోతిషమాద్యం సువిభాన్తం
హృద్యర్కేన్ద్వగ్న్యోకసమీడ్యం తటిదాభమ్।

భక్త్యారాధ్యేహైవ విశన్త్యాత్మని సన్తం
తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥42॥

శ్లో. పాయాద్భక్తం స్వాత్మని సన్తం పురుషం యో
భక్త్యా స్తౌతీత్యాఙ్గిరసం విష్ణురిమం మామ్।
ఇత్యాత్మానం స్వాత్మని సంహృత్య సదైక-
స్తం సంసారధ్వాన్తవినాశం హరిమీడే॥43॥

పుణ్యనదీ స్తోత్రమ్

కాశీపఞ్చకమ్

శ్లో. మనో నివృత్తిః పరమోపశాన్తిః
సా తీర్థవర్యా మణికర్ణికా చ|
జ్ఞానప్రవాహో విమలాదిగఙ్గా
సా కాశికాహం నిజబోధరూపా||1||

శ్లో. యస్యామిదం కల్పితమిన్ద్రజాలం
చరాచరం భాతి మనోవిలాసమ్|
సచ్చిత్సుఖైకా పరమాత్మరూపా
సా కాశికాహం నిజబోధరూపా||2||

శ్లో. కోశేషు పఞ్చస్వధిరాజమానా
బుద్ధిర్భవానీ ప్రతిదేహగేహమ్|
సాక్షీ శివః సర్వగతోఽన్తరాత్మా
సా కాశికాహం నిజబోధరూపా||3||

శ్లో. కాశ్యాం హి కాశతే కాశీ
కాశీ సర్వప్రకాశికా|
సా కాశీ విదితా యేన
తేన ప్రాప్తా హి కాశికా||4||

శ్లో. కాశీక్షేత్రం శరీరం త్రిభువనజననీ వ్యాపినీ జ్ఞానగఙ్గా
భక్తిః శ్రద్ధా గయేయం నిజగురుచరణధ్యానయోగః ప్రయాగః|
విశ్వేశోఽయం తురీయం సకలజనమనఃసాక్షిభూతోఽన్తరాత్మా
దేహే సర్వం మదీయే యది వసతి పునస్తీర్థమన్యత్కిమస్తి||5||

గఙ్గాష్టకంమ్

శ్లో. భగవతి భవలీలామౌలిమాలే తవామ్భః-
కణమణుపరిమాణం ప్రాణినో యే స్పృశన్తి।
అమరనగరనారీచామరగ్రాహిణీనాం
విగతకలికలఙ్కాతఙ్కమఙ్కే లుఠన్తి ॥1॥

శ్లో. బ్రహ్మాణ్డం ఖణ్డయన్తీ హరశిరసి జటావల్లిముల్లాసయన్తీ
స్వర్లోకాదాపతన్తీ కనకగిరిగుహాగణ్డశైలాత్స్ఖలన్తీ।
క్షోణీపృష్ఠే లుఠన్తీ దురితచయచమూనిర్భరం భర్త్సయన్తీ
పాథోధిం పూరయన్తీ సురనగరసరిత్పావనీ నః పునాతు ॥2॥

శ్లో. మజ్జన్మాతఙ్గకుమ్భచ్యుతమదమదిరామోదమత్తాలిజాలం
స్నానైః సిద్ధాఙ్గనానాం కుచయుగవిగలత్కుఙ్కుమాసఙ్గపిఙ్గమ్।
సాయం ప్రాతర్మునీనాం కుశకుసుమచయైశ్ఛిన్నతీరస్థనీరం
పాయాన్నో గాఙ్గమమ్భః కరికరమకరాక్రాన్తరంహస్తరఙ్గమ్ ॥3॥

శ్లో. ఆదావాదిపితామహస్య నియమవ్యాపారపాత్రే జలం
పశ్చాత్పన్నగశాయినో భగవతః పాదోదకం పావనమ్।
భూయః శంభుజటావిభూషణమణిర్జహ్నోర్మహర్షేరియం
కన్యా కల్మషనాశినీ భగవతీ భాగీరథీ పాతు మామ్ ॥4॥

శ్లో. శైలేన్ద్రాదవతారిణీ నిజజలే మజ్జజ్జనోత్తారిణీ
పారావారవిహారిణీ భవభయశ్రేణీసముత్సారిణీ।
శేషాఙ్గైరనుకారిణీ హరశిరోవల్లీదలాకారిణీ
కాశీప్రాన్తవిహారిణీ విజయతే గఙ్గా మనోహారిణీ ॥5॥

శ్లో. కుతో వీచీ వీచిస్తవ యది గతా లోచనపథం
త్వమాపీతా పీతామ్బరపురనివాసం వితరసి।
త్వదుత్సఙ్గే గఙ్గే పతతి యది కాయస్తనుభృతాం
తదా మాతః శాన్తక్రతవపదలాభోప్యతిలఘుః ॥6॥

శ్లో. భగవతి తవ తీరే నీరమాత్రాశనోహం
విగతవిషయతృష్ణః కృష్ణమారాధయామి।

సకలకలుషభఙ్గే స్వర్గసోపానసఙ్గే
తరలతరతరఙ్గే దేవి గఙ్గే ప్రసీద॥7॥

శ్లో. మాతర్జాహ్నవి శంభుసఙ్గమిలితే మౌలౌ నిధాయాఞ్జలిం
త్వత్తీరే వపుషోవసానసమయే నారాయణాఙ్ఘ్రిద్వయమ్।
సానన్దం స్మరతో భవిష్యతి మమ ప్రాణప్రయాణోత్సవే
భూయాద్భక్తిరవిచ్యుతా హరిహరాద్వైతాత్మికా శాశ్వతీ॥8॥

శ్లో. గఙ్గాష్టకమిదం పుణ్యం
యః పఠేత్ప్రయతో నరః।
సర్వపాపవినిర్ముక్తో
విష్ణులోకం స గచ్ఛతి॥9॥

నర్మదాష్టకమ్

శ్లో. సబిన్దుసిన్ధుసుస్ఖలత్తరఙ్గభఙ్గరఞ్జితం
ద్విషత్సు పాపజాతజాతకాదివారిసంయుతమ్|
కృతాన్తదూతకాలభూతభీతిహారివర్మదే
త్వదీయపాదపఙ్కజం నమామి దేవి నర్మదే||1||

శ్లో. త్వదమ్బులీనదీనమీనదివ్యసంప్రదాయకం
కలౌ మలౌఘభారహారిసర్వతీర్థనాయకమ్|
సుమచ్ఛకచ్ఛనక్రచక్రవాకచక్రశర్మదే
త్వదీయపాదపఙ్కజం నమామి దేవి నర్మదే||2||

శ్లో. మహాగభీరనీరపూరపాపధూతభూతలం
ధ్వనత్సమస్తపాతకారిదారితాపదాచలమ్|
జగల్లయే మహాభయే మృకణ్డుసూనుహర్మ్యదే
త్వదీయపాదపఙ్కజం నమామి దేవి నర్మదే||3||

శ్లో. గతం తదైవ మే భయం త్వదమ్బు వీక్షితం యదా
మృకణ్డుసూనుశౌనకాసురారిసేవితం సదా|
పునర్భవాబ్ధిజన్మజం భవాబ్ధిదుఃఖవర్మదే
త్వదీయపాదపఙ్కజం నమామి దేవి నర్మదే||4||

శ్లో. అలక్ష్యలక్షకిన్నరామరాసురాదిపూజితం
సులక్షనీరతీరధీరపక్షిలక్షకూజితమ్|
వసిష్ఠశిష్టపిప్పలాదికర్దమాదిశర్మదే
త్వదీయపాదపఙ్కజం నమామి దేవి నర్మదే||5||

శ్లో. సనత్కుమారనాచికేతకశ్యపాత్రిషట్పదై-
ర్ధృతం స్వకీయమానసేషు నారదాదిషట్పదైః|
రవీన్దురన్తిదేవదేవరాజకర్మశర్మదే
త్వదీయపాదపఙ్కజం నమామి దేవి నర్మదే||6||

శ్లో. అలక్షలక్షలక్షపాపలక్షసారసాయుధం
తతస్తు జీవజన్తుతన్తుభుక్తిముక్తిదాయకమ్|

విరిఞ్చివిష్ణుశంకరస్వకీయధామవర్మదే
త్వదీయపాదపఙ్కజం నమామి దేవి నర్మదే॥7॥

శ్లో. అహో ధృతం స్వనం శ్రుతం మహేశికేశజాతటే
కిరాతసూతబాడబేషు పణ్డితే శఠే నటే।
దురన్తపాపతాపహారి సర్వజన్తుశర్మదే
త్వదీయపాదపఙ్కజం నమామి దేవి నర్మదే॥8॥

శ్లో. ఇదం తు నర్మదాష్టకం త్రికాలమేవ యే సదా
పఠన్తి తే నిరన్తరం న యన్తి దుర్గతిం కదా।
సులభ్యదేహదుర్లభం మహేశధామగౌరవం
పునర్భవా నరా న వై విలోకయన్తి రౌరవమ్॥9॥

మణికర్ణికాష్టకమ్

శ్లో. త్వత్తీరే మణికర్ణికే హరిహరౌ సాయుజ్యముక్తిప్రదౌ
వాదన్తౌ కురుతః పరస్పరముభౌ జన్తోః ప్రయాణోత్సవే|
మద్రూపో మనుజోఽయమస్తు హరిణా ప్రోక్తః శివస్తత్క్షణా-
త్తన్మధ్యాద్భృగులాఞ్ఛనో గరుడగః పీతామ్బరో నిర్గతః||1||

శ్లో. ఇన్ద్రాద్యాస్త్రిదశాః పతన్తి నియతం భోగక్షయే యే పున-
ర్జాయన్తే మనుజాస్తతోపి పశవః కీటాః పతఙ్గాదయః|
యే మాతర్మణికర్ణికే తవ జలే మజ్జన్తి నిష్కల్మషాః
సాయుజ్యేపి కిరీటకౌస్తుభధరా నారాయణాః స్యుర్నరాః||2||

శ్లో. కాశీ ధన్యతమా విముక్తనగరీ సాలంకృతా గఙ్గయా
తత్రేయం మణికర్ణికా సుఖకరీ ముక్తిర్హి తత్కింకరీ|
స్వర్లోకస్తులితః సహైవ విబుధైః కాశ్యా సమం బ్రహ్మణా
కాశీ క్షోణితలే స్థితా గురుతరా స్వర్గో లఘుత్వం గతః||3||

శ్లో. గఙ్గాతీరమనుత్తమం హి సకలం తత్రాపి కాశ్యుత్తమా
తస్యాం సా మణికర్ణికోత్తమతమా యత్రేశ్వరో ముక్తిదః|
దేవానామపి దుర్లభం స్థలమిదం పాపౌఘనాశక్షమం
పూర్వోపార్జితపుణ్యపుఞ్జగమకం పుణ్యైర్జనైః ప్రాప్యతే||4||

శ్లో. దుఃఖామ్భోధిగతో హి జన్తునివహస్తేషాం కథం నిష్కృతిః
జ్ఞాత్వా తద్ధి విరిఞ్చినా విరచితా వారాణసీ శర్మదా|
లోకాఃస్వర్గసుఖాస్తతోపి లఘవో భోగాన్తపాతప్రదాః
కాశీ ముక్తిపురీ సదా శివకరీ ధర్మార్థమోక్షప్రదా||5||

శ్లో. ఏకో వేణుధరో ధరాధరధరః శ్రీవత్సభూషాధరః
యోప్యేకః కిల శంకరో విషధరో గఙ్గాధరో మాధవః|
యే మాతర్మణికర్ణికే తవ జలే మజ్జన్తి తే మానవాః
రుద్రా వా హరయో భవన్తి బహవస్తేషాం బహుత్వం కథమ్||6||

శ్లో. త్వత్తీరే మరణం తు మఙ్గలకరం దేవైరపి శ్లాఘ్యతే
శక్రస్తం మనుజం సహస్రనయనైర్ద్రష్టుం సదా తత్పరః|

ఆయాన్తం సవితా సహస్రకిరణైః ప్రత్యుద్గతోభూత్సదా
పుణ్యోసౌ వృషగోథవా గరుడగః కిం మన్దిరం యాస్యతి ||7||

శ్లో. మధ్యాహ్నే మణికర్ణికాస్నపనజం పుణ్యం న వక్తుం క్షమః
స్వీయైరబ్ధశతైశ్చతుర్ముఖధరో వేదార్థదీక్షాగురుః|
యోగాభ్యాసబలేన చన్ద్రశిఖరస్తత్పుణ్యపారంగత-
స్త్వత్తీరే ప్రకరోతి సుప్తపురుషం నారాయణం వా శివమ్||8||

శ్లో. కృచ్ఛ్రైః కోటిశతైః స్వపాపనిధనం యచ్చాశ్వమేధైః ఫలం
తత్సర్వం మణికర్ణికాస్నపనజే పుణ్యే ప్రవిష్టం భవేత్|
స్నాత్వా స్తోత్రమిదం నరః పఠతి చేత్సంసారపాథోనిధిం
తీర్త్వా పల్వలవత్ప్రయాతి సదనం తేజోమయం బ్రహ్మణః||9||

యమునాష్టకమ్

శ్లో. కృపాపారావారాం తపనతనయాం తాపశమనీం
మురారిప్రేయస్యాం భవభయదవాం భక్తివరదామ్|
వియజ్జ్వాలోన్ముక్తాం శ్రియమపి సుఖాప్తేః పరిదినం
సదా ధీరో నూనం భజతి యమునాం నిత్యఫలదామ్||1||

శ్లో. మధువనచారిణి భాస్కరవాహిని జాహ్నవిసఙ్గిని సిన్ధుసుతే
మధురిపుభూషణి మాధవతోషిణి గోకులభీతివినాశకృతే|
జగదఘమోచిని మానసదాయిని కేశవకేలినిదానగతే
జయ యమునే జయ భీతినివారిణి సంకటనాశిని పావయ మామ్||2||

శ్లో. అయి మధురే మధుమోదవిలాసిని శైలవిదారిణి వేగపరే
పరిజనపాలిని దుష్టనిషూదిని వాఞ్ఛితకామవిలాసధరే|
వ్రజపురవాసిజనార్జితపాతకహారిణి విశ్వజనోద్ధరికే
జయ యమునే జయ భీతినివారిణి సంకటనాశిని పావయ మామ్||3||

శ్లో. అతివిపదామ్బుధిమగ్నజనం భవతాపశతాకులమానసకం
గతిమతిహీనమశేషభయాకులమాగతపాదసరోజయుగమ్|
ఋణభయభీతిమనిష్కృతిపాతకకోటిశతాయుతపుఞ్జతరం
జయ యమునే జయ భీతినివారిణి సంకటనాశిని పావయ మామ్||4||

శ్లో. నవజలదద్యుతికోటిలసత్తనుహేమభయాభరరఞ్జితకే
తడిదవహేలిపదాఞ్చలచఞ్చలశోభితపీతసుచేలధరే|
మణిమయభూషణచిత్రపటాసనరఞ్జితగఞ్జితభానుకరే
జయ యమునే జయ భీతినివారిణి సంకటనాశిని పావయ మామ్||5||

శ్లో. శుభపులినే మధుమత్తయదూద్భవరాసమహోత్సవకేలిభరే
ఉచ్చకులాచలరాజితమౌక్తికహారమయాభరరోదసికే|
నవమణికోటికభాస్కరకఞ్చుకిశోభితతారకహారయుతే
జయ యమునే జయ భీతినివారిణి సంకటనాశిని పావయ మామ్||6||

శ్లో. కరివరమౌక్తికనాసికభూషణవాతచమత్కృతచఞ్చలకే
ముఖకమలామలసౌరభచఞ్చలమత్తమధువ్రతలోచనికే|

మణిగణకుణ్డలలోలపరిస్ఫురదాకులగణ్డయుగామలకే
జయ యమునే జయ భీతినివారిణి సంకటనాశిని పావయ మామ్ ||7||

శ్లో. కలరవనూపురహేమమయాచితపాదసరోరుహసారుణికే
ధిమిధిమిధిమిధిమితాలవినోదితమానసమఞ్జులపాదగతే|
తవ పదపఙ్కజమాశ్రితమానవచిత్తసదాఖిలతాపహరే
జయ యమునే జయ భీతినివారిణి సంకటనాశిని పావయ మామ్ ||8||

శ్లో. భవోత్తాపామ్భోధౌ నిపతితజనో దుర్గతియుతో
యది స్తౌతి ప్రాతః ప్రతిదినమనన్యాశ్రతయయా|
హయాహ్వేషైః కామం కరకుసుమపుఞ్జై రవిసుతాం
సదా భోక్తా భోగాన్మరణసమయే యాతి హరితామ్ ||9||

యమునాష్టకమ్

శ్లో. మురారికాయకాలిమాలలామవారిధారిణీ
తృణీకృతత్రివిష్టపా త్రిలోకశోకహారిణీ|
మనోనుకూలకూలకుఞ్జపుఞ్జధూతదుర్మదా
ధునోతు నో మనోమలం కలిన్దనన్దినీ సదా||1||

శ్లో. మలాపహారివారిపూరిభూరిమణ్డితామృతా
భృశం ప్రవాతకప్రపఞ్చనాతిపణ్డితానిశా|
సునన్దనన్దినాఙ్గసఙ్గరాగరఞ్జితా హితా
ధునోతు నో మనోమలం కలిన్దనన్దినీ సదా||2||

శ్లో. లసత్తరఙ్గసఙ్గధూతభూతజాతపాతకా
నవీనమాధురీధురీణభక్ితజాతచాతకా|
తటాన్తవాసదాసహంససంవృతాహ్నికామదా
ధునోతు నో మనోమలం కలిన్దనన్దినీ సదా||3||

శ్లో. విహారరాసఖేదభేదధీరతీరమారుతా
గతా గిరామగోచరే యదీయనీరచారుతా|
ప్రవాహసాహచర్యపూతమేదినీనదీనదా
ధునోతు నో మనోమలం కలిన్దనన్దినీ సదా||4||

శ్లో. తరఙ్గసఙ్గసైకతాన్తరాతితం సదాసితా
శరన్నిశాకరాంశుమఞ్జుమఞ్జరీ సభాజితా|
భవార్చనాప్రచారుణామ్బునాధునా విశారదా
ధునోతు నో మనోమలం కలిన్దనన్దినీ సదా||5||

శ్లో. జలాన్తకేలికారిచారురాధికాఙ్గరాగిణీ
స్వభర్తురన్యదుర్లభాఙ్గతాఙ్గతాంశభాగినీ|
స్వదత్తసుప్తసప్తసిన్ధుభేదినాతికోవిదా
ధునోతు నో మనోమలం కలిన్దనన్దినీ సదా||6||

శ్లో. జలచ్యుతాచ్యుతాఙ్గరాగలమ్పటాలిశాలినీ
విలోలరాధికాకచాన్తచమ్పకాలిమాలినీ|

సదావగాహనావతీర్ణభర్తృభృత్యనారదా
ధునోతు నో మనోమలం కలిన్దనన్దినీ సదా॥7॥

శ్లో. సదైవ నన్దినన్దకేలిశాలికుఞ్జమఞ్జులా
తటోత్థఫుల్లమల్లికాకదమ్బరేణుసూజ్జ్వలా।
జలావగాహినాం నృణాం భవాబ్ధిసిన్ధుపారదా
ధునోతు నో మనోమలం కలిన్దనన్దినీ సదా॥8॥

లఘు ప్రకరణములు

అద్వైతపఞ్చరత్నమ్

శ్లో. నాహం దేహో నేన్ద్రియాణ్యన్తరఙ్గో
నాహంకారః ప్రాణవర్గో న బుద్ధిః|
దారాపత్యక్షేత్రవిత్తాదిదూరః
సాక్షీ నిత్యః ప్రత్యగాత్మా శివోహమ్||1||

శ్లో. రజ్జ్వజ్ఞానాద్భాతి రజ్జౌ యథాహిః
స్వాత్మాజ్ఞానాదాత్మనో జీవభావః|
ఆప్తోక్త్యాహిభ్రాన్తినాశే స రజ్జు-
ర్జీవో నాహం దేశికోక్త్యా శివోహమ్||2||

శ్లో. ఆభాతీదం విశ్వమాత్మన్యసత్యం
సత్యజ్ఞానానన్దరూపే విమోహాత్|
నిద్రామోహాత్స్వప్నవత్తన్న సత్యం
శుద్ధః పూర్ణో నిత్య ఏకః శివోహం||3||

శ్లో. నాహం జాతో న ప్రవృద్ధో న నష్టో
దేహస్యోక్తాః ప్రాకృతాః సర్వధర్మాః|
కర్తృత్వాదిశ్చిన్మయస్యాస్తి నాహం-
కారస్యైవ హ్యాత్మనో మే శివోహమ్||4||

శ్లో. మత్తో నాన్యత్కించిదత్రాస్తి విశ్వం
సత్యం బాహ్యం వస్తు మాయోపక్లృప్తమ్|
ఆదర్శాన్తర్భాసమానస్య తుల్యం|
మయ్యద్వైతే భాతి తస్మాచ్ఛివోహమ్||5||

ఉపదేశపఞ్చకమ్

శ్లో. వేదో నిత్యమధీయతాం తదుదితం కర్మ స్వనుష్ఠీయతాం
తేనేశస్య విధీయతామపచితిః కామ్యే మతిస్త్యజ్యతామ్।
పాపౌఘః పరిధూయతాం భవసుఖే దోషోఽనుసంధీయతా-
మాత్మేచ్ఛా వ్యవసీయతాం నిజగృహాత్తూర్ణం వినిర్గమ్యతామ్॥1॥

శ్లో. సఙ్గః సత్సు విధీయతాం భగవతో భక్తిర్దృఢాధీయతాం
శాన్త్యాదిః పరిచీయతాం దృఢతరం కర్మాశు సంత్యజ్యతామ్।
సద్విద్వానుపసృప్యతాం ప్రతిదినం తత్పాదుకా సేవ్యతాం
బ్రహ్మైకాక్షరమర్థ్యతాం శ్రుతిశిరోవాక్యం సమాకర్ణ్యతామ్॥2॥

శ్లో. వాక్యార్థశ్చ విచార్యతాం శ్రుతిశిరఃపక్షః సమాశ్రీయతాం
దుస్తర్కాత్సువిరమ్యతాం శ్రుతిమతస్తర్కోఽనుసంధీయతామ్।
బ్రహ్మాస్మీతి విభావ్యతామహరహర్గర్వః పరిత్యజ్యతాం
దేహేఽహంమతిరుజ్ఝ్యతాం బుధజనైర్వాదః పరిత్యజ్యతామ్॥3॥

శ్లో. క్షుద్వ్యాధిశ్చ చికిత్స్యతాం ప్రతిదినం భిక్షౌషధం భుజ్యతాం
స్వాద్వన్నం న తు యాచ్యతాం విధివశాత్ప్రాప్తేన సంతుష్యతామ్।
శీతోష్ణాది విషహ్యతాం న తు వృథా వాక్యం సముచ్చార్యతా-
మౌదాసీన్యమభీప్స్యతాం జనకృపానైష్ఠుర్యముత్సృజ్యతామ్॥4॥

శ్లో. ఏకాన్తే సుఖమాస్యతాం పరతరే చేతః సమాధీయతాం
పూర్ణాత్మా సుసమీక్ష్యతాం జగదిదం తద్బాధితం దృశ్యతామ్।
ప్రాక్కర్మ ప్రవిలాప్యతాం చితిబలాన్నాప్యుత్తరైః శ్లిష్యతాం
ప్రారబ్ధం త్విహ భుజ్యతామథ పరబ్రహ్మాత్మనా స్థీయతామ్॥5॥

ఏక శ్లోకీ

శ్లో. కిం జ్యోతిస్తవ భానుమానహని మే రాత్రౌ ప్రదీపాదికం
స్యాదేవం రవిదీపదర్శనవిధౌ కిం జ్యోతిరాఖ్యాహి మే।
చక్షుస్తస్య నిమీలనాదిసమయే కిం ధీర్ధియో దర్శనే
కిం తత్రాహమతో భవాన్పరమకం జ్యోతిస్తదస్మి ప్రభో॥

గుర్వష్టకమ్

శ్లో. శరీరం సురూపం తథా వా కలత్రం
యశశ్చారు చిత్రం ధనం మేరుతుల్యమ్।
మనశ్చేన్న లగ్నం గురోరఙ్ఘ్రిపద్మే
తతః కిం తతః కిం తతః కిం తతః కిమ్॥1॥

శ్లో. కలత్రం ధనం పుత్రపౌత్రాది సర్వం
గృహం బాన్ధవాః సర్వమేతద్ధి జాతమ్।
మనశ్చేన్న లగ్నం గురోరఙ్ఘ్రిపద్మే
తతః కిం తతః కిం తతః కిం తతః కిమ్॥2॥

శ్లో. షడఙ్గాదివేదో ముఖే శాస్త్రవిద్యా
కవిత్వాది గద్యం సుపద్యం కరోతి।
మనశ్చేన్న లగ్నం గురోరఙ్ఘ్రిపద్మే
తతః కిం తతః కిం తతః కిం తతః కిమ్॥3॥

శ్లో. విదేశేషు మాన్యః స్వదేశేషు ధన్యః
సదాచారవృత్తేషు మత్తో న చాన్యః।
మనశ్చేన్న లగ్నం గురోరఙ్ఘ్రిపద్మే
తతః కిం తతః కిం తతః కిం తతః కిమ్॥4॥

శ్లో. క్షమామణ్డలే భూపభూపాలబృన్దైః
సదా సేవితం యస్య పాదారవిన్దమ్।
మనశ్చేన్న లగ్నం గురోరఙ్ఘ్రిపద్మే
తతః కిం తతః కిం తతః కిం తతః కిమ్॥5॥

శ్లో. యశో మే గతం దిక్షు దానప్రతాపా-
జ్జగద్వస్తు సర్వం కరే యత్ప్రసాదాత్।
మనశ్చేన్న లగ్నం గురోరఙ్ఘ్రిపద్మే
తతః కిం తతః కిం తతః కిం తతః కిమ్॥6॥

శ్లో. న భోగే న యోగే న వా వాజిరాజౌ
న కాన్తాముఖే నైవ విత్తేషు చిత్తమ్।

మనశ్చేన్న లగ్నం గురోరఙ్ఘ్రిపద్మే
తతః కిం తతః కిం తతః కిం తతః కిమ్॥7॥

శ్లో. అరణ్యే న వా స్వస్య గేహే న కార్యే
న దేహే మనో వర్తతే మే త్వనర్ఘ్యే।
మనశ్చేన్న లగ్నం గురోరఙ్ఘ్రిపద్మే
తతః కిం తతః కిం తతః కిం తతః కిమ్॥8॥

శ్లో. గురోరష్టకం యః పఠేత్పుణ్యదేహీ
యతిర్భూపతిర్బ్రహ్మచారీ చ గేహీ।
లభేద్వాఞ్ఛితార్థం పదం బ్రహ్మసంజ్ఞం
గురోరుక్తవాక్యే మనో యస్య లగ్నమ్॥9॥

జీవన్ముక్తానందలహరీ

శ్లో. పురే పౌరాన్పశ్యన్నరయువతినామాకృతిమయాన్
సువేషాన్స్వర్ణాలంకరణకలితాంశ్చిత్రసదృశాన్।
స్వయం సాక్షీ ద్రష్టేత్యపి చ కలయన్ తైః సహ రమన్
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥1॥

శ్లో. వనే వృక్షాన్పశ్యన్దలభరభరాన్నమ్రసుశిఖాన్
ఘనచ్ఛాయాచ్ఛన్నాన్బహులకలకూజద్ద్విజగణాన్।
భజన్ఘస్రే రాత్రావవనితలతల్పైకశయనో
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥2॥

శ్లో. కదాచిత్ప్రాసాదే క్వచిదపి చ సౌధే చ ధవలే
కదాకాలే శైలే క్వచిదపి చ కూలేషు సరితామ్।
కుటీరే దాన్తానాం మునిజనవరాణామపి వసన్
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥3॥

శ్లో. క్వచిద్బాలైః సార్ధం కరతలజతాలైశ్చ హసితైః
క్వచిద్వై తారుణ్యాంకితచతురనార్యా సహ రమన్।
క్వచిద్వృద్ధైశ్చింతాం క్వచిదపి తదన్యైశ్చ విలపన్
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥4॥

శ్లో. కదాచిద్విద్వద్భిర్వివిధసుపురానందరసికైః
కదాచిత్కావ్యాలంకృతరసరసాలైః కవివరైః।
వదన్వాదాంస్తర్కైరనుమితిపరైస్తార్కికవరై-
ర్మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥5॥

శ్లో. కదా ధ్యానాభ్యాసైః క్వచిదపి సపర్యాం వికసితైః
సుగంధైః సత్పుష్పైః క్వచిదపి దలైరేవ విలమైః।
ప్రకుర్వన్దేవస్య ప్రముదితమనాః సంస్తుతిపరో
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥6॥

శ్లో. శివాయాః శంభోర్వా క్వచిదపి చ విష్ణోరపి కదా
గణాధ్యక్షస్యాపి ప్రకటతపనస్యాపి చ కదా।

పఠన్వై నామాలిం నయనరచితానందసలిలో
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥7॥

శ్లో. కదా గంగాంభోభిః క్వచిదపి చ కూపోత్థితజలైః
క్వచిత్కాసారోత్థైః క్వచిదపి సదుష్ణైశ్చ శిశిరైః|
భజన్స్నానైర్భూత్యా క్వచిదపి చ కర్పూరనిభయా
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥8॥

శ్లో. కదాచిజ్జాగృత్యాం విషయకరణైః సంవ్యవహరన్
కదాచిత్స్వప్నస్థానపి చ విషయానేవ చ భజన్|
కదాచిత్సౌషుప్తం సుఖమనుభవన్నేవ సతత
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥9॥

శ్లో. కదాప్యాశావాసాః క్వచిదపి చ దివ్యాంబరధరః
క్వచిత్పంచాస్యోత్థాం త్వచమపి దధానః కటితటే|
మనస్వీ నిఃశంకః స్వజనహృదయానందజనకో
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥10॥

శ్లో. కదాచిత్సత్త్వస్థః క్వచిదపి రజోవృత్తియుగతః
స్తమోవృత్తిః క్వాపి త్రితయరహితః క్వాపి చ పునః|
కదాచిత్సంసారీ శ్రుతిపథవిహారీ క్వచిదహో
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥11॥

శ్లో. కదాచిన్మౌనస్థః క్వచిదపి చ వాగ్వాదనిరతః
కదాచిత్స్వానందే హసతి రభసా త్యక్తవచసా|
కదాచిల్లోకానాం వ్యవహృతిసమాలోకనపరో
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥12॥

శ్లో. కదాచిచ్ఛక్తీనాం వికచముఖపద్మేషు కవలాన్
క్షిపంస్తాసాం క్వాపి స్వయమపి చ గృహ్ణన్స్వముఖతః|
తదద్వైతం రూపం నిజపరవిహీనం ప్రకటయన్
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥13॥

శ్లో. క్వచిచ్ఛైవైః సార్ధం క్వచిదపి చ శాక్తైః సహ రమన్
కదా విష్ణోర్భక్తైః క్వచిదపి చ సౌరైః సహ వసన్|

కదాచిద్ఘ్రాణేశైర్గతసకలభేదోద్వయతయా
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥14॥

శ్లో. నిరాకారం క్వాపి క్వచిదపి చ సాకాలమమలం
నిజం శైవ రూపం వివిధగుణభేదేన బహుధా।
కదాశ్చర్యం పశ్యన్కిమిదమితి హృష్యన్నపి కదా
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥15॥

శ్లో. కదా ద్వైతం పశ్యన్నఖిలమపి సత్యం శివమయం
మహావాక్యార్థానామవగతసమభ్యాసవశతః।
గతద్వైతాభావః శివశివశివేత్యేవ విలపన్
మునిర్న వ్యామోహం భజతి గురుదీక్షాక్షతతమాః॥16॥

శ్లో. ఇమాం ముక్తావస్థాం పరమశివసంస్థాగురుకృపా-
సుధాపాంగావాప్యాం సహజసుఖవాప్యామనుదినమ్।
ముహుర్మజ్జన్మజ్జన్భజతి సుకృతీ చేన్నరవర-
స్తదా యోగీ త్యాగీ కవిరితి వదన్తీహ కవయః॥17॥

శ్లో. మౌనే మౌనీ గుణిని గుణవాన్పండితే పండితశ్చ
దీనే దీనః సుఖిని సుఖవాన్భోగిని ప్రాప్తభోగః।
మూర్ఖే మూర్ఖో యువతిషు యువా వాగ్మిని ప్రౌఢవాగ్మీ
ధన్యః కోపి త్రిభువనజయీ యోవధూతేవధూతః॥18॥

ధన్యాష్టకమ్

శ్లో. తజ్జ్ఞానం ప్రశమకరం యదిన్ద్రియాణాం
తజ్జ్ఞేయం యదుపనిషత్సునిశ్చితార్థమ్।
తే ధన్యా భువి పరమార్థనిశ్చితేహాః
శేషాస్తు భ్రమనిలయే పరిభ్రమన్తః॥1॥

శ్లో. ఆదౌ విజిత్య విషయాన్మదమోహరాగ-
ద్వేషాదిశత్రుగణమాహృతయోగరాజ్యాః।
జ్ఞాత్వా మతం సమనుభూయ పరాత్మవిద్యా-
కాన్తాసుఖం వనగృహే విచరన్తి ధన్యాః॥2॥

శ్లో. త్యక్త్వా గృహే రతిమధోగతిహేతుభూతా-
మాత్మేచ్ఛయౌపనిషదర్థరసం పిబన్తః।
వీతస్పృహా విషయభోగపదే విరక్తా
ధన్యాశ్చరన్తి విజనేషు విరక్తసఙ్గాః॥3॥

శ్లో. త్యక్త్వా మమాహమితి బన్ధకరే పదే ద్వే
మానావమానసదృశాః సమదర్శినశ్చ।
కర్తారమన్యమవగమ్య తదర్పితాని
కుర్వన్తి కర్మపరిపాకఫలాని ధన్యాః॥4॥

శ్లో. త్యక్త్వైషణాత్రయమవేక్షితమోక్షమార్గా
భైక్షామృతేన పరికల్పితదేహయాత్రాః।
జ్యోతిః పరాత్పరతరం పరమాత్మసంజ్ఞం
ధన్యా ద్విజా రహసి హృద్యవలోకయన్తి॥5॥

శ్లో. నాసన్న సన్న సదసన్న మహన్న చాణు
న స్త్రీ పుమాన్న చ నపుంసకమేకబీజమ్।
యైర్బ్రహ్మ తత్సమనుపాసితమేకచిత్తై-
ర్ధన్యా విరేజురితరే భవపాశబద్ధాః॥6॥

శ్లో. అజ్ఞానపఙ్కపరిమగ్నమపేతసారం
దుఃఖాలయం మరణజన్మజరావసక్తమ్।

సంసారబన్ధనమనిత్యమవేక్ష్య ధన్యా
జ్ఞానాసినా తదవశీర్య వినిశ్చయన్తి ||7||

శ్లో. శాన్తైరనన్యమతిభిర్మధురస్వభావై-
రేకత్వనిశ్చితమనోభిరపేతమోహైః|
సాకం వనేషు విదితాత్మపదస్వరూపం
తద్వస్తు సమ్యగనిశం విమృశన్తి ధన్యాః||8||

దశ శ్లోకీ

శ్లో. న భూమిర్న తోయం న తేజో న వాయు-
ర్న ఖం నేన్ద్రియం వా న తేషాం సమూహః|
అనేకాన్తికత్వాత్సుషుప్త్యేకసిద్ధ-
స్తదేకోవశిష్టః శివః కేవలోహమ్||1||

శ్లో. న వర్ణా న వర్ణాశ్రమాచారధర్మా
న మే ధారణాధ్యానయోగాదయోపి|
అనాత్మాశ్రయాహం మమాధ్యాసహానా-
త్తదేకోవశిష్టః శివః కేవలోహమ్||2||

శ్లో. న మాతా పితా వా న దేవా న లోకా
న వేదా న యజ్ఞా న తీర్థం బ్రువన్తి|
సుషుప్తౌ నిరస్తాతిశూన్యాత్మకత్వా-
త్తదేకోవశిష్టః శివః కేవలోహమ్||3||

శ్లో. న సాంఖ్యం న శైవం న తత్పాఞ్చరాత్రం
న జైనం న మీమాంసకాదేర్మతం వా|
విశిష్టానుభూత్యా విశుద్ధాత్మకత్వా-
త్తదేకోవశిష్టః శివః కేవలోహమ్||4||

శ్లో. న చోర్ధ్వం న చాధో న చాన్తర్న బాహ్యం
న మధ్యం న తిర్యఙ్ న పూర్వాపరా దిక్|
వియద్వ్యాపకత్వాదఖణ్డైకరూప-
స్తదేకోవశిష్టః శివః కేవలోహమ్||5||

శ్లో. న శుక్లం న కృష్ణం న రక్తం న పీతం
న కుబ్జం న పీనం న హ్రస్వం న దీర్ఘమ్|
అరూపం తథా జ్యోతిరాకారకత్వా-
త్తదేకోవశిష్టః శివః కేవలోహమ్||6||

శ్లో. న శాస్తా న శాస్త్రం న శిష్యో న శిక్షా
న చ త్వం న చాహం న చాయం ప్రపఞ్చః|

స్వరూపావబోధో వికల్పాసహిష్ణు-
స్తదేకోవశిష్టః శివః కేవలోహమ్॥7॥

శ్లో. న జాగ్రన్న మే స్వప్నకో వా సుషుప్తి-
ర్న విశ్వో న వా తైజసః ప్రాజ్ఞకో వా।
అవిద్యాత్మకత్వాత్త్రయాణాం తురీయ-
స్తదేకోవశిష్టః శివః కేవలోహమ్॥8॥

శ్లో. అపి వ్యాపకత్వాద్ధి తత్త్వప్రయోగా-
త్స్వతః సిద్ధభావాదనన్యాశ్రయత్వాత్।
జగత్తుచ్ఛమేతత్సమస్తం తదన్య-
త్తదేకోవశిష్టః శివః కేవలోహమ్॥9॥

శ్లో. న చైకం తదన్యద్ద్వితీయం కుతః స్యా-
న్న వా కేవలత్వం న చాకేవలత్వమ్।
న శూన్యం న చాశూన్యమద్వైతకత్వా-
త్కథం సర్వవేదాన్తసిద్ధం బ్రవీమి॥10॥

నిర్గుణమానసపూజా

శిష్య ఉవాచ -

శ్లో. అఖణ్డే సచ్చిదానన్దే నిర్వికల్పైకరూపిణి|
స్థితేద్వితీయభావేపి కథం పూజా విధీయతే||1||

శ్లో. పూర్ణస్యావాహనం కుత్ర సర్వాధారస్య చాసనమ్|
స్వచ్ఛస్య పాద్యమర్ఘ్యం చ శుద్ధస్యాచమనం కుతః||2||

శ్లో. నిర్మలస్య కుతః స్నానం వాసో విశ్వోదరస్య చ|
అగోత్రస్య త్వవర్ణస్య కుతస్తస్యోపవీతకమ్||3||

శ్లో. నిర్లేపస్య కుతో గన్ధః పుష్పం నిర్వాసనస్య చ|
నిర్విశేషస్య కా భూషా కోలంకారో నిరాకృతేః||4||

శ్లో. నిరఞ్జనస్య కిం ధూపైర్దీపైర్వా సర్వసాక్షిణః|
నిజానన్దైకతృప్తస్య నైవేద్యం కిం భవేదిహ||5||

శ్లో. విశ్వానన్దయితుస్తస్య కిం తామ్బూలం ప్రకల్పతే|
స్వయంప్రకాశచిద్రూపో యోసావర్కాదిభాసకః||6||

శ్లో. గీయతే శ్రుతిభిస్తస్య నీరాజనవిధిః కుతః|
ప్రదక్షిణమనన్తస్య ప్రమాణోద్వయవస్తునః||7||

శ్లో. వేదవాచామవేద్యస్య కిం వా స్తోత్రం విధీయతే|
అన్తర్బహిః సంస్థితస్యోద్వాసనవిధిః కుతః||8||

శ్రీగురురువాచ -

శ్లో. ఆరాధయామి మణిసంనిభమాత్మలిఙ్గం
మాయాపురీహృదయపఙ్కజసంనివిష్టమ్|
శ్రద్ధానదీవిమలచిత్తజలాభిషేకై-
ర్నిత్యం సమాధికుసుమైరపునర్భవాయ||9||

శ్లో. అయమేకోవశిష్టోస్మీత్యేవమావాహయేచ్ఛివమ్|
ఆసనం కల్పయేత్పశ్చాత్స్వప్రతిష్ఠాత్మచిన్తనమ్||10||

శ్లో. పుణ్యపాపరజః సఙ్గో మమ నాస్తీతి వేదనమ్|
పాద్యం సమర్పయేద్విద్వాన్సర్వకల్మషనాశనమ్||11||

శ్లో. అనాదికల్పవిధృతమూలాజ్ఞానజలాఞ్జలిమ్|
విసృజేదాత్మలిఙ్గస్య తదేవార్ఘ్యసమర్పణమ్||12||

శ్లో. బ్రహ్మానన్దాబ్ధికల్లోలకణకోట్యంశలేశకమ్|
పిబన్తీన్ద్రాదయ ఇతి ధ్యానమాచమనం మతమ్||13||

శ్లో. బ్రహ్మానన్దజలేనైవ లోకాః సర్వే పరిప్లుతాః|
అచ్ఛేద్యోయమితి ధ్యానమభిషేచనమాత్మనః||14||

శ్లో. నిరావరణచైతన్యం ప్రకాశోస్మీతి చిన్తనమ్|
ఆత్మలిఙ్గస్య సద్వస్త్రమిత్యేవం చిన్తయేన్మునిః||15||

శ్లో. త్రిగుణాత్మాశేషలోకమాలికాసూత్రమస్మ్యహమ్|
ఇతి నిశ్చయమేవాత్ర హ్యుపవీతం పరం మతమ్||16||

శ్లో. అనేకవాసనామిశ్రప్రపఞ్చోయం ధృతో మయా|
నాన్యేనేత్యనుసంధానమాత్మనశ్చన్దనం భవేత్||17||

శ్లో. రజఃసత్త్వతమోవృత్తిత్యాగరూపైస్తిలాక్షతైః|
ఆత్మలిఙ్గం యజేన్నిత్యం జీవన్ముక్తిప్రసిద్ధయే||18||

శ్లో. ఈశ్వరో గురురాత్మేతి భేదత్రయవివర్జితైః|
బిల్వపత్రైరద్వితీయైరాత్మలిఙ్గం యజేచ్ఛివమ్||19||

శ్లో. సమస్తవాసనాత్యాగం ధూపం తస్య విచిన్తయేత్|
జ్యోతిర్మయాత్మవిజ్ఞానం దీపం సందర్శయేద్బుధః||20||

శ్లో. నైవేద్యమాత్మలిఙ్గస్య బ్రహ్మాణ్డాఖ్యం మహోదనమ్|
పిబానన్దరసం స్వాదు మృత్యురస్యోపసేచనమ్||21||

శ్లో. అజ్ఞానోచ్ఛిష్టకరస్య క్షాలనం జ్ఞానవారిణా|
విశుద్ధస్యాత్మలిఙ్గస్య హస్తప్రక్షాలనం స్మరేత్||22||

శ్లో. రాగాదిగుణశూన్యస్య శివస్య పరమాత్మనః|
సరాగవిషయాభ్యాసత్యాగస్తామ్బూలచర్వణమ్||23||

శ్లో. అజ్ఞానధ్వాన్తవిధ్వంసప్రచణ్డమతిభాస్కరమ్|
ఆత్మనో బ్రహ్మతాజ్ఞానం నీరాజనమిహాత్మనః||24||

శ్లో. వివిధబ్రహ్మసందృష్టిర్మాలికాభిరలంకృతమ్|
పూర్ణానన్దాత్మతాదృష్టిం పుష్పాఞ్జలిమనుస్మరేత్||25||

శ్లో. పరిభ్రమన్తి బ్రహ్మాణ్డసహస్రాణి మయీశ్వరే|
కూటస్థాచలరూపోహమితి ధ్యానం ప్రదక్షిణమ్||26||

శ్లో. విశ్వవన్ద్యోహమేవాస్మి నాస్తి వన్ద్యో మదన్యతః|
ఇత్యాలోచనమేవాత్ర స్వాత్మలిఙ్గస్య వన్దనమ్||27||

శ్లో. ఆత్మనః సత్క్రియా ప్రోక్తా కర్తవ్యాభావభావనా
నామరూపవ్యతీతాత్మచిన్తనం నామకీర్తనమ్||28||

శ్లో. శ్రవణం తస్య దేవతస్య శ్రోతవ్యాభావచిన్తనమ్|
మననం త్వాత్మలిఙ్గస్య మన్తవ్యాభావచిన్తనమ్||29||

శ్లో. ధ్యాతవ్యాభావవిజ్ఞానం నిదిధ్యాసనమాత్మనః|
సమస్తభ్రాన్తివిక్షేపరాహిత్యేనాత్మనిష్ఠతా||30||

శ్లో. సమాధిరాత్మనో నామ నాన్యచ్చిత్తస్య విభ్రమః|
తత్రైవ బ్రహ్మణి సదా చిత్తవిశ్రాన్తిరిష్యతే||31||

శ్లో. ఏవం వేదాన్తకల్పోక్తస్వాత్మలిఙ్గప్రపూజనమ్|
కుర్వన్నా మరణం వాపి క్షణం వా సుసమాహితః||32||

శ్లో. సర్వదుర్వాసనాజాలం పదపాంసుమివ త్యజేత్|
విధూయాజ్ఞానదుఃఖౌఘం మోక్షానన్దం సమశ్నుతే||33||

నిర్వాణమంజరీ

శ్లో. అహం నామరో నైవ మర్త్యో న దైత్యో న గంధర్వయక్షః పిశాచప్రభేదః|
పుమాన్నైవ న స్త్రీ తథా నైవ షండః ప్రకృష్టప్రకాశస్వరూపః శివోహమ్||1||

శ్లో. అహం నైవ బాలో యువా నైవ వృద్ధో న వర్ణీ న చ బ్రహ్మచారీ గృహస్థః|
వనస్థోపి నాహం న సంన్యస్తధర్మా జగజ్జన్మనాశైకహేతుః శివోహమ్||2||

శ్లో. అహం నైవ మన్తా న గన్తా న వక్తా న కర్తా న భోక్తా న ముక్తాశ్రమస్థః|
యథాహం మనోవృత్తిభేదస్వరూపస్తథా సర్వవృత్తిప్రదీపః శివోహమ్||3||

శ్లో. యదంతర్బహిర్వ్యాపకం నిత్యశుద్ధం యదేకం సదా సచ్చిదానందకందమ్|
యతః స్థూలసూక్ష్మప్రపంచస్య భానం యతస్తత్ప్రసూతిస్తదేవాహమస్మి||4||

శ్లో. యతః కాలమృత్యుర్బిభేతి ప్రకామం యతశ్చిత్తబుద్ధీంద్రియాణాం విలాసః|
హరిబ్రహ్మరుద్రేంద్రచంద్రాది నామ ప్రకాశో యతః స్యాత్తదేవాహమస్మి||5||

శ్లో. యదాకాశవత్సర్వగం శాన్తరూపం పరంజ్యోతిరాకారశూన్యం వరేణ్యమ్|
యదాద్యంతశూన్యం పరం శంకరాఖ్యం యదంతర్విభావ్యం తదేవాహమస్మి||6||

నిర్వాణషట్కమ్

శ్లో. మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తాని నాహం
న కర్ణం న జిహ్వా న చ ఘ్రాణనేత్రే|
న చ వ్యోమ భూమిర్న తేజో న వాయు-
శ్చిదానన్దరూపః శివోహం శివోహమ్||1||

శ్లో. న చ ప్రాణసంజ్ఞో న వై పఞ్చవాయు-
ర్న వా సప్తధాతుర్న వా పఞ్చకోశః|
న వాక్పాణిపాదౌ న చోపస్థపాయూ
చిదానన్దరూపః శివోహం శివోహమ్||2||

శ్లో. న మే ద్వేషరాగౌ న మే లోభమోహౌ
మదో నైవ మే నైవ మాత్సర్యభావః|
న ధర్మో న చార్థో న కామో న మోక్ష-
శ్చిదానన్దరూపః శివోహం శివోహమ్||3||

శ్లో. న పుణ్యం న పాపం న సౌఖ్యం న దుఃఖం
న మన్త్రో న తీర్థం న వేదా న యజ్ఞాః|
అహం భోజనం నైవ భోజ్యం న భోక్తా
చిదానన్దరూపః శివోహం శివోహమ్||4||

శ్లో. న మృత్యుర్న శఙ్కా న మే జాతిభేదః
పితా నైవ మే నైవ మాతా చ జన్మ|
న బన్ధుర్న మిత్రం గురుర్నైవ శిష్య-
శ్చిదానన్దరూపః శివోహం శివోహమ్||5||

శ్లో. అహం నిర్వికల్పో నిరాకారరూపో
విభుత్వాచ్చ సర్వత్ర సర్వేన్ద్రియాణామ్|
న చాసంగతం నైవ ముక్తిర్న బన్ధ-
శ్చిదానన్దరూపః శివోహం శివోహమ్||6||

ప్రాతఃస్మరణస్తోత్రమ్

శ్లో. ప్రాతః స్మరామి హృది సంస్ఫురదాత్మతత్త్వం
సచ్చిత్సుఖం పరమహంసగతిం తురీయమ్।
యస్స్వప్నజాగరసుషుప్తమవైతి నిత్యం
తద్బ్రహ్మ నిష్కలమహం న చ భూతసఙ్ఘః॥1॥

శ్లో. ప్రాతర్భజామి మనసాం వచసామగమ్యం
వాచో విభాన్తి నిఖిలా యదనుగ్రహేణ।
యన్నేతి నేతి వచనైర్నిగమా అవోచం-
స్తం దేవదేవమజమచ్యుతమాహురగ్ర్యమ్॥2॥

శ్లో. ప్రాతర్నమామి తమసః పరమర్కవర్ణం
పూర్ణం సనాతనపదం పురుషోత్తమాఖ్యమ్।
యస్మిన్నిదం జగదశేషమశేషమూర్తౌ
రజ్జ్వాం భుజంగమ ఇవ ప్రతిభాసితం వై॥3॥

శ్లో. శ్లోకత్రయమిదం పుణ్యం
లోకత్రయవిభూషణమ్।
ప్రాతఃకాలే పఠేద్యస్తు
స గచ్ఛేత్పరమం పదమ్॥4॥

బ్రహ్మజ్ఞానావలీమాలా

శ్లో. సకృచ్ఛ్రవణమాత్రేణ బ్రహ్మజ్ఞానం యతో భవేత్|
బ్రహ్మజ్ఞానావలీమాలా సర్వేషాం మోక్షసిద్ధయే||1||

శ్లో. అసఙ్గోహమసఙ్గోహమసఙ్గోహం పునః పునః|
సచ్చిదానన్దరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||2||

శ్లో. నిత్యశుద్ధవిముక్తోహం నిరాకారోహమవ్యయః|
భూమానన్దస్వరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||3||

శ్లో. నిత్యోహం నిరవద్యోహం నిరాకారోహమచ్యుతః|
పరమానన్దరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||4||

శ్లో. శుద్ధచైతన్యరూపోహమాత్మారామోహమేవ చ|
అఖణ్డానన్దరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||5||

శ్లో. ప్రత్యక్చైతన్యరూపోహం శాన్తోహం ప్రకృతేః పరః|
శాశ్వతానన్దరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||6||

శ్లో. తత్త్వాతీతః పరాత్మాహం మధ్యాతీతః పరః శివః|
మాయాతీతః పరంజ్యోతిరహమేవాహమవ్యయః||7||

శ్లో. నానారూపవ్యతీతోహం చిదాకారోహమచ్యుతః|
సుఖరూపస్వరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||8||

శ్లో. మాయాతత్కార్యదేహాది మమ నాస్త్యేవ సర్వదా|
స్వప్రకాశైకరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||9||

శ్లో. గుణత్రయవ్యతీతోహం బ్రహ్మాదీనాం చ సాక్ష్యహమ్|
అనన్తానన్తరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||10||

శ్లో. అన్తర్యామిస్వరూపోహం కూటస్థః సర్వగోస్మ్యహమ్|
పరమాత్మస్వరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||11||

శ్లో. నిష్కలోహం నిష్క్రియోహం సర్వాత్మాద్యః సనాతనః|
అపరోక్షస్వరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||12||

శ్లో. ద్వన్ద్వాదిసాక్షిరూపోహమచలోహం సనాతనః|
సర్వసాక్షిస్వరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||13||

శ్లో. ప్రజ్ఞానఘన ఏవాహం విజ్ఞానఘన ఏవ చ|
అకర్తాహమభోక్తాహమహమేవాహమవ్యయః||14||

శ్లో. నిరాధారస్వరూపోహం సర్వాధారోహమేవ చ|
ఆప్తకామస్వరూపోహమహమేవాహమవ్యయః||15||

శ్లో. తాపత్రయవినిర్ముక్తో దేహత్రయవిలక్షణః|
అవస్థాత్రయసాక్ష్యస్మి చాహమేవాహమవ్యయః||16||

శ్లో. దృగ్దృశ్యౌ ద్వౌ పదార్థౌ స్తః పరస్పరవిలక్షణౌ|
దృగ్బ్రహ్మ దృశ్యం మాయేతి సర్వవేదాన్తడిణ్డిమః||17||

శ్లో. అహం సాక్షీతి యో విద్యాద్వివిచ్యైవం పునః పునః|
స ఏవ ముక్తః సో విద్వానితి వేదాన్తిణ్డిమః||18||

శ్లో. ఘటకుడ్యాదికం సర్వం మృత్తికామాత్రమేవ చ|
తద్వద్బ్రహ్మ జగత్సర్వమితి వేదాన్తడిణ్డిమః||19||

శ్లో. బ్రహ్మ సత్యం జగన్మిథ్యా జీవో బ్రహ్మైవ నాపరః|
అనేన వేద్యం సచ్ఛాస్త్రమితి వేదాన్తడిణ్డిమః||20||

శ్లో. అన్తర్జ్యోతిర్బహిర్జ్యోతిః ప్రత్యగ్జ్యోతిః పరాత్పరః|
జ్యోతిర్జ్యోతిః స్వయంజ్యోతిరాత్మజ్యోతిః శివోస్మ్యహమ్||21||

మనీషాపఞ్చకమ్

శ్లో. జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిషు స్ఫుటతరా యా సంవిదుజ్జృమ్భతే
యా బ్రహ్మాదిపిపీలికాన్తతనుషు ప్రోతా జగత్సాక్షిణీ।
సైవాహం న చ దృశ్యవస్త్వితి దృఢప్రజ్ఞాపి యస్యాస్తి చే-
చ్చాణ్డాలోఽస్తు స తు ద్విజోఽస్తు గురురిత్యేషా మనీషా మమ॥1॥

శ్లో. బ్రహ్మైవాహమిదం జగచ్చ సకలం చిన్మాత్రవిస్తారితం
సర్వం చైతదవిద్యయా త్రిగుణయా శేషం మయా కల్పితమ్।
ఇత్థం యస్య దృఢా మతిః సుఖతరే నిత్యే పరే నిర్మలే
చాణ్డాలోఽస్తు స తు ద్విజోఽస్తు గురురిత్యేషా మనీషా మమ॥2॥

శ్లో. శశ్వన్నశ్వరమేవ విశ్వమఖిలం నిశ్చిత్య వాచా గురో-
ర్నిత్యం బ్రహ్మ నిరన్తరం విమృశతా నిర్వ్యాజశాన్తాత్మనా।
భూతం భాతి చ దుష్కృతం ప్రదహతా సంవిన్మయే పావకే
ప్రారబ్ధాయ సమర్పితం స్వవపురిత్యేషా మనీషా మమ॥3॥

శ్లో. యా తిర్యఙ్నరదేవతాభిరహమిత్యన్తః స్ఫుటా గృహ్యతే
యద్భాసా హృదయాక్షదేహవిషయా భాన్తి స్వతోఽచేతనాః।
తాం భాస్యైః పిహితార్కమణ్డలనిభాం స్ఫూర్తిం సదా భావయ-
న్యోగీ నిర్వృతమానసో హి గురురిత్యేషా మనీషా మమ॥4॥

శ్లో. యత్సౌఖ్యామ్బుధిలేశలేశత ఇమే శక్రాదయో నిర్వృతా
యచ్చిత్తే నితరాం ప్రశాన్తకలనే లబ్ధ్వా మునిర్నిర్వృతః।
యస్మిన్నిత్యసుఖామ్బుధౌ గలితధీర్బ్రహ్మైవ న బ్రహ్మవి-
ద్యః కశ్చిత్స సురేన్ద్రవన్దితపదో నూనం మనీషా మమ॥5॥

మాయాపఞ్చకమ్

శ్లో. నిరుపమనిత్యనిరంశకేప్యఖణ్డే
మయి చితి సర్వవికల్పనాదిశూన్యే|
ఘటయతి జగదీశజీవభేదం
త్వఘటితఘటనాపటీయసీ మాయా||1||

శ్లో. శ్రుతిశతనిగమాన్తశోధకాన-
ప్యహహ ధనాదినిదర్శనేన సద్యః|
కలుషయతి చతుష్పదాద్యభిన్నా-
నఘటితఘటనాపటీయసీ మాయా||2||

శ్లో. సుఖచిదఖణ్డవిబోధమద్వితీయం
వియదనలాదివినిర్మితే నియోజ్య|
భ్రమయతి భవసాగరే నితాన్తం
త్వఘటితఘటనాపటీయసీ మాయా||3||

శ్లో. అపగతగుణవర్ణజాతిభేదే
సుఖచితి విప్రవిడాద్యహంకృతిం చ|
స్ఫుటయతి సుతదారగేహమోహం
త్వఘటితఘటనాపటీయసీ మాయా||4||

శ్లో. విధిహరిహరవిభేదమప్యఖణ్డే
బత విరచయ్య బుధానపి ప్రకామమ్|
భ్రమయతి హరిహరభేదభావా-
నఘటితఘటనాపటీయసీ మయా||5||

యతిపఞ్చకమ్

శ్లో. వేదాన్తవాక్యేషు సదా రమన్తో
భిక్షాన్నమాత్రేణ చ తుష్టిమన్తః।
విశోకవన్తః కరణైకవన్తః
కౌపీనవన్తః ఖలు భాగ్యవన్తః॥1॥

శ్లో. మూలం తరోః కేవలమాశ్రయన్తః
పాణిద్వయం భోక్తుమమన్త్రయన్తః।
కన్థామివ శ్రీమపి కుత్సయన్తః
కౌపీనవన్తః ఖలు భాగ్యవన్తః॥2॥

శ్లో. దేహాదిభావం పరిమార్జయన్త
ఆత్మానమాత్మన్యవలోకయన్తః।
నాన్తం న మధ్యం న బహిః స్మరన్తః
కౌపీనవన్తః ఖలు భాగ్యవన్తః॥3॥

శ్లో. స్వానన్దభావే పరితుష్టిమన్తః
సంశాన్తసర్వేన్ద్రియదృష్టిమన్తః।
అహర్నిశం బ్రహ్మణి యే రమన్తః
కౌపీనవన్తః ఖలు భాగ్యవన్తః॥4॥

శ్లో. పఞ్చాక్షరం పావనముచ్చరన్తః
పతిం పశూనాం హృది భావయన్తః।
భిక్షాశనా దిక్షు పరిభ్రమన్తః
కౌపీనవన్తః ఖలు భాగ్యవన్తః॥5॥

శత శ్లోకీ

శ్లో. దృష్టాన్తో నైవ దృష్టస్త్రిభువనజఠరే సద్గురోర్జ్ఞానదాతుః
స్పర్శశ్చేత్తత్ర కల్ప్యః స నయతి యదహో స్వర్ణతామశ్మసారమ్।
న స్పర్శత్వం తథాపి శ్రితచరణయుగే సద్గురుః స్వీయశిష్యే
స్వీయం సామ్యం విధత్తే భవతి నిరుపమస్తేన వాలౌకికోపి॥1॥

శ్లో. యద్వచ్ఛ్రీఖణ్డవృక్షప్రసృతపరిమలేనాభితోన్యేపి వృక్షాః
శశ్వత్సౌగన్ధ్యభాజోప్యతనుతనుభృతాం తాపమున్మూలయన్తి।
ఆచార్యాల్లబ్ధబోధా అపి విధివశతః సంనిధౌ సంస్థితానాం
త్రేధా తాపం చ పాపం సకరుణహృదయాః స్వోక్తిభిః క్షాలయన్తి॥2॥

శ్లో. ఆత్మానాత్మప్రతీతిః ప్రథమమభిహితా సత్యమిథ్యాత్వయోగా-
ద్ద్వేధా బ్రహ్మప్రతీతిర్నిగమనిగదితా స్వానుభూత్యోపపత్త్యా।
ఆద్యా దేహానుబన్ధాద్భవతి తదపరా సా చ సర్వాత్మకత్వా-
దాదౌ బ్రహ్మాహమస్మీత్యనుభవ ఉదితే ఖల్విదం బ్రహ్మ పశ్చాత్॥3॥

శ్లో. ఆత్మా చిద్విత్సుఖాత్మానుభవపరిచితః సర్వదేహాదియన్తా
సత్యేవం మూఢబుద్ధిర్భజతి నను జనోనిత్యదేహాత్మబుద్ధిమ్।
బాహ్యోస్థిస్నాయుమజ్జాపలరుధిరవసాచర్మమేదోయుగన్త-
ర్విణ్మూత్రశ్లేష్మపూర్ణం స్వపరవపురహో సంవిదిత్వాపి భూయః॥4॥

శ్లో. దేహస్త్రీపుత్రమిత్రానుచరహయవృషాస్తోషహేతుర్మమేత్థం
సర్వే స్వాయుర్నయన్తి ప్రథితమలమమీ మాంసమీమాంసయేహ।
ఏతే జీవన్తి యేన వ్యవహృతిపటవో యేన సౌభాగ్యభాజ-
స్తం ప్రాణాధీశమన్తర్గతమమృతమముం నైవ మీమాంసయన్తి॥5॥

శ్లో. కశ్చిత్కీటః కథంచిత్పటుమతిరభితః కణ్టకానాం కుటీరం
కుర్వంస్తేనైవ సాకం వ్యవహృతివిధయే చేష్టతే యావదాయుః।
తద్వజ్జీవోపి నానాచరితసముదితైః కర్మభిః స్థూలదేహం
నిర్మాయాత్రైవ తిష్ఠన్ననుదినమమునా సాకమభ్యేతి భూమౌ॥6॥

శ్లో. స్వీకుర్వన్వ్యాఘ్రవేషం స్వజఠరభృతయే భీషయన్యశ్చ ముగ్ధా-
న్మత్వా వ్యాఘ్రోహమిత్థం స నరపశుముఖాన్బాధతే కిం ను సత్త్వాన్।

మత్వా స్త్రీవేషధారీ స్త్ర్యహమితి కురుతే కి నటో భర్తురిచ్ఛాం
తద్వచ్ఛారీర ఆత్మా పృథగనుభవతో దేహతో యత్స సాక్షీ||7||

శ్లో. స్వం బాలం రోదమానం చిరతరసమయం శాన్తిమానేతుమగ్రే
ద్రాక్షం ఖార్జూరమామ్రం సుకదలమథవా యోజయత్యమ్బికాస్య|
తద్వచ్చేతోతిమూఢం బహుజననభవాన్మౌఢ్యసంస్కారయోగా-
ద్బోధోపాయైరనేకైరవశముపనిషద్బోధయామాస సమ్యక్||8||

శ్లో. యత్ప్రీత్యా ప్రీతిమాత్రం తనుయువతితనూజార్థముఖ్యం స తస్మా-
త్ప్రేయానాత్మాథ శోకాస్పదమితరదతః ప్రేయ ఏతత్కథం స్యాత్|
భార్యాద్యం జీవితార్థీ వితరతి చ వపుః స్వాత్మనః శ్రేయ ఇచ్ఛం-
స్తస్మాదాత్మానమేవ ప్రియమధికముపాసీత విద్వాన్న చాన్యత్||9||

శ్లో. యస్మాద్యావత్ప్రియం స్యాదిహ హి విషయతస్తావదస్మిన్ప్రియత్వం
యావద్దుఃఖం చ యస్మాద్భవతి ఖలు తతస్తావదేవాప్రియత్వమ్|
నైకస్మిన్సర్వకాలేస్త్యుభయమపి కదాప్యప్రియోపి ప్రియః స్యా-
త్ప్రేయానప్యప్రియో వా సతతమపి తతః ప్రేయ ఆత్మాఖ్యవస్తు||10||

శ్లో. శ్రేయః ప్రేయశ్చ లోకే ద్వివిధమభిహితం కామ్యమాత్యన్తికం చ
కామ్యం దుఃఖైకబీజం క్షణలవవిరసం తచ్చికీర్షన్తి మన్దాః|
బ్రహ్మైవాత్యన్తికం యన్నిరతిశయసుఖస్యాస్పదం సంశ్రయన్తే
తత్త్వజ్ఞాస్తచ్చ కాఠోపనిషదభిహితం షడ్విధాయాం చ వల్ల్యామ్||11||

శ్లో. ఆత్మామ్భోధేస్తరఙ్గోస్మ్యహమితి గమనే భావయన్నాసనస్థః
సంవిత్సూత్రానువిద్ధో మణిరహమితి వాస్మీన్ద్రియార్థప్రతీతౌ|
దృష్టోస్మ్యాత్మావలోకాదితి శయనవిధౌ మగ్న ఆనన్దసిన్ధా-
వన్తర్నిష్ఠో ముముక్షుః స ఖలు తనుభృతా యో నయత్యేవమాయుః||12||

శ్లో. వైరాజవ్యష్టిరూపం జగదఖిలమిదం నామరూపాత్మకం స్యా-
దన్తఃస్థప్రాణముఖ్యాత్ప్రచలతి చ పునర్వేత్తి సర్వాన్పదార్థాన్|
నాయం కర్తా న భోక్తా సవితృవదితి యో జ్ఞానవిజ్ఞానపూర్ణః
సాక్షాదిత్థం విజానన్వ్యహరతి పరాత్మానుసంధానపూర్వమ్||13||

శ్లో. నైర్వేద్యం జ్ఞానగర్భ ద్వివిధమభిహితం తత్ర వైరాగ్యమాద్యం
ప్రాయో దుఃఖావలోకాద్భవతి గృహసుహృత్పుత్రవిత్తైషణాదేః|

అన్యజ్ఞానోపదేశాద్యదుదితవిషయే వాస్తవద్ధేయతా స్యా-
త్ప్రవ్రజ్యాపి ద్విధా స్యాన్నియమితమనసా దేహతో గేహతశ్చ॥14॥

శ్లో. యః కశ్చిత్సౌఖ్యహేతోస్త్రిజగతి యతతే నైవ దుఃఖస్య హేతో-
ర్దేహేహతా తదుత్థా స్వవిషయమమతా చేతి దుఃఖాస్పదే ద్వే|
జానన్రోగాభిఘాతాద్యనుభవతి యతో నిత్యదేహాత్మబుద్ధి-
ర్భార్యాపుత్రార్థనాశే విపదమథ పరామేతి నారాతినాశే॥15॥

శ్లో. తిష్ఠన్గేహే గృహేశోప్యతిథిరివ నిజం ధామ గన్తుం చికీర్షు-
ర్దేహస్థం దుఃఖసౌఖ్యం న భజతి సహసా నిర్మమత్వాభిమానః|
ఆయాత్రాయాస్యతీదం జలదపటలవద్యాతృ యాస్యత్యవశ్యం
దేహాద్యం సర్వమేవం ప్రవిదితవిశయో యశ్చ తిష్ఠత్యయత్నః॥16॥

శ్లో. శక్త్యా నిర్మోకతః స్వాద్బహిరహిరివ యః ప్రవ్రజన్స్వీయగేహా-
చ్ఛాయాం మార్గద్రుమోత్థాం పథిక ఇవ మనాక్ సంశ్రయేద్దేహసంస్థామ్|
క్షుత్పర్యాప్తం తరుభ్యః పతితఫలమయం ప్రార్థయేద్భైక్షమన్నం
స్వాత్మారామం ప్రవేష్టుం స ఖలు సుఖమయం ప్రవ్రజేద్దేహతోపి॥17॥

శ్లో. కామో బుద్ధావుదేతి ప్రథమమిహ మనస్యుద్దిశత్యర్థజాతం
తద్గృహ్ణాతీన్ద్రియాస్యైస్తదనధిగమతః క్రోధ ఆవిర్భవేచ్చ|
ప్రాప్తావర్థస్య సంరక్షణమతిరుదితో లోభ ఏతత్త్రయం స్యా-
త్సర్వేషాం పాతహేతుస్తదిహ మతిమతా త్యాజ్యమధ్యాత్మయోగాత్॥18॥

శ్లో. దానం బ్రహ్మార్పణం యత్క్రియత ఇహ నృభిః స్యాత్క్షమాక్రోధసంజ్ఞా
శ్రద్ధాస్తిక్యం చ సత్యం సదితి పరమతః సేతుసంజ్ఞం చతుష్కమ్|
తత్స్యాద్బన్ధాయ జన్తోరితి చతుర ఇమాన్దానపూర్వైశ్చతుర్భి-
స్తీర్త్వా శ్రేయోమృతం చ శ్రయత ఇహ నరః స్వర్గతిం జ్యోతిరాప్తిమ్॥19॥

శ్లో. అన్నం దేవాతిథిభ్యోర్పితమమృతమిదం చాన్యథా మోఘమన్నం
యశ్చాత్మార్థం విధత్తే తదిహ నిగదితం మృత్యురూపం హి తస్య|
లోకేసౌ కేవలాఘో భవతి తనుభృతాం కేవలాదీ చ యః స్యా-
త్త్యక్త్వా ప్రాణాగ్నిహోత్రం విధివదనుదినం యోశ్నుతే సోపి మర్త్యః॥20॥

శ్లో. లోకే భోజః స ఏవార్పయతి గృహగతాయార్థినేన్నం కృశాయ
యస్తస్మై పూర్ణమన్నం భవతి మఖవిధౌ జాయతేజాతశత్రుః|

సఖ్యే నాన్వార్థినే యోర్పయతి న స సఖా సేవమానాయ నిత్యం
సంసక్తాయాన్నమస్మాద్విముఖ ఇవ పరావృత్తిమిచ్ఛేత్కదర్యాత్॥21॥

శ్లో. స్వాజ్ఞానజ్ఞానహేతూ జగదుదయలయౌ సర్వసాధారణౌ స్తో
జీవేష్వాస్వర్ణగర్భం శ్రుతయ ఇతి జగుర్హూయతే స్వప్రబోధే।
విశ్వం బ్రహ్మణ్యబోధే జగతి పునరిదం హూయతే బ్రహ్మ యద్వ-
చ్ఛుక్తౌ రౌప్యం చ రౌప్యేధికరణమథవా హూయతేన్యోన్యమోహాత్॥22॥

శ్లో. తుచ్ఛత్వాన్నాసదాసీద్గగనకుసుమవద్భేదకం నో సదాసీ-
త్కిం త్వాభ్యామన్యదాసీద్వ్యవహృతిగతిసన్నాస లోకస్తదానీమ్।
కిం త్వర్వాగేవ శుక్తౌ రజతవదపరో నో విరాడ్ వ్యోమపూర్వః
శర్మణ్యాత్మన్యథైతత్కుహకసలిలవత్కిం భవేదావరీవః॥23॥

శ్లో. బన్ధో జన్మాత్యయాత్మా యది న పునరభూత్తర్హి మోక్షోపి నాసీ-
ద్యద్వద్రాత్రిర్దినం వా న భవతి తరణౌ కిం తు దృగ్దోష ఏషః।
అప్రాణం శుద్ధమేకం సమభవదథ తన్మాయయా కర్తృసంజ్ఞం
తస్మాదన్యచ్చ నాసీత్పరివృతమజయా జీవభూతం తదేవ॥24॥

శ్లో. ప్రాగాసీద్భావరూపం తమ ఇతి తమసా గూఢమస్మాదతర్క్యం
క్షీరాన్తర్యద్వదమ్భో జనిరిహ జగతో నామరూపాత్మకస్య।
కామాద్ధాతుః సిసృక్షోరనుగతజగతః కర్మభిః సంప్రవృత్తా-
ద్రేతోరూపైర్మనోభిః ప్రథమమనుగతైః సంతతైః కార్యమాణైః॥25॥

శ్లో. చత్వారోస్యాః కపర్దా యువతిరథ భవేన్నూతనా నిత్యమేషా
మాయా వా పేశలా స్యాదఘటనఘటనాపాటవం యాతి యస్మాత్।
స్యాదారమ్భే ఘృతాస్యా శ్రుతిభవవయునాన్యేవమాచ్ఛాదయన్తీ
తస్యామేతౌ సుపర్ణావివ పరపురుషౌ తిష్ఠతోర్థప్రతీత్యా॥26॥

శ్లో. ఏకస్తత్రాస్త్యసఙ్గస్తదను తదపరోజ్ఞానసిన్ధుం ప్రవిష్టో
విస్మృత్యాత్మస్వరూపం స వివిధజగదాకారమాభాసమైక్షత్।
బుద్ధ్వాన్తర్యావదైక్షద్విసృజతి తమజా సోపి తామేవమేక-
స్తావద్విప్రాస్తమేకం కథమపి బహుధా కల్పయన్తి స్వవాగ్భిః॥27॥

శ్లో. నాయాతి ప్రత్యగాత్మా ప్రజననసమయే నైవ యాత్యన్తకాలే
యత్సోఖణ్డోస్తి లైఙ్గం మన ఇహ విశతి ప్రవ్రజత్యూర్ధ్వమర్వాక్।

తత్కార్శ్యం స్థూలతాం వా న భజతి వపుషః కింతు సంస్కారజాతే
తేజోమాత్రా గృహీత్వా వ్రజతి పునరిహాయాతి తైస్తైః సహైవ॥28॥

శ్లో. ఆసీత్పూర్వం సుబన్ధుర్భృశమవనిసురో యః పురోధాః సనాతే-
ర్బ్రాహ్మ్యత్కూటాభిచారాత్స ఖలు మృతిమితస్తన్మనోగాత్కృతాన్తమ్।
తద్భ్రాతా శ్రౌతమన్త్రైః పునరనయదితి ప్రాహ సూక్తేన వేద-
స్తస్మాదాత్మాభియుక్తం వ్రజతి నను మనః కర్హిచిన్నాన్తరాత్మా॥29॥

శ్లో. ఏకో నిష్కమ్ప ఆత్మా ప్రచలతి మనసా ధావమానేన తస్మిం-
స్తిష్ఠన్నగ్రేథ పశ్చాన్న హి తమనుగతం జానతే చక్షురాద్యాః।
యద్వత్పాథస్తరఙ్గైః ప్రచలతి పరితో ధావమానైస్తదన్తః
ప్రాక్పశ్చాదస్తి తేషాం పవనసముదితైస్తైః ప్రశాన్తైర్యథావత్॥30॥

శ్లో. ఏకాక్యాసీత్స పూర్వం మృగయతి విషయానానుపూర్వ్యాన్తరాత్మా
జాయా మే స్యాత్ప్రజా వా ధనముపకరణ కర్మ కుర్వస్తదర్థమ్।
క్లేశైః ప్రాణావశేషైర్మహదపి మనుతే నాన్యదస్మాద్గరీయ-
స్త్వేకాలాభేప్యకృత్స్నో మృత ఇవ విరమత్యేకహాన్యాకృతార్థః॥31॥

శ్లో. నాసీత్పూర్వం న పశ్చాదతనుదినకరాచ్ఛాదకో వారివాహో
దృశ్యః కిం త్వన్తరాసౌ స్థగయతి స దృశం పశ్యతో నార్కబిమ్బమ్।
నో చేదేవం వినార్కం జలధరపటలం భాసతే తర్హి కస్మా-
త్తద్వద్విశ్వం పిధత్తే దృశమథ న పరం భాసకం చాలకం స్వమ్॥32॥

శ్లో. భుఞ్జానః స్వప్నరాజ్యం ససకలవిభవో జాగరం ప్రాప్య భూయో
రాజ్యభ్రష్టోహమిత్థం న భజతి విషమం తన్మృషా మన్యమానః।
స్వప్నే కుర్వన్నగమ్యాగమనముఖమఘం తేన న ప్రత్యవాయీ
తద్వజ్జాగ్రద్దశాయాం వ్యవహృతిమఖిలాం స్వప్నవద్విస్మరేచ్చేత్॥33॥

శ్లో. స్వప్నావస్థానుభూతం శుభమథ విషమం తన్మృషా జాగరే స్యా-
జ్జాగ్రత్యాం స్థూలదేహవ్యవహృతివిషయం తన్మృషా స్వాపకాలే।
ఇత్థం మిథ్యాత్వసిద్ధావనిశముభయథా సజ్జతే తత్ర మూఢః
సత్యే తద్భాసకేస్మిన్నిహ హి కుత ఇదం తన్న విద్మో వయం హి॥34॥

శ్లో. జీవన్తం జాగ్రతీహ స్వజనమథ మృతం స్వప్నకాలే నిరీక్ష్య
నిర్వేదం యాత్యకస్మాన్మృతమమృతమముం వీక్ష్య హర్షం ప్రయాతి।

స్మృత్వాప్యేతస్య జన్తోర్నిధనమసుయుతిం భాషతే తేన సాకం
సత్యేవం భాతి భూయోల్పకసమయవశాత్సత్యతా వా మృషాత్వమ్॥35॥

శ్లో. స్వాప్నస్త్రీసఙ్గసౌఖ్యాదపి భృశమసతో యా చ రేతశ్చ్యుతిః స్యా-
త్సా దృశ్యా తద్వదేతత్స్ఫురతి జగదసత్కారణం సత్యకల్పమ్।
స్వప్నే సత్యః పుమాన్స్యాద్యువతిరిహ మృషైవానయోః సంయుతిశ్చ
ప్రాతః శుక్రేణ వస్త్రోపహతిరితి యతః కల్పనామూలమేతత్॥36॥

శ్లో. పశ్యన్త్యారామమస్య ప్రతిదివసమమీ జన్తవః స్వాపకాలే
పశ్యత్యేనం న కశ్చిత్కరణగణమృతే మాయయా క్రీడమానమ్।
జాగ్రత్యర్థప్రజానామథ చ తనుభృతాం భాసకం చాలకం వా
నో జానీతే సుషుప్తౌ పరమసుఖమయం కశ్చిదాశ్చర్యమేతత్॥37॥

శ్లో. స్వప్నే మన్త్రోపదేశః శ్రవణపరిచితః సత్య ఏష ప్రబోధే
స్వాప్నాదేవ ప్రసాదాదభిలషితఫలం సత్యతాం ప్రాతరేతి।
సత్యప్రాప్తిస్త్వసత్యాదపి భవతి తథా కిం చ తత్స్వప్రకాశం
యేనేదం భాతి సర్వం చరమచరమథోచ్చావచం దృశ్యజాతమ్॥38॥

శ్లో. మధ్యప్రాణం సుషుప్తౌ స్వజనిమనువిశన్త్యగ్నిసూర్యాదయోమీ
వాగాద్యాః ప్రాణవాయుం తదిహ నిగదితా గ్లానిరేషాం న వాయోః।
తేభ్యో దృశ్యావభాసో భ్రమ ఇతి విదితః శుక్తికారౌప్యకల్పః
ప్రాణాయామవ్రతం తచ్ఛ్రుతిశిరసి మతం స్వాత్మలబ్ధౌ న చాన్యత్॥39॥

శ్లో. నోకస్మాదార్ద్రమేధః స్పృశతి చ దహనః కిం తు శుష్కం నిదాఘా-
దార్ద్రం చేతోనుబన్ధైః కృతసుకృతమపి స్వోక్తకర్మప్రజార్థైః।
తద్వజ్జ్ఞానాగ్నిరేతత్స్పృశతి న సహసా కిం తు వైరాగ్యశుష్కం
తస్మాచ్ఛుద్ధో విరాగః ప్రథమమభిహితస్తేన విజ్ఞానసిద్ధిః॥40॥

శ్లో. యత్కిఞ్చిన్నామరూపాత్మకమిదమసదేవోదితం భాతి భూమౌ
యేనానేకప్రకారైర్వ్యవహరతి జగద్యేన తేనేశ్వరేణ।
తద్వత్ప్రచ్ఛాదనీయం నిభృతరశనయా యద్వదేష ద్విజిహ్వా-
స్తేన త్యక్తేన భోజ్యం సుఖమనతిశయం మా గృధోన్యద్ధనాద్యమ్॥41॥

శ్లో. జీవన్ముక్తిర్ముముక్షోః ప్రథమమథ తతో ముక్తిరాత్యన్తికీ చ
తేభ్యాసజ్ఞానయోగాద్గురుచరణకృపాపాఙ్గసఙ్గేన లబ్ధాత్।

అభ్యాసోపి ద్విధా స్యాదధికరణవశాద్దైహికో మానసశ్చ
శారీరస్త్వాసనాద్యో హ్యుపరతిరపరో జ్ఞానయోగః పురోక్తః॥42॥

శ్లో. సర్వానున్మూల్య కామాన్హృది కృతనిలయాన్క్షిప్తశఙ్కానివోచ్చై-
ర్దీర్యద్దేహాభిమానస్త్యజతి చపలతామాత్మదత్తావధానః।
యాత్యూర్ధ్వస్థానముచ్చైః కృతసుకృతభరో నాడికాభిర్విచిత్రం
నీలశ్వేతారుణాభిః స్రవదమృతభరం గృహ్యమాణాత్మసౌఖ్యః॥43॥

శ్లో. ప్రాపశ్యద్విశ్వమాత్మేత్యయమిహ పురుషః శోకమోహాద్యతీతః
శుక్రం బ్రహ్మాధ్యగచ్ఛత్స ఖలు సకలవిత్సర్వసిద్ధ్యాస్పదం హి।
విస్మృత్య స్థూలసూక్ష్మప్రభృతివపురసౌ సర్వసంకల్పశూన్యో
జీవన్ముక్తస్తురీయం పదమధిగతవాన్పుణ్యపాపైర్విహీనః॥44॥

శ్లో. యః సత్త్వాకారవృత్తౌ ప్రతిఫలతి యువా దేహమాత్రావృతోపి
తద్ధర్మైర్బాల్యవార్ధక్యాదిభిరనుపహతః ప్రాణ ఆవిర్బభూవ।
శ్రేయాన్సాధ్యస్తమేతం సునిపుణమతయః సత్యసంకల్పభాజో
హ్యభ్యాసాద్దేవయన్తః పరిణతమనసా సాకమూర్ధ్వం నయన్తి॥45॥

శ్లో. ప్రాయోకామోస్తకామో నిరతిశయసుఖాయాత్మకామస్తదాసౌ
తత్ప్రాప్తావాప్తకామః స్థితచరమదశస్తస్య దేహావసానే।
ప్రాణా నైవోత్క్రమన్తి క్రమవిరతిమితాః స్వస్వహేతౌ తదానీం
క్వాయం జీవో విలీనో లవణమివ జలేఖణ్డ ఆత్మైవ పశ్చాత్॥46॥

శ్లో. పిణ్డీభూతం యదన్తర్జలనిధిసలిలం యాతి తత్సైన్ధవాఖ్యం
భూయః ప్రక్షిప్తమస్మిన్విలయముపగతం నామరూపే జహాతి।
ప్రాజ్ఞస్తద్వత్పరాత్మన్యథ భజతి లయం తస్య చేతో హిమాంశౌ
వాగగ్నౌ చక్షురర్కే పయసి పునరసృగ్రేతసీ దిక్షు కర్ణౌ॥47॥

శ్లో. క్షీరాన్తర్యద్వదాజ్యం మధురిమవిదితం తత్పృథగ్భూతమస్మా-
ద్భూతేషు బ్రహ్మ తద్వద్వ్యవహృతివిదితం శ్రాన్తవిశ్రాన్తిబీజమ్।
యం లబ్ధ్వా లాభమన్యం తృణమివ మనుతే యత్ర నోదేతి భీతిః
సాన్ద్రానన్దం యదన్తః స్ఫురతి తదమృతం విద్ధ్యతో హ్యన్యదార్తమ్॥48॥

శ్లో. ఓతః ప్రోతశ్చ తన్తుష్విహ వితతపటశ్చిత్రవర్ణేషు చిత్ర-
స్తస్మిఞ్జిజ్ఞాస్యమానే నను భవతి పటః సూత్రమాత్రావశేషః।

తద్వద్విశ్వం విచిత్రం నగనగరనరగ్రామపశ్వాదిరూపం
ప్రోతం వైరాజరూపే స వియతి తదపి బ్రహ్మణి ప్రోతమోతమ్॥49॥

శ్లో. రూపం రూపం ప్రతీదం ప్రతిఫలనవశాత్ప్రాతిరూప్యం ప్రపేదే
హ్యేకో ద్రష్టా ద్వితీయో భవతి చ సలిలే సర్వతోనన్తరూపః।
ఇన్ద్రో మాయాభిరాస్తే శ్రుతిరితి వదతి వ్యాపకం బ్రహ్మ తస్మా-
జ్జీవత్వం యాత్యకస్మాదతివిమలతరే బిమ్బితం బుద్ధ్యుపాధౌ॥50॥

శ్లో. తజ్జ్ఞాః పశ్యన్తి బుద్ధ్యా పరమబలవతో మాయయాక్తం పతఙ్గం
బుద్ధావన్తఃసముద్రే ప్రతిఫలితమరీచ్యాస్పదం వేధసస్తమ్।
యాదృగ్యావానుపాధిః ప్రతిఫలతి తథా బ్రహ్మ తస్మిన్యథాస్యం
ప్రాప్తాదర్శానురూపం ప్రతిఫలతి యథావస్థితం సత్సదైవ॥51॥

శ్లో. ఏకో భానుస్తదస్థః ప్రతిఫలనవశాద్యస్త్వనేకోదకాన్త-
ర్నానాత్వం యాత్యుపాధిస్థితిగతిసమతాం చాపి తద్వత్పరాత్మా।
భూతేషూచ్చావచేషు ప్రతిఫలిత ఇవాభాతి తావత్స్వభావా-
వచ్ఛిన్నో యః పరం తు స్ఫుటమనుపహతో భాతి తావత్స్వభావైః॥52॥

శ్లో. యద్వత్ప్రీయూషరశ్మౌ దినకరకిరణైర్బిమ్బితైరేతి సాన్ద్రం
నాశం నైశం తమిస్రం గృహగతమథవా మూర్ఛితైః కాంస్యపాత్రే।
తద్వద్బుద్ధౌ పరాత్మద్యుతిభిరనుపదం బిమ్బితాభిః సమన్తా-
ద్భాసన్తే హీన్ద్రియాస్యప్రసృతిభిరనిశం రూపముఖ్యాః పదార్థాః॥53॥

శ్లో. పూర్ణాత్మానాత్మభేదాత్త్రివిధమిహ పరం బుద్ధ్యవచ్ఛిన్నమన్య-
త్తత్రైవాభాసమాత్రం గగనమివ జలే త్రిప్రకారం విభాతి।
అమ్భోవచ్ఛిన్నమస్మిన్ప్రతిఫలితమతః పాథసోన్తర్బహిశ్చ
పూర్ణావచ్ఛిన్నయోగే వ్రజతి లయమవిద్యా స్వకార్యైః సహైవ॥54॥

శ్లో. దృశ్యన్తే దారునార్యో యుగపదగణితాః స్తమ్భసూత్రప్రయుక్తాః
సంగీతం దర్శయన్త్యో వ్యవహృతిమపరాం లోకసిద్ధాం చ సర్వామ్।
సర్వత్రానుప్రవిష్టాదభినవవిభవాద్యావదర్థానుబన్ధా-
త్తద్వత్సూత్రాత్మసంజ్ఞాద్వ్యవహరతి జగద్భూర్భువఃస్వర్మహాన్తమ్॥55॥

శ్లో. తత్సత్యం యత్త్రికాలేష్వనుపహతమదః ప్రాణదిగ్వ్యోమముఖ్యం
యస్మిన్విశ్రాన్తమాస్తే తదిహ నిగదితం బ్రహ్మ సత్యస్య సత్యమ్।

నాస్త్యన్యత్కించ యద్వత్పరమధికమతో నామ సత్యస్య సత్యం
సచ్చ త్యచ్చేతి మూర్తాద్యుపహితమవరం సత్యమస్యాపి సత్యమ్॥56॥

శ్లో. యత్కిఇచ్చిద్భాత్యసత్యం వ్యవహృతివిషయే రౌప్యసర్పామ్బుముఖ్యం
తద్వై సత్యాశ్రయేణేత్యయమిహ నియమః సావధిర్లోకసిద్ధః|
తద్వై సత్యస్య సత్యే జగదఖిలమిదం బ్రహ్మణి ప్రావిరాసీ-
న్మిథ్యాభూతం ప్రతీతం భవతి ఖలు యతస్తచ్చ సత్యం వదన్తి॥57॥

శ్లో. యత్రాకాశావకాశః కలయతి చ కలామాత్రతా యత్ర కాలో
యత్రైవాశావసానం బృహదిహ హి విరాట్ పూర్వమర్వాగివాస్తే|
సూత్రం యత్రావిరాసీన్మహదపి మహతస్తద్ధి పూర్ణాచ్చ పూర్ణం
సంపూర్ణాదర్ణవాదేరపి భవతి యథా పూర్ణమేకార్ణవామ్భః॥58॥

శ్లో. అన్తః సర్వౌషధీనాం పృథగమితరసైర్గన్ధవీర్యైర్విపాకై-
రేకం పాథోదపాథః పరిణమతి యథా తద్వదేవాన్తరాత్మా|
నానాభూతస్వభావైర్వహతి వసుమతీ యేన విశ్వం పయోదో
వర్షత్యుచ్చైర్హుతాశః పచతి దహతి వా యేన సర్వాన్తరోసౌ॥59॥

శ్లో. భూతేష్వాత్మానమాత్మన్యనుగతమఖిలం భూతజాతం ప్రపశ్యే-
త్ప్రాయః పాథస్తరఙ్గాన్వయవదథ చిరం సర్వమాత్మైవ పశ్యేత్|
ఏకం బ్రహ్మాద్వితీయం శ్రుతిశిరసి మతం నేహ నానాస్తి కిం చి-
న్మృత్యోరాప్నోతి మృత్యుం స ఇహ జగదిదం యస్తు నానేవ పశ్యేత్॥60॥

శ్లో. ప్రాక్పశ్చాదస్తి కుమ్భాద్గగనమిదమితి ప్రత్యయే సత్యపీదం
కుమ్భోత్పత్తావుదేతి ప్రలయముపగతే నశ్యతీత్యన్యదేశమ్|
నీతే కుమ్భేన సాకం వ్రజతి భజతి వా తత్ప్రమాణానుకారా-
విత్థం మిథ్యాప్రతీతిః స్ఫురతి తనుభృతాం విశ్వతస్తద్వదాత్మా॥61॥

శ్లో. యావాన్పిణ్డో గుడస్య స్ఫురతి మధురిమైవాస్తి సర్వోపి తావా-
న్యావాన్కర్పూరపిణ్డః పరిణమతి సదామోద ఏవాత్ర తావాన్|
విశ్వం యావద్విభాతి ద్రుమనగనగరారామచైత్యాభిరామం
తావచ్చైతన్యమేకం ప్రవికసతి యతోన్తే తదాత్మావశేషమ్॥62॥

శ్లో. వాద్యాన్నాదానుభూతిర్యదపి తదపి సా నూనమాఘాతగమ్యా
వాద్యాఘాతధ్వనీనాం న పృథగనుభవః కిం తు తత్సాహచర్యాత్|

మాయోపాదానమేతత్సహచరితమివ బ్రహ్మణాభాతి తద్వ-
త్తస్మిన్ప్రత్యక్ప్రతీతే న కిమపి విషయీభావమాప్నోతి యస్మాత్॥63॥

శ్లో. దృష్టః సాక్షాదిదానీమిహ ఖలు జగతామీశ్వరః సంవిదాత్మా
విజ్ఞాతః స్థాణురేకో గగనవదభితః సర్వభూతాన్తరాత్మా।
దృష్టం బ్రహ్మాతిరిక్తం సకలమిదమసద్రూపమాభాసమాత్రం
శుద్ధం బ్రహ్మాహమస్మీత్యవిరతమధునాత్రైవ తిష్ఠేదనీహః॥64॥

శ్లో. ఇన్ద్రేన్ద్రాణ్యోః ప్రకామం సురతసుఖజుషోః స్యాద్రతాన్తః సుషుప్తి-
స్తస్యామానన్దసాన్ద్రం పదమతిగహనం యత్స ఆనన్దకోశః।
తస్మిన్నో వేద కిఞ్చిన్నిరతిశయసుఖాభ్యన్తరే లీయమానో
దుఃఖీ స్యాద్బోధితః సన్నితి కుశలమతిర్బోధయేన్నైవ సుప్తమ్॥65॥

శ్లో. సర్వే నన్దన్తి జీవా అధిగతయశసా గృహ్ణతా చక్షురాదీ-
నన్తః సర్వోపకర్త్రా బహిరపి చ సుషుప్తౌ యథా తుల్యసంస్థాః।
ఏతేషాం కిల్బిషస్పృగ్జఠరభృతికృతే యో బహిర్వృత్తిరాస్తే
త్వక్చక్షుఃశ్రోత్రనాసారసనవశమితో యాతి శోకం చ మోహమ్॥66॥

శ్లో. జాగ్రత్యామన్తరాత్మా విషయసుఖకృతేనేకయత్నాన్విధాస్య-
ఞ్శ్రామ్యత్సర్వేన్ద్రియౌఘోధిగతమపి సుఖం విస్మరన్యాతి నిద్రామ్।
విశ్రామాయ స్వరూపే త్వతితరసులభం తేన చాతీన్ద్రియం హి
సుఖం సర్వోత్తమం స్యాత్ పరిణతివిరసాదిన్ద్రియోత్థాత్సుఖాచ్చ॥67॥

శ్లో. పక్షావభ్యస్య పక్షీ జనయతి మరుతం తేన యాత్యుచ్చదేశం
లబ్ధ్వా వాయుం మహాన్తం శ్రమమపనయతి స్వీయపక్షౌ ప్రసార్య।
దుఃసంకల్పైర్వికల్పైర్విషయమను కదర్థీకృతం చిత్తమేత-
త్ఖిన్నం విశ్రామహేతోః స్వపితి చిరమహో హస్తపాదాన్ప్రసార్య॥68॥

శ్లో. ఆశ్లిష్యాత్మానమాత్మా న కిమపి సహసైవాన్తరం వేద బాహ్యం
యద్వత్కామీ విదేశాత్సదనముపగతో గాఢమాశ్లిష్య కాన్తామ్।
యాత్యస్తం తత్ర లోకవ్యవహృతిరఖిలా పుణ్యపాపానుబన్ధః
శోకో మోహో భయం వా సమవిషమమిదం న స్మరత్యేవ కించిత్॥69॥

శ్లో. అల్పానల్పప్రపఞ్చప్రలయ ఉపరతిశ్చేన్ద్రియాణాం సుఖాప్తి-
ర్జీవన్ముక్తౌ సుషుప్తౌ త్రితయమపి సమం కిం తు తత్రాస్తి భేదః।

ప్రాక్సంస్కారాత్ప్రసుప్తః పునరపి చ పరావృత్తిమేతి ప్రబుద్ధో
నశ్యత్సంస్కారజాతో న స కిల పునరావర్తతే యశ్చ ముక్తః॥70॥

శ్లో. ఆనన్దాన్యశ్చ సర్వాననుభవతి నృపః సర్వసంపత్సమృద్ధ
స్తస్యానన్దః స ఏకః స ఖలు శతగుణః సన్ప్రదిష్టః పితౄమ్।
ఆదేవబ్రహ్మలోకం శతశతగుణితాస్తే యదన్తర్గతాః స్యు-
ర్బ్రహ్మానన్దః స ఏకోస్త్యథ విషయసుఖాన్యస్య మాత్రా భవన్తి॥71॥

శ్లో. యత్రానన్దాశ్చ మోదాః ప్రముద ఇతి ముదశ్చాసతే సర్వ ఏతే
యత్రాప్తాః సర్వకామాః స్యురఖిలవిరమాత్కేవలీభావ ఆస్తే।
మాం తత్రానన్దసాన్ద్రే కృధి చిరమమృతం సోమపీయూషపూర్ణాం
ధారామిన్ద్రాయ దేహీత్యపి నిగమగిరో భ్రూయుగాన్తర్గతాయ॥72॥

శ్లో. ఆత్మాకమ్పః సుఖాత్మా స్ఫురతి తదపరా త్వన్యథైవ స్ఫురన్తీ
స్థైర్యం వా చఞ్చలత్వం మనసి పరిణతిం యాతి తత్రత్యమస్మిన్।
చాఞ్చల్యం దుఃఖహేతుర్మనస ఇదమహో యావదిష్టార్థలబ్ధి-
స్తస్యాం యావత్స్థిరత్వం మనసి విషయజం స్యాత్సుఖం తావదేవ॥73॥

శ్లో. యద్వత్సౌఖ్యం రతాన్తే నిమిషమిహ మనస్యేకతానే రసే స్యా-
త్స్థైర్యం యావత్సుషుప్తౌ సుఖమనతిశయం తావదేవాథ ముక్తౌ।
నిత్యానన్దః ప్రశాన్తే హృది తదిహ సుఖస్థైర్యయోః సాహచర్యం
నిత్యానన్దస్య మాత్రా విషయసుఖమిదం యుజ్యతే తేన వక్తుమ్॥74॥

శ్లో. శ్రాన్తం స్వాన్తం స బాహ్యవ్యవహృతిభిరిదం తాః సమాకృష్య సర్వా-
స్తత్తత్సంస్కారయుక్తం హ్యుపరమతి పరావృత్తమిచ్ఛన్నిదానమ్।
స్వాప్నాన్సంస్కారజాతప్రజనితవిషయాన్స్వాప్నదేహేనుభూతా-
న్ప్రోజ్ఝ్యాన్తః ప్రత్యగాత్మప్రవణమిదమగాద్భూరి విశ్రామమస్మిన్॥75॥

శ్లో. స్వప్నే భోగః సుఖాదేర్భవతి నను కుతః సాధనే మూర్ఛమానే
స్వాప్నం దేహాన్తరం తద్వ్యవహృతికుశలం నవ్యముత్పద్యతే చేత్।
తత్సామగ్ర్యా అభావాత్కృత ఇదముదితం తద్ధి సాంకల్పికం చే-
త్తత్కిం స్వాప్నే రతాన్తే వపుషి నిపతితే దృశ్యతే శుక్రమోక్షః॥76॥

శ్లో. భీత్యా రోదిత్యనేన ప్రవదతి హసతి శ్లాఘతే నూనమస్మా-
త్స్వప్నేప్యఙ్గేనుబన్ధం త్యజతి న సహసా మూర్ఛితేప్యన్తరాత్మా।

పూర్వం యే యేనుభూతాస్తనుయువతిహయవ్యాఘ్రదేశాదయోర్థా-
స్తత్సంస్కారస్వరూపాన్సృజతి పునరమూఇశ్రిత్య సంస్కారదేహమ్॥77॥

శ్లో. సంధౌ జాగ్రత్సుషుప్త్యోరనుభవవిదితా స్వాప్న్యవస్థా ద్వితీయా
తత్రాత్మజ్యోతిరాస్తే పురుష ఇహ సమాకృష్య సర్వేన్ద్రియాణి।
సంవేష్య స్థూలదేహం సముచితశయనే స్వీయభాసాన్తరాత్మా
పశ్యన్సంస్కారరూపానభిమతవిషయాన్యాతి కుత్రాపి తద్వత్॥78॥

శ్లో. రక్షన్ప్రాణైః కులాయం నిజశయనగతం శ్వాసమాత్రావశేషై-
ర్మా భూత్తత్ప్రేతకల్పాకృతికమితి పునః సారమేయాదిభక్ష్యమ్।
స్వప్నే స్వీయప్రభావాత్సృజతి హయరథాన్నిమగ్నగాః పల్వలాని
క్రీస్థానాన్యనేకాన్యపి సుహృదబలాపుత్రమిత్రానుకారాన్॥79॥

శ్లో. మాతఙ్గవ్యాఘ్రదస్యుద్విషదురగకపీన్కుత్రచిత్ప్రేయసీభిః
క్రీడన్నాస్తే హసన్వా విహరతి కుహచిన్మృష్టమశ్నాతి చాన్నమ్।
మ్లేచ్ఛత్వం ప్రాప్తవానస్మ్యహమితి కుహచిచ్ఛఙ్కితః స్వీయలోకా-
దాస్తే వ్యాఘ్రాదిభీత్యా ప్రచలతి కుహచిద్రోదితి గ్రస్యమానః॥80॥

శ్లో. యో యో దృగ్గోచరోర్థో భవతి స స తదా తద్గతాత్మస్వరూపా-
విజ్ఞానోత్పద్యమానః స్ఫురతి నను యథా శుక్తికాజ్ఞానహేతుః।
రౌప్యాభాసో మృషైవ స్ఫురతి చ కిరణజ్ఞానతోమ్బో భుజఙ్గో
రజ్జ్వజ్ఞానాన్నిమేషం సుఖభయకృదతో దృష్టిసృష్టం కిలేదమ్॥81॥

శ్లో. మాయాధ్యాసాశ్రయేణ ప్రవితతమఖిలం యన్మయా తేన మత్స్థా-
న్యేతాన్యేతేషు నాహం యదపి హి రజతం భాతి శుక్తౌ న రౌప్యే।
శుక్త్యంశస్తేన భూతాన్యపి మయి న వసన్తీతి విష్వగ్వినేతా
ప్రాహాస్మాద్దృశ్యజాతం సకలమపి మృషైవేన్ద్రజాలోపమేయమ్॥82॥

శ్లో. హేతుః కర్మైవ లోకే సుఖతదితరయోరేవమజ్ఞోవిదిత్వా
మిత్రం వా శత్రురిత్థం వ్యవహరతి మృషా యాజ్ఞవల్క్యార్తభాగౌ।
యత్కర్మైవోచతుః ప్రాగ్జనకనృపగృహే చక్రతుస్తత్ప్రశంసాం
వంశోత్తంసో యదూనామితి వదతి న కోప్యత్ర తిష్ఠత్యకర్మా॥83॥

శ్లో. వృక్షచ్ఛేదే కుఠారః ప్రభవతి యదపి ప్రాణినోద్యస్తథాపి
ప్రాయోన్నం తృప్తిహేతుస్తదపి నిగదితం కారణం భోక్తృయత్నః।

ప్రాచీనం కర్మ తద్వద్విషమసమఫలప్రాప్తిహేతుస్తథాపి
స్వాతన్త్ర్యం నశ్వరేస్మిన్న హి ఖలు ఘటతే ప్రేరకోస్యాన్తరాత్మా॥84॥

శ్లో. స్మృత్యా లోకేషు వర్ణాశ్రమవిహితమదో నిత్యకామ్యాది కర్మ
సర్వం బ్రహ్మార్పణం స్యాదితి నిగమగిరః సంగిరన్తేతిరమ్యమ్।
యన్నాసానేత్రజిహ్వాకరచరణశిరఃశ్రోత్రసంతర్పణేన
తుష్యేదఙ్గీవ సాక్షాత్తరురివ సకలో మూలసంతర్పణేన॥85॥

శ్లో. యః ప్రీత్యాత్మానభిజ్ఞః శ్రుతివిదపి తథాకర్మకృత్కర్మణోస్య
నాశః స్యాదల్పభోగాత్పునరవతరణే దుఃఖభోగో మహీయాన్।
ఆత్మాభిజ్ఞస్య లిప్సోరపి భవతి మహాఞ్శాశ్వతః సిద్ధిభోగో
హ్యాత్మా తస్మాదుపాస్యః ఖలు తదధిగమే సర్వసౌఖ్యాన్యలిప్సోః॥86॥

శ్లో. సూర్యాద్యైరర్థభానం న హి భవతి పునః కేవలైర్నాత్ర చిత్రం
సూర్యాత్సూర్యప్రతీతిర్న భవతి సహసా నాపి చన్ద్రస్య చన్ద్రాత్।
అగ్నేరగ్నేశ్చ కిం తు స్ఫురతి రవిముఖం చక్షుషశ్చిత్ప్రయుక్తా-
దాత్మజ్యోతిస్తతోయం పురుష ఇహ మహో దేవతానాం చ చిత్రమ్॥87॥

శ్లో. ప్రాణేనామ్భాంసి భూయః పిబతి పునరసావన్నమశ్నాతి తత్ర
తత్పాకం జాఠరోగ్నిస్తదుపహితబలో ద్రాక్చనైర్వా కరోతి।
వ్యానః సర్వాఙ్గనాడీష్వథ నయతి రసం ప్రాణసంతర్పణార్థం
నిఃసారం పూతిగన్ధం త్యజతి బహిరయం దేహతోపానసంజ్ఞః॥88॥

శ్లో. వ్యాపారం దేహసంస్థః ప్రతివపురఖిలం పఞ్చవృత్త్యాత్మకోసౌ
ప్రాణః సర్వేన్ద్రియాణామధిపతిరనిశం సత్తయా నిర్వివాదమ్।
యస్యేత్థం చిద్ఘనస్య స్ఫుటమిహ కురుతే సోస్మి సర్వస్య సాక్షీ
ప్రాణస్య ప్రాణ ఏషోప్యఖిలతనుభృతాం చక్షుషశ్చక్షురేషః॥89॥

శ్లో. యం భాన్తం చిద్ఘనైకం క్షితిజలపవనాదిత్యచన్ద్రాదయో యే
భాసా తస్యైవ చాను ప్రవిరలగతయో భాన్తి తస్మిన్వసన్తి।
విద్యుత్పుఞ్జోగ్నిసంఘోప్యుడుగణవితతిర్భాసయేత్కిం పరేశం
జ్యోతిః శాన్తం హ్యనన్తం కవిమజమమరం శాశ్వతం జన్మశూన్యమ్॥90॥

శ్లో. తద్బ్రహ్మైవాహమస్మీత్యనుభవ ఉదితో యస్య కస్యాపి చేద్వై
పుంసః శ్రీసద్గురూణామతులితకరుణాపూర్ణపీయూషదృష్ట్యా।

జీవన్ముక్తః స ఏవ భ్రమవిధురమనా నిర్గతేనాద్యుపాధౌ
నిత్యానన్దైకధామ ప్రవిశతి పరమం నష్టసందేహవృత్తిః॥91॥

శ్లో. నో దేహో నేన్ద్రియాణి క్షరమతిచపలం నో మనో నైవ బుద్ధిః
ప్రాణో నైవాహమస్మీత్యఖిలజడమిదం వస్తుజాతం కథం స్యామ్।
నాహంకారో న దారా గృహసుతసుజనక్షేత్రవిత్తాది దూరం
సాక్షీ చిత్ప్రత్యగాత్మా నిఖిలజగదధిష్ఠానభూతః శివోహమ్॥92॥

శ్లో. దృశ్యం యద్రూపమేతద్భవతి చ విశదం నీలపీతాద్యనేకం
సర్వస్యైతస్య దృగ్వై స్ఫురదనుభవతో లోచనం చైకరూపమ్।
తద్దృశ్యం మానసం దృక్పరిణతవిషయాకారధీవృత్తయోపి
దృశ్యా దృగ్రూప ఏవ ప్రభురిహ స తథా దృశ్యతే నైవ సాక్షీ॥93॥

శ్లో. రజ్జ్వజ్ఞానాద్భుజఙ్గస్తదుపరి సహసా భాతి మన్దాన్ధకారే
స్వాత్మాజ్ఞానాత్తథాసౌ భృశమసుఖమభూదాత్మనో జీవభావః।
ఆప్తోక్త్యాహిభ్రమాన్తే స చ ఖలు విదితా రజ్జురేకా తథాహం
కూటస్థో నైవ జీవో నిజగురువచసా సాక్షిభూతః శివోహమ్॥94॥

శ్లో. కిం జ్యోతిస్తే వదస్వాహని రవిరిహ మే చన్ద్రదీపాది రాత్రౌ
స్యాదేవం భానుదీపాదికపరికలనే కిం తవ జ్యోతిరస్తి।
చక్షుస్తన్మీలనే కిం భవతి చ సుతరాం ధీర్ధియః కిం ప్రకాశే
తత్రైవాహం తతస్త్వం తదసి పరమకం జ్యోతిరస్మి ప్రభోహమ్॥95॥

శ్లో. కంచిత్కాలం స్థితః కౌ పునరిహ భజతే నైవ దేహాదిసంఘం
యావత్ప్రారబ్ధభోగం కథమపి స సుఖం చేష్టతేసఙ్గబుద్ధ్యా।
నిర్ద్వన్ద్వో నిత్యశుద్ధో విగలితమమతాహంకృతిర్నిత్యతృప్తో
బ్రహ్మానన్దస్వరూపః స్థిరమతిరచలో నిర్గతాశేషమోహః॥96॥

శ్లో. జీవాత్మబ్రహ్మభేదం దలయతి సహసా యత్ప్రకాశైకరూపం
విజ్ఞానం తచ్చ బుద్ధౌ సముదితమతులం యస్య పుంసః పవిత్రమ్।
మాయా తేనైవ తస్య క్షయముపగమితా సంసృతేః కారణం యా
నష్టా సా కాయకర్త్రీ పునరపి భవితా నైవ విజ్ఞానమాత్రాత్॥97॥

శ్లో. విశ్వం నేతి ప్రమాణాద్విగలితజగదాకారభానస్త్యజేద్వై
పీత్వా యద్వత్ఫలామ్భస్త్యజతి చ సుతరాం తత్ఫలం సారభాఢ్యమ్।

సమ్యక్సచ్ఛిద్ఘనైకామృతసుఖకబలాస్వాదపూర్ణో హృదాసౌ
జ్ఞాత్వా నిఃసారమేవం జగదఖిలమిదం స్వప్రభః శాన్తచిత్తః॥98॥

శ్లో. క్షీయన్తే చాస్య కర్మాణ్యపి ఖలు హృదయగ్రన్థిరుద్భిద్యతే వై
ఛ్ఛిద్యన్తే సంశయా యే జనిమృతిఫలదా దృష్టమాత్రే పరేశే|
తస్మింశ్చిన్మాత్రరూపే గుణమలరహితే తత్త్వమస్యాదిలక్ష్యే
కూటస్థే ప్రత్యగాత్మన్యఖిలవిధిమనోగోచరే బ్రహ్మణీశే॥99॥

శ్లో. ఆదౌ మధ్యే తథాన్తే జనిమృతిఫలదం కర్మమూలం విశాలం
జ్ఞాత్వా సంసారవృక్షం భ్రమమదముదితాశోకతానేకపత్రమ్|
కామక్రోధాదిశాఖం సుతపశువనితాకన్యకాపక్షిసంఘం
ఛిత్వాసఙ్గాసినైనం పటుమతిరభితశ్చిన్తయేద్వాసుదేవమ్॥100॥

శ్లో. జాతం మయ్యేవ సర్వ పునరపి మయి తత్సంస్థితం చైవ విశ్వం
సర్వం మయ్యేవ యాతి ప్రవిలయమితి తద్బ్రహ్మ చైవాహమస్మి|
యస్య స్మృత్యా చ యజ్ఞాద్యఖిలశుభవిధౌ సుప్రయాతీహ కార్యం
న్యూనం సంపూర్ణతాం వై తమహమతిముదైవాచ్యుతం సంనతోస్మి॥101॥

సాధనా పంచకం

శ్లో. వేదో నిత్యమధీయతాం తదుదితం కర్మ స్వనుష్ఠీయతాం
తేనేశస్య విధీయతామపచితిః కామ్యే మతిస్త్యజ్యతాం|
పాపౌఘః పరిధూయతాం భవసుఖే దోషోఽనుసంధీయతాం
ఆత్మేచ్ఛా వ్యవసీయతాం నిజగృహాత్తూర్ణం వినిర్గమ్యతాం||1||

శ్లో. సంగః సత్సు విధీయతాం భగవతో భక్తిర్దృఢాఽఽధీయతాం
శాంత్యాదిః పరిచీయతాం దృఢతరం కర్మాశు సంత్యజ్యతాం|
సద్విద్వానుపసృప్యతాం ప్రతిదినం తత్పాదుకా సేవ్యతాం
బ్రహ్మైకాక్షరమర్థ్యతాం శ్రుతిశిరోవాక్యం సమాకర్ణ్యతాం||2||

శ్లో. వాక్యార్థశ్చ విచార్యతాం శ్రుతిశిరపక్షః సమాశ్రీయతాం
దుస్తర్కాత్ సువిరమ్యతాం శ్రుతిమతస్తర్కోఽనుసంధీయతాం|
బ్రహ్మాస్మీతి విభావ్యతామహరహర్గర్వః పరిత్యజ్యతాం
దేహేఽహంమతిరుజ్ఝ్యతాం బుధజనైర్వాదః పరిత్యజ్యతాం||3||

శ్లో. క్షుద్వ్యాధిశ్చ చికిత్స్యతాం ప్రతిదినం భిక్షౌషధం భుజ్యతాం
స్వాద్వన్నం న తు యాచ్యతాం విధివశాత్ ప్రాప్తేన సంతుష్యతాం|
శీతోష్ణాది విషహ్యతాం న తు వృథా వాక్యం సముచ్చార్యతాం
ఔదాసీన్యమభీప్స్యతాం జనకృపానైష్ఠుర్యముత్సృజ్యతాం||4||

శ్లో. ఏకాంతే సుఖమాస్యతాం పరతరే చేతః సమాధీయతాం
పూర్ణాత్మా సుసమీక్ష్యతాం జగదిదం తద్బాధితం దృశ్యతాం|
ప్రాక్కర్మ ప్రవిలాప్యతాం చితిబలాన్నాప్యుత్తరైః శ్లిష్యతాం
ప్రారబ్ధం త్విహ భుజ్యతామథ పరబ్రహ్మాత్మనా స్థీయతాం||5||

వేదాన్త డిణ్డిమః

శ్లో. వేదాన్త డిణ్డిమా స్తత్వం ఏకముద్ఘోషయన్తి యత్ |
ఆస్తాం పురస్తాత్ తత్తేజో దక్షిణామూర్తి సంజ్ఞితమ్ ||౧||

శ్లో. ఆత్మానాత్మ పదార్థౌ ద్వౌ భోక్తృభోగ్యత్వ లక్షణౌ |
బ్రహ్మైవాత్మా న దేహాదిః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౨||

శ్లో. జ్ఞానాజ్ఞానే పదార్థౌ ద్వౌ ఆత్మనో ముక్తిబన్ధదౌ |
జ్ఞానాన్ముక్తి ర్నిబంధోన్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౩||

శ్లో. సుఖదుఃఖే పదార్థౌ ద్వౌ ప్రియావిప్రియకారకే |
సుఖం బ్రహ్మ జగ దుఃఖం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౪||

శ్లో. సమష్టి-వ్యష్టి రూపౌ ద్వౌ పదార్థౌ సర్వసమ్మతౌ |
సమష్టి రీశ్వరో వ్యష్టిర్ జీవో వేదాన్త డిణ్డిమః ||౫||

శ్లో. జ్ఞానకర్మ పదార్థౌ ద్వౌ వస్తు కర్త్రాత్మ-తంత్రకౌ |
జ్ఞానాన్మోక్షో న కర్మభ్యః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౬||

శ్లో. శ్రోతవ్యా-శ్రావ్య రూపౌ ద్వౌ పదార్థౌ సుఖదుఃఖదౌ |
శ్రోతవ్యం బ్రహ్మ నైవాన్యత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౭||

శ్లో. చిన్త్యా-చిన్త్యపదార్థౌ ద్వౌ విశ్రాంతి - శ్రాంతి దాయకౌ |
చిన్త్యం బ్రహ్మ పరం నాన్యత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౮||

శ్లో. ధ్యేయా-ధ్యేయ పదార్థౌ ద్వౌ ధీసమా ధ్యసమాధిదౌ |
ధ్యాతవ్యం బ్రహ్మ నైవాన్యత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౯||

శ్లో. యోగినో భోగినో వాఽపి త్యాగినో రాగిణోఽపి చ |
జ్ఞానాన్మోక్షో న సందేహః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౧౦||

శ్లో. న వర్ణాశ్రమ సంకేతైః న కర్మోపాసనాదిభిః |
బ్రహ్మజ్ఞానం వినా మోక్షః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౧౧||

శ్లో. అసత్య స్సర్వసంసారో రసాభాసాది దూషితః |
ఉపేక్ష్యో, బ్రహ్మ విజ్ఞేయం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౧౨||

శ్లో. వృథా క్రియ-వృథాలాపాన్ వృథావాదాన్ మనోరథాన్ |
త్య క్త్వైకం బ్రహ్మ విజ్ఞేయం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౧౩||

శ్లో. స్థితో బ్రహ్మాత్మనా జీవో బ్రహ్మ జీవాత్మనా స్థితమ్ |
ఇతి సమ్పశ్యతాం ముక్తి: ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౧౪||

శ్లో. జీవో బ్రహ్మాత్మనా జ్ఞేయో జ్ఞేయం జీవాత్మనా పరమ్ |
ముక్తి స్తదైక్య విజ్ఞానాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౧౫||

శ్లో. సర్వాత్మనా పరం బ్రహ్మ శ్రోతు రాత్మతయా స్థితమ్ |
నాయాస స్తత్వవిజ్ఞప్తౌ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౧౬||

శ్లో. ఐహికం చాముష్మికం చ తాపాన్తం కర్మసఞ్చయమ్ |
త్యక్త్వా, బ్రహ్మైవ విజ్ఞేయం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౧౭||

శ్లో. అద్వైత ద్వైతవాదౌ ద్వౌ సూక్ష్మస్థూలదశాం గతౌ |
అద్వైతవాదా న్మోక్ష స్స్యా దితి వేదాన్త డిణ్డిమః||౧౮||

శ్లో. కర్మిణో వినివర్తన్తే నివర్తన్తే ఉపాసకాః |
జ్ఞానినో న నివర్తన్తే ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౧౯||

శ్లో. పరోక్షాసత్ఫలం కర్మ , జ్ఞానం ప్రత్యక్ష సత్ఫలమ్ |
జ్ఞాన మేవాభ్యసే త్తస్మాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౨౦||

శ్లో. వృథాశ్రమోఽయం విదుషాం వృథాఽయం కర్మిణాం శ్రమః|
యది న బ్రహ్మవిజ్ఞానం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః||౨౧||

శ్లో. అలం యాగై రలం యోగై రలం భుక్తై రలం ధనైః |
పరస్మిన్ బ్రహ్మణి జ్ఞాతే ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౨౨||

శ్లో. అలం వేదై రలం శాస్త్రై రలం స్మృతి పురాణకైః |
పరమాత్మని విజ్ఞాతే ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౨౩||

శ్లో. నర్చా న యజుషాఽర్థోఽస్తి న సామ్నాఽర్థో స్తి కశ్చన |
జ్ఞాతే బ్రహ్మాత్మవిజ్ఞానే ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౨౪||

శ్లో. కర్మాణి చిత్తశుద్ధ్యర్థం ఐకాగ్రార్థ ముపాసనా |
మోక్షార్థం బ్రహ్మవిజ్ఞానం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః||౨౫||

శ్లో. సంచితాగామి కర్మాణి దహ్య జ్ఞాన-వహ్నినా |
ప్రారబ్ధానుభవా న్మోక్షః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౨౬||

శ్లో. న పుణ్యకర్మణా వృద్ధిః న హానిః పాపకర్మణా |
నిత్యమేవాత్మ-నిష్టానాం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౨౭||

శ్లో. బుద్ధిపూర్వాబుద్ధిపూర్వ - కృతానాం పాపకర్మణామ్ |
ప్రాయశ్చిత్త మహో జ్ఞానం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౨౮||

శ్లో. దృగ్ దృశ్యౌ తౌ పదార్థౌ ద్వౌ పరస్పర - విలక్షణౌ|
దృగ్ బ్రహ్మ దృశ్యం మాయా స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః||౨౯||

శ్లో. అవిద్యోపాధికో జీవో మాయోపాధిక ఈశ్వరః |
మాయాఽవిద్యా-గుణాతీతః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః||౩౦||

శ్లో. సాకారం చ నిరాకారం నిర్గుణం చ గుణాత్మకమ్ |
తత్త్వం తత్పరమం బ్రహ్మ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౩౧||

శ్లో. ద్విజత్వం విధ్యనుష్ఠానాత్ విప్రత్వం వేదపాఠతః |
బ్రాహ్మణ్యం బ్రహ్మవిజ్ఞానాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౩౨||

శ్లో. సర్వాత్మనా స్థితం బ్రహ్మ సర్వం బ్రహ్మాత్మనా స్థితమ్ |
న కార్యం కారణాద్భిన్నం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౩౩||

శ్లో. సత్తా-స్ఫురణ-సౌఖ్యాని భాసన్తే సర్వవస్తుషు |
తస్మాద్బ్రహ్మమయం సర్వం - ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౩౪||

శ్లో. అవస్థా త్రితయం యస్య క్రీడా-భూమితయా స్థితమ్ |
తదేవ బ్రహ్మ జానీయాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౩౫||

శ్లో. య న్నాదౌ యచ్చ నాస్త్యన్తే, యన్మధ్యే భాతమ ప్యసత్ |
అతో మిథ్యా జగత్సర్వం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౩౬||

శ్లో. యదస్త్యాదౌ యదస్త్యన్తే యన్మధ్యే భాతి తత్సతమ్ |
బ్రహ్మైవైక మిదం సత్యం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౩౭||

శ్లో. పురుషార్థ త్రయావిష్టాః పురుషాః పశవో ధ్రువమ్ |
మోక్షార్థీ పురుషః శ్రేష్ఠః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౩౮||

శ్లో. ఘట-కుడ్యాదికం సర్వం మృత్తికా-మాత్రమేవ చ |
తథా బ్రహ్మ జగత్సర్వం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౩౯||

శ్లో. షణ్ణిహత్య త్రయం హిత్వా ద్వయం భిత్వాఽఖిలాతిగమ్ |
ఏకం బుద్ధ్వాఽశ్నుతే మోక్షం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౪౦||

శ్లో. భిత్వా షట్, పఞ్చ బిత్వాఽథ భిత్వాఽథ చతుర స్త్రికమ్ |
ద్వయం హత్వాఽఽశ్రయే దేకం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౪౧||

దేహో నాహ మహం దేహీ దేహ-సాక్షీతి నిశ్చయాత్ |
జన్మ-మృత్యు ప్రహీణోఽసౌ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౪౨||

శ్లో. ప్రాణో నాహ మహం దేవః ప్రాణ-సాక్షీతి నిశ్చయాత్ |
క్షుత్పిపాసోప-శాన్తి స్స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౪౩||

శ్లో. మనో నాహ మహం దేవః మన-స్సాక్షీతి నిశ్చయాత్ |
శోక-మోహాపహాని స్స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౪౪||

శ్లో. బుద్ధి ర్నాహ మహం దేవః బుద్ధి-సాక్షీతి నిశ్చయాత్ |
సర్వానర్థ-నివృత్తి స్స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౪౫||

శ్లో. నాజ్ఞానం స్యా మహం దేవోఽజ్ఞాన-సాక్షీతి నిశ్చయాత్ |
సర్వానర్థ-నివృత్తి స్స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౪౬||

శ్లో. అహం సాక్షీతి యో విద్యాత్ వినిశ్చైవ పునః పునః |
స ఏవ ముక్తోఽసౌ విద్వాన్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౪౭||

శ్లో. నాహం మాయా న తత్కార్యం న సాక్షీ పరమోఽస్మ్యహమ్ |
నిస్సంశయజ్ఞానా న్ముక్తిః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౪౮||

శ్లో. నాహం సర్వ మహం సర్వం మమ సర్వ మితి స్ఫుటమ్ |
జ్ఞాతే తత్త్వే కుతో దుఃఖం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౪౯||

శ్లో. దేహాది పఞ్చ కోశస్థా యా సత్తా ప్రతిభాసతే |
సా సత్తాఽఽత్మా న సన్దేహః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౫౦||

శ్లో. దేహాది పఞ్చ కోశస్థా యా స్ఫూర్తి రనుభూయతే |
సా స్ఫూర్తి రాత్మా నైవాన్యత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౫౧||

శ్లో. దేహాది పఞ్చ కోశస్థా యా ప్రీతి రనుభూయతే |
సా ప్రీతి రాత్మా కూటస్థః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౫౨||

శ్లో. వ్యోమాది పఞ్చ భూతస్థా యా సత్తా భాసతే నృణామ్ |
సా సత్తా పరమం బ్రహ్మ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౫౩||

శ్లో. వ్యోమాది పఞ్చ భూతస్థా యా చిదేకాఽనుభూయతే |
సా చిదేవ పరం బ్రహ్మ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౫౪||

శ్లో. వ్యోమాది పఞ్చ భూతస్థా యా ప్రీతి రనుభూయతే |
సా ప్రీతి రేవ బ్రహ్మ స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౫౫||

శ్లో. దేహాది కోశగా సత్తా యా సా వ్యోమాది భూతగా |
మానాభావా న్న తద్భేదః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౫౬||

శ్లో. దేహాది కోశగా స్ఫూర్తిః యా సా వ్యోమాది భూతగా |
మానాభావా న్న తద్భేదః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౫౭||

శ్లో. దేహాది కోశగా ప్రీతిః యా సా వ్యోమాది భూతగా |
మానాభావా న్న తద్భేదః ఇతి వేదాన్త డిణిమః ||౫౮||

శ్లో. సచ్చిదానన్ద రూపత్వాత్ బ్రహ్మైవాత్మా న సంశయః |
ప్రమాణ-కోటి సంధానాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౫౯||

శ్లో. న నామరూపే నియతే సర్వత్ర వ్యభిచారతః ।
అనామరూపం సర్వం స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౬౦॥

శ్లో. న జీవబ్రహ్మణోర్భేదః సత్తా రూపేణ విద్యతే ।
సత్తా భేదే న మానం స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౬౧॥

శ్లో. న జీవబ్రహ్మణోర్భేదః స్ఫూర్తి రూపేణ విద్యతే ।
స్ఫూర్తి భేదే న మానం స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౬౨॥

శ్లో. న జీవబ్రహ్మణోర్భేదః ప్రియ రూపేణ విద్యతే ।
ప్రియ భేదే న మానం స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౬౩॥

శ్లో. న జీవబ్రహ్మణోర్భేదః నామ్నా రూపేణ విద్యతే ।
నామ్నో రూపస్య మిథ్యాత్వాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౬౪॥

శ్లో. న జీవబ్రహ్మణోర్భేదః పిణ్డ - బ్రహ్మాణ్డ భేదతః ।
వ్యష్టే-స్సమష్టే రేకత్వాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౬౫॥

శ్లో. బ్రహ్మ సత్యం జగన్మిథ్యా జీవో బ్రహ్మైవ నాపరః ।
జీవన్ముక్తస్తు తద్విద్వాన్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౬౬॥

శ్లో. అనామరూపం సకలం సన్మయం చిన్మయం పరమ్ ।
కుతో భేదః కుతో బన్ధః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౬౭॥

శ్లో. న తత్త్వా త్కథ్యతే లోకః నామాద్యైర్ వ్యభిచారతః ।
వటుః కులట ఇత్యాద్యైః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౬౮॥

శ్లో. నామ-రూపాత్మకం విశ్వం ఇన్ద్ర జాలం విదుర్బుధాః ।
అనామత్వా దయుక్తత్వాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౬౯॥

శ్లో. అభేద దర్శనం మోక్షః సంసారో భేద దర్శనః ।
సర్వ వేదాన్త సిద్ధాన్తః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౭౦॥

శ్లో. న మతాభినివేశిత్వాత్ న భాషాఽఽవేశ మాత్రతః ।
ముక్తి ర్వినాఽఽత్మ విజ్ఞానాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౭౧॥

శ్లో. న కామ్య ప్రతిషిద్ధాభిః క్రియాభి ర్మోక్షవాసనా |
ఈశ్వరానుగ్రహా త్సా స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౭౨||

శ్లో. అవిజ్ఞాతే జన్మ నష్టం విజ్ఞాతే జన్మ సార్థకమ్ |
జ్ఞాతు రాత్మా న దూరే స్యాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౭౩||

శ్లో. దశమస్య పరిజ్ఞానే నాయాసోఽస్తి యథా తథా |
స్వస్య బ్రహ్మాత్మవిజ్ఞానే ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౭౪||

శ్లో. ఉపేక్ష్యోపాధికాన్ దోషాన్ గృహ్యనే విషయా యథా |
ఉపేక్ష్య దృశ్యం యద్బ్రహ్మ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౭౫||

శ్లో. సుఖమల్పం బహుక్లేశో విషయగ్రాహిణాం నృణామ్ |
అనన్తం బ్రహ్మనిష్ఠానాం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౭౬||

శ్లో. ధనైర్వా ధనదైః పుత్ర-దారాఽఽగార సహోదరైః |
ధ్రువం ప్రాణహరై ర్దుఃఖం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౭౭||

శ్లో. సుప్త రుత్థాయ సుప్త్యన్తం బ్రహ్మైక్యం ప్రవిచిన్తతామ్ |
నాతిదూరే నృణాం మృత్యుః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౭౮||

శ్లో. పఞ్చానామపి కోశానాం మాయాఽఽనర్థ్యయోచితా|
తత్సాక్షీ బ్రహ్మవిజ్ఞానం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౭౯||

శ్లో. దశమత్వ పరిజ్ఞానే శావజ్ఞస్య యథా సుఖమ్ |
తథా జీవస్య సమ్ప్రాప్తిః ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౮౦||

శ్లో. నవభ్యోఽస్తి పరం ప్రత్యక్ నవ వేద పరం పరమ్ |
తద్విజ్ఞానాత్ భవే త్తుర్యా ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ||౮౧||

శ్లో. నవాభాసానవజ్ఞత్వాత్ నవోపాధీ న్నవాత్మనా |
మిథ్యా జ్ఞాత్వాఽవశిష్టే తు మౌనం వేదాన్త డిణ్డిమః ||౮౨||

శ్లో. పరమే బ్రహ్మణి స్వస్మిన్ ప్రవిలాప్యాఖిలం జగత్ |
గాయన్ అద్వైత మాత్మానం ఆస్తే వేదాన్త డిణ్డిమః ||౮౩||

శ్లో. ప్రతిలోమానులోమాభ్యాం విశ్వారోపాపవాదయోః ।
చిన్తనే శిష్యతే తత్త్వం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౮౪॥

శ్లో. నామ రూపాభిమానః స్యాత్ సంసారః సర్వదేహినామ్ ।
సచ్చిదానన్దదృష్టిః స్యాత్ ముక్తి ర్వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౮౫॥

శ్లో. సచ్చిదానన్ద-సత్యత్వే మిథ్యాత్వే నామరూపయోః ।
విజ్ఞాతే కిమిదం జ్ఞేయం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౮౬॥

శ్లో. సాలమ్బనం నిరాలమ్బం సర్వాలమ్బావ-లమ్బితమ్ ।
ఆలమ్బేనాఖిలాలమ్బం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౮౭॥

శ్లో. న కుర్యా న్న విజానీయాత్ సర్వం బ్రహ్మే త్యనుస్మరన్ ।
యథా సుఖం తథా తిష్ఠేత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౮౮॥

శ్లో. స్వకర్మపాశ వశగః ప్రాజ్ఞోఽన్యో వా జనోధ్రువమ్।
ప్రాజ్ఞ స్సుఖం నయే త్కాలం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౮౯॥

శ్లో. న విద్వాన్ సంతపే చ్చిత్తం కరణాకరణే ధ్రువమ్ ।
సర్వ మాత్మేతి విజ్ఞానాత్ ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౯౦॥

శ్లో. నైవాభాసం స్పృశే త్కర్మ మిథ్యోపాధి మపి స్వయమ్ ।
కుతోఽధిష్ఠాన మత్యచ్ఛం ఇతి వేదాన్త డిణ్డిమః ॥౯౧॥

శ్లో. అహోఽస్మాక మలం మోహైః ఆత్మా బ్రహ్మేతి నిర్భయమ్ ।
శ్రుతి-భేరీ-రవోఽద్యాపి శ్రూయతే శ్రుతిరంజనః ॥౯౨॥

శ్లో. వేదాన్త-భేరీ ఝుంకారః ప్రతివాది-భయఙ్కరః ।
శ్రూయతాం బ్రాహ్మణైః శ్రీమ-ద్దక్షిణామూర్త్యనుగ్రహాత్ ॥౯౩॥

॥ఇతి శ్రీ శంకర భగవత్పూజ్యపాద విరచిత వేదాన్త డిణ్డిమః॥